

HET LANDSTORMBLAD

ORGAAN TEN BEHOEVE VAN
DEN BIJZONDEREN VRIJWILLIGEN LANDSTORM
INSTITUUT TOT STEUN AAN HET WETTIG GEZAG.

ADMINISTRATIE EN REDACTIE: KONINGINNEGRACHT 50 'S-GRAVENHAGE.

ABONNEMENTSPRIJS
F. 1.50 PER JAAR.

LOSSE NUMMERS
15 CENT.

DIT NUMMER BESTAAT UIT 2 BLADEN

Zoo gemonsterd, zoo gevaren.

Een waagstuk om met dit orgaan in zee te gaan en dat met een oplaag van rondom de zestigduizend exemplaren?

Wij zouden het nimmer aangedurfd hebben, indien de Bijzondere Vrijwillige Landstorm in de vijf jaren van zijn bestaan niet was gebleken een levenskrachtige organisatie te zijn.

De verschijning van dit nummer is voorafgegaan door een uitgebreid onderzoek naar de bestaansmogelijkheid van een maandblad, waarbij op den voorgrond stond, dat het toegezonden zou worden aan alle Vrijwilligers van den Bijzonderen Landstorm, de Korpsen „Motordienst, „Vaartuigendienst” en „Spoorwegdienst” en aan de leden van de Landstorm-Commissiën, welke laatste gezamenlijk reeds vierduizend leden tellen.

Wij willen varen, waarvoor wij gemonsterd zijn en met de betuiging van onze groote sympathie voor al den arbeid in 's lands belang, welke op de aan ons gebied grenzende terreinen wordt verricht, willen wij onzen arbeid bepalen tot het doel, waaraan dit Landstormblad is gewijd.

Wij hebben hier voornamelijk het oog op de Vrijwillige Burgerwachten, en de Vooroefeningsbeweging, waaraan wij n ons blad in zooverre aandacht hopen te schenken, als voor een juist inzicht en een goede onderlinge verstandhouding noodig is.

De inhoud van dit blad, in 't kort, zal derhalve dienstbaar gemaakt worden aan het bewaren van een nauw verband tusschen allen, die bij het instituut van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm zijn aangesloten.

De twee Landstorm-maandbladen, waarvan het eene onder redactie van de Heeren Jhr. Graafland, Van Genk en Van Agt voor de provincies Noord-Brabant en Limburg, en het andere onder redactie van den Heer Jalink voor de provincies Gelderland en Overijssel reeds meer dan een jaar in de behoefte aan een orgaan voor de vrijwilligers uit deze landstreken hebben voorzien, vinden, wij genoemde redacteuren zich aan het nieuwe blad hebben willen verbinden, een gelukkig einde.

Gerugsteund door de groote medewerking, welke is toegezegd door en reeds ondervonden van de Nationale Landstorm Commissie en van de Gewestelijke Landstorm Commissiën, hebben Administratie en Redactie met vertrouwen dezen nieuwen arbeid opgevat.

G. F. BOULOGNE.

Dit Maandblad wordt toegezonden aan ALLE leden van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, onafhankelijk van het bedrag, waarmede zij in de kosten wenschen bij te dragen.

Met instemming begroet.

Bij het verschijnen van het eerste nummer van het Landstormblad bestaat er voor de Nationale Landstorm Commissie alle aanleiding om zich over hare verhouding ten opzichte van het maandblad, waarin en door redactie en door directie zal gepoogd worden den band tusschen de Bijzondere Vrijwilligen van den Landstorm te versterken, duidelijk en onomwonden uit te spreken.

Daarbij staat dadelijk op den voorgrond, dat door haar de oprichting van het nieuwe orgaan met ingenomenheid wordt begroet en zij het loffelijk streven van zoovelen, die gedreven door liefde tot het instituut van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, om dit te vervolmaken, op hoogen prijs stelt.

Wat door de Nationale Landstorm Commissie om allerlei redenen niet kon worden tot stand gebracht, is aan een aantal voormannen uit de Landstormbeweging gelukt: een orgaan in het leven te roepen, waaraan sinds het oogenblik, dat de Bijzondere Vrijwillige Landstorm werd opgericht, zoo groote behoefte bestaat.

Immers, het valt niet te ontkennen, dat voor een organisatie, die tienduizenden mannen van allerlei rang en stand, over heel het land verspreid, omvat en voor welke het een levenskweste is, dat hare leden, die in de ure des gevaars, als de wettige overheid hun diensten behoeft, zich één en ongedeeld zullen gevoelen, een orgaan onontbeerlijk is, dat telkens en met steeds sterkeren aandrang de heilige roeping voor oogen houdt, die door onze vrijwilligers jegens Vaderland en Vorstenhuis is te betrachten.

De daad van mannen, die met terzijdestelling van elk persoonlijk voordeel, en met veel opoffering, zich tot het volvoeren van deze hooge taak opmaken, verdient ongetwijfeld aller lof en instemming.

Gaat dus het Landstormblad niet uit van het instituut van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm en staat dat instituut er alsoo als zoodanig geheel buiten, de Nationale Landstorm Commissie en zeker ook allen, die in gewest en in gemeente tot de ontwikkeling, de propaganda en de consolidatie van de instelling medewerken, zullen den arbeid, die staat ondernomen te worden, met veel belangstelling gadeslaan en gaarne hunne medewerking daaraan verlenen.

De groote betekenis van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm met al zijne vertakkingen — en dit moge nog eens worden herinnerd — ligt in zijne preventieve werking.

Een instituut van kloeke, trouwe, overzaggende mannen, die weten, wat zij willen, en die, bij het handhaven van de orde en de rust in den lande, onder elke omstandigheid de wettige overheid zullen steunen, waar en door wie de rust zou worden verstoord, heeft op zich zelf reeds groote waarde en houdt ontegenzeggelijk door zijne aanwezigheid zeer veel kwaad tegen.

Van daar dat het bestaan van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm een groot landsbelang vertegenwoordigt, en wat zoo telkens blijkt, ook de warme sympathie van ons volk bezit.

Daarom worde aan den bloei van het instituut, als instrument in handen van de Overheid, ook door middel van het blad op intensieve wijze voortgewerkt.

De kracht van een volk schuilt, voor zoover dit van den mensch afhangt, in zijn nationale eenheid. Immers is een volk alleen dan sterk, wanneer het zich van zijn eenheid bewust is.

De Jubileumfeesten, die nog pas achter ons liggen, hebben dit opnieuw overduidelijk aangetoond.

De Bijzondere Vrijwillige Landstorm blijve daarom zijn nationaal karakter getrouw. Hij worde meer en meer het bezit van ons volk om, zich in dienst van de Overheid stellende, het hoogste goed; dat een volk bezit, zijn vrijheid te behouden.

En om dit hoogere goed voor ons volk te verdedigen, zij elke Bijzondere Vrijwilliger de spreuk der Vaders indachtig: Eendracht maakt macht.

L. F. DUYMAER VAN TWIST.

Voorzitter der Nationale Landstorm Commissie.

Een wensch.

Welk eene gelukkige gedachte, wat een verblijdend verschijnsel, door een maandblad den band nauwer toe te halen tusschen hen, die „Als 't moet” huis en haard zullen verlaten om het wettig gezag te helpen handhaven, te schragen den troon van ons aloud Oranjehuis. Ik ken verenigingen, die, toen zij haar eigen blad kregen, haar ledental met honderden zagen stijgen.

Moge dit voorrecht den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm ook beschoren zijn, dan zal en de Nationale Landstormcommissie en ongetwijfeld de Redactie dankbaar herdenken, den dag, dat dit papieren kind het levenslicht heeft aanschouwd.

VAN RAPPARD.

Tiel, Maart 1924.

De Eereplaats.

De vijftig duizend mannen, die toetraden tot den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm en zich wel-geoeftend en wel-voorbereid ter beschikking stelden van het wettig gezag, mochten reeds bij meer dan één gelegenheid ondervinden, hoe zeer hun toewijding wordt gewaardeerd door velen, wien het heil van land en volk ter harte gaat. Ook de Landsvrouwe, onze geëerbiedigde Koningin Wilhelmina, gaf herhaaldelijk blijk van haar belangstelling in het Instituut van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm. De mooie foto's, die ongetwijfeld van tijd tot tijd in Het Landstormblad zullen verschijnen, zullen de herinnering levendig houden aan de vele blijde ontmoetingen tusschen de Koningin en haar Landstormers bij zoo vele gelegenheden en in onderscheidene deelen van het land. Onvergankelijk zal blijven de indruk, door de Landstormers medege dragen van de plechtigheid, die den 6den September 1923 te Amsterdam plaats vond, de aanbidding van het Landstormhuldeblijk ten Paleize van Hare Majesteit.

De Koningin heeft zich niet willen bepalen tot het dankwoord, dat zij tot de afvaardiging van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm richtte. In haar goedheid heeft Hare Majesteit een gunstige beschikking willen nemen op het verzoek van Kolonel Duymaer van Twist, den Voor-

zitter der Nationale Landstormcommissie, en weldra zal elke vrijwilliger de gelukkige bezitter zijn van H. M.'s beeltenis, dragend haar handteekening en levendig blijk van Koninklijke waardeering der toewijding van de leden van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm. Hartelijk dankbaar zijn wij de Koningin voor deze daad en wij verheugen ons er over, dat weldra in iedere woning, die een Landstormer herbergt, op een eereplaats gevonden wordt het portret, dat Hare Majesteit hem vereerde. Van die eereplaats af zij de beeltenis der geliefde Vrouwe, in wie het wettig gezag zijn verpersoonlijking vindt, den Landstormer een voortdurende herinnering aan den vrijwillig en blijmoedig aanvaardden plicht, dit gezag te steunen en te eerbiedigen en te doen eerbiedigen... als 't moet.

Dr. L. DECKERS.

In Memoriam.

Met leedwezen vermelden wij het plotseling overlijden van twee leden van het Hoofdbestuur van de Vereniging Volkswaerbaarheid: de Heeren

A. E. DUDOK VAN HEEL

EN

Mr. E. J. KORTHALS ALTES.

Deze Vereniging verloor in den heer Dudok van Heel haren kloeken Voorzitter, aan wien ook de Vrijwillige Landstormbeweging grooten dank verschuldigd is.

De heer Korthals Altès was eveneens in de Landstormkringen een goede bekende en vervulde jarenlang het commando van het Landstormkorps „Stelling van Amsterdam”.

Beiden behoorden tot die vooraanstaande figuren, wier leven getuigt van hunne onverwoestbare liefde voor Oranje en voor de onverzwaakte handhaving van een eigen volksbestaan.

Een verblijdende mededeeling! 1898-1923

Door goedgunstige beschikking van H. M. de Koningin, mocht de Nationale Landstorm Commissie één dezer dagen voor elk lid van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, de Gewestelijke en Plaatselijke Commissiën inbegrepen, een PORTRET ontvangen. Twee niet te tillen kisten vol werden met een groote sleeperswagen aan ons bureel bezorgd.

Onmiddellijk zijn de voorbereidende maatregelen getroffen, om tot de uitreiking over te gaan.

De Vrijwillige Landstormkorpsen „Motordienst”, „Vaartuigendienst” en „Spoorwegdienst”.

Tot het instituut van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm kunnen ook gerekend worden de Vrijwillige Landstormkorpsen „Motordienst”, „Vaartuigendienst” en „Spoorwegdienst” die, afzonderlijk georganiseerd, tot taak hebben bij belangrijke ordeverstoringen in het allernoodigste verkeer en de voedselvoorziening te voorzien.

Het Wettig Gezag

Velen in Nederland hebben nog altijd een eeffigszins vaag en niet zeer juist begrip van hetgeen de Bijzondere Vrijwillige Landstorm wil en bedoelt.

Sommigen onderstellen, dat het zou zijn een soort geheim genootschap van bijzonder rechtzinnige of rechtsgezinde protestantsche en roomsche menschen, met het doel steun te bieden aan bepaalde politieke gedachten.

Het is alles mis en nog eens mis. Ten eerste doet de Bijzondere Vrijwillige Landstorm niets in het geheim, maar alles bij het volle zonlicht der publieke controle. Ten tweede doet het instituut ganshelelijk niet aan politiek. Ten derde vragen de landstormers niet naar rechtzinnig of vrijzinnig.

Slechts op één punt zijn de mannen van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm beslist steil in de leer — maar dit hebben zij met alle ware Nederlanders gemeen — n.l. omtrent de handhaving van Artikel 10 der Grondwet: „De Kroon der Nederlanden is en blijft opgedragen aan Zijne Majesteit Willem Frederik, Prins van Oranje-Nassau, om door Hem en Zijne wettige nakomelingen te worden bezeten erfelijk”.

Dit Grondwets-artikel dateert van het jaar 1815. Bij alle wijzigingen, die de Grondwet in den loop der jaren onderging, bleef deze bepaling onveranderd. Zij beteekent, dat De Kroon wordt gedragen door Hare Majesteit Koningin Wilhelmina — dat deze nakomeling van Willem van Oranje en van Koning Willem I in Nederland uitoefent het wettig gezag, en dat buiten of nevens de Koningin geen wettig gezag bestaat.

Dit Grondwets-artikel beteekent voor den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, dat Hare Majesteit de Koningin en ieder Minister, Commissaris der Koningin, Burgemeester of welke andere autoriteit ook, die wettig, krachtens benoeming of opdracht door de Koningin, het gezag uitoefent — van welke kerk of kleur die autoriteit persoonlijk moge zijn — als de nood tot oproep mochten dringen, onvoorwaardelijk kan rekenen op steun en medewerking van alle Landstormers.

Buiten de Koningin geen gezag, zonder gezag geen orde, zonder orde geen vrijheid, zonder vrijheid geen brood en geen leven!

... J. R. SNOECK HENKEMANS.

Wenken.

Gij, Mannen, in wie de eerbied voor het Gezag en de liefde voor Uw Koningin U tot opofferingen bereid doet stellen, koestert dien Eerbied en die Liefde als teere, kostbare planten, opdat zij hoog opbloeien en een krachtig leven hebben...

Maar ook, Gij, die — als het noodig mocht zijn — metterdaad wilt getuigen van uw trouw, Gij, die u hebt verbonden om — als het moet — met de wapenen in de vuist het spook der revolutie te verjagen, verstaat u uw handwerk.

Wat is er over van de bekwaamheid van den vakkundige, die jarenlang werkeloos bleef?

Eens heb ge een oefenschool doorlopen, maar al het geleerde, dat niet wordt onderhouden, gaat te loor. Voorkomt dat, doet van uw kant het mogelijke daartoe.

Neemt deel aan de schietoefeningen, waar u daarvoor de gelegenheid wordt geboden.

Kweekt uw saamhoorigheidsgevoel aan: bezocht uw plaatselijke vergaderingen, vertoont u op uw gewestelijke Landdagen, leest uw Landstormblad.

Want uw kracht schuilt in uw aaneensluiting, maar schuilt in uw aaneensluiting eerst dan, wanneer uw geheel, uw korps, uw verband, zoo dat ooit mocht mobiliseeren, zich zal weten te onderwerpen aan den wil van den gene, aan wien door de bevoegde macht het hevel daarvoor wordt opgedragen.

Doordringt u zelve, doordringt elkander van het besef, dat er tucht zal moeten heerschen in de door u te vormen Afdelingen, wilt gij in staat zijn het doel te bereiken, dat gij u voor oogen stelt.

En ten slotte, wanneer uw wapen u wordt uitgereikt, beschouwt dat als een trouwen kameraad, een kameraad, wiens belangen ook

de uwe zijn. Hij is u een groote steun, maar in sommige opzichten is hij hulpbehoevend: waakt er voor, dat hij niet in een toestand van vervuiling en verwaarloozing geraakt, opdat die steun u niet ontvalle wanneer gij dezen het meest behoeft.

G. W. FRIS,
Kolonel,
Inspecteur van den Vrijw. Landstorm.

Een Nationaal Blad.

Vanaf den aanvang der oprichting van Landstorm-Maandbladen, hadden ondergeteekenden het voornemen hun krachten te wijden niet aan een provinciaal, maar aan een nationaal maandblad.

Verschillende redenen kunnen daartoe worden aangevoerd.

Primo, — een nationaal maandblad komt over het geheele land en zoowel belanghebbers als belangstellenden kunnen hunne ideeën omtrent de Landstorm-Beweging erin plaatsen. Er komt een ruimere wisselwerking van daden en gedachten, dan in een provinciaal verband het geval kan zijn. Evenals bij een provinciaal maandblad er kwetsbare punten kunnen komen in artikelen en beschouwingen, en deze door scherp-toekijken van den verantwoordelijken persoon kunnen voorkomen en vermeden worden, zoo kan dit ook bij een nationaal orgaan.

Secundo, — een nationaal maandblad drukt juist en meer-omlijnd het karakter van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm uit. Dit instituut is niet verspreid over eenige provinciën, maar over het geheele land. Er zetelen bestuursleden in van alle rangen en standen. Er zitten mannen als vrijwilligers in van alle niet-revolutionaire gezindten en partijen. Partij-schap en standsverschil verdwijnen in het instituut van den Bijz. Vrijw. Landstorm, omdat het nationale begrip van handhaving van Orde, Gezag en Vrijheid erin moet zegeviaren.

Tertio, — een nationaal blad is beter en goedkooper te exploiteeren dan een provinciaal. Door de oplage van 50.000 exemplaren wordt elk exemplaar meer bereikbaar voor elken vrijwilliger, ook al is deze minder belangstellend in de laatste jaren

abonnementsgeld en door hun vaak zeer juiste opmerkingen, financieelen en moreelen steun hebben verleend, zullen zeer zeker (en wellicht nog meer dan hun kameraden, die nu ook een landstormblad gaan ontvangen) zich met ons verheugen, dit forsch-opgezette en mistokkend-verzorgde blad te zien verschijnen.

Onder de medewerkers van het maandblad voor Limburg en Noord-Brabant dienen wij één te gedenken, een die vaak bijdragen leverde en een die in zijn omgeving een groot aantal abonné's wist aan te werven. Het is wijlen Ds. Koopmans van Raamsdonkveer, te vroeg ontvallen aan de Landstorm-beweging en betreurd door allen, die bij hem aanklopten voor een of ander nationaal doel en dan nimmer aan een doovemansdeur klopten. Zijne nagedachtenis zal bij ons in hooge eere blijven.

Tenslotte doen wij een beroep op alle civiele en militaire voorstanders van de Landstorm-beweging in Limburg en Noord-Brabant, om met man en macht dit nieuwe propaganda-middel populair te maken en ingevoerd te krijgen als iets, wat niet meer kan en mag ontbreken bij de maandelijksche lectuur van onze mannen. GRAAFLAND. VAN GENK. VAN AGT.

Voor Overijssel en Gelderland

Ons eigen Maandblad.

Al moet in deze eerste bijdrage voor „Het Landstormblad” worden aangekondigd het einde van ons Maandblad „De Bijzondere Vrijwillige Landstorm”, toch draagt dit artikel niet het karakter van een graf-schrift.

Want ons blad is niet dood, overleden na een kortstondig bestaan, maar het wordt voortgezet op betere bestaansvoorwaarden, op uitnemender wijze, en met uitgebreider resultaten.

Juist wijl wij hebben ondervonden, hoeveel vrucht voor onze organisatie ons Maandblad heeft afgeworpen, waren we zoo dadelijk en van harte bereid ons blad te doen opgaan in dit, dat zooveel meer kan doen, omdat het nu niet enkele verbanden, maar alle leden in heel onze organisatie bereikt en niet minder, omdat de uitgebreide staf van medewerkers een zooveel betere verzorging waarborgt dan wij konden geven.

strijden, kortom alles, wat we elkaar hebben mede te deelen, opnemen.

Maar dit bijblad vragen we niet van Redactie en Administratie van „Het Landstormblad”.

Daarvoor zorgen, we z e l f.

En wij, mannen van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm zullen doen wat onze hand vindt om te doen, om onze organisatie te maken tot wat ze wil zijn: een steunpilaar van Gezag en Orde.

Schietwedstrijd „Nederlandsch Fabrikaat.”

We hebben ons blad gemist, verleden najaar. Onze schutters hebben verlangend uitgezien naar den uitslag van den Schietwedstrijd „Nederlandsch Fabrikaat.”

De collectie prijzen, tentoongesteld op den Landdag, en waarvan de kostelijke en keurige zending van de Eerste Nederl. Rijkswiel-fabriek v/h Burgers te Deventer, bestaande uit een Heeren-rijwiel en een aantal lantaarns, bagagedragers en zadels, de belangrijkste was, trok aller belangstelling en menigen, die trouw de oefeningen bezocht had, hoopte, en hoopt nog misschen, dat een dezer prijzen hem zou worden toegewezen.

We waren niet in de gelegenheid, de volledige lijst van prijswinners te publiceeren, maar hebben omstreeks de St. Nicolaas den prijswinnaars hun prijzen toegezonden.

Hoe gaarne we ook nu nog zoowel een volledige lijst van de geschonken prijzen, als de namen van de prijswinnaars in de verschillende klassen met de behaalde punten zouden publiceeren, we moeten hiervan afzien daar te veel plaatsruimte zou worden ingenomen.

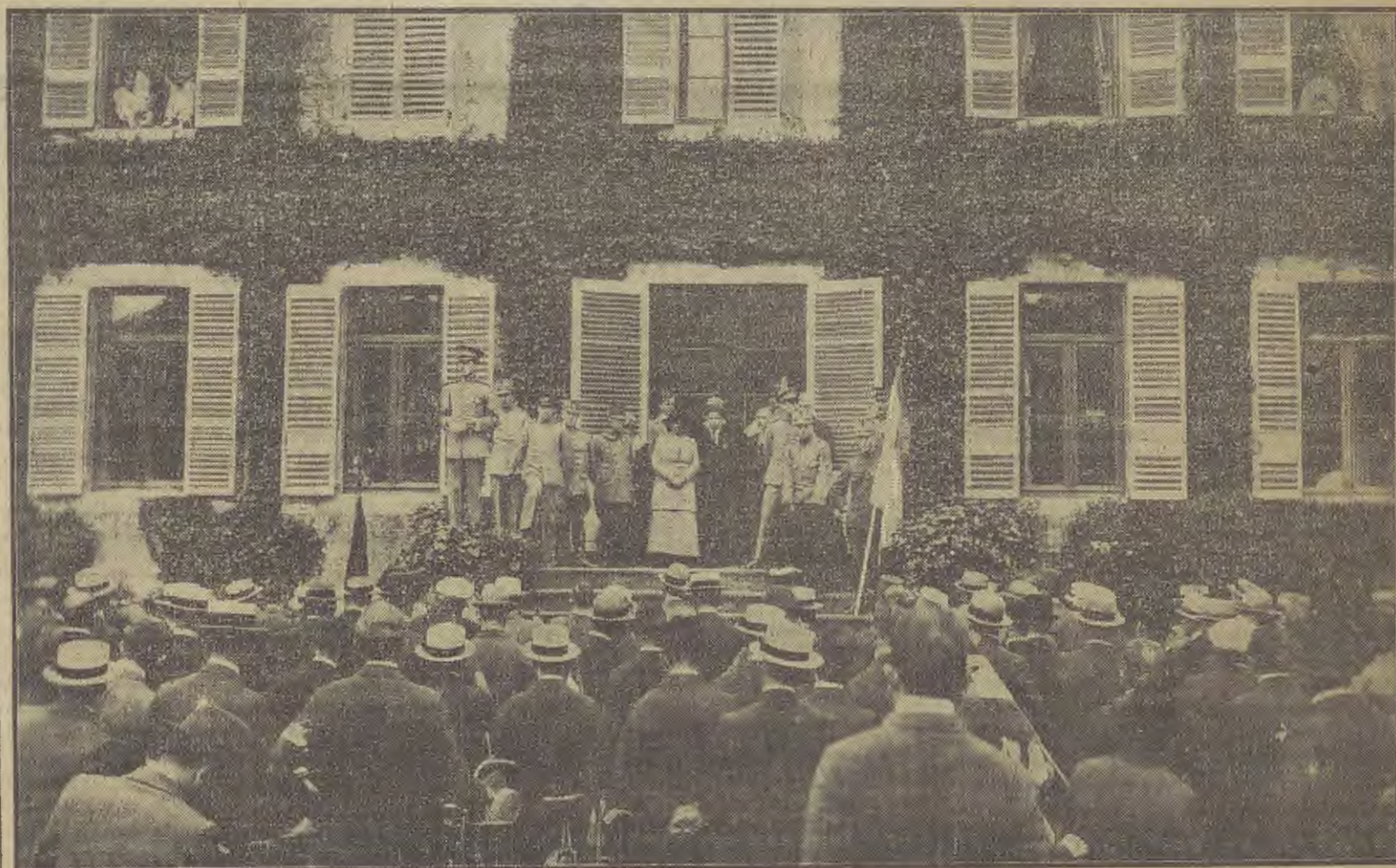
Wij moeten daarom volstaan met de mededeeling, dat de eerste-prijswinnaars waren de heer J. Vaartjes te Vroomhoop, die in de afd. Scherpklasse A. met 483 punten (max. 500) het Heeren-rijwiel, de heer D. C. Bakkenes te Appel gem. Nijkerk, die in de afd. Margaklasse A. met 485 punten den zilvernen beker van den heer Corn. L. J. Begeer te Utrecht zich zagen toegewezen.

Dank aan de vele H.H. fabrikanten, die ons een zoo keurige prijzen-collectie afstonden, hulde aan de schutters, die toonden, hun wapen zoo meesterlijk te kunnen hanteeren.

F. JALINK.

Man en vrouw één.

Daarom lezen beiden ook dit maandblad. De redactie hoopt er zorg voor te dragen, dat ook onze vrouwen er met twee handen naar zullen grijpen.

De eerste landdag van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm te Mheer in Zuid-Limburg.

geweest. Hij krijgt nu het Landstormblad toegezonden en het maandelijksche contact is gewaarborgd. Dat kan alleen bij een groote oplage en bij de zekerheid van vele advertenties.

Hiermede kan ons betoog volstaan. Het stemt ons, als eerste oprichters van een provinciaal maandblad, tot groote vreugd, ons oorspronkelijk ideaal verwezenlijkt te zien: een nationaal blad. Dit is er nu en daarmee gaan we weer een belangrijken stap voorwaarts in de richting van propaganda, organisatie en consolidatie.

Met groote dankbaarheid herdenken we hier de vele medewerkers van het maandblad voor Limburg en Noord-Brabant. Zij gaven uitnemende en veelzijdige literatuur. Voorzeker zullen wij velen wederom aantreffen in dit blad. De vele vrijwilligers uit genoemde provinciën, welke door hun

Toen wij begonnen met het uitgeven van ons blad, wisten we dat er behoefte aan bestond.

Zoolang het verscheen, bleek het nuttig werk te doen.

Maar pas toen de jaargang was geëindigd en enkele maanden moest worden gewacht, eer het nieuwe schip in zee kon steken, werd ons duidelijk, hoezeer het werd gewaardeerd uit de talloze vragen, die we ontvingen over het uitblijven van een nieuw nummer.

Deze belangstelling is voor ons een waarborg, dat het nieuwe orgaan, „Het Landstormblad”, zijn plaats in onze organisatie, óók in Overijssel en Gelderland, met eere zal innemen en warm door onze leden zal worden ontvangen.

Maar zóó als dit eerste nummer verschijnt, zijn we wel dankbaar, maar niet voldaan. Een blad voor heel het land kan niet op ruime schaal lokale berichten opnemen.

Het kan zich niet wijden speciaal aan de belangen van een enkel Gewest.

Daarvoor hebben we noodig, zoo af en toe, een bijblad, waarin we onze mededeelingen, de regelingen van de Schietoefeningen en wed-

Een instelling als de Bijzondere Vrijwillige Landstorm kan de belangstelling van de vrouwen niet missen!

LANDDAG

BIJZONDERE VRIJW. LANDSTORM.

De Gewestelijke Landstorm Commissiën „Stelling van Amsterdam” en „Kennemerland” vergaderden Zaterdagmiddag, 8 dezer in hotel Krasnopsky te Amsterdam met een honderdtal afgevaardigden van Plaatselijke afdelingen ter bespreking van de plannen tot het houden van een grooten Landdag in Noord-Holland in de maand Mei 1924.

Tot het te vormen Eere-Comité zijn bereids toegetreden de Minister van Binnenlandsche Zaken, de Commissaris van de Koningin in Noord-Holland, de Burgemeester van Amsterdam, de Voorzitter van de Nationale Landstorm-Commissie en de Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm.

1898-1923.

De aanbieding van het Huldeblijk van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm.

Onder de velen, die bij het 25-jarig Regeringsjubileum aan H.M. de Koningin op bijzondere wijze hulde mochten brengen en verzekering van verknochtheid aan de Hooge Landsvrouwe en het Vaderland befulgen, behoort ook de Bijzondere Vrijwillige Landstorm, het instituut, welks geboorte-ure sloeg in den Novemberstorm van 1918 en dat, sinds geconsolideerd, is uitgegroeid tot een weermacht van ruim 40.000 getrouwe militairen, wier woord

de belofte heeft geschonken,

dat zij pal zullen staan voor Oranje en voor Nederland, als andermaal revolutionair geweld mocht dreigen.

De namiddag van den 6en September was door H. M. de Koningin aangewezen voor de aanbieding van het Huldeblijk, waartoe Zij een deputatie in de gelegenheid wilde stellen in het Koninklijk Paleis te Amsterdam.

De Nationale Landstorm-Commissie koos als verzamelplaats een der bovenzalen van het Hotel American op het Leidsche Plein te Amsterdam, en omstreeks den middag werd deze zaal geleidelijk gevuld door de van Noord en Zuid en Oost en West opkomende afgevaardigden der Nationale en Gewestelijke Commissies en een

twintigtal vrijwilligers in alle rangen,

die aan de huldiging zouden deelnemen.

Omstreeks één uur namen een honderdtal plaats aan een feestelijken disch om gezamenlijk een noemmaal te nuttigen, dat door de Nationale Landstorm Commissie werd aangeboden. De tafel werd gepresideerd door den heer L. F. Duymaer van Twist, lid van de Tweede Kamer der St.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

NIEMEIJERS
fijne Rooktabak

VARIAS 27%
FINE HEERENBAK 25%
FINE PORTORICO 22%
per half ons

FEUILLETON.

Zonder toestemming overnemen verboden.

Mobilisatie-Herinneringen.

I. Mijn Oppasser en zijn Vrouw.

ET najaar van 1914 begon met guur regenweer en hoog water. De groote rivier, waarbij het brug-bivak lag, stroomde wijd en zij uit en de breede griend-vlakte was weldra één onoverzienbare watervlakte, woest en wild in het grootsche spel van golven en kolken, maar ook mooi als een binnensee, 's morgens getint met zilver-zieding en tegen zonsondergang overdekt met voortrennende plekken van rooden avond-gloed.

Vlak tegen den brug-ingang aan, lag er het soldaten-bivak, bestaande uit houten keten, gebouwd tegen den schuinen dijkant der opgehoogde spoorlijn, en uit wagons, geplaatst op het „doode“ spoor.

Dit bivak was een der verst-voortgeschoven punten van het Nederlandsche Veldleger en het diende ter bewaking van de lange rivier-brug, welke de voornaamste toegang vormde tot Noord-Brabant. Als men in het najaar en in den winter die brug zag, hoog boven het woeste water, strak zich uitstreckende tegen de woeste storm-lucht, dan dacht men aan een modern oorlogswerktuig, somber in zijn gebinden, onheilspellend in zijn zwarte gedaante...

Het bivak telde een sterke van 60 man, allen inbegrepen, want zelfs een bivak telde baantjes-gasten: de cantine-baas en de „machtige“ man van O. en C. *), die tevens het toezicht had

*) De afdeling „Ontwikkeling en Ontspanning“ van het Algemeen Hoofdkwartier.

Gen., voorzitter van de Nationale Landstorm Commissie. Nevens hem hadden aan de hoofdtafel plaats genomen de heer Mr. A. G. A. Ridder van Rappard, lid der Nat. Commissie en generaal-majoor J. L. ten Bosch, inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm. Mede zaten aan Mevrouw Duymaer van Twist en mevrouw Deckers, de echtgenooten van het lid der Commissie Dr. L. N. Deckers, de secretaris der Nat. Landstorm Commissie, de reserve luitenant G. F. Boulogne en de administrateurs der N. L. C. en van de Nat. Noodhulp Organisatie, resp. de Res. 1e luit. G. van

Koningin herdacht, het instituut huldigde en in bijzondere mate, namens allen, die op eenigerlei wijze bij den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm betrokken zijn, dank bracht aan den voorzitter der Nationale Landstorm Commissie, den heer Duymaer van Twist die met recht de ziel van deze beweging

mag genoemd en zonder wiens onvermoeibaren ijver het instituut nimmer zou zijn uitgegroeid en bevestigd tot een krachtige noodweer, als het thans vertegenwoordigt. Het woord werd er nog gevoerd door Ds.

herinnering aan dezen dag en de heuglijke gebeurtenis.

Inmiddels waren de vijf deelen van het jubileum-album door de vervaardigers ter bezichtiging gereed gelegd. Er was slechts één roep over de artistieke uitvoering.

Nadat het kunstwerk door alle aanwezigen was in oogenschouw genomen, trad de heer Duymaer van Twist op als tolk der bewondering. Hij huldigde de kunstvaardigheid en het artistiek gevoel, die de werkende handen hebben geleid en betuigde den dank van den Bijz. Vrijw. Landstorm aan de

De afgevaardigden uit de Gewestelijke Landstorm Commissies en uit de Bijzondere Vrijwilligers, die bij de aanbieding van het Huldeblijk tegenwoordig zijn geweest.

Sitteren en de Res. kapitein K. A. van Schelven.

Verbandsgewijze vulden de deputaties de zijtafel en de middentafel, terwijl onder de genoodigden mee aanzaten de vertegenwoordiger van „Pro. Rege“ Ds. T. J. Hagen, de vertegenwoordiger van „St. Joris“, de heer G. H. F. M. Ellerkamp, en de vervaardigers van het jubileum-album (het huldeblijk van den Bijz. Vrijw. Landstorm) de drie gebroeders Grevenstuk van Amsterdam.

Uit hoofde van de korte spanne tijds kon de tafelpresident slechts aan enkele heeren vergunnen tijdens den maaltijd het woord te voeren. Dit voorrecht genoot allereerst de generaal Ten Bosch, die in een geestdriftige toespraak het jubileum der

A. Daran-van Odijk, den reserve-kolonel C. P. J. Keiser, oud-commandant van het Landstormkorps „Zuid-Holland West“ en Mr. Ridder van Rappard. De kolonel huldigde op sympathieke wijze de beide aan tafel aanwezige dames, mevrouwen Duymaer van Twist en Deckers en in haar alle vrouwen, echtgenooten en moeders, wier zelfopoffering en sympathiek medeleven

van zoo groote beteekenis zijn voor het instituut! De heer Van Rappard sprak een woord van dank en afscheid tot den generaal, die weldra zijn taak als inspecteur van den V. L. S. zal zien eindigen.

Na den maaltijd groepeerde de deputatie zich voor het opnemen van een foto, als

firma Gebr. Grevenstuk, verzekerde dat meerdere personen, die op dit gebied als kenners mogen worden beschouwd, met name Z. Ex. de Minister van Oorlog, oud-directeur der Topografische Inrichting, hun ingenomenheid met de zeldzame schoone uitvoering van het werk hadden betuigd.

En toen reed de file van landauiers met dubbel span

aan voor den tocht naar het Paleis. In het eerste rijtuig namen plaats de heeren Duymaer van Twist en generaal Ten Bosch. In het tweede de leden der Nationale Commissie, voor zoover aanwezig, de heeren Dr. L. N. Deckers en Mr. A. G. A. Ridder van Rappard; de overige leden bevonden zich ten paleize. Daar achter volgde

op de duiven, de honden, de bloemen en de privaten.

In de eerste drie mobilisatie-maanden had dit troepje hard gewerkt, zich aldus voorbereidend op het slechte seizoen. Het bivak was omringd door een prikkeldraadgordel en eenige overdekte loopgraven. Alle hoeken en gaten in de „woningen“ waren gedicht, de Noord-zijde van keten en wagons was geasfalteerd. Er was een wachrichting in elkaar getimmerd. Er waren kachels, zogenaamde „duvelkes“ geplaatst. De schilderhuizen waren opgekalefaterd en op de bivak-paden was kiezel ingestampt. In de cantine was een klein fornuis aangebracht, om daarop in de lange winter-avonden aardappelen te poffen en kastanjes te roosteren. Vooral op dat fornuis had iedereen het voorzien! Soldaten koken en knoeien graag, waarschijnlijk omdat ze dat thuis nooit mogen doen. Ook dit soort sport moet men in een „goede baan“ weten te leiden.

Maar de keerzijde van de medaille toonde zich, zoodra het wassende water het bivak geheel omringde en de rivier 2000 Meter breed werd. Toen konden ze niet meer roeien op de kalme zomer-rivier, met wortelen- en appelen-etende dorps-schoonen, die angstig gilden als ze van boord kwamen of van boord moesten. Toen was het gedaan met het vischen in de griendplassen, het veldlopen dwars door de rivierbocht en met het polsstok-springen over zijriviertjes. Eenigen werden afvallig; zij toonden zich obstinaat en stijfhoofdig en ik liet ze aflossen. Mijn oppasser behoorde ook bij dat clubje en zoodoende kreeg ik een nieuwen, met name Kanders, die er tip-top uitzag.

Die „tip-top-heid“ had in de mobilisatie zoo haar eigen kenmerken. Kanders sliep niet op zijn kepi en voetbalde niet ermee; die kepi zag er dus nooit uit als de dubbelgeplooidde hoofddeksels der Belgische douaniers. Zijn beenwindsels hingen er niet bij als groene kool-bladen, zijn schouderbedekkingen dienden niet als kappstokken en zijn tuniekknoopen zaten niet vast met lucifers. Hij was bovendien als militair bar-stram, saluerde model, niet met de hand voor den neus en klapte dan zijn hakken tegen elkaar, willende zeggen: „Ik ben een mannetjesputter en geen drenzerige zeurpiet“...

Als oppasser kon hij met iedereen van dit

„edel“ gilde concurreren. Hij was bezemschoon-zindelijk, precies op tijd, geen kletsmeier, en kende zijn afstand. Hij verwisselde nooit zijn sigaren met stinkstokken waaromheen de bandjes uit mijn aschbak zaten; hij jengde nooit mijn flesch wijn aan met water tot onder het etiket, hetgeen gewoonlijk de grenslijn van een aangebroken flesch schijnt te zijn... altemaal zaakjes, die mijn vorige oppasser op de meest ongelegen momenten deed; bijv. juist een dag te voren, als het een stafmajoor behaagde een stinkstok met een bandje op te steken of een glas wijn te drinken, die dan verdacht-rose was.

Eenige jaren voor de mobilisatie had Kanders eerst als kamerdienaar op een landgoed in het Rijnland gewoond en daarna als monteur gewerkt op een fabriek in Russisch-Polen. Hoe dat zoo maar kon, heb ik nooit goed begrepen, maar iets ongewoons is het niet. Ik heb soldaten gekend, die beweerden met succes in één jaar tijds de volgende ambachten te hebben beoefend: kellner, glasblazer, stucadoor, voerman en verkoper op een petroleum-wagen. Ik heb dergelijk „veelzijdige“ menschen altijd zeer benijd.

Vóórdat Kanders van dat landgoed naar Polen vertrok, was hij getrouwd; natuurlijk met het kamermeisje, dat hoort er nu eenmaal zoo bij. Bij het uitbreken van den oorlog besteedde hij vrouw en kind, een zootje van amper één jaar oud, uit bij goede bekenden en reisde, meestal op Duitsche militaire treinen en zonder één mark te betalen, naar zijn Nederlandsche compagnie, bij welke hij 2½ dag telaat aankwam en „dus“ een uitbrander kreeg. Hij wilde niet graag als deserteur gebrandmerkt zijn en gevoelde zich teveel Nederlander om bij de pakken te blijven neerzitten, als zijn land in gevaar was. En bovendien... die oorlog zou hoogstens twee à drie maanden duren, had men hem bij zijn doortocht door Duitschland verteld, ...de tijd voor een militairen marsch „nach Paris“!

Maar dat viel Kanders tegen! Hij begon in het brugbivak te piekeren. Sedert zijn vertrek had hij slechts één brief van zijn vrouw ontvangen, waarin onder meer stond, dat het geheele dorp, waarin zij woonde, moest ont-ruid worden, want het kwam waarschijnlijk

in het gevechts-front te liggen. Alle inwoners zouden in een concentratie-kamp bij Riga worden ondergebracht en Kanders had jaren geleden wel eens slechte dingen van dergelijke kampen tijdens den Boeren-oorlog gehoord.

Zooval de omgeving, die verlaten en ongezellig was, als de kwellende gedachten aan vrouw en kind, werkten slecht op het gestel van mijn braven oppasser, die er minder goed begon uit te zien en ziender oog verviel.

Hij leed, maar hij zeide niets. Hij kropte het op.

Geïsoleerd en vaak weemoedig vloegen de dagen en de nachten voorbij in het hooge en koude brug-bivak aan den zelfkant des lands.

Er waren dagen, dat zich alleen de etenhalers buiten vertoonden om op klompen, trappend door de vette rivierklei, uit het nabijgelegen dorp, een half uur ver, het warme middagmaal in hoekkasten aan te sjonwen.

Alleen als de sneltrainen voorbijraasden, kwamen nog eenige anderen eep kijkje nemen om een „voorbijsmorrend stuk van de verre, bewoonde wereld“ aan te gapen en tevens de couranten op te rapen, die eenige goedgezinde reizigers uit de ramen wierpen. Een enkelen keer was er wel eens een stuk kwatta of een belegd broodje bij; dat kwam dan gewoonlijk van ouwere dames, die vermoedelijk in een bivakmutsen-comité de lakens uitdeelden, of van bakvischjes, die een vaandrig of cornet „te velde“ hadden en het daarom zoo „vreese-lijk interessant“ vonden...

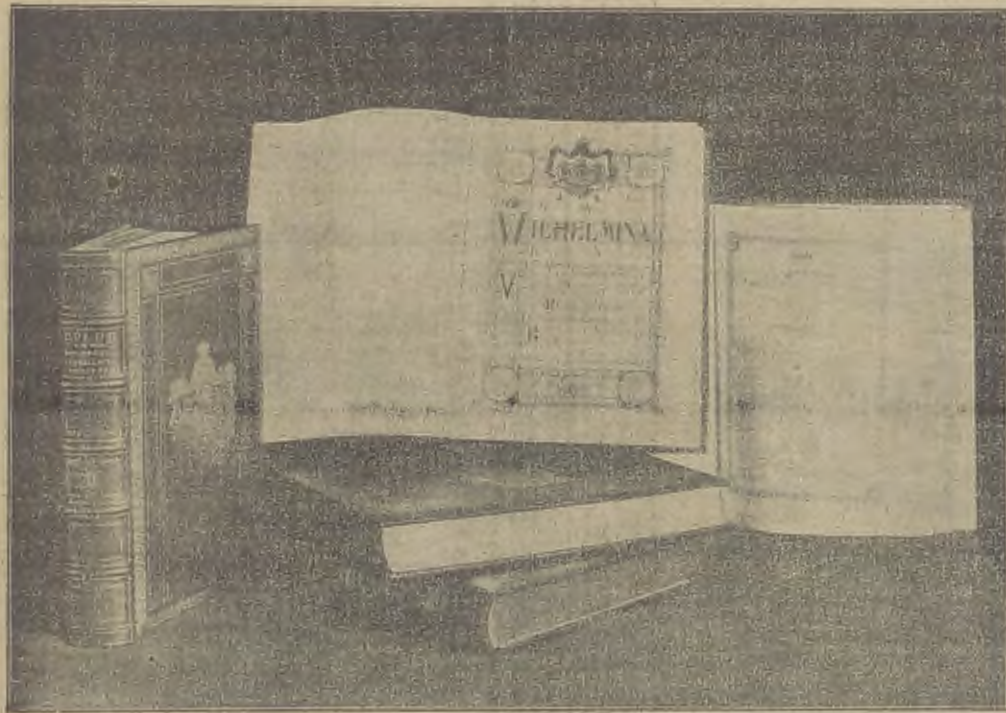
Buiten die eten- en couranten-corvée bleven de mannen in den winter van 1914 op 1915 in hun keten en in hun wagons. In de wagons slieden, snorkten, droomden, en neurieden zij, terwijl af en toe met kussens, ransels, brood-zakken, beenwindsels en schoenen hevige gevechten werden geleverd. In de keten beoefenden zij huisvlucht of hielden zich bezig met het kaartspel.

Slechts twee mannen waren bij aflossing altijd buiten: de twee schildwachten! Bij overstroming konden wij daarmee volstaan. Zij waren door de zorg der toen zeer sympathiekgezinde burgerij, of te wel van dames- en schoolkranjes, gepakt in bivakmutsen, borst-lappen, knie-beschermers en halsdassen, er marcheerden vóór den bivak-ingang met grim-

de militaire deputatie

en dan, weder Verbandsgewijze, de afgevaardigden der gewestelijke commissiën en de reeds genoemde afgevaardigden van „Pro Rege” en „St. Joris”. De lange stoet werd voorafgegaan door een

escorte der bereden militaire politie, en gesloten door enkele ruiters der gemeentelijke politie. Door de met feestgangers dicht gevulde straten en tusschen de nabij het paleis aan beide zijden geschaarde menschenmassa kon meestal slechts

HULDEBLIJK DOOR DEN BIJZONDEREN VRIJWILLIGEN LANDSTORM

op 6 September 1923 aan H. M. de Koningin aangeboden, bestaande uit een in chamoiskleurig kalfsleder gebonden 5-deelig album, waarin voorkomen vier en dertigduizend handteekeningen van Bijzondere Vrijwilligers en van leden der Gewestelijke en Plaatselijke Landstormcommissiën.

stapvoets

een weg worden gevonden. En 't was aan de verbaasde gelaatstreken

wel te zien, dat de menschen zich en elkander nieuwsgierig afvroegen, wat deze stoet toch wel mocht zijn. 't Was iets officieels, dat bleek wel uit het escorte. Maar dan... een generaal in de groote tenue, en kort daarachter eenige gewone soldaten; ongewapend in het veldgrijs; vervolgens tal van burgers, hier en daar in het rijtuig weer geflankeerd door een militair met één of meer sterren op den kraag der uniformjas... Men had er blijkbaar geen hoogte van.

Aan den achteruitgang van het Koninklijk Paleis werd de deputatie ontvangen en geleid naar de „Burgerzaal”, waar reeds andere deputaties met haar huldeblijken wachtten op het oogenblik om door de jubilerende Vorstin te worden ontvangen, terwijl weer andere nog volgden.

De ontvangst door de Koningin ge-

mige gezichten als zij in de richting der grens liepen en met lachende facies als zij de wachtkeet naderden, waaruit vaak en vooral 's nachts een of andere barmhartige Sameritaan hun bakjes koffie aanreikte!

In zoo'n brugbivak wordt men langzaam maar zeker kolonist en al heel gauw familie van elkaar! Letterlijk gebeurde dat laatste, omdat vele soldaten trouwden met de zusters hunner slaapgenooten, en van een bruiloft komt een bruiloft! Figuurlijk waren we van elkaar een weinig familie aan het worden, omdat we alles van elkaar wisten en er openlijk omstandigheden besproken werden, welke in normale tijden tot de „geheimzinnigheden” behooren. Op dat gebied was wel de zonderlingste gewoonte om tijdens de nacht-wacht

.....om tijdens de nachtwacht brieven voor te lezen.....

brieven voor te lezen en te beantwoorden, hetgeen gebeurde aan de hand van het zeer aan te bevelen en door de mobilisatie zeer beroemd geworden standaard-werk: „Een honderd voorbeelden van minne-brieven met antwoorden voor eerstbeginnenden”.

...Zoo naderde Nieuwjaar 1915. Op Oudejaarsavond 1914 organiseerden we met ons acht-en-dertigen een fuif, twintig waren met verlof en twee op post. Die fuif bereikte zijn hoogtepunt, toen Kanders om half twaalf 's nachts zoowaar allen een kop (glazen was bij ons luxe) Bisschop verstrekte**). Toen

***) Bisschop, warme wijn met kaneel.

schiedde in de z.g. „Mozeszaal.” Daar staat Hare Majesteit,

in eenvoudige witzijde robe. Nevens Haar ter linkerzijde Z. K. H. de Prins-Gemaal, en rechts zittend, H. M. de Koningin-Moeder. In een halven cirkel groepeerden om het Koninklijk gezin de ongeveer 100 leden der deputatie, dicht opeen gerijd, de gansche ruimte vullend. En de aangezichten van zooveelen, die vermedelijkelijk voor de eerste maal huns levens zoo nabij de geëerbiedigde Koningvrouwe mochten naderen, glanzden

van blijdschap en van dankbaarheid. Zoodra allen een plaats hebben gevonden,

ontvangt de heer Duymaer van Twist

het woord en biedt Hare Majesteit het huldeblijk aan met de volgende rede:

Majesteit!

„Het heeft Uwe Majesteit behaagd Hare „hooge goedkeuring te hechten aan het „plan van de Nationale Landstorm Commissie om U bij gelegenheid van de

herdenking van Uwe 25-jarige regeering

„uit naam van den Bijzonderen Vrijwilligen „Landstorm een huldeblijk aan te bieden. „En eveneens heeft Uwe Majesteit het „kunnen goedvinden, dat dit geschenk op „heden zou worden overhandigd.

„Voor deze dubbele onderscheiding zegt „de Nationale Landstorm Commissie Uwe „Majesteit eerbiedig dank.

werden achtereenvolgens dronken ingesteld op onze Koningin, op het detachement, op 1915 en op de gestichte en nog te stichten gezinnen van ons allen. Buiten blies de vorst-wind en raasde af en toe een trein voorbij, maar binnen bij het warme fornuis bleek de Bisschop een behagelijk brouwsel te zijn en bekeken we allen met aandrang en verlangen de gamel, waarin dat brouwsel geboren werd. Om vijf minuten voor 12 traden de 38 bivak-bewoners naar buiten, met hunne geweren en patroontasjes, en marcheerden stram en stampend op den harden dijkgrond naar de 2 schildwachten, die ook een kop Bisschop kregen onder begeleiding van mondharmonica-muziek van 3 musici. Een lustig en leutig wijsje klonk in den killen, witten nacht...

Even voor 12 commandeerde ik: „Magazijn-vullen” en toen de verre dorpsklok 12 uur begon te slaan: „Met standviziër” — „Richting op den Grooten Beer”, en daarna „Vuren”. Wij joegen per man 5 patronen in de klare nacht en de echo klonk ver over de wijde water-vallei, zich vermengend met de tonen van een hoorn, waarin in een hoeve „Nieuwjaar” werd geblazen en een enkel schot van een oud jachtgeweer, dat een boer verstopt had gehouden. Aldus schoten wij het nieuwjaar in, naar vaderlijk gebruik, iets wat men steeds moet in eere houden. De patronen verantwoordde ik den volgenden dag „wegens het onder schiet nemen van een vijandelijk vliegtuig, zich landinwaarts bewegend, en beschoten zonder merkbaar gevolg”...

Toen ik om 1 uur naar mijn keet ging, vol nieuwjaars-illusies en warme Bisschopjes, zat mijn oppasser voor mijn tafel, met zijn hoofd in zijn handen.

„Ziet-u, luit,” begon hij, ik heb vanavond eens eenige uren niet aan haar gedacht, maar toen ik ten laatste al die gelukkige, opgewonden kerels zag, werd het me te nauw in de keet. U kunt niet begrijpen wat dat wil zeggen om niets, in het geheel niets van haar te hooren. Met Kerstmis schreef zij niet en nu is het Nieuwjaar... Ocht luit, ik wórd nog stapel-gek. Kunt u er niets aan doen? Geef me twee maanden verlof. Of, en toen sprong hij op, zou ik deserteeren? Toe zeg toch iets, raad me toch iets, doe toch iets... kermde de arme kerel.

„De Bijzondere Vrijwillige Landstorm „herinnert aan de Novemberdagen van

het jaar 1918,

„toen uit alle oorden des lands ettelijke „duizenden dienstplichtigen, die nauwe- „lijks van hun langdurig verblijf onder „de wapenen waren huiswaarts gekeerd, „zich vrijwillig aanmeldden en zich op- „nieuw beschikbaar stelden, ditmaal niet „om de grenzen des lands tegen een „buitenlandschen vijand te verdedigen,

maar om den troon der Oranjes

„te beschermen, orde en rust in den lande „te handhaven en het gezag van de Over- „heid te steunen.

„Wat zich in de dagen van November „1918 vrijwillig gaf, is op verlangen van „Uwer Majesteit's regeering in de daarop „volgende jaren door de Nationale Land- „storm Commissie

uitgebreid en geconsolideerd

„met het resultaat, dat naast den eigen- „lijken Bijzonderen Vrijwilligen Land- „storm, ongeveer 40.000 man sterk, zich „gevormd hebben de korpsen Motordienst, „Vaartuigendienst en Spoorwegdienst, be- „nevens eene Nationale Noodhulp reserve.

„De groote betekenis van deze organisaties

is gelegen in de preventieve kracht,

„welke van haar uitgaat.

„Het was de hartelijke wensch van al „de duizenden getrouwen, die tot deze „organisaties toetraden, zoowel als van „de Nationale Landstorm Commissie, de „Gewestelijke- en Plaatselijke Landstorm „Commissiën, die tot de uitbreiding en „consolidatie van den Bijzonderen Vrij- „willigen Landstorm medewerken, om Uwe „Majesteit op dezen blijden dag een bewijs „te geven van hunne liefde en verknocht- „heid.

„Door het plaatsen van hunne hand- „teekening in dit Jubileum-album, dat „door de wijze waarop het is samengesteld,

een gedenkboek is geworden,

„wilden zij de ons gegeven belofte be- „zegelen: Mochten 'troon; volk en vader- „land ooit weder in gevaar komen — het- „geen Gode gebeden zij te willen verhoeden — de Bijzondere Vrijwillige Land- „storm zal onmiddellijk aan den eersten „oproep der Regeering gehoor geven om „krachtadig steun te bieden aan het „wettig gezag.

„Het behaagt Uwe Majesteit in dezen „vorm de betuiging van hulde van

vier en dertig duizend

„Uwer getrouwe onderdanen te aanvaar- „den. God de Heere zegene Uwe Majesteit „en bevestigte Haar op den troon der „Nederlanden nog tot in lengte van dagen. „Leve de Koningin!

Dien nacht hebben we geredeneerd. Lang en alles wikkend en wègend. Tenslotte beheerschte hij zich weer. Hij was weer de „sterke” man geworden, die in den levensstorm, al duurt hij nog zoo lang en al is hij nog zoo snijdend, kan blijven wachten en uitkijken en hopen!

Kanders en ik werden dien nacht echte vrienden. Hij had mij zijn heele leven verteld. Zijn pijn, zijn inzinking, zijn ontzenuwing had hij geschetst, met ruwe taal en soms toch zoo raffijnair van inhoud. Daarheen kon tenslotte geen gemobiliseerd man bestand zijn, rang noch stand, verschil in ontwikkeling noch omstandigheden konden een rol spelen. En toen ik eenige maanden later van het brugbivak weging, trok Kanders mee. Hij maakte de nomaden-tochten mede tusschen de Mark en de Schelde, hij was met me op de Zeeuwse eilanden, in het Gooi- en het Eemland, in den Achterhoek en in de landstreek van Stadskanaal.

Al de misère, al de opkomende en verdwijnende sympathie voor ons gemobiliseerd leger maakten we samen mede. Maar al zaten we bij een Zeeuwse schor of in een schuur van den Hondsrug, het terugvinden van haar en hun kind bleef onze illusie. We schreven aan het departement van Buitenlandsche Zaken, aan consulaten, aan het Nederlandsche en het Duitse, Roode Kruis, aan comités en vereenigingen; we spoorden familie's in ons land op, die relaties met Oost-Pruisen en Polen konden hebben. We hadden een archief van binnenkomende en uitgaande stukken. We corresponderden in het Nederlandsch, Fransch, Duitsch en Engelsch. We vonden vertalers in het Noorsch, Poolsch en Russisch, en alles bleek vergeefs...

Wij waren met vlagen opgetogen en moede-loos eroder. En toen in November 1918 ons leger demobiliseerde, wisten we nog totaal-niet of vrouw en kind leefden, dan wel of de vlijmscherpe oorlogs-zels, welke zoovele miljoenen onschuldige en jonge levens had afge-maaid, ook hen had terneer geslagen en of zij daar lagen in het vergeten en onbekende graf in een verre Russische steppe...

En dan kwam weer hoop, die doet leven en verder werken! Ja, wellicht leefden zij nog, maar zij waren te afgetoofd om iets te kunnen ondernemen en van onzen kant waren de om-

Het „Leve de Koningin!” wordt door de geheele deputatie overgenomen en drie- werf herhaald.

Dan spreekt Hare Majesteit:

„Voor het huldeblijk van den Bijzonde- „ren Vrijwilligen Landstorm en de ge- „voelens, waarvan U de tolk is geweest

betuig Ik Mijn oprechten dank.

„Zeer gevoelig ben Ik voor de talrijke „deelneming waarvan het gedenkboek de „bewijzen geeft.

„Tot stand gekomen als spontane „uiting van den drang van zeer velen „om zich ter beschikking van de over- „heid te stellen, heeft de Bijzondere „Vrijwillige Landstorm terstond zijn

levensvatbaarheid

„bewezen.

„Wees verzekerd, dat de trouw en vast- „beradenheid welke gij door persoonlijke „opoffering met der daad getoond hebt „door Mij en allen, die het wel meenen met „het Vaderland, hoogelijk gewaardeerd „wordt.”

En nu treden de militairen, die de vijf zware deelen dragen, welke het huldeblijk omvatten, naar voren en leggen hun schoonen last voor hun Koninginne neer. Met bijzondere belangstelling slaat Hare Majesteit een, natuurlijk thans slechts vluchtigen blik in elk der vijf boeken, vraagt enkele inlichtingen en verzekert,

o.m. Haar ingenomenheid uitsprekend

met het groote getal der verzamelde handteekeningen, dat Zij door dit schoone en zeer bijzondere huldeblijk ten 'eerste

INGEZONDEN MEDEDELINGEN.

SPAARBANK DER **Centrale Boaz-Bank** AMSTERDAM 3 SINGEL 260 Rente 4 ⁰/₁₀

VERHUIZINGEN EN TRANSPORTEN BERGPLAATS vooR HILBOESLERS **ELK LANDSTORMER** Slaatsr. 7 - Tel. 339 ROTTERDAM

ELK LANDSTORMER LAAT ZICH VERHUUZEN DOOR EEN BIJZONDER VRIJWILLIGER

standigheden nog te verward om iets te kunnen bereiken. Zoo moest het wel zijn...

.....Samen demobiliseerden wij. Kanders kreeg een vrij goede monteursplaats in dezelfde stad, waar ik ging wonen. Gewoonlijk zagen we elkaar tweemaal per maand, tenzij er iets nieuws in ons onderzoek aan het licht kwam. Hij woonde in een nieuwe arbeidersbuurt en had een net kosthuis, maar zijn kamer was kaal en hol; de vrouwenhand, die schikte en gezellige hoekjes maakte, ontbrak en de man was geen vrijgezel; hij voelde zich een zwerfer, die moest werken om te kunnen leven; zijne idealen verdwenen en hij werd langzaam-aan hard en sarcastisch.

.....En de tijd heelde de wonde, kalm-aan en met zachte, teere hand! Kanders trachtte te vergeten en soms zag ik weer een glimlach op zijn bruin, flink gezicht als hij mij zijn studies toonde over draadloze telegrafie en den voortgang van zijn opname-toestel, dat hij 's avonds in elkaar zette.

Totdat ik op een avond van November 1919 een brief kreeg van een familie uit Königsberg, welke wij vaak boter en kaas tijdens den oorlog als „Liebesgabe” gezonden hadden. Zij waren als dankbaren blijven belang stellen in de terugvinding van de vrouw en het kind van Kanders. En in dien brief stond, dat zij terecht waren en bij hen reeds twee dagen inwoonden en of wij geld voor de reiskosten wilden zenden.

.....Onmiddellijk nam ik mijn fiets en reed naar mijn oppasser. Het was hondenweer en de buitenboulevards waren modderig. O, het was geen avond als in een roman; het was geen Kerstmis of Nieuwjaar, er lag geen „blanke sneeuwvade” en er klonken geen volksliedjes uit de werkmanshuisjes... Het was een dood-gewone Hollandsche najaars-avond, met veel wind en veel regen.

En de man in kwestie lag ook niet snikkend en kermend geknield voor zijn bedstee... intengende, hij was, toen ik binnentrad in een buitengewoon opgeruimde bui. Als gewoonlijk sprong hij in de houding, wat hij niet kon afeeren, en zei, me de hand schuddend: „Nou,

getroffen is, terwijl Zij aan den heer Duymaer van Twist bij herhaling verzocht, aan alle deelnemers Haar warmen dank te betuigen.

Dan waagt de heer Duymaer van Twist het andermaal het woord tot de Koningin te richten:

„Wanneer Uwe Majesteit het zou willen „veroorloven, dan zouden wij nog eerbiediglyk namens den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm een verzoek tot Uwe Majesteit willen richten.”

De Koningin geeft door een minzamen hoofdknik Hare toestemming en de heer Duymaer van Twist vervolgt:

„Het ligt in het voorname van de Nationale Landstorm Commissie om ter herinnering aan dezen dag en van Uwer Majesteits regeeringsjubileum, aan de vrijwilligers een jubileumplaat te doen uitreiken, die de gedachtenis van dit huldeblijk zal bewaren.”

De spreker ontvouwt een ontworpen schets dezer plaat en de Koningin neemt zelf het blad, om ook daarvan kennis te nemen, terwijl de heer Duymaer van Twist voortgaat:

„Zooals Uwe Majesteit gelieve op te merken, is er in deze schets nog één open plaats. Daarin nu zouden wij zoo gaarne

de beeltenis van Uwe Majesteit

willen afdrukken. Waarom wij het verzoek zouden willen doen, of het Uwe Majesteit behagen mocht ons Haar bijzonderlyk daarvoor bestemd portret te willen schenken.”

Aller oogen richten zich, van verlangen sprekend, op de Koningin, die zegt:

„Dat zal ik heel gaarne doen, maar... dat zal nog wel eenigen tijd duren.”

De heer Duymaer van Twist verzekert, dat de Bijz. Vrijw. Landstorm zijn Koningin voor deze gunstige beschikking

ten hoogste dankbaar

is en gaarne de vervulling zal afwachten op het oogenblik, waarop het Hare Majesteit schikken zal.

Daarmee is de audiëntie geëindigd.

Buiten wachtten de ruitje, waarmee de terugtocht naar „American” werd aangevaard, waar velen nog eenigen tijd gezellig samenbleven.

Zonder twijfel was de deputatie de meest talrijke, die Hare Majesteit op

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

V. ROSSEM'S
Poorters-Toeback
30 cent per half ons.

nou luit, omdat U nu door dat hondenweer gekomen bent, krijgt U een lekker bakje thee en een sigaar en, voegde hij er trots bij, vanavond kunt u voor de eerste maal aan mijn toestel hooren een zangconcert van het Odéon in Parijs en het spectaculêre orkest van het Londensche Colliseum! Nog nooit hoorde ik die zoo zuiver aan mijn toestel! Ziet u, rateide hij door, m i j n toestel, dat is iets waarop ik zoo enorm trots ben. Ik heb nu als ik wil, in dit kale kamertje contact met de geheele wereld.

„Nou” zei ik, de oorschelpen opzij duwend, „daarmee gaan we ons vanavond eens niet bezig houden. Ga eens kalm zitten, Kanders, we moeten eens praten.”

O, het was zoo moeielyk om het hem te zeggen, omdat het zoo mooi en zoo plotseling was!

En gelijk men een ziek en zenuwachtig kind voorzichtig voorbereidt op de terugkomst van zijne moeder, die jaren lang afwezig was, zoo probeerde ik Kanders het levenswonder duidelijk te maken, dat op het punt stond zich bij hem te voltrekken. De sterke man staarde en stuurde, zei niets en eindelijk, eindelijk, (want bang werd ik van die groote wezenlooze oogen) eindelijk kwamen de tranen. Toen begonnen wij plannen te maken.....

Drie dagen later, wij hadden er spoed achter gezet, stonden Kanders en ik aan den uitgang van het groote station te Düsseldorf. Ik had mee moeten gaan, „want”, beweerde hij, „ik moet iemand bij me hebben, wanneer die golf van geluk me gaat bedelven. Ik ben voor den eersten keer in mijn leven bang, luit!” voegde hij er ietwat-beschaamd aan toe.

Ongeduldig was hij en onhebbelyk-vervelend. Hij gooide mijn sigaretten weg, als ze half opgerookt waren en wilde niet eten. Hij zag er tien jaren ouder uit dan hij was.

„Kerel, zei ik, toon je toch wat meer mans! Trek toch een Zondagsgezicht! Tracht er toch wat jonger en opgeruimer uit te zien!”..... En dan haalde ik de photo uit mijn portefeuille, waarop hij stond met vrouw en kind, en begon hem dan te plagen: „Kijk nog eens wat een kittig, leuk vrouwtje jij hebt, zoo'n echt Rijlandsch type, met blonde haren en natuurlyk

dezen historischen dag in bijzonder gehoor heeft willen ontvangen. En zonder twijfel ook zou zelfs het Damplein

de menigte

niet hebben kunnen omvangen, indien het mogelijk ware geweest allen, die begeerd hadden als Vrijwillige Landstormer voor hun Koningin te kunnen staan, op te roepen.

Maar... de Bijzondere Vrijwillige Landstorm met zijn tienduizentallen getrouwen heeft in zijn deputatie en door zijn huldeblijk op dezen nationalen gedenktag zijn eed van trouw aan Koningin en Land herneuewd.

Lieve de Koningin! Vivat Oranje! Heil ons Nederland!

Het moge God, den Heere, behagen er Nederland en Oranje voof te bewaren, dat ooit de Bijzondere Vrijwillige Landstorm behoeft te werden opgeroepen tot de daadwerkelijke bevestiging van zijn eed en trouw.

R. A. DEN OUDEN.

6 September 1928.

De Vrijwilligers der Deputatie.

Bij de deputatie van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, welke op 6 September l.l. bij de aanbieding van het huldeblijk aan H. M. de Koningin tegenwoordig was, bevond zich van elk Landstorm Verband één Vrijwilliger. *) De namen dezer Vrijwilligers zijn de volgende:

Verband:	
Friesland:	de soldaat J. Zweyter te Sneek.
Groningen:	de soldaat P. Meijer te Baflo.
Drenthe:	de korporaal H. Akse te Nijveen.
Vollenhove:	de reserve-1e luit. W. M. Loos te Blokzijl.
Twente:	de soldaat J. G. Deperink te Reutum.

Korps:	
De IJssel:	de korporaal H. Louwer te Bathmen.

Verband:	
Veluwe:	de soldaat C. Plum te Elspeet.

Korps:	
Veluwzoom:	de reserve-1e luit. F. J. Goedhart te Arnhem.

N. Holl. Waterlinie:	
	de soldaat J. Beerthuizen te Montfoort.

Stelling van Amsterdam:	
	de reserve-kapitein K. L. Schell te Bussum.

Kennemerland:	
	de sergeant G. A. Roest te Haarlem.

Verband:	
Alkmaar:	de soldaat P. Kieft te Heer Hugowaard.

Korps:	
West-Friesland:	de reserve-1e luit. P. Kaag.

Korps:	
Zuid-Holland-West:	de soldaat J. M. v. d. Poel te Naaldwijk.

Verband:	
Gouda:	de sergeant M. Vermaat te Bergambacht.

blauwe oogen! Gelukkige sterveling dat je bent! En die zul-jij nu wonder boven wonderen straks weerzien. Zij is met jullie kind door het oog van een naald gekropen! Vooruit, wat jeugdiger gezicht getrokken en wat betere zin in deze schoone stad van Moffrica!.....

Twee treinen van Berlijn waren reeds binnen en nu zou de derde en de laatste van dien dag komen. Kanders stond op het kookpunt. Eindelijk roldde de trein met donderend geraas onder de hooge overkapping en de reizigers stroomden weldra uit den uitgang. Kanders keek en ik keek van mijn photo naar elk vrouwengezicht, dat ik te zien kreeg.

En, kon het wel waar zijn, daar kwam in de menschen-menigte een vrouwtje aangestrompeld zonder hoofddeksel, bleek en verlept, grijzende

.....een vrouwtje aangestrompeld, zonder hoofddeksel.....

aan haar slapen, met een uitgerafelde sjaal om haar dun-katoenen blouse. Aan haar rechterhand hield zij een jongen vast, scrofulous, vel over knook, met die wasgele gelaatskleur, welke doet denken aan den dood, — aan haar

Korps:	
Rotterdam:	de soldaat J. J. Corplein te Rotterdam.

Verband:	
Monden der Maas:	de soldaat K. Groeneweg te Hekelingen.

Korps:	
Zeeland:	de reserve-1e luit. J. J. v. d. Jagt te Vlissingen.

Korps:	
West-Brabant:	de soldaat M. W. Posters te Bergen op Zoom.

Korps:	
De Meijerij:	de korporaal G. van der Sangen te Oerle.

Korps:	
Limburgsche Jagers:	de soldaat Vroemen te Bemelen.

*) De Vrijwilliger van het Verband Dordrecht had op het laatste oogenblik verhoering.

Een tegenvaller en een meevaller.

De oplevering van de Jubileum-herinneringsplaten valt tegen. Elke plaat moet in dertien verschillende kleuren worden gedrukt en dus 13 keeren onder de drukpers.

Zoo veel te mooier wordt de plaat. Zoo veel te langer duurt het.

Daarop moeten wij dus wachten tot na den zomer.

'n Tegenvaller.
Nu de meevaller!!!

BERICHT.

In de dagbladen van 21 Februari verscheen het volgende bericht:

Portretten der Koningin. — Naar wij vernemen zullen thans aan de leden van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm de portretten van H. M. de Koningin worden uitgereikt, welke in de maand September j.l. door H. M. voor dat doel werden toegezgd aan de Nationale Landstorm Commissie, ter gelegenheid van de aanbieding van het Jubileum-Album ten Paleize te Amsterdam.

NIET één, twee, drie!

Een enkelen dag tevoren waren de duizenden portretten ten bureale der Nationale Landstorm-Commissie bezorgd. Onmiddellijck zijn maatregelen genomen om ze te doen uitreiken. Dit gaat nu niet één-twee-drie!

Toch hoopt de Commissie er met medewerking van de Gewestelijke en Plaatselijke Commissiën in te slagen, dat spoedig het laatste portret aan den laatsten man is uitgereikt.

EEN BIJZONDER PORTRET.

Het onderscheidt zich van alle tot nog toe verschenen portretten van H. M.

Het vertoont H. M. staande, zonder den hermelijnen mantel.

En als bijzonder kenmerk staat H. M.'s handteekening niet onder, maar in het portret.

linkerhand sleepte zij een kussensloop voort.....
* Leek me een beeld van de oorlogs-ellende, die geleden is in de gebieden van de gevechtsfronten en waarvan wij, gelukkige Nederlanders, geen flauw begrip hebben.

Kanders had haar nog niet gezien, en zij schoof voort, voetje voor voetje, bang van de massa, om haar heen, beverig toen zij eindelijk langs den controle-man heen was en stond oog in oog met haar man, die mijn arm kneep en heesch-fluisterde: „luit, luit, zij zijn het!”

En hij nam het vrouwtje in zijn armen en zoende het, zich niet storend aan nieuwsgierige blikken. Daarna nam hij zijn jongen, zijn „Hansepans”, zooals hij hem noemde, en zei, dat hij een „groote” jongen was geworden en nam dan weer zijn vrouw en vertelde haar fluisterend, alsof hij het werkelijk meende, dat zij zich zoo „goed” gehouden had en er zoo „prima” uitzag.

Het kussensloop met prullen deponerden wij in de stationshal ter bate van een vinder. Na een uur was zijn vrouw keurig gekleed en liep zij „Hansepans” in een matrozenpakje rond. Den volgenden dag keerden we terug naar het land, dat wel volgens zijn vrouw een hemel op aarde moest zijn, tenminste dat zei ze.

Al had de vreeselijke Europeesche nachtmerrie ook zijn jonge en mooie vrouw uitgemergeld en gemarteld tot een menschje vol rimpels, — al had die wereldoorlog ook hun jongen het bloed uit het lichaampje gezogen als een vampier zijn prooi, toch was het hoogste, wat tusschen man en vrouw bestaat, gebleven: de Liefde!

En zoo'n Liefde maakt vindingsrijk!
Twee jaren zette Kanders zijn vrouw en kind bij een grooten boer in de buurt van de stad, waar hij werkte. Die boer was eenige maanden van 1914 en 1915 zijn slappkamaaraad in de bivak-wagons geweest.....

Dagelijks fietste Kanders vijf kwartier 's morgens en vijf kwartier 's avonds!

En ook nu weer ging de Tijd voort de wonden verder te heelen. Dagelijks werd een rimpel weggestreken en dagelijks sterkten de uitgemergelde lichamen aan. De gedachten aan het

Het spreekt vanzelf,

dat wij allen Hare Majesteit de Koningin ten hoogste dankbaar zijn,

dat dit portret historische waarde heeft.

dat de Vrijwilligers voor deze hooge onderscheiding een ereplaats zullen inruimen in hunne woning,

dat er veel liefhebbers voor zullen zijn, doch

dat aan de portretten in geen geval een andere bestemming wordt gegeven, dan die, welke Hare Majesteit bedoeld heeft, n.l., dat zij uitsluitend aan de leden van den Bijzonderen Vrijw. Landstorm, de Landstormkorpsen, „Motordienst”, „Vaartuigendienst” en „Spoorwegdienst” en aan de leden van de Gewestelijke en Plaatselijke Commissiën worden uitgereikt.

dat de Gewestelijke en Plaatselijke Landstorm Commissiën, de uitreiking van de door Hare Majesteit geschenken portretten zullen aangrijpen als een prachtgelegenheid, om weer eens met de Vrijwilligers een aangename samenkomst te hebben, en de belangen van Land en Volk met elkander te bespreken.

dat in dit nummer van ons blad stof gevonden wordt, om op de samenkomsten te behandelen.

dat van deze gelegenheid gebruik gemaakt wordt, om nog eens na te gaan, of allen in het bezit zijn van een nieuw legitimatiebewijs, of de Registers zijn bijgehouden en of de adressen en andere gegevens alle volledig bekend zijn.

dat de portretten niet aan warmte of vocht mogen worden blootgesteld.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

Firma J. G. MEIJER
GRONINGEN
Tusschen beide Markten - Tel. 1022
Specialiteit
ECHTE GRONINGER
SUGADEKOEK
f 1.-, f 1.50, f 2.-, f 2.50, f 3.-, f 4.-, enz.
Franco per post 50 cents verhooging

gedragen leed verdwenen. Er werd niet meer over gepraat. En thans wonen ze weer in de stad, sterk en levenslustig. Hij is chef-monteur

En thans wonen ze weer in de stad, sterk en levenslustig.

geworden en de klein „Hansepans” ging als nummer 1 over van de 1e naar de 2e klasse. Zij is een zorgzaam huisvrouw, weer vol levensvreugde en kan even goed het radio-toestel afstemmen als haar man, en dan met weelde naar de concerten van de verre wereld-steden luisteren, waar zij nooit zelf wenscht te komen, want filosofeert zij „Oost-West, thuis-best!”

Echter zullen er weinigen zijn, die dat gezegde moesten waar maken met verduring van zoo veel lijden en ellende.

Luitenant ARCHIBALD.

DE
RECHTE WEG
OM EEN PIANO ORGEL
VLENGEL OF PATHÉFOON
TE KOOPEN LEIDT NAAR DE
FIRMA J. GROENENDIJK & Co.
REGENTESSELAAN NO 24 TEL. M. 2004
's-GRAVENHAGE.

JAN KRUG 123

D. J. VANDER HAVE
ZAADTEELT, ZAADHANDEL
KAPELLE bij Goes
HOFLEVE RANCIER
UITSLUITEND EERSTE KWALITEIT
Landbouwzaden en Zaaigranen

Goedkoopste
en beste
NEDERL.
RIJWIEL

PHENIX
Rijwielfabriek
LEEWARDEN

**ROTTERDAMSCHER
BANKVEREENIGING**
ROTTERDAM · AMSTERDAM · DEN HAAG
KAPITAAL f 75.000.000
RESERVE f 36.500.000
DEPOSITO-RENTE
VOOR LANGERE TERMIJNEN EN GROOTE
BEDRAGEN OP NADER OVEREEN TE KOMEN
VOORWAARDEN

Uitgaf van C. BLOMMENDAAL te 's-Gravenhage:
Mondelinge en Schriftelijke examenvragen
Staatsinrichting en Staathuiskunde M. O.
Verzameld door een Leeraar M. O.
Prijs f 0.90.

Alom in den Boekhandel te bekomen, en, tegen
inzending van het bedrag, ook rechtstreeks bij den
Uitgever.

Een aaneenschakeling van
goede eigenschappen

**RIJWIELFABRIEK
DIEREN.**

ANDRÉ VAN DER BEEK

Friesche Vrijwilligers

die met dit blad in hunne omgeving willen werken
(werven van abonné's, aanbrenge van advertenties)

kunnen zich wenden tot L. HEUKELS Nzn., Veenwouden.

In het Comité van Uitvoering namen zitting de heeren mr. H. Verkouteren, Lid van de Eerste Kamer, te Amsterdam; mr. A. Slob, burgemeester van Haarlemmermeer te Hoofddorp als voorzitter; K. L. Schell, reserve-kapitein bij het Korps Luchtvaart-Artillerie te Bussum, als 1e Secretaris en C. Eldermans, 1e Luitenant der Infanterie te Haarlem, als 2e Secretaris.

Portvrijdom.

De aandacht wordt erop gevestigd dat het voorschrift om in de periode van 16-22 Maart de onder No. 63 verzonden dienststukken te tellen is ingetrokken.

Het Jaarboekje

van de Gewestelijke Landstorm Commissie „Stelling van Amsterdam”.

Wij ontvingen iets nieuws! Een jaarboekje, uitgegeven voor de Vrijwilligers van het Landstormkorps „Stelling van Amsterdam”. Het in kunstdrukpapier uitgevoerd boekwerkje is 80 blz. groot en omvat uitgebreide gegevens omtrent de organisatie van het korps. Door tal van keurige foto's en kleine pittige artikelen, op den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm betrekking hebbende, verlicht, maakt het jaarboekje een aangename indruk. Niet onopgemerkt blijve, dat de Vrijwilligers het gratis toegezonden krijgen en dat de kosten van de oplage (4000 exemplaren) gedekt zijn door de opname van eenige pagina's advertenties, welke het jaarboekje in geen enkel opzicht ontzien. Dit werk van de Commissie verdient dubbele waardeering!

De Landdagen van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm.

De eerste landdag van den Landstorm werd gehouden voor de Vrijwilligers uit het Zuiden van Limburg. Baron de Loë te Mheer stelde het bij zijn kasteel behoorend landgoed daarvoor welwillend ter beschikking. De twee volgende landdagen mochten gehouden worden op de Koninklijke landgoederen „Raaphorst” bij Wassenaar (voor Zuid-Holland) en „Het Loo” te Apeldoorn (voor Gelderland en Overijssel). Thans zijn landdagen in voorbereiding voor de Vrijwilligers met hunne vrouwen uit de Landstormverbanden „Groningen”, „Stelling van Amsterdam” en „Kenne-merland”.

DIT NIET LEZEN

zonder het vaste voornemen den bloei van het Landstormblad zooveel mogelijk te bevorderen. Het blad zal aan 60.000 adressen worden gezonden. Om de exploitatie mogelijk te maken moeten zooveel mogelijk advertenties in het blad voorkomen. Wij vragen van U zooveel in Uw vermogen is bij Uwe inkoop rekening te willen houden met de advertenties in dit blad voorkomende, om adverteeren vruchtbaar te doen zijn. DE ADMINISTRATIE.

Een eereteken voor de Vrijwillige Landstormers uit den mobilisatietijd?

In het Voorloopig Verslag op de Oorlogsbegroting (Hoofdstuk VIII) voor het dienstjaar 1924, lezen wij het volgende: Instelling van een eereteken voor vrijwilligen dienst. Verschillende leden vroegen, of de Regeering den tijd niet gekomen acht voor de instelling van een bijzonder eereteken voor hen, die zich in den mobilisatietijd vrijwillig voor den militairen dienst hebben aangemeld en zich in dien dienst nuttig hebben gemaakt. Een zoodanig eereteken zou naar de meening dezer leden door vele der hier bedoelde vrijwilligers zeer op prijs worden gesteld. De kosten, aan de uitreiking verbonden, zouden ten laste van de belanghebbenden kunnen worden gebracht. De leden, hier aan het woord, herinnerden er aan, dat ook bij vroegere gelegenheden wel dergelijke eeretekenen zijn ingesteld. Met name noemden zij daarbij het Metalen Kruis.

RUBRIEK voor Vragen omtrent den dienstplicht

In vele gezinnen rijzen telkens vragen omtrent den dienstplicht. Dikwijls pas als zoonlief den dienstplichtigen leeftijd bereikt heeft en opgeroepen wordt voor de loting, denkt men er aan, dat er ook nog zoiets als grondwettelijke dienstplicht bestaat en dan zitten velen met de moeilijkheden welke hun betrekking of hun studie oplevert. Dan zoekt men voorlichting en weet niet het adres, om die te verkrijgen. De redactie van het Landstormblad, hiertoe in staat gesteld door hare militaire medewerkers, heeft daarom het plan opgevat een Rubriek voor Vragen omtrent den dienstplicht in te stellen. De beantwoording der ingekomen vragen zal, zoo noodig, per keuzenden brief geschieden, waarom bij elke vraag een

tien cents postzegel moet worden gevoegd. Men zal derhalve niet een maand naar het antwoord behoeven uit te zien. Alleen vragen en antwoorden, die van algemeen belang zijn, zullen, ook — om er aan te herinneren, dat de Vragenrubriek bestaat — in het blad worden opgenomen.

De regeling voor de schietoefeningen en -wedstrijden van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm.

Deze regeling, voorkomende in de kennisgeving van den Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm No. 217 d.d. 29 December 1922 blijft ook voor het jaar 1924 gelden, behoudens de comptabele bepaling ad punt 6, welke als volgt moet worden gelezen: ad. 6. „De Instructeur wordt beloond op de wijze, zooals dit voor het overige instructiepersoneel van den Vrijwilligen Landstorm is voorgescreven.”

Geweldig

Wat het wereldgebeuren betreft is onze tijd geweldig dan de groote tijd van Napoleon. Ook de Landstormbeweging legt daarvan getuigenis af. Bewaar de nummers van dit blad. Uwe kinderen zullen er later dankbaar voor zijn.

Het eerste nummer.

Het eerste nummer is 8 bladzijden groot. Dit moet wel, omdat er zooveel mede te deelen was, dat niet langer uitgesteld mocht worden. De bedoeling was en is alsnog U een maandblad van 4 bladzijden toe te zenden. Wat het in de toekomst nog zal worden, hangt ook van U af!

Vrijwillig Landstormkorps Luchtwachtdienst.

Dit korps maakt geen deel uit van het instituut tot steun van het Wettig Gezag. In een volgend nummer hopen wij ook dit korps nader te bespreken. Ook aan de leden hiervan wordt dit blad toegezonden.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

CORONA-MODEL 1924
PRIJS IN KOFFER fl. 170.—
MET SCHRIFTELIJKE GARANTIE.
De SCHRIJFMACHINE voor
Kantoor, thuis en in het veld.
Importeurs RUYS HANDELSVEREENIGING
OVERAL VERKRIJGBAAR

Portvrijdom.

Voor de verzending van dienststukken, op den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm betrekking hebbende, heeft verrekening der kosten plaats tusschen het departement van Binnenlandsche Zaken en Landbouw en de Posterijen.

Onder No. 63 heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken en Landbouw portvrijdom verleend voor bedoelde dienststukken van de Nationale Landstorm Commissie, de Commandanten der Bijzondere Vrijwillige Landstorm Verbanden, de Gewestelijke Landstorm Commissien, ook de leden onderling, de Plaatselijke Landstorm Commissien, ook de leden onderling, en van de Plaatselijke Leiders.

Model.

DIENST
Dept. v. Binn. Zaken
en Landbouw.

Aan

.....

No. 63
Het lid der Gewestelijke Landstorm-
Commissie „Gouda”.

(* Handtoekening.

IJs- en
Koel-
Machines
voor KLEIN-
en
GROOTBEDRIJF

Apeldoornsche Machinefabriek
VOORHEEN LOOG-LANDAAL
APELDOORN.

STOOMEN ROTTERDAM
J. HOEVELS
VERVEN

ZAAL's Echte Goudsche Siroopwafels
Bus inhoudende 24 stuks, franco f 2.15
— ALLERWEGE BEKROOND —
OPGERICHT 1822 T. ZAAL Az. - GOUDA TELEFOON 216

FONGERS
PRIJZEN 1924

MODELLEN.	Prijzen in uitrusting 4 *)	Prijzen in uitrusting 1 **)
DAMES-RIJWIELEN BD	Gld. 195.—	Gld. 176.—
BDG	" 175.—	" 158.—
DZ	" 150.—	" 135.—
HD	" 118.—	" 105.—
HEEREN-RIJWIELEN BB	Gld. 180.—	Gld. 161.—
CCG	" 165.—	" 148.—
HZ	" 140.—	" 125.—
HH	" 110.—	" 97.—

*) Met vrijwiel en velgremmen.
**) Zonder extra-montage (met vast tandwiel).

Door uitbreiding van de serie met modellen BDG en CCG is de keuze nog ruimer voorheen.

De modellen 1924 vertoonen verscheidene verbeteringen in constructie en montage, welke in onze volledige prijs-courant 1924 uitvoerig zijn omschreven.

Elke Fongers, die de fabriek verlaat, wordt als steeds practisch onbegrensd gegarandeerd.

Wie bij de keuze van een Rijwiel REKENT, kiest een FONGERS.

Is Adverteeren Bezuiniging?

Om te berekenen of adverteeren voordeel brengt, moet men bedenken dat, wanneer men wil zenden éénmaal per jaar een circulaire aan 60.000 bepaalde adressen, hiervoor moet worden uitgegeven:

Voor het drukken van 60.000 circulaire f 250.—
" " " " 60.000 enveloppen " 162.—
Schrijffloos 60.000 adressen " 300.—
Porto's " " " " " " " " " 1200.—
f 1912.—

Plaats men 12 maanden achtereenvolgend een advertentie, groot 100 regels, dan betaald men slechts f 660.— per jaar en wordt hiervoor 12 maal aan 60.000 adressen uw artikel onder de oogen gebracht. Terwijl één circulaire slechts 1 maal komt en 3 maal zooveel heeft gekost.

Uitgaf van C. BLOMMENDAAL, te 's-Gravenhage: De Burgerlijke Stand in vragen en antwoorden

door J. C. BAUMANN,
Burgemeester en Secretaris van Woubrugge,
en W. B. VAN DE WATER,
Secretaris van Overschie en Leeraar Staatsinrichting M. O.

Dit werkje is in hoofdzaak geschreven voor degenen, die studeeren voor de akte van bekwaamheid in de gemeente-administratie.

De prijs bedraagt f 1.50; met wit papier doorschoten, f 2.—. Alom in den Boekhandel te bekomen, en, tegen inzending van het bedrag, ook bij den Uitgever.

N.V. LEEUWARDER PAPIERWARENFABRIEK
LANDSTRA & DEIBEL
 Harlinger Trekweg, Tel. Interc. 398 en 427, Leeuwarden

Boek- Illustratie- Koperdiep- Steen- Offset- Rotatie-	Drukwerken.	Bindertj. Cartonnages Verzend- doozen.	Harmonika- Kruisbodem- Klosbodem- Platbodem- Schuine	Zakken.
--	-------------	---	--	---------

Speciaal ingericht voor de levering van Toonbankapparaatpapier
 En gros - En detail. Handel in Pakpapieren Export - Import

FIRMA L. SCHEEPS TRA
 LEEUWARDEN.
KANTOORBOEKENFABRIEK

BOEKBINDERIJ
 WINKELDOOZEN
 STAPELDOOZEN
 PORTEFEUILLES

Speciale inrichting voor herstellingswerk
 aan Bibliotheken.

K. TIKTAK'S

AMSTERDAM

THEE **KOFFIE**

GRONINGEN

OPGERICHT IN 1870.

L. de Vries Hzn.
 Brugstraat 7
 GRONINGEN

Heeren- en
 Jongeheerenkleeding.

Uniformen
 Rijbroeken

Indien U wilt
ADVERTEEREN
IN DIT BLAD

vraagt dan even aan de
 administratie

PRIJSOPGAVE
 en U zal worden bezocht

Ter perse om binnenkort te
 verschijnen:

De Bijzondere
Vrijwillige Landstorm

Instituut tot steun aan
 het wettig gezag

Samengesteld door
G. F. BOULOGNE

Bestellingen worden reeds
 thans in ontvangst genomen
 Prijs f 0.60 per exempl.

Franco toezending geschiedt
 na ontvangst van postwissel
 à f 0.68 door de uitgeefster

N.V. Drukkerij „De Motor”
SNEEK

Wed. G. J. AALDERS
 Behangerij - Stoffeerdery
 Ged. Oude Gracht 22
HAARLEM

Grootste Keuze
 Laagste prijzen

Vrouwen
wat doet gij?

Het is een moeilijke plicht die de
 Ouders hebben: de opvoeding van
 hun kinderen.

Ook bij U zal dit meerdere malen een
 onderwerp van gesprek uitmaken en
 natuurlijk wilt ge, dat Uw kinderen het
 in de wereld ver brengen.

Welke positie ge U denkt, steeds is
 er een factor waarmede rekening
 gehouden moet worden:

De natuurlijke aanleg.

Hoe grooter het weerstands-
 vermogen van Uw kinderen
 is, hoe verder zij het zullen
 brengen. Zorgt voor goede
 voeding. Smeert hun boter-
 hammen **dik!** Door het
 gebruik van **BLUE-BAND**
 kunt ge royaler zijn dan
 anders!

BLUE BAND
 Versch gekarnd
 Dertig cents per half pond

SCHRIJFMACHINES
A. QUANT - GOUDA

N.V. N.J. Lankhorst & Zoon's
 Vischnettenfabriek
 Sneek
 Zegens, Fischen, Schakels,
 Visscherij-artikelen.

Hôtel „Noord-Brabant”
 Café-Restaurant P. MULDER EN ZONEN
 UTRECHT
 VREEBURG TELEFOON 2136

Belangrijk

1 cent
 per
 regel

per 1000 abonné's
 kost een advertentie
 in dit blad.

Een voordeelige wijze om uw
 artikelen bekend te maken

Restaurant „Baulig”
 Heerestraat 73 - Telef. 209

Restaurant „Bavaria”
 Guldenstraat 9 - Telef. 627
GRONINGEN

Diners van 5-8 uur
 Plats du jour den geheelen dag
A. BAULIG

Rijwielhandel **B. A. WILLEMS**
9 MIDDENHOFSTRAAT **10**
ROTTERDAM
 1ste klas Reparatie-inrichting

BESCHUIT
 is voedzaam en gezond tevens,
MIT
 bereid met „ZEELANDIA” beschuitgelei.
 Wilt U HET FIJNSTE beschuitje?
 Koop dan alleen in die bakkerswinkels, waar
 het bekende spiegelkje hangt met tekst:
„Onze Beschuit
is Gezondheidsbeschuit”

SERIE MERK 't HAANTJE

KWALITEITS **TABAKKEN**

ONDERMERK
PINY WOODS
N.V. TABAKSFABRIEK
J. GRUNO - GRONINGEN

Beumée's Ochtendvoeder

Merk „Hollandsche Hoen”
 Verkrijgbaar in haaltjes van
 2½ K.G. à f 0.75, van 5
 K.G. à f 1.40, van 10 K.G.
 à f 2.70, van 25 K.G. à
 f 6.—, van 50 K.G. à f 11.—.

OVERAL VERKRIJGBAAR

U. J. BEUMÉE - Groningen

HET LANDSTORMBLAD

ORGAAN TEN BEHOEVE VAN
DEN BIJZONDEREN VRIJWILLIGEN LANDSTORM
INSTITUUT TOT STEUN AAN HET WETTIG GEZAG.

ADMINISTRATIE EN REDACTIE: KONINGINNEGRACHT 50 'S-GRAVENHAGE.

ABONNEMENTSPRIJS
F. 1.50 PER JAAR.

LOSSE NUMMERS
15 CENT.

Dit nummer bestaat uit 2 bladen.

Tweeërlei organisatie.

Het instituut van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm omvat tweeërlei organisatie.

Een militaire en een burgerlijke. Twee departementen hebben daarbij een taak. Dat van den Minister van Oorlog en dat van den Minister van Binnenlandsche Zaken en Landbouw.

Het Departement van Oorlog behartigt de militaire inrichting van het instituut en dat van Binnenlandsche Zaken de burgerlijke.

Het best komt het verschil in organisatie-
arbeid uit, wanneer men vergelijkt het werk van den Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm met het werk van de Nationale Landstorm Commissie.

Wat de laatste doet, kunt gij vinden in haar Jaarverslag, dat in het nummer van heden wordt afgedrukt.

't Is een omvangrijke arbeid. Gelukkig zijn er veel helpers en die maken den zwaarsten last licht.

Het zijn de leden der Gewestelijke Landstorm Commissiën, de Plaatselijke Landstorm Commissiën, de Plaatselijke Leiders, en niet te vergeten de vaste propagandisten. Bovendien nog de in het Jaarverslag genoemde Vereenigingen, die zich het lot van den milieën aantrekken.

Voorts zijn er nog vele anderen, die hun tijd en soms hun geld geven, om de Bijzondere Vrijwillige Landstormbeweging te doen bloeien.

De Militaire Organisatie.

Hiervoor zorgt de Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm.

Onder zijn bevelen staan de Commandanten der Bijzondere Landstorm Verbanden.

De militaire organisatie vraagt veel arbeid.

De kosten daarvan komen voor rekening van het Departement van Binnenlandsche Zaken.

Ook bij dit werk, dat uiteraard aan veel verandering onderhevig is, bieden de Landstorm Commissies, waar mogelijk, hare volle medewerking.

Zoo ontmoeten elkaar soldaat en burger, volk en leger.

En waardeert en begrijpt men elkander goed.

De man.

Uit elke plaatselijke afdeling van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm is een Ier Bijzondere Vrijwilligers uitgekozen voor het Plaatselijk Leiderschap.

Dit is een vredesfunctie.

Daarom kan ook een Vrijwilliger, die geen rang bezit, Plaatselijk Leider zijn.

Doch zooveel mogelijk is het een officier of een onderofficier.

De Plaatselijk Leider is in de meeste gevallen lid van de Plaatselijke Commissie.

Ook hier weer de militair tusschen de burgers.

De Leider houdt voor de Plaatselijke Commissie het Register met de namen van de afdeling bij.

Hij is de vraagbaak voor de Vrijwilligers. Bij de schietoefeningen en de wedstrijden en bij de regeling der vergaderingen is hij de man.

En voor nog veel meer!

Dit Maandblad wordt toegezonden aan ALLE leden van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm en van de Bijzondere Korpsen, onafhankelijk van het bedrag, waarmede zij in de kosten wenschen bij te dragen.

De oorlogsfunctie der Plaatselijke Landstorm Commissiën.

Hier en daar rijst wel eens de vraag of de Landstorm Commissiën wel voldoende reden van bestaan hebben. Het antwoord jaard is, dat zonder het twintigtal Gewestelijke en zonder de honderden Plaatselijke Landstormcommissiën, de organisatie eenvoudig niet kan bestaan; zij zijn het cement der ruggespraak van het Instituut.

De leden der Commissiën zijn de *vertrouwensmannen der vrijwilligers*, de intellectuele voorgangers. Dit vertrouwen hebben zij niet verkregen door hun lidmaatschap der commissie, maar hadden zij reeds doordat zij in min of meer ruimen kring leiding gaven aan het godsdienstig, staatkundig of maatschappelijk leven.

Bij de moeilijkheden, waarmede een jonge instelling als de Bijzondere Vrijwillige Landstorm steeds te worstelen heeft, is de ruggespraak van invloedrijke personen niet te ontberen.

Deze morele en daadwerkelijke steun heeft de organisatie doen bloeien en de instandhouding van het instituut zal afhangen of er ook in de toekomst voldoende levend verband zal zijn tusschen de afdelingen en de Landstorm-commissiën.

Doch een voornaam deel van de taak der commissiën kan pas tot gelding komen bij opkomst der vrijwilligers voor handhaving der *herschik der openbare orde en rust*.

Dan, als de Friese kerels zullen staan op het Kattenburg te Amsterdam met het geweer in de vuist en de kloeke Limburgers de stations te Rotterdam bewaken, is er voor elke Landstormcommissie veel werk aan een winkel.

Dan zullen zij zorg moeten hebben voor de *achtergebleven familie*.

Dan zal de weduwe, wier kostwinnende zoon is uitgerukt, niets te kort mogen komen en moeten weten, waar het adres van haar jongen te vinden is. Dan zullen onze mannen moeten hooren, dat hunne vertrouwensmannen, gedragen door de publieke opinie, bij „moeder de vrouw” een goed woord zullen spreken en een goed hart toonen. Al was het slechts om dat ééne, de Bijzondere Vrijwillige Landstorm kan de Commissiën *nimmer* missen.

Het oude lied.

Van sociaal-democratische zijde is in de Tweede Kamer wederom een aanval gedaan op den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm en op de Burgerwachten.

Deze instellingen werden door den Heer J. van Zadelhoff, „arbeiders vijandig” genoemd, d.w.z. dat deze instituten zouden

worden gebruikt om de arbeidersklasse klein te houden.

Hoe grif onjuist deze bewering is ziet ieder in, die bedenkt, dat er in de afgelopen vijf jaren telkens sprake is geweest van diep ingrijpende geschillen tusschen werkgevers en werknemers en dat daarvoor door geen enkelen Burgemeester een burgerwacht is gemobiliseerd.

Ook niet één Landstorm Vrijwilliger is er voor opgeroepen.

CONSOLIDATIE.

De onverzwakte instandhouding van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm moet vanzelfsprekend eerst zijn verzekerd alvorens er van eenige uitbreiding kan sprake zijn. Daarom richt de arbeid der Nationale Landstorm Commissie en der Gewestelijke en Plaatselijke Commissiën zich ook in de eerste plaats op de consolidatie van het instituut. Door het houden van samenkomsten met de Bijzondere Vrijwilligers, het organiseren van schietwedstrijden en van landdagen, wordt met de leden van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm het zoo noodige contact bewaard en de saamhorigheid bevorderd.

Eerst wordt er dus gezorgd, dat er behouden blijft, wat we hebben, om dan door propaganda en werving te komen tot uitbreiding.

Het is echter niet mogelijk om elke maand samenkomsten met de plaatselijke afdelingen en schietwedstrijden te houden of een landdag te organiseren. En al ware dit wel zoo, dan zouden nog alle Vrijwilligers niet altijd in de gelegenheid zijn om deze te bezoeken. Het Landstormblad nu geeft een schoone gelegenheid om telkens weer met alle leden in aanraking te komen.

Zoodoende kan het verband worden bewaard. Dit is de groote betekenis van ons blad als consolidatie-middel.

Een belangrijke subsidie van Rijkswege ware hier wel op zijn plaats.

Toch hebben wij daarom niet gevraagd. De Bijzondere Landstormbeweging zal zelf in staat moeten blijven een eigen orgaan te kunnen dragen. De ontvangst van het eerste nummer was uitnemend.

Daarom gaan wij met vertrouwen voort. In het belang van de onverzwakte instandhouding van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm.

Terwille van de consolidatie.

Kolonel F. J. A. H. HENDRIKSZ

Oud-Commandant van het Korps Limburgsche Jagers.

Met hartelijke deelneming sluiten wij ons aan bij onderstaand schrijven vanrouw-klag, dat door de Gewestelijke Landstorm Commissie in Limburg aan de Weduwe van dezen hooggeachten Officier werd gezonden.

Heerlen-Maastricht, Maart 1924.

Mevrouw,

Na de voor U zoo moeilijke en treurige dagen gevoelen wij ons als leden der Gewestelijke Landstorm Commissie in Limburg verplicht om U gezamenlijk onze zeer oprechte deelneming aan te bieden bij gelegenheid van het overlijden van Uw echtgenoot, den Hoogedelgestrengen Heer F. J. A. H. HENDRIKSZ, Kolonel der Infanterie titulair.

Bij de reorganisatie van het Landstormkorps der Limburgsche Jagers tot anti-revolutie instituut in de jaren 1918 en 1919 gaf Uw echtgenoot mede daaraan de leiding en was in één jaar tijds circa 4000 vrijwilligers encedreeren en indeelen.

Alleen door zijn volle toewijding en vooral door den zeer bijzonder humanen en kameraadschappelijken omgang kon hij tot dit resultaat een dergelijke medewerking uit de provincie Limburg bereiken.

De nagedachtenis van Uw echtgenoot als oud-commandant van het Landstormkorps Limburgsche Jagers zal zoowel bij de vrijwilligers van dit korps als bij ondergeteekenden steeds in hooge eere blijven.

Wij veroorloven ons U dezen aan te bieden met de herhaalde betuiging van onze warme deelneming.

Met de meeste hoogachting,
De Gewestelijke Landstorm
Commissie in Limburg,

Mgr. Dr. H. A. POELS, voorz. te Heerlen.
M. TOPS, ondervoorzitter te Roermond.
L. D. L. M. COENEGRACHT, command. te Maastricht.

Jhr. J. A. I. H. GRAAFLAND, secretaris voor Mil. Aangelegenheden te Maastricht.
J. MAENEN, secretaris voor Sociale Aangelegenheden te Heerlen.
L. PEETERS, lid te Roermond.
Mr. Dr. W. F. J. FROWEIN, lid te Heerlen.

Een uit velen!

Van vele zijden mochten wij brieven ontvangen, waarin waardeering werd uitgesproken over de oprichting van ons Landstormblad.

De ondervonden belangstelling is ons een groote steun, waarvoor wij onzen hartelijken dank betuigen.

Het is ons niet mogelijk al die uitingen een plaats te geven in ons blad.

Wij volstaan derhalve met de opname van onderstaand schrijven:

Roermond, 31 Maart 1924.

Weledele Heeren,

Bij dezen deel ik U de ontvangst mede van Het Landstormblad, waarvoor ik U mijn hartelijken dank betuig.

Het is een gelukkige gedachte geweest den band die ons bindt aan Koningin en Vaderland door het maandblad „Ons Landstormblad” nog hechter te maken. Ik mag toch wel zeggen Ons Landstormblad, want hoofdzakelijk is dit blad voor hen die niet alleen in tijd van oorlog doch ook in tijd van vrede op de een of andere wijze het land blijven dienen.

Dat ons blad een goede toekomst tegemoet moge gaan, is de wensch van

Uw dw. dnr.,

H. W. J. M.

Sch.

Buitengew. Vrijwilliger bij het Spoorwegkorps en oud-Genie-soldaat 1e Klasse.

Uit Friesland: De tijd hald gjin skoft.

De tijd vliegt snel. De jaren 1914 tot 1918... wie van de bijzondere vrijwilligers, toen gemobiliseerd, zal ze ooit vergeten.

Het waren bange dagen, die doorleefd werden... en wie zal in staat zijn met de pen te beschrijven, wat er in menig hart is doorworsteld!

De vrede was weg. Haat en afgunst dreven de volkeren. Niet alleen in de oorlogvoerende landen, doch ook in de neutrale deed de hongersnood zijn intrede.

De arde bracht geen genoeg voedsel meer voort. De industrie, zoo ze nog werkte, werkte bijna alleen voor vernietigingsdoeleinden.

De arbeidsverhoudingen waren en bleven verstoord. Oorlog en revolutie waren over de volkeren van den aardbodem uitgestort. De „groot revolutie” van het Costen zou haren

Inwendig ook in het Westen van Europa doen gevoelt: en wat zou de toekomst baren voor ons kleine Nederland, dat zoo bijzonder door Gode was bewaard gebleven voor eenen vreeslijken oorlog?

Wat kon maar eenigzins vermoeden, welke aangrijpende gebeurtenis in de Novembermaand van het jaar 1918 in ons land zou afspelen.

Lief men zich in het buitenland doden uit gemeenschapszin, in ons land trachte men „elkander in het leven te behouden“.

Niet alle politieke figuren dachten er zóó over: immers er waren er (en ze zijn er helaas nog), die reeds jaren te voren van revolutie gedroomd hadden, er voor hadden geijverd, en nu de „uitroeiing van het bedrijf“ wilden zien en aanschouwen.

Jarenlang was op allerlei wijze door denkende koppen, zowel in de pers als in „meetings“ brandstof aangedragen, opdat bij de eerste de beste gelegenheid het vuur zou kunnen ontbranden.

Doch anderzijds was men niet stil blijven zitten! Men had partij gekozen, al was men niet „geheel paraat“.

En toen daar in de Novembermaand alarm werd geblazen, teneinde het revolutionaire vuur zoo vreeslijk tegen te houden, vond die oproep voldoende gehoor bij duizenden van

nemen, doch na hetgeen we hier (‘s-Hage) in deze enkele dagen hebben beleefd, en doorgemaakt, beklagen we ze niet meer.

Wij althans, wij zouden niet gaarne het besef van ook het onze te hebben gedaan, dat de beweging der revolutionairen is mislukt, willen missen.

En waar soldaten en burgers dezen middag zich bij duizenden opmaakten tot een huldebetooging aan H. M., daar hebben wij ons geschaard om de Friesche Vlag. Daar hebben ook wij met ontbloot hoofd en met biddend hart, zowel het Friesche Volklied en het *Wilhelmus*, als: We geven Holland nooit! H. M. toegezongen.

We hebben de duizenden gezien, getooid met oranje sjerpen en kokardeste, de koninklijke familie geestdriftig toefluichende; — we hebben — doch neen, we hebben nog veel meer, — doch bovenal we hebben God gedankt voor dat alles, met de overtuiging in het hart, dat er nog oneindig veel moet veranderen, eer dat de hechte band, die God, Nederland en Oranje samenbindt, verbroken kan worden.

En met het oog op dit alles voelden wij ons gedrongen ons hart in deze bewoordingen lucht te geven. En daarom is ons aller leuze: Weg met de revolutie! — Leve de KONINGIN! — Hulde aan onze Regeering!

Namens alle militaire vrijwilligers uit E. en S.:
H. v. d. W., serg.

STOERE FRIEZEN IN DEN HAAG.

1e Groep Friesche Vrijwilligers 18-11-1918.

Nederlands getrouwe zonen! Zij wilden er bij zijn, als de revolutie werd ingeluid... en... nog steeds hopen die mannen bij te zijn.

De hulde, hun gebracht tijdens en na de dagen van 1918 was —ker verdienst, doch thans beschouwen de Bijzondere Vrijwilligers het een plicht, die hulde waardig te blijven door voortdurend waakzaam te zijn.

Het heeft misschien eene goede zijde eens op te diepen wat er onder meer geschreven werd aan het adres van „Frieslands Trouwe Zonen“ Een eere-ut wordt gebracht aan de heeren Duymaer van Twist en Mr. Croles, voor de bezieling, die zij in deze jonge mannen wisten te doen opvlammen, zoodat van hen werd geschreven:

„Ze dwongen door hun mannelijk optreden een ieder eerbied af en wekten in aller hart een niet af te koelen geestdrift. Zij meldden zich bij gansche scharen aan, om zijns nagmaals het geweer om den rug te hangen en naar Holland heen te trekken, om land en volk en Vorstin te veroveren, en moest het, met gevaar voor eigen leven te beveiligen tegen den storm der revolutie die opstak. Ze vormden in de Residentie aanstonds een keurbende, waarop heel 't Noorden trotsch mag zijn.“

Ziet, vrijwilligers, als dat leeft in het hart van beschouwers, kan het niet anders, of bij U komt opnieuw warme belangstelling tot zaak, die U reep... en wie weet wanneer... bij herhaling zou kunnen roepen.

Namens de bijzondere vrijwilligers van 1918, afkomstig uit R., werd aan de pers het volgende gezegd:

„Ofschoon het ons zwaar viel om op Vrijdag 15 Nov., na de gedeeltelijke demobilisatie, direct weer onze gezinnen en betrekkingen te verlaten, om opnieuw het militaire pak aan te trekken, toch hebben we niet gearzeld, om aan den officieusen oproep onzer regeering, om regeeringsetrouwe mannen, gehoor te geven.“

We meenden getrouw te moeten zijn aan ons beginsel, om ons te geven, waar het Vaderland en onze Regeering, met aan het hoofd onze geliefde en geëerbiedigde Koningin, ons noodig hadden.

Waar toch misdadige handen zich uitstrekten om den band door God gelegd, tusschen Zich Zelf, Oranje en Nederland, sneed door Revolutie te verscheuren, daar is het toch plicht van iederen Christen, om zoo mogelijk met Gods hulp, dat duivelsche voornemen te verhinderen.

Helaas, dat er nog zijn, die hiervoor niets gevoelen, naar het schijnt. Eerst waren we geneigd hen dit kwalijk te

Mij dunkt, dit geeft een juist beeld van hetgeen er leefde in de herten van de vele vrijwilligers, die aan den oproep der Regeering gehoor gaven, en kan als voorwaarde worden gesteld voor elken Bijzondere Vrijwilliger: gedrongen door de consciëntie, door zijn innerlijke overtuiging.

Dat men zich dan ook bij voortduur, ook in deze ernstige dagen van thans, als één man schare om den Oranjetroon. Dat velen het met der daad toonen nog liefde in het hart te hebben voor ons Vorstenhuis: het zal tot rijken zegen kunnen zijn voor Vorstin, Volk en Vaderland.

Tonel meer (later meer),
LULOVIVS FRISIUS.

Reeds aangevangen.

Met de uitreiking der portretten van H. M. de Koningin is over het geheele land reeds een aanvang gemaakt.

Verschillende verslagen van samenkomsten, waarop de uitreiking plaats vond, hebben wij reeds ontvangen.

Het hieronder volgende knipten wij uit de „Leidsche Courant“:

HILLEGOM.

Donderdagavond werd in het gebouw van den R. K. Volksbond eene ledenvergadering gehouden. Tengevolge van een spoed-etschende Raadsvergadering kon de voorzitter, de heer J. H. M. Balvers, niet bij 't begin der vergadering aanwezig zijn, zoodat geopend werd door den Secretaris, den heer J. van Rooie, die allen hartelijk welkom heette, bijzonder luitenaat van Pelt en de heeren De Haan en Boot, resp. Gem. secretaris en Voorz. Vrijw. Landstorm te Lisse.

Hierna werd het woord gegeven aan luitenaat van Pelt, die allereerst in breede trekken het doel van dezen avond uiteenzette n.l. het aanbieden van het door H. M. de Koningin geschonken portret bij gelegenheid van Haar Zilveren Jubileum. Vervolgens memoreerde spr. de aanbidding van het Album met handteekeningen op 6 Sept. j.l. ten paleize te Amsterdam. Spr. deelde mede, dat totaal 34000 handteekeningen in het album waren geplaatst, welk album uit 5 groote deelen bestond. Spr. schetste de aanbidding door 5 bijz. Vrijw. Landstormers en daarna de belofte van Hare Majesteit aan den heer Duymaer van Twist tot het doen vervaardigen van H. M.'s portret. Vervolgens werd door spr. het ontstaan van het Landstormblad besproken en deelde spr. mee, dat maandelijks 60.000 exemplaren aan 1000 plaatselijke commissies worden verzonden. Vervolgens deelde spr. mede, dat vermoedelijk

in de maand Mei een grootsche Landdag zal worden gehouden, waarvoor Hoofddorp de aangewezen plaats is. Ook Z.-H. West wordt hierbij uitgenoodigd, zoodat spr. op bijwoning sterk aandrong; de datum wordt later bekend gemaakt. Intusschen is de Voorz. Balvers ter vergadering gekomen, die nu ook alle aanwezigen verveert om en namens den Burgemeester, die niet aanwezig kan zijn, diens groeten overbrengt. Spr. brengt vanaf deze plaats een woord van dank aan H. M. voor de prachtige portretten, waarvoor H. M. persoonlijk poseerde en heeft de overtuiging, dat hierdoor de verknochte aanhankelijkheid aan het wettig gezag en in 't bijzonder aan H. M. de Koningin zeer zal versterken. Hierna worden de portretten, verrijkt met H. M.'s handteekening, uitgereikt, door allen het *Wilhelmus* gezongen en een telegram aan H. M. opgesteld en verzonden. Hierna sluiting van deze geannueerde vergadering.

Zaandam.

't Was een ware feestvergadering van onze afd. den 2 April. De voorzitter kon met recht spreken met een gevoel van innige dankbaarheid voor zoo groote belangstelling en meeleven. De groote zaal van „Hotel Jongeneel“ was stampvol. Het lid van de Prop. Comm., de heer Russelman, tevens leider van de afd. vermeldde in zijn verslag, dat sinds ons samen zijn alhier verleden jaar, de afd. met bijna 100 % was gestegen. Het Jubileumalbum aan H. M. was op 1 lid na, door alle leden geteekend. Wat een geestdrift bij 't afwerken van ons groote program van werkzaamheden, maar in 't bijzonder na vertoon van de film van den Apeldoornschen Landdag. Evenwel steeg deze ten top, toen een voorstel werd aangenomen. Uf de vergadering opgekomen, na het rondlezen van H. M. portret, om het volgende telegram naar H. M. op te sturen:

Aan Hare Majesteit de Koningin. De afd. Zaandam van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, in feestvergadering bijeen, brengt Uwe Majesteit eerbiedig hulde, spreekt haar innigen dank uit voor de beschikbaarstelling van Uwer Majesteits portret en wenscht U toe, dat Uwe regeering tot in lengte van dagen ten zegen zij voor land en volk.

Ds. DE VRIES, Voorzitter.

Wel konden bij het einde van de samenkomst beiden, zowel onze gew. secr., de heer Schell als de voorzitter, hun hartelijken dank uitspreken ook aan al de aanwezige dames, voor dit sympathiek bewijs van medeleven en strijden voor de goede zaak, en een tot wederzijds toeroepen in nog grooter getal.

't Was een ware feestavond en wie had zulks durven hopen

Het telegram van antwoord op de depeche van Zaandam luidde:

„Ds. de Vries, Zaandam. H. M. de Koningin is zeer gevoelig voor telegram-afdeeling Zaandam Bijzondere Vrijwillige Landstorm en draagt mij op U allen daarvoor Haar oprechten dank over te brengen.“

VAN GEEN, Secretaris der Koningin.

Verband Drenthe

Afd. DWINGELO DIEVER.

Op Vrijdagavond 21 Maart is door genoemde afdeling een Landstormavond gehouden te Dwingeloo in 't café de Wal, die in alle opzichten geslaagd mag heeten.

Om 8 uur opende de voorzitter der Plaatselijke Commissie, de heer Geuchies de bijeenkomst, en kon daarbij niet nalaten de Dwingelose muziekvereniging U. d. T. dank te zeggen voor hun bereidwilligheid om wederom dezen avond voor onze Landstormers gezellig te maken; wetende dat deze er zoozeer prijs op stellen. Ook de heer De Bruijn uit Klazijnaveen werd wederom hartelijk welkom geheeten. Na een muzieknummertje werd door allen staande het *Wilhelmus* gezongen, begeleid door de muziek. Al grijpen de tonen van deze melodie niet zoo diep meer als den eersten mobilisatiedag, nu al bijna 10 jaren geleden, toch kan men nog zoo duidelijk zien op het gelaat van deze mannen, dat ze weten wat ze zingen.

Daarna volgde de prijsuitreiking, na eerst nog een gouden medaille, behoorende bij den 1en prijs van een gehouden schietwedstrijd) te hebben uitgereikt aan den heer Bijker, com. afd. Dwingeloo-Diever.

Waardeerende woorden moest hierbij de heer Bijker in ontvangst nemen, die daarvoor den voorzitter dank zef, met de woorden: dat zoolang hem de krachten daartoe gegeven werden, hij steeds met liefde zou doorwerken voor den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, daar dit Instituut door hem op volle waarde wordt geschat. Verder hoopte hij dat door een geregelde opkomst bij de te houden schietoefeningen in 't komend seizoen nog een betere schutter voor den dag zal komen, dien hij dan een dergelijke medaille ook niet zal misgunnen. De prijswinnaars seizoen 1922 waren:

Rotterdamsche Boaz-Bank
Pompburgsingel 13
TELEFOON 11385

SPAARRENTE 4 %
DEPOSITO 1 jaar vast 5 %

Wedstrijd Mei: J. Bijker.

F. de Weerd,
Ja. Zantinge.
A. R. Keers.
T. Eggink,
S. Mulder,
D. Bakker.

Wedstrijd September: A. Pot.

J. Bijker.
Ja. Klaasson,
W. Broekman.
A. Fledderus.
M. Mulder.

Het is nu eenmaal zoo dat niet iedereen een prijsje kon krijgen, doch de heer De Bruijn had er voor gezorgd, dat niemand met lege handen huiswaarts behoefde te gaan, hij had n.l. medegenomen de fraaie portretten van H. M. de Koningin, welke onze geëerbiedigde Vorstin aanbiedt aan iederen Bijz. Vrijw. bij den Lsm. als blijv. erkentelijkheid voor de handteekeningen verzameld in album, H. M. aangeboden ten tijde van Haar jubileum.

Daarna kreeg de heer De Bruijn het woord. Op 's her' eigene wijze, pittig en duidelijke, behandelde hij het leven van den Landstorm en waarschuwde er voor dat niet de meening post mocht vatten, dat het is een Instituut, alleen voor de meer kerkelijke partijen, maar dat feder oud-soldaat er bij behoort te zijn die wenscht te behouden het Oranjehuis, en een Regeering steunende op de meerderheid van het volk.

Ook werd door hem medegedeeld op welke wijze het Jubileumalbum werd aangeboden, wat zeer aandachtig werd gevolgd.

Daar er tusschen de leden enkele belangstellenden hadden plaats genomen, werd door de Plaatselijke Leider de vraag gesteld, of er onder hen ook nog waren die zich wenschten aan te sluiten. Zes nieuwe leden traden daarna toe.

Gezamenlijk werd overlegd wanneer er dit jaar schietoefeningen en schietwedstrijden zullen worden gehouden, daarbij werd wederom de wensch geuit, voor het schieten met scherp hier in de buurt. Een mooi terrein vond men daarvoor de Staatsbosschen onder Dwingeloo.

Tot slot nog enkele voordrachten van de heeren Mulder Sr. en Jr. en De Bruijn, die zeer in den smaak vielen.

Na dankzegging aan allen, en in het bijzonder aan de muziekvereniging en den heer De Bruijn, die hadden medegewerkt tot het slagen van dezen avond, sloot de voorzitter de bijeenkomst.

Klazijnaveen.

26 Maart had de Bijz. Vrijwillige Landstorm, afdeling Klazijnaveen, in het café van den heer Zuidinga alhier een gezelligen avond beleefd. De vergadering werd met een welkomstwoord door den voorzitter, den heer H. Dippel, geopend, waarna gezongen werd: „'t Is plicht dat ledre jongen“. Verder deelde hij mede, dat als nieuwe commissieleden waren benoemd de heeren dr. K. M. v. Horssen en Jac. Helse. De secretaris der gewestelijke commissie, de heer J. de Bruijn, deed daarna eenige mededeelingen. De leden van den landstorm zouden verrast worden met een foto van H. M. de Koningin Wilhelmina. H. M. had voor iederen Vrijwilliger een foto ten geschenke gegeven aan den Bijz. Vrijw. Landstorm. De foto vertoont het jongste portret van H. M., onderteekend met „Wilhelmina“ en mag werkelijk schitterend genoemd worden. Onze Oranjemannen zullen dan ook niet nalaten de foto een eerste plaats te reserveeren. Verder werd medegedeeld, dat een landstormblad voor heel het land wordt uitgegeven, dat maandelijks zal verschijnen. Het eerste nummer zullen de leden eerstdaags ontvangen.

Gezien de besprekingen met de gemeente over een schietbaan voor scherp achter de Emmer Dennen nog niet hard vlotten, zal de commissie zich wenden tot het Nationaal Comité opdat dit de zaak mogelijk helpe spoedigen.

Er mogen dit jaar 10 schietoefeningen worden gehouden. Voorloopig dan nog met margapatronen.

Hierna werd een serie lichtbeelden vertoond van Duitschland en Italië, waarbij de commandant der afdeling, de heer Velsing, als explicateur optrad.

JAARVERSLAG

der Nationale Landstorm Commissie
over het jaar 1923.

De samenstelling der Nationale Landstorm Commissie onderging dit jaar wijziging door het aftreden van den Generaal-Majoor J. L. Ten Bosch als Inspecteur van der Vrijwilligen Landstorm. De nieuwe functionaris, de Kolonel G. W. Fris, volgde eerstgecoemde ambtshare op als lid der Nationale Landstorm Commissie.

De Commissie houdt zich verzekerd, dat de wisseling der personen geen verandering zal brengen in het aangename karakter, waardoor de samenwerking met genoemde autoriteit werd gekenmerkt.

Zij bestaat thans uit de navolgende leden:
H. C. J. J. N. Minister van Financiën, Eere-Voorzitter.

L. F. Duymaer van Twist, Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, Voorzitter.
Dr. L. N. Deckers, Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

J. R. Snoeck Henkemans, Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Mr. A. G. A. Ridder van Rappard, Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Prof. Mr. P. A. Diepenhorst, Lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

G. W. Fris, Kolonel der Infanterie, Inspecteur van de Vrijwillige Landstorm.

G. F. Boulogne, Reserve-Eerste luitenant der Veld-artillerie, Secretaris.

Het bureau der Nationale Landstorm Commissie werd verplaatst van 's-Gravenhage, Meedagstraat 8 naar Koninginnegracht 50.

De werkzaamheden der Commissie hebben in het afgelopen jaar voor de werving en consolidatie van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm zeer bevredigende resultaten opgeleverd.

Het aantal vrijwilligers, welke zich bij dit instituut en bij de Vrijwillige Landstorm Korpsen „Motordienst”, „Vaartuigendienst” en „Spoorwegdienst” hebben aangesloten, is met 2400 vermeerderd en bedraagt thans 48965. Dat een dergelijke uitbreiding mogelijk was in het vijfde jaar na de oprichting van het instituut, bewijst wel de levensvatbaarheid dezer instelling, welke van alle zijden grooten steun en medewerking geniet.

De Nationale Landstorm Commissie wil daarom deze gelegenheid gaarne aangrijpen, om haren hartelijken dank te betuigen aan de Gewestelijke en Plaatselijke Landstorm Commissiën, de Landstorm Commissiën uit „Pro Rege” en „St. Joris” en voorts aan allen, die hunne belangstelling voor den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm metterdaad hebben getoond.

Er moog in dit verband gewezen worden op het groote aantal vooraanstaande personen, die als lid eener Gewestelijke of Plaatselijke Commissie belangeloozen arbeid wilden geven, om den bijeen van het instituut te bevorderen.

Er zijn 26 Gewestelijke Landstorm Commissiën met 264 leden en 1125 Plaatselijke Landstorm Commissiën met 3793 leden, zonder wier hulp het zeker niet mogelijk zou zijn geweest, ook dit jaar een rechtige consolidatie van het instituut te verzekeren, nog minder eene zoo belangrijke uitbreiding te verkrijgen.

Intusschen was er een gelukkige samenloop van omstandigheden, welke het bewaren van een nauw contact met de vrijwilligers begunstigde.

Het jaar 1923 was het Jubileumjaar van Hare Majesteit onze geëerbiedigde Koningin en de gemeenschappelijke huldebetuiging, welke de leden van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm aan onze Landsvrouw mochten brengen, bood tegelijkertijd de gelegenheid, om met de vrijwilligers op ongezochte wijze een vernieuwde persoonlijke aanraking te verkrijgen.

Het stemde tot groote tevredenheid, dat het mogelijk bleek, vier- en dertig duizend handteekeningen *) te verzamelen in het door de Gebroeders Grevenstuk, Hofcalligrafen te Amsterdam, uitgevoerd kunstwerk, het door den Voorzitter der Nationale Landstorm Commissie op 6 September aan H. M. aangestoden vijfdeelig Jubileum-album.

Op de indrukwekkende audiëntie ten Paleize te Amsterdam, waarbij een groote deputatie, samengesteld uit vertegenwoordigers van de vrijwilligers en der Gewestelijke Landstorm Commissiën, aanwezig was, vertolkte de heer Duymaer van Twist de gevoelens van aanhankelijkheid en verknochtheid, welke de Bijzondere Vrijwillige Landstorm tegenover onze hooge Vorstinne koertert.

Hare Majesteit aanvaardde het geschenk met de navolgende woorden:

„Voor het huldeblijk van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm en de gevoelens, waarvan U de tolk is geweest, betuig ik mijn oprechten dank. Zeer gevoelig ben ik voor de talrijke deelneming, waarvan het gedenkboek de bewijzen geeft.

„Tot stand gekomen als spontane uiting van den drang van zeer velen, om zich ter beschikking van de overheid te stellen, heeft de Bijzondere Vrijwillige Landstorm terstond zijn levensvatbaarheid bewezen.

„Wees verzekerd, dat de trouw en vastberadenheid, welke gij door persoonlijk aanbod offerend met der daad getoond hebt, door mij en allen, die het wel meenen met het vaderland, hoogelijk gewaardeerd wordt.”

In het korte onderhoud, dat daarna nog plaats had, verzocht de Koningin den heer Duymaer van Twist nogmaals haren dank te willen overbrengen aan allen, die aan de totstandkoming van het Jubileum-album deel hebben gehad, en verleende goedgunstig Hare toe-

stemming, dat op de gedenkplaat, welke de Nationale Landstorm Commissie ter herinnering aan Hare Majesteits Jubileum aan alle vrijwilligers wil uitreiken, Haar bijzonderlijk daarvoor te bestemmen portret zal worden geplaatst.

Nauwelijks was aan de firma Van Leer te Amsterdam de opdracht tot het leveren van het benodigd aantal herinneringsplaten verstrekt, of het zeer verblijvend bericht kwam bij de Commissie in, dat het H. M. heeft behaagd, een portret, voorzien van Hoogstderzelver handtekening, beschikbaar te stellen voor alle vrijwilligers van den Bijzonderen Landstorm.

Het laat zich denken, met welk een groote vreugde en dankbaarheid deze vorstelijke daad door den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm zal worden begroet.

Zeker is er niemand, die had durven verwachten, dat de hooge Landsvrouw zóó Hare waardeering zou betoonen voor de gevoelens van trouw en aanhankelijkheid, waarvan de Bijzondere Vrijwillige Landstorm bij Hoogstderzelver Regeeringsjubileum wederom heeft blijk gegeven.

Voor de consolidatie van het instituut is het hoogelijk gewaardeerde geschenk van H. M. van groote beteekenis.

Waarom met het opleveren van de in dertien kleuren te drukken gedenkplaten veel tijd is gemoeid, geeft de uitreiking der portretten een uitnemende gelegenheid, om in de eerste helft van het jaar 1924 in alle afdeelingen de vrijwilligers opnieuw bijeen te brengen en daardoor met hen het zoo gewenschte contact te hernieuwen, en het is ontwijfelbaar, of het groote voorrecht dat den vrijwilligers ten deel valt, zal de sterke banden, waardoor zij aan het Huis van Oranje en aan de persoon van H. M. Koningin Wilhelmina zijn verbonden, tot over arge jaren voor verzwakking behoeden, tóch als zij met de hinnen zullen zijn op de groote onderscheiding, welke zij mochten ontvangen.

Naast de omvangrijke werkzaamheden, welke de deelname van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm aan de huldiging van H. M. de Koningin met zich bracht, is in het afgelopen jaar ook aandacht geschonken aan de gevone middelen ter consolidatie van het instituut, n.l. het houden van schietoefeningen en wedstrijden en van de huishoudelijke bijeenkomsten der afdeelingen, ter gezamenlijke bespreking van de belangen van de organisatie, inzonderheid voor wat betreft de propaganda en de regeling van het schieten.

In enkele Verbanden heeft men, teneinde de saamhoorigheid der Bijzondere Vrijwillige Landstormers te bevorderen, een Landdag georganiseerd. Zoo voor het Vrijwillige Landstorm Korps „Zuid-Holland West” op het Landgoed „Raaphorst” te Wassenaar en voor de vrijwilligers uit de provinciën Gelderland en Overijssel op het Landgoed „Het Loo”, beide door H. M. de Koningin welwillend ter beschikking gesteld.

Deze samenkomsten, welke door duizenden Bijzondere Vrijwilligers met hunne vrouwen werden bezocht, hebben niet nagelaten in breede kringen de belangstelling voor het instituut van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm te verhoogden en ook aan de vrijwilligers zelf een indruk te geven, tot welk een uitgebreide organisatie het instituut, waaraan zij zich hebben verbonden, is uitgegroeid.

Het slagen van deze grootsche opgezette landelijke samenkomsten is voor een niet gering deel te danken aan de invloedrijke redenaars, die den opgekomenen hebben toegesproken. In het bijzonder wordt hierbij gedacht aan de redevoeringen, welke gehouden werden door de heeren Dr. J. Th. de Visser, Minister van Onderwijs, Kunst en Wetenschappen, en J. J. C. van Dijk, Minister van Oorlog.

Een woord van waardeering voor den omvangrijken voorbereidenden arbeid, die door velen voor de totstandkoming dezer Landdagen is verricht, waarbij tevens met dankbaarheid wordt herinnerd aan de groote bedragen, welke daarvoor van particuliere zijde werden bijeengebracht, moge hier een plaats vinden. Het is ten volle verdiend.

Met geestdrift gaven de Bijzondere Vrijwilligers van het Landstorm Korps „Zuid-Holland West” gehoor aan den oproep van den heer Plaatselijk Commandant der Residentie, om bij de opening van de zitting 1923-1924 der Staten-Generaal hunne vrijwillige diensten aan te bieden ter afzetting van straten en pleinen.

Eenzoo, toen Hare Majesteit ter gelegenheid van den 850-jarigen herdenkingsdag der bevrijding, de stad Alkmaar bezocht, gaf de vorming van een eerewach uit de vrijwilligers van het Verband „Alkmaar” — zulks met de gebruikelijke instemming van den Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm — opnieuw te zien, met welk een vreugde zij worden bezeld, wanneer zij aan Neerlands Souvereine Vrouwe hunne hulde kunnen bewijzen.

Vermeldenswaard is ook de geslaagde demonstratie van het Vrijwillige Landstorm Korps „Motordienst” op 28 September 1923 te Apeldoorn. Tot van de uithoeken des lands waren de honderden vrijwilligers van dit Korps met hunne automobielen en motorrijwielen gekomen, om in een onafzienbaar langen stoet langs de Koningin te mogen defileren en daarna deel te nemen aan een groot opgezette oefening tot het volbrengen van belangrijke vervoersopdrachten. Bij deze en andere oefentochten was het der Nationale Landstorm Commissie aangenaam, den mannen, die zich voor de oefeningen groote opofferingen van tijd en geld getroosten, te kunnen tonen, dat hunne toewijding zeer op prijs wordt gesteld.

Onder leiding van den Commandant, den Majoor P. Donk, heeft dit belangrijke Korps groote uitbreiding ondergaan. Ook de beide Vrijwillige Landstorm Korpsen „Vaartuigendienst” en „Spoorwegdienst” werden intact gehouden.

Aan de instandhouding en uitbreiding dezer instellingen, welke preventieve invloed gemakkelijk te hoog kan worden aangeslagen,

zal de Nationale Landstorm Commissie ook bij den voortduur gaarne als tot dusver hare medewerking blijven verleen.

Behalve de gebruikelijke vergaderingen van de Verbandcommandanten met de ruim 1100 Plaatselijke Leaders der afdeelingen, bevorderde de Nationale Landstorm Commissie het houden van samenkomsten met de bij de Verbanden aangesloten reserve-officieren. Deze samenkomsten welke o.m. werden gehouden te De ft, Haarlem, Maastricht, Hengelo, Leeuwarden, zijn voor de encadreering en voor de mobilisatieparade van het instituut hoogst nuttig gebleken.

De officieren toonden veel belangstelling om op de hoogte te blijven van de hun toegevalte taak bij opkomst van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm en stelden het zeer op prijs, dat op deze wijze het gevoel van kameraadschap en de onderlinge waardeering zoowel als hun verband tot de militaire leiding konden worden versterkt. Ook de onderlinge schietwedstrijden op revolver en geweer, welke door sommige Commandanten met medewerking der Gewestelijke Landstorm Commissiën werden georganiseerd, vielen zeer in den smaak, zoodat het te verwachten is, dat ook in de andere Verbanden met de hierdoor verkregen uitkomsten zal worden winst gedaan.

Een nieuw ontworpen propaganda-circulaire werd ter beschikking gesteld van de Gewestelijke en Plaatselijke Landstorm Commissiën, ten behoeve van de werving onder de jonge dienstplichtigen, die van hunne eerste oefening

CORONA-MODEL 1924
PRIJS IN KOFFER fl. 170.—
MET SCHRIFTELLIKE GARANTIE.
DE SCHRIFTMACHINE voor
Kantoor, thuis en in het veld.
Importeurs RUYS HANDELSVEREENIGING
OVERAL VERKRIJGBAAR

thuis komen, en niet reeds zijn toegetreden door de propaganda in de garnizoenen van de Landstorm Commissiën uit „Pro Rege” en „St. Joris.”

Alleen reeds tengevolge van de propaganda, in de garnizoensolaatsen gevoerd door beide bovengenoemde Commissiën, die, het worde met de „baarheid” vermeld, daarbij belangrijken steun ontvingen van de Militaire Tehuizen, de R. K. Militaire Vereenigingen en van verschillende veldpredikers, sloten zich 1522 nieuwe vrijwilligers bij den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm aan.

Deze methode van werving moet aangemerkt worden als een der belangrijkste factoren, waardoor achteruitgang in de sterkte niet alleen is voorkomen, maar zelfs een beduidende aanwas werd verkregen.

De Vereeniging van Vrijzinnig-Godsdienstigen voor Militairen en Militaire Tehuizen verleende hare medewerking, door aan de besturen harer Tehuizen (Amersfoort en Harderwijk) volkomen vrijheid te geven, om de werving voor den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm te bevorderen.

De vervanging van de oude legitimatiebewijzen door bewijzen van deugdelijker kwaliteit had tegelijk plaats met het verzamelen der handteekeningen in het Jubileum-album en eische van de Plaatselijke Landstorm Commissiën en de Plaatselijke Leaders omvangrijken arbeid.

De Nationale Landstorm Commissie heeft zich met haren Voorzitter hartelijk verblijd in de waardeering, welke op 13 November door laatstgenoemde werd ondervonden.

Op dezen vijfjarigen gedenkdag van het ontstaan van het instituut van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm werd door een Commissie, bestaande uit de heeren:

Dr. L. N. Deckers, Lid van de Nationale Landstorm-Commissie;

J. Th. O. Kettlitz, Voorzitter Gewestelijke Landstorm Commissie „Nieuwe Hollandische Waterlinie”;

D. O. Norel, Voorzitter Gewestelijke Landstorm Commissie „De IJssel”;

Mgr. Dr. H. J. Poels, Voorzitter Gewestelijke Landstorm Commissie „Limburg”;

Mr. A. G. A. Ridder van Rappard, Lid van de Nationale Landstorm Commissie;

Kr. Timmers, Lid Gewestelijke Landstorm Commissie „West-Brabant”;

A. Zijlstra, Lid Gewestelijke Landstorm Commissie „Groningen”.

aan den heer Duymaer van Twist aangeboden een bronzen statuette, voorstellende den spitstenden landman, die, met het geweer gewapend, blijkens het onderschrift: „Als het moet”, bereid is, om op het eerste sein aan de overheid hulp te bieden. Deze statuette werd ontworpen door den beeldhouwer Aug. Falise, terwijl de daarbij gevoegde oorkonde afkomstig is van het atelier van de Gebrs. Grevenstuk.

De talrijke blijken van belangstelling, welke de Voorzitter der Nationale Landstorm Commissie op den dag van de aanbieding van het geschenk van alle zijden ontving, toonden duidelijk, hoe de Vrijwillige Landstormbeweging hare leiding waardeert.

Het maandelijks verschijnende Landstormblad voor de provinciën Noord-Brabant en Limburg, onder redactie van den Heer Jhr. J. A. I. H. Graafland en dat, hetwelk onder redactie van de Heer F. Jalink ten behoeve van de Bijzondere Vrijwillige Landstormers in Gelderland

en Overijssel was opgericht, bleken aan een algemeen gevoelde behoefte tegemoet te komen.

Toen uit de andere provinciën de stemmen, om ook een dergelijk orgaan te mogen hebben, steeds luider gingen klinken, was het voor de Nationale Landstorm Commissie een sympathieke daad, dat onder de voortvarende leiding van den Heer H. N. Valkenier de Graeve, Voorzitter der Gewestelijke Landstorm Commissie „Gouda”, eene commissie aan het werk toog, om de middelen te beramen, waardoor 'n maandschrift voor alle leden van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm en de Vrijwillige Landstorm Korpsen „Motordienst”, „Vaartuigendienst” en „Spoorwegdienst” kon in het leven worden geroepen. Dit te meer, waar de Nationale Landstorm Commissie zelve in de onmogelijkheid verkeerde, daartoe het initiatief te nemen.

De Nationale Landstorm Commissie hoopt ten zeerste, dat de Commissie voor het Landstormblad den door haar aangevangen arbeid, welke voor het instituut van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm van zeer groote beteekenis is, zal kunnen volbrengen. Zij twijfelt niet, of het zal hiertoe aan de noodige medewerking uit de organisatie niet ontbreken.

Aldus vastgesteld te 's-Gravenhage, Koninginnegracht 50, 31 December 1923.

De Nationale Landstorm Commissie,
De Secretaris,
G. F. BOULOGNE.

*) Verschillende omstandigheden waren oorzaak, dat een belangrijk aantal vrijwilligers, die het zeker gaarne hadden gewild, verhindert waren om hunne handtekening in het Ged. album te stellen. Langs de kusten waren het de zeevaarders, ten plattelande vele landarbeiders, die tijdens het inzamelen der handteekeningen ver van hunne woning hun bedrijf moesten uitoefenen en moeilijk konden worden bereikt. Ook waren velen tengevolge van de groote werkloosheid in andere gemeenten tijdelijk werkzaam.

Het legitimatiebewijs.

Ieder Bijzondere Vrijwilliger moet in het bezit zijn van het nieuwe legitimatiebewijs. Dit bewijs is een dubbelgevouwen kaart. De buitenzijde is met bruin linnen beplakt. Op de binnenzijde is het onderstaande afgedrukt:

LEGITIMATIEBEWIJS voor

ten 2de oeffening van opkomst bij de Afdeling van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm te

(handteekening)

Zij die onder de wapenen komen bij den Vrijwilligen Landstorm, staan onder de militaire wetten; zij dragen hunne uniform-kleeding.

- 1) Zij genieten bij verblijf onder de wapenen soldij en toelage.
- 2) Hunne verwanten hebben aanspraak op kostwinnersvergoeding volgens de bestaande bepalingen.
- 3) De regering treft maatregelen voor uitkeringen bij invaliditeit of bij overlijden van Wezu. en Weezen.

Zij verrichten hunne diensten daar, waar deze zullen worden gevorderd.

Gezien 4)

- 1) K. B. 28 April 1919. No. 81.
- 2) Min. Beschikking 27 Maart 1919 en Min. Aanschr. aan Burg. 30 Oct. 1919.
- 3) Bij art. 103 begrooting Binn. Zaken 1922 vastgesteld.
- 4) Lid v/d. Commissie of vertrouwensman.

De legitimatiebewijzen zijn op naam gesteld en gewaarmerkt.

Zij zijn voornamelijk noodig, om bij opkomst onder de wapenen het bewijs te geven, dat gij geen vreemde indringer zijt.

Grenadiers-Marsch.

Turf in je ransel, turf in je ransel,
Mannen, op! Voor 't Vaderland!
Turf in je ransel, turf in je ransel,
Mannen, waakt voor Nederland!
Laat de vlaggen vroolijk wapperen
In de vrije lucht.
Weest kloekmoedig, toont U dapperen:
Ga nooit op de vlucht,
Want dat doet geen man.
Leve de Koningin!
Leve Haar hoog Gezin!
Cok Haar Moeder zijn we trouw
Aan die brave, edle Vrouw,
Dierbaar Vaderland:
Heilig Nederland!
Blijve 't vrij, onafhankelijk, zelfstandig!
Daarvoor leven we, lijden we,
Streven we, strijden we,
Leven we, lijden we,
Streven we, strijden we.
Oranje boven!
Laten we God toch loven.
Dat we vrij zijn, geen slaaf van een ander.
Mr. A. M. M. MONTYIN
Den Haag.

LANDSTORM SIGAREN

Aan LANDSTORMERS lever ik
Vorstenlanden of Sumatra
OVERTREFFERS
à 5, 6 en 8 CENT

Bij afname van 100 stuks franco huis door
geheel Nederland a Briefkaart wordt vergoed

P. G. VAN PELT, Lange Haven 1
SCHIEDAM • Telef. 891 15

Het mag dus niet zoekraken!

Indien dit toch is geschied, vraag dan ten spoedigste een nieuw legitimatiebewijs aan bij den Plaatselijk Leider of aan het adres der Gewestelijke Landstorm Commissie.

Het goede adres.

Wend U voor alle zaken, welke niet onmiddellijk de Nationale Landstorm Commissie betreffen, tot de Gewestelijke Commissie in het Verband, waarin gij woont.

Ook kunt gij Uw correspondentie richten voor het Verband:

Friesland: aan den heer L. Heukels te Veenwouden;

De IJssel: aan den heer F. Jalink te Apeldoorn, Apollolaan 13;

Alkmaar: aan den heer P. J. Oolders te Alkmaar, Stationsstraat 73;

Gouda: aan den heer J. L. J. A. van Mechelen te Utrecht, Oude Kerkstraat 22;

Dordrecht: aan den heer A. Bonten te Dordrecht, Dubbeldamsche-
weg 190.

De Landstorm Verbanden.

Wat zijn dat?

Dat zijn de districten, waarin ons land, terwille van een goede organisatie is verdeeld. Aan het hoofd van elk Verband staat de Verbands-Commandant.

Soms is het een Majoor, soms een Kapitein. In een enkel geval een Luitenant.

In elk Verband vindt men een Gewestelijke Landstorm-Commissie.

Ter bevordering van een gemakkelijke samenwerking is de Commandant tevens lid der Gewestelijke Commissie.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

FEUILLETON.

Zonder toestemming overnemen verboden.

Mobilisatie-Herinneringen.

II. De Pontonniers-familie.

Toen Napoleon in 1812 naar Rusland trok, had hij bij het groote leger ook een Hollandsch pontonnierskorps onder commando van kapitein Benthien ingedeeld.

Na den beruchten brand van Moscou, zwermde de uiteengevallen korpsen terug naar Oost-Pruisen en stonden in November van hetzelfde jaar voor de Berezina, waar de Hollandsche pontonniers den brug over de wilde winter-rivier moesten slaan. Tot aan hun oksels stonde zij in het vrieswater en de meesten hunner bevroren om hun kameraden den overtocht te verzekeren en te behoeden tegen den Dood, die er rondwaarde, hier in den vorm van honger, ginds in de gedaante van vorst en niet het minst als de vlijmscherpe sabel der fanatieke Kozakken-patrouilles.

Onder de helden, die bevroren en verdwenen in het ijswater van de Berezina, behoorde ook de Dotsche pontonnier Evert Versmit, weleer een eerzaam en levenslustig binnenschipper op

NATIONALE LANDSTORM-COMMISSIE - KONINGINNEGRACHT 50 - 's-GRAVENHAGE
Telefoon H. 4528.

GEWESTELIJKE LANDSTORM COMMISSIËN.

NAAM DER COMMISSIE :	SECRETARIS :	ADRES :
Friesch Nationaal Comité	S. Dijkstra,	Wijbrand de Geeststraat 22 Leeuwarden.
Groningen	D. de Jonge,	Wassenberghstr. 28a, Groningen.
Drenthe	J. de Bruyn, Hoofd der School	Klazinaaven.
Vollenhove	H. J. Bulten, Burgemeester	Blokkzijl.
De IJssel	J. Krooshof,	Smedenstraat, Deventer.
Twenthe	L. A. M. Bruggeman,	2e Eekteweg 3b, Oldenzaal.
De Veluwe	J. Wijne,	Elburg.
De Veluwzoom	W. van Ingen Schouten,	Willemskaz, kamer 60c Arnhem.
Nieuwe Holl. Waterlinie	Mr. J. G. A. v. Geldorp, Meidens	Munburgerstraat 23bis, Utrecht.
Stelling van Amsterdam	K. L. Schell,	Prins Hendriklaan 15, Busum.
Kennemerland	C. Eldermans,	Infanteriekazerne, Haarlem.
Alkmaar	Ds. H. P. de Pree, Ned. Herv. Pred.	Nassauplein 40, Alkmaar
West-Friesland	K. Schutten,	Nieuwstraat 13, Hoorn.
Zuid-Holland West	L. van Pelt,	Tuinlaan 86, Schiedam.
Gouda	H. N. Valckenier de Greeve,	Turfmarkt 6, Gouda.
Rotterdam	P. v. d. Steeg,	St. J.'sweg 3b, Rotterdam.
Dordrecht	J. A. J. Jansen,	Spuiweg 102, Dordrecht.
Monden van de Maas	Ds. C. v. d. Nieuwenhuizen,	Hekelingen.
Zeeland	P. G. Laermoes,	Walstraat 81, Vlissingen.
West-Brabant	Pastoor Jos. van Genk,	Achtmaal.
De Meijerij	L. B. M. van Agt,	Paradijslaan 14, Eindhoven.
Limburg	Jhr. J. A. I. H. Graafland,	Bourgognestraat 15a, Wijk-Maastricht
Texel	W. van Heerwaarden,	Gasthuisstraat 15a, Den Burg.
Vlieland	A. Kooyman,	Vlieland.
Terschelling	D. Nap, Hotelhouder.	W.-Terschelling.
Landstorm Commissie uit „Pro Rege”	Ds. T. J. Hagen,	Koornmarkt 20a, Delft.

de Hollandsche vaart, maar voor den tocht naar Rusland geronseld door een der gehate Fransche werfagenten.

...Met een zekere vereering bewaarden zijne vrouw en zijn eenige zoon de laatste herinneringen van hun echtgenoot en vader, iemand die geen ridderkruis en geen militaire vermelding had verworven, maar toch als een held zijn leven gelaten had in het verre kille winterland.

En als zij de krakende lade van de antieke commode opentrokken en keken naar zijn Bijbel, zijn scheepsjournaal en zijn misthoorn, dan leek het hun, alsof hij heel dicht bij hen was en hun vertellen wilde van het groote wereldgebeuren in de Russische eenzaamheid, waar beslist was geworden over staten en volkeren waar in den nood van duizenden Europeesche krijgslieden de herleving van vrijheid en onafhankelijkheid gelegen had...

Ook de zoon van Evert Versmit werd pontonnier. Dit is ongewoon. Immers gewoonlijk heeft de zoon een gruwel aan het bedrijf, waarin zijn vader stierf. Maar er zijn er ook, die er zich geheel en al inleven, vanwege de traditie en de herinnering. Zij zeggen dit nooit, zij denken het des te meer... Deze Evert Versmit bracht het zelfs tot korporaal en stierf in de tachtiger jaren. Vanwege zijn goed humeur en zijn bariton-stem, die alle Hollandsche zeeliedjes over de Merwede liet joelen, werd hij betreurd door den geheelen havenkant. Ook hij liet een zoon na.

Deze, eveneens een Evert, bezat hetzelfde familiezak. Hij was een „kei” in het handig-omgaan met sjorlijnen, woeltouwen en anker-trossen. Op het gebied van „knoopen” had hij een reputatie te verliezen. Evenals zijn vader werd hij een „gevreeste” brigges, hetgeen tot de zeldzaamheden in de Nederlandsche armee behoort. Recruten, die „ouwevijven” dorsten in elkaar te prutsen, kon hij een uitbrander geven, dat een Fransch „grogard” ervan zou watertanden. 2)

Bij het begin onzer mobilisatie was de kleinzoon van den Rus, zooals de schippersbuurt hen noemde en waarop hij zeer trotsch was, een vijftig jaar oud en kon zeer tot „ijn spijt niet meer actief in het pontonnierskorps gaan dienen. Hij had het air van een gezeten binnenschipper, was gelukkig getrouwd en vader van drie kinderen. Toen deze „aangroeiden”, kocht hij een klein huisje aan de Nieuwe Merwede in de nabijheid van het „Malle Gat” 3) hetwelk zijn vrouw even kraakzindelijk hield als voorheen zijn kombuis.

Wanneer Evert uitvoer met zijn twee maats-gasten op het dek en de Hollandsche wimpel in top, terwijl Kees, de fikhond, sprong en speetkelde van pret, dan stonden zijn vrouw met de kleine Kee op den arm en zijn twee jongens aan de rivierkant en wuifden en riepen, tot-dat het vrachtschip onzichtbaar werd.

En Evert, die buiten zijn schippersvak niets wist of kende dan de mooie waterstreken en de lage rivierlandschappen, kwam bij het ver-

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

Slotstr. 7 Tel. 387
ROTTERDAM

ELK LANDSTORMER
LAAT ZICH VERHUZEN
DOOR EEN BIJZONDER VRIJWILLIGER

Vrijwillig Landstormkorps Luchtwachtdienst.

De vraag zal kunnen rijzen, waarom het Landstormblad ook wordt gezonden aan de Vrijwilligers van dit korps.

Immers de Luchtwachtdienst heeft uitsluitend een taak in tijden van oorlogsgevaar en maakt derhalve geen deel uit van het instituut tot steun aan het Wettig Gezag.

Ter beantwoording diene, dat het ook voor een goede organisatie en voor een geregeld verband in dit korps zeer wenschelijk bleek, dat er een gelegenheid is voor de leiding van den Luchtwachtdienst om regelmatig met de Vrijwilligers in aanraking te komen.

De redactie heeft daarom besloten de gewenschte ruimte aan den Commandant van het Korps daartoe beschikbaar te stellen.

Moge de bloei van het Korps hierdoor worden bevorderd!

Red.

Luchtwachtdienst.

Het vrijwillig Landstormkorps „Luchtwachtdienst” dient voornamelijk ten behoeve van de bescherming van personen en van belangrijke objecten tegen aanvallen uit de lucht, en maakt dus een onderdeel uit der luchtverdediging.

De luchtwacht moet zoo snel mogelijk waarschuwen wanneer aanvallen uit de lucht kunnen worden verwacht, zoodat alsdan het tijdig in werking treden van de actieve luchtafweermiddelen, (vliegtuigen en luchtafweergeschut), alsmede van de veiligheids- en dekkingsmaatregelen voor de burgerlijke bevolking, de militaire inrichtingen, fabrieken, opslagplaatsen, haveninrichtingen enz., wordt gewaarborgd.

Hieruit volgt dus dat samenwerking der militaire en marine luchtvaartafdeelingen, de luchtafweer-artillerie, de zoeklichten-afdeelingen der Genie enz. met den luchtwachtdienst noodzakelijk is, terwijl de telefonische verbindingen met deze genoemde lichamen, zoodaeme verschillende autoriteiten en daarvoor in aanmerking komende burgerlijke elementen (gemeente besturen, fabrieken, haveninrichtingen enz.), reeds in vreedstijd moeten zijn georganiseerd.

De voorbereiding der maatregelen voor de waarneming en waarschuwing van en tegen vijandelijke vliegtuigen is opgedragen aan het Vrijwillig Landstormkorps Luchtwachtdienst.

laten van den Biesbosch altijd onder den indruk van zijn vertrek en piekerde erover, wat in het huisje aan het Malle Gat zou gebeuren, als hij er eens niet meer terugkwam...

Reeds zijn vader voer veel in de Zeeuwsche wateren en hij had voor Gent altijd een zekere voorliefde gehad. Hij voelde iets voor het buitenland, het bracht wat verandering op de saaie vaart door het kanaal van Wemeldinge 4) en zijn tochten naar Werkendam en Heusden.

Ook in het eerste oorlogsjaar wist Evert met veel moeite die vaart op Gent nog aan te houden; hij verdiende er bovendien schoon geld mee, immers de Duitsche bezetting betaalde royaal. En Evert kon het gebruiken; elken dag bracht hij bij een gezin, dat in „den groei zat” nieuwe behoeften.

...Toen Evert begin December 1915 de haven van Neuzen 5) was binnengevallen, klampte hem in de herberg een „fijne meneer” met een pelsjas aan; die hem uitlegde hoe infaam-gemeen de Duitschers in België huishielden en dat nog zoovele jonge Belgen eruit wilden om met hun kameraden aan den Yzer te gaan vechten. Evert vond dit prachtwerk! Toen vertelde hem de „fijne meneer” met den pelsjas dat in België, alhoewel het land door Duitschers bezet en doorsperd was, toch een gemeine organisatie bestond om die vaderlands-lievende Belgen „eruit” te krijgen en over Nederland en Engeland naar hun leger aan den Yzer te zenden. Evert vond dat te prijzen!

Dit bijzonder Landstormkorps maakt, in tegenstelling met de andere bijzondere landstormkorpsen, geen deel uit van het anti-revolutie-instituut, doch is uitsluitend bestemd om bij oorlog of oorlogsgevaar diensten ten bate der luchtverdediging te verrichten en daarvoor in vredetijd de goede functioneering voor te bereiden.

Men rangschikt dit Korps echter onder de landstormkorpsen, omdat het personeel (met uitzondering van een aantal reserve-officieren, die den Luchtwachtdienst als mobilisatiebestemming hebben) uitsluitend bestaat uit hen, die zich met inachtneming der daaromtrent gegeven voorschriften daartoe vrijwillig hebben beschikbaar gesteld. Kunnen miliciens met groot verloop zich verbinden bij den bijzonderen landstorm, bij het Korps Luchtwachtdienst kan dit niet, omdat dit Korps alleen in functie treedt bij mobilisatie. Alsdan moeten alle dienstplichtigen bij hun eigen Korps opkomen en is dus voor hen het dienst doen bij de luchtwacht onmogelijk.

Volgens art. 13 van de bepalingen I, V, L. (op grond van het Koninklijk Besluit van 28 Februari 1922 Stbl. No. 92 en Ministerieele Beschikking van 1 Maart 1922 IIe Afd. No. 173) mogen dan ook bij het Vrijwillig Landstormkorps Luchtwachtdienst als vrijwilliger alleen worden aangenomen BUITENGEWONE dienstplichtigen, die niet meer voor inlijving als gewoon dienstplichtige in aanmerking komen, benevens ZIJ, die den dienstplichtigen leeftijd hebben overschreden.

De volgende bescheiden moeten voor het sluiten der verbintenis worden overgelegd:

a. Een bewijs van Nederlanderschap of te zijn ingezetene in den zin van art. 6.1a dienstplichtwet;

b. Een bewijs van goed gedrag vanaf het 10e levensjaar, afgegeven door den burgemeester der gemeente, waar de aangenomene het laatst heeft gewoond;

c. voor hem, die heeft gediend een stuk, waaruit de leeftijd blijkt;

d. voor hem, die heeft gediend een uittreksel stamboek en een uittreksel uit straflijst nopens zijn vorigen dienst;

e. voor een minderjarige een bewijs van toestemming afgegeven door hem of haar, die de ouderlijke macht of voogdij uitoefent;

f. voor hem, die als officier heeft gediend een bewijs, dat hij eervol ontslagen is.

Er worden opgemaakt verbintenis-formulieren in twee-voud, waarvan één aan den belanghebbende wordt uitgereikt en het andere wordt opgelegd in het archief van den Korps-commandant.

De verbintenis wordt aangegaan voor minstens één jaar, doch voor ten hoogste vier jaren en wordt geacht telkens stilzwijgend met een jaar verlengd te zijn, tenzij de vrijwilliger uiterlijk één maand voor het einde der loopende verbintenis den wensch te kennen geeft om deze te verbreken, met dien verstande, dat de Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm in het belang van den dienst de verbreking kan opschorten.

Verbintenissen, die zouden eindigen in een

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

v. ROSSEM'S
Poorters-Toeback
30 cent per half ons.

Steds meer sigaren bood de meneer Evert aan en steeds meer dronken zij. Toen bracht hij Evert aan het verstand, dat Evert veel geld kon verdienen door brieven naar Gent te brengen en uit Gent mee te nemen, welke betrekking hadden op die sympathieke jonge Belgen. Evert sloeg onmiddellijk toe en werd zoodoende... een schakel van den Belgisch-Engelschen berichten-dienst. Evert begreep uit zich-zelf niet, dat hij ermee kon invliegen en snapte toch ook wel, dat de Duitschers er niets van mochten weten, want die zouden hem dan wel „koeieneeren“.

De Engelsche inlichtings-agent van Neuzen lachte in zijn vuistje en Evert bouwde lucht-kasteelen; hij zou zijn vrouw een geheel nieuwe keuken inrichten en zijn kinderen eens goed in de kleeren steken.

Een jaar marcheerde die zaak best, totdat op zekeren najaarsdag van 1916 de Duitsche agent in Neuzen in de gaten kreeg, dat Evert het nog al boeren kon met zijn collega, den Engelschen agent. Na zijn aankomst in Gent werd Evert's schip extra onderzocht en de Duitsche militaire recherche ontdekte een losse plank in de kombuis en daaronder een pak brieven. Die brieven bevatten niet alleen familie-aangelegenheden van geen noemenswaardig belang, maar ook... aanwijzingen wat de Belgische berichtgevers moesten zien te weten te komen van de Duitsche opstelling voor de Yzer-linie en vragen omtrent de Duitsche versterkingen te Zeebrugge!

tijdvak, waarin de vrijwillige Landstorm geheel of gedeeltelijk werkelijken dienst verricht in verband met oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden eindigen niet voor het einde van dit tijdvak.

Wanneer iemand, die in een vorig dienstverband een rang beneden dien van officier heeft bekleed en dat dienstverband op eervolle wijze heeft verlaten, eene verbintenis sluit, kan de Korps-commandant voorstellen aan den Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm om dien vrijwilliger in zijn vorigen rang aan te stellen.

Keuring heeft eerst plaats bij opkomst in werkelijken dienst.

Echter worden slechts aangenomen, diegenen wier lichaamsbouw en gezondheid doen verwachten, dat zij voldoen aan de eischen van den dienst.

L.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

Portret H. M. de Koningin
Passende Lijsten

van 4 c.M. breed, eiken, met glas, voor Bijzondere Vrijwilligers beschikbaar à f1.50: indien minstens 10 stuks aan één adres gezonden kunnen worden, franco. Bestel dus aan den Plaatselijken Leider, daar deze dan voor meerderen gelijk kan bestellen.

Electriche Spiegel- en Lijstenfabriek
L. QUESTRO - Nieuwe Rijn 51 - LEIDEN.

Vrijwillig Landstormkorps
Luchtwachtdienst.

Benoemingen enz.

26 Febr. '24 J. v. DALEN aangesteld tot res. sergeant en commandant L.W.-post Assen.

28 Febr. '24 D. GROEN aangesteld tot res. sergeant en commandant L.W.-post Aalsmeer.

11 Maart '24 W. J. B. VAN WANING aangesteld tot adj. onderofficier tit. en commandant L.W.-post Dongen.

H. BOERMA hersteld in den rang van adj. onderofficier en commandant L.W.-post Gouda.

13 Maart '24 J. v. KLEEF aangesteld tot res. sergeant en commandant L.W.-post Boskoop.

Ook het tweede nummer

verschijnt in 8 bladzijden. Nogmaals wordt er aan herinnerd, dat de bedoeling nog altijd is een blad van 4 pagina's te hebben. Wat het met Uwe medewerking zal kunnen worden?

Een eereeteeken voor de Vrijwillige Landstormers uit den Mobilisatietijd?

Het antwoord van den Minister.

In het vorig nummer hebben wij opgenomen hetgeen omtrent bovenbedoeld

Daarmee was het lot van Evert Versmit, den kleinzoon van den Rus, bezegeld. Hij werd veroordeeld tot den kogel.

Een jaar lieten de Duitschers hem te Gent en te Antwerpen wachten op zijn doodstraf, daar... vervoerden zij hem naar Keulen, waar hij 18 December 1917 werd gefusilleerd. De Duitsche predikant, welke medelijden met hem had en hem de laatste uren bijstond, zou zijn laatsten brief aan zijn vrouw en kinderen meenemen en opzenden...

Op een December-avond van 1917, ongeveer twee jaar na het laatste uitvaren van Evert, kwam zijn brief bij zijn gezin aan.

Reeds hadden zijn vrouw en zijn jongens alle hoop opgegeven. Arie, de oudste zou den brief voorlezen, want zijn moeder was te ontroerd van blijdschap...

En Arie las:

„Gent, 23 Dec. 1916.

Waarde Vrouw en lieve kinders, hiermede zend ik u deelen van de laatste woorden. Morgenochtend om 6 uur word ik doodgeschoten. Om reden van het aan boord gehad te hebben van die brieven. Al enige weken hebben zij mij gevangen genomen en nu is die saak uitgesproken...

Vrouw Versmit nam het hoofd van Arie tusschen haar handen en fluisterde „toe lees verder, lees alles“. Arie ging voort en hij las hoe zijn vader de kleine Kee in zijn gedachten aan zijn hart drukte en hoe hij zijn

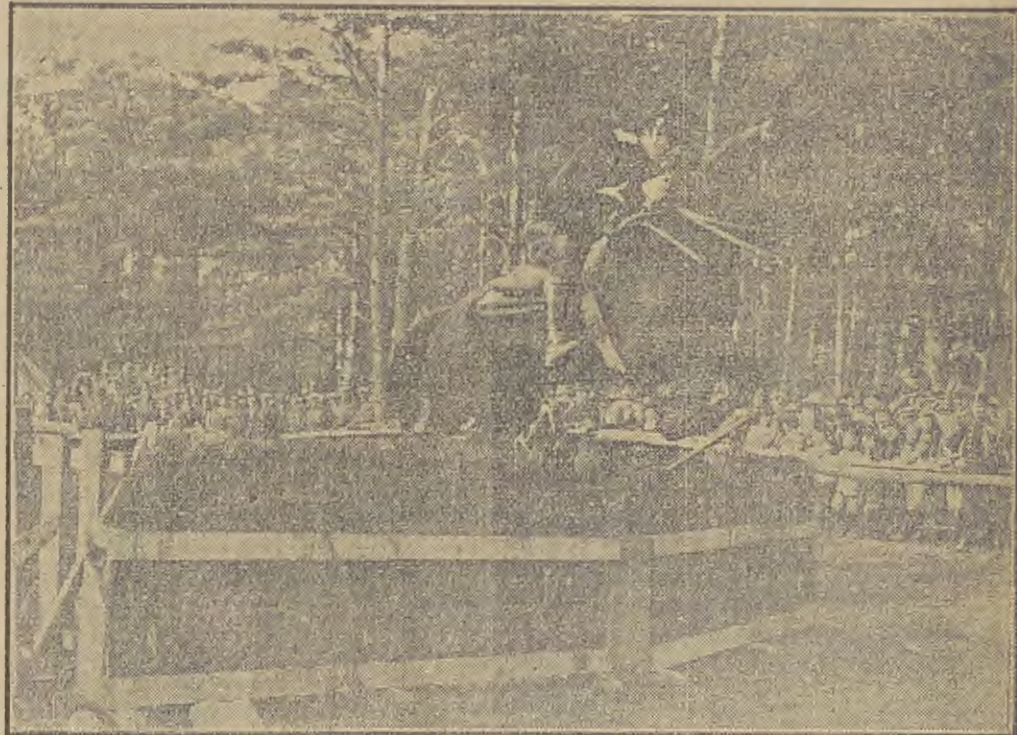
eereeteeken vermeld stond in het Voorloopig Verslag op de Oorlogsbegrooing voor het dienstjaar 1924.

In de Memorie van Antwoord deelt de Minister van Oorlog dienaangaande het volgende mede:

Instelling van een eereeteeken voor vrijwilligen dienst.

Reeds verscheidene malen is deze aangelegenheden bij ondergeteekende ahangig gemaakt; steeds stond bij de ter zake ingediende verzoeken de bedoeling op den voorgrond, dat het

GOEDE VRIENDEN.

Hoe de Marechaussee van het Depôt Apeldoorn medewerkten om den Landdag op Het Loo gehouden te doen slagen.

eereeteeken slechts voor een bepaalde categorie van personen, t.w. voor hen, die zich bij het opvoet van oorlog brengen van het leger als vrijwilliger hadden aangemeld, zou zijn bestemd.

Te dezer zake is het standpunt ingenomen, dat zich toen wel is waar vele personen spontaan voor vrijwillige dienstneming aangemeld hebben — hetwelk alle waardeering verdient, doch dat niet uit het oog mag worden verloren, dat de dienstplichtigen — hoewel verplicht hun dienst vervullende — zich veelal zeer groote opofferingen hebben moeten getroosten, zoowel in hun gezinsleven als ten aanzien van hun broodwinning, terwijl ook het beroepspersoneel heeft geleefd onder den zwaren druk der mobilisatie. Zonder ook maar eenigermate te kort te doen aan de opofferingsgezindheid dergenen, die zich vrijwillig hebben beschikbaar gesteld, zou toch een groote onbillijkheid worden begaan tegenover dienstplichtigen en beroepspersoneel, wanneer alleen voor eerstbedoelde groep een eereeteeken werd ingesteld.

Waar selectie onmogelijk is; zou de consequentie zijn, dat een in te stellen eereeteeken zou moeten worden toegekend aan alle n, die gedurende de mobilisatie onder de wapenen zijn geweest, en dan geldt de vraag of daarmede niet tevens de onuitvoerbaarheid is uitgesproken, ook al zouden belanghebbenden

broertje Simon aanspoorde om een vak te kiezen en dan altijd zijn leermeester net en getrouw te dienen. Van Arie-zelf schreef hij het volgende:

„U moet rekene Arie dat u nu de enige kostverdienende bent voor u moeder en het gehele huishouden. Arie ik zou met uw moeder erover spreken als de tijd eenmaal aanbreekt voor uwen dienst om u zelve op te geven bij de pontonniers.“... Arie kon bijna geen woord meer uitbrengen. Na de tweede bladzijde las hij het volgende nieuwe opschrift:

„Keulen, 18 December 1917.

Nu lieve vrouw en lieve kinderen is mijn straf pas voer goed uitgesproken, nadat ik een jaar heb moeten wachten en nu moet ik hier morgen om half acht doodgeschoten worden, dus voor eeuwig is het mij hier gedaan vrouw. Mijn kleeren die sullen u gestuurd worden, ook hierbij mijn horloge, mijn sigarenkoker en mijn portefuille en portemene. En mijn laatste aandanken van u, mijn trouwring, dien ik soolang voor mij gehad heb... Hart was de laatste nacht, maar dank aan Godes hulp was ikonbevreesd, nu ik den geest moet gaan geven. O teere geliefde vrouw en lieve kinderen, God zegene U en Zijn wil geschiedde, mijn lot is zoo bestemd. Vaarwel tot in de Eeuwigheid. Amen. Goeden dag. Mijn laatste rustplaats is Keulen.“

Lang overleefde vrouw Versmit haar man niet. Arie was korporaal bij de pontonniers, toen oek zij stierf.

Twee weken na haar dood, sprak ik Arie bij den pontontrein, welke bij Bergen op Zoom

zou de kosten daarvan dragen.

Een vergelijking met het Metalen Kruis is naar het oordeel van ondergeteekende niet te maken, waar de dragers van vermeld eereeteeken deel hebben uitgemaakt van het strijddoel der te veld.

Bij de openbare behandeling van de begrooing in de Tweede Kamer heeft de Heer Duymaer van Twist het eereeteeken opnieuw ter sprake gebracht.

Ten slotte wil ik mijn leedwezen uitspreken over wat op bladz. 28 van de Memorie van

Antwoord wordt gezegd naar aanleiding van de in het Voorloopig Verslag gedane vraag, of de Regeering wil medewerken tot het instellen van eereeteekens voor hen, die zich in de mobilisatie als vrijwilliger hadden aangemeld. Ik meen, dat, waar zoovele tienduizenden jongemannen het land groote diensten hebben verricht door zich te geven om mede te werken aan de handhaving van onze onafhankelijkheid en om te zorgen voor onze neutraliteit, het op den weg der Regeering ligt om door het instellen van een eereeteeken voor degenen, die aan de mobilisatie hebben deelgenomen, een blijk van dankbaarheid te geven. Zeker, er zijn moeilijkheden aan de invoering verbonden, maar die moeilijkheden zijn toch wel te overwinnen. Geld kost de zaak niet, want de eereeteekenen worden tegenwoordig betaald door de personen, aan wie zij worden toegekend. Het is dus alleen maar een administratieve maatregel, welke te nemen valt. Waar zoelen op zulk een eereeteeken prijs stellen, meen ik, dat de Minister mede moet werken, al is aan de uitvoering eenige moeite verbonden, om aan den wensch te voldoen.

Gaarne zal ik van den Minister de toezegging vernemen, dat hij bereid is, nogmaals de zaak te overwegen.

Onder de tallooze opmerkingen van de lange rij sprekers, welke de Ministers op

rustte en hij vertelde me, hoe een kapitein, die lang in Indië geweest was, gehoord had op welke wijze zijn vader gedood was en dat door hem de Engelsche Regeering gezorgd had voor een jaarlijksche bijdrage in de opvoeding der minderjarige kinderen.

Ook vertelde Arie, dat ook hij binnenvaartschipper zou worden, maar nooit zou varen op Belgische of Duitsche rivieren of kanalen. Maar eenmaal, zei hij ga ik naar Duitschland, en dat is om te zien waar mijn vader in Keulen begraven is...“

...Simpel en zonder opsmuk is deze mobilisatieherinnering. Zij werd beleefd en... geleden, door een eenvoudige schippersfamilie, die ze verdroeg met berusting, zooals alleen onze Hollandsche schippers dat kunnen...

Luitenant ARCHIBALD.

April 1924.

1) „Ouwewijven“, niet model-gemaakte knopen.

2) „Grogard“, Fransch soldaat uit den tijd van Napoleon, die verschillende veldtochten had meegemaakt.

3) „Het Malle Gat“, bij Dordrecht, de verbinding van de Dordsche Kil en de Oude Maas.

4) Het Kanaal van Wemeldene, dwars door Zuid-Beveland.

5) Neuzen, havenplaatsje van Oost-Zeeuwsch-Vlaanderen.

schitterende wijze beantwoord heeft, mis-
sen wij de beantwoording van de hier-
bovenaan gemaakte.

Daarmede is echter in geen deele
gezegd, dat Zijne Excellentie niet bereid
is de zaak nog eens te overwegen.
- hopen het tegendeel.

Beginnelsen in acht te nemen bij de propaganda voor toetre- ding tot den Vrijwilligen Landstorm of Burgerwacht

Bij de propaganda voor den Bijzonderen
Vrijwilligen Landstorm komt nog wel eens de
vraag naar voren, welke de regelen zijn, die
geldend zijn bij de werving, zoowel voor den Land-
storm als voor de Burgerwacht.

Bij een schrijven van den Minister van Bin-
nenlandsche Zaken van 16 Mei 1919, werden
deze regelen medegedeeld.

Zij luiden als volgt:

„Beginnelsen, in acht te nemen bij de propa-
ganda voor toetreding tot den Vrijwilligen
Landstorm of Burgerwacht voor zooveel het
verlofspersoneel of dienstplichtigen betreft.

Bij voorkeur komen in aanmerking:

a. voor aansluiting bij den Vrijwilligen Land-
storm de dienstplichtigen tot en met den
30-jarigen leeftijd.

b. voor aansluiting bij de Burgerwachten die
dienstplichtigen boven den 30-jarigen leeftijd.

Verlofspersoneel, onverschillig zijn leeftijd kan
dienst doen bij den Vrijwilligen Landstorm of
Burgerwachten.

Bij de Burgerwachten kunnen blijven de
dienstplichtigen van alle lichtingen, die een
rang bij de Burgerwachten bekleden.

Voor nieuwe Kaderleden ter vervanging van
degenen, die de burgerwachten verlaten, mogen
geen dienstplichtigen beneden den 30-jarigen
leeftijd aangenomen worden.

In Amsterdam en Rotterdam zullen geen
provingen aangewend worden, om reeds bij de
burgerwachten aangesloten dienstplichtigen,
ongeacht van welke lichting, bij de Vrijwilligen
Landstorm te doen overgaan.

Zoowel bij den Vrijwilligen Landstorm als
bij de Burgerwachten zijn in den loop van de
laatste vier jaren tal van nieuwe leiders en
leden gekomen, die met de oude stukken uiter-
aard minder goed op de hoogte zijn. Maar ook
voor de anderen kan het zijn nut hebben be-
langrijke oude gegevens — voorzover zij niet
gewijzigd zijn — nog eens onder het oog te
krijgen.

De Vooroefenenden.

De vooroefenenden, worden onderschei-
den in Gewonen Vrijwilligen Landstorm
en Kader Landstorm.

De eerste categorie oefent ter verkrij-
ging van het getuigschrift van Geoeffend
Man, dat recht geeft op verkorting van
den dienstdienst met 4 maanden.

De Kader Landstorm wordt opgeleid
voor een rang en verkrijgt ook na het
afleggen van het daartoe in examen het
getuigschrift en de daaraan verbonden
korting. Beide behoren niet bij het in-
stituut tot steun aan het Wettig gezag,
den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm
en vormen ook in tijd van oorlog niet de
reserve der oudste lichtingen, die het laatst
worden opgeroepen.

De vooroefeningen (de Kader Land-
storm daaronder begrepen) vormen dus
het algemeen voorbereidend militair onder-
richt, recht gevende op verkorting van den
dienstdienst na een met voldoende uitslag
afgelegd examen.

Zoals ook allen volgens de dienstplicht-
wet tot den krijgsveld dienstplicht zijn,
onverschillig welke partij men is toege-
daan, zoo wordt ook ieder tot de voor-
oefeningen toegelaten zonder onderscheid
van politieke richting. Er is dus evenmin
reden om de vooroefenenden te beschou-
wen als tot ons instituut te behooren als
b.v. het reservékader.

Het is gebleken, dat ten-
gevolge van een verzuim van
den drukker in enkele Histo-
rische Overzichten H. M.'s
Portret ontbreekt.

Gaarne zal de Nationale
Landstorm Commissie daar-
van mededeeling ontvangen,
opdat er alsnog in kan wor-
den voorzien.

RUBRIEK voor Vragen omtrent den dienstplicht

In vele gezinnen rijzen telkens vragen
omtrent den dienstplicht.

Dikwijls pas als zoonlief den dienst-
plichtigen leeftijd bereikt heeft en opge-
roepen wordt voor de loting, denkt men
er aan dat er ook nog zoolets als grond-
wettelijke dienstplicht bestaat en dan
zitten velen met de moeilijkheden welke
hun betrekking of hun studie oplevert.
Dan zoekt men voorlichting en weet niet
het adres, om die te verkrijgen.

De redactie van het Landstormblad,
hiertoe in staat gesteld door hare mili-
taire medewerkers, heeft daarom het plan
opgevat een Rubriek voor Vragen om-
trent den dienstplicht in te stellen.

De beantwoording der ingekomen vra-
gen zal, zoo noodig, per keerenden brief
geschieden, waarom bij elke vraag een
tien cents postzegel moet worden gevoegd.

Men zal derhalve niet een maand naar
het antwoord behoeven uit te zien.

Alleen vragen en antwoorden, die van
algemeen belang zijn, zullen, ook — om er
aan te herinneren, dat de Vragenrubriek
bestaat — in het blad worden opgenomen.

In de afgelopen maand zijn vijf vragers
beantwoord.

De dienstplicht.

Daarvan zegt artikel 180 van de Grond-
wet het volgende:

„Alle Nederlanders daartoe in staat zijn
verplicht mede te werken tot handhaving der
onafhankelijkheid van het Rijk en tot ver-
dediging van zijn grondgebied.

Ook aan ingezetenen, die geen Nederlan-
ders zijn, kan die pligt worden opgelegd.”

Op 4 Februari 1922 kwam de nieuwe
dienstplichtwet tot stand, waarbij tevens
de oude militiewet, de landweermw. en de
landstormwet vervielen.

De nieuwe dienstplichtwet kent niet meer
de onderscheiding in miliciens, landweer-
mannen en landstormplichtigen.

Thans zijn er slechts 2 soorten van dienst-
plichten, n.l.:

a. de gewone dienstplichtigen;

b. de buitengewone dienstplichtigen.
Op de afgekeurden en de wegens oncer-
volle straf uitgesloten na, nemen thans
alle 19-jarigen aan de loting deel en wor-
den ook allen ingelijfd bij het leger.

Te worden ingelijfd, wil zeggen, in de
registers van het leger worden opgenomen.
Zij krijgen dus allen een militairen pos-
itie als dienstplichtige. Maar daarom be-
hoeven nog niet allen te dienen.

Want een deel loot „er in” zooals de
uitdrukking zegt.

Dit zijn de gewone dienstplichtigen. Zij
worden ingelijfd (d. i. ingeschreven), maar
ook ingedeeld, dus zij worden gerecruut.

De overigen worden alleen ingeschreven
en niet ingedeeld. Deze worden dus geen
recruuten en ontvangen daarom den naam
buitengewone dienstplichtige en blijven
dezen naam behouden tot hun 40ste levens-
jaar.

De gewone dienstplichtigen, na afgericht
te zijn, worden gewone dienstplichtige.

tot hun 40ste jaar, als zij soldaat zijn;

tot hun 45ste jaar als zij onderofficier
zijn;

tot hun 50ste jaar als zij officier zijn.

Het spreekt vanzelf

dat de noodzakelijke bezuiniging ook onze
organisatie niet geheel ongemoeid heeft ge-
laten.

dat als een scherp patroon 10 cents
kost en vijftigduizend vrijwilligers ver-
schieten per jaar ieder 50 patronen, alleen
hiervoor reeds een bedrag van tweehonderd
vijftigduizend gulden noodig zou zijn.

dat op een zoo groot aantal leden, het
wel eens zal voorkomen, dat iemand twee
Landstormbladen toegezonden krijgt, doch
dat die iemand daarna natuurlijk ken-
nis geeft van onze administratie.

dat voor correspondentie aangaande het
Landstormblad geen portvrijdom is ver-
leend, en

dat door anderen dan de in het vorig
nummer van het Landstormblad opge-
noemde personen, voor Landstormzaken
niet van portvrijdom mag worden gebruik
gemaakt.

dat in den Bijzonderen Vrijwilligen Land-
storm geen plaats is voor revolutionairen,
doch

dat overigens niet in 't minst gelet wordt
op godsdienstige of politieke richting.

dat een Bijzonder Vrijwilliger bij den
Landstorm niet tegelijkertijd lid kan zijn
van een Burgerwacht.

dat de Bijzondere Vrijwillige Landstorm
niet alleen met fascisme niets heeft uit te
staan maar deze contra-revolutionaire be-

weging beschouwt als gericht te zijn tegen
het Wettig Gezag en de ware volksvrij-
heden.

dat wij liever met ons blad van klein
groot worden dan omgekeerd.

dat ieder Bijzonder Vrijwilliger zorgt, in
het bezit te zijn of te komen van een nieuw
legitimatiebewijs.

De „vergissing” van 1918.

In de berucht geworden vergadering van de
S. D. A. P. te Rotterdam sprak mr. P. J.
Troelstra als volgt op 11 November 1918:

„U zullen dus Zondag de gewichtige vraag
hebben te bespreken, of wij zullen overgaan tot
een oppersten raad van arbeiders en soldaten
voor het heele land en verder van plaatselijke
raden. Hebben wij daartoe besloten, dan is
die raad van af dat oogenblik het opperste
gezag van ons land. (Applaus). Gij, bour-
geoisie, gevoelt dat de arbeidersklasse is ge-
worden de macht, die niet meer kan vragen,
eischen, maar die zich zelf als opperste macht
moet constitueren. Dit is de eisch der
historie, voegt er u naar.”

En nu knippen wij een stukje uit de „Han-
delingen” van de Tweede Kamer, waar in de
vergadering van 16 Januari j.l. zich de vol-
gende gedachtenwisseling ontspan:

De heer Troelstra: Ik heb ook zeer sterke
critiek op het Parlement. Ik heb aan die cri-
tiek herhaaldelijk onomwonden uiting gegeven,
want ik heb steeds beseft, dat ten slotte het
Parlement niet kan en niet mag worden ont-
beerd, omdat ik geen anderen weg zie om den
invloed van het volk en de wenschen van het
volk tot uiting te brengen.

De heer Wijnkoop: De sovjets!

De heer Troelstra: Zelfs niet de hoog-
geprezen sovjets.

De heer Wijnkoop: In 1918 had u het zelf
over de sovjets. En nu? Ik lach het
laast!

De heer Troelstra: Mijnheer de Voorzit-
ter! Het is niet juist, wat de geachte afgevaar-
digde zegt, dat ik in 1918 over de sovjets zou
hebben gesproken, maar indien het juist ware,
dan zou de ervaring, die men sinds 1918 met
de sovjets heeft opgedaan, in het land, waar
zij inheemsch zijn, in staat zijn om mij daar-
van terug te brengen.

De heer Wijnkoop: Dus dat was een ver-
gissing; gelukkig.

De heer Troelstra: Zelfs dat is niet het
geval; want het wel zoo, dan kan men zich op
verschillende manieren vergissen. Men kan zich
pernunt vergissen en men kan zich voor een
keer vergissen, en er is geen reden om mij met
de permanente vergissing van den heer Wijn-
koop te vereenzelvigen.

De Standaard, 21-1-'24.

GAZELLE RIJWIELEN

De GAZELLE
is de fiets, die
voor U geknipt is:

sterk, onverslijtbaar,
sierlijk van bouw,
onberispelijk van
afwerking.

FABRIEK
TE
DIEREN

IV. KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE
EDELMETAAL BEDRIJVEN
van KEMPEN • BEGEER • VOS

Uitgaf van C. BLOMMENDAAL te 's-Gravenhage:
Mondelinge en Schriftelijke examenvragen
Staatsinrichting en Staathuiskunde M. O.
Verzameld door een Leeraar M. O.
Prijs f 0.90.

Alom in den Boekhandel te bekomen, en tegen
inzending van het bedrag, ook rechtstreeks bij den
Uitgever.

STEENDRUKKERIJ
BOUDIER & CO
 WALDORPSTR. 277 GRAVENHAGE TEL. H7791
MODERNE VERPAKKING
RECLAMEPLATEN - ETIQUETTES
VOUWDOOZEN

LANDSTORMERS!
 Het portret van H.M. de Koningin
 wordt door ons in zeer fraaie goudlijst met glas gezet.
 In drie breedten verkrijgbaar, resp.
 à f 1.40 - f 1.75 - f 2.40.
 Reeds honderdtallen in Friesland geplaatst.
 EEN SIERAAD VOOR DE HUISKAMER.
 Firma L. Scheepstra, Leeuwarden.

De Friesche Aardappelhandel
SIKSMA WIERSMA
JE ADRES
 VOOR PUIK BESTE
AARDAPPELEN
 Saenredamstr. 51 zwart
HAARLEM

Heden is verschenen:

**De Bijzondere
 Vrijwillige Landstorm.**

Instituut tot steun aan
 het wettig gezag

HANDLEIDING
 samengesteld door
G. F. BOULOGNE

Prijs f 0.60 per exempl.

Franco toezending geschiedt
 na ontvangst van postwissel
 à f 0.68 door de uitgeefster

N.V. Drukkerij „De Motor”
SNEEK

**ROTTERDAMSCHER
 BANKVEREENIGING**
 ROTTERDAM · AMSTERDAM · DEN HAAG
KAPITAAL f 75.000.000
RESERVE f 36.500.000

DEPOSITO'S
 CHEQUE REKENINGEN MET RENTEVERGOEDING
ALLE BANKZAKEN

Is U hier bij?
 Blue Band telt
 honderdduizenden
 verbruikers. Blue-
 Band dankt dit aan
 haar kwaliteit.

Hebt gij U persoon-
 lijk overtuigd van de
 voordeelen door ge-
 bruik van Blue Band
 op „gastronomisch en
 economisch” gebied
 bereikt?

BLUE BAND
 25 cent per half pond

L. de Vries Hzn.
 Brugstraat 7
GRONINGEN

**Heeren- en
 Jongheerenkleding.**

**Uniformen
 Rijbroeken**

PIJPTABAK
Prins Woods
 30 CENT 1/2 ONS

K. TIKTAK'S

THEE **KOFFIE**

AMSTERDAM GRONINGEN
 OPPERICHT IN 1870.

Bijzondere Landstormers
 UW ADRES VOOR

Stoomen en Verven

IS DE

Hazlemsche Stoomververij en
 Chemische Wasscherij

JULIUS WULFF & Co.

Groote Houtstraat No. 167
 Tel. Int. 129

Bijzondere Landstormers
 van het Landstormkorps
 „KENNEMERLAND”

Laat Uw ontvangen portret
 van H. M. de Koningin

OMLIJSTEN

door den Bijzonderen Vrijwilliger

H. J. G. MEERMAN Jr.

Pieter Maritzstraat 11-15
SCHOTEN (bij Haarlem)

Gebrs. KAMOEN

Spaarnwouderstraat 47,
HAARLEM.

**Dames- en
 Heerenkleding.**

**UNIFORMEN,
 RIJBROEKEN
 en HEEREN
 MODE-ARTIKELN.**

Bervoets

Voor elk wat wils
 voor laagsten prijs

COLBERTCOSTUMES

Eenvoudig genre, vervaardigd uit
 soliede stoffen. Prima afwerking
 f 7.50 f 11.75 f 13.75

COLBERTCOSTUMES

Beter genre. Nieuwste dessins
 Zeer fraaie pasvorm en afwerking
 f 17.50 f 21.50 f 25.50

COLBERTCOSTUMES

't Fijnste uit 't fijnste. Zeer elegante
 modellen. Nieuwste Eng. dessins
 f 29.50 f 32.00 f 35.00

EN HOOGER.

Kleding kost altijd méér dan U lief is. Hier is de ge-
 legenheid het bedrag tot 't minimum te reduceeren.

HOOFDMAGAZIJN:

ROTTERDAM, hoek Heerenstraat.

EVERSHARP

verzegeld door de

WAHL PEN

**Honderd malen
 per dag hebt ge
 ze nodig**

De drukste zakenmensen
 noemen het Eversharp pot-
 lood het grootste zaken-pot-
 lood. — Volkomen terecht,
 maar dit geldt ook voor de
 Wahl Vulpen, de eerste in
 dit genre van geheel metaal.
 Ze bevat meer inkt dan
 andere merken. Ze kan niet
 barsten of breken. Eversharp
 potlood en Wahl Vulpen be-
 hooren beiden op uw lesse-
 naar voor gebruik aanwezig
 te zijn.

Verkrijgbaar bij
 alle Boekhandelaren en bij de
 Importeurs:
BLIKMAN & SARTORIUS
AMSTERDAM

HET LANDSTORMBLAD

ORGAAN TEN BEHOEVE VAN
DEN BIJZONDEREN VRIJWILLIGEN LANDSTORM
INSTITUUT TOT STEUN AAN HET WETTIG GEZAG.

ADMINISTRATIE EN REDACTIE: KONINGINNEGRACHT 50 'S-GRAVENHAGE.

ABONNEMENTSPRIJS
F. 1.50 PER JAAR.

LOSSE NUMMERS
15 CENT.

Dankbetuiging aan H. M. de Koningin.

Onderstaande dankbetuiging werd op 29 April j.l. door de Nationale Landstorm Commissie aan H. M. de Koningin verzonden.

's-Gravenhage, 29 April 1924.

Het heeft Uwe Majesteit behaagd, ten vorigen jare aan het instituut van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm te vergunnen Uwe Majesteit als uiting van hulde en trouw en ten bewijze van aanhankelijkheid en verknochtheid een Gedenkalbum aan te bieden, bevattende vier en dertig duizend handteekeningen van de bij deze instelling aangesloten Vrijwilligers en hunne vertrouwensmannen.

Naast dit voorrecht heeft Uwe Majesteit opnieuw een bewijs van Hare hooge belangstelling in het instituut willen geven, door, ter herinnering aan het Jubileum en aan de aanbieding van het Gedenkalbum, voor alle leden van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm een daartoe bijzonderlijk vervaardigd portret van Uwe Majesteit ter beschikking te stellen.

Nadat de Nationale Landstorm Commissie het daartoe benodigd aantal portretten mocht ontvangen, heeft zij zich gehaast maatregelen te treffen, opdat zoo spoedig mogelijk ieder lid van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm in het bezit zou geraken van het hoogelijk gewaardeerde geschenk.

Hiertoe heeft zij de voor de plaatselijke afdelingen van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm benodigde aantallen rechtstreeks doen toekomen aan de daarbij betrokken Plaatselijke Landstorm-Commissiën.

Het moge der Nationale Landstorm-Commissie vergund zijn Uwe Majesteit hierbij aan te bieden een exemplaar van het portret, zooals het aan de Vrijwilligers wordt uitgereikt.

Thans, nu de voor uitreiking bestemde portretten het bureel der Nationale Landstorm Commissie hebben verlaten en door de krachtige medewerking der Gewestelijke- en Plaatselijke Landstorm Commissiën in gemeente na gemeente samenkomsten met de Vrijwilligers worden belegd, waarin, onder groote geestdrift der Landstormmannen, de portretten worden uitgedeeld, acht de Nationale Landstorm Commissie het zich een groote eer, de algemeene dankbaarheid te mogen vertolken, welke Uwe hoog gewaardeerde daad bij de Vrijwilligers en in hunne gezinnen heeft gewekt.

In de samenkomsten der Vrijwilligers, welke de Commissie zelve heeft kunnen bijwonen, heeft zij geconstateerd, hoe Uwer Majesteits portret als een geschenk van blijvende waarde met groote erkentelijkheid door de mannen werd aanvaard en aanleiding was van spontane betuigingen van eerbiedige hulde en dank.

Uiting gevende aan hetgeen onder hen leeft, betuigt de Nationale Landstorm Commissie Uwe Majesteit eerbiedigen dank namens alle Vrijwilligers en alle leden van Gewestelijke- en Plaatselijke Commissiën.

De eenmaal afgelegde belofte van trouw hernieuwende, verlangen zij ook in de toekomst een sterke schuts te vormen voor Koningin en Vaderland.

Moge het onder Gods zegen Uwe Majesteit gegeven zijn, om ons volk door de moeilijke omstandigheden, waarin het thans verkeert, te voeren naar tijden van welvaart en geluk.

De Nationale Landstorm Commissie,

L. F. DUYMAER VAN TWIST,

Voorzitter.

Aan de Koningin.

HOUDT ER MEE OP!

Wanneer men spreekt van het woelen en drijven der revolutionairen, kan men soms het verwijt hooren, dat „het eindelijk eens tijd wordt, dat men ophoudt met steeds het revolutiespook te laten dansen.”

Met andere woorden, „spreek nu niet meer zooveel over revolutie, want dat is immers alles voorbij.”

Wij zouden gaarne willen dat het zoo was. Maar het is niet zoo.

En daarom moeten wij onzen lezers de feiten laten zien, zooals ze zijn.

De Bijzondere Vrijwillige Landstorm telt tegen de vijftigduizend leden. Dit is een groot aantal.

Doch volgens de cijfers van de laatstgehouden verkiezingen, zijn er in ons land meer communisten! Bij de algemeene verkiezingen, deze maand in Duitschland gehouden brachten de communisten 4 miljoen stemmen uit.

Zij streven naar de dictatuur. Nog altijd.

Wat revolutionaire dictatuur te beteekenen heeft.

Dictatuur is een ander woord voor geweldheerschappij over een volk.

Revolutie is de weg om daartoe te geraken.

Wat dictatuur te beteekenen heeft, wordt met weinige woorden en cijfers (niettemin veelzeggend!) uitgedrukt in het volgende uitknipsel uit een artikel van den heer A. A. van Nynatten in „De Maasbode”.

De thans bekend geworden officieele statistieken der sovjet-regeering, waaruit blijkt, dat er in Rusland, tot September 1920 — de statistieken zijn dus nog eenige jaren ten achter — in het geheel ± 2 miljoen personen zijn terdood gebracht, of gevangen genomen, waaronder 28 bisschoppen, 1215 priesters, 15.000 professoren, onderwijzers en artsen, 54.000 officieren en 250.000 soldaten, 828.000 boeren, 335.000 intellectueelen en 192.000 arbeiders.

„Dat is immers alles voorbij.”

Was het maar zoo.

Het dagblad „De Tribune” is het orgaan van de Communistische Partij in Nederland, afdeling van de Derde Internationale te Moskou.

Het stort dagelijks zijn revolutionair gif in z'n lezers.

Die het in fabriek en werkplaats, op kantoor en tot in de wereld der wetenschappelijke mannen op anderen overdragen.

Vierenvijftigduizend stemmen kregen de communisten bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer.

Zij werken rusteloos.

En zeggen openlijk, wat zij willen. Hun blad van 10 April j.l. schrijft:

Er is geen andere uitkomst meer dan het communisme, te verwezenlijken door de arbeiders van stad en land door middel van dictatuur hunner eigen staatsmacht. Laat ieder proletariër beginnen met de communistische partij groot en sterk te maken, de eerste stap op den goeden weg, om de staatsmacht te gaan veroveren. Het communisme is zoo eenvoudig, maar de groote moeilijkheid blijkt de omwenteling zelf, de revolutie te zijn. En waarom toch eigenlijk? Is het leven van miljoenen en miljoenen arbeiders dan nog niet ellendig en vernederend genoeg om het in de waagschaal te werpen voor de revolutie? Werp weg die dooie, lamledige S.D.A.P.sche Jan Saligeest en zweert man voor man, vrouw voor vrouw, van stonden af aan revolutionair te worden. Sluit u aan!

Ook zij groeien.

LEMMER.

Eindelijk het Communisme ook hier doorgedrongen.

(R.) Nadat p.g. Visser hier een rede heeft gehouden in Februari, is 't eindelijk gelukt ook hier in 't Zuiden van Friesland een afdeling der Comm. Partij op te richten. Zondag 6 April is hier n.l. opgericht de afdeling „Lemsterland”. De jonge afdeling bestaat uit 8 personen. Dat is weinig, maar we zijn overtuigd, dat hier in 't Zuiden van Friesland onze denkbeelden zeker ingang zullen vinden.

Vrijdag 11 April hield onze afdeling haar eerste vergadering. Als spreker hadden we partijgenoot Wins van Amsterdam.

Voor een niet talrijk, doch uiterst aandachtig gehoor, schetste de spr. ons de onmacht van het kapitalisme, om op deze puinhoopen een maatschappij op te bouwen, waarin ook de arbeiders een menswaardig bestaan zouden hebben. Er is maar een klasse, welke echter door verschillende oorzaken is verdeeld. Spr. doet dan een beroep op alle proletaren, om op te marcheren in één front, en zoo de heerschende klasse tegemoet te treden.

Op deze vergadering waren enkele arbeiders der S. D. A. P. Van de voormannen geen enkele. De afd. der S. D. A. P. hield n.l. juist dezen avond, waarop wij een spreker hadden uitgenoodigd, huishoudelijke vergadering.

Trib. 16 April '24.

Het saluut bij ons Volkslied.

Op een der welgeslaagde landdagen, welke in 1923 gehouden zijn, viel mij het navolgende op. Bij de opening werd, der goede gewoonte getrouw, ons volkslied het „Wilhelmus van Nassouwe” gespeeld. Zeer velen stonden op, zeer velen deden hun hoed of pet af, zeer velen saluëerden, stram met de hand aan de kepi, — maar er waren er ook, die bleven zitten of tegen een boom bleven leunen, met sigaar of pijp in den mond.

Dat is niet te verdedigen! Meer nog, wij moeten zorgen, dat het niet meer voorkomt!

Ons saluut bij ons volkslied, hoe ook uitgedrukt, blijft ons bewijs van eerbied, gebracht aan de Nationale Hymne en daardoor ook aan ons Vorstenhuis.

Wanneer de eerste accoorden van ons volkslied worden ingezet en allen rijzen op, allen brengen door hoofd-ontblooting of saluut hun eigen hulde, dan ook gevoelen allen zich zonen van één stam, van één natie, van één geestelijke verwantschap. Dan toonen allen zich onderdanen van één Staatshoofd, van onze geëerbiedigde Koningin.

Wij Nederlanders heeten nuchter en weinig geestdriftig te zijn. Maar laten wij het weinige „uiterlijke” huldebetoon toch in geen geval laten varen door nonchalance, valsche schaamte of de absurde moderne idee: men moet zich in het openbaar niet zoo laten gaan!

Dat bewijst gemis aan flinkheid eensgezindheid en het weggooien van een mooie, oude traditie.

Geen enkel beschaafd land, al won of verloor het een oorlog, handhaaft niet zijn volkslied en de eer aan dat volkslied gebracht. Wij, die reden van dankbaarheid hebben tegenover onze Dynastie, kunnen ons dus in geen geval vrij praten en ons verontschuldigen als wij blijven rooken, praten, suffen en soezen, wanneer het Wilhelmus van Nassouwe gespeeld of gezongen wordt.

Als Landstormers dienen wij dit des te eer en des te strammer te doen. Waarom is onnoodig hier uit te leggen.

Als Landstormers dienen wij zelfs verder te gaan. Niet alleen op landdagen, niet alleen op vergaderingen van plaatselijke afdelingen dienen wij dit eerbewijs te brengen, maar ook elders waar ons Volkslied gespeeld wordt.

Immers het valt op, dat zoovelen, zelfs militairen in uniform, onverschillig blijven en geen notie schijnen te hebben hoe weinig karaktervol zij zijn, ook ten opzichte van tegenstanders en vreemdelingen, wanneer een muziekkorps of een zangkoor begint of eindigt met ons volkslied en er geen sprake bij hen is, dat zij een bewijs van eerbied dienen te toonen.

Het is een teeken van het verval van ons nationaal bewustzijn en strekt ons volk niet tot eere.

Nogmaals wij, Landstormers, wij met ons vijftigduizend, wij dienen dit eerbewijs weer te herstellen in zijn oude en mooie waarde.

Die daad zal gewaardeerd en hooggeschat worden en strekken tot verheffing onzer nationale ideeën!

GRAAFLAND.

Maastricht, April 1924.

PAASCHKRONIEK

Het is van vrede, dat de wijze droomt, en de geschiedenis der menscheit, ze is die van strijd — zegt een bekend spreekwoord. Het bedoelt eene scherpe tegenstelling te geven, natuurlijk. Maar doet het dat wel? Zou er geen verband zijn tussehen dien van vrede droomenden wijze en die zich schijnbaar meer in den kring der werkelijkheid bewegende strijdgeschiedenis der menscheit? Voor wie in alles eenheid zoekt, den samenhang van de meest uiteenloopende, ja zelfs elkaar bestrijdende verschijnselen tracht te vinden, is er geen twijfel. En zeker zal hij, wanneer hij aan wat de verschillende ter-

reinen des levens in het voor- en op- en na-
Paschen te aanschouwen en te hooren heb-
ben gegeven, zijn aandacht geschonken
heeft, hiervan wel de bevestiging en be-
krachtiging hebben ontvangen. Bijna dood-
vergeaderd vereenigen de onderscheiden
groepeeringen — ik bedoel alleen op poli-
tiek terrein — tegen Paschen in congressen,
om daar klanken te doen hooren, die mede
van ontwaking, herleving getuigenis moeten
geven, of beter, tot herleving bedoelen te
brengen. Helaas echter, dat ze nimmer als
bij de natuur tot de hoogte van bewonde-
ring kunnen voeren.

Neem het verhandelde maar eens op 'de
congressen van de S. D. A. P. en de C. P. H.
— moet men na kalme lezing niet tot hoofd-
schudden komen?

Op het congres van de S. D. A. P. de
verzuiming; wij hebben geen pakkende
leuzen meer. En het antwoord ter bestrij-
ding, misschien wel tot wegnemen er van.
„Wij hebben er genoeg, maar wij doen er
niets mee.” Ernstiger nog zoo iets van een
aanklacht: na de actie voor Kamerontbin-
ding is er ontzuivering gekomen. En het
antwoord in vraagvorm was: had men dan
revolutie of staking gewenscht? Met de
toevoeging: *het een en ander kon niet.*

En dan de genomen besluiten. Het
vraagstuk van het militarisme en persoon-
lijke dienstweigering — let goed op —
wordt commissoriaal gemaakt. Verder de
mededeeling, dat de groote vredesdemon-
stratie van het I. V. V., welke in Sep-
tember zal worden gehouden. En als
slot de opwekking. Om met het oude
„*Feu sacré*” mee te helpen aan den
groei der partij, opdat zij over het
huidig „doodepunt” heenkomen, opdat
het volgend jaar als de Ministers Ruys en
Colijn er in geslaagd zijn (voorzichtig uit-
gedrukt) den faillieten boedel geredderd
hebben, de S. D. A. P. flinke winst op-
levert — met als vuurpijl: we willen hier
nu ook eens het oogenblik beleven, dat de
arbeidersklasse tot regeeren wordt ge-
roepen, en *dit dan ook zal kunnen doen.*

We doen niets — we kunnen niets — we
zullen trachten over het doode punt heen
te komen enz. Spreekt dat alles niet van
kracht kwijt zijn, van aftakeling? En dan
nog te durven zeggen, dat de S. D. A. P.
niet klein is in de politiek en niet door dik
en dun mee wil met de kwibussen, die tel-
kens weer stovenzetterspolitiek voeren —
je moet maar durven!

En moeten we nu nog memoreeren wat
de C. H. M. of te wel de communistische
partij met Paschen ten gehore heeft ge-
bracht? Razen, schelden, leven maken was
het slechts. Nog fatsoenlijk, want ten
Oosten en ten Zuiden schieten ze er bij,
schieten ze er zelfs dood. Waarlijk als die
partij, na dit Paaschecongres de gedachte
koestert, dat „de massa op hen wacht” om
tot het vredesfeest te geraken, dan moet
men toch aan het goede verstand van haar
leiders en leden gaan twijfelen. Wie kan
meenen, dat men met razen, schelden,
vloeken, doodslaan leven trekken en
brengen zal.

Maar hoe ook — vindt het sterk — toch
blijven we vasthouden, dat de geschiedenis
der menschheid, die er dan eene is van
strijd, van strijd is om vrede, en het ver-
band der verschijnselen ons zegt, dat hoe
wonderlijk die ook zijn, zij zullen mede-
werken den vrede nader te brengen, maar
alleen den droomvrede van den wijze.

NARAD.

Geen ongewenscht verlies.

Naar aanleiding van het artikel „De
oorlogsfunctie der Plaatselijke Commissiën”
in ons vorig nummer, werd onderstaand
schrijven ontvangen:

D., 23 April 1924.

M.H.

Reeds eenige malen ontving ik Uw blad,
maar ik moet zeggen, dat ik er absoluut
niet mee sympathiseer. Ik herinner mij, dat
ik vorig jaar een formulier heb geteekend
voor den Bijz. Landstorm, maar ik heb toen
eigenlijk er niet goed over nagedacht, wat
dat teekenen beduidde. Ik wenschte dan
ook wel deze handteekening terug te nemen
en voor den Bijz. Landstorm te bedanken.
Uitdrukkingen, zoals „dan staan de jon-
gens uit Friesland en Limburg met het
geweer in de vuist” daar kan ik zoo maar
niet mee accoord gaan. Het zou mij dus
zeer aangenaam zijn zoo u me het blad
niet meer stuurdte en mijn naam heel-
maal in Uw administratie doorhaalde.

Achtend,

„Aan den wensch van den schrijver zal
worden voldaan.

Zelfs zeer gaarne.

Dergelijk verlies kan den Bijzonderen
Vrijwilligen Landstorm slechts versterken!

DANK U.

Voor mij ligt een manifest van het Ver-
bond van Actualisten. Daar lees ik:

Het verbond van Actualisten streeft na:
1. Een krachtig politiek beleid op den
grondslag van het Koningschap van het
Huis van Oranje met vermindering van partij-
politiek en de hierdoor ontstane parlemen-
taristische misstanden;
2. Versterking van het geestelijk leven
en doelmatig praktisch onderwijs;
3. Deelgenootschap in de winst voor de
arbeiders;
4. Elimineeren van Economische con-
flicten als staking en uitsluiting door het
invoeren van verplichte arbitrage;
5. Behartiging van Landsverdediging;
6. Begunstiging van het particulier
initiatief met geleidelijke afschaffing van
Staatexploitatie en ambtenarenbureau-
cratie.

De actualisten zijn zoo ongeveer, wat de
fascisten in Italië zijn.

In Italië werken zij met wonderolie en
knuppels.

Daar is Mussolini hun groote leider. Een
soort Napoleon.

In ons land zal het wel uitloopen op 'de
vorming van een nieuw politiek partijtje.
Voor de verkiezingen, die in 1925 komen.

Het is moeilijk uit te maken wat de
Nederlandsche fascisten precies willen,
doch begrijp ik het goed, dan stellen zij
zich voor, dat ons land wordt geregeerd door
één man, die alles te zeggen heeft, maar wel
eens een keer z'n hoed wil afnemen voor
de Koningin.

Verder moet ieder z'n mond dichthouden
en anders.....!

De punten 2 tot en met 6 uit het manifest
zijn al heel oud.

Niet actueel.

Zeker er bij gevoegd om ons het actualis-
me smakelijk te maken.

Nee, dank u.

Vrijwillig Landstormkorps Motordienst. Afdeling Zeeland.

PROGRAMMA OEFENTOCHT.

Op 14 Mei zal door de afdeling Zeeland van
bovengenoemd Korps een vrijwillige ééndaa-
gse oefening worden gehouden in Westelijk
Noord-Brabant.

De oefening zal bestaan uit: 1e. Een vossen-
jacht voor automobilisten en motorrijders,
pl.m. 70 K.M. Beginpunt: Brug over de Zoom
te Bergen op Zoom. De bedoeling is, dat de
vos een nader aan te duiden spoor achterlaat,
hetwelk voor de mededingers een indicatie is
van de door den vos gevolgde route, welk spoor
zal bestaan in het geven van merkteekens
(rode menleestreef over den grond) op den
weg en wel zodanig, dat een merkteeken zal
kunnen worden gemaakt even vóór het passe-
eren of het inslaan van een zijweg en dan circa
500 meter vanaf het aldus geplaatst merktee-
ken opnieuw een teeken, aanduidende de route,
die de vos heeft gevolgd vanaf het vorige
merkteeken.

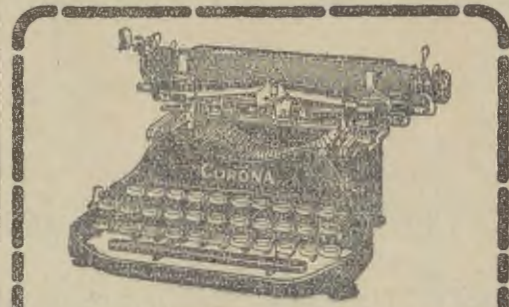
De vos zal dus, rijdende op een hoofdweg,
een zijweg kunnen passeeren en — doorrijden-
de — op deze wijze 2 merkteekens kunnen
plaatsen.

Slaat de vos een zijweg in, dan vindt men
even vóór het inslaan van dezen zijweg een
merkteeken en vervolgens op circa 500 meters
daarvandaan opnieuw een merkteeken op den
aldus ingeslagen zijweg; dit is derhalve een
aanwijzing voor den mededinger, dat hij op den
goeden weg is. Hetzelfde geschiedt ook bij
kruispunten, waar het voor den mededinger
ingewikkelder wordt, want hier moet hij zijn
geluk probeeren en raden, welke routeafwijking
hij zal hebben plaats gevonden. Vindt een
mededinger, rijdende op een hoofdweg en pas-
seerende een zijweg of een kruispunt geen
merkteeken op den weg, dan is dit voor hem een
aanduiding, dat hier geen routeafwijking heeft
plaats gevonden en volgt hij den hoofdweg.

Bij de verschillende controles en bij de eind-
controle (plaats waar de vos zich bevindt, deze
is kenbaar aan auto met witte vlag) is een
tijdverschil van twee minuten voor en twee
minuten na den officieelen tijd toegestaan.

Voor elke minuut of gedeelte daarvan, dat
een rijder te vroeg of te laat aankomt, één
strafpunt. Moet een rijder dus te 2.24 offi-
cieele tijd aan een controle aankomen en hij
daar te 2.25½ aankomt krijgt hij geen straf-
punten. Is hij daar echter te 2.27, dan één straf-
punt. De verschillende controleurs zijn voor-
zien van goedlopende horloges en geldt de
tijd daarvan als de juiste. Bij den aanvang van

den rit zullen alle controleurs hun horloges ge-
lijk zetten met dat van den persoon, welke met
het starten belast is. Ook kunnen de rijders
voor hun vertrek bij dezen persoon hun hor-
loges gelijk zetten. Den rijders wordt in hun
eigen belang aangeraden, zich van prima
loopende horloges te voorzien; het voorkomt
meningsverschillen over tijd van aankomst,
enz. Gemiddelde snelheid 30 K.M. per uur. Let

CORONA-MODEL 1924

PRIJS IN KOFFER fl. 170.—
MET SCHRIFTELIJKE GARANTIE.
De SCHRIJFMACHINE voor
Kantoor, thuis en in het veld.
Importeurs RUYS HANDELSVEREENIGING
OVERAL VERKRIJGBAAR

s.v.p. op maximumsnelheid in de plaatsen.

2e. Een behendighedsrit van 5 K.M. voor
motorrijders door boschachtig terrein.

Een behendighedsrit voor automobilisten,
bestaande uit onder het rijden 2 maal van
plaats verwisselen door den chauffeur en hulp-
chauffeur.

Men hoort een schot afgaan, daarbij wordt
zoogenaamd de chauffeur gewond en neemt de
hulpchauffeur diens plaats in en hangt de arm
van den chauffeur in een witten zakdoek. Bij
een tweede schot is de hulpchauffeur gewond
en neemt de chauffeur zijn eerste plaats weder
in en stuurt met één arm verder.

Deze rit wordt gereden op een breeden
rechten weg. Dit nummer wordt vrijwillig
gereden. Deelnemers aan dit nummer worden
verzocht een witten zakdoek met veiligheids-
speld mede te brengen.

Voor deze 3 nummers worden voor de
Bestuurders mooie prijzen beschikbaar gesteld
en zijn o.a. nu reeds ingekomen:

Een fraaie motorhoorn van de Groninger
Rijwielfabriek, A. Fongers, Groningen.

Een zilveren medaille van de Kon. Ned.
Motorwiel. Ver.

Een verguld zilveren medaille van den Res.
1e Luit. Van Rees, commissaris v. d. motor-
dienst.

Een Oreonklok van de Oreon Oliefabriek,
den heer Jan van Heiningen.

Een zuigeraschbak, een ets „Roodenburg”
en 10 zakboekjes v. d. Spijkerfabriek „Trom-
penburg”.

Een motometer van de N.V. Gebr. Nefkens,
automobilmaatschappij te Utrecht.

Een motormascotte van den heer Graafeiland,
autogarage te Middelburg.

Een motometer van den heer P. Louisse,
autohandelaar te Kapelle.

Een motorvoetpomp en een motorhoorn van
den heer J. Langwerden, „Harley House”
Vlissingen.

Een automascotte in brons van de N.V.
Velleman en Verdoner's Rijwielfabriek te
Amsterdam.

Een motorhorloge.

Drie bronzen medailles.

Aantreden te Kapelle 8 uur v.m. nieuwe tijd
(precies) gekleed in uniform.

Korpsleden, niet in het bezit zijnde van een
auto of motor, kunnen wellicht door bespre-
king zooals altijd, met een medelid uit hunne
omgeving als duo-passagier of in diens wagen
mede rijden.

Voor dezen dag wordt enkel broodjes met
kaas verstrekt.

Voor de leden, woonachtig in Schouwen,
Zeeuwsch-Vlaanderen en Noord-Beveland wordt
vrij vervoer met materiaal op de boot ver-
strekt.

Leden uit Tholen en St. Philipsland moeten
om 9.30 nieuwe tijd present zijn op den weg
B. o. Z.—Antwerpen, bij het reclamebord Zee-
land.

Wanneer men nog niet van een uniform of
kragonderscheidingen (wieltsjes) voorzien is
en daarvoor nog geen bewijs heeft ontvangen,
moet dit op de bijgaande briefkaart vermeld
worden.

Bijgaande briefkaart moet vóór of op 8 Mei
a.s. bij mij zijn ingezonden.

Op Zaterdag 10 Mei, 's nm. 7 uur, zal door
mij in het „Schuttershof” te Goes een bespre-
king worden gehouden over het boekwerk
„Voorloopige aanwijzingen voor den Dienst bij
de Automobieltreinen”.

De Commandant der afdeling
de Res.-Luit.,

J. C. PERSANT SNOEP.

Kapelle (bij Goes), 30 April 1924.

Vrijwillig Landstormkorps Luchtwachtdienst.

Ten einde onjuiste opvattingen te voor-
komen, zij hier nog eens herinnerd, dat dit
korps geen antirevolutie-instituut is, zooals
reeds in het L.st.blad No. 2 van 2 April j.l.
was aangegeven.

In verband hiermede kunnen bij het
Vrijwillig Lst. Korps Luchtwachtdienst
zich wel leden der burgerwachten ver-
binden, L.

Benoemingen.

24 April 1924: A. Lans benoemd en aan-
gesteld tot Lstpl. sergeant bij het Vrijw.
Lst. Korps L.W. dienst en bestemd tot
commdt. L.W. post Deventer.

id. G. K. Idema benoemd en aangesteld
tot Lstpl. sergeant bij het Vrijw. Lst. Korps
L.W. dienst en bestemd tot commdt. L.W.
post Winsum.

Luchtwachtdienst.

Deze treedt in functie bij oorlog of
oorlogsgevaar en bestaat uit:

1° een aantal luchtwachtposten over
het geheele land verspreid (terwijl de kust-
wachtposten voor luchtwachtmeldingen ook
optreden als luchtwachtposten).

De commandant van een luchtwachtpost
heeft den rang van sergeant, bij uitzonde-
ring een hooger rang;

2° een aantal luchtwachtbureau's.

De commandant heeft den rang van
kapitein of luitenant.

Een aantal luchtwachtposten wordt ver-
eenigd tot luchtwachtgroepen onder com-
mando van den commandant van het gelijk-
namig luchtwachtbureau.

De vereeniging van luchtwachtposten
tot luchtwachtgroepen geschiedt voorna-
melijk uit een administratief- en krijgs-
tuchtelijk oogpunt, dus voor de technische
bevelvoering krijgstuuchtelijk gezag, aan-
vulling van personeel en materieel, admini-
stratie enz.

Twee luchtwachtbureaux zijn hoofd-
luchtwachtbureaux.

Bij mobilisatie wordt aan elken com-
mandant van een luchtwachtgroep een ad-
ministratief onderofficier van het leger
toegevoegd.

Bij elk luchtwachtbureau worden een
aantal res. officieren ingedeeld, benevens
de noodige helpers en telefonisten.

L.

De Landstorm en het jaarlijksch tekort van 140 miljoen.

Met ingang van 1 Mei 1924 worden terug-
gebracht:

de toelagen voor militairen bij den Vrijwil-
ligen Landstorm, bij opkomst onder de wapen-
nen tot handhaving of tot herstel van de open-
bare orde of rust:

voor officieren van f 6 per dag tot f 5,40
per dag;

voor onderofficieren en minderen van f 4
per dag tot f 3,60 per dag;

voor gezinshoofden of daarmede gelijkgestel-
den van f 2 per dag tot f 1,80 per dag;

de belooningen voor werkzaamheden bij het
plaatselijk militair onderricht of voor hulp-
verleening bij oefeningen van den Vrijwilligen
Landstorm of van vereenigingen, bedoeld in
het Koninklijk Besluit van 12 Maart 1919
(Staatsblad nr. 104):

voor officieren van ten minste f 1,50 en ten
hoogste f 3 per uur, met een maximum van
f 9 per dag, tot ten minste f 1,85 en ten
hoogste f 2,70 per uur, met een maximum van
f 8,10 per dag;

voor onderofficieren van ten minste f 0,90
en ten hoogste f 2 per uur, met een maximum
van f 6 per dag, tot ten minste f 0,80 en ten
hoogste f 1,80 per uur, met een maximum van
f 5,40 per dag, en

voor militairen beneden den rang van onder-
officier van ten minste f 0,60 en ten hoogste
f 1,15 per uur, met een maximum van f 4,50
per dag, tot ten minste f 0,50 en ten hoogste
f 1 per uur, met een maximum van f 4,05
per dag.

Neemt een officier of onderofficier deel aan
het onderricht of de oefening in eene plaats
(burgerlijke gemeente of het bij name bekend,
afgezonderd liggend, onderdeel eener gemeente)
gelegen op meer dan 5 K.M. buiten de woon-
plaats van den betrokkene, dan bedraagt het
uur-minimum resp. f 1,62 en f 1,08.

(Uit Legerorder no. 147 van 1924).

Weerloos?

Tijdens den grooten oorlog was de paraat-
heid van ons leger wel degelijk een reden voor
de oorlogvoerenden, om onze neutraliteit niet
te schenden.

Dat blijkt uit de zoo dikwijls aangehaalde
woorden uit de gedenkschriften van Ludendorff.

HET LANDSTORMBLAD

van 15 MEI 1924. No. 3.
2de BLAD

Voorloopig Programma van den Grooten Landdag.

voor de leden van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm te houden op Zaterdag 31 Mei 1924, op het gemeentelijk sportterrein te Hoofddorp (Haarlemmermeer).

- 9—1 uur. Gelegenheid tot het bezichtigen van het vliegveld „Schiphol”, de daarop gebouwde hangars en opgestelde vliegtuigen.
- 10 uur. Opening van het Landdagterrein.
- 11 uur. Aanvang van de wedstrijden voor de leden van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm;
- 100 meter hardloopen;
 - 110 meter hindernisloopen;
 - Touwtrekken voor afdelingen;
 - Korpsschietwedstrijden (Marga)
- 12 uur. Toespraken van verschillende autoriteiten.
- 12 uur. Toespraken van Mr. H. Verkouteren, Eerp-Voorzitter v. h. Comité van Uitvoering; L. F. Duymaer van Twist, Voorzitter v. h. Nationale Landstorm Commissie; Dr. I. H. J. Vos, Wethouder van Amsterdam, lid van de gewestelijke Landstorm Commissie, Stelling van Amsterdam, en vermoedelijk Dr. L. N. Deckers, Lid van de Nationale Landstorm Commissie.
- 1—2 uur. PAUZE.
- 2 uur. Vliegdemostratie van de Nederlandse Militaire Escadrille (winnaar van den eersten prijs in den wedstrijd te Gothenburg (Zweden) 31 Aug. 1923).
- 2.15 uur. Uitreiking van de prijzen door den heer L. F. Duymaer van Twist, voorzitter van de Nationale Landstorm-Commissie, op het grootse sportterrein vóór de loge der tribune

PROGRAMMA

van het

Openluchtspel met Riddertournoi, georganiseerd door de leden van het bataljon „Haarlemmermeer”.

- Verzameling van de burgers en burgersen der stad Bergen op Zoom met de magistraten bij de oude stadspoort. (2.30 uur).
- Aankomst van Maurits, bij de gratie Gods, Prins van Oranje enz. met gevolg.
- Aankomst van Ernst, Graaf van Mansfeldt, met gevolg.
- Rei van jonge meisjes.
- Steekspel der tournooiridders.
- Carroussel van de vier elementen der natuur, te rijden door de pages.
- Parodie op het ridderspel.
- De mèle.
- Vertrek van Prins Maurits en Graaf Ernst.
- Het openluchtspel is afgelopen (5.45 uur).

Landdag te Hoofddorp.

Goed voorbeeld, doet goed volgen.

Verleden jaar zijn er twee heerlijke dagen geweest, waarop duizenden leden van verschillende afdelingen van den bijzonderen vrijwilligen landstorm uit een bepaalde streek samenkwamen.

Eerst te 's-Gravenhage; daarna te Apeldoorn.

De derde landdag is nu op komst.

Op initiatief van de leden van de beide gewestelijke landstormcommissies „Stelling Amsterdam” en „Kennemerland”, is het plan gevormd om op Zaterdag 31 Mei a.s. alle leden uit die beide verbanden uit te nodigen in Hoofddorp te komen; het centrum van den grooten Haarlemmermeerpolder.

In het eere-comité hebben zitting genomen de beide ministers Jhr. Mr. Ch. J. M. Ruys de Beerenbrouck en J. J. C. van Dijk; de Commissaris der Koningin in de provincie Noord-Holland, Jhr. Mr. Dr. A. Reel, de burgemeester van Amsterdam W. de Vlucht; de voorzitter van de nationale landstormcommissie L. F. Duymaer van Twist en de inspecteur van den vrijwilligen landstorm, kolonel G. W. Fris.

Het comité van uitvoering bestaat uit de heeren: Mr. H. Verkouteren, eere-voorzitter; Mr. A. Slob, voorzitter; Res. Kapitein K. L. Schell, 1e secretaris; 1e Luitenant O. Eldermans, 2e secretaris en majoor C. de Veer, penningmeester.

Dit comité heeft aan de leden van alle betrokken afdelingen een schrijven gericht, waarin o.m. wordt gewezen op de noodzakelijkheid dat de belangstelling bij de leden van den bijzonderen vrijwilligen landstorm niet gaat verflauwen.

Daarom is het goed, dat de leden elkaar zoo nu en dan weer eens herinneren aan de gedane beloften en hun heiligen plicht om waakzaam te blijven tegen het gevaar, dat binnenlandsche onlusten en revolutionaire woelingen onze welvaart en rustige ontwikkeling van handel en nijverheid komen verstoren.

De leden moeten elkaar weer eens zien en door een warmen handdruk en gulle vriendenlach, de wederzijdsche sympathie versterken en gemeenschappelijke vaderlandsliefde aanwakkeren.

Want het instituut van den bijzonderen vrijwilligen landstorm heeft niet allereerst een militair doel; integendeel het strekt tot handhaving van den vrede, hoofdzakelijk onder ons eigen volk.

Geen beter middel om niet in te slapen, dan als kameraden met elkaar samen te komen op een landdag.

Hoofddorp heeft een prachtig sportterrein, waarop ieder jaar met steeds stijgend succes een paardensportfeest (concours-hippique) wordt gegeven.

Een overdekte tribune biedt een heerlijke zitplaats aan meer dan 1500 bezoekers; terwijl op het terrein zelf 12.000 personen op verhoogde staanplaatsen kunnen zien en hooren, zonder elkaar daarbij te hinderen.

Geen wonder, dat al meermalen werd gezegd: wat jammer toch, dat dit mooie terrein niet meer wordt gebruikt en in het bijzonder eens wordt benut voor het geven van een openluchtspel!

In de gemeente Haarlemmermeer zelf is een bataljon van bijna 600 leden van den B. V. L. en nu heeft de plaatselijke landstormcommissie van dit bataljon het plan opgevat om, ter eere van de duizenden kameraden die worden verwacht op den landdag, des namiddags een openluchtspel te geven, waarvan een eventueel batig saldo komt ten voordeele van het propagandafonds.

Het openluchtspel zal trachten te laten zien een beeld van de historische gebeurtenis: de intocht van Prins Maurits in de stad Bergen op Zoom in het jaar 1622, waarbij dan een middeleeuwsch riddertournoi en pagespel zal worden gehouden.

Rechte, van top tot teen in het harnas gestoken ridders, die met elkaar een steekspel voeren en daarbij een rei van jonge maagden, in zwierigen stoet de hooge gasten huldigende.

Alles wordt op de minst kostbare wijze opgezait en door bijna alle personen wordt daaraan geheel belangeloos meegewerkt.

Toch zullen deze grootsche plannen niet kunnen slagen, wanneer niet eenige duizenden betalende belangstellenden dit spel komen bezoeken en daarvoor flinke entreprijzen worden ontvangen.

Alle leden van de plaatselijke afdelingen, behoorende tot het arbeidsveld van de gewestelijke landstormcommissien „Stelling van Amsterdam” en „Kennemerland” en het gedeelte van de provincie Zuid-Holland ten noorden van de stad Leiden hebben gratis toegang tot het terrein van dit openluchtspel; bovendien kon hun nog één gratis entreebiljet worden toegezegd, wan-

neer zij hun vrouw of meisje, moeder of zuster of ander familielid wenschen mee te brengen.

Echter werd daarbij deze voorwaarde gemaakt, dat ieder lid zijn één of twee toegangskaarten tijdig moet hebben aangevraagd, waarvoor als uiterste termijn 10 Mei 1924 werd bepaald.

Deze maatregel was noodig om de goede orde te verzekeren en tijdig te kunnen berekenen, hoeveel plaatskaarten nog aan betalende bezoekers zullen kunnen worden afgegeven.

Aan alle leden wordt nu dringend verzocht hun vrienden en kennissen op te wekken om dezen landdag en het daaraan verbonden openluchtspel te komen zien.

Het kan er alleen gezellig zijn en leerrijk, moedernieuwend en geestversterkend wanneer het mooie terrein gevuld is met duizenden vrienden en vriendinnen.

Lezer! Als ge kunt kom dan zelf.

En kom niet alleen; maar breng een paar kennissen mee.

Als ge zelf verhinderd zijt zorg dan dat anderen komen.

Zóó worde het een dag van hooge geestdrift.

Mr. A. SLOB.

Hoofddorp, 5 Mei 1924.

Landdag Noord-Holland 31 Mei 1924.

Regeling Korpsschietwedstrijden met scherpe patronen No. 7.

Ter gelegenheid van den te houden Landdag worden door de Korpsen „Stelling van Amsterdam” en „Kennemerland” Korpsschietwedstrijden gehouden. De regeling der wedstrijden voor het Landstormkorps „Stelling van Amsterdam” is als volgt:

1. Deelname.

Elke afdeling vaardigt de drie beste schutters naar de Korpswedstrijden af en neemt maatregelen, dat bij verhindering van één of meer harer afgevaardigden de schutters uit de reserveploegen invallen in volgorde van hunne plaatsing in die ploegen.

Te zamen worden door de afdelingen in de Stelling van Amsterdam 50-drietallen uitgebracht, in verband met de sterkte der afdelingen als volgt verdeeld:

Aalsmeer Dorp en Aalsmeer	
Oosteinde	1 drietal
Abcoude-Proostdy	1 ”
Abcoude-Baambrugge	1 ”
Amsterdam I t/m IX en Zunderdorp	8 drietallen
Assendelft	1 drietal
Broek in Waterland en IJpendam	1 ”
Diemen	1 ”
Duivendrecht	1 ”
Edam en Volendam	4 drietallen
Haarlemmermeer	8 ”
Haarlemmerhede en Spaarwouds e.a.	3 ”
Krommenie	1 drietal
Kudelstraat	1 ”
Leimuiden	1 ”
Marken	1 ”
Muiden	1 ”
Monnikendam	1 ”
Sloterdijk en IJpolders (gem. Amsterdam)	1 ”
Nederhorst den Berg	1 ”
Nieuwer-Amstel	3 drietallen
Ouder-Amstel	2 ”
Dorp Sloten (gem. Amsterdam)	1 drietal
Uithoorn	1 ”
Weesp en Weesperkarspel	2 drietallen
Wormer	1 drietal
Wormerveer	1 ”
Zaandam	1 ”

2. Wedstrijdbepalingen.

De wedstrijden worden gehouden volgens de bepalingen van het op de banen aanwezige wedstrijdreglement.

3. Wedstrijd op 23 Mei 1924 te Amsterdam.

De 50 drietallen schieten te Amsterdam op Zaterdag 24 Mei a.s. ter bepaling van de 10 beste drietallen.

Er wordt geschoten van des middags 2 uur tot des avonds 9 uur (nieuwe tijd) in de Exercentieloods van de Oranje Nassaukazerne te Amsterdam (ingang Kazernestraat).

Prijzenwedstrijd 24 Mei 1924.

Voor elke 5 afdelingen (korpsen) is 1 korpsprijs beschikbaar, in totaal derhalve 10 korps-afdeelingsprijzen.

5. Wedstrijd op 31 Mei 1924 te Hoofddorp op het Landdagterrein.

Aan dezen wedstrijd, welke te Hoofddorp wordt gehouden op Zaterdag 31 Mei van 11 tot 12 uur v.m. (nieuwe tijd) wordt deelgenomen door de 10 winnende drietallen (30 schutters) uit den wedstrijd van 24 Mei, alsmede door de 15 hoogste schutters uit de afgevallene 40 drietallen.

6. Prijzenwedstrijd 31 Mei 1924.

Voor dezen wedstrijd zijn 45 personeele prijzen beschikbaar.

7. Jury.

De Jury is als volgt samengesteld:

Voorzitter:

H. Huizinga, Res. Kapitein Art.

Secretaris:

H. L. Benne, Res. 1e Luit. Vrijw. Landstorm. Leden,

W. H. Doorman, 1e Luit.-waarnemer Art.

J. H. Maan, Res. 1e Luit. Infanterie.

N. A. Schumann, Res. 1e Luit. Infanterie.

J. F. Kiel, Res. 1e Luit. Vrijw. Landstorm.

Jhr. D. Bicker, Res. 2e Luit. Kust Art.

8. Prijsuitreiking.

De prijsuitdeeling heeft plaats op Zaterdagmiddag 31 Mei a.s. op het Landdagterrein (zie programma).

9. De prijswinnaars zijn verplicht zich 10 minuten voor de uitreiking van de prijzen bij den Secretaris van de Jury te melden. (Zie programma)

Namens de Gewestelijke Landstorm Commissie

Stelling van Amsterdam:

De Secretaris,

K. L. SCHELL.

Res. Kapitein.

Landdag Noord-Holland 31 Mei 1924.

Mededeelingen aan de bijzondere vrijwilligers, aanvragers van gratis toegangsbewijzen.

- De toegangsbewijzen voor den Landdag en de gratis toegangsbewijzen voor het Openluchtspel en Riddertournoi worden 15 Mei a.s. afdeelingsgewijze verzonden. De laatste zending loopt 25 Mei a.s. af.
 - De gratis toegangsbewijzen voor het Openluchtspel zijn persoonlijk.
 - De programma's worden 25, 26, 27 en 28 Mei a.s. verzonden.
 - Voor gratis rijwielstalling voor de leden wordt zorg gedragen.
 - De aan de leden afgegeven gratis terreinkaarten zijn voorzien van een consumptiestrook. Deze strook moet in ongeschonden staat onmiddellijk na aankomst op het Landdagterrein worden ingewisseld tegen bons, recht gevende op twee belegde broodjes en een kop koffie of andere drank. Na half drie uur worden geen gratis consumptiebons meer afgegeven, en geen gratis bons tegen consumptie ingewisseld.
 - Deelnemers aan de wedstrijden hardloopen, hindernisloop, en touwtrekken ontvangen bij afzonderlijke circulaire een uitreiking van de wedstrijd-bepalingen.
 - Tijdens het Openluchtspel is een deel van het terrein gereserveerd voor de ledenhouders van gratis terreinkaarten.
 - Reclames ten spoedigste, door tusschenkomst van den plaatselijken leider, bij te indienen.
- Amsterdam, 8 Mei 1924.

Namens het Uitvoerend Comité,

De 1e Secretaris,

Res.-Kapitein K. L. SCHELL.

HOORN.

Vorige week had vanwege den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm afd. Hoorn, de uitreiking plaats van de Schietprijzen. Door den heer Schutten, plaatselijk commandant werd deze bijeenkomst met een opwekkend woord geopend.

Door Kapitein Voorthuizen werden de prijzen met een toepasselijk woord uitgereikt, en spoorde hij tot een trouwere opkomst bij de schietoefeningen die, terwille van de minder goede schutters in 2 klassen zullen worden verdeeld.

Als verrassing werd aan alle aanwezigen een zeer fraai uitgevoerd portret van H. M., de Koningin uitgereikt hetwelk speciaal voor de leden van bovenstaand instituut werd vervaardigd.

Aan het einde dezer bijeenkomst die zich kenmerkte door een kameraadschappelijken

geest, werd besloten een telegram van hulde te zenden aan H. M. de Koningin.

Door H. M. werd inmiddels een telegram aan de afd. gezonden, waarin Zij dank bracht voor deze huldebetooging.

OUDDORP.

Aan den vooravond van den verjaardag van H. K. H. Prinses Juliana, vergaderde de afd. Ouddorp (Z.-H.) van den Bijz. Vrijw. Landstorm, Verband „Monden der Maas” op het Raadhuis. Op deze vergadering, waar de plaatselijke commissie, onder leiding van haren voorzitter, den Edelachtb. heer Gobius du Sart in haar geheel tegenwoordig was, had de uitreiking plaats van het portret van H. M. onze geliefde Koningin. Nadat de voorz. een woord van welkom had gesproken, werd het nieuwe lid der pl. comm., den heer T. Tanis Tz., geïnstalleerd. Hierop werd het woord gegeven aan den voorz. der Gew. Comm., deel Goeree en Overflakkee, den heer J. van der Velde, die een beknopt overzicht gaf van de historie van den Bijz. Vrijw. Landstorm en ten slotte stilstond bij de bijzondere gunst van H. M. betoond in de schenking van een zoo mooi aandenken. Met vroolijke gezichten en dankbare harten, werden daarop de portretten in ontvangst genomen. Hierop nam de voorz. der pl. comm. weer het woord. De voorz. van de Gew. Comm. had gezegd: „Hare Majesteit kan gerust zijn, als Zij een blik slaat op de albums, ons jubileumgeschenk”. De Edelachtb. heer Gobius du Sart keerde de stelling om en zei: „Wij kunnen gerust zijn, als wij een blik slaan op de foto van H. M.” Goede woorden werden gesproken.

Zeër in den smaak vielen de sigaren, die de voorz. der pl. comm. had laten aanrukken. Met twee coupletten van ons „Wilhelmus”, die staande werden gezongen en een „Hoera! Leve de Koningin” werd de vergadering gesloten.

WEESP.

De vrijwilligers van den Landstorm waren bijeengekomen in het Middenstandsgebouw, waar hun als geschenk van H. M. de Koningin een bijzonder schoone fotografie werd uitgereikt. H. M. staande voorstellend, omhangen met het groote cordon van de Militaire Willemsoorde en elke foto voorzien van hare handtekening.

De res, kapitein Z. M. T. Goudappel opende met enkele wel gekozen woorden de bijeenkomst en wees op de groote waardeering die sprak uit dit persoonlijk geschenk van de Koningin, waardoor deze blij gaf den belanglozen arbeid van den Landstorm op prijs te stellen.

Daarna gaf hij het woord aan den res. Kapt. K. L. Schell, secretaris der Gewestelijke Commissie, die vervolgens de portretten uitreikte.

Door een der onderofficieren werd het voorstel gedaan de Koningin een telegram van dankbetuiging te zenden en daarin tevens de belofte te hernieuwen van trouw en steun aan het wettig gezag. Bij acclamatie en onder geweldig applaus der zeer talrijke aanwezigen, werd hiertoe besloten.

ONDER DE STREEP.

De Landstorm.

In de Vrijheid schrijft D. Hans de volgende Parlementsfilm:

Nu zal ik u gaan vertellen wat wij, journalisten in de Tweede Kamer onder den Landstorm verstaan.

U weet, dat in het militaire de Landstorm een uiterst nuttig instituut is geweest.

Als de nood het hoogst was, als het vaderland riep dan kwam de geachte Landstorm. Aldus in 't parlement.

Dikwijls is de Tweede Kamer zoo leeg als een studentenbeurs, of als een scheurkalender in den herfst. Behalve op ogenblikken dat er gestemd moet worden of dat

ZIERIKZEE.

Woensdagavond kwamen op de bovenzaal van „Concordia” verscheidene bijzondere Landstormers bijeen, waar de heer J. E. v. d. Broek hun welkom heette, en de heer J. W. van Oeveren.

Spr. herinnerde daarna aan den dag van Woensdag, de verjaardag van prinses Juliana en gaf het woord aan den burgemees-

LANDDAG VAN DE BIJZONDERE VRIJWILLIGERS VAN DEN LANDSTORM UIT DE PROVINCIE GELDERLAND EN OVERIJSEL TE APELDOORN, OP HET LOO, DEN 29sten SEPTEMBER 1923.

Zijne Excellentie J. J. C. VAN DIJK, Minister van Oorlog, spreekt de vrijwilligers toe.

ter, welke daarna tot uitreiking der portretten van H. M. de Koningin overging.

Toen de Koningin, aldus de burgemeester, het vorig jaar haar jubileum vierde, heeft de heer Duymaer van Twist H. M. gevraagd om een portret voor alle leden van den B.V.L. De Koningin heeft zulks toen toegezegd, doch het heeft eenige maanden geduurd voor die duizenden portretten gereed waren.

Voor de burgemeester tot de eigenlijke uitdeeling overging, wees hij er op, dat 't in de huidige tijdsomstandigheden wel van eenigen steun is, wanneer in 't huis van ieder welgezinde tegenover Koningin en Vaderland, Haar portret hangt. Toen H. M. in 1898 den troon besteeg, zijn ook portretten van Haar uitgegeven en spr. heeft zoo'n portret in zijn huiskamer hangen. Hij hoopt daarom, dat dit portret nu ook een plaats zal krijgen in de huiskamer van alle bijzondere landstormers.

Sprekenden over den valschen vrede, waaronder wij leven, zegt spr., dat hij voor zich geloof, dat de B. V. L. beschouwd mag worden, als een der ankers, waaraan de veiligheid van ons vorstenhuis en ons vaderland vastligt. Spreker hoopt echter, dat dit anker nooit zal behoeven uitgeworpen te worden, doch mocht

er een zeer belangrijk debat gaande is zijn de meeste leden afwezig. Er komen dagen voor dat men een kanonskogel door de Kamer kan afschieten, zonder ook maar een greintje intellect te raken zonder den geeerden schedel van eenige afgevaardigden in gevaar te brengen. Dan is 's lands vergaderzaal een weiland, een groene vlakke, met slechts hier en daar, links zoowel als rechts een enkele luttele paardenbloem.

Maar als men dan in de koffiekamer gaat kijken... als 't u blijft.

De Kamerbewaarder, die zoo vaak door den president geraadpleegd wordt om te hooren hoeveel leden er aanwezig zijn, telt dan ook nooit de hoofden, maar altijd de hoeden. Zooveel hoeden, zooveel leden. De heeren zijn dan wel niet allemaal in de zaal, maar toch in de koffiekamer of in de commissie-vertrekken. Als de kamerbewaarder maar 51 hoeden telt, is hij tevreden. Dan is aan de Grondwet voldaan. Toch is het voorgekomen, dat een afgevaardigde, die niet in de gaten wou loopen, er twee hoeden op na hield: één die hij op had, één

onverhoopt de toestand anders worden, dan vertrouwt hij, dat de B.V.L. zijn plicht zal doen.

Spr. herinnerde voorts aan den verjaardag van de Prinses en de onverbreekelijke banden, waarmede Nederland en Oranje verbonden zijn. Al hebben wij in prinses Juliana, zoo eindigde spr., een troonopvolgster, hij hoopt, dat het gezag nog jaren mag blijven berusten in handen van Koningin Wilhelmina. (Applaus).

J. N. Hensen, C. Niemoller en F. H. Smit. De voorzitter opende met een kort woord van welkom aan de talrijke aanwezigen, meer in het bijzonder tot den commandant van het Landstormkorps Kennemerland, den kapitein P. C. Hartogh Heijs van Zouteveen en het commissielid, den heer Ten Boom. Wel mogen we spreken, zegt spreker verder, van een historische bijeenkomst, immers is het heden de dag dat Prinses Juliana verjaart. Spreker herinnert aan het feit, hoe voor 15 jaar geleden het heugelijk gebeuren, nl. de geboorte van de Prinses, als een blijde mare door het geheele land ging, hoe Zij vooral den laatsten tijd, toont de voetsporen Harer Koninklijke Moeder te willen drukken. Spreker denkt hierbij vooral aan het Koninklijk bezoek te Marken, ook de voorgenomen reis van de Prinses naar Indië, getuigt van blijf van belangstelling voor zaken die ons alle tot vreugde kunnen stemmen. Met een lang leve onze Prinses Juliana! hetgeen met daverend applaus werd begroet, besluit zijn spr. zijn openingsrede. De voorzitter geeft vervolgens een overzicht over de totstandkoming van de uitgave van het Landstormblad en van den te houden Landdag in Hoofddorp.

Na een met gloed en overtuiging uitgesproken rede van den voorzitter, waarin bovenal tot uiting kwam de groote waardeering voor H. M. de Koningin werden de keurig uitgevoerde portretten van H. M. aan de aanwezigen uitgereikt. Algemeen sprak men zijn voldoening uit. We gelooven zeker dat deze, met smaak uitgevoerde, foto in menig huisgezin, gevat in een passende lijst; een eereplaats zal worden ingeruimd. Met een passend woord werd ten slotte deze hoogst geanimeerde bijeenkomst gesloten.

BERGEN OP ZOOM.

Men verzoekt ons opname van het volgende:

De uitreiking der photo's van H. M. de Koningin aan de leden van den Bijz. Vrijw. Landstor van de afd. Bergen op Zoom gaf een ware feestavond voor onze afd. De voorz. kon met recht met een gevoel van innige dankbaarheid spreken van de groote belangstelling en meelevens, daar bijna alle bijzondere vrijwilligers tegenwoordig waren in de bovenzaal der R.-K. Mil. Vereeniging. Het Jubileumalbum was op eenige leden na door allen geteekend.

Er was een ware geestdrift na de goedverzorgde rede door den voorzitter tot de vrijwilligers gesproken die ten top steeg toen door den Commandant W. Br. Verband het voorstel werd gedaan, dat met een luid applaus van instemming werd begroet, om het volgende telegram naar H. M. op te sturen:

Aan H. M. de Koningin. De Afd. Bergen op Zoom van den Bijz. Vrijw. Landstorm in feestvergadering bijeen, brengt Uwe Majesteit eerbiedig hulde, spreekt haar innigen dank uit voor de beschikbaarstelling van Uwer Majesteits portret en wenscht U toe, dat Uwe regering tot in lengte van dagen ten zegen zij voor land en volk.

Kapelaan Preijers, Voorzitter.
Kapitein P. Asselbergs,
Commandt. W. Br. Verband.

Bij het einde der vergadering dankte de voorzitter de leden, die inmiddels van eenige ververschingen waren voorzien, voor hun sympathiek medeleven voor de goede zaak en hij hoopte, dat bij een volgende vergadering alle leden tegenwoordig zouden zijn. Ook dankte hij den Commandt. W. Br. Verband Kapt. P. Asselbergs en den 1^{en} luit. A. Koper, die deze feestvergadering met hunne tegenwoordigheid hadden willen vereeren.

De afwezige leden kunnen alsnog het portret van H. M. de Koningin bekomen bij den secretaris der pl. commissie Arn. Asselbergsstr. 15.

P. ANTHEUNIS,
Secr. pl. Commissie v. d.
Bijz. Vrijw. Landstorm.

HAARLEM.

In een der zalen van St. Bavo, in de Smedestraat, kwamen in gecombineerde vergadering bijeen de afdelingen Haarlem en Bloemendaal van den Bijz. Vrijw. Landstorm, Landstormkorps Kennemerland. Kennemerland in zijn geheel omvat 12 afdelingen met ongeveer 1000 vrijwilligers. Haarlem staat vrijwel aan de spits met circa 200. De afdeling Bloemendaal, waaronder ressorteeren Bloemendaal, Overveen en Aerdenhout, telt ten naastenbij 60 leden. De plaatselijke commissie hier ter stede bestaat uit de heeren: J. A. de Lobel, voorzitter; C. Eldermans, secretaris; C. J. Boerssee, plaatselijk leider en de heeren C. ten Boom,

die hij ophing als hij... er niet was.

Zoo zijn dus de meeste leden niet in de zaal, niet bij het debat, maar in de andere deelen van het gebouw. En wanneer er gestemd moet worden, drukt de voorzitter of de commies-griffier of de kamerbewaarder op een electricch belletje, dat rinkelt over het heele gebouw, en dat de heeren waarschuwt: er wordt gestemd.

Aantreden.....!

En op dat oogenblik, als de groene deurtjes opengaan en de heeren haastig van alle kanten komen aanrennen om mee te stemmen, dan zeggen wij, journalisten, daar is de Landstorm.

Het parlementaire vaderland is in nood, er moet gestemd worden en als er geen 51 zijn, dient de vergadering te worden verdaagd. Het belletje rinkelt. Dan rukt de Landstorm aan. De koffiekamer blijft verlaten achter, het is plotseling druk in de zaal. En de Landstorm vecht met leeuwenmoed om de 51 te halen. Vaak kwam er net nog één aanloopen op het oogenblik dat juist zijn naam wordt afgeroepen. Hij moet

stemmen. Soms stemt hij dan maar op goed geluk af. Soms ook werpt hij bliksemsnel een wanhoopsblik op een partijgenoot, die hem toeroept: voor of tegen.

— Ja — dat belletje heeft ons al menige vreugde bereid.

De heer Duys, vroeger de belhamel der Kamer. (hij is tegenwoordig, op een enkel moment na, zoo bezadigd als een stovenzetster), hield er van om stiekum op het belletje te drukken als het niet noodig was. Ik herinner me een saaien middag met een dozijn leden in de zaal. Er was niets aan 't handje. De heer Duys kreeg aanvechting om een strek uit te halen. Hij wandelde stil naar het belletje, en onder dat iemand het zag, drukte hij er op. Een halve minuut later werden de groene deurtjes opengestompt en rende de Landstorm binnen van alle zijden. Met tientallen vlogen ze de zaal in, tot groote verbazing van den voorzitter, hals-overkop. Maar de Landstorm kwam voor niets. En mopperen, mopperen.

Ergens in een hoek stond de heer Duys tranen te lachen.

DELFT.

Men schrijft ons:

De plaatselijke afdeling van bovengenoemd landstormkorps, hield Vrijdagavond een vergadering in de tuinzal van het Gebouw voor Christelijke Belangen, welke bijeenkomst met het oog op de uitreiking van beschikbaar gestelde portretten van H. M. de Koningin aan de leden een feestelijk karakter droeg.

Als bij ontstentenis van den voorzitter de Ct. van het landstormkorps, dhr. Eekebus omstreeks 8 uur de vergadering opent, is reeds een groot aantal belangstellenden bijeen. Met enkele woorden herinnert spr. aan het doel der bijeenkomst en wijst vervolgens op het groote belang dat door het korps wordt gediend, wanneer in tijden van revolutionaire woelingen, zijn leden zich paraat toonen. Daar yerschillende personen zich beschikbaar hebben gesteld dezen avond met voordrachten, muzik- en zangnummers aangenaam te doen verlopen, hoopt spr. dat de aanwezigen zich zullen amuseeren.

Het afwisselend programma gaf daarvoor goede waarborgen. We vermelden in het kort het optreden van dhr. Kamerman met enkele uitmuntend vertolkte zangnummers; de komische voordrachten van dhr. Reneman, waarmede hij eveneens bijval oogstte en last not least een mooie scherm partij tusschen dhrn. Schellevis en Van Galen.

De muziek was bij den hrn. Van Zoest (piano en cello) en dhr. Vlessing (viool) in goede handen. De hun door dhr. Eekebus gebracht hulde voor hunne belanglooze medewerking was wél verdiend.

De uitreiking der portretten welke met gebruikelijke toespraak door den Commandant na de pauze plaats vond, ontlokte aan de aanwezigen de noodige bijvalsbetuigingen en een spontaan gezongen „Wilhelmus”. De vergadering, welke te ruim 11 ure gesloten werd, heeft er ongetwijfeld veel toe bijgedragen den band tusschen de landstormers te versterken.

De fa.'s Hillen, v. d. Ven en Van Woerden, die gratis sigaren, limonade en bonbons voor dezen avond beschikbaar stelden, maakten wel aanspraak op den dank der aanwezigen.

BROEK OP LANGENDIJK.

Ten gemeentehuize heeft de Bijzondere Vrijwillige Landstorm vergaderd, onder leiding van burgemeester Slot, die allen hartelijk welkom heette. De voorzitter verheugde zich er over, dat zulk een groote belangstelling voor den Landstorm 'betoold' werd.

Den heer Oolders van Alkmaar werd hierna gelegenheid gegeven tot 't uitreiken van de portretten met de beeltenis van H. M. de Koningin, welke uitsluitend voor de leden van den Landstorm bestemd waren.

De schietoefeningen worden weer, evenals het vorige jaar, in de kolfbaan van den heer Borst gehouden, en wel den 1en en 3en Woensdag van de maanden Juni, Juli en Augustus, en de wedstrijd in September. Het nieuw verschenen Landstormblad zal gratis aan alle leden toegezonden worden. Gelegenheid werd gegeven het blad met een vrijwillige bijdrage te steunen.

VAALS.

Vershillende jaren leefde de landstormarbeid in het zusterdorp Vijlen op, vooral door toe doen van kapelaan Schleider en den sergeant Bindels.

Vaals' echter, de hoofdplaats der gemeente van denzelfden naam en een der verre uithoeken van ons land, sluimerde in.

Dit is nu veranderd, dank zij het werken van den res. 1e Luitenant Pelt. Einde April heeft er een vergadering plaats gehad, waarbij een comité van vooraanstaande personen uit de

De Landstorm genomen!

En zoo verheugen wij ons dan in het bezit van een sterke koffie-kamer-reserve. Zoo lang er maar 51 hoeden in de kleedkamer hangen, zoolang is het vaderland gered. De zaal moge leeg zijn, de Landstorm ligt verschoolen in de koffie-kamerloopgraaf, bereid om op het eerste elektrische signaal van den Voorzitter onversaagd naar binnen te stormen.

Wat de Landstorm in de koffie-kamer uitvoert? O, stel u gerust: de Kamer heeft geen vergunning. Het ergste dat er gedronken worden kan, is een glas port. Overigens: fatsoenlijke koffie, zedelijke thee en koeien-cognac. Toch is de koffie-kamer een geliefd ontspanningsoord.

En de Landstorm is er op post om zijn plicht te doen, om onvervaard te gaan stemmen — al weet hij gewoonlijk niet waarover.

Ik heb den Landstorm eens zien binnenrukken op een gedenkwaardig moment: 10 Maart 1920. Toen bereikte ons het gerucht, dat Kuyper overleden was.

gemeente voorzat en de sluimerende afdeling weer tot leven en actie is opgewekt.

Voor meerdere plaatsen in Limburg, waar nog geen landstormafdeeling is of daadwerkelijk leeft, (en die plaatsen beginnen zeldzaam te worden) strekt het werk te Vaals ten voorbeeld!

LUTTERADE.

In dit dorp, de vestigingsplaats van de staatsmijn Maurits, kwamen op 27 April zeer vele landstorm-vrijwilligers met het voltallige landstormcomité samen. Burgemeester Dahmen deelde na toespraken van kapelaan Janssen en

als vorig jaar, aan het einde der schietoefeningen, één schietwedstrijd te organiseeren voor de Bijz. Vrijw. in het Landstormkorps „Nieuwe Hollandsche Waterlinie” vermoedelijk in de maand October.

Den leden welke nog niet aan de schietoefeningen hebben deelgenomen, zij medegedeeld: dat de schietoefeningen steeds een aange-naam karakter dragen;

dat opkomst in uniform gewenscht, doch niet noodzakelijk is;

dat zij bij deze oefeningen hun Legitimatiewijs moeten vertoonen aan den Baancommandant;

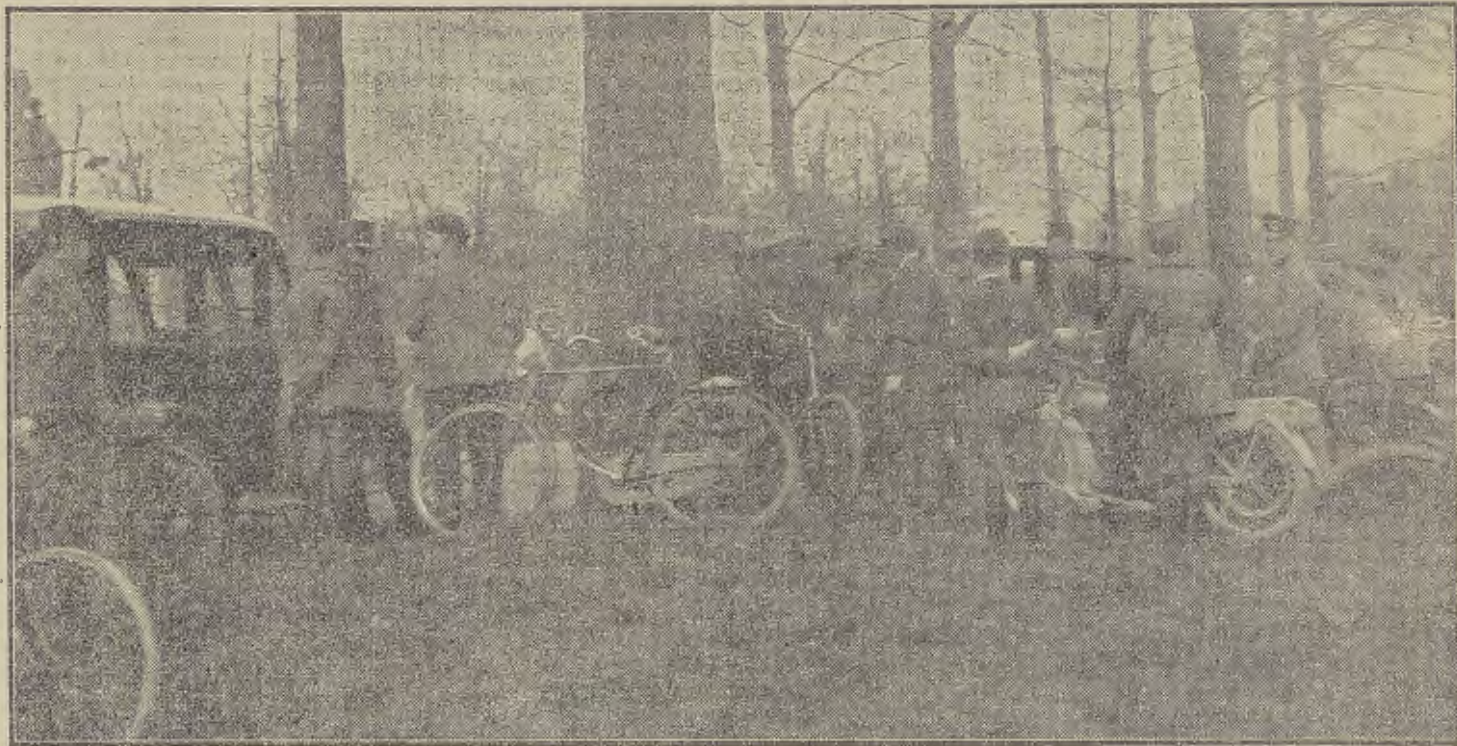
dat zij bij deze oefeningen met het hun in

vervaardigen van H. M.'s portret. Vervolgens werd door spr. het ontstaan van het Landstormblad besproken en deelde hij mede, dat maandelijks 60.000 ex. aan 1000 plaatsel. commissiën worden verzonden.

Een woord van dank werd gebracht aan het Hoogmade's Harmoniecorps (direct. G. H. A. v. Bellum Jr. Leiden) voor het gratis beschikbaar stellen van dezen avond en voor de zeer schoone muziek.

Tot leden der Plaatsel. Commissie werden alsnog gekozen: de heeren W. A. Boot, van Woubrugge en C. W. Lieveve, van Hoogmade. Door den Voorz. werd nog een ingekomen schrijven van den Edelachtb. Heer Burgemees-

VRIJWILLIG LANDSTORMKORPS „MOTORDIENST”.

Oefening van de Afdeling Zuid-Holland, onder leiding van den Kapitein H. W. DE GRAAFF, op 3 Mei 1924.

den gewestelijken secretaris de photo's van H. M. de Koningin uit. De propaganda en de schietoefeningen van het komende seizoen werden druk besproken en nader geregeld. De leider, tevens instructeur, de sergeant Op den Kamp, verdient alle lof voor zijn actie en organisatie.

UTRECHT.

Bij het verschijnen van ons Landstormblad no. 3, hebben de meeste uwer reeds middels de Utrechtsche dagbladen vernomen, dat de portretten van H. M. de Koningin, waarvan in de vorige bladen sprake was, ten huize van ondergeteekende — Nieuwe Koekoekstraat no 90 — verkrijgbaar zijn.

Hadden wij eerst het plan opgevat deze u per post toe te zenden, we hebben echter dit losgelaten om drieërlei redenen, n.l.:

1e. ondergeteekende, als Plaatselijk Leider en — wellicht later bij een eventuele vergissing als in 1918, uw sergeant-majoor-administrateur — in de gelegenheid te stellen met de leden van de Bijzondere Vrijw. Landstorm te Utrecht kennis te maken;

2e. de Legitimatiewijsen te controleren en

3e. te spreken over het Landstormblad

Onder verwijzing naar de „Wenken” van den Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm — zie Landstormblad no. 1 — deel ik u mede, dat Zaterdag 17 Mei a.s., des middags van 2—5 uur de schietoefeningen op het fort aan de Biltstraat wederom zullen aanvangen en verder gedurende de zomermaanden op den 1en en 3en Zaterdag van iedere maand zullen worden gehouden. Het ligt wijders in de bedoeling, even-

bruikleen verstrekt geweer, mogen schieten; dat de vrijwilligers bij het Landstormkorps Motordienst en Vaartuigendienst aan de schietoefeningen, c.q. wedstrijden kunnen deelnemen.

Medededeelingen omtrent den Bijz. Vrijw. Landstorm, zullen verder, zoo mogelijk, steeds in het Landstormblad worden bekend gemaakt, terwijl verder ondergeteekende zich gaarne disponibel stelt voor het geven van inlichtingen den Bijz. Vrijw. Landstorm betreffende.

De Plaatselijke Leider te Utrecht,
P. FLORE, S. M. A.

HOOGMADE.

Dinsdagavond 29 April, waren de landstormers opgekomen, in het café Hillebrand, waar hun zouden worden uitgereikt, de portretten van H. M. de Koningin. De Voorz. der Plaatsel. Commissie, de heer C. Borsboom, Pastoor te Hoogmade, opende de vergadering, nadat de Harmonie het „Wilhelmus” had doen hooren. In en gloedvol betoog herdacht spr. het ontstaan van den Landstorm en zijn doel en vergeleek hem bij de voormalige ridders die dikwerf opkwamen voor de verdrukten en streeden ook voor het gezag.

Hierna verkreeg de heer E. de Goede, van Alphen a. d. Rijn, Secr. Leider der afd., het woord. Hij bracht verslag uit, waaruit o.a. ook bleek, dat de afd. uitnemende schutters heeft.

De heer v. Pelt, secr. der Gew. Landst. Commissie „Zuid-Holl. West”, uit Schiedam, memoereerde de aanbieding van het album met handteekeningen op 6 Sept. j.l. ten Paleize te Amsterdam en de belofte van Hare Majesteit aan den heer Duymaer van Twist, tot het doen

Kamer rondgedoend, die plotseling in opstand was gekomen. Het was doorgedrongen tot de koffie-kamer. Een opperste uitbarsting van belangstelling: van pure emotie marcheerde de Landstorm binnen.

Maar ondertusschen... was de pers-tribune aan het bericht gaan twijfelen. Een journalist zocht de telefonische verbinding met het nummer van dr. Kuyper.

Antwoord: „Hij gaat uitstekend vooruit.”

Tableau.

En na eenige oogenblikken komen de heeren Duymaer van Twist en Scheurer in de zaal terug. Ze lachen. Ze zijn erg opgewekt. Ze vertellen: dr. Kuyper is niet dood, hij maakt het best. Ook dit bericht gaat van man tot man. En ik hoor een oerbiedige afgevaardigde zeggen: „Ik dacht het wel, hij heeft ons altijd voor den gek gehouden.”

Wat was er gebeurd...?

De pers-tribune was opgebeld door iemand die tot dusverre onbekend is gebleven. Hij noemde den naam van een bekend Haagsch journalist en hij verzocht namens dezen aan de heeren van de pers te

ter der gemeente Woubrugge voorgelezen. Alle leden ontvingen daarna het portret van H. M. Wegens bezigheden verliet de voorzitter de vergadering en sloot de heer W. A. Boot deze vergadering, na vooraf zijn leedwezen te hebben uitgesproken, dat door de „troebelen” te Woubrugge voor enkele jaren, daar geen afdeling is opgericht.

's-GRAVENHAGE.

De plaatselijke landstormcommissie 's-Gravenhage, heeft een feestavond georganiseerd in de bischoopzaal van het gebouw Veritas (Westeinde), naar aanleiding van de uitreiking der portretten, welke H. M. de Koningin als antwoord op het huldeblijk van den Landstorm heeft geschonken. De zaal was overvol. Onder de aanwezigen merkten we o.m. op: den plaatselijken commandant kol. W. Terbeek, res.-kolonel C. P. J. Keiser, kapitein H. W. F. Koningsfeld, afdelingscommandant van den Vrijwilligen Landstorm in den Haag; res.-majoor b. d. Donker en vele anderen met hun dames.

De heer H. W. J. J. v. Deventer, voorzitter der plaatselijke landstormcommissie, heette elkeen welkom, waarna het woord was aan dr. L. N. Deckers, lid der Tweede Kamer en van de hoofdcommissie van den Vrijw. Landstorm.

Spr. verklaarde gaarne het woord te voeren op zulk een feestavond, welke hem aangenaam is. Het waarachtig heil en het geluk van 't volk gaan hem aan 't hart en elkeen hebbe oog voor de groote gedachte voor de 50.000 Nederlandsche landstormers, die pal staan voor

vrijheid, orde en recht. Vaderlandsliefde is de

vertellen, dat zoo juist het bericht van dr. Kuypers dood was binnengekomen. Natuurlijk werd dit toen onmiddellijk overgebracht. Want wie denkt in zoo'n geval aan misleiding? Niemand. En aldus kwam het sensationele bericht op de pers-tribune en waaide het vandaar in de zaal.

En tot op heden weet niemand nog, wie de man is geweest, die op zulk een lafhartige manier een zoo onkiesche onwaarheid heeft verspreid. Later bleek, dat het bericht omtrent Kuyper's dood eigenlijk door de kéele stad had geloopt.

Maar het was frappant te zien, hoeveel emotie het in het parlement veroorzaakte.

En nog eens, de duidelijkste uiting daarvan was het binnenrukken van den Landstorm, de mobilisatie der koffiebrigade. Toen echter bleek, dat er niets aan was van het bericht, trokken de troepen zich weer rustig aan het buffet terug. En daar komt de Landstorm nu geregeld iederen dag, dat er zitting is, om op het eerste sein van stemmingsonraad op te marcheren.

grootste aller nationale deugden en zij die dit niet voelen zijn beklagenswaardig. Vaderlands-liefde is een ridderlijke deugd, ingaand tegen de slapheid en karakterloosheid van den materialistischen tijd. Spr. waarschuwde hier ernstig tegen en stelde hier de zelfverloochening tegenover. Het ideeële moet worden levendig gehouden. Hij herinnerde aan Aug. '14, en Nov. '18, toen dit ideeële plots zich op de schoonste wijze uide, machtiger dan verwantschap, partijbelang of wat ook. Niet de strijd om den strijd, maar de strijd om den vrede, om de orde, om het ideaal van het recht!

Treedt toe tot dne Bijzondere Vrijwilligen Landstorm! Bereidt u voor tot de taak, die wellicht eens wacht! Maakt elkander sterk! Hulde aan hen, die de ziel vormen van den Haagschen Landstorm, de heeren v. Deventer en Zandberg! (Applaus). Spr. verklaarde, dat alle mannen dezen avond ernstig het besluit hernieuwen, trouw te blijven aan vaderland en Landstorm. Thans wordt een symbool van waardering, een pand van liefde uitgewisseld tusschen u en Koningin Wilhelmina, die u allen Haar beeltenis vereert! (Applaus). Zoo vaak gij naar dit door Koninklijke hand geschonken portret opziet, zult gij uw plicht en uw ideaal weten: pal te staan voor de wettige draagster van de Nederlandsche Kroon, Wilhelmina, onze gebiedster en onze Moeder tevens! (Applaus en gejuich). Allen zongen hierop staande twee coupletten van het Wilhelmus.

Daarna vertoonde de heer W. G. Giel, gep. kolonel N.-I. L., eenige films over Oost-Indië, deels welwillend afgestaan door Willy Mullens, deels door het Koloniaal Instituut te Amsterdam, waarbij hij persoonlijke herinneringen en ervaringen mededeelde. Hieraan vooraf ging nog een film van de reis van de Koningin naar Groningen, waarbij het publiek de beeltenis van het vorstelijk gezin toejuichte.

Na de films werden de portretten uitgereikt, waarna nog de heer G. F. Boulogne het woord nam over het onlangs opgerichte Landstormblad, dat hij warm aanbeval, om de saamhorigheid te bevorderen.

MECHELEN.

Uitbreiing portretten van H. M. de Koningin.

20 April j.l. werden, in een der schoollokalen de portretten van H. M. uitgereikt. De plaatsel. leider, M. J. Aldenhoff, opende de vergadering, heette de heeren commissieleden en aanwezige vrijwilligers hartelijk welkom en gaf het woord aan den geestel. adviseur de Eerw. heer Hoebroeks. Deze haalde in 'n passelijke toespraak 't groote nut aan van den landstorm, vooral wat betreft het tagengaan van revolutionaire woelingen. Vooral liet hij goed uitkomen, dat dat tagengaan niet gelegen was in de macht der wapens maar in de preventieve kracht, doordat de vrijwilligers in steden en dorpen gereed staan om, als zij door het daartoe bevoegd gezag geroepen worden, hun wapens op te nemen en te strijden voor 't welzijn van 't algemeen. Hij sprak den vurigen wensch uit, dat het instituut zich in 'n heerlijken groei en bloei zou kunnen verheugen, waartoe de vrijwilligers veel kunnen bijdragen. Een daverend applaus begroette den spreker na 't eindigen der toespraak. Toen reikte de plaatsel. leider de portretten uit, die door allen met dankbaarheid werden aangenomen. Een flink aantal vrijwilligers gaven zich op om de schietoefeningen te volgen. Tenslotte bedankte de leider den geestel. adviseur voor z'n toespraak, de commissieleden voor hunne welwillende medewerking, terwijl hij den wensch uitte, in 't vervolg steeds op hun steun te mogen rekenen, bedankte de vrijwilligers voor hun talrijke opkomst en sloot de vergadering. Een ieder was welvoldaan over het geschenk van H. M.

ALMKERK.

De Bijzondere Vrijwillige Landstorm, afd. Almkerk, vergaderde in de zaal van café Dekker alhier, waar het portret van H. M. de Koningin aan de verdedigers van den troon en het gezag werd ter hand gesteld.

De Commandant der plaatselijke afd. opende de bijeenkomst met een woord van welkom aan de leden, en tevens ook aan den geachten spreker, de heer Van Agt, van Eindhoven, hiertoe uitgenoodigd.

De heer Van Agt wierp een blik op de historie, die achter ons ligt, (hoofdzakelijk de revolutiedagen) die dan ook aanleiding hebben gegeven tot het oprichten van den Vrijw. Landstorm.

De heer Penning dankte den heer Van Agt voor zijn uiteenzetting van de oprichting van den Landstorm. De gezellige vergadering werd ongeveer half tien uur gesloten, waarna allen wel voldaan huiswaarts gingen.

A. J. POULI,
Vrijw. Landstorm, Almkerk.

LISSE.

Op Donderdag, dn 24 April j.l. hield bovengenoemde afdeling eene feestvergadering in de groot zaal van hotel „De Witte Zwaan”, om o.m. aan de leden het portret uit te reiken door Hare Majesteit de Koningin hen geschonken ter gelegenheid van Haar 25-jarig Regeeringsjubileum.

Als genoodigden waren tegenwoordig: de heer Luitenant Van Pelt namens de Landstormcommissie Zuid-Holland-West en de heeren Balvers en Van Rooie namens de zusterafdeeling Hillegom.

De Voorzitter, de heer Segers, opende de vergadering en sprak er zijne voldoening over uit, dat ook zoovele dames aan de uitnodiging hadden gehoor gegeven om deze vergadering bij te wonen. In zijn openingsrede behandelde spreker de vraag: Is de Bijzondere Landstorm nog noodig? Deze vraag werd door hem duidelijk beantwoord door de uitgesproken gevoelens van sommige politieke leiders aan te halen en door te wijzen op de Communistische congressen, welke met vreemde vertegenwoordigers nog steeds gehouden worden. Na vervolgens aan Hare Majesteit, onze geëerbiedigde Koningin dank te hebben gebracht voor Haar aan de Landstormers geschonken portret, sloot spreker zijn kernachtige rede met het voorstel aan de Koningin het volgende telegram te zenden:

Aan

Hare Majesteit Koningin Wilhelmina.

De afdeling Lisse van den Bijzondere Vrijwilligen Landstorm gisterenavond in vergadering bijeen onder meer tot het in ontvangst nemen van het portret waarmede het U behaagd heeft ons te vereeren, zegt U hartelijk dank voor deze rijke gave, belooft U trouw en bidt U Gods zegen toe.

Na luide bijvalsbetuigingen werd hierna door allen „Het Wilhelmus” gezongen.

Vervolgens werd door Luitenant Van Pelt medegedeeld hoe Hare Majesteit er toegekomen is Haar portret te schenken. Op de receptie ten paleize te Amsterdam werd door den Voorzitter der Nationale Landstormcommissie, den heer Duymaer van Twist, aan de Koningin een aan de Landstormers uit te reiken gedenkplaat getoond, waarop een kleine ovale rondte was opengelaten, bestemd voor Haar portret. Op zijn verzoek daarvoor een speciaal vervaardigd portret te mogen ontvangen, werd gunstig geantwoord. Dat de Koningin deze belofte thans op zulk een vorstelijke wijze is nagekomen, had niemand durven verwachten. Hierna behandelde spreker de uitgave van het Landstormblad. Ofschoon dit blad gratis aan de leden wordt gezonden, verwacht hij, dat een ieder er de kosten van f 0.80 per jaar gaarne vrijwillig voor over zal hebben, te meer omdat, wanneer in eenig Gewest meer gelden overblijven dan dit aan de opgerichte N.V. moet afdragen, die gelden in dat Gewest beschikbaar worden gesteld voor schietwedstrijden en avonden als deze.

Hierna werd gepauzeerd en het portret uitgereikt.

Na de pauze werd door den heer De Haan dank gebracht aan diegenen, die de uitgave van het Landstormblad hebben aangedurd. Spreker zet uiteen, dat dit blad voor het bestaan van den Landstorm noodzakelijk is en hoopt, dat de leden, om hem werk te sparen, hem nog heden hune gave voor de instandhouding zullen afdragen.

Door den heer Boot worden de leden opgewekt allen aan de schietwedstrijden deel te nemen en op de daarvoor gestelde uren aanwezig te zijn.

Ten slotte werd deze geanimeerde vergadering door den Voorzitter gesloten onder het uiten van den wensch, dat ieder lid zijn best zou doen tenminste nog één lid aan te werven.

Dat deze vergadering een hoogst gezellig verloop had, zal men kunnen begrijpen, wanneer men weet, dat zij werd afgewisseld door muziek en voordrachten en de zaal keurig versierd was.

Nog zij te vermelden, dat het plaatselijk Comité van Hare Majesteit de Koningin het volgende telegram mocht terugontvangen:

J. P. Segers, Voorz. Vrijwilligen Landstorm, afdeling Lisse.

Hare Majesteit de Koningin dankt afdeling Lisse Bijzondere Vrijwilligen Landstorm voor genote gevoelens alsmede voor de bede in Uw telegram.

De Ajudant van Dienst.

VLISSINGEN.

Daartoe uitgenoodigd door de plaatselijke commissie waren een 100-tal leden van den Bijzondere Vrijwilligen Landstorm bijeen in een der gezellige ingerichte benedenzalen van het Militair Tehuis.

De burgemeester, als voorzitter dezer commissie, riep allen aanwezigen een hartelijk welkom toe en sprak er zijn voldoening over uit dat zoo velen aan de uitnodiging gevolg had-

den gegeven. Spreker achtte het een voorrecht in dezen kring van regeeringsgetrouwen de kennismaking weder te kunnen hernieuwen en gaf de verzekering van zijn groote belangstelling voor het instituut van den Bijzondere Vrijwilligen Landstorm. De burgemeester gaf vervolgens het woord aan den secretaris van het provinciaal Landstorm-comité, den heer P. G. Laernoes, tot het doen van verschillende mededeelingen.

Allereerst werd mededeeling gedaan, dat H. M. de Koningin voor alle leden van den Bijzondere Vrijwilligen Landstorm een foto beschikbaar heeft gesteld, voorzien van Hare handteekening, als dankbetuiging voor het Haar in Augustus 1923 aangeboden huldeblijk der 50.000 landstormers in Nederland.

De fraaie foto's werden door den voorzitter met een toepasselijk woord aan de aanwezigen uitgereikt, terwijl mededeeling gedaan werd, dat zij, die hedenavond verhinderd waren, zich ter bekoming dezer foto kunnen wenden tot den plaatselijken leider den heer J. A. Slager, Badhuisstraat 50.

In de pauze werden eenige ververschingen aangeboden.

Vervolgens werd de sandacht gevestigd op de a.s. schietoefeningen en prijs-wedstrijd op het middenreduit, waarvan de juiste datum nader bekend gemaakt zal worden.

In de derde plaats werd de uitgave van het Landstormblad besproken, welk blad aan ieder lid wordt toegezonden tegen een minimum bedrag van f 0.80 en een maximum bedrag van f 1.50 per jaar. Dat dit blad algemeen in den smaak viel, bleek uit de vele abonné's die zich hiervoor opgaven.

Ook werden aan hen, die nog niet in het bezit daarvan waren, legitimatiebewijzen uitgereikt.

Aan het slot nam de burgemeester nogmaals het woord. Hij dankte den secretaris voor alles wat hij tot nu toe in het belang van het Landstorm-instituut had gedaan en voor de hedenavond gesproken woorden en gedane mededeelingen.

In het bijzonder vestigde spreker nog de aandacht op het aanstaande bezoek van H. M. de Koningin aan Zeeland, waarbij hij den wensch uitsprak dat niemand achterwege zal blijven bij de voorgerozen grootsche huldebetooging.

Na het zingen van 2 coupletten van het Wilhelmus werd deze bijeenkomst gesloten.

SOEST.

In Oranjehof, het rustoord voor onderofficieren aan de Spoorstraat, had een tamelijk goed bezochte bijeenkomst plaats van de leden van den Bijzondere Vrijwilligen Landstorm te Soest, daartoe uitgenoodigd door de onlangs benoemde plaatselijke commissie afd. Soest. De voorzitter, de heer Wust, opent de vergadering, heet de aanwezige leden hartelijk welkom en deelt de reden mede, waarom men gekomen is tot de oprichting van een plaatselijke Commissie van den Bijzondere Vrijwilligen Landstorm, afdeling Soest.

De voorzitter verleent daarop het woord aan den heer Van Geldorp Meddens, secretaris der gewestelijke landstormcommissie, die nogmaals het doel van den Bijz. Vrijw. Landstorm uiteenzet, wijst op het nut van het houden van schietoefeningen, de leden opwekt tot deelname daaraan en tot het maken van propaganda en het aanwerven van nieuwe leden en hen bovendien wijst op het bestaan van het landstormblad, dat poegt een onderlingen band tusschen de leden te leggen en waarin tevens gelegenheid is tot het stellen van vragen. De rede wordt met applaus begroet.

De voorzitter gaat daarna over tot het uitreiken aan de aanwezige leden van het door de Koningin geschonken portret, hetwelk dankbaar wordt aanvaard.

Als dagen voor de te houden schietbijeenkomsten worden vastgesteld de eerste Zaterdag in de maanden Mei tot October, des avonds van 6-8 uur.

De schietoefeningen zullen voorloopig worden gehouden op de baan in Oranjehof met Marga-geweef.

Ten slotte wordt besloten, dat de leden, die niet aanwezig waren, het hun door de Koningin geschonken portret voorloopig in ontvangst kunnen nemen ten gemeentehuis, bij den heer Groot, op vertoon van hun legitimatiebewijs.

Daar niemand verder het woord verlangde, dankte de voorzitter den heer Meddens voor zijne aanwezigheid, de leden voor hunne opkomst, en sloot daarna de vergadering.

LEIDEN.

De reeds vroeger aangekondigde feestvergadering van den Bijzondere Vrijwilligen Landstorm, heeft alhier plaats gehad.

De ruime zaal van „Zomerzorg” bood door de Oranje-draperieën en plantengroepen, waarin de beeltenis van H. M. de Koningin prijkte, een recht vroolijk aanzien.

Te ruim acht uur heette de voorzitter met een geestig openingswoord de talrijke landstormers met hun dames hartelijk welkom, waarna uit volle borst het eerste en het tweede couplet van het „Wilhelmus” werden aangeheven.

De eerste luit. L. van Pelt deelde daarop het een en ander mede over het nieuw verschene Landstormblad en welke tot medewerking voor instandhouding van het orgaan, dat gratis aan alle Bijzondere Vrijwilligers wordt toegezonden.

Het portret der Koningin, dat H. M. uitsluitend voor de Bijzondere Landstormers heeft laten vervaardigen, vond algemeene bewondering. Tegen ontvangsbewijs ontvingen de laatstgenoemden een portret, terwijl medegedeeld werd, dat de afwezige landstormers het in ontvangst kunnen nemen bij den heer Questroo, Nieuwe Rijn.

Na de pauze, gedurende welke ververschingen werden aangeboden, werd de film vertoond: de feestviering te Amsterdam ter gelegenheid van het Regeeringsjubileum in September van het vorige jaar, de landdag der B. L. te Apeldoorn, het bezoek van H. M. de Koningin aan het Duitsche hof, enz.

Kapelaan Gildermans, van Naaldwijk, sprak hierna een bezielend woord en wekte op tot trouw aan Nederland en Oranje, en tot aansluiting bij het instituut van den B. L.

De Voorzitter sloot hierna de vergadering, na dank te hebben betuigd aan de Leidsche Chr. Oranje-Vereeniging voor het vrijwillig afstaan van het oranje-doek, den heer Caspari voor het ophangen daarvan, den heer Van den Berg voor het plaatsen der groenversiering, de heeren G. J. Ammerlaan en N. Verhoeven voor de opluistering door hun piano- en vioolspel en last not least, den heer H. J. Lamers, plaatselijk leraar, voor zijn vele bemoeiingen tot het organiseren van dezen feestavond.

Zeer voldaan ging Vrijdagavond om elf uur de vergadering uiteen, dankbaar voor het genotene en gesterkt in de overtuiging van de groote beteekenis van den Bijzondere Vrijwilligen Landstorm.

DEURNE.

Algemeene vergadering van den Bijzondere Vrijwilligen Landstorm te Deurne den 27sten April 1924.

Aanwezig waren 54 leden. Als spreker trad op de Hoog Edelgestr. Heer Van Andel, terwijl de Edelachtb. Heer Burgemeester J. C. van Beek en de Zeer Eerw. Heer Pastoor Roes, de vergadering met hunne tegenwoordigheid vereerden. De Edelachtb. Heer Burgemeester opent de vergadering en brengt een woord van lof aan de leden voor hun trouwe opkomst, en met een krachtig woord legt hij den nadruk op het schoone werk: „handhaving van wereldlijke en kerkelijke macht.”

Vervolgens geeft hij het woord over aan den WelEdelen Heer Van Agt, die op wel sprekende en bevattelijke wijze uiteenzet het doel en de noodzakelijkheid van den Bijz. Vrijw. Landstorm, de groote kracht die er van uitgaat, en de steun, die er in gelegen is, voor het wettig gezag.

Na die schoone rede, welke met dankbaar handgeklap werd beëindigd, werden door den EdelAchtb. Heer van Beek de portretten van Hare Majesteit de Koningin uitgereikt en op voorstel van den WelEd. Heer Van Agt, werd ook aan Burgemeester en Pastoor een exemplaar ter hand gesteld, die zulks dankbaar aanvaardden.

Na nog een toespraak van den Edel Aachtb. Heer Burgemeester, kwam de Zeer Eerw. Heer Pastoor Roes aan 't woord, die met hartelijke woorden lof bracht aan het schoone doel „het gezag te gerbidigen”, zijnde een Gode walgvallige zaak, daar immers alle gezag komt van God en het onzen grootsten steun verdient, Kerk en Vaderland te handhaven.

Spreker is gaarne bereid den Bijz. Vrijw. Landstorm te helpen, door bij gelegenheid van schietwedstrijden, al eens een prijs beschikbaar te stellen, hetgeen niet weinig bij de leden in den smaak viel.

Eindelijk stelt de heer Van Agt voor, om zich te abonneren op 't Landstorm-maandblad welks kosten 30 cent per maand bedragen, doch dat zulke betaling in dank wordt aanvaard.

Eindelijk komt het kiezen van vier bestuursleden, welke gekozen werden als volgt: J. H. Kuunders, H. Kuipers, Jos. Martens en W. J. Coolen.

Na een woord van dank, door den WelEd. Heer Van Agt aan allen, die voor de goede zaak hun aching over hadden, werden de leden in de gelegenheid gesteld, om vragen te doen. O.g. werd gevraagd, hoe het gelagen was met het krijgen van patronen, waarop werd geantwoord, dat deze vóór 15 Mei in Deurne zouden zijn en wel uitsluitend voor den Landstorm.

Hiermede werd de aangename en nuttige vergadering gesloten.

Dat blijkt uit de onomwonden verklaringen in het boek van Von Moltke, die de hoofdzakelijke correspondent van het „Handelsblad“ dezer dagen naar voren bracht. Von Moltke schreef letterlijk:

„Graaf Schlieffen was van oordeel, dat Nederland zich zou bepalen tot een protest en overigens het schenden van zijn grondgebied ongehinderd zou gedoogen. Ik heb tegen die opvatting ernstige bedenking gehad; ik geloofde niet dat Nederland zich een gewelddaad („Vergewaltiging“) kalm zou laten aanleunen. Ik voorzag daarentegen dat, door een vijandig Nederland, zulke aanzienlijke krachten aan den rechtervleugel van het Duitsche leger zouden worden onttrokken, dat dit leger niet meer de noodige stootkracht tegen het Westen zou hebben. De opmarsch naar België kon naar mijn meening alleen worden uitgevoerd in de onderstelling van een strikt neutraal Nederland“.

Om zuivere militaire redenen werd alzoo onze neutraliteit geëerbiedigd!

ORANJE-DAG.

Ook een keizer of koning kan zijn gezag niet handhaven, wanneer hem bij bedreiging daarvan de feitelijke macht ontbreekt.

Dat heeft de historie der laatste jaren ons geleerd, als wij het nog niet wisten.

Dit geldt ook voor onze Koningin en haar onder eigen verantwoordelijkheid regeerende ministers.

Als 't geweld gaat heerschen, moet het ge... met geweld worden gesteund; als 't moet, met het geweld der wapenen.

Dat hebben velen in ons goede vaderland verstaan.

Dat zullen velen opnieuw toonen te begripen, zoodra er gevaar mocht gaan dreigen voor een revolutionaire omverwerping van het gezag.

Hun eenparig en kloek antwoord zal zijn: ik stel mij beschikbaar tot behoud van de rust in ons vaderland en tot steun van het gezag van ons Oranje-Huis.

Daarom is elk lid van den bijzonderen vrijwilligen landstorm allereerst en bovenal een vriend van Oranje.

Zich steeds helder bewust van den grooten zegen, welchen God ons land geeft,

dat wij mogen worden geregeerd door Koningin Wilhelmina.

Daarom wordt iedere landdag telkens weer een Oranjedag.

Waar de Nederlandsche driekleur wappert en de bezoekers hun borst tooien met een oranjestrikje.

Laat dit het herkenningsteeken zijn, ook op den laatsten dag van Meimaand.

Dan kunnen we ons niet vergissen en weten we al terstond wanneer we op Zaterdag 31 Mei a.s. onderweg iemand ontmoeten, die oranje draagt, dat hij of zij met ons gaat naar den landdag te Hoofddorp en gerekend mag worden tot onze vrienden.

Bovenal moge ook een heerlijk oranjezonnetje niet ontbreken.

Omdat alleen Gods zonlicht de talrijke costuums en de blinkende harnassen kan doen schitteren in volle pracht.

Mr. A. SLOB.

Hoofddorp, 6 Mei 1924.

LEEUWARDEN.

De afd. Leeuwarden, Leeuwarderadeel en Baarderadeel van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm kwamen 5 Mei in feestelijke vergadering bijeen, ter uitreiking der portretten van H. M. de Koningin.

De zaal was stampvol. De voorz. de heer J. Pars, sprak een hartelijk woord van welkom, in 't bijzonder tot de heeren Duymaer van Twist, Kapelaan Elbersen en S. Dijkstra.

De heer Duymaer van Twist sprak een gloedvolle rede uit. Hij achtte het een groote eer te midden der Friesche Vrijwilligers te mogen zijn, de Friezen die in November 1918 met de daad getoond hebben goed en bloed veil te hebben voor Koningin en Vaderland.

In schrille kleuren schilderde spreker ons de ellende, die de revolutie in verschillende landen gebracht had; deze gaf geen bevrediging, maar honger en ellende.

Verder deelde spr. nog mede, dat het instituut van den Bijz. Vrijw. Landstorm een machtige organisatie is geworden van pl.m. 50.000 man; het is een schare van jonge mannen, die de woorden „hou en trou“ in hun vaandel schrijven.

Tenslotte bracht spr. nog woorden van hartgrondigen dank aan de Friesche Vrijwilligers. Meermale werd dit kloekvolle woord door applaus onderbroken.

Vóór dat de portretten werden uitgereikt, werd onder applaus onder de vergadering besloten de volgende telegrammen te verzenden:

Aan H. M. de Koningin.

Friesche Vrijwilligers, der afd. Leeuwarden, Leeuwarderadeel en Baarderadeel, ter uitreiking der portretten bijeen, zeggen Uwe Majesteit voor dit geschenk hartelijk dank. Zij bidden U toe, dat nog lange jaren het drieboudig snoer, God, Nederland en Oranje moge bestendig blijven.

Aan den Minister van Buitenlandsche Zaken.

De Friesche Vrijwilligers, vergaderd rondom hun Nationalen Voorzitter, de heer Duymaer van Twist, zenden hun hulde aan Uwe Excellentie.

Kapelaan Elbersen sprak naar het hart der vergadering, toen hij zeide dat 't een feest was, omdat wij in ons midden hebben onzen Voorzitter, die de ziel der geheele Landstormbeweging is; deze beweging is zoo mooi; omdat zij is voor menschen, die hoogere beginselen stellen; wij willen jongens zijn, van onze geliefde Koningin; tenslotte huldigen wij U, Voorzitter op onzen Frieschen bodem en hopen dat U nog lang Voorzitter mag blijven.

Op dit geestdriftig woord volgde een driewerf hoera.

De heer S. Dijkstra deed enkele mededeelingen van het werk der Commissie in de beruchte Novemberdagen van 1918 en deelde eenige frappante staaltjes mede van de liefde onzer mannen.

Spreker besloot met tweeërlei wensch, n.l. dat God verhoede, dat 't nooit zoo ver zal komen, dat de Landstorm actief moet optreden, maar indien noodig, dat onze mannen dan hun roeping getrouw zijn.

De heer R. Dijkstra sprak over de taak en werkwijze van het Friesch Nationaal Landstormcomité.

Alles te zamen genomen was 't een enthousiaste vergadering; verschillende vaderlandsche liederen klonken af en toe door de zaal.

Ongetwijfeld is de band, die ons tezamen bindt door dezen avond sterker geworden en de liefde voor Koningin en Vaderland aangewakkerd.

De heer Duymaer van Twist sprak nog een

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

kort woord van dank voor de uitnodiging en hoopte in Den Haag mede te deelen, hoe warm 't Friesche hart klopte voor 't Vorstenhuis en Vaderland, tevens bracht hij nog een woord van dank aan den heer Heukels; de wakkere propagandist voor Friesland en wekte er toe op, om steeds paraat te blijven.

Tot slot werden nog staande eenige coupletten van het Wilhelmus gezongen, waarna de heer Pars deze geanimeerde vergadering sloot en allen zeer voldaan huiswaarts keerden.

Nog zij vermeld, dat de leden der afd. die nog geen portret ontvingen, dit alsnog kunnen afhalen aan het adres van den Administrateur: L. P. de Jong, Gijbert Japixestraat 94, Leeuwarden.

TER-AAR.

Woensdagavond werd in het café van den heer D. van Luling, een ledenvergadering gehouden voor den Bijz. Vrijw. Landstorm onder leiding der plaatselijke commissie, de heeren Valk en Goedhart.

De vergadering was flink bezet. Aan de orde kwam de bespreking, wederom schietoefeningen te houden, waarna besloten werd uitsluitend voor de leden, om de 14 dagen oefeningen te houden. De leden, welke nog niet in bezit zijn van een legitimatiebewijs, kunnen zich vervoegegen bij de commissie.

Bij de rondvraag werd opgemerkt, dat er onder de leden veel animo zou zijn, om enkele malen in den winter schietoefeningen om prijzen te houden, waarna werd besloten dat de commissie hiertoe stappen zal doen en een kleine subsidie zal aanvragen bij het gemeentebestuur.

In opdracht van het dagelijks bestuur, werden door den heer J. Hoogenboom, gemeentesecretaris, met een toepasselijk woord, wat 'n hartelijk applaus ontlokte, de portretten van H. M. de Koningin aan de leden uitgereikt, als blijk van waardeering voor 't aanbieden van het album door de leden, bij gelegenheid van het zilver regeeringsjubileum.

ADVERTENTIËN

LANDSTORMERS!

Het portret van H.M. de Koningin

wordt door ons in zeer fraaie goudlijst met glas gezet
In drie breedten verkrijgbaar, resp.
à f 1.40 - f 1.75 - f 2.40.

Reeds honderdtallen in Friesland geplaatst.
EEN SIERAAD VOOR DE HUISKAMER
Firma L. Scheepstra, Leeuwarden

Is Adverteeren Bezuiniging?

Om te berekenen of adverteeren voordeel brengt, moet men bedenken dat, wanneer men wil zenden éénmaal per jaar een circulaire aan 60.000 bepaalde adressen, hiervoor moet worden uitgegeven:

Voor het drukken van 60.000 circulaires f 250.—
" " " " 60.000 enveloppen " 182.—
Schrijffloen 60.000 adressen " 300.—
Porto's " " " " " 1200.—

f 1912.—

Plaatst men 12 maanden achtereenvolgend een advertentie, groot 100 regels, dan betaalt men slechts f 660.— per jaar en wordt hiervoor 12 maal aan 60.000 adressen uw artikel onder de oogen gebracht. Terwijl één circulaire slechts 1 maal komt en 3 maal zooveel heeft gekost.

FONGERS PRIJZEN 1924

MODELLEN.	Prijzen in uitrusting 4*)	Prijzen in uitrusting 1**)
DAMES-RIJWIELEN		
BD	Gld. 195.—	Gld. 176.—
BDG	" 175.—	" 158.—
DZ	" 150.—	" 135.—
HD	" 118.—	" 105.—
HEEREN-RIJWIELEN		
BB	Gld. 180.—	Gld. 161.—
CCG	" 165.—	" 148.—
HZ	" 140.—	" 125.—
HH	" 110.—	" 97.—

*) Met vrijwiel en valgremsen.
**) Zonder extra-montage (met vast tandwiel).

Door uitbreiding van de serie met modellen BDG en CCG is de keuze nog ruimer dan voorheen.

De modellen 1924 vertoonen verscheidene verbeteringen in constructie en montage, welke in onze volledige prijs-courant 1924 uitvoerig zijn omschreven.

Elke Fongers, die de fabriek verlaat, wordt als steeds practisch onbegrensd gegarandeerd.

Wie bij de keuze van een Rijwiel REKENT, kiest een FONGERS.

Uitgaaft van C. BLOMMENDAAL, te 's-Gravenhage:

De Burgerlijke Stand in vragen en antwoorden

door J. C. BAUMANN,

Burgemeester en Secretaris van Woubrugge,

en W. B. VAN DE WATER,

Secretaris van Overschie en Leeraar Staatsinrichting M. O.

Dit werkje is in hoofdzaak geschreven voor degenen, die studeeren voor de akte van bekwaamheid in de gemeente-administratie.

De prijs bedraagt f 1.50; met wit papier doorschoten, f 2.—

Alom in den Boekhandel te bekomen, en, tegen inzending van het bedrag, ook bij den Uitgever.

BEZOEKT

op 31 Mei op het terrein van den
LANDDAG
te Hoofddorp (Haarlemmermeer)

de STAND van
HET LANDSTORMBLAD

Vraagt inlichtingen aldaar
over RECLAME in dit blad
Ook abonnementen op het blad
worden daar aangenomen

GROOTE LANDDAG

gevolgd door een

OPENLUCHTSPEL MET RIDDERTOURNOOI

PAGESPEL en

HISTORISCHE OPTOCHT

op

ZATERDAG 31 MEI 1924,

te

HOOFDDORP.

Kaarten voor terrein ad f 1.60 en f 1.10 kunnen tot een beperkt aantal worden betrokken te

AMSTERDAM, bij 1e Secretaris Uitvoerend Comité, Res. Kapitein K. L. SCHELL, Bureelengebouw, achter de Oranje-Nassaukazerne, kamer 45, telefoonnummers van 10-5 uur 43163, 43164 en 30560,

HAARLEM, bij JOH. MAAS, Grootte Markt 14,

LEIDEN, bij R. DE WILDE, Breestraat 93 en J. E. ZIRKZEE Kort Rapenburg 2,

HOOFDDORP, bij B. ASJES, Hotel „de Landbouw”, Tel. No. 12.

Voorts is een zeer beperkt aantal tribunekaarten (gereserveerde zitplaatsen) voor verkoop beschikbaar ad f 5.— f 3.50 en f 2.25 welke uitsluitend aan eerstgenoemd adres kunnen worden aangevraagd.

Men wordt verzocht voor de tribunekaarten geen gelden te zenden, voordat zekerheid van toewijzing bestaat.

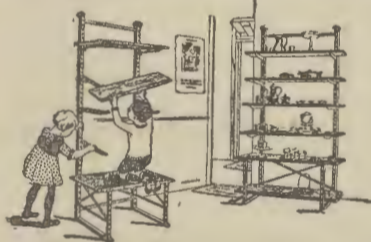
Namens het Uitvoerend Comité,

De 1e Secretaris

Res. Kapitein K. L. SCHELL.

Amsterdam, 15 Mei 1924.

„ROPIT” ETALEERSYSTEEM

THEODOR POLET

v/h. N. VISSER & Co.
AMSTERDAM - Tel. 53645

STEENDRUKKERIJ BOUDIER & CO

WALDORPSTR. 277 - GRAVENHAGE TEL. H7791

MODERNE VERPAKKING
RECLAMEPLATEN - ETIQUETTES
VOUWDOOZEN

L. de Vries Hzn.
Brugstraat 7
GRONINGEN

Heeren- en
Jongheerenkleeding.

Uniformen
Rijbroeken

FATUM

Piet Heinplein 6 s 's-Gravenhage
Telefoon M. 3940

Ongevallenverzekering

H. EYSTEN & Co.
Commissionnaires in Effecten en Assurantiën

Belasten zich met de uitvoering van Effecten en Assurantiën-orders, onverschillig van welken aard Inlichtingen gratis en zonder verplichting.

VAN WOUWSTRAAT 184 - AMSTERDAM

DEBET

Heden is verschenen:

De Bijzondere Vrijwillige Landstorm.

Instituut tot steun aan
het wettig gezag

HANDLEIDING
samengesteld door
G. F. BOULOGNE

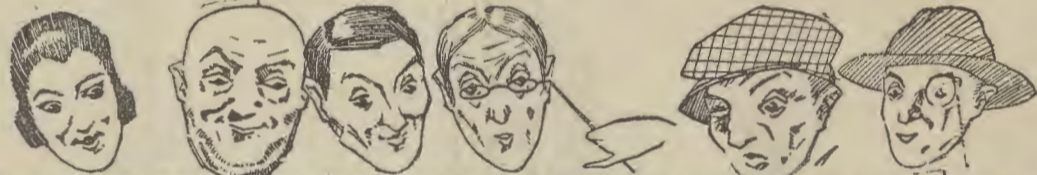
Prijs f 0.60 per exempl.

Franco toezending geschiedt
na ontvangst van postwissel
à f 0.68 door de uitgeefster

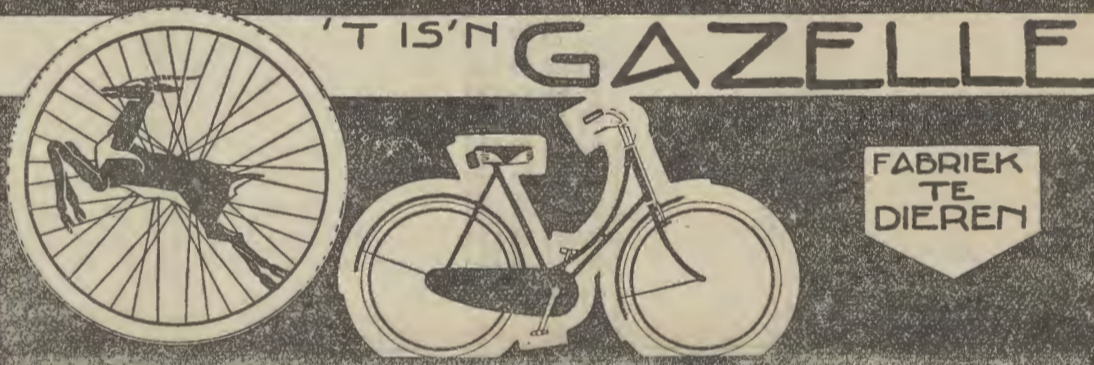
N.V. Drukkerij „De Motor”
SNEEK

DEBET

PIJPTABAK
Piny Woods
30 CENT 1/2 ONS

'T IS 'N GAZELLE

FABRIEK
TE
DIEREN

EVERSHARP

verzegeld door de

WAHL PEN

Honderd malen
per dag hebt ge
ze nodig

De drukste zakenmensen noemen het Eversharp potlood het grootste zaken-potlood. — Volkomen terecht, maar dit geldt ook voor de Wahl Vulpen, de eerste in dit genre van geheel metaal. Ze bevat meer inkt dan andere merken. Ze kan niet barsten of breken. Eversharp potlood en Wahl Vulpen behoren beiden op uw lesenaar voor gebruik aanwezig te zijn.

Verkrijgbaar bij
alle Boekhandelaren en bij de
Importeurs:
BLIKMAN & SARTORIUS
AMSTERDAM

Openluchtspel en Ridder-Tournooi

ter gelegenheid van den
Landdag
van den Bijzonderen
Vrijwilligen Landstorm.
Hoofddorp - 31 Mei 1924.

ROTTERDAMSCHER
BANKVEREENIGING
ROTTERDAM · AMSTERDAM · DEN HAAG

KAPITAAL f 75.000.000
RESERVE f 37.000.000

DEPOSITO'S
CHEQUE REKENINGEN MET RENTEVERGOEDING
ALLE BANKZAKEN

K. TIKTAK'S

THEE

KOFFIE

AMSTERDAM

OPGERICHT IN 1870.

GRONINGEN

HET LANDSTORMBLAD

ORGAAN TEN BEHOEVE VAN
DEN BIJZONDEREN VRIJWILLIGEN LANDSTORM
INSTITUUT TOT STEUN AAN HET WETTIG GEZAG.

ADMINISTRATIE EN REDACTIE: KONINGINNEGRACHT 50 'S-GRAVENHAGE.

ABONNEMENTSPRIJS
F. 1.50 PER JAAR.

LOSSE NUMMERS
15 CENT.

Na den afloop.

De Landdag te Hoofddorp, georganiseerd voor de Verbands Stelling van Amsterdam en Kennemerland, is achter den rug.

Het is een welgeslaagde dag geworden en dankbaar vermelden wij de algemeene medewerking, waardoor de laatste dag van Mei voor duizenden onzer mannen en vrouwen tot een feestdag is geworden.

Er behoorde moed toe, om het waagstuk te volvoeren, waartoe de wakkere Burgemeester van de Haarlemmermeer, Mr. A. Slob, het initiatief heeft genomen.

Krachtig bijgestaan door den Res. Kapitein K. L. Schell, heeft zijn organiseerend talent het aangedurfd om den landdagbezoekers een historisch schouwspel aan te bieden, zóó volledig, zóó grootsch en op een enkel detail na, zóó historietrouw, als zelden werd gezien.

Nadat de eigenlijke landdag was geëindigd, mochten de landstormers de beste plaatsen op het terrein bezetten, om vandaar rustig van de schitterende riddelspeelen te genieten.

Ook het overige publiek zal zeker niet rouwig geweest zijn, dat het zich op dien zonnigen zomerdag een tocht naar het hartje van de Haarlemmermeer heeft getroost.

Het was een dag van saamhoorigheid en eenheid, van propaganda en consolidatie. 'n Landstormdag!

Hooge belangstelling.

De Bijzondere Vrijwillige Landstorm mag zich in hooge belangstelling verheugen.

Telkens weer wordt van de zijde der Regeering blijk gegeven op hoe hoogen prijs de vrijwillige beschikbaarstelling onzer mannen wordt gesteld.

Daarop zijn wij trotsch.

Ook op den landdag te Hoofddorp mochten wij de Ministers van Binnenlandsche Zaken en Landbouw en van Oorlog, Z. Exc. Jhr. Ruys de Beerenbrouck en Z. Exc. J. J. C. van Dijk in ons midden zien en dat niet voor den duur van „een officieel oogenblik” doch voor zoogoed als den geheelen landdag.

Onze mannen en vrouwen waardeeren dit. Zij willen de leidlieden van ons volk — en allermeeest onze hooge Leidsvrouw — gaarne zien afgebeeld, doch het allerliefst van aangezicht tot aangezicht aanschouwen.

Omdat zij dezen op elk goed spoor willen volgen.

In voor- en tegenspoed.

In nood en dood.

Omdat dezen in hunne handen den zwaren last moeten dragen van de vrijheid en blijheid en 't geluk van ons volk.

Groningen volgt.

De welgeslaagde landdagen van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm vinden navolging.

Op 5 Juli a.s. zal voor het Landstorm verband Groningen een landstormdag worden gehouden te Veendam.

Een uitnemend terrein om de vele bezoekers te ontvangen is beschikbaar en de Veendamsche burgerij is enthousiast om onze mannen en vrouwen te ontvangen.

Een Uitvoerend Comité is uit voorstaande burgers gevormd. Het heeft de ge-

weldige taak, om den landdag te doen slagen op zich genomen. Allerwege valt de grootste bereidwilligheid tot het verleenen van medewerking en steun te vermelden.

Hier ondervindt de Groningsche Gewestelijke Commissie hetzelfde als de Commissien Stelling van Amsterdam en Kennemerland hebben mogen zien: Vele handen maken licht werk!

De afdeling Groningen enz. van den Vrijwilligen Landstorm Motordienst onder Majoor Van Heeckeren van Kell, de Koninklijke Marechaussées onder Kapitein Piekema en onze koene vliegers uit Soesterberg zullen naar hun beste krachten helpen, om den Groningschen landdag onvergetelijk te maken.

Wij hebben gezien, hoe zij dat kunnen.

Geen gemeenschap.

Wij willen niet aangezien worden voor fascistten, noch voor actualisten.

Zoodra de eerste sporen van fascisme zich in ons land openbaarden, hebben wij tegen deze contra-revolutionaire — doch in wezen ook revolutionaire — beweging — stelling gekozen.

Het actualisme kan in Nederland geen toekost hebben.

Het gewroet om door het aanwerven van werkwilligen, stakingen te breken, zooals de actualisten thans met de metaalarbeidersstaking bij „Werkspoor” probeeren, is nutteloos werk.

Met economische conflicten, met stakingen, noch met politiek laat de Bijzondere Vrijwillige Landstorm zich in.

Dit instituut is nationaal georganiseerd en heeft zich vrijwillig en belangeloos gesteld onder het Wettig Gezag.

Daarom blijven de Landstormers rustig hun krachten wijden aan hun maatschappelijke plichten.

Wij hebben ons uitsluitend verbonden om op te komen als een Wettige Regeering om terwille van den nood van het Vaderland roept.

En als 't dan moet... dan zal het nog zijn met weedom in het hart.

Doch van het harteloos en eenzijdig drijven van de actualistische groep willen wij verre blijven.

GEWEIGERD.

Een aantal Landstormbladen is onder opmerking „Geweigerd” teruggelaten, terwijl later bleek, dat dit was geschied, omdat moeilijk de abonnementsprijs kon worden betaald. Daarom wordt herhaald:

De Vrijwilligers ontvangen het blad, ook al zijn ze niet in staat iets daarvoor bij te dragen.

In onze organisatie is welgesteldheid geen factor, waarmede, rekening wordt gehouden! Als wij maar 18 karaats-mannen hebben.

MILL en St. HUBERT.

Uit het verslag van de gemeenteraadszitting d.d. 8 April 1924.

4. Adres van den Vrijwilligen Landstorm te St. Hubert en Mill om een subsidie van f 30. Het verzoek wordt met algemeene stemmen ingewilligd.

ONDERSCHRIFT.

Dergelijke subsidies, ook van kleine bedragen, zijn toe te juichen. Zij zijn al van groote betekenis om de waardeering welke er uit spreekt.

Koninklijk bezoek aan Buren.

Eerewacht door onze mannen!

Op Woensdag 21 Mei l.l. maakte H. M. de Koningin en Z. K. H. de Prins der Nederlanden, beschenen door een echt oranjezonnetje, een tocht door de bloeiende Betuwe van uit Arnhem en bracht daarbij een officieel bezoek aan het Koninkl. Weeshuis en de Ned. Herv. Kerk te Buren.

Tot de vele huldebetoogingen, die tijdens Hr. Ms. bezoek plaats vonden, behoort in ons blad zeker aangestipt de eerewacht van de bijzondere vrijwilligers van de afd. Buren, die zich op initiatief van hun plaatsel. leider Res. luit. de Kruijff onder commando van sergeant Van Wijk had gevormd, en opgesteld was naast den hoofdingang van bovengenoemd weeshuis, met goedkeuring van militaire en civiele autoriteiten.

Daar voor zoo'n spontane huldiging ter plaatse slechts zelden gelegenheid bestaat, voelden onze mannen zich dan ook overgelukkig, toen H. M. vooraf reeds, op het desbetreffend verzoek om op deze wijze uiting van trouw en liefde aan 't Oranjehuis te mogen geven, goedgunstig beschikte.

Bijzonder werd de attentie van de N.L.C. op prijs gesteld door de deelnemers, toen hun na afloop een koffietafel werd aangeboden.

Met recht kunnen we zeggen, dat onze regeeringsgetrouwen op origineele wijze uiting van hun gevoelens aan het Vorstenhuis hebben gegeven.

De Landstorm-Eerewacht te Meppel.

Het was feest in Drenthe, toen H. M. de Koningin op 5 Juni en volgende dagen aan deze provincie een bezoek bracht.

Op den morgen van den 5den werd H. M. aan den ingang van de provincie, n.l. op het station Meppel verwelkomd door den Commissaris der Koningin. Doch ook de mannen van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm waren present om H. M. met een eerewacht te ontvangen.

Onder commando van den res. 1e luitenant W. Vink, stonden de mannen van de Compagnie Meppel met hun hondertwintigen gereed om de Koningin hun eerbewijs te brengen.

Van de leden der Gewestelijke Landstorm-Commissie Drenthe waren aanwezig: de heer Knoppers, voorzitter, de heer de Bruyn, secretaris en Baron de Vos van Steenwijk. Ook de heer Jalink van het IJsselverband.

Verschillende sectiën hadden voor deze eerewacht hun contingent geleverd.

Vartegenwoordigd waren de sectiën: Meppel, Nijeveen, Havelte, Nyensleek-Vledder, Dwingeloo Diever, Koekange, Ruinerwold, Ruinen, Staphorst en Rouveen.

Aan de vorming van deze eerewacht, die door de mannen geheel vrijwillig en op eigen kosten werd samengesteld, hebben de volgende heeren veel medewerking verleend: de 1e luitenant Klomp, van het Verband Drenthe, de plaatselijke leiders K. v. d. Molen, J. Bijker, A. Beune, H. Akse, G. Brounink en de plaatselijke leiders van Rouveen en Staphorst.

In H. M.'s reisprogramma was op 3 minuten gerekend voor het oponthoud te Meppel.

Doch H. M. maakte er een kwartier van!

Nadat de trein het station was binnengerold, stapte de Koningin uit en onderhield zich met een deputatie uit het gemeentebestuur van Meppel. De eerewacht bracht het verschuldigd eerbewijs. H. M. onderhield zich daarna met den Commandant en inspiceerde de wach!

Daar stonden onze eenvoudige en toch kloekke mannen, in de onmiddellijke tegenwoordigheid onzer hooge Landsvrouw.

Aan den Commandant en daarna nog weer aan den Gewestelijken Secretaris betuigde H. M. Haren dank voor de hulde Haar door de Landstormers gebracht en Hare ingenomenheid met den uitnemenden indruk, dien de eerewacht maakte.

Zoo was het ook. Onze mannen stonden keurig opgesteld en ook hun marschgang mocht gezien worden.

Zoo uit hun werk komende, bewezen zij nog flinke soldaten te zijn.

Ook het publiek kwam onder den indruk van de verschijning van onze Koningin en hief spontaan het Wilhelmus aan.

Na het vertrek van Hare Majesteit zijn onze mannen nog een uurtje gezellig samengebleven.

Daarna zocht ieder zijn huis en haard op.

Plicht riep weer tot harden arbeid!

Landstorm Korps Veluwzoom.

De kapitein W. van Ingen Schouten, commandant van het L. S. M. korps de Veluwzoom, is met ingang van 15 Mei 1924 eervol ontslagen uit den militairen dienst en bevorderd tot Reserve-Majoor bij het 8e Regiment Infanterie. Genoemde reserve-majoor blijft commandant van het korps.

Nationale Wedstrijden,

uitgeschreven door de Vrijwillige Burgerwacht te Apeldoorn.
24 Juli — 9 Augustus 1924.

We ontvingen de uitnodiging onder toezending van een programma, als Bijzondere Vrijwillige Landstorm deel te nemen aan bovengenoemde Wedstrijden.

De Gewestelijke Commissies van „TWENTE”, „VELUWE”, „VELUW-ZOOM” en „DE IJSSSEL” geven gaarne aan deze uitnodiging gevolg en besloten, elk met minstens één vijftal in den Korpswedstrijd uit te komen terwijl de leden worden opgewekt, deze Wedstrijden te bezoeken.

Aan alle Plaatselijke leiders in deze verbanden is een ex. van het Programma toegezonden, meerdere ex. worden door den Commandant der Burgerwacht, Deventerstraat 19, op aanvraag gaarne verstrekt.

Zeer terecht wordt in het voorwoord genemoreerd, dat Apeldoorn meermalen de eer genoot, de beoefenaars der schiet-sport op de fraaie banen van de Koninklijke Scherpschutters der Veluwe te mogen ontvangen. Onnoodig achten we 't hierom te wijzen op de gunstige ligging van het wedstrijdterrein. Pag. 6 vermeldt niet minder dan 15 klinkende namen, samen vormende het Eerecomité, en al dadelijk mogen we hiervan toevoegen, dat het programma is in overeenstemming met de verwachting. Voor

M. 95 zijn 6 banen, voor buks en rijks-cylindergeweer 5 banen beschikbaar.

In alle afdeelingen mag in staande en knielende houding worden geschoten. Als schijfbeeld van M. 95 wordt genoemd de schijf „Scherpschieten Burgerwacht” van de Kon. Milit. Acad., waarin een elf is aangebracht.

De Korpswedstrijden zijn gesplitst in die voor Burgerwachten en Landstorm-Afdeelingen enerzijds, voor Schietverenigingen anderzijds. Verder vermeldt het programma voor M. 95 Personeel-, Vaste baan-, Vrijebaan-, Eerebaan- en Gekluwedstrijden, terwijl nieuw is de 8e Afdeeling Koningschutterswedstrijd.

Als prijzen in de Korpswedstrijden worden uitgelooft een zilveren beker, een zilveren lauwerkran, een zilveren tak, een kruis en verder de gebruikelijke medailles. Behalve in den personeelen wedstrijd worden ook in den vastebaanwedstrijd kunstvoorwerpen uitgelooft.

Bovengenoemde Gewestelijke Landstorm-Commissies stelden mede een fraaie collectie prijzen ter beschikking.

En dus volop aanleiding en gelegenheid voor onze leden om in deze wedstrijden mede te dingen.

F. JALINK Bzn.

Limburgsch Nieuws.

Na zijn bevordering tot Luitenant-Kolonel en zijn eervol ontslag als beroeps-officier, is de reserve-Overste L. D. L. M. Coenegracht, commandant van het landstormkorps „Limburgsche Jagers” gebleven. Het geheele Korps heeft deze herbenoeming met veel vreugde begroet. Vier jaren reeds commandeerde de reserve-Overste Coenegracht het Korps met veel voortvarendheid, beleid en toewijding en niet het minst met veel kameraadschappelijkheid. Mogen wij hem nog lang behouden!

Het zou te ver voeren om alle afdeelingen op te noemen, welke de *photo van H. M. de Koningin* in een feestelijke of intieme bijeenkomst uitreikten. Van Mook tot Mheer en van Stramprooy tot Vaals heerschte veel geestdrift bij het aanvaarden van dit Vorstelijk geschenk, hetwelk wederom nauwer den gulden band aahaalde tusschen Oranje en Nederland, en van Nederland niet het minst Limburg!

In 1923 nam men circa 1500 schutters aan de plaatselijke wedstrijden deel. In 1924 bedraagt dit getal circa 2000. Dus 500 in de voorwaartsche richting! Op de leidersvergaderingen te Venlo, Roermond en Valkenburg, welke dit jaar drukker bezocht waren dan ooit tevoren, hadden de vóórbesprekingen tot deze wedstrijden plaats.

De korpswedstrijd zal dit jaar wederom plaats grijpen op de Meliekerheide bij Roermond en wel zeer waarschijnlijk op Maandag 8 September. Hieraan nemen 10 % der plaatselijke schutters, dus circa 200 man, deel. Gezorgd zal worden voor minstens even-mooie prijzen als in 1923.

Bij het korps sloten zich wederom zes reserve-officieren aan. Wij naderen thans het getal honderd, hetwelk wij dit jaar hopen te bereiken.

IJverige afdeelingcommandanten verlorren wij in de sergeanten Thomas te Elslo en Loven te Beegden. In hun plaats treden resp. de korporals Driessen en Grachten.

De sergeant Koppen wist te Nederweert, de soldaat Kamps te Afferden en de soldaat Kusters te Oerlo nieuw en opgewekt leven hun sluimerende afdeeling in te blazen. Nu vasthouden en doorzetten!

De Adj. O. O. Quaadvlieg, de vraagbaak en het factotum van het korps in zake wapenen en munitie, heeft ook dit jaar wederom heel wat moeten „plussen en minnen” eer hij alle afdeelingen het hun toekomstige had doen geworden. Het dringende verzoek is hier zeker niet misplaatst om op tijd en juist-ingevuld aan het korpscommando terug te zenden: de vrachtbrieven, de schietstaten en de quitanties. Gewoonlijk blijft men met de laatste zelden in gebreke!

De secretaris van de gewestelijke commissie in Limburg (no. 15a Bourgogne-

straat te Maastricht) houdt zich ten zeerste aanbevolen voor kort nieuws (als boven) omtrent personen, zaken en omstandigheden. Voor taal en stijl behoeft men zich bij de toezending niet bezorgd te maken, aangezien alle berichten nauwkeurig verzorgd en verwerkt worden.

GRAAFLAND.

Vrijwillig Landstormkorps Motordienst.

SECTIES MEPEL en BLOKZIJL.

Wij lezen in de „Prov. Overijselsche en Zwolsche Courant”:

In den nacht van Woensdag op Donderdag, 28 Mei j.l. werd zoowel in als om Steenwijk een zeer bijzondere bedrijvigheid waargenomen. Van verschillende kanten zag men omstreeks drie uur automobielen en motorfietsen met talrijke militairen Steenwijk binnenrijden, die zich in de omgeving van het station verzamelden.

In het hotel „De Kroon” werden zoo het scheen de consignes gegeven en na het gebruik van een kop koffie werden de motoren aangezet en reden een vijftiental dezer voertuigen met hun gewapenden last weg in Oostelijke richting.

Een zelfde levendigheid had een opmerkelijk toeschouwer omstreeks denzelfden tijd in Meppel op het „Weem” kunnen ontdekken.

Hier was het een convooi, dat met groote haast werd toegerust en zwaar gewapend om — zoals de veronderstelling luidde — hulp te brengen aan de hoofdstrijdmacht van het Oostelijke leger, dat in hevig gevecht gewikkeld was in de lijn, die door Heerenveen N. Z. gaat.

Tel 3.20 voormiddag krijgt de commandant van een afdeeling motorrijders en auto's van het Westelijk leger door een wielrijder te Steenwijk bericht van de toebereidselen te Meppel, voor de verzending van het convooi.

De commandant, die van de hoofdmacht van het Westelijke leger was afgeraakt, besluit met zijn afdeeling te trachten deze poging te verhinderen en zoo mogelijk het convooi te onderscheppen.

Op de lijn Steenwijk—Heerenveen kon men in Oostelijke richting nu allerwege bij het krieken van den dag een levendige actie zien ontwikkelen.

Alle strategische punten waren min of meer sterk bezet toen de zon hare eerste stralen over de aarde schoot.

Met bliksemsnelheid brachten de verkenners de noodige gegevens, voor de uitvoering van het plan van groote beteekenis, zoodat tegen half zeven de kop van de colonne precies midden in Noord-Wolde bij de brug stootte op 'n sterke macht, waardoor dit gedeelte v.h. convooi totaal vernietigd werd. Evenwel was — waarschijnlijk door het te vroeg ingrijpen — het eigenlijk convooi ontkomen, dat zijn bestemming nu wel niet bereikte, doch de vernietiging van het geheel was niet gelukt.

Te half acht werd aan den weg naar Frederiksoord verzamelen geblazen, terwijl hier door den majoor van het motor- en automobielkorps, baron van Heeckeren, de oefening werd besproken en een woord van dank werd gebracht aan de commandanten der beide sectie's, n.l. reserve-luit. J. Loos te Blokzijl en L. S. kapt. J. Hulsebos en Meppel, die het initiatief voor deze leerrijke en tevens prettige oefening hadden genomen.

Onder aanvoering van majoor van Heeckeren werd te ongeveer 8 uur in een lange rij van auto's en motorrijders naar Steenwijk gereden, waar de oefening met een flink gemeenschappelijk ontbijt werd besloten.

Dat de speeches aan de tafel en een foto-opname daarna niet ontbraken, spreekt van zelf.

De sectie's Meppel en Blokzijl van het motor- en automobielkorps en de Bijzondere Vrijwillige Landstormers der sectie's Steenwijk en Wanneperveen zullen zeker geen berouw hebben over den nacht, dien zij voor dit doel gaven.

In 't geheel werd er door pl.m. 20 auto's en motorrijwiel en 100 militairen aan deze welgeslaagde oefening deelgenomen.

Oefeningen Motordienst en Vaartuigendienst.

Met medewerking van een afdeeling infanterie en onder leiding van eenige commandanten bij 't veldleger hebben de afdeelingen Motordienst en Vaartuigendienst van den Vrijwilligen Landstorm in de omgeving van Leiden eenige uitstekend geslaagde elementaire oefeningen gehouden.

De eerste oefening betrof den Motor-

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

CORONA-MODEL 1924
PRIJS IN KOFFER fl. 170.—
MET SCHRIFTELIJKE GARANTIE.
De SCHRIJFMACHINE voor
KANTOOR, thuis en in het veld.
Importeurs RUYSS HANDELSVEREENIGING
OVERAL VERKRIJGBAAR

dienst. Verondersteld werd daarbij het bestaan van een algemeen oorlogstoestand op het tijdstip van aanvangen, en vervolgens een bijzonder O. T. bij de „blauwe” (in tegenstelling met de „roode”) troepen, in casu de van uit 's-Gravenhage in actie gebrachte Landstorm-colonne.

In de lijn Abcoude—Aalsmeer is het tusschen de blauwe en roode troepen tot een gevecht gekomen. Ten westen van de lijn Kudelstaart—Oostelijke Ringvaart v. d. Haarlemmermeer bevinden zich zwakke patrouilles van beide partijen.

In auto's, meest „Ford's” en op motorrijwiel van particulieren (sommige eigenaren namen zelf aan de oefening deel) werd de toeh naar Oude Wetering gemaakt, terwijl de hoofdmacht werd gedekt door een voorhoede, die zich na de hoofdbeweging weer bij den troep aansloot.

De oefening had een uitstekend verloop. Het materiaal hield zich best.

Terwijl de z.g.n. voorhoede van den motordienst van haar terrein terugkeerde, en de hoofdmacht te Oude Wetering even verpoosde, was de voorhoede van den vaartuigendienst reeds van wal gestoken.

Op het bericht, dat uit luchtverkenning is gebleken, dat roode trepen bij Zaandam (wat 'n combinatie) in opmarsch zijn tracht Blauw zijn vleugel van Aalsmeer naar het Westen te verlengen, teneinde de lijn naar de Noordzee af te sluiten.

Tot dit doel nu, wordt infanterie uit 's-Gravenhage per autotrein aangevoerd, met opdracht, een opringen van den vijand langs den Ringdijk, Aalsmeerderweg en Slotterweg te beletten. Verondersteld wordt een nevenbeweging aan de Westelijke zijde, van een ander bataljon, terwijl meerdere versterkingen onderweg zijn om het nakomende gedeelte te beveiligen.

Aan deze oefening van den Vaartuigendienst, lag dezelfde gedachte ten grondslag als van de vorige van den motordienst.

Verondersteld werd een belegering van de stelling Amsterdam, door roode troepen. Ten gevolge van groote successen, door Blauw behaald op een ander terrein, b.v. op de Veluwe zijn de roode troepen in den vorigen nacht afgetrokken.

Vliegtuigen melden dat de terugtrekkende colonnes van Rood zich bevinden in de lijn 's-Gravenhage, Zoetermeer—Zegwaard enz., waarna tot onmiddellijk vervolgen wordt besloten.

Aangezien inundaties zijn gesteld (land onder water gezet) tusschen de linies Hoofddorp, Aalsmeer en den Rijn worden de voor vervolging bestemde troepen per vaartuig gebracht tot aan den Rijn.

Langs de Ringvaart over het Brasemermeer ging het nu in motorbooten via Warmond naar Leiden, waar de veronderstelde inundatie ophield, en de vervolging te voet kon worden voortgezet.

Middelertijd werden race-booten vooruit gezonden, om de uitgangen van de Zijl en de Zijpe vast te houden.

Voor al op de meren hadden we gelegenheid, de snelle vaart en het gemakkelijk wendend der beschikbaar gestelde booten te bewonderen. De diverse eigenaars, leden van den landstorm, hadden goed succes met hun perfecte booten.

Het schitterend mooie zomerweer gaf aan de oefeningen een bijzonder genoeglijk karakter, niet het minst voor de pers, die den tocht meemaakte in het comfortabel ingericht jacht „Vennemeer”, van den heer G. J. Silevis.

Aan de leiding namen o.m. deel de Res. 2de luits. d'Huy en Boon, Kap. Buurman en Res. Kapt. La Rivière, terwijl beide oefeningen ook werden bijgewoond door Kapt. Dee, commandant van het korps Vrijw. Landstorm te 's-Gravenhage.

De oefeningen gaven ons een hoogen dank van haar waarde als middel voor het aanleeren van verplaatsingstaetiek.

Luchtwachtdienst.

De luchtwachtposten spelen in tijden van oorlog en oorlogsgevaar slechts een passieve rol, zij het ook eene hoogst belangrijke. Zij waarschuwen verschillende autoriteiten, troepencommandanten, besturen en directies van groote belangrijke inrichtingen enz. wanneer er gevaar uit de lucht dreigt. Hoe sneller die waarschuwing kan gegeven worden des te beter is het, want des te meer tijd is er om maatregelen te nemen voor afweer, dekking enz. enz. Hieruit blijkt dus dat in de 1° plaats de waarneming van vijandelijke vliegtuigen zoo spoedig mogelijk moet kunnen geschieden; een ruim gezichtsveld vanuit de opstelling van den post is dus geboden, waaruit volgt dat alleen punten die zich boven de omgeving verheffen als kerktorens, hooge gebouwen enz. voor opstellingsplaats in aanmerking komen. Waar eenige personen zich tegelijk op de opstellingsplaats zullen bevinden moet er dus de noodige ruimte zijn voor beweging, terwijl waarneming naar alle richtingen mogelijk moet zijn. Gewenscht is het tevens, dat eenige beschutting tegen regen en wind aanwezig is. Op de opstellingsplaats is een oriëntaartafel aanwezig. Daardoor is het mogelijk dadelijk te berichten van waar en waarheen de vliegtuigen zich bewegen hetgeen natuurlijk van het meeste belang is. Verder zijn de luchtwachtposten alle voorzien van een Zeisskijker met 6-voudige vergrooing.

Waar vliegtuigen meestal onverwachts verschijnen zal voortdurende waarneming noodig zijn, zoodat dus het personeel steeds ploegsgewijze in functie is.

2°. Het is zeer noodig, dat de waarnemers de vliegtuigen goed kunnen onderkennen dus de nationaliteitskenmerken weten. Deze zijn als volgt:

Nederland op het uiteinde van elken vleugel (boven en onder en op beide zijden van het lichaam van het vliegtuig een in 3 gelijke sectoren verdeelden cirkel met kleinere concentrische cirkel van oranje. De grootste cirkel rood-wit-blauw.

België aan weerszijden v. d. romp 3 concentrische cirkels, binnenste zwart, middelste geel, buitenste rood, deze cirkels ook op de vleugels. Het roer drie verticale banen zwart-geel-rood.

Frankrijk aan weerszijden v. d. romp 3 concentrische cirkels, binnenste blauw, middelste wit, buitenste rood, ook op de vleugels.

Engeland Verticale staartstuk, 3 verticale banen voorste blauw, middelste wit, achterste rood. aan weerszijden v. d. romp 3 concentrische cirkels, binnenste rood, middelste wit, buitenste blauw ook op de vleugels.

Het roer drie verticale banen voorste rood, middelste wit, achterste blauw.

Denemarken op de uiteinden der vleugels twee concentrische cirkels, binnenste rood, buitenste rood.

Italië op de uiteinden der vleugels drie concentrische cirkels binnenste rood, middelste wit, buitenste groen. Verder drie verticale banen, voorste groen, middelste wit, achterste rood.

Spanje op de uiteinde der vleugels drie concentrische cirkels, binnenste rood, middelste geel, buitenste rood.

Roer drie verticale banen, voorste rood, middelste geel, achterste rood.

Zweden aan weerszijden v. d. romp drie zwarte kronen.

Roer groen vak door recht-hoekige gele banen in vieren gedeeld.

Noorwegen op beide vleugels drie banen naast elkaar, middelste rood, buitenste blauw.

Roer drie verticale banen, binnenste rood, buitenste blauw.

Aanstellingen.

Lst. vrijw. J. L. VERSPRILLE aangesteld tot lst. sergeant bij de Luchtwachtdienst.

Landstormdag te Hoofddorp.

De Haarlemmermeer in de lentezon. Hoe mooi, hoe wonder mooi, is dit landschap met de eindeloze vergezichten die zich verliezen in den horizont.

In het centrum van de Meer is het feest. Het festijn van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm in de verbanden „Stelling van Amsterdam” en „Kennemerland”. Hoofddorp is in vlaggentooi; het ruime sportterrein is de kampplaats. Daar zal ook het openluchtspel zijn, daar zal Prins Maurits Bergen-op-Zoom binnentrekken door de stadspoort, welke is afgestaan door het Landst stormcomité voor de 3-October-viering, daar zal het riddertournooi zijn.

In de ochtenduren is het nog rustig. Geleidelijk komen de Landstorm-afdeelingen het sportterrein opmarcheeren. Zij komen van alle deelen uit de Stelling en uit Kennemerland. Markers ook, in hun bonte kleedij, die in den zonnebrand wel heel warm moet zijn. Zij brengen hun muziek mee. En Volendamers komen en Leimuidenaren en anderen.

Het geheele dorp viert het feest mee. Draaiorgels zijn er — zij dreunen soms wat erg door elkaar — en echte Amsterdamsche zuurstalletjes, voor de gelegenheid hierheen geïmporteerd.

Folker-machines gonzen over het zonnige dorp en over het sportterrein, waar de korpswedstrijden voor de landstormers zijn begonnen: schieten op het marga-baantje, hardloopen, al dan niet met hindernissen, touwtrekken.

Flink wordt er gewerkt. Voor het schieten is de belangstelling het grootst en hooge doeleijfers werden gemaakt. Geleidelijk stroomden de gasten toe en op het feestterrein zien zij, behalve den wedstrijd, de ijverige propagandisten voor den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm. Voor het nieuwe „Landstormblad”, waarvan het derde nummer is verschenen, wordt flinke reclame gemaakt.

Voor de hongerigen en dorstigen is er een cantine — met „echte” cantine-prijzen — dubbeltjes-tarief.

Intusschen is dit alles nog voorspel, dat aan de officieele opening voorafgaat.

Die geschiedt met eenige

toespraken.

Het eerst betreedt het spreekgestoelte mr. H. Verkouteren, voorzitter van de Gewestelijke Landstorm-commissie „Amsterdam”, eere-voorzitter van het Uitvoerend Comité. Hij geeft een schets van ons volkskarakter. Militaristen zijn wij niet, maar daarom niet anti-militair. De Hollanders vechten niet om te vechten, maar als het moet, zijn zij goede soldaten. Dat heeft ook Napoleon getuigd, en andere veldheeren, die Hollanders in hun gelederen hebben. Een kalme moed, een kalme doodsverachting kenmerkt ons volk. Men predikt nu de weerloosheid en zegt, dat de moderne gassen zoo verschrikkelijk zijn. Maar de oorlog is al te verschrikkelijk geweest, doch daarom moeten wij niet weerloos zijn. Met weerloosheid gaan wij ten onder. Wij zijn geweest de grootste onder de kleine naties. Dat moeten wij blijven. Wij moeten ophouden de eer van onze vaders.

Hiermee verklaarde spreker den landdag voor geopend. (Applaus).

Op dit oogenblik kondigt trompetgeschal de komst van de ministers Ruys de Beerenbrouck en Van Dijk; met gejuich worden zij begroet.

De heer L. F. Duymaer van Twist, voorzitter van de Nationale Landstormcommissie heet de ministers welkom en spreekt daarna over de eenheid in ons volk. Er is verschil van levensbeschouwing, maar daarnaast een nationale eenheid, welke is gedemonstreerd bij de jubileumfeesten der Koningin. En ook in de November-dagen van 1918. In die

dagen van woeling is de Bijzondere Vrijwillige Landstorm opgericht. En sedert is hij gegroeid in de diepte en in de breedte. Daar zijn gekomen het motorkorps, het vaartuigenkorps, het spoorwegkorps en de hulpdienst. Er zijn 26 gewestelijke en 1125 plaatselijke landstorm commissies. Het aantal leden, bedraagt thans 48.695. (Applaus.)

„Zal de Regeering op u kunnen rekenen?” vraagt spreker den landstormers. Applaus beantwoordt de vraag.

„Nederland ziet naar u op,” gaat spr. voort. „Laten wij toonen, dat, wat ook ons scheidt, wij nationaal één zijn, als het belang van het Vaderland op het spel staat.”

Het lucht-escadrille.

Na den middag! Het feestterrein wordt voller en voller. Klokslag twee uur cirkelen boven de hoofden van de duizenden toeschouwers de militaire vliegers, de mannen van het escadrille, dat in Stockholm den naam van ons land zoo hoog heeft gehouden.

Wat zij presteeren is geweldig. Kranig houden de machines afstand, zij veranderen van formatie, verspeiden zich, voeren wrilles en loopings uit, zij zoeken elkaar weer op, schieten vleugel aan vleugel, laag over het veld. In sprakeloze bewondering staren allen het schouwspel aan, het schouwspel dat eigenlijk te kort duurt, dat

zwarten ridder met Valerius’ „Dancklied”: „Wilt heden nu treden”. Graaf Ernst zet zich naast den Prins op de feesttribune.

De reidans.

De kapel van Frans van Diepenbeek speelt muziek uit „Iphigenie in Aulis” van Gluck...

Tachtig meisjes, in smetteloos wit gekleed betreden het veld. Zij dragen slingers van levend groen en rozen, wuiven niet takken den Prins toe. Het is een treffend schouwspel, dat teere beweeg van heel kleine meisjes op de rythme der muziek. De grootere zijn forscher in hun passen, rustiger misschien en zekerder, technisch vol-

LANDDAG TE HOOFDDORP.

Toespraak van den heer L. F. Duymaer van Twist, Voorzitter der Nationale Landstorm-Commissie. Links de Ministers Ruys de Beerenbrouck en Van Dijk. In 't midden de kolonel der Cavalerie Baron Van Heemstra.

Spreker zet dan uiteen, dat het instituut preventief werkt en hij wijst op de belangstelling der Koningin, die 50.000 portretten gaf voor de landstormers en de herdenkingsplaat, als herinnering aan de aanbieding van het Landstorm-huldeblijk in September 1923.

Spreker eindigt aldus: „Heil u Nederlanders, heil u, Koningin, omringd door een trouwe wacht van Nederlands zonen.” (Applaus).

Dr. L. N. Deckers spreekt daarna. Hij zegt dat 50.000 mannen gereed staan om te bewaren de schatten van het volk, de schatten van taal, kunst en wetenschap. Hij noemt vele namen uit het verleden, van mannen die ons volk groot hebben gemaakt, hij noemt uit het heden twee leiders, die zonder naar de gunst van het volk te vragen, alles voor het volk doen, de ministers Ruys en Van Dijk. (Applaus). Laten wij, zegt spreker, hen steunen, om te bewaren de schatten van het volk, welke zijn verenigd in de persoon van de Koningin.

Met een driewerf „Hoera” beantwoorden de toeschouwers deze toespraak.

Ten slotte spreekt dr. I. H. J. Vos, die o.a. zegt dat de sociaal-anarchisten het ijveren voor den landstorm uitmaken voor reactie en fascisme.

Dit bewijst hoe weinig zij begrijpen van het instituut en van zijn mooie betekenis.

Wij willen behouden het goede, dat wij hebben. Dat is conservatisme in den goeden zin van het woord. Maar geen reactie. En zeker geen fascisme. Fascisten zijn juist zij, die afbreken, zonder te weten, hoe zij zullen opbouwen. De Nationale Landstorm heeft hier voorkomen de troebelen, welke het huitenland hebben geteisterd. Hij strijdt voor het behoud van kunst van wetenschap, van Nederland. Als iemand wil afbreken, zullen de landstormers roepen: „Je maintiendrai”. (Applaus).

Dan wordt gepauzeerd. De officieele gasten verzamelen zich aan een noenmaal.

Aan tafel toast mr. Verkouteren op de Koningin, die het hoofd is van leger en vloot, en op ons Vorstenhuis. Een telegram, met betuiging van trouw, is aan H. M. verzonden.

men langer had willen zien, omdat het altijd weer nieuw blijft het wonder van het vliegtuig.

Een ooievaar, van zijn nest opgeschrikt, zocht angstig te vluchten voor de vreedzame vogels, die wild snorren...

De vliegers keeren naar Schiphol terug. Dan even een korte plechtigheid: de heer Duymaer van Twist deelt de prijzen uit aan de landstormers die de overwinnaars waren in de kampspelen van de ochtenduren...

Berg op Zoom hout sich vroom.

Van Bergen-op-Zoom's stadspoort schallen de klaroenen. De stad heeft de „Spaensche scharen gestuyt”. Spinola, Cordua, Don Velasco hebben ervaren dat „het vlas niet was te spinnen.” Dien van Orangien quam Spangien aen boord.”

Maurits nadert de vesting, de vijand is afgedropen. Maar nog vertrouwt de magistraat het niet, hij houdt de stadspoorten gesloten.

Van de tinnen van de Wousche Poort tuurt de burgerij naar de verta. Een patrouille Harkebusiers nadert de poort. Zij vindt den weg vrij, keert spoorlags terug om Prins Maurits in te lichten.

Van de poort blazen de trompetters den Prinsen-marsch, de Leeuwenbanier wappert op de tinnen.

De Prins komt, tegemoet gereden door den Magistraat. 't Is een mooie stoet, welke door Bergen's burgerij wordt verwelkomd met het „Wilhelmus van Nassauwe”.

Maurits (voorgesteld door jhr. P. N. Quarles van Ufford) wordt door het stadsbestuur geleid naar de tribune, waar de bevrijder van de stad het feest der victorie zal gadeslaan.

Dan komt ook graaf Ernst van Mansfeldt, de opperbevelhebber van de troepen van den koning van Bohemen, met zijn gevolg. Graaf Ernst, de zwarte ridder, in zijn sombere wapenrusting — de heer M. W. van der Schans geeft een kranige uitbeelding van deze martiale figuur — steekt wel sterk af tegen den stadhouder, die het blinkend gouden harnas draagt.

De burgerij van Bergen begroet den

maakter, maar zij missen iets wat de kinderen hebben, iets wat niet onder woorden is te brengen, omdat het is een geheim van de kleinen zelf; een teer geheim, dat zij onbewust in zich dragen en veneten zijn, als zij het zouden kunnen beseffen. En dat daarom altijd een mysterie zal blijven... Zoo wordt de reidans een heerlijk symbool van het ontwaken der lente.

Burgemeester Slob huldigt de leider van het spel van jeugd, Mary Gayord, met een groote mand met bloemen en de toeschouwers juichen zeer hartelijk dit waarlijk mooie gebeuren toe.

Het ridderspel.

De meisjes verlaten het veld; dan — een klein anachronisme — op het veld van het zoo juist bevrijde Bergen op Zoom komen de middeleeuwsche ridders binnen voor het steekspel.

De klaroenen schallen, de wapenkoning betreedt het krijt, de schildknappen volgen. Dan stuiven de twaalf ridders binnen, zes Hollanders en zes Bourgondiërs. De mannen van de bereden militaire politie zijn waarlijk kranige ridders, de wapenkoning (de heer J. M. A. Goedewaagen, 1e luitenant der veldartillerie, commandant van de bereden afdeling politietroepen) leidt voortreffelijk het spel, dat tot een spannende vertooning wordt, al blijken de vurige paarden maar matig gesteld op de kletterende wapenrusting, zoodat een enkel dier halsstarrig weigert zich in den kamp te storten. Maar dat blijft een uitzondering; het spel verloopt vlot, lansen breken op de schilden, de heeren Van Brederode, Van Poelgeest, De Beuauffremont, Van Egmond verslaan hun tegenstanders. Nu eens overwint Holland, dan weer Bourgondië.

Pierre de Beuauffremont, de Bourgondiër, is ten slotte de koning van het steekspel, dat ter eere van Bergen's standhouding is gegeven. Prins Maurits huldigt den koenen ridder die een triumphalen ommeegang langs het veld maakt. Hij heeft het recht gekregen uit de toeschouwers een dame te kiezen, welke voor dit riddersfeest de koningin van de schoonheid zal zijn. Mejuffrouw Hermine Slob, dochter van Haarlemmermeer's

burgemeester, thans burgemeester van Bergen op Zoom, is de uitverkorene. Zij wordt naar de officiële loge geleid, waar zij plaats neemt naast Minister Ruys de Beerenbrouck. Prins Maurits rijdt met zijn gevolg van de feestloge naar de officiële loge, waar hij, in gezelschap van Ernst van Mansfeldt, Ernst Casimir en den burgemeester van Bergen op Zoom de koningin der schoonheid hulde brengt. In de loge worden de hoofdpersonen van het historische spel voorgesteld aan de ministers. Na afloop van de begroeting rijdt de Prins-Stadhouder weder de poort van het verlorene Bergen tegemoet. Waar de burgerij „dien van Oran- giën” toezingt, het mooie lied van Valerius: „Merck toch, hoe sterck...”

Het verdere spel.

De Prins rijdt weer naar de feestloge... een vierkoppig drakenmonster rijdt het veld binnen... de schildknepen zullen hun pagespel beginnen, zij zullen den draak bevechten (de draak, dit tusschen haakjes, is gemaakt door den heer M. de Gee uit Rotterdam met medewerking van de heeren W. de Bakker en C. Mienes uit Hoofddorp).

Elke drakenkop verbeeld een element; de schildknepen bombardeeren het monster met ballen. En elke getroffen kop spuwte wraak, vuur, water aarde (een velddiertje) of lucht (een vogel).

Het publiek schatert om de dardelheid der pages, om den loggen draak, die toch zoo vlug kan bewegen (dat komt omdat een auto in zijn ingewanden schuilt), en nog doller wordt de pret als een paar elowns, op ezels, een ridderspel parodieeren.

Dan nadert het einde. Nog eens kampen de ridders in de mêlée, weer kletteren de harnassen. Nog eens schallen de klaroenen, ditmaal voor het afscheid.

De stadhouder, zijn gevolg de ridders, maken een ommeegang langs het veld. En verdwijnen.

Het mooie feest is afgelopen. Het is een groot succes geweest voor de inrichters, een mooie propaganda voor den Landstorm en zeker een voldoening voor den burgemeester van Haarlemmermeer, mr. A. Slob, den voorzitter van het uitvoerend comité, die zich, met den secretaris, den kapitein K. L. Schell zoo veel moeite voor de voorbereiding heeft gegeven. Voor een niet gering gedeelte is het welslagen aan die voorbereiding te danken. En zeker ook aan het mooie weer, dat op het laatst wat raar ging doen, maar het net tot het einde uithield. Ook den heer H. Wallig, den artistieken leider van het spel komt een woord van lof toe.

Onder de vele bezoekers, waarbij tal van Amsterdammers zagen we o.a. den burgemeester van de hoofdstad, den heer W. de Vlucht, burgemeesters van omliggende gemeenten, den inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm kolonel G. W. Fris en andere militaire autoriteiten.

(Hbl.)

LANDDAG

VAN DEN

Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm te Hoofddorp

op Zaterdag 31 Mei 1924.

De wedstrijden op 31 Mei.

De uitslagen van de verschillende wedstrijden laten we hier volgen:

Hardloopen 100 M.: 1. M. Hamersma, 12.2 sec.; 2. H. P. Vet, 12 sec.; 3. Jacob Stam, 13 sec.; 4. P. Horree, 13.4 sec.; 5. J. Th. A. Willemsse, 13.4 sec.; 6. K. J. C. Broekhuizen, 13.4 sec.; 7. J. A. Wartel, 14 sec.; 8. A. Gorlee, 14.2 sec.; 9. H. J. Westerveld, 14.3 sec.; 10. W. L. Koeleman, 15.1 sec.

Hindernisloop 110 M.: 1. T. Potgieter, van Ames, 21.2 sec.; 4. P. Oostwouder, 21.3 sec.; 5. J. C. Leen, 22 sec.; 6. D. Luyt, 22.1 sec.; 7. A. Gorlee, 22.4 sec.; 8. J. den Butte, 23.3 sec.; 9. W. J. N. de Hart, 23.3

sec.; 10. H. Hoeve Tzn., 24.1 sec.; 11. M. Kamper, 25.1 sec.; 12. B. van der Linden, 25.1 sec.; 13. W. J. Tuin, 25.2 sec.; 14. M. Ouwehand, 25.3 sec.; 15. J. H. Hoogvliet, 26.3 sec.

Touwtrekken: 1e prijs: A. J. M. Vlotman, F. van der Kruijff, W. van der Hoorn, Th. Borgman en M. J. van Graas; 2e prijs: W. F. Renting, M. Boogert, I. J. Kraak; H. J. de Gans en G. Doppenburg;

3e prijs: J. van Alphen, A. A. van Riet, H. J. Oppenkamp, H. P. Reyer en J. C. Saeyns;

4e prijs: G. van den Bos, J. van Vliet, Klaas Oosterbeek, J. Bergkamp en J. Kleijn;

5e prijs: G. Verwer, J. Verhagen, van Maasdijk, van Leeuwen en Commandeur.

Marga-schieten: 1. Th. P. Melman, 97 p.; 2. G. E. van den Berg, 96 p.; 3. luit. J. M. Altena, 95 p.

Telegram en antwoord.

Op het door den bijz. vrijw. landstorm op Zaterdag j.l. aan H. M. de Koningin verzonden telegram, luidende als volgt: „De leden van den bijz. vrijw. landstorm, heden op den landdag te Hoofddorp bijeen, brengen Uwe Majesteit hunne eerbiedige hulde en herdenken met groote dankbaarheid, al wat Uwe Majesteit en Haar Huis steeds voor Nederland deden,” is het volgend antwoord ontvangen:

„Hare Majesteit de Koningin dankt den bijz. vrijw. landstorm te Hoofddorp voor het Haar gezonden telegram en daarin uitgedrukte gevoelens.

Adjutant van Dienst
ELEMET.”

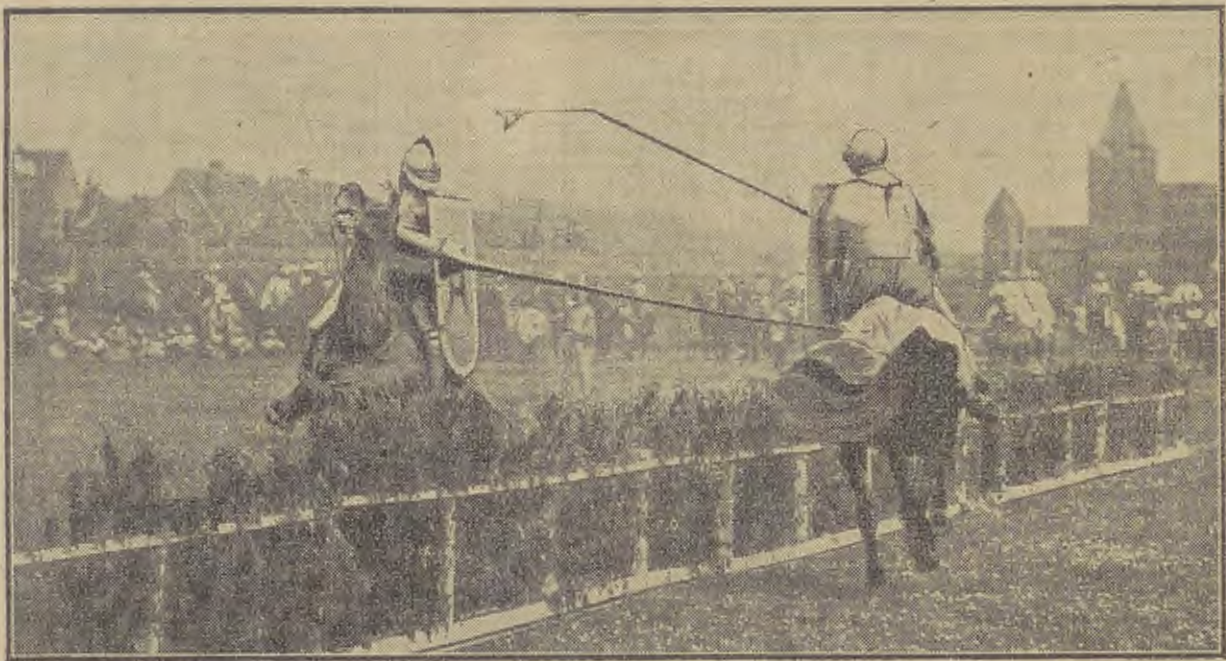
VERBAND STELLING VAN AMSTERDAM.

De wedstrijden, welke ter gelegenheid van den op 31 Mei a.s. te Hoofddorp te houden grooten Landdag werden gehouden voor de bijzondere landstormers uit Noord-Holland, waren, voor wat het Verband „Stelling van Amsterdam” betreft bereids Zaterdag 24 Mei te Amsterdam ingezet met groote Korpsschietwedstrijden, teneinde de Korpsen aan te wijzen, die aan den Landdag-wedstrijd deelnemen.

Onder groote belangstelling werd Zaterdag in de Oranje-Nassaukazerne door de vijftig ingeschreven Korpsen gekampt.

De tien prijswinnende korpsen zijn:

1e prijs Haarlemmermeer (afd. Rijk) met 283 punten.

Zoo hard kwam de stoot aan, dat de lans brak. Op den achtergrond de poort van Bergen-op-Zoom.

2e prijs Amstelveen met 283 punten.
3e prijs Haarlemmermeer (afd. Hoofddorp) met 283 punten.
4e prijs Volendam III met 283 punten.
5e prijs Ouder Amstel II met 280 punten.
6e prijs Weesp met 280 punten.
7e prijs Nederhorst den Berg met 276 punten
8e prijs Spaarwoude met 274 punten.
9e prijs Ouder Amstel I met 274 punten.
10e prijs Amsterdam (afd. I) met 273 punten.
Het grootste aantal rozen werd geschoten door den heer G. van den Berg, Weesp, (9 rozen in 10 schoten).

SASSENHEIM.

De portretten van H. M. de Koningin zijn alhier op eenigszins feestelijke wijze aan de Landstormers uitgereikt, welke daarvoor in vergadering bijeen waren in het hotel „Het Bruine Paard”.

Te ruim 8 uur opende de Voorzitter, de Edel

Landstormkorps „Kennemerland”.

Uitslag schietwedstrijden gehouden op 20, 21 en 24 Mei j.l. in de Infanterie Kazerne Koudenhorn te Haarlem.

A. KORPSWEDSTRIJDEN. Deelgenomen 12 afdeelingen.

1e Prijs.	Afdeeling	Heemskerk met 284 punten.
2e	„	Zandvoort „ 282 „
3e	„	Santpoort „ 271 „
4e	„	Beverwijk „ 269 „
5e	„	Heemstede „ 266 „ (laagste serie 85).
6e	„	Wijkeroo „ 266 „ „ „ 82).

Hoogste Korpschutter:

1e Prijs	J. J. Versteeg.	Afd. Zandvoort met 97 punten.
2e	J. Beentjes Pzn.	„ Heemskerk „ 96 „
3e	P. W. Oorthuisen	„ Santpoort „ 96 „

B. Personeele wedstrijd. Deelgenomen 56 schutters.

1e Prijs	H. P. v. Roozendaal	Afd. Wijkeroo met 99 punten.
2e	C. J. Boerssee	„ Haarlem „ 98 „
3e	P. Heeremans	„ Velseroord „ 97 „
4e	A. A. van Riet	„ Schoten „ 97 „
5e	F. Koelmeij	„ Overveen „ 97 „
6e	G. Nieuwpoort	„ Santpoort „ 96 „
7e	J. J. Versteeg	„ Zandvoort „ 96 „
8e	P. Hoogewerf	„ Heemskerk „ 96 „
9e	E. van Honschoten	„ Zandvoort „ 96 „
10e	J. Duin Klzn.	„ Heemskerk „ 95 „
11e	E. Vermeijs	„ Bennebroek „ 94 „
12e	H. Gillisen	„ Heemskerk „ 94 „
13e	D. van Rijn	„ Haarlem „ 94 „
14e	J. Hoogeeven	„ Beverwijk „ 94 „
15e	W. Oorhuisen	„ Santpoort „ 93 „
16e	J. van Alphen	„ Schoten „ 93 „
17e	H. Ph. van der Meij	„ Zandvoort „ 93 „
18e	A. van der Weiden	„ Heemstede „ 93 „
19e	D. de Groot	„ Wijkeroo „ 93 „
20e	A. H. F. den Baas	„ Haarlem „ 93 „
21e	C. L. Roelen	„ Vogelenzang „ 92 „
22e	N. Nicolai	„ Velseroord „ 92 „

N.B. Bij gelijk aantal punten werd door loting beslist.

Achtb. heer Gouverneur, Burgemeester alhier, de druk bezochte vergadering met de navolgende woorden:

Heeren Wapenbroeders!

Ofschoon ik nooit soldaat ben geweest, niet-tegenstaande ik bij de loting no. 1 getrokken heb, toch is het mij een voorrecht u als zodanig te mogen toe spreken.

Immers toch eenigen tijd geleden ontving ik uit Den Haag de uitnodiging het Voorzitterschap te willen aanvaarden van de Plaatselijke Commissie te Sassenheim. Ik zou geen Oranjeklant, geen goed Burgemeester kunnen zijn, wanneer ik die uitnodiging had afgewezen.

Als uw Voorzitter dan, als deel uitmakende van den Bijzonderen Vrijw. Landstorm, althans een medewerker, mag ik u allen als wapenbroeders begroeten.

Ik heet u allen van harte welkom en spreek bij voorbaat de hoop en de verwachting uit, dat deze bijeenkomst mogen versterken den echten band, die ons allen ware Nederlanders moet

bij de gratie Gods, nog lange jaren mog blijven regeeren tot heil van land en volk.

Dit is het doel van den Bijz. Vrijw. Landstorm, waarvan wij met trots lid zijn.

Vijftig duizend makkers tellen wij in den lande die met ons vormen de lijfgarde van de Koningin.

Steeds als 't ware klinkt ons bondslied:

Wilhelmina, Koninginne!

Trouw geschaard om Uwen troon,

Buigen biddend onze knieën

Heer! bewaar' Uw hand Haar kroon.

Mijne Heeren. Allen herinneren wij ons met welk enthousiasme, alom in Nederland, het Jubeljaar van onze Koningin is gevierd, het ook Sassenheim niet is achter gebleven, maar heeft feest gevierd op een wijze, die de bewondering van de bollenstreek heeft afgedwongen.

DE IJZEREN RUITERS.

samenbinden als trouwe zonen en vereerders van Oranje.

Het Instituut van den Bijz. Vrijw. Landstorm bestaat thans ruim 5 jaren, vindt althans zijn oorsprong in de gespannen dagen van November 1918 toen Pieter Jelles in een droombeeld zich de sleutels van de Residentiestad op een rood fluweelen kussen zag aangeboden. Maar, gelukkig, dromen is bedrog, zoo was het voor 100 jaren, zoo was 't in 1918 nog.

Het is dikwijls onbegrijpelijk, uit iets kwaads wordt niet zelden iets goeds geboren, en zoo is het ook hier gegaan, Pieter Jelles heeft, wat hij evenwel niet bedoelde, de Oranjeklanten wakker geschud, heeft het echt-Nederlandsche bloed weder meer krachtig door de aderen doen vloeien, heeft de „orde” zich doen stellen tegen over de „horde”.

Onder het vaandel van de eerste scharen wij ons, wij voelen dat orde moet heerschen in den staat, dat het gezag van God gegeven worde geëerbiedigd, dat onze geliefde Koningin,

Geen wonder dat ook Sassenheim in een leger van den Bijz. Vrijw. Landstorm zijn contingent ten volle levert. Mogen de gelederen onder de bekwame en ijverige leiding van onze wapenbroeder, den heer K. W. Breda, nog in aanzienlijke mate aangroeien.

Sassenheim aan Oranje! Dat is de hulde geweest in den vorm van een mooie bloemenvaas met deze inscriptie door de bevolking aangeboden. Moge dit het parool blijven, dan leeft ook hier de ware broedergeest, die de grondslag zal zijn van gelukkig samenleven, ja voor de plaatselijke webyaart.

En hiermede Mijne Heeren verklaar ik deze vergadering geopend.

Op het gesprokene volgde een hartelijk applaus.

Hierna werden de portretten uitgereikt, waarna twee coupletten van het Wilhelmus werden gezongen.

Besloten werd aan H. M. de Koningin het volgende telegram te zenden:

Aan H. M. de Koningin der Nederlanden.

De Leden van den Bijz. Vrijw. Landstorm te Sassenheim, in feestelijke stemming bijeen, aanvaardden dankbaar het door Uwe Majesteit geschonken portret, en betuigen Uwe Majesteit bij hernieuwing hulde, eerbied en trouw.

GOUVERNEUR, Voorzitter.

Vervolgens werd het Landstormblad besproken en er op gewezen, dat ieder die er wat voor over had, dit kon doen en dat getracht moet worden bij ingezetenen abonnementen te plaatsen.

Door den Secretaris-leider werd de bespreking over de schietgelegenheid ingeleid, na vooraf de heeren Beerhout en Warnaar dank gebracht te hebben voor het bereidwillig afstaan van hun pakplaats en terrein waar verleden jaar geschoten is en het nu weer beschikbaar stellen.

Algemeen was men van oordeel, daar nu weer te gaan schieten en wel Zaterdag van 6 tot 8 uur.

Daar het zakelijke was afgelopen, werden wij nog verrast met een traktatie, en enkele voordrachten van den Landst. A. Berg en anderen, zoodat velen nog een poosje gezellig bij elkander bleven.

Als antwoord op ons telegram is het volgende schrijven ontvangen:

Het Loo.

Hare Majesteit de Koningin draagt mij op den Leden van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm te Sassenheim Hoogderzelve dank te betuigen voor de vertolking, hunner gevoelens van eerbied en trouw neergelegd in uw telegram.

De Adjutant van Dienst.

LEIMUIDEN.

De afdeling Leimuiden van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm hield een gezelligen avond, waar ook niet-leden toegang hadden, in het café Sneehoer. Te ruim half negen opent de voorzitter der plaatselijke Landstorm-commissie, de heer J. A. Bakhuizen, de vergadering. Hij roept alle aanwezigen een hartelijk welkom toe. Spr. hoopt, dat zich dezen avond nog velen, die daarvoor in de termen vallen, als vrijwilliger zullen opgeven. Vervolgens worden verschillende films vertoond, w.o. ook die „Uit het leven van H. M. de Koningin". Het plaatselijk fanfarecorps „Symphonie" luisterde het geheel op. De muziek viel, zooals wel uit het langdurig applaus bleek, zeer in den smaak bij het publiek. Vergeleken bij vorige uitvoeringen is het muziekkorps weer een heel stuk vooruitgegaan, wat voorzeker voor geen klein deel te danken is aan de goede leiding.

Gedurende de pauze werd door kapitein Schell aan iederen landstormer een exemplaar van het door H. M. de Koningin beschikbaar gestelde portret uitgereikt.

Na de pauze besprak kapitein Schell de landdagplannen. De landdag belooft inderdaad eenig in zijn soort te worden. Spr. wekte daarom iedereen en de landstormers in het bijzonder op, om dezen landdag te bezoeken. Ook het plaatselijk muziekkorps werd door den kapitein uitgenodigd. De landdag zal worden gehouden op het concourssterrein te Hoofddorp op 31 Mei a.s. Verschillende land- en tournoospellen o.a. die welke bij de jongste feesten te Leiden en te Alkmaar hebben plaats gehad, zullen daar gehouden worden. Nadat nog enkele leuke films vertoond en enkele muzieknummers ten gehore gebracht waren, sloot de voorzitter, nadat hij allen die tot het welslagen van dezen avond hebben bijgedragen, bedankt had, de vergadering.

HAZERSWOUDE.

Ook in Hazerswoude werden Donderdagavond, 24 April, aan de Landstormers de portretten van H. M. de Koningin uitgereikt in een vergadering, gehouden in het café van mej. de wed. Boers op het dorp.

Daar de Voorzitter, onze hooggeachte Burgemeester, verhinderd was deze vergadering bij te wonen, opende de heer W. Slootweg deze gezellige bijeenkomst, met een woord van dank aan de leden, die zoo bijzonder talrijk waren opgekomen. Daarin zag spreker dan ook een bewijs van onwankelbare trouw aan Koningin en Vaderland. Ook memoreerde spreker de aanbidding van het album met handteekeningen op 6 September en de belofte van H. M. aan den Voorzitter van het Nationaal Landstormcomité tot het doen vervaardigen van H. M. portret, speciaal voor alle Bijzondere Vrijwillige Landstormers. Daarna ging men over tot de uitreiking der portretten, welke door de leden dankbaar werden aanvaard.

Het behoeft zeker geen betoog, dat de verknoktheid aan het Oranjehuis hierdoor zeer zeker nog zal worden versterkt.

Tenslotte volgde nog een bespreking over het pas verschenen Landstormblad, waarna aan vrijwillige bijdragen aanvankelijk al een som van ruim f18 werd bijeengebracht. Hierna sluiting der vergadering.

N.B. Den leden, die op deze vergadering niet aanwezig waren, wordt verzocht, een portret aan huis van den Plaatselijken Leider af te halen en tevens een bijdrage voor het Landstormblad af te dragen.

SNEEK.

Naar aanleiding van de onlangs gehouden bijeenkomst te Sneek, bericht men ons, dat in het najaar opnieuw een vergadering zal worden belegd. De bedoeling is om alsdan verschillende praktische zaken aan de orde te stellen en ook kennis te nemen van de poging om aan de niet militaire figuren in meerdere mate de leiding te verzekeren. Op de laatstgehouden vergadering werden

NA DEN SLAG.

Prins Maurits begroet de Koningin van den dag.
(De landdagfoto's zijn afkomstig van het Handelsblad.)

telegrammen verzonden aan Hare Majesteit de Koningin, aan den heer Duymaer van Twist te 's-Gravenhage en Mr. J. J. Croles te Leeuwarden.

Namens Hare Majesteit werd de volgende schriftelijke dankbetuiging aan den Voorzitter toegezonden:

Het Loo 14 Mei 1924.

Hare Majesteit de Koningin draagt mij op den Vrijwilligen van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, Afdeling Sneek, Hoogstderzelve dank te betuigen voor de vertolking hunner gevoelens, zoomede voor God's Zegen Haar en Haar Huis toegebeden.

DE ADJUDANT VAN DIENST.

Aan de afdeling van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm te Sneek. Van den heer Duymaer van Twist werd onderstaand telegram ontvangen:

Mijn vriendelijken dank voor uw telegram mede door de vrijwilligers van de bijzondere vrijwillige afdeling Sneek mij toegezonden.

DUYMAER VAN TWIST.

Terwijl bij den Voorzitter een schrijven inkwam van de hand van Mr. J. J. Croles van den volgenden inhoud:

Leeuwarden, Mei 1924.

s.s.t.t. den Heer-Mr. P. S. Gerbrandy te Sneek.

Geachte Heer en Vriend Gerbrandy

Wil mijn besten dank aanvaarden en overbrengen voor het telegram waarmede Gij en uwe vergadering mij zoo aangenaam verraste. Blijve steeds in de gelederen van onze plichtgetrouwe landstormers de eendracht en de bezieling waarmede zij in November 1918 van onze vrome Moeders en Vrouwen, Zusters en Verloofden naar Den Haag trokken en deze van haar kant niet minder hen steunden en uitzonden.

Met vriendsch. groeten v.h.t.h.
t. a. v.
CROLES.

OOSTHEM.

Den 26en Mei vergaderde de afd. Oosthem van den B. V. L. Een flink aantal oud-militairen waren saamgekomen, om het portret van H. M. de Koningin in ontvangst te nemen, en te luisteren naar hetgeen de heer L. Heukels, propagandist van den B. V. L., te Veenwouden, te zeggen had. De leiding der vergadering was in handen van ds. J. C. Karres. De verg. was geopend, waarna ds. Karres voorging in gebed. Zijn Eerw. sprak daarna een krachtig

openingswoord, dat tevens tintelde van humor, zoodat al aanstonds de verg. in een stemming verkeerde, die ongetwijfeld paste bij een feestelijke verg. als deze. Vervolgens werden verschillende huishoudelijke werkzaamheden vericht. De commandant der afd., de heer Tj. de Boer Szn., betijverde zich zooals altijd om de zaken correct en afdoende te behandelen. Terwijl we hiermee bezig waren, komt onder daverend applaus der aanwezigen de heer Heukels binnen, dewelke door den voorz. hartelijk welkom wordt geheeten. Nadat 't voor-naamste van de huish. werkzaamheden afgehandeld was, ontving de heer H. het woord, die in een gloedvolle improvisatie ons de noodzakelijkheid van aansluiting bij den B. V. L. voorhield. Verschillende gebeurtenissen van Nov. '18 werden nog weer eens in 't helderst daglicht gesteld, zoodat bij vernieuwing het gevaarlijke van de revolutionaire actie bleek. Er werden enkele vragen gesteld, die door den spr. duidelijk werden beantwoord.

In Donkerbroek werd voor eenigen tijd een vergadering belegd; waar de heer Heukels als spraker optrad.

Zijn rede — waarin hij de noodzakelijkheid en de kracht die er van het Instituut B. V. Landstorm uitgaat — aantoonde, werd met aandacht gevolgd.

Er werd getrakteerd op koffie en koek en eindelijk kreeg ieder der leden een aardige verrassing, n.l. een portret van onze Vorstin in gouden lijst, achter glas.

Dat de portretten konden uitgereikt worden met zoo'n prachtige lijst, is te danken aan de medewerking van veel burgers onzer gemeente, die door hun giften het noodige geld bijeen brachten.

Een woord van hartelijke dank aan hen, is hier zeker op z'n plaats!

— Den 17den Mei werd een schietoef. met „Marga" gehouden in het bosch achter „Ontwijk" te Donkerbroek.

Dit was met recht een „oefening", daar een wedstrijd met „scherp" zou volgen, te Beetsterzwaag, den 24sten Mei.

Ofschoon het weer op dien datum niet mooi was, — den heelen morgen regende het — waren er toch nog betrekkelijk veel, die probeeren wilden een prijsje machtig te worden.

De prijzen bestonden uit luxe voorwerpen n.l. een prachtig sigarenkistje, een leeren portefeuille, een wandelstok en een pijpenrekje.

De uitslag der wedstrijd was als volgt: 1ste pr. P. Woude v. Haulerwijk m. 85 p. 2de pr. J. Lamsma v. Appelscha m. 78 p. 3de pr. T. Jarings v. Fochteloo m. 77 p. 4de pr. D. Talm v. Oldeberkoop m. 70 p. Gelukkig werd het weer 's middags wat beter, zoodat we droog thuis kwamen.

We willen hopen dat we bij een volgende wedstrijd wat beter weer treffen.

Onwillekeurig komen er dan nog meer liefhebbers en wordt er beter geschoten.

Behoudens een enkele zag de lijst er na ook niet slecht uit, maar, 't kon toch wel beter.

DELFT.

Schietoefeningen met geweer en revolver op den 1en en 3en Dinsdag van iedere maand van 7—9 uur, 's avonds voor den Bijz. Vrijw. Landstorm, Motor-, Vaartuigen- en Spoorwegdienst. Waar blijven de schutters uit de Prinsstad? Sta ook in deze achter uw Leider.

De res. Kapitein, Leider te Delft,
J. J. ECKEBUS.

ZEELAND (N.Br.)

Woensdag 21 Mei werd in het verenigingsgebouw alhier een buitengewone vergadering gehouden van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, opgeroepen door den heer Van Agt uit Eindhoven, secretaris der Gewestelijke Landstorm-commissie „De Meijerij". Het doel der vergadering was, naast eenige huishoudelijke zaken, de uitreiking der portretten, door H. M. de Koningin welwillend aan de leden van dezen Landstorm geschonken. De zaal was vrij goed bezet, velen waren opgekomen. Onder de aanwezigen merkten we op den heer Burgemeester den heer J. P. F. van der Ven, lid der Provinciale Staten, Commissaris der Venootschap „Steuu Wettig Gezag". Verder de plaatselijke Landstorm-Commissie en het Comité van Actie. De Zeer Eerw. Heer Pastoor was tot zijn spijt verhinderd. In een keurig gestyleerde redevoering, met zeer veel oratorisch talent en overtuigingskracht voorgedragen, schetste de heer Van Agt de wording, het doel, de werking en de ontwikkeling van den Bijz. Vrijw. Landstorm en wekte de aanwezigen op, trouwe en ijverige leden te zijn en te blijven. Daarna ging men tot de uitreiking der prachtig uitgevoerde portretten over, aan welke in ieders woning zeker gaarne een eereplaats zal worden ingeruimd.

WERVERSHOOF.

De Vrijwillige Landstorm vergaderde in het lokaal van den heer Oostermeijer, onder voorzitterschap van den heer P. Schouten.

Aanwezig waren de heeren Schutten en Roozendaal en een 40-tal leden.

Nadat de vergadering op de gebruikelijke wijze was geopend, werden met een toepasselijk woord van den heer Schutten portretten van H. M. de Koningin uitgereikt.

Na de uitreiking werd besloten tot het verzenden van onderstaand telegram:

Hare Majesteit de Koningin,
's Hage.

Vrijwillige Landstorm, afdeling Wervershoof vergaderd tot uitreiking portretten, zoo welwillend door Uwe Majesteit beschikbaar gesteld, biedt hiervoor eerbiedig dank en hernieuwt betuiging van trouw aan Vorstenhuis.

SCHOUTEN, Voorzitter.

NOORDWIJK-BINNEN

Woensdagavond 14 Mei vergaderde de Bijzondere Vrijwillige Landstorm, afd. Noordwijk, in café „Royal“ aan de Voorstraat alhier. Om acht uur opende de waarnemende voorzitter, de heer J. H. A. van der Weijden, de vergadering, waarbij hij aan elk lid met een toepasselijk woord het portret van H. M. de Koningin uitreikte. Vervolgens werden besproken de reisgelegenheden naar Hoofddorp, alwaar op 31 Mei a.s. een Landdag zal worden gehouden, en het „Landstormblad“. Alsnu werden de te houden schietoefeningen in den komende zomer op Vrijdag en Zaterdag vastgesteld.

Wegens vertrek uit de gemeente van den voorzitter was een vacature ontstaan, waarin werd voorzien door den secretaris, den heer J. H. A. van der Weyden, tot voorzitter te benoemen, terwijl de heer C. J. J. Alkemade Jr., als secretaris werd gekozen.

De heer P. Versteeg werd aangewezen om als verzorger der geweren tijdens de schietoefeningen te fungeren. Na de rondvraag werd de vergadering gesloten.

HARDERWIJK.

Zaterdagavond 3 Mei te 7 uur vergaderde de afd. Harderwijk, van den Bijz. Vrijw. Landstorm, in een der zalen van het „Chr. Mil. Tehuis“, teneinde de portretten te ontvangen, aangeboden door H. M. de Koningin.

De Voorzitter, Dr. v. d. Bosch, (Geref. Predikant aldaar), opende de vergadering, met een woord van dank aan de leden voor de trouwe opkomst. Spr. sprak zijn lof uit over de prachtige portretten en wees vooral op de groote waarde, hieraan verbonden, daar vooral ook in dezen tijd, hoewel het echter schijnt, dat 't rustig zal blijven, de revolutiegeest nog lang niet is geweken. Verder wakte hij de leden op, om vooral in dezen zomer de schietoefeningen bij te wonen. Om, wanneer 't eens zoover mocht komen — doch hij hoopte, dat God het zal verhoeden om deze gevaarlijke wapens te moeten gebruiken — zoo goed te kunnen schieten als weleer de Transvaalsche Boeren.

Hierna reikte de Plaatselijke leider, de heer Kollenhoven, de portretten uit, en was tevens zoo vriendelijk om voor degenen, die ze niet hadden besteld met lijst, nog een portret met lijst beschikbaar te stellen.

Ten slotte bedankt hij den heer Makenkamp voor 't beschikbaar stellen der zaal en sloot de vergadering.

KAPELLE a. d. IJSSEL.

Vrijdagavond 30 Mei kwamen op de bovenzaal van H. de Wit de vrijwilligers van den Landstorm bijeen, waar hun als geschenk van H. M. de Koningin een bijzonder mooie fotografie werd uitgereikt. De Voorzitter, G. Velderman opende de vergadering en heette de heeren commissieleden, den propagandist res. le Luit. van Mechelen en de talrijke vrijwilligers hartelijk welkom. In het kort memoreerde de Voorzitter voor welk doel de plaatselijke afdeling was bijeen geroepen en legde in 't bijzonder den nadruk, dat het een eer voor de Landstormers is, een portret, waarop de handteekening van H. M. de Koningin prijkt, te mogen ontvangen.

Alvorens daartoe over te gaan verkreeg de res. le Luit. van Mechelen het woord, die allereerst sprak over den a.s. Landdag in het Gewest „Gouda“, waarvoor een wisselbeker beschikbaar is gesteld en de vrijwilligers aanmoedigde zich goed in het schieten te oefenen. Daarna werd een overzicht gegeven van de tot standkoming der uitgave van het Landstormblad, dat gratis aan elken landstormer wordt toegezonden. Alle commissieleden en vrijwilligers gaven zich op, om met een vrijwillige bijdrage het blad te steunen. Bij het uitreiken der portretten vleide dezelfde spreker zich met de hoop dat deze portretten mogen bijdragen tot meeders liefde voor het Oranjehuis, opdat bij eventuele oproeping de vrijwilligers eendrachtig en zonder aarzeling daaraan zouden gehoor geven. De afwezige leden kunnen alsnog het portret van H. M. de Koningin bekomen bij den Secretaris der pl. commissie, IJsselmondse Laan 47, Kralingsche Veer.

CASTRICUM.

Onder leiding der plaatselijke commissie werd in de zaal van de Erven van Bethem een vergadering gehouden van den Vrijwilligen Landstorm. Aanwezig was de propagandist, de heer Oolders, die namens H. M. de Koningin een fotografie aanbood. Bredvoefig werd gesproken over het instandhouden van het orgaan van den Vrijw. Landstorm, dat periodiek zal worden toegezonden.

Wedstrijden zullen worden gehouden en de schietoefeningen zullen aanvangen half Augustus. Degenen, die niet op de vergadering aanwezig waren, kunnen nog een foto van H. M. de Koningin bekomen bij den heer J. Bakker in de Schoolstraat.

SCHAGEN

Dezer dagen vergaderde in het Patronaatsgebouw alhier de Bijz. Vrijw. Landstorm, onder voorzitterschap van den heer H. v. Nuland.

De heer P. J. Oolders, propagandist van Verband Alkmaar, was ook aanwezig.

Nadat de voorzitter in zijn openingswoord er op wees van het noodzakelijk bestaan van den Bijz. Vrijw. Landstorm en de heer R. Veenstra de notulen had voorgelezen, werd het woord gegeven aan den heer Oolders. Ook laatstgenoemde bracht naar voren de noodzakelijkheid van het bestaan van den B. V. L. en dat wij allen als één man zullen en moeten staan achter de regeering, als het revolutiegevaar dreigt.

Daarna werd aan ieder aanwezig lid een foto uitgereikt van H. M. de Koningin, als huldeblijk. Vervolgens werd nog besproken de pas verschenen Landstormcourant.

De voorzitter leidde dit punt in, eenige vragen werden gesteld, eenige antwoorden gegeven, doch allen waren het eens, dat de inhoud goed verzorgd was en dat deze courant het

't verband Alkmaar telt, slechts 40 niet op het huldeblijk hebben geteekend en dan nog meest, omdat zij elders werkzaam waren. Als blijk van dank voor deze groote hulde, heeft H. M. niet minder dan 50.000 portretten aan de Nat. Landstormcommissie toegezonden. De pl. commissie heeft een historisch overzicht van den B. V. L. in boekwerk gekregen, waarin een foto van de Koningin is geplaatst.

Er wordt medegedeeld, dat vergulde lijsten voor de portretten zijn te verkrijgen bij een landstormers te Alkmaar voor f 1.50 per stuk.

Thans begon de uitreiking der portretten, terwijl ondertusschen nog 3 nieuwe leden hun naam zetten.

Bij de bespreking Landstormblad hoopte de heer Oolders, dat ieder het blad zou lezen, maar dat we ook niet achterwege zouden blijven een kleine bijdrage te geven. Eenige cijfers werden genoemd, maar er werd op gewezen, dat ieder vrij blijft.

Uit de ter tekening aangeboden lijst bleek, dat voor f 26.75 was ingeschreven, waarvoor

V. ROSSEM'S
Poorters-Toeback
90 cent per half ons.

maakt met het starten der motorrijders met 1 minuut tusschenruimte, daarna eveneens met 1 min. tusschenruimte gevolgd door de auto's.

Reeds dadelijk reden verschillende deelnemers, die niet goed hadden opgelet, verkeerd.

Het parcours liep van Bergen op Zoom over Halsteren, Lepelstraat, Steenberg, Kruisland, Oud-Gastel, Oudenbosch, Standaardbuiten, Zevenbergen, Slikgat, 3 Hoefijzers, Wagenberg, Made, Den Hout, Oosterhout, Kruispunt bij Teteringen waarna de Zuidelijke weg moest worden in-

DE VOSSENJACHT DER AFD. ZEELAND VAN HET V. L. S. MOTORKORPS.

No. 17 komt het eerst in het vossenhol aan. De tweede persoon van rechts is de Commandant der afdeling luitenant J. C. Persant Snoep.

contact tusschen de leden onderling bewaarde.

De heer Oolders stelde daarna ieder in de gelegenheid, een geheel vrijwillige bijdrage tot steun dezer courant te geven, waarvan ruim gebruik werd gemaakt.

Ook werden nog besproken de te houden schietwedstrijden. De datums der te houden wedstrijden zullen aan ieder lid bekend gemaakt worden.

Na de rondvraag werd deze gezellige vergadering onder dankzegging gesloten.

OOSTERHOUT.

Onder voorzitterschap van den heer C. van Raay, werd Maandagavond een vergadering gehouden van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm in de „Stad Parijs“.

Op de eerste plaats werd overgegaan tot uitreiking van het portret van H. M. de Koningin, door Haar beschikbaar gesteld voor de Bijz. Vrijw. Landstormers ter gelegenheid van Haar 25-jarig regeringsjubileum. In te teekenen op het „Landstormblad“ werd met algemeene stemmen aangenomen.

Besloten werd in groote massa deel te nemen aan den te houden Landdag te Oudenbosch op 15 Augustus a.s.

Het besluit tevens om op eigen kosten d.w.z. per fiets daarheen te gaan, kan tevens een spoorslag zijn voor afdelingen van andere plaatsen, daar op deze manier voor het hoofdcomité zeer vele kosten bespaard worden.

GOORN.

De afdeling Goorn van den Bijzonderen Vrijw. Landstorm, hield een vergadering bij den heer Bontje, onder voorzitterschap van den Edelachtb. heer J. Best Nz., burgemeester van Berkhout. Hij riep de aanwezigen een woord van welkom toe en hoopte, dat de besprekingen in het belang der zaak mochten zijn.

Hierna verkreeg de heer Oolders het woord en dankte in de eerste plaats de plaatsl. commissie voor de hulp in 1923 steeds geboden. Aan haar ijver is het te danken, dat er dezen avond zoovelen tegenwoordig zijn. Nog memoreert de heer Oolders, dat van de 2300 man, welke

de heer Oolders zijn hartelijken dank bracht.

Afwezigen kunnen hunne portretten halen bij het commissielid H. Koppes, bij wien zij ook eventueel hunne bijdragen voor de krant kunnen storten.

Er zullen begin Augustus 5 schietoefeningen worden gehouden en in September de wedstrijd in 2 klassen A en B. De oefeningen zullen op Zondagmiddag worden gehouden, terwijl de commandant, de heer A. Schouten, nader de datums zal bekend maken.

Nadat nog was gezegd, dat niet-landstormers het Landstormblad kunnen lezen voor f 1.50 per jaar, werd deze vergadering met een woord van dank aan allen, die tot het welslagen hebben meegewerkt, en in de hoop, dat de oefeningen trouw bezocht mogen werden, door den voorzitter gesloten.

De Vossenjacht en de Wedstrijden van de afdeling Zeeland van het Vrijw. Landstormkorps Motordienst

Gaven wij in het vorige nummer van het Landstormblad een overzicht van de regels voor de Vossenjacht en de verschillende wedstrijden, zoomede van de prijzen, die beschikbaar werden gesteld, aan welke laatste opgave nog moeten worden toegevoegd een medaille van de K. N. M. V. en een van de K. N. A. C., thans willen wij een en ander van het verloop daarvan mededeelen.

Den 14en Mei te 8 uur werd bij de kerk te Goes verzameld, waarna omstreeks 8.30 v.m. werd afgemarcheerd naar Bergen op Zoom, waar de vossenjacht zou aanvangen.

Een 90-tal deelnemers hadden zich voor deze wedstrijden aangemeld.

Te Bergen op Zoom gekomen, werd aan den Noordelijken uitgang halt gehouden.

Namens den voorzitter van de Nat. Landstormcommissie kwam de le Luit. Boulogne, secretaris dier commissie de wedstrijden bijwonen.

Om 10.30. voorm. werd een aanvang ge-

geslagen om de Vos te bereiken, die bij den weg naar de Cadettenkamp was opgesteld.

Op dit parcours waren een 3-tal geheime controles, terwijl de eindcontrole bij de Vos was opgesteld.

Wij begaven ons naar deze laatste controle, waar op 't officieele uur nog niemand was binnengeloopen, terwijl het geruimen tijd duurde, eer de eerste kwam opdagen. Dit was de 17e der gestarten.

Al spoedig bleek, dat velen de klits totaal waren kwijt geraakt. Toen dan ook 't meerendeel bij de Vos was aangeland, en het zich liet aanzien, dat de overigen niet meer zouden komen, werd gezamenlijk afgemarcheerd naar de Bousignelaan in Ginneken. Hier was door de zorgen van den luit. Vermeulen van de Afd. Noord-Brabant het parcours in gereedheid gebracht voor de motorwedstrijden. Gelukkig was hij er bovendien in geslaagd de kwijtgeredenen op te vangen, zoodat allen weder bijeen waren.

Door de droogte bleek het parcours voor de motorwedstrijden op sommige punten lang niet eenvoudig. Toch waren minder strafpunten voor beenwerk en stoppen van den motor noodig geweest, wanneer verschillende deelnemers in kalmer tempo en op een lagere versnelling de moeilijke punten genaderd waren.

De laatste wedstrijd, waarbij de chauffeur en hulpchauffeur 2-maal al rijdende op een gegeven teken van plaats moesten verwisselen liep zonder stoornis af, waarop alle deelnemers zich verzamelden in het hotel Dennenoord.

Hier vond, na het zingen van het Wilhelmus en 't Zeeuwsche Volkslied de prijsuitdeeling plaats, waarbij tevens gelegenheid gevonden werd een woord van dank te brengen aan allen, die tot het slagen van het feest hadden medegewerkt.

De opgewekte, prettige en goede geest die onder alle deelnemers herschte en de goede voorbereiding door den Ct. den Luitenant J. C. Persant Snoep, maakten, dat de wedstrijden volkomen slaagden en aan de deelnemers een allerprettigsten dag werd bereid.

Groningsche Landdag.

Voorloopig programma van den Landdag
Bijzondere Vrijwilligen Landstorm
„GRONINGSCH VERBAND”

op 5 Juli 1924, Sportterrein te VEENDAM.

11 uur voorm. Toespraken verschillende autoriteiten. Opening van den Landdag. Aanvang Marga schietwedstrijd.

12-1½ uur: Pauze.

1½ uur: Aanvang wedstrijden Snelloop, Wedloop met hindernissen, Hoog- en Verspringen.

± 2½ uur: Springconcours, enz., door de Koninklijke Marechaussée.

± 4 uur: Motorwedstrijden, Behendighedsrit. Tusschen 2-5 uur nam. zullen door een escadrille vliegtuigen v.d. luchtvaartafdeeling Soesterberg eenige oefeningen boven het terrein van den Landdag worden uitgevoerd.

± 5½ uur: Prijsuitdeeling.

Alle bijzondere vrijwilligers hebben op vertoon van hun legitimatiebewijs met hunne vrouwen en meisjes vrijen toegang.

De vrijwilligers die nog niet in het bezit zijn van een legitimatiebewijs kunnen dit bewijs bekomen bij den plaatselijken leider hunner afdeling.

Bezoekers van den Landdag worden verzocht in uniform te verschijnen.

Dit verzoek geldt in het bijzonder H.H. Res. Officiëren en hen die deelnemen aan de wedstrijden.

Op het terrein zijn verschillende ververschingen tegen zeer verlaagd tarief te bekomen.

Opgave voor deelname aan de wedstrijden wordt thans reeds ingewacht bij den Secretaris Gewestelijke Landstorm Commissie in de provincie Groningen, Kapitein D. de Jonge, Postbox 36, Groningen.

Voor aangifte is ook nog gelegenheid op den 5en Juli e.k. o.h. terrein van den Landdag, doch dan vóór 11 uur voor het margaschiëten en vóór 1 uur voor de andere wedstrijden.

WEERLOOS?

In de Eerste Kamer is door den heer Van Embden een motie voorgesteld, welke, indien zij werd aangenomen, zou verklaren, dat het maar 't beste is leger en vloot af te schaffen, wyl het tengevolge van de geweldige ontwikkeling der strijdmiddelen (vooral de stikgassen) toch niet mogelijk zou zijn, ons land te verdedigen.

Tegen deze weerloosheidsprediking, heeft het lid der Eerste Kamer, de heer Verkouteren, die ook Voorzitter is der Gewestelijke Landstorm Commissie „Stelling van Amsterdam” in een kernachtige rede stelling gekozen.

Een deel van deze rede laten wij hieronder volgen.

De heer van Embden heeft gepleit voor weerloosheid, maar ik zou hem willen herinneren, aan het lot van het eertijds zoo machtige Venetië. In de dagen van Napoleon kwam er in Italië een oorlog tusschen Oostenrijk en Frankrijk. Toen zeide Venetië: Wij houden ons daarbuiten en als bewijs dat wij dat meenen, brengen wij niet één man in het vuur en niet één kanon op de wallen. Maar geen der oorlogvoerende stoorde zich aan een neutraliteit, die niet verdedigd werd. Venetië kreeg het toen zoo benauid, dat het zich wel bij één der oorlogvoerende moest aansluiten. Het koos toen de partij van Oostenrijk, maar wedde daarmee op het verkeerde paard. Napoleon herstelde zich, joeg de Oostenrijkers uit Italië en rukte op naar Loeben, dat niet ver van Weenen af ligt. Daar kwam het tot een wapenstilstand en wat gebeurde er toen? De oorlogvoerende partijen spraken af: wij zullen Venetië samen verdeelen. Dat was nu het gevolg van de weerloosheid! Toen trok Napoleon naar Venetië op, ontnam het zijn wapenen en schepen en nam ook de schilderijen weg, net als Verres deed. Later is Venetië er nooit meer bovenop gekomen. Een land, dat vechtende ten onder gaat, zooals Polen, heeft nog een kans er later weer bovenop te komen, maar een land, dat uit lamlendigheid en beroerdheid ten onder gaat, komt er nooit meer bovenop.

Het zou nog iets anders zijn, indien wij met die weerloosheid van de militaire lasten afkwamen, maar dat is niet waar. Laat de heer van Embden eens bedenken, wat Frederik de Groot deed. In het begin van den zevenjarigen oorlog nam hij het geheele Saksische leger bij Pirna

gevangen en toen heeft hij de Saksers bij zijn eigen troepen ingelijfd. Die menschen konden toen voor zijn plezier vechten. Dat heeft Napoleon ook gedaan. Hoeveel van onze menschen zijn niet gestorven in Rusland, in Spanje en in Duitschland, ja zelfs in Frankrijk. Bij Quatre-Bras schoten de Engelschen op onze jagers te paard, omdat zij hen voor Franschen aanzagen en dat was zeer verklaarbaar, want die droegen nog de Fransche uniform van 1814, toen zij in en voor Frankrijk vochten. Als ik evenwel toch moet stikken, dan stik ik liever voor mijn eigen land dan voor vreemd land.*)

Men wil, als men spreekt van afschaffing van leger en vloot, allereerst beginnen met de vestingen en dan beroept men zich daarbij op de lessen van den laatsten oorlog.

Men wil ook de artillerie afschaffen. Weten de sociaal-democraten echter wel, waarom zij aan de artillerie zoo het land hebben? In 1848 was er een groot oproer van sociaal-democraten te Parijs; het waren de volgelingen van Louis Blanc, door hem opgestoot. Geweren hadden zij wel, want zij hadden doorgedreven, dat ook de arbeiders mochten dienen bij de nationale garde van Parijs, desnoods zonder uniform. Het was om die geweren te doen. Toen nu de ateliers nationaux werden opgeheven en voor de arbeiders het gemakkelijke leventje op Staatskosten uit was, kwamen zij in opstand. Generaal de Cavaignac kreeg toen het commando, hij werd een soort dictator. Zijn troepen waren minder talrijk, maar met behulp der artillerie heeft hij overwonnen en sedert dien hebben de sociaal-democraten een eeuwig haat gezworen aan de artillerie en aan de bourgeoisie, evenals Hannibal aan de Romeinen. Het gaat er evenwel mee als met den eeuwig haat der socialisten tegen het kapitalisme. Tegen eigen kapitaal hebben de heeren niets, maar wel tegen het kapitaal van anderen. Tegen eigen artillerie hebben de heeren ook niets, maar wel tegen artillerie in handen van het gezag.

In 1870 is de opstand van de communards juist begonnen, omdat men hun de kanonnen had afgenomen. Bismarck had gezegd: ontwapen die kerels. Eerst geschiedde het niet, maar later heeft men begrepen, dat dat toch verstandig was en toen zijn op een nacht de kanonnen weggehaald. Den volgenden morgen ontwaakten de sociaal-democraten. Zij zagen, dat zij geen kanonnen hadden en hebben die toen weer teruggehaald. De communards van 1870 waren geen communisten, maar wilden het gezag over geheel Frankrijk in handen spelen van den gemeenteraad van Parijs (de Commune). En toen hebben zij twee van hun generaals, Clément Thomas en Le Comte, die de discipline wilden handhaven, gefusilleerd, allemaal uit vredelievendheid. Zij zijn dus het oproer begonnen, omdat men hen wilde ontwapenen. En nu zeggen zij wel: wij wilden geen kwaad doen met die kanonnen, wij wilden ze alleen maar hebben als voorzorgsmaatregel, wanneer een ander ons kwaad zou willen doen, om gewapend te zijn voor alle mogelijke eventualiteiten, maar als Nederland artillerie vraagt, is dat eenvoudig om gewapend te zijn voor alle mogelijke eventualiteiten. Wij willen ook niemand aanvallen. Maar waarom mag Nederland niet doen, wat de communards deden in 1870?

Men moet ook niet zeggen, dat wij ons niet kunnen verdedigen. Dat mag zelfs geen vraag zijn. Dat was voor Prins Willem indertijd ook geen vraag. Pas besoin d'espérer pour entreprendre ni de réussir pour perséverer.

Dat woord heeft ons gered. Jarenlang hebben slechts 2 van de 17 gewesten, Holland en Zeeland, alleen stand gehouden tegenover Spanje, dat toen de grootste militaire Mogendheid was, ook ter zee, na den slag bij Lepanto. Die twee gewesten hebben stand gehouden, en omdat zij dat deden, kregen ze bondgenooten, en zoo zal het altijd gaan.

Hoe was ook de toestand in 1672, toen wij stonden tegenover vier Mogendheden, en in 1813, toen Hogendorp opstond met geen andere troepen dan 500 overgelopen Pruisen?

Und setzet Ihr nicht das Leben ein,
Nie wird auch das Leben gewonnen sein!
Zoo hebben wij gedacht en dat was ons behoud. Men moet niet angstvallig vragen, of men het winnen zal. Als wij beginnen ons zelf te redden, krijgen wij wel bondgenooten. Daar-

*) De spreker bedoelt hier: door stikgassen.

om is het misschien ook niet goed, te spreken van Ministerie van Defensie, want, hoe gek het ook klinkt, per slot van rekening is vroeger ons leger bijna altijd offensief opgetreden, in den tachtigjarigen oorlog, tegen Lodewijk XIV, in 1815 en in den tiendaagschen veldtocht. Wij moeten ons niet laten bang maken en niet spreken van: het kan niet. Wanneer men achtiging gevoelt voor zich zelf, en zijn plicht tegenover het verleden en tegenover het nageslacht, moet men zich verdedigen, al schijnt de kans niet dadelijk voordeelig.

De heer van Embden beriep zich op de gasen; hij vindt dat iets verschrikkelijks. Dat is ook verschrikkelijk. Maar het is niets nieuws! Te allen tijde hebben de strijders getracht, elkaar te verstikken. In de oudheid al, door elkander uit te rooken in de mijngangen. In den oorlog met de Waldenzen zijn honderden verstikt in grotten, waarin zij waren gevlucht. Pélassier in Algiers heeft op groote schaal Arabieren uitgerookt. Ik heb er geen bewijs van, maar is het nooit gebeurd in Atjeh? Het geschiedt nu op grooter schaal en meer methodisch. De heer van Embden heeft echter zelf gezegd, dat stikken is een soort van verdrinken. Welnu, Mozes heeft het geheele Egyptische leger laten stikken. Het lijden van de burgers en van de kinderen kan ook verschrikkelijk zijn, zeer zeker, maar is het ook niet altijd zoo geweest bij belegeringen? Hebben zij in Leiden en in Alkmaar niet geleden? Zij hebben dat op zich genomen, omdat zij gezien hadden dat Naarden, dat zich niet had verdedigd, toch was uitgemoord, en toen zeiden zij: het is veiliger, dat we ons maar verdedigen, dat laat ons de beste kans, om er heelhuids af te komen. En toen heeft niet de genius van de lamlendigheid, maar van de vrijheid op de wallen stand gehouden, omdat onze voorouders een ander standpunt innamen dan de heer van Embden.

In mijn afdeeling is gezegd: wij willen toch wel een contingent geven voor den Volkenbond, maar toen dacht ik; de heeren sociaal-democraten zijn toch ook oolijkerds. Als wij niets meer hebben dan een contingent van zegge 10.000 man voor den Volkenbond en dat contingent wordt op een goeden dag het zeggat uitgestuurd op expeditie, dan hebben wij niets meer, dan is het hek van den dam en dan kan de revolutie beginnen. Men weet ook niet vooruit hoegroot dat contingent voor den Volkenbond zal moeten zijn, het kan voor elk geval anders wezen en daarop kan dus geen berekening worden gestuurd. Men moet minstens driemaal zooveel hebben, om het contingent aan te vullen, en ook nog een appetje voor den dorst te hebben, om in ons eigen land desnoods op te treden als politieleger. De heeren spreken van ontwapening, maar laten zij zelf maar eens daarmee beginnen. Zij hebben allen revolvers en geweren, en als de Regeering een partijje wapenen verkoopt, die buiten dienst zijn gesteld, wie koopt die dan? Eenigen tijd geleden, bij het oproer aan de Ruhr, is gebleken, dat de heeren zelfs vlammenwerpers hadden, mitrailleurs en alle mogelijke oorlogstuig. Er wordt nu een beroep gedaan op bezuiniging. Dat argument slaat bij de schriek Hollanders altijd in, maar weten de heeren niet, dat niets zoo duur is als een nederlaag? Wat hebben de Franschen niet gemammerd na 1870. De groote kopstukken van die dage hadden ook gezegd: er komt nooit geen oorlog meer; en ten slotte moest men meer betalen dan voor het behoorlijk versterken van het leger noodig zou zijn geweest.

De heer van Embden: En de Belgische Staatsfinanciën nu!

De heer Verkouteren: Dat kost minder dan men moest opbrengen, toen de Duitschers in het land waren.

Wat nu betreft die bezuiniging op leger en vloot; dat zou heel mooi zijn als die bespaarde aflossing van schulden, maar die gaan natuurlijk toch weer aan allerhande sociale liefhebberijen, arbeiderspensioen en dergelijke dingen en ten slotte kan men voor een vreemde Mogendheid veel meer opbrengen dan wij hebben uitgezuigd. Als men bezuinigen wil, moet men meer werken met 't leekenelement, met civiele dokters, civiele ingenieurs enz. Dat heeft Maurits ook altijd gedaan. Men denke ook aan de medewerking van Leeghwater bij het beleg van den Bosch. Verlofs-officiëren zijn goedkoop en niet slechter gebleken dan beroeps-officiëren. De groote krijgslieden der oudheid waren allen verlofs-officiëren, te beginnen met Caesar. Ook onze zeehelden waren verlofs-officiëren en koopvaardijkapiteins, zooals de Ruyter. Beroeps-officiëren kende men toen weinig of niet.

Nu wil ik echter een ander middel aangeven, dat veel goedkooper is en waaraan de heer Van Embden naar het schijnt, nog nooit gedacht heeft. Men moet aan de grenzen eenige redevoeringen aanplakken van Parlementsleden over weerloosheid en ontwapening, met een flinke vertaling er bij. Als dan de vijand de grens overtrekt, lacht hij zich dood. Ik doe

een beroep op de vaderlandsliefde van den heer Van Embden om ook zijn redevoering en vooral ook zijn motie voor dat doel af te staan.

Het standpunt van de sociaal-democraten, ik heb het al meermalen gezegd, is dat leger en vloot-ontwapenen, maar dat zij zelf de wapens moeten behouden. Eenige jaren geleden hebben de Spartacisten dat openlijk in de couranten geschreven en dat was ten minste terecht: wij alleen moeten bewapend zijn. De bewaarders van orde en rust moeten ontwapend worden, dan kunnen de rustverstoorders hun wapens ongehinderd voor den dag halen. Daar-aan valt evenwel niet te denken. De heeren zijn ook zoo vredelievend niet als zij schijnen; ik zal daarover straks nog iets zeggen.

Zij zeggen: wij zijn internationaal, maar hoe kan men internationaal worden als men niet met „nationaal” begint? Men kan niet van Amsterdam naar Haarlem komen zonder eerst Halfweg te passeeren. Zoo is ook „nationaal” het tourniquet, waar men langs moet, om te komen tot „internationaal”. Over het nationale heen tot het internationale, zoo moet het zijn; direct internationaal is een dwaasheid.

In den laatsten oorlog hebben wij gezien, dat, toen Riga in handen van de Duitschers was gevallen, enkele Russen juichten, want, zeiden zij: wij zijn internationaal. De Deutsche communisten hadden toen natuurlijk moeten huilen, omdat zij ook internationaal waren, maar die hebben in hun vuistje gelachen. Zelfs Marx, met zijn internationale beginselen, werd nijdig, als er kwaad gesproken werd van Duitschland.

Men moet ook niet droomen van den eeuwiggen vrede. Ik heb met groote bewondering de rede daarover gehoord van den heer Wibaut; hij meende die oprecht, dat was de ware welsprekendheid des harten, maar, zoo wil ik vragen, kent hij niet de geschiedenis van zijn eigen partij? Heeft hij nooit gehoord en meegezongen het bekende socialistische lied: „Wij hebben lang genoeg bemind, wij willen eindelijk haten”? Heeft de heer Wibaut misschien symptomen van dien eeuwiggen vrede gezien, die wij niet kennen? Is hij misschien getuige geweest, dat Troelstra en Wijnkoop elkaar omhelsd hebben? Laat hij beginnen met vrede te brengen in zijn eigen partij. Maar neen, zij hebben voortdurend twist met elkaar. Nooit is mij dat beter gebleken dan uit een versje, dat een verslag geeft van den socialistischen landdag, dien men wel eens bij een hel heeft vergeleken. Dat versje wil ik even voorlezen:

„Toen Cornelissen had gesproken,
Kwam het ongeduld heel gauw,
Was verdeeldheid losgebroken,
Als bij Babel's torenbouw!
Nauw was Vliegen aan 't debatteeren,
Of hij werd door geschreeuw gestoord.
De president zei: „Laat u dit leeren,
Hoe hoog wij houden het vrije woord.”
Toen begon men te bakkeleien,
Stoelen vlogen me over 't hoofd,
„Te wapen”, gilden alle vrijen,
En een tafeltje werd gekloofd.
Menigen kreeg heel wat slagen,
En ander schreeuwde weër van moord.
En 'k hoor den president weër vragen:
Wil nog iemand het vrije woord?
Na het eindigen van deze aktie
Kwamen de vrijen weer bijeen,
En zij zonden naar de redactie
Van Het Volk deez' motie heen.”

U ziet, Mijnheer de Voorzitter, het eindigt met een motie, evenals de heer van Embden:

„De vergadering, die belegd is
Op den zooveelsten enzovoort,
Verklaart nog eens gelijk gezegd is:
Bij ons heeft ieder het vrije woord!”

Waar het nu nog niet eens vrede is onder de socialisten, hoe kan het dan vrede worden onder de menschen? Laten wij eerst nationalen vrede hebben, en dan internationaal. Als die menschen zoo ijverig voor den vrede, laten zij dan eerst zorgen voor vrede in hun eigen partij. Er zijn geen groter twistzoekers dan de sociaal-democraten, want zij praten altijd van „klassenstrijd” en „revolutie”.

De heer Mendels heeft ook gesproken over het Christelijk beginsel. Het doet mij goed, wanneer ik zie, dat ook van die zijde voor dat Christelijk beginsel geijverd wordt. Ik denk dan: het Christelijk Ministerie heeft toch niet voor niets gearbeid, het heeft zijn beginsel doen doorwerken. Ook zij kunnen nu zeggen: „de liefde voor Uw huis heeft mij verteerd”. Misschien mag ik op een goeden dag nog spreken van broeder Stenhuis en zuster Pothuis!

Men zegt nu: wie het zwaard trekt, zal door het zwaard vergaan, maar hoe hebben onze vadersen dat opgevat? Die zeiden: wie het zwaard tegen mij trekt, zonder behoorlijke redenen, moet door mijn zwaard vergaan: ik niet door het zijne. Voor iederen slag krijgt hij er dan twee terug en zoo zijn wij vrij geworden.

FONGERS

PRIJZEN 1924

MODELLER.	Prijzen in uitrusting 4 7	Prijzen in uitrusting 1 7
DAMES-RIJWIELEN		
BD	Gld. 195.—	Gld. 176.—
BDG	175.—	158.—
DZ	150.—	135.—
HD	118.—	105.—
HEEREN-RIJWIELEN		
BB	Gld. 180.—	Gld. 161.—
CCG	165.—	148.—
HZ	140.—	125.—
HH	110.—	97.—

⁷ Met vijndel en volgrammen.
⁴ Zonder extra-montage (niet vast trandafel).

Door uitbreiding van de serie met modellen BDG en CCG is de keuze nog ruimer dan voorheen.

De modellen 1924 vertoonen verscheidene verbeteringen in constructie en montage, welke in onze volledige prijs-courant 1924 uitvoerig zijn omschreven.

Elke Fongers, die de fabriek verlaat, wordt als steeds praktisch onbegrensd gegarandeerd.

Wie bij de keuze van een Rijwiel **REKENT**, kiest een **FONGERS**.

IJs- en Koel- Machines

voor KLEIN- en GROOTBEDRIJF.

Apeldoornsche Machinefabriek
 VOORHEEN LOOG-LANDAAL
 APELDOORN.

Uitgaaft van C. BLOMMENDAAL, te 's-Gravenhage:

De Burgerlijke Stand in vragen en antwoorden

door J. C. BAUMANN,

Burgemeester en Secretaris van Woubrugge,

en W. B. VAN DE WATER,

Secretaris van Overschie en Leeraar Staatsinrichting M. O.

Dit werkje is in hoofdzaak geschreven voor degenen, die studeeren voor de akte van bekwaamheid in de gemeente-administratie.

De prijs bedraagt f 1.50; met wit papier doorschoten, f 2.—.

Alom in den Boekhandel te bekomen, en, tegen inzending van het bedrag, ook bij den Uitgever.

LANDSTORMERS!

Het portret van H.M. de Koningin

wordt door ons in zeer fraaie goudlijst met glas gezet
 In drie breedten verkrijgbaar, resp.
 à f 1.40 - f 1.75 - f 2.40.

Reeds honderdtallen in Friesland geplaatst.
EEN SIERAAD VOOR DE HUISKAMER
 Firma L. Scheepstra, Leeuwarden

ROTTERDAMSCHER BANKVEREENIGING

ROTTERDAM-AMSTERDAM-DEN HAAG

KAPITAAL f 75.000.000

RESERVE f 37.000.000

DEPOSITO'S

CHEQUE REKENINGEN MET RENTEVERGOEDING

ALLE BANKZAKEN.

EVERSHARP

verzorgd door de

WAHL PEN

Honderd malen per dag hebt ge ze nodig

De drukste zakenmensen noemen het Eversharp potlood het grootste zaken-potlood. — Volkomen terecht, maar dit geldt ook voor de Wahl Vulpen, de eerste in dit genre van geheel metaal. Ze bevest meer inkt dan andere merken. Ze kan niet barsten of breken. Eversharp potlood en Wahl Vulpen behooren beiden op uw lesse naar voor gebruik aanwezig te zijn.

Verkrijgbaar bij alle Boekhandelaren en bij de

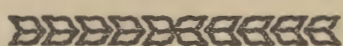
Importeurs:
BLIKMAN & SARTORIUS
 AMSTERDAM

L. de Vries Hzn.

Brugstraat 7
 GRONINGEN

Heeren- en Jongeheerenkleeding.

Uniformen
 Rijbroeken

Heden is verschenen:

De Bijzondere Vrijwillige Landstorm.

Instituut tot steun aan het wettig gezag

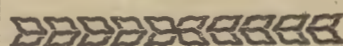
HANDLEIDING

samengesteld door
 G. F. BOULOGNE

Prijs f 0.60 per exempl.

Franco toezending geschiedt na ontvangst van postwissel à f 0.68 door de uitgeefster

N.V. Drukkerij „De Motor”
 SNEEK

STEENDRUKKERIJ BOUDIER & CO
 WALDORPSTR. 277 s GRAVENHAGE TEL. H7791
 MODERNE VERPAKKING
 RECLAMEPLATEN - ETIQUETTES
 VOUWDOOZEN

Hoofddorp 31 Mei 1924.

Is Adverteeren Bezuiniging?

Om te berekenen of adverteeren voordeel brengt, moet men bedenken dat, wanneer men wil zenden éénmaal per jaar een circulaire aan 60.000 bepaalde adressen, hiervoor moet worden uitgegeven:

Voor het drukken van 60.000 circulaire	f 250.—
” ” ” ” 60.000 enveloppen	” 162.—
Schrijffloos 60.000 adressen	” 300.—
Porto's	” 1200.—
	f 1912.—

Plaatst men 12 maanden achtereen een advertentie, groot 100 regels, dan betaalt men slechts f 600.— per jaar en wordt hiervoor 12 maal aan 60.000 adressen uw artikel onder de oogen gebracht. Terwijl één circulaire slechts 1 maal komt en 3 maal zooveel heeft gekost.

K. TIKTAK'S

THEE

KOFFIE

AMSTERDAM

GRONINGEN

OPGERICHT IN 1870.

FATUM

Piet Heinplein 6 s 's-Gravenhage
 Telefoon M. 3940

Ongevallenverzekering

HET LANDSTORMBLAD

ORGAAN TEN BEHOEVE VAN
DEN BIJZONDEREN VRIJWILLIGEN LANDSTORM
INSTITUUT TOT STEUN AAN HET WETTIG GEZAG.

ADMINISTRATIE EN REDACTIE: KONINGINNEGRACHT 50 'S-GRAVENHAGE.

ABONNEMENTSPRIJS
F. 1.50 PER JAAR.

LOSSE NUMMERS
15 CENT.

Buitengewoon of bijzonder?

Omtrent den juisten naam van ons instituut heerscht nog bij velen misverstand.

Dikwijls hoort en ziet men ten onrechte nog den term „Buitengewone Vrijwillige Landstorm” gebruiken.

Wij willen een poging wagen dit misverstand weg te nemen.

De dienstplichtigen, welke in Nov. 1918 op grond van de bestaande legerwetten en van Legerorder 1918 B no. 366 onder de wapenen zijn gekomen bij den Vrijwilligen Landstorm, teneinde orde en rust te handhaven, werden opgenomen in de organisatie van de bestaande Landstormkorpsen en in nieuw gevormde Landstorm-Verbanden.

Zij ontvingen den naam „Buitengewone Vrijwilligers” doch op 20 Februari 1920 verscheen een legerorder no. 110, waarin de bepaling voorkwam, dat zij ter onderscheiding van de tot den vrijwilligen landstorm behoorenden, worden aangeduid als

„bijzondere vrijwilligers”.

De oorzaak van deze naamsverandering lag in het feit, dat bij Koninklijk Besluit van 27 Dec. 1919, Stbl. no. 988, een *nieuwe categorie buitengewone vrijwilligers* werd gevormd, bestaande uit die dienstplichtigen, welke — in tegenstelling met de vroegere buitengewone vrijwilligers — een wettelijke verbintenis bij den vrijwilligen landstorm teekenden.

Het verschil kunnen wij het gemakkelijker samenvatten als volgt:

Eerste Categorie.

De oorspronkelijke buitengewone vrijwilligers legden een schriftelijke verklaring af, geheel onverplicht en ook geheel *belangeloos*, dat zij in tijden van gevaar het Wettig Gezag metterdaad zouden steunen.

De door hen geteekende verbintenis heeft uitsluitend de kracht van een *zedelijke* verbintenis, van een belofte.

Vanzelfsprekend is aan een dergelijke verbintenis geen enkel voorrecht verbonden, zoolang de mannen niet ter handhaving der orde onder wapens zijn gekomen.

Tweede Categorie.

De nieuwe groep buitengewone vrijwilligers daarentegen werd gevormd door die *verlofgangers*, welke een *wettelijke verbintenis* bij den Vrijwilligen Landstorm sloten, d. w. z., dat zij onder geen voorwaarde bij oproeping konden wegblijven. Deden zij dit wel, dan zouden zij op grond van de wet als deserteur worden vervolgd.

Aan hun verbintenis was een rechtstreeks voordeel verbonden, n.l. *vaststelling van de herhalingsoefeningen*, waartegenover nog de verplichting stond, om in eigen woonplaats 50 uren per jaar bij den vrijwilligen landstorm te oefenen.

Zoals boven reeds werd vermeld, moest doo. de schepping van deze laatste groep, de eerste van naam veranderen. De vrijwilligers hiervan heeten daarom thans „bijzondere vrijwilligers” en vormen het wijd-

vertakte instituut van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm.

De tweede groep is inmiddels bij de totstandkoming van het nieuwe Landstormbesluit. (K. B. 28 Febr. 1922 Stbl. 92) opgeheven.

Zoodat de naam „Buitengewone Landstorm” daarmede voorgoed is verdwenen.

Intusschen heeft de vorming van de tweede categorie niet nagelaten in breeden kring de gedachte te doen ontstaan, dat ook de eerste categorie *vrijstelling* van herhalingsoefeningen had.

Bij elke herhalingsoefening blijken er teleurgestelden te zijn.

't Zij doordat zij zich van de juiste bepalingen niet op de hoogte hebben gesteld, of omdat zij de uiteenzettingen, welke op de propagandaverzamelingen werden gegeven, verkeerd hebben begrepen; zij leefden in de onderstelling, dat ook de bijzondere vrijwilliger vrij was van de herhalingsoefening. Totdat de oproeping er voor in hun bus werd geworpen.

De mogelijkheid is ook niet uitgesloten, dat een enkele der propagandisten op een bepaald oogenblik zelf niet geheel op de hoogte was, doch dan staat daar nog tegenover, dat ieder drie jaren lang in de gelegenheid is geweest zich van den juisten stand van zaken te vergewissen.

Resumeerende, komen wij tot de navolgende feiten:

De buitengewone vrijwilligers ontvingen op 20 Februari 1920 den naam van *bijzondere vrijwilligers*. Zij hebben geen *vrijstelling* van herhalingsoefening. De nieuwe categorie buitengewone vrijwilligers, die dit wel had, is inmiddels weer opgeheven.

De Groningsche landdag.

Een saluut aan de mannen van Groningen voor hun welverzorgden landdag.

Zij hebben veel moeite zich getroost. Zij hebben ook veel dank mogen oogsten.

De talrijke opkomst, het mooie weer, de schitterende demonstraties van het Vrijwillig Landstormkorps Motordienst, van de Koninklijke Marechaussee en van het escadrille vliegers uit Soesterberg, de toespraken der redenaars en niet het minst het bezoek van Z. Exc. den Minister van Oorlog, dit alles maakte onder de energieke leiding van het Uitvoerend Comité den 5en Juli tot een zeer geslaagden landstormdag. De oefentocht van het Motorkorps op den vorigen dag gaf daarop een uitnemende inleiding.

Waar alles zoo wel van stapel liep, was het zooveel te meer jammer, dat de sympathieke Voorzitter der Groningsche Gewestelijke Commissie dr. W. G. van den Berg, door ernstige ongesteldheid verhindert was.

Moge zijn anders zoo frissche kracht spoedig terugkeeren.

Ver Weg?

De Dollard ligt ver weg.

En Maastricht is ver.

En ver van ons liggen ook Texel en Zeeuwsch-Vlaanderen.

En toch hebben wij onze landstormers tot aan die uithoeken van ons land.

En toch komen wij bij U en spreken met U en overleggen met U over de belangen van ons instituut.

Door ons blad.

Thans willen wij gezamenlijk overleggen over de lasten, die wij gemeenschappelijk te dragen hebben.

In een vorig nummer schreven wij: „In onze organisatie is welgesteldheid *geen* factor, waarmede rekening wordt gehouden.

„Als wij maar 18-karaats mannen hebben.”

Zoo is het en zoo moet het blijven.

Het blad is van allen die Bijzonder Vrijwilliger zijn.

Ook van die door werkloosheid en malaise — tijdelijk naar wij hopen — zelf in moeite zijn geraakt.

Die moeite mag geen oorzaak zijn, dat zij van ons vervreemden.

Daarom zullen wij anderen hier de saamhoorigheid krachtig laten gelden.

En dien mooien opzet een aansporing te meer vinden, om ook bij den voortduur het blad financieel krachtig te maken.

Om dit te bereiken, liggen Dollard en Schelde niet te ver van ons weg.

Allen deelgenoot

Wanneer er een schatrijk iemand kwam en die zou zeggen: „Ik wil alle kosten van het Landstormblad op mij nemen, zoodat geen enkel Landstormer er ooit meer iets voor behoeft bij te dragen...”

Dan zou het antwoord moeten luiden: Onmogelijk!

En wij zouden den verbaasden Maecenas den volgende uitleg geven:

„Uwe gave zullen wij gaarne aanvaarden, om ze te bestemmen voor den uitbouw van ons instituut, doch het Landstormblad moet zijn ons eigen blad.

Wij willen allen door onze bijdrage *deel* hebben aan den bloei van dat orgaan.

Wij willen de eer, dat wijzelf gezamenlijk in staat zijn een eigen blad te hebben, te houden en tot grooter ontwikkeling te brengen, niet missen.”

Wat dunkt u, zou die man ons begrijpen?

Daarom worden geen bijdragen, hoe gering ook, door onze Plaatselijke Leiders afgewezen.

Kr. TIMMERS. †

Met leedwezen maken wij melding van het overlijden van den heer Kr. Timmers, Burgemeester van Klundert, Lid der Prov. Staten van Noord-Brabant, Ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

Als lid der Gewestelijke Landstorm Commissie West-Brabant, werd in hem een kloek vaderlander en een warm voorstander van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm verloren.

Eigen Edison is goudwaard.

10-jarig bestaan van het Vrijwillig Landstormkorps Motordienst.

De Vereeniging van Officieren van den Motordienst, bestaande uit Officieren en Res.-Officieren van den Motordienst en Officieren van het Vrijwillig Landstormkorps Motordienst heeft het 10-jarig bestaan van dezen Motordienst op 12 Juli te Haarlem (alwaar de schoolcompagnie van den Motordienst is gevestigd), herdacht.

In een volgend nummer van ons blad hopen wij een verslag dezer herdenking te kunnen plaatsen.

SCHIETOEFENINGEN EN WEDSTRIJDEN.

Evenals de vorige jaren bestaat ook dit jaar wederom de gelegenheid om afdeelingsgewijze schietoefeningen te organiseren, welke eindigen met plaatselijke wedstrijden — en zeer vaak bekroond worden door een *korpswedstrijd*, waarop de beste schutters van een landstormverband komen kampen.

Er zijn landstreken in ons land, waar zeer veel animo voor de schietsport bij den bijzonderen vrijwilligen landstorm bestaat; er zijn er ook, waar dit niet het geval is. Het hangt veelal samen met den aard der bevolking, de min of meer verspreidheid van schietbanen, voormannen, die ook in deze aangelegenheid als „motor” wenschen te fungeren, en niet het minst met de *traditie*.

Verbanden en zelfs afdelingen in verbanden, welke niet vanaf den beginne met schieten begonnen komen er momenteel niet meer zoo gauw toe, hetgeen zeer, zeer jammer is.

Immers, wij beschouwen deze landstorm-schietoefeningen *niet alleen en niet voornamelijk* als een verhooging van de schietvaardigheid van den verlofganger. Dan zouden wij kunnen volstaan met schietverenigingen en weerbaarheidsafdelingen.

Buiten die strenge en stramme oefening van oog, hand en arm, buiten die wilbedwang voor de schijf, zijn wij ook op de baan aanwezig om het zoo hoognoedige onderlinge contact weer eens op te nemen en onze vrijwilligers-groep weer eens samen te brengen. Altijd valt iets te bespreken: velen weten meer dan één; altijd zijn er kleine of groote aangelegenheden aan de orde.

De beoefening van de schietsport geeft dus een *opvoering van de saamhoorigheid* eener afdeling. Vooral ook daarom bevelen wij verbanden en afdelingen, welke nog niet er toe overgingen, aan, om het eens te probeeren, Het valt altijd mee!

GRAAFLAND.

LUCHTWACHTDIENST.

Aanstellingen.

Te Woerden is tot postcommandant, met bevordering tot Sergeant benoemd de Vrijw. Landstormer *Dirk van Beek*, tot Ploeg-commandanten de Vrijwillige Landstormers *A. H. Tanes* en *W. de Birk* met bevordering tot sergeant. Bevorderd tot Korporaal de vrijwillige landstormer *J. Bastmeijer*.

Luchtwachtdienst.

Zoals reeds de vorige maal is gezegd, moet 1e. de waarneming der vijandelijke vliegtuigen zoo goed en zoo snel mogelijk geschieden; 2e. moeten de vliegtuigen goed onderkend worden; 3e. moet alles wat wordt waargenomen onmiddellijk en juist worden gemeld, dus zonder eenige vertraging. Daarvoor heeft men de beschikking over het uitgebreid Rijkstelefoonnet, het Marinekustwachtelefoonnet en de telefoonverbindingen der landmacht.

Het is gewenscht, dat het hoofdlichtwachtbureau en het meest van belang zijnde Luchtwachtbureau bij mobilisatie over eigen onderlinge verbindingen beschikken.

De bepalingen en voorschriften, die ter zake bij mobilisatie gelden, bevorderen de snelle telefonische verbinding.

Voor elken Luchtwachtpost is de verbinding vanaf het meest nabijzijnde Rijkstelefoonkantoor voldoende verzekerd.

De grootste moeilijkheid is de overbrenging der meldingen van de opstellingen (waarnemings)plaats van de posten naar bovengenoemde Rijkstelefoonkantoren.

Op de waarnemingsplaatsen (hooge kerktorens, hoge daken enz.) zijn meestal geen telefoontoestellen en geleidingen aanwezig, zoodat bij mobilisatie daarin onmiddellijk moet worden voorzien, door het aanleggen van een tijdelijke telefonische verbinding.

Het personeel moet in het snel en handig telefoneren dus ook goed bedreven zijn.

De Luchtwachtbureaux worden gevestigd in een der zalen van de Rijkstelefoonkantoren ter plaatse, terwijl aldaar reeds in vreedstijd aanwezig zijn de noodige verbindingen met de gemeentelijke c.q. militaire telefooncentrales en de noodige geleidingen voor het aansluiten van de voor het ontvangen en verzenden van berichten noodig geachte telefoontoestellen reeds zijn aangebracht.

Onderling zijn de H.L.W.B. telefonisch verbonden (eigen lijn).

Voor de L.W.B. zijn om mee te kunnen luisteren eenige telefoontoestellen geschakeld in speciaal voor de luchtwachtdienst te bezigen koorden van een der centraalposten van het Rijkstelefoonkantoor De L.W.-posten zijn dus rechtstreeks verbonden met de H.L.W.B., het betrokken L.W.B. luistert mede.

Het huis speelt een groote rol in het leven. Het grootste deel van den tijd brengen wij er in door.

De arbeid, vaak ook het vermaak, roepen ons naar buiten, de onontbeerlijke rust smaken we thuis.

En als dat huis ook werkelijk een t e h u i s voor ons is geworden, als daar om ons heen ons gezin leeft en zich ontwikkelt, dan is het een toevluchtsoord, waar de stormen des levens, de moeiten van den arbeid hun invloed op ons verliezen, waar lichaam en geest zich herstellen van de vermoeienissen van den dagelijkschen strijd, waar grooter geluk wordt gesmaakt dan elders kan worden gevonden.

Zulk een huiselijk leven is niet aller ideaal.

Wie, in de groote stad, zich moet vergenoegen met te wonen vier- hoog-achter op een zolderkamer, in een te nauwe ruimte, waar frissche lucht niet kan doordringen en van gezelligheid geen sprake is, kan zich schier geen voorstelling maken van de genoegens, die een huiselijk leven aanbiedt en huiselijke ellende jaagt menigeen naar straat en kroeg.

Maar er zijn er ook, die hun ideaal zoeken in een andere richting.

Voor wie de enge muren van het huis voor één gezin een heetsel zijn voor de vrije ontwikkeling van de gemeenschap.

De enge grenzen, die het gezin omspannen, moeten uitgewischt.

Die aparte gezinnen naast elkaar geven geen bevrediging.

Ze houden de ontwikkeling van de menschheid tegen.

Het gemeenschapsleven brengt hooger genot. De zorg voor het gezin is een blok aan het been.

Voor ontwikkeling en ontspanning, ontspanning vooral, blijft geen tijd en geen geld.

Daarom iets anders en iets beters gezocht.

De gemeenschappelijke samenleving, met de zorg voor en de opvoeding van de kinderen ook voor rekening van de gemeenschap, staat voor hen zooveel hooger.

De revolutionaire ideeën strooken niet met die oude en ouderwetsche gedachte, waarin het gezin de grondslag en de hoofdzak van de samenleving is.

Met die revolutionaire-ideeën gaan wij niet mee.

En we houden ons vast aan het oude, daarom nog niet verouderde, maar immer nieuw blijvende: uit en om het gezin groepeerd zich heel de maatschappij. Het gezin is de grondslag van den Staat.

Daarom spreken we ook gaarne van het gebouw van Staat.

Maar daarover een volgende maal.

F. JALINK.

19 Juli en 26 Juli, 9, 23 en 30 Augustus van 2.30—4.30 nam. Deelnemers geheel vrij. Komen in uniform niet verplicht.

Voor de vrijwilligers in de andere plaatsen van Kennemerland worden marga-oefeningen gehouden, waaromtrent te zijner tijd nader zal worden bericht. Deze vrijwilligers mogen echter ook deelnemen aan de oefeningen met scherp te Overveen.

De oefeningen zullen worden besloten met een onderlingen plaatselijken wedstrijd, waarvoor de noodige prijzen beschikbaar zullen wordengesteld. De datum voor deze wedstrijd, alsmede verdere bijzonderheden hieromtrent zullen te zijner tijd op de banen aan de regelde deelnemers ter kennis worden gebracht.

De Secretaris Gew. Landst. Commissie „Kennemerland”,

C. ELDERMANS,

1e Luit. der Inf. Haarlem.

Portretten H. M. de Koningin.

Aangezien vele vrijwilligers uit Haarlem, ook die van de Korpsen Motord., Spoorwegd. en Vaartd., destijds niet aanwezig zijn geweest bij de uitreiking van portretten van H. M. de Koningin, kunnen zij hun portret tot 1 Aug. a.s. komen afhalen in de Infanteriekazerne (kamer 97) te Haarlem, iederen werkdag van 9.30—12 u. voorm. en 2.30—4 u. nam., des Zaterdag van 9—12 voorm.

De vrijwilligers van de andere plaatsen van „Kennemerland”, die eveneens hun portret nog ontvangen moeten, kunnen dit verkrijgen bij den Plaatselijken Leider van hunne afdeeling, welke persoon tevens gerechtigd is tot het in ontvangst nemen van de vrijwillige bijdragen voor het Landstormblad. Hieronder gelieve U te vinden eene opgave van de namen en adressen der verschillende Plaatselijke Leiders in het Verband „Kennemerland”.

Heemskerk, R. Beentjes, Oosterstreng. Beverwijk en Wijk aan Duin: L. P. Harren, Kees Delsweg 60, te Beverwijk.

Wijk a. Zee: F. Heine, Gashuisstraat 81. Wijkroog: H. P. v. Roozendaal, Rijksstraatweg L. 66.

Velsoord: P. Heeremans, Beeckestein K. 64. Ymuiden: J. Zwaan, Grahamstraat 2. Santpoort en Driehuis: H. G. Heijbroek

Hagelingerweg 88. Schoten: A. Stoffer, Schoferweg 138.

Haarlem: C. J. Boerssee, Infanteriekazerne en Leidschestr. 7. Bloemendaal: J. v. d. Linden, v. Twiskplein 10, Overveen, nedst.

Zandvoort: P. v. d. Sande, Parallelweg 58.

Heemstede: K. Galkhorst, Drieheerenlaan 2. Bennebroek: J. A. Vernooij, Bennebroekerlaan 115.

Vogelzang: M. Wison, Vogelzangsweg 62.

De Secretaris Gew. Landst. Comm. „KENNEMERLAND”

C. ELDERMANS.

„NIEUWE HOLLANDSCHE WATERLINIE”.

Als Commandant van het Vrijwillig Landstorm Korps „Nieuwe Hollandse Waterlinie” is opgetreden de Kapitein A. Kaptein.

Korpswedstrijd „Nieuwe Hollandse Waterlinie”

Er bestaan plannen om ter gelegenheid van de Woerdensche Handel-, Industrie- en Landbouw Tentoonstelling, groote schietwedstrijden te organiseren.

Uitvoering besprekingen zijn thans gaande met de Gewestelijke Landstormcommissie om den jaarlijkschen Korpswedstrijd van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm in de „N. H. W.” te Woerden te doen plaats hebben.

Naar wij vernemen is het resultaat dier besprekingen zeer gunstig, zoodat naar alle waarschijnlijkheid de op 6 September a.s. te houden Korpswedstrijd zal plaats hebben te Woerden.

Het behoeft geen nader betoog dat waar eenerzijds hierdoor het tentoonstellingsbezoek ongetwijfeld zal vermeederen, anderzijds voor onze leden de attractie van de tentoonstelling een reden te meer zal zijn om aan de wedstrijden deel te nemen.

Wij komen in het volgende nummer hierop uitvoerig terug.

Limburgsch Nieuws

II.

Gewoonlijk hebben de Limburgsche dorpen betere en relatief-grotere landstormafdeelingen dan de Limburgsche steden en stadjes. Een stad schijnt te veel min of

meer belangrijke bijkomstigheden te hebben en daardoor samenhang te missen.

Van de Limburgsche steden sluimerde de stad Maastricht een weinig in haar landstormorganisatie, maar hopelijk komt daar in eindelijk een kentering.

Op Vrijdagavond 27 Juni j.l. vergaderde de afdeeling Maastricht, waarop een vrij-groot aantal landstormers aanwezig waren en welke vergadering een geestdriftvol einde had. Na uitreiking der portretten van H. M. de Koningin, werden besprekingen gehouden over de schietoefeningen, het landstormblad en... het fascisme. Een schietgroep werd gevormd op initiatief van den res. 1e Luitenant Janssen.

Op deze vergadering bleek duidelijk het landstorm-karakter van een grotere stad, immers aanwezig waren een aantal officieren, onder-officieren, korporaals en soldaten van den bijzonderen landstorm, vrijwilligers van den motor- en den spoorwegdienst en zelfs nog eenige vrijwilligers van het oorspronkelijke korps Limburgsche Jagers. Alleen een „stad” kan deze „vogels van diverse plumage” bij elkaar brengen en daarom is een landstormorganisatie in een stad als Maastricht een lichaam, waarin veel ambitie kan liggen, mits er eenige motoren zijn met veel energie.

Allerwege wordt thans in Limburg geschoten met „Marga of Scherp.” Vooral in Midden-Limburg kon de schietoefening niet op tijd aangevangen, omdat de Hembrug geen... geweren zond. Dit is thans ook opgelost.

De schutters dienen zich thans goed in te schieten voor de plaatselijke wedstrijden en niet het minst voor den korpswedstrijd. Voor dezen ontving het secretariaat der gewestelijke commissie reeds medailles van: Z. K. H. den Prins der Nederlanden, den Inspecteur van den Landstorm en de Nationale Landstormcommissie, den Commissaris der Koningin in de provincie, Z. D. H. den Bisschop van Roermond, Graaf de Geloes, Jhr. mr. G. Michiels van Kessenich enz. Alle moeite wordt gedaan om de lijst der medailles en kunstvoorwerpen met die van 1923 te laten concurreren.

Voor de inning der gelden van het Landstormblad zijn thans ingekomen de adressen van vier en twintig agenten, die plaatselijk het abonnementsgeld zullen innen. Op een andere wijze is het noodzakelijke bedrag slecht bij elkaar te krijgen.

Het behoeft geen betoog, dat 24 agenten reeds een flinke groep vormen, maar nog niet een voldoende sterke groep.

Mogen de andere afdeelingen, die nog geen agent aanstelden ten spoedigste volgen en de agenten even spoedig hun zaken afdoen!

GRAAFLAND.

GELDERLAND EN OVERIJSSSEL.

Onze schietoefeningen.

Met de schietoefeningen werd, ook in Overijssel en Gelderland, een begin gemaakt.

De animo is er. Reeds werd uit verschillende plaatsen de mededeeling ontvangen, dat het aantal deelnemers groter is dan verleden jaar.

En tal van Afdeelingen geven hun voor-nemen te kennen, met een vijftal uit te komen op de Nationale Wedstrijden, door Apeldoorn's Burgerwacht uitgeschreven.

Dat gaat zoo goed. Een organisatie, waar leven in zit, die krachtig is, zal iedere gelegenheid, om naar voren te komen, aangrijpen.

Tabawedstrijd.

Schietoefeningen zijn goed, zijn nuttig. Onze mannen nemen er gaarne aan deel. Maar er is een prikkel noodig, om aan te drijven tot de hoogste krachtsinspanning.

Dien prikkel vinden wij in onze wedstrijden. De prijzen, die beschikbaar gesteld kunnen worden, zijn niet groot.

Dat behoeft ook niet.

't Gaat niet om de prijzen zelf in de eerste plaats, maar om het genot, ze te winnen.

Toch willen we alles doen, om de prijzen zoo groot en zooveel mogelijk te maken.

Een dak op het huis.

Wanneer een huis wordt gebouwd is het niet voldoende, dat diep in den grond wordt gegraven en een hecht fundament gelegd; dat op dat fundament de muren worden opgetrokken, die muren door een balklaag verbonden en de zoo verkregen ruimte door een zoldering afgesloten wordt.

Dan moet nog het dak op het huis aangebracht.

Dat dak dient goed afgewerkt.

Daar mag geen opening in blijven.

En pas wanneer de laatste pan is gelegd, de laatste voeg is gestopt, het geheel is afgewerkt, dan kan het huis als voltooid worden afgeleverd.

Er zijn bezwaren tegen het aanbrengen van het dak op een huis.

Een niet gering deel van de bouwkosten gaat er mee heen en het vordert voortdurend onderhoud.

Het sluit zonlicht en de frissche lucht af en daar ontstaan donkere hoeken, waar het stof zich ophoopt, en die heel wat arbeid vragen om het geheel schoon en zindelijk te houden.

Toch kan dat ook niet worden gemist.

Soms wel. Op dagen vol lenteweelde, als de winterkoude en de voorjaarsvlagen hebben plaats gemaakt voor een mildere stemming in de natuur, dan zou het zoo goed zijn, als de zon heel het huis kon doordringen met haar stralen, doch dan is dat dak daarvoor een beletsel.

Maar als de nacht komt, als de storm opsteekt, de regen bij stroomen nederdaalt, of het onweder alles verschrikt door zijn geweld, dan bewijst dat dak goede diensten.

Dan wee het huis, dat niet van een stevig dak is voorzien, of welks dak niet goed is afgesloten.

Als er maar één opening is, en de stormwind grijpt daar in, dan scheurt die het gat verder open, ruikt ten slotte heel het dak weg, de regen heeft vrij spel, en het huis is niet in staat, den aanval van den storm weerstand te bieden en het valt, als een prooi van de woedende elementen.

Stelling van Amsterdam.

De Secretaris van de Gewestelijke Landstorm Commissie Stelling van Amsterdam, bericht hiermede, dat in verband met zijn opkomst onder de wapenen, tot het volgen van een cursus bij het Korps Luchtdeel-Artillerie, zijn adres van 21 Juli 1924 tot 9 Augustus 1924 zal zijn:

Reserve-Kapitein K. L. SCHELL, Hotel „Huis ten Halve”, te SOESTERBERG.

Aan de Plaatselijke Besturen en leiders wordt vriendelijk verzocht, gedurende dat tijdvak correspondentie voor het secretariaat tot een minimum te beperken of zoo mogelijk op te schorten tot 15 Augustus a.s.

Mutaties in de ledenlijsten, adreswijzigingen; nieuwe leden kunnen echter ook in de periode van 21 Juli tot 9 Augustus worden behandeld, mits geadresseerd aan het Secretariaat, Oranje-Nassaukazerne Amsterdam, Bureelengebouw Kamer 45.

De Secretaris voornoemd, K. L. SCHELL. Amsterdam, 30 Juni 1924.

KENNEMERLAND”.

Schietoefeningen met scherp te Overveen.

De schietoefeningen voor de vrijwilligers uit Haarlem, Schoten en Bloemendaal, waaronder ook begrepen de vrijwilligers der korpsen Motord., Spoorw.d. en Vaart.d. uit genoemde plaatsen, worden gehouden met scherp op de banen te Overveen aan den Zeeweg, en wel:

Donderdag 24 Juli, 7 en 21 Augustus, 4 en 11 September, van 6.30—8.30 nam. Zaterdag

DE LANDDAG TE VEENDAM

EERSTE DAG

De Militaire oefening van den Motordienst.

De auto- en motordienst in Friesland en Drente was opgecommandeerd om Veendam te bestormen, het doel van het plan de campagne, waar de Landdag gehouden zou worden. De commandant van een troepenafdeeling te Winschoten moest dezen aanval trachten te keeren. Er was bericht ingekomen, dat te 2 u. 30 's nam. een afdeeling infanterie op automobielen, en een groot motorkorps zich bewoog langs den kunstweg Meppel—Assen. Een sterke divisie motorrijders was inmiddels te Winschoten samengetrokken, vormende het Groninger verband, bijgestaan door tal van automobielen, waarin infanterie, om den aanval af te weren. De staf had ingezien, dat de verschillende overwegen van de Hunze in elk geval behouden moest blijven.

Een verkenningsdétachement motorwielrijders van de Oostpartij vertrok van Winschoten te 8 u. op naar het Zuidlaardermeer, de Groeve, naar den weg Gieten bij de brug over de Hunze, naar Gasselternijveen en naar Buinen bij 't Oude diep, om te trachten de overgangen te vernietigen en den beginaanval af te weren. De hoofdmacht volgde om 4 uur over Meeden, Veendam, naar Bareveld, waar het hoofdkwartier van den staf gelegerd was. De commandant bleef hier in afwachting van de berichten, die weldra inkwamen. Inmiddels was mede een verkenningspatrouille motorrijders van Assen gecommandeerd om vast te stellen waarheen zich de gemelde afdeeling infanterie op auto's had begeven. Het eerste bericht, dat inkwam meldde, dat de vernielingsbrigade 3 min. aan de brug bij Spijkerbrug had gewerkt, toen een overmacht van West het detachement had verdreven. Het tweede bericht meldde, dat bij aankomst aan de brug van Zandvoort ook een sterke macht de verkenning had teruggedreven. Aangezien deze toegangsweg Bareveld—Gieten—Assen van buitengewoon veel belang voor de Westpartij was, werd door de hoofdmacht een sterke divisie infanterie gerequireerd om een doorbraak te bevorderen. De Oostpartij kreeg dit bericht zeer vroegtijdig

en vanuit Bareveld werd 'n groote troep infanteristen met auto's en motoren naar het bedreigde punt gebracht om de brug te nemen.

kort woord te mogen openen. Wij Nederlanders minnen de historie. En een groot stuk van de historie der laatste tien jaar is belichaamd in

VEENDAM—GRONINGEN.

Van links naar rechts: V. J. A. Wilkens, Lid Uitvoerend Comité; Majoor V. Repelius, Commandant Verband Groningen; Ds. J. Gispén, Lid Plaatselijke Commissie Groningen; L. F. Duymaer van Twist, Voorzitter der Nationale Landstorm Commissie; N. J. Meihuizen, Lid Uitvoerend Comité; Dr. L. N. Deckers, Lid der Nationale Landstorm Commissie; A. Zijlstra, Lid Gewestelijke Landstorm Commissie Groningen, Zijne Excellentie J. C. van Dijk, Minister van Oorlog; A. K. Noorduyn, Secretaris Uitvoerend Comité; J. Duintjer, Voorzitter Uitvoerend Comité; Kolonel G. W. Fris, Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm.

In tirailleurlinie rukte de infanterie op en na een hardnekkig gevecht kwam de brug in handen van de Oostpartij. Maar ook slechts heel kort. De Westpartij kreeg vanuit Assen groote versterking van infanterie en spoedig was deze weer meester van de brug en daarmee van den toegangsweg naar Veendam. De vrede was hiermede gesloten. De commandant bracht hulde aan zijn soldaten, die zoodatig den vijand partij hadden gegeven. Het groote auto- en motorkorps uit Friesland en Drente en een gedeelte van Groningen kwam daarop aangereden en werd hartelijk begroet door de broeders van de Oostpartij.

Deze interessante manoeuvre werd in de mooie omgeving van den Drentschen Hondsrug afgewerkt en trok vooral van de zijde der landelijke bevolking uit die omgeving veel belangstelling.

De fantasie-oorlog stond onder leiding van den majoor mr. A. baron van Heeckeren van Kell, afd.-commandant van den Motordienst van Groningen, Friesland en Drente. Aan dezen was toegevoegd een vijftal scheidsrechters, terwijl de majoor zelf als opperscheidsrechter fungeerde.

In gesloten colonne trok daarop in zeer opgewekte stemming het groote korps auto- en motorwielrijders naar het centrum van Veendam.

TWEEDE DAG

Ds. J. Gispén van Groningen opende den landdag met de volgende rede:

Als een buitengewoon groote eere beschouw ik het dezen Groningschen Landdag van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm met een

jon. Toen eischte hem de regiments-staf, zooals deze staf alle prima-elementen aan de bataljonsplacht afhandig te maken, een hebbelijkheid, waarmee, zooals ik later vernam, alle Europeesche oorlogvoerende of gemobiliseerde regiments-staven zijn behept geweest.

Aan den vooravond van de overplaatsing van den treinsoldaat Pierre Antoine, over wien ik een klein papierden oorlogje verloren had, zat ik in mijn kwartier mij te amuseeren met de paperassen aangaande de aanvalsmanoeuvre op Willemstad, welke vesting in de mobilisatiejaren beroemd is geweest, omdat er jacht gemaakt werd op militairen met lange lokken, toen mijn hond Hektor, de bataljons-terrier en specialiteit in het opjagen van koeien en kippen, ineens bedenkelijk bromde, een Brabant-sche muts door de deur-opening verscheen en even later Pierre Antoine binnenstapte.

Pierre Antoine klapte zijn hakken tegen elkaar, salueerde ietwat met den Franschen slag en bleef staan.

"k Bekeek hem eens goed en kon niet nalaten te vragen: „En kerel, ligt je wat op je lever?" Hij gaf geen antwoord. Toen gaf ik hem een lange sigaar en deed hem plaats nemen op mijn tweeden en laatsten stoel.

De praatjesmaker, die anders het geheele treinponeel deed schaterlachen met zijn Wa-lsche liedjes en voordrachten, roerde niet gauw zijn radde tong. Hij haalde uit zijn vet-tige, uitgerafelde portefeuille een papier te voorschijn, vouwde het langzaam open en zelde kort: „Luitenant lees dat eens". Ik las tot mijn verbazing een huwelijks-extract uit de regis-

ter van de gemeente Valenciennes, waarin zijn huwelijk stond aangegeven met Sidonie, Palmyre de Ternas, geboren te Hazebrouck, waaruit een kind geboren was, evenals zijn vader, Pierre genaamd.

Toen ik het extract had doorgelezen, haalde Pierre Antoine met zijn dikke, vereelde vrachrijders-vingers uit zijn vette, uitgerafelde portefeuille, een tweeden brief, welke van den maire³⁾ van Valenciennes bleek afkomstig te zijn, waarin stond, dat de vrouw van Pierre Antoine tengevolge der ontberingen gestorven was en hun kind, Pierre, thans was opgenomen door de ingekwartierde Duitse soldaten.

Pierre Antoine huilde. Mijn hond Hektor wroef zijn kroes-snuut over de knieën van Pierre Antoine en ik gevoelde me vrij-hulpeloos en wist niets te zeggen.

Daarna vertelde Pierre Antoine in zijn mengeling van grenstalen, dat hij bij al zijn verdriet over den dood van zijn vrouw de gedachte niet kon verdragen dat zijn kind overgelaten was aan de zorg van dje Duitschers en dat hij ervan gruwelde om zijn „petit-Pierre"⁴⁾ te laten spelen met een Wilhelm of een Fritz...

En hij haalde een pakje vellen eener bloknoot te voorschijn, netjes bij elkaar gespeld en tot mijn verbazing zag en las ik een verzameling van zorgvuldig-opgeplakte couranten-knip-sels over Valenciennes, meestdeels typeerende staaltjes, hóe de Duitse bezetting er huis hield, hoe bedde- en linnengoed, kleeren en voeding in beslag werden genomen, hóe de tuberculeuze kinderen warm water met sac-

Die geboorte was een historisch moment van nationale hoogconjunctuur haast ondenkbaar voor de koele, nuchtere Nederlanders. Als een elektrische vonk sprong heel ons land door bij hoogen en lagen, bij aanzienlijken en onaan-zienlijken de gedachte: dat nooit Er 't werd gevoeld, gezegd, geschreeuwd: Oranje boven, niet de roode vaan kome, maar de Oranje-wimpel blijve! En ze vlogen naar den Haag onze pas gemobiliseerden. Met hun lijf gingen ze stutten en beschermen Neerland's troon en kroon. En Wilhelmina van Nassauwe was veilig onder de schuts van haar Vrijwilligers. En de man met de „grijphanden" deinsde af, zoiets stamelend van: „ik heb me vergist". Dat gedaan te hebben als een middel in Gods almachtige hand is uwe eer, mannen van den B. V. L.! Daarvoor zeggen wij u nu nog dank en over u heen stijgt onze roemende dank op tot den God van Oranje, die Nederland bewaarde en voor den oorlog en voor de revolutie.

Daaraan nu denkend is me de eere zoo groot op dezen Landdag te mogen spreken. Uw geboorte als Instituut maakte ik van nabij mee. Aan uw groei en bloei was ik niet geheel onschuldig. Menige militair kwam door mijn toedoen in uwe gelederen. En nu we hier, in het hooge Noorden, onder hooge belangstelling dezen Landdag houden, daar roepen we u een hartelijk welkom toe. Anti-revolutie-instituut te zijn is al wat ge bedoelt. Daardoor hebt ge recht op de waardeering van alle echte vaderlanders, op den dank van alle ware Oranjeklanten. Blijf dan getrouw aan uw hoog, heilig ideaal. En moge ook deze Landdag meewerken om als het mogelijk is u nog meer te overtuigen dat gij zijt mannen van de daad der hoogste vaderlandsliefde n.m. van trouw aan haar, die we jubelend en dankend eeren als onze Koningin bij de gratie Gods!

De heer Duymaer van Twist voorzitter van het Nationaal Comité dankte het uitvoerend comité voor de goede organisatie van dezen landdag en herinnerde eraan dat er reeds 50.000 leden van den Vrijw. Landstorm zijn en er nog honderden en honderden zich bereid hebben verklaard om in tijden van noodzaak als onbevoegden het wettig gezag zouden willen ondernemen, direct met de daad bij te staan. De spr. drong erop aan paraat te blijven en onze nationale eenheid te handhaven.

Dr. Deckers hield een geestdriftige peroratie meermalen door applaus onderbroken. Zij die het goed meenen met het Nederl. volk, aldus o.m. de heer Deckers, zullen met belangstelling doel en streven van den bijz. vrijw. landstorm blijven volgen en steunen. Die mooie deugd van vaderlandsliefde wordt door dit instituut krachtig bevorderd. De landstormbeweging gaat lijnrecht in tegen de laksheid en de slapheid en de halfheid en de karakterloosheid van onzen modernen geldtijd waarin geldwinnen nog het eenigste richtsnoer schijnt te zijn. Offervaardigheid en zelfverloochening dat is de weg die weer moet bewandeld worden al zal het o zoo moeilijk ook vallen dien weg te beklimmen. Breng men het offer van zich zelf in het belang van het volk. Spr. bracht hulde aan den voorzitter van 't plaatselijk comité den heer J. Duintjer, die steeds toonde een warm propagandist te zijn van den bijzonderen vrijwilligen landstorm en in 1918 in het eenvoudige soldatenpak mee defileerde voor H. M. de Koningin. Onze Koningin schonk U leden van

charine gevoerd kregen, terwijl de melk ter beschikking der cantines kwam... Ik gevoelde opeens wat wel in dat gemoed van die ruwe omschorsing, Pierre Antoine genaamd, moest omgaan, en getroffen door die gevoelens, beloofde ik Pierre Antoine, zonder feitelijk te beseffen, van wat ik op me nam, dat ik alles in het werk zou stellen om den kleinen Pierre in Nederland te krijgen.

Pierre Antoine sprong toen op, hakte wat dankwoorden, salueerde bar-model en verdween.

Buiten blies de hoornblazer taptoe en Hektor die van de weinig-muzikale hoorn-geluiden een grooten afkeer had, jankte zoolang mede, totdat de „snórker"⁵⁾ een andere dorpstraat een beurt gaf.

En daar zat ik met een nieuw „geval". De mobilisatie was een aaneenschakeling van „gevallen" en vaak verweet ik me wel eens, dat ik me zoo had laten gaan onder den invloed van gevoelens... 'k Schreef dien avond nog drie brieven, een aan een Haagschen vriend, die op „Buitenlandsche Zaken" zat, een aan een kennis, die connectie's had met het Amsterdamsche comité van Fransche kinderen en een aan een Rijnlandsche militaire familie.

Eenige maanden vloden voorbij. Geen kantonement der baronie Breda en van het markiezaat Bergen-op-Zoom bleef ons circus-bataljon bespaard. Wij dresseerden ons-zelf om evenals circusvolk plotseling en practisch te kunnen opbreken en dagmarschen verder naar te strijken. We sliepen op zolders

NIEMEIJERS
fijne Rooktabak

VARINAS 27½ ct
FINE HEEERENBAAK 25 ct
FINE PORTORICO 22½ ct per half-ons

FEUILLETON.

Zonder toestemming overnemen verboden.

Mobilisatie-Herinneringen.

III. De Treinsoldaat.

In Mei van het jaar 1916 meldde zich de milicien-soldaat Pierre Antoine als treinsoldaat op het bataljonsbureau. Hij had juist een cursus bij den munitie-trein te Dordrecht doorlooper en kende „dus" alle bijzonderheden van het „peerd"!

Pierre Antoine had in de eerste dagen van Augustus 1914 in zijne woonplaats Valenciennes¹⁾ vrouw en kind verlaten en zich op onbegrijpelijk-landige wijze bij zijn Nederlandsch leger-onderdeel vervoegd. Hij kwam er echter bijna geheel-verfranscht aan en ook in Mei 1916 sprak hij nog altijd een potpourri van plat-Fransch, verbasterd-Vlaamsch en Nederlandsch vol bokkesprongen. Hij was een reus van een kerel, eerder leelijk dan innemend van uiterlijk, had pikzwarte haren, een pikant snorretje, waarop hij trots was, en dikke, rood-blauwe ongezonde handen: hij was jaren-lang te Hazebrouck²⁾ en Valenciennes vrachtrijder geweest. Zijne oogen waren zijn karakter-spiegel die keken zoo open, zoo trouw, zoo kastanje-bruin als de klare kijkers van een jachthond van zuiver bloed.

Hij bleef slechts een maand bij ons batal-

den bijzonderen vrijwilligen landstorm haar beeltenis omdat onze landvrouw zoo buitengewoon sympathiek tegenover dit instituut staat, en telkens aldus de spr. als ge naar deze beeltenis opziet, zult gij U de belofte herinneren, om pal te staan voor het wettig gezag voor de Nederl. Kroon vertegenwoordigd door H. M. de Koningin. Onze gebiedster, doch ook onze moeder, dragend met ons het leed, deeld met ons de vreugd, onze hoogvereerde en geëerbiedigde Landvrouw die we trouw willen blijven tot in den dood.

De heer v. d. Hoop van Slochteren dankte namens de gewestelijke commissie.

Na de gehouden toespraken, werden de autoriteiten op het raadhuis ontvangen. Daaronder merkten we op den Minister van Oorlog van Dijk, de nationale landstormcommissie, vertegenwoordigd door de heeren L. F. Duymaer van Twist, dr. L. N. Deckers en A. Zijlstra, leden der Tweede Kamer, kolonel G. W. Fris, inspecteur van den Vrijw. Landstorm, majoor baron van Heeckeren van Kell, majoor Repelius en et uitvoerend comité, de heeren V. J. A. Wilkens, J. Duintjer Rzn., N. J. Meihuizen, A. K. Noorduy, J. A. Smith, en kapt. D. de Jonge, de burgemeester van Hoofddorp, die van Wildervanck, Delfzijl en Slochteren.

Het raadhuis was keurig versierd door bloemen en palmen en op de raadzaal waren op de tafels bouquets geplaatst.

Door den burgemeester, den heer F. J. de Zee, werden de genoodigden toegesproken.

De Minister van Oorlog, hierop het woord bekomen, bedankte den Burgemeester voor de hartelijke ontvangst en eindigde met zijn beste wenschen uit te spreken voor den bloei van Veendam, tot in lengte van dagen.

Daarna werd de eerewijn rondgediend en ontvingen de gasten ieder een gebonden exemplaar van den geïllustreerden gids voor Veendam.

WIE ZINGT DAAR?
— „De New Edison”

Als de New Edison speelt, hoort men de Levende Stem en de bezoeker vraagt fluisierend: „WIE ZINGT DAAR?”

Eigen Edison is goudwaard.

Wij noodigen U uit tot een bezoek
Kunstaal Edison
Lange Poten 15. Den Haag
88 Witte de Withstraat 88. Rotterdam

vol ongedierte, aan de berm van wegen en onder de ruiven van paarden.

En... we bewaarden ons goede humeur. We waren kern-gezond, hadden gebruinde en ge-roosterde koppen, aten als karbouwen en zongen als helden-baritons.

„Maar soms leek het me, wanneer ik bij manoeuvres of verplaatsingen langs de lange zigeuner-bataljons op en neer draafde, alsof over die massa van jonge mannen een willoos-wordende weemoed dreef, totdat... dan onverwachts, als gevoelde één die welen, dat aan die massa-stilte van krachtige kerels iets haperde, een zanger met een zwaren bas of een volten tenor een soldaten-lied aanhief en dan klonken de zonderlingste wijsjes door de lucht.

Pierre Antoine bleef een tijdje buiten mijn gezichtskring. Op het einde van den na-zomer zou een gemengde⁶⁾ Zuidelijke Brigade vanuit Bergen-op-Zoom een aanval op de vesting Willemstad doen. In lange colonnes trokken op een vroegen morgen de Zuidelijken over het riviertje de Zoom en zwermden langs de smalle straatwegen van Halsteren en Lepelstraat⁷⁾ naar het Noorden. Op die manoeuvre, welke uitmonde door stof en hitte, commandeerde ik den Zuidelijken bagage-trein, zijnde een verzameling van vrijwel geheel vrijgevochten autoriteitjes.

Daarbij deden cavalisten als treinsoldaten dienst, die vanwege hun schavuiten-streken bij de cavalerie-brigade te „Rooy”⁸⁾ zeer wijselijk en zeer handig „verwerkt” waren. Daar floten

LANDSTORMERS! Wij fotografeeren voor dit blad, dus ook voor U. Ons adres is:

N. V. FOTO CENTRALE

Utrechtschestraat 89 - AMSTERDAM - Telefoon 33335

Met belangstelling nam de minister nog kennis van een paar miniatuur koopvaardis-schepen als herinnering aan de jaren der Zeevaart.

Op het sportterrein waar inmiddels een zeer talrijk publiek was saamgekomen, werden de verschillende wedstrijden gehouden onder de wakkere landstormers. Wij hebben in enkele rubrieken de jonge militairen bewonderd. Met groote animo b.v. werd deelgenomen aan de wedstrijden in het hardloopen met en zonder hindernissen.

Zelden echter hebben we op het gebied der paardensport iets mooier gezien als de evoluties, uitgevoerd door de marechassees van de verschillende brigades uit de provincie. De dressuur van deze militaire paarden is schitterend. De exercitie van deze paarden-colonnes, groot 20 ruiters, was eenig mooi en was het springen in colonnes van vier paarden.

Uitslag hardloopen 100 M.:

1e S. Wezema, 2e H. v. d. Berg, 3e W. Postema, allen vrijwilligers, verder kregen nog een 20-tal jongelui verschillende prijzen.

Uitslag wedloop met hindernissen:

1e H. v. d. Berg, 2e J. Geertsema, 3e W. Postema en nog aan ruim 20 jongelui werden prijzen toegekend.

Uitslag schieten:

1e pr. H. Kuiper, 2e J. Zijlstra, 3e A. Klooster; nog 26 anderen kregen verschillende prijzen. Door de prijswinnaars is schitterend geschoten, wat bleek uit de mededeeling, dat de 9e prijswinner nog 46 punten had behaald, terwijl het max. aantal punten 50 bedroeg.

Motorbehendigheidswedstrijden:

Aan dit interessant concours namen 49

1 fout, Jensema, Eenrum 1 min. 13, 2 fouten, Beuring, Franeker 1 min. 25, drie fouten, Rozema, Ferwerd 1 min. 30, 3 fouten en C. Smit 1 min. 37, 3 fouten.

Omstreeks drie uur verscheen een escadrille van 6 militaire vliegtuigen in Soesterberg opgestegen, boven het terrein van de wedstrijden en voerden verschillende manoeuvres uit. De commandant vloog op een afstand en gaf draadloos de seinen, die door lichtkogels werden beantwoord.

In „Veenlust” werd na afloop van den Landdag in den tuin een concert gegeven, wat een meer plaatselijk karakter had, omdat de vele gasten, hoog en laag van heinde en ver gekomen „huis-toe” waren gereden.

Met een hartelijk vaarwel had men afscheid genomen van al die vreemden, die zeer tevreden waren over de genoten gastvrijheid, men was uitermate tevreden over de goede ontvangst, over de legering en over de voeding, die natuurlijk militairement geschiedde.

De restaurateur van „Veenlust” de heer Schiebeeck, had een zware taak in dezen, die hij schitterend heeft volbracht.

's Avonds tijdens het concert brachten de

Exercitie van een paardencolonne uitgevoerd door marechassees van verschillende brigades uit de provincie, op den Landdag te Veendam.

Het springconcours was zeker het hoofdnummer. De paardjes bleken zeer goed, de hindernissen te kunnen nemen. Er is schitterend gereden en gesprongen. De uitslag van dit concours was als volgt:

Springconcours marechassees van de brigades uit de provincie:

1e Marech. Zwerver van Wehe met Favoriet, 0 fouten 28²/₅ sec., 2e mar. Bremer van Vlagwedde met Carley, 0 f., 29³/₅, 3e opperwachtm. Bos van Winschoten met Nelly 1 fout 34²/₅ sec., 4e wachtm. Akkerman van Groningen met Vos 2 f. 26 sec. Verdere prijswinnaars waren in volgorde mar. Muller van Nieuwolda, mar. Nieberg van Groningen, mar. Masselink van Wehe, wachtm. Lutter van Uithuizen, mar. Zuidweg van Groningen, opperwachtm. Pot van Nieuwolda.

motorrijders deel. Elke rijder moest natuurlijk op tijd rijden en de navolgende hindernissen nemen: rijden door een nauwe slangvormige gang, over een erg verhoogde brug, door een vrij diepe sloot, door een gesloten tolboom, deze openen en sluiten, over een plank en ten slotte over een wipplank.

De uitslag was in volgorde aldus: R. Veldstra van Jelsum (Fr.) 1 min. 8 sec., R. Heeringa Leeuwarden 1 min. 17 sec., A. Zuideweg, Zuidwending 1 min. 19 sec., Mensinga, Oostwolde 1 min. 20, van Til, Uskwerd 1 min. 20, Bruggema, Oldenzaal 1 min. 22, Leeuwema, Woldendorp 1 min. 30, Stellema, Dokkum 1 min. 30, F. Smit, Wierum (Fr.) 1 min. 30²/₅, allen met 0 fouten, P. Boersma, Hallum (Fr.) 1 min. 33, 1 fout, Ellema, Uskwerd 1 min. 34, 0 fout, J. Boersma, Hallum (Fr.) 1 min. 33,

gezamenlijke officieren van het Groninger Verband van den Vrijw. Landstorm een waardige hulde aan den heer J. Duintjer Uzn., in den vorm van een prachtige bloemenmand, voor al 't organiseerend werk dat hij voor dezen landdag heeft gedaan. Kapitein de Jong van Groningen sprak den heer Duintjer op recht hartelijke wijze toe en dankte hem voor den grooten steun hem en het uitvoerend comité bewezen. Zonder den heer Duintjer had men den grooten landdag niet zoo kunnen houden als nu. Lang zeer lang zal bij het Landstormbestuur en bij de regeering deze landdag in goede herinnering blijven.

Met een enthousiast applaus werd deze huldiging beëindigd.

Het was een mooi slot van deze twee belangrijke dagen.

getaande bootwerkers bij den ponton-trein hun zeemansliedjes; daar lummelden de luisten der lue hospitaal-soldaten achter hun ziekenkarren; daar stapten de clubjes en klikjes der bleke schrijvertjes, der schoen- en kleermakers en der zwarte hoefsmeden mede. Alle „stammen” van Nederland babbelden er hun moedertaal; je hoorde er Betuwsch en Drentsch, Limburgsch en Friesch, Zeedijksch en plat-Akensch, Peelsch en liefelijk-Haegsch...

En mijn „peerd” moest er dien dag aan gelooven, totdat het „Jan-Klaassen-spel” opgesloten was en bleef, maar toen die tros en trein Dinteloord (8) binnenratelde stonden alle kepi's en kolbakken recht en zaten er geen ongeregelde afstanden in de voertuigen. De voerlui waren ordelijk en vrolijk geworden, want de toegevoegde wachmeesters hadden onderwets en „Napoleontisch” onder hen gebaad en gespectakeld. We trokken Dinteloord binnen onder het zingen van het Tranvaalsche liedje:

„k Hoor, jij is verliefd op Sari, Sari
Maar die pret moet jij laat staan!
Pas maar op voor Pieter en Dani, Dani,
Hul is kerls, wat so maar slaan”...

De meeste Dinteloorders bekeken ons of wij onze Nederlandsche taal kwijt waren en toen een statige inboorling aan een der wachmeesters vroeg, welke taal dat was, antwoordde deze zonder, blikken of blozen; „wij komen van Vlieland”...

Op het marktplein parkeerden we; de paarden kregen een plaats aan de kerkstaketsels. Weldra ontstond een wirrewarrelend heen en weer gedraaf van drinkende en voerende treinsoldaten. Smeden zetten losse ijzers vast en zadelmakers herstelden kapotte lijnen. Er hing een gezonde „militaire lucht” van... en vanaf een hooggeladen hooi-wagen rolden leuk en lustig de felle gamma's van een guttige occarino...

M'n oppasser, een turfsteker uit Helenaveer, had bij een rijken polderboer, wiens landerijen zich tot aan de „Eendracht” (10) uitstrekten, boter en krentebrood veroverd; hij sneed er dikke hompen van en smeerde de boter er vinger-dik op! Daar klonk warempel de stem van Piette Antoine: „luit ik heb ook honger” en in een wip zat die klaplooper in de schaduw van m'n oppasser en bikte mee als 'n kannibaal, die een Noordpool-reis achter zijn kiezen heeft zitten.

Nu en dan wierp hij een vragenden blik naar mij, hetgeen ik niet al te aangenaam vond en wij zouden zeer zeker een lang gesprek over „petit-Pierre” begonnen zijn, toen bericht kwam om op te breken. 'n Kwartier later trokken we de Dintel over.

Pierre Antoine had ik nog de volgende magere troost-woorden kunnen toevoegen: „k Heb nog heelemaal niets gehoord, maar het is nog niet afgekettst, hoop dus en houd veel moed!”...

Die magere opwekking hinderde me dien avond en ik schreef vanuit een pachthoeve van

den Kruislandschen polder (11) evenals naar Amsterdam en naar het Rijnland.

Wederom ging er eenige tijd overheen. De herfst begon de boomen te ontbladeren; we vermaakten ons aan den Brabantschen zelfkant bij walmende smout- en petroleumlampen. We ploeterden door modderwegen en ondanks alles bewaarden we ons goede humeur!

Bijna was de herfst voorbij, toen ik van een vertrouwensman der Duitsche legatie een aangeteekenden brief ontving „waarin mij onder geheimhouding werd medegedeeld, dat ik op 1 November om 10 uur voormiddag bij een nader aangeduiden grenspaal moest komen, teneinde tegen bewijs van overgave Pierre Antoine in ontvangst te nemen, oud zeven jaar, afkomstig van Valenciennes.

Vast-besloten om niemand in het „geval” te mengen, deels uit respect voor de gestelde voorwaarde, deels om mij-zelf geen onaangenaamheden op den hals te halen, besloot ik zelfs Pierre Antoine-Vader niet in het geheim te nemen. Hij zou zeker zijn vreugde rechts en links uitbazunen.

Op een regimentsmarsch sprak ik hem en vertelde hem eenigszins dubbelzinnig, dat ik nog steeds niet in staat was „petit-Pierre” in ons land te krijgen. 'k Vroeg hem of hij mij een dienst wilde bewijzen om mij behulpzaam te zijn bij de volvoering van een geheime opdracht, welke ik in den vroegen morgen van 1 November moest vervullen. Hij gaf mij zijn hand en zijn woord erop en wij kwamen over-

HOOGMADE.

De schietoefeningen van den Bijz. Vrijw. Landstorm, hebben weder een aanvang genomen en worden voortaan iederen Zaterdagavond gehouden in 't café Hillebrand, onder leiding van sergeant E. de Goede, Stevinstraat, Alphen aan den Rijn. Nieuwe leden kunnen zich des Zaterdagavonds mondeling of schriftelijk bij genoemden sergeant opgeven.

ALPHEN a/d. RIJN.

25 Juni. Even over achten opende de voorzitter der plaatselijke Landstorm Commissie Mr. Ds. N. G. Veldhoen de vergadering met een hartelijk woord van welkom tot de aanwezigen. In het bijzonder bracht spreker dank aan den aanwezigen secretaris der Gewestelijke Landstorm Commissie de Res. 1e Luit. L. v. Pelt voor zijn zorg dat de photo's van H. M. de Koningin ook aan de nieuwe leden van den Bijzonderen Vrijw. Landstorm konden worden uitgereikt. De Luit. Van Pelt deed verschillende belangrijke mededeelingen o.a. over de photo's van H. M. de Koningin en over het Landstormblad. Zoodra de schietoefeningen weer aanvangen wordt hiervan mededeeling gedaan. Daarna had de uitreiking der bovengenoemde photo's plaats terwijl tevens een bijdrage — niet verplichtend! — voor het Landstormblad gegeven kon worden. Hiervan werd een flink gebruik gemaakt. Binnenkort zal een der leden de heer R. Baas bij die leden, welke niet ter vergadering aanwezig waren, rondgaan, teneinde van hen die een bijdrage — nogmaals: niet verplichtend! — willen schenken, deze in ontvangst te nemen.

Een tweetal nieuwe Bijz. Vrijw.'s werden ingeschreven. Hartelijk welkom in onze gelederen!

De secretaris, die door drukke werkzaamheden verhinderd is Burger-abonné's voor het Landstormblad te werven, roept langs dezen weg nog eens de vriendelijke medewerking in van enkele leden om hem in het werven dier abonné's te steunen. Daar de bovengenoemde uitreiking der photo's van H. M. de Koningin veel tijd in beslag nam, kon het laatste gedeelte der agenda niet meer afgewerkt worden.

Tevens werden inlichtingen verstrekt omtrent het invullen eener toegezonden kaart betreffende de uitrusting welke men eventueel hog in bewaring heeft.

CORONA-MODEL 1924

PRIJS IN KOFFER fl. 170.—
MET SCHRIFTELIJKE GARANTIE.
De **SCHRIJFMACHINE** voor
Kantoor, thuis en in het veld.
Importeurs **RUYS HANDELSVEREENIGING**
OVERAL VERKRIJGBAAR

een, dat hij voor 1 November drie dagen verlof zou vragen en op den eersten om 8 uur 's morgens bij me zou komen. Ik gaf hem een lijstje van zaken, welke hij in Breda moest inkoopen en dien morgen bij zich hebben: een flacon fijne cognac, een kistje Havanna's, twee pond boter en zes blikjes zalm. Pierre Antoine begon me wantrouwend te bekijken, maar beloofde voor alles zorg te dragen. Later begreep hij, dat wij op 1 November tegenover de Duitschers onze goede naam behoorden hoog te houden. En zoo naderde, de blijde, wilde najaarsdag van 1 November!

'k Teldé de weinige dagen af zooals vroeger op kostschool, 'k betrapte me, dat ik in het dorpje, waar we ingekwartierd waren alle jongens bekeek, die zowat zeven jaar konden zijn. Ook kocht ik een blauwe wollen jongens-trui, die later natuurlijk veel te groot bleek te zijn: ik had geen rekening gehouden met de... ondervoeding!

Er woei een wilde wind dien dag, de laatste blaren vlogen uit de toppen en de struiken langs den langen eenzamen weg, die naar de grens leidde. Het was vochtig-koud op de wijde heide vol vennen en plassen. Zonder te spreken reden we naast elkaar. Pierre Antoine op de kalme „Black" van de bataljons-zienkenkar... Alleen Hektor rende en raasde om ons heen...

Bij het roovers-dorpje „het Heike", officieel zeer devoot genoemd „de parochie Sint Willebrord", sloegen we af naar het Zuiden, lieten Rucphen¹²⁾ links liggen en hadden eenige

ROOSENDAAI.

Zaterdagavond 14 Juni had in een der zalen van den Kath. Kring de plechtige uitreiking plaats van de gedachtenisfoto van H. M. de Koningin aan de Landstormers.

Aanwezig waren de Commandant 1e Luitenant Reitsma, de leden der Landstormcommissie alsmede vele Landstormers.

De heer Pauwels, oud sergeant-majoor-administrateur bij den V. L. S. huldigde daarop den heer Reitsma als een goed commandant en vader voor de manschappen en een zedelijk hoogstaand persoon iets wat spr. meende het best te hebben kunnen observeeren.

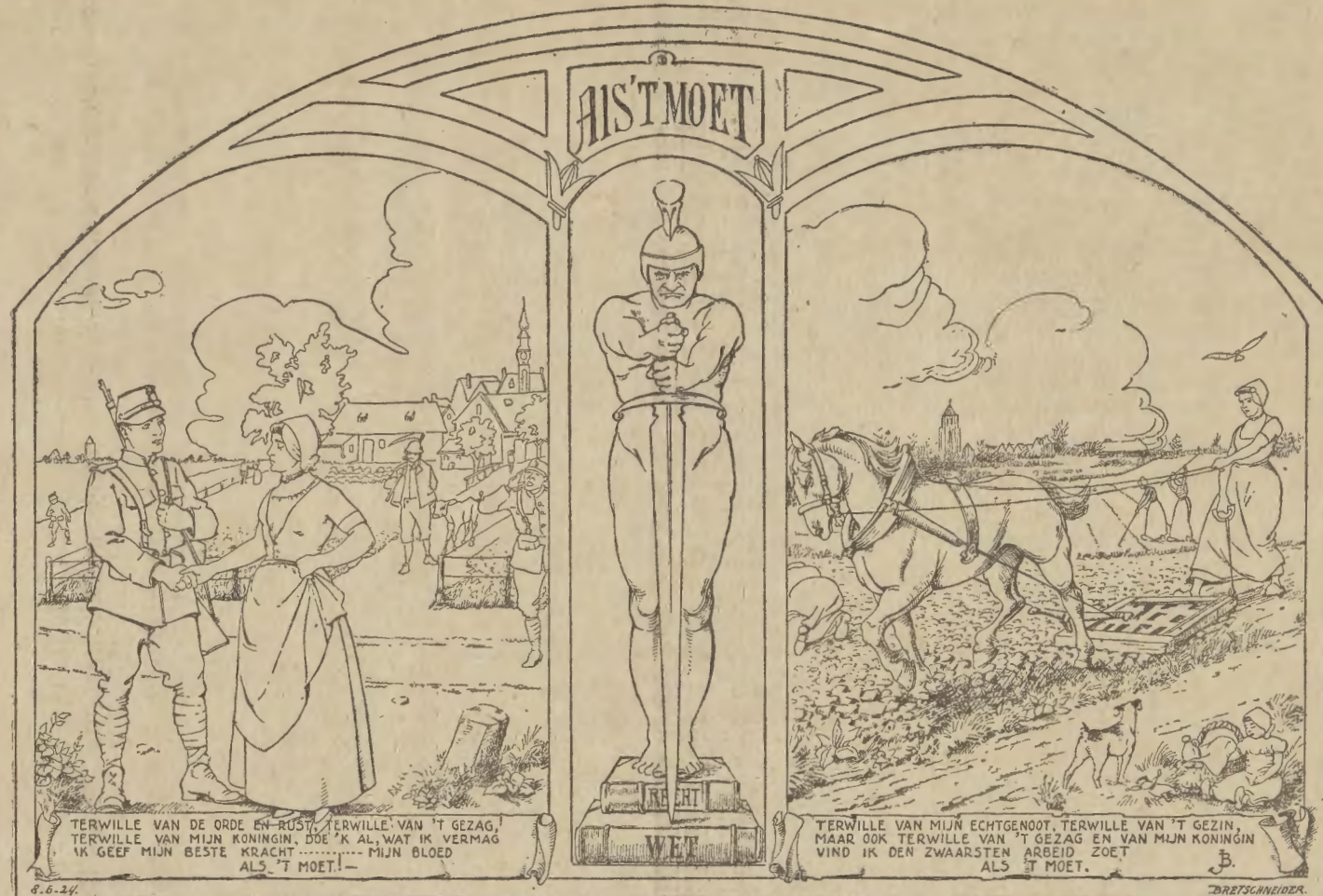
Ook zijn vriend Pauwels dankte de Commandant hartgrondig voor die woorden.

Na nog eenig samenzijn sloot commandant

grooten Jubileum-dag, 6 September 1923, en het op dien aangeboden Huldeblijk van den Bijz. Vrijw. Landstorm.

Deze uiteenzetting werd door de Vrijwilligers onder 't genot van een kop koffie en een sigaar, met veel aandacht gevolgd.

Door den voorzitter werd geïnstalleerd de Plaatselijke Landstormcommissie, bestaande uit de heeren: A. W. Banning, N. Tromp, H. J. de

TERWILLE VAN DE ORDE EN RUST, TERWILLE VAN 'T GEZAG,
TERWILLE VAN MIJN KONINGIN, DOE 'K AL, WAT IK VERMAG
IK GEEF MIJN BESTE KRACHT MIJN BLOED
ALS 'T MOET.

TERWILLE VAN MIJN ECHTGENOOT, TERWILLE VAN 'T GEZIN,
MAAR OOK TERWILLE VAN 'T GEZAG EN VAN MIJN KONINGIN
VIND IK DEN ZWAARSTEN ARBEID ZOET
ALS 'T MOET.

Luitenant Reitsma die de bijeenkomst presideerde, opende met een hartelijk welkomwoord, waarbij hij tevens ernstig zijn jongens toesprak.

Na dit openingswoord werden de foto's uitgedeeld, terwijl tevens den landstormers een versiersching werd gepresenteerd.

Daarop werden enkele onderlinge besprekingen gehouden over een op te richten schietvereniging van oud-landstormers en over den te houden Landstormdag te Oudenbosch.

Voorts werd aan H. M. de Koningin een telegram van hulde van de Landstormers gezonden.

Tijdens de amicale besprekingen vroeg de heer Jac. de Jong het woord om namens zijn wapenbroeders, de oudste manschappen en Vrijw. Landstorm Roosendaal, commandant Reitsma te huldigen en dank te betuigen voor de eminente wijze waarop hij steeds leiding wist te geven aan zijn jongens, en de grootste moeilijkheden wist door te worstelen.

De heer Reitsma dankte den sergeant de Jong, zooals hij hem nog eenmaal noemen wilde van harte voor zijn woorden.

Tusschen zijn oude landstormers en hem bleef een band bestaan, die niemand vermag te verbreken, aldus spr. en steeds zullen wij een zijn als we denken aan de dagen waarop we gemeenschappelijk onzen plicht als landstormers vervulden.

oogenlikken later de huizinkjes van de kleine buurtschap „de Posthoorn" achter ons liggen. Weldra stonden we op hoogte 17.2, het nog lange jaren en vele hoofdofficieren heugende heide-punt, waar zeer velen hunner het recht verloren om een tweede of derde ster naast hun balk te plaatsen. We hadden anderhalf uur aan een stuk gereden en wierpen ons voor eenige minuten uit de zadels.

Pierre Antoine, die de herfst-heide bewonderde met haar diep-bruine tinten en de koperkleuren der eikenboschjes, mompelde zoo iets van: „Maar luit het is hier als een droom"... en toen vertelde ik hem voorzichtig, dat dien dag zijn droom zou in vervulling gaan.

Pierre Antoine, de reus en de praatjesmaker, kon geen woord uitbrengen. Hij hield den stijgbeugel vast, alsof hij wilde zeggen: „Spring toch in vredesnaam in 't zadel, wacht toch geen seconde meer, zie je dan niet dat ik zoolang gewacht en verlangd heb"... 'k Begreep zijn gebaar en zijn blik en we reden het heideland af en kwamen in de grensboschjes...

Om kwart voor 10 stonden we bij het bepaalde punt. Een klein bruggetje lag daar over de grensscheidingslijn. We troffen er twee Duitsche wielrijders aan, piepjonge snaken uit Holstein, die ons mededeelden, dat „der Herr Oberleut'n't hen vanuit Esschen¹³⁾ had vooruitgezonden."

Even voor tien (de Duitschers werken veel op chronometers) kwamen twee ruiters in zicht. Voorop reed een officier, daarachter op modelafstand een wachtmeester van de doodskop-huzaren met... „petit-Pierre" voor zich op het

Reitsma de bijeenkomst na een driewerf luid hoers van H. M. de Koningin.

Antwoordtelegram H. M. de Koningin.

De voorzitter van de Plaatselijke Landstormcommissie de heer P. Verkouteren ontving het volgende antwoord op het Zaterdagavond gezonden telegram.

„Hare Majesteit de Koningin draagt mij op U Hoogstezeiver dank over te brengen voor uw telegram en daarin vertolkte zegenbede."

Adjutant van dienst,
„ELLEMEET".

ASSEN.

Onder zeer groote belangstelling werd te Assen gehouden een gezellige avond van den Bijz. Vrijw. Landstorm.

Voor het eerst waren thans de vrijwilligers in vergadering bijeen. Als „attractie" voor dezen avond was bekend gemaakt: „uitreiking der Koninklijke Portretten". Van daar dat de opkomst zoo groot was.

De vergadering, welke stond onder leiding van den secretaris der gewestelijke commissie, werd begonnen met het zingen van „Wilhelmus van Nassauen". Alle aanwezigen werden hartelijk welkom geheeten. In het kort ging de voorzitter na de geschiedenis van den Bijz. Vrijw. Landstorm vanaf 1918 tot op heden en gaf tevens ons een kort overzicht van den

paard. Ik gaf Pierre Antoine mijn kijker, hij had er meer recht op dan ik. Pierre Antoine was niet meer te houden en zou een ren of galop erop gewaagd hebben; ik beduidde hem, dat hij geen voet op Belgisch gebied mocht zetten en dat hij zich behoerde te beheerschen. Wij sprongen van onze paarden en bonden ze aan een den.

Ook de Duitschers waren afgesprongen en de Oberleut'n't naderde het bruggetje. Wij salueerden voor elkaar en keken elkaar eens goed in de oogen, toen gaven we elkaar de hand en noemden onze namen. Daarna... teekende ik het bewijs van overgave in tweevoud, het leek wel of „iets" en niet „iemand" werd uigeleverd. Toen gaf de Duitscher den wachtmeester een wenk om nader te komen, maar zoodra „petit-Pierre" zijn vader zag, rukte hij zich los, vloog ons voorbij, roepende: Père... oh père... cher père...¹⁴⁾

Het was een heerlijke, hoogklinkende kinderstem. We draaiden ons om. Pierre Antoine had er recht op om de eerste oogenblikken niet bekeken te worden. Ik haalde de cognac, de sigaar, de boter en de zalm uit de zadeltassen en bood deze gaven aan den Duitscher aan. Hij kon ze, geloof ik, best gebruiken, want zijn gelaatstint had veel van de kleur van een gele dienst-enveloppe.

Na een kwartier namen we afscheid Pierre Antoine-Vader, de oer-hater van al wat „boche"¹⁵⁾ was, gevoelde zich toch gedrongen om den Duitschen luitenant te komen begroeten; hij klapte bar-model zijn hakken tegen elkaar, salueerde zoo stram als een rekrut en

Lange, W. Meijer, P. Douma.

Ter afwisseling werden eenige liederen gezongen door mej. de Bruijn te Klazinaveen en werden eenige voordrachten gehouden.

Aan twee vrijwilligers, de heeren Smalbroek en Menninga, werden medailles uitgereikt van de gehouden schietwedstrijden in 1923.

Besloten werd in den komenden zomer schietoefeningen te houden op Dondendag van 6-9 uur en Zaterdag 2-5 uur. Door den voorzitter werd „opgewekt" zooveel mogelijk aan deze oefeningen deel te nemen.

Aan ieder der aanwezigen werd een portret van onze geliefde vorstin uitgereikt.

Na het zingen van eenige coupletten van „Hou Zee", gingen allen in opgewekte stemmen en zeer voldaan huiswaarts.

ZUTPHEN.

— Als plaatselijk leider van den bijzonderen vrijwilligen landstorm afdeling Zutphen is opgetreden de heer L. Rietberg.

hakkelde toen eenige dankwoorden. Daarna drukte hij ons zoo krachtig de hand, dat onze knokken in zijn greep... kraakten.

Hij had zijn jongen terug en „petit-Pierre" werd het bataljonskind, dat nog erger dan zijn vader onze mooie Nederlandsche taal verhaspelde, maar desondanks een flink Nederlander zal worden!

Luitenant ARCHIBALD.

¹⁾ Valenciennes in Noord-Frankrijk, in den grooten oorlog bezet door de Duitschers.

²⁾ Hazebrouck eveneens in Noord-Frankrijk, in deze stad wordt nog Vlaamsch dialect gesproken.

³⁾ Maire, het Fransche woord voor burgemeester.

⁴⁾ „petit-Pierre" = kleine Pierre.

⁵⁾ „snorker" = hoornblazer.

⁶⁾ Een gemengde brigade bestaat uit onderdeelen van verschillende wapens, bijv. infanterie, cavalerie, artillerie, genie, enz.

⁷⁾ Halsteren en Lepelstraat, dorpjes aan den straatweg Bergen-op-Zoom-Willemstad.

⁸⁾ „Rooy" = St. Oedenrode in Noord-Brabant.

⁹⁾ Dinteloord, benoorden Bergen-op-Zoom.

¹⁰⁾ De „Eendracht", het water tusschen Tholen en Noord-Brabant.

¹¹⁾ De Kruislandsche polder bij Kruisland.

¹²⁾ Rucphen, bezuidwesten Roosendaal. Bij dit dorp ligt de bekende Rucphensche heide, waarop in de mobilisatie veldmanoeuvres gehouden zijn.

¹³⁾ Esschen, Belgische plaats bezuiden Roosendaal.

¹⁴⁾ „Père, oh père, cher père" = Vader, o vader, lieve vader.

¹⁵⁾ „boche" scheldnaam voor Duitscher.

AMMERZODEN.

27 Juni i.l. hield onze afdeling van den vrijwillige landstorm een schietwedstrijd, met tevens hieraan verbonden een feestavondje.

Hierbij waren tegenwoordig onze Edelachtbare Heer Burgemeester en de Zeereerw. heer pastoor onze parochie, die in hunne toespraken uiteenzetten de beteekenis van den Vrijw. Landstorm ten aanzien van kerk en staat. Verder werd de avond doorgebracht in gezellig samenzijn, opgeluisterd met muziek.

WESTWOUD.

Donderdag 19 Juni j.l. werd door de afdeling Westwoud van den Bijz. Vrijw. Landstorm een buitengewone vergadering gehouden.

De voorzitter, de heer J. A. Spigt, opent de bijeenkomst en heet de aanwezigen hartelijk welkom. In korte bewoordingen zet spr. uiteen het doel van deze vergadering en wel in de eerste plaats de uitreiking der portretten van H. M. de Koningin, in de tweede plaats de regeling der schietoefeningen in 1924 en in de derde plaats bespreking van het landstormblad.

Wat punt 1 betreft memoëert spr. in 't kort de aanbieding van het gedenkalbum, bevattende 34000 handtekeningen van bijzondere vrijwilligers, welk boek in 5 prachtige deelen aan H. M. werd aangeboden bij gelegenheid van Haar 25-jarig Regeeringsjubileum. Het heeft H. M. behaagd, als bewijs van Hare hooge belangstelling voor het landstorminstituut, voor alle leden van de vrijwilligen landstorm Haar daartoe bijzonderlijk vervaardigd portret ter beschikking te stellen.

Wat betreft de te houden schietoefeningen werd besloten hiermede zoo spoedig mogelijk een aanvang te nemen en deze voorloopig te houden elke week des Donderdags- en Vrijdags-avonds in het Café Buitenman.

Hierop brengt de voorzitter in bespreking het sinds eenige maanden verschenen en aan alle leden van den B. V. L. toegezonden nationaal landstormblad „Het orgaan ten behoeve van het instituut tot Steun aan het Wettig Gezag“.

De voorzitter wijst op het mooie van dit blad en hoe dit allerwegen met vreugde werd begroet. Het is voor spr. een gelukkige gedachte en verblijvend verschijnsel, dat thans een blad is verschenen hetwelk den band versterkt van hen, die het wettig gezag ten allen tijde willen helpen handhaven en steunen. Om evenwel dit blad in stand te houden zijn middelen noodig, die grotendeels zullen moeten worden gevonden in het betalen van een abonnementsprijs welke voor den een meer, voor den ander minder, zal behooren te bedragen.

De aanwezige leden blijken de reeds ontvangen nummers ten zeerste te apprecieeren en hebben gaarne een bijdrage hiervoor over.

Voor verschillende bedragen wordt dan ook terstond op het vakblad ingeteekend terwijl wordt besloten, de overige leden op de schietoefeningen voor deze zaak te winnen.

Nadat ten slotte de rondvraag verschillende leden in de gelegenheid heeft gesteld het woord te voeren, en de ter tafel gebrachte kwesties door den voorzitter naar genoegen werden beantwoord, sluit de voorzitter de vergadering.

SCHERMERHOEN.

In het café Koster had een vergadering plaats waarvan het doel was de oprichting van een afdeling alhier. Deze vergadering kan als goed geslaagd beschouwd worden, daar een afdeling is opgericht en wel met 26 leden. De heeren Groot en Mantel mede ter vergadering aanwezig werden bereid gevonden zitting te nemen in de Landstorm commissie, die in geval de bijz. vrijw. landstorm wordt opgeroepen om het wettig gezag te handhaven voor de belangen van de achtergelaten betrekkingen heeft te waken. Besloten is de schietoefeningen en wedstrijden te houden op de bovenzal van het café Koster den 4en Dinsdag in Juli, den 4en Dinsdag in Aug. en den 2en en 4en Dinsdag in September en de wedstrijden in October.

BRESKENS.

28 Juni had te Breskens voor de afdn. Breskens, Groede en Schoondijke een schietwedstrijd plaats. Men had onderling 6 prijzen gekocht, de Prov. Comm. stelde er 3 beschikbaar en voorts verstrekten de heer Laernoës er 1. Er werd geschoten op 100 M. max. 5 p. De uitslag was als volgt:

1e prijs: J. Casteleijn-Risseeuw, Groede, 46 p.;
2e S. Nicolai, 44 p.; 3e P. van Melle, 43 p.;
4e H. van Velzen, 42 p.; 5e K. Maas, 41 p.;
6e J. Cappon, 41 p.; allen te Breskens; 7e P. Risseeuw, Groede, 40 p.; 8e Smeijers, Breskens, 39 p.; 9e J. van Lare, Schoondijke, 38 p.;
10e I. Butler, Groede, 37 p.

Door den heer Laernoës was een medaille

geschonken voor den besten schutter van een der afdelingen. Hiervoor was de uitslag als volgt:

J. van Lare, 49 p.; S. Nicolai, 48 p.; J. Casteleijn, 29 p.

Nr. 221.

Ministerieele beschikking van 24 Juni 1924, IIde Afd. nr. 82. Zie L.O. 1921, nr. 87.

Dragen van militaire kleeding- en uitrustingstukken tijdens groot verlof.

In L.O. 1921, nr. 97, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

De 1ste alinea wordt vervolgd met:
(Zie art. 41 en 42 Dienstplichtwet).

Van de 3de alinea vervallen de laatste drie regels, daarvoor in de plaats te stellen:

„den Minister van Oorlog“.

De 4de alinea vervalt, daarvoor in de plaats te stellen:

„Bijzondere vrijwilligers van den Landstorm mogen de uniform dragen, wanneer zij deel nemen aan de schietoefeningen, schietwedstrijden voor den Vrijwilligen Landstorm of burgerwachters en wanneer zij voor hen georganiseerde landdagen bijwonen. Overigens kan de toestemming tot het dragen van de uniform worden verleend door den Minister van Oorlog op een daartoe strekkend verzoek.“

Een en ander maal.

Reeds een en andermaal werd er door ons nadrukkelijk op gewezen, dat van den beginne af de bedoeling heeft voorgezet, om maandelijks met een landstormblad van 4 bladzijden uit te komen.

Totnogtoe waren wij door het vele, dat medegedeeld moest worden, gedwongen, met het dubbele aantal pagina's te verschijnen.

Daarmede is in geen deele gezegd, dat dit zoo zal blijven.

Terugkeer tot den oorspronkelijken opzet zal derhalve bij het verschijnen van een nummer opnieuw worden overwogen. Om het met veel vertrouwen aan Uwe medewerking en daadwerkelijke belangstelling over te laten, den definitieven uitbouw van ons blad te bewerkstelligen.

PROGRAMMA

voor den Schietwedstrijd, gehouden op 10 en 11 Juli 1924, voor het verband „Zeeland“ van den Bijz. Vrijw. Landstorm

op de Militaire Schietbanen, gelegen in de gemeente Oost- en West-Souburg.

REGELINGS-COMMISSARISSEN:

- Th. E. Bretschneider, Major b.d., Comm. d. Verband Zeeland, v. d. Bijz. Vrijw. Landstorm.
- P. G. Laernoës, Secr. Prov. Comm. v. d. Bijz. Vrijw. Landstorm.
- M. van der Beke Callenfels, Pres. v. d. Kon. Scherpschuttersveren. „Vlissingen“.
- S. de Roo, Lid v. d. Bijz. Vrijw. Landstorm te Vrouwepolder.
- P. Kloosterman, Leider v. d. Bijz. Vrijw. Landst. te Nisse.

Herkenningssteekenen: Oranje-kokarde, omgeven door de nationale kleuren.

Berichten.

Het schietterrein is gelegen in de gemeente O. en W. Souburg en is te bereiken per elektrische tram Middelburg en Vlissingen.

Van de stopplaats der tram te Souburg is het terrein te bereiken gaande door West-Souburg, langs de begraafplaats, afstand ongeveer 10 minuten gaans. Men volgde de aanwijzing op de wegwijzers.

De wedstrijd wordt gehouden op 10 en 11 Juli 1924, den eersten dag van 9—12 uur v.m. en van 1—7 uur n.m., den tweeden dag van 8 uur v.m. tot 4.30 uur n.m.

Van het sluitingsuur kan, behalve den laatsten dag van den wedstrijd, worden afgeweken. Er mag met eigen geweer of met een geweer van het Korps of Vereniging, waartoe men behoort, geschoten worden.

Een geweer wordt door een deskundige op de baan aanwezig, gratis onderzocht en als bewijs hiervan, van een loofje voorzien.

De geweren moeten reglementair zijn, behalve de korrel, die dunner of dikker mag zijn mits overigens in vorm niet afwijkend van het Rijksmodel.

Er mogen geene veranderingen of tijdelijke hulpmiddelen zijn aangebracht.

Houding op alle banen waarop met scherp geschoten wordt naar keuze, op de margabanen is alleen staande en knielende toegestaan.

Knielkussens worden niet toegestaan, evenmin als brillen met gekleurde glazen of schietbrillen.

De kolf van het geweer mag niet onder eenig kleedingstuk gehouden worden.

De Korpskaarten worden door den baancommandant met inkt of onuitwischbaar potlood ingevuld en door dezen ondertekend en van datum voorzien.

Op alle schijven met 5 visuels moet in Z-vorm worden geschoten, één schot op elk visueel. Op de korps-, personeele en eerebanen kan slechts één kaart worden verschoten.

Het geweer moet steeds als enkellader gebruikt worden.

Op iedere baan wordt geschoten volgens een volgljst.

Ieder die geschoten heeft moet zich weer op de lijst doen plaatsen om weder aan de beurt te kunnen komen.

Er moet op alle banen geschoten worden uit de vrije hand zonder gebruik van hulp-richtmiddelen en zonder steunpunt voor het wapen buiten het lichaam.

Bezwaren tegen de notering van schoten moeten onmiddellijk worden ingediend; wanneer een volgend schot is gevallen worden geen bezwaren meer aanvaard.

Iedere schutter is aansprakelijk voor de juiste inschrijving zijner schoten, op naam, met voorletters en aanduiding van woonplaats.

Ieder schot dat den loop verlaat is geldig. Indien 2 maal wordt afgezet tot het doen van een schot, wordt dit als een misshot aangerekend. Alleen op de vrije baan is meer dan éénmaal afzetten toegestaan.

Op de scherpe baan wordt de roos aangegeven door een oranjevlag en de 9 door een rood-wit-blauwe vlag.

Alle geschillen worden aan de beslissing eener jury onderworpen.

Deze jury bestaat uit 3 personen, waarvan één aan te wijzen door een vertegenwoordiger van het Verband, één door den betrokken schutter en een derde door hen beiden. De uitslag dezer jury is bindend voor beide partijen. Zij stemt met gesloten briefjes.

Het is aan dengenen die niet schieten verboden, de touwafsluiting te overschrijden.

Munitie wordt gratis verstrekt op korpsbanen, eerebanen en personeele baan.

Voor de vrije baan voorziet elke schutter in eigen behoefte aan munitie.

De uitreiking der prijzen Korps- en Personeel zal plaats hebben op den 2den dag om 5 uur n.m. in de loods op het terrein.

Voor hen die bij de prijsuitdeeling niet tegenwoordig kunnen zijn, treedt of een door den prijswinnaar aan te wijzen plaatsvervanger of het betrokken bestuur op.

Met het oog op een vlot verloop en om te voorkomen dat op den laatsten dag eene opstopping op de banen plaats vinde, worden H.H. deelnemers dringend uitgenoodigd zooveel mogelijk op den eersten dag te schieten.

Alle gevallen waarin deze bepalingen niet voorzien, worden door de regelingscommissarissen beslist.

De afgevaardigden schieten met scherp of marga al naar dat zij bij hunne afdelingen doen.

Schietwedstrijd 1924.

Afdeling A. Geweer M. 95. Afstand 100 M.
10. Korpswedstrijd voor de leden van den B. V. L. S. Verband Zeeland.

Afdeling B. Geweer M. 95. Afstand 200 M.
10. Personeele baan.
20. Eerebaan.

Afdeling C. Marga. Afstand 15 M.
10. Korpswedstrijd voor de leden van den B. V. L. S. Verband Zeeland.

20. Vrije baan, als voren.
30. Eerebaan.

Afdeling D. Revolver. Afstand 20 M.
Officieren en revolverdragende Onder-officieren.

Afd. A. 10. Schijf Burgerwacht.
Max. 50 punten.

Aan elk der leden B. V. L. S. wordt slechts eenmaal een kaart verstrekt van 5 schoten, terwijl 2 proefschoten worden toegestaan. 7 patronen gratis.

Rangschikking:
10. Naar het hoogst aantal punten.
20. Naar het hoogste laagste schot.
30. Naar het lot.
Prijzen: Medailles.

Afd. A. 20. Schijf Burgerwacht.
Max. 90 punten.

Prijs per serie van 3 schoten f 0.30.
Op deze baan kan iedere Bijz. Vrijwilliger een beperkt aantal kaarten verschieten, doch niet meer dan 10 schoten achter elkander.

Is het 10 schot een nieuwe kaart, dan mag deze worden afgeschoten.

Rangschikking:
10. Naar het hoogst aantal punten in 3 seriën.
20. Naar de steunseriën.
30. Naar het lot.

Prijzen:
60 % der ontvangsten verdeeld als volgt:

1e Prijs 12 %.	6e Prijs 5 %.
2e „ 10 %.	7e „ 4 %.
3e „ 9 %.	8e „ 3 %.
4e „ 8 %.	9e „ 2 %.
5e „ 6 %.	10e „ 1 %.

Afd. B. 10. Schijf Loosduinen.
Max. 50 punten.

Inleg f 0.50 per kaart.
Prijzen: Kunstvoorwerpen; gezamenlijke waarde f 100.—

Aan iedere deelnemer wordt slechts 1 kaart verstrekt. 5 patronen gratis.

Rangschikking:
10. Naar het hoogst aantal punten.
20. Naar het hoogste laagste schot.
30. Naar het lot.

Afd. B. 20. Schijf Loosduinen.
Max. 50 punten.

Deze baan is opengesteld voor iederen deelnemer, die 3 kaarten kan toonen van 100 M., van minstens 28 punten per kaart. Ieder schutter kan slechts 1 kaart verschieten. Patronen gratis.

Prijzen: 1e medaille.
2e medaille.

Rangschikking:
10. Naar het hoogst aantal punten.
20. Naar het hoogste laagste schot.
30. Naar het lot.

Afd. C. 10. Schijf Marga Burgerwacht. Max. 50 punten.
Als afd.: A. 10.

Afd. C. 20. Schijf Z. S. B. 3. Max. 108 punten.
Per serie van 3 schoten f 0.30.

Iedere deelnemer mag op deze baan een onbeperkt aantal kaarten verschieten, doch niet meer dan 10 schoten achter elkander.

Is het 10e schot een nieuwe kaart, dan mag deze worden afgeschoten.

Rangschikking als bij A. 2.
Prijzen: als bij A. 2.

Afd. C. 30. Schijf Z. S. B. 5. Max. 60 punten.
5 patronen gratis.

Iedere deelnemer mag op deze baan 1 vijf-schotskaart verschieten, indien hij kan overleggen 3 drieschotskaarten elk van 33 punten.

Prijzen: 1e medaille.
2e medaille.

Afd. D. 1. Officieren.
„ D. 2. Onderofficieren.
2 series. Max. 72 punten.
Er wordt geschoten schot voor schot.

Rangschikking: als A. 1.
Prijzen: Medailles.

Het spreekt van zelf

dat, als men een adresverandering opgeeft, men daarbij ook het *oude* adres vermeldt,

dat de Bijzondere Vrijwillige Landstorm niet *boven*, niet *naast*, maar *onder* het Wettig Gezag zich heeft gesteld,

dat voortaan niemand meer zal spreken van *Buitengewone* Vrijwilligers, omdat deze categorie vrijwilligers reeds sedert lang niet meer bestaat.

dat zoolang de sociaal-democraten niet den onwettigen weg afzweren, hun politiek drijven minstens even gevaarlijk moet worden geacht, als dat der communisten, die alles zeggen, wat zij denken,

dat een *ontwapende* burgerij in een vrijen staat blij mag wezen, als zij een revolutie 8 dagen „op zicht“ kan krijgen.

dat geen enkel Bijzonder Vrijwilliger gaarne burgerbloed wil laten vloeien,

dat, al is de Vragenrubriek omtrent den dienstplicht in dit nummer niet *verval*, vragers toch steeds zullen worden beantwoord.

dat niemand met zijn bijdrage voor ons blad wacht totdat het jaar om is,

dat wij gaarne vele abonnés ad f 1.50 per jaar zullen inschrijven uit belangstellende burgers, die geen Bijzonder Vrijwilliger zijn of kunnen zijn en die toch gaarne een steentje willen bijdragen,

dat ieder vrijwilliger ook een paar van zulke vogels moet trachten te schieten en in gedachten niet houden

dat „niet geschoten“, altijd mis is.

Daartoe denken we uit te schrijven een extra-wedstrijd, dien we

TABA-WEDSTRIJD

zullen noemen.

Of we zullen slagen hangt af van de medewerking, die we hierbij ondervinden.

Aanvankelijk hebben we geen klagen.

Voor dezen wedstrijd hebben we ons om prijzen gewend tot H.H. Sigaren-, Sigaretten- en Tabaksfabrikanten en, hoewel ons schrijven nog slechts kortelings is verzonden, ontvingen we reeds de volgende bijdragen:

N.V. Stoomtabaksfabriek v/h. Th. Niemeijer, Groningen: een partij Friesche Heerenbaaitabak.

N.V. Gebr. van Schuppen's Tabak- en sigarenfabriek, Veenendaal: een zending sigaren.

Firma Gebr. v. Rossem, Rotterdam: een partij tabak en een bronzen Poorters-Medaille.

Firma H. Taconis, Leeuwarden: een partij tabak.

N.V. Sigarenfabr. „Indiana“, Kampen: een partij sigaren.

N.V. Tabaksindustrie v/h. Gebr. Philips, Maastricht: een groot aantal Engelsche kunstgravures, twee zakmessen, een etui met sigaren en sigarettenpijpje, een partij doosjes sigaretten.

Wij vertrouwen, dat meerdere H.H. fabrikanten, deze goede voorbeelden zullen volgen en we naast onze Plaatselijke Wedstrijden voor de verbanden van Twente, Veluwe, Veluwzoom en IJssel een goedgeslaagden *Taba-Wedstrijd* zullen kunnen organiseren.

De voorwaarden voor dezen wedstrijd zullen worden bekend gemaakt zodra we een overzicht hebben van de beschikbare prijzen.

F. JALINK.

WOLFHEZE.

Het komt slechts zelden meer voor, dat we in onze omgeving nog nieuwe Afdelingen kunnen vormen. Er is schier geen plaats meer, of er bestaat een afd. van den B. V. L.

Dezer dagen hadden we daartoe echter gelegenheid.

Onder het personeel van de Stichting Wolfheze bevonden zich enkele leden, die bij de omliggende Afdelingen waren ingedeeld.

Het contact, dat deze leden hadden met hun Afdeling, was echter gering.

Bovendien werden er nog verschillende dienstplichtigen aangetroffen, die zich gaarne zouden willen aansluiten.

Het kwam ons, na overleg met enkele leden, gewenscht voor, een afzonderlijke Afdeling „Wolfheze“ te vormen.

Daartoe kwamen we Donderdagavond bijeen in het cursuslokaal van de Stichting.

Na een uiteenzetting van doel en wijze van organisatie van den B. V. L. werd besloten, tot oprichting eener Afdeling over te gaan.

We twifelen niet, of deze jonge Afdeling zal haar plaats in onze gelederen met eere innemen.

APELDOORN.

De schietoefeningen voor den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm zullen door de compagnie Apeldoorn gehouden worden:

28 Juni, 5, 12 en 19 Juli en 16 Aug., telkens 2-6 uur.

16 Juli; 13 en 20 Augustus, telkens van 2-6 uur.

Plaatselijke wedstrijd op 30 Augustus 2-6 uur.

SAUWERD.

Dinsdagavond 3 Juni kwamen de leden van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, afdeling Adorp te samen op het schoolplein te Sauwerd, waar onder leiding van den commandant der Afdeling Adorp-Aduard, sergeant Geertsema, een schietwedstrijd werd gehouden. De opkomst was schitterend. Alle leden, die niet wegens ziekte of andere wettige redenen afwezig waren, namen er aan deel.

De eerste prijs werd behaald door den heer K. W. Benkema van Adorp met 86 punten. De tweede met 84 punten door den heer H. A. Bakker te Sauwerd, de derde door den heer M. Vos te Sauwerd met 68 punten.

Na afloop van den wedstrijd kwam men gezellig bijeen in de Consistorie der Geref. Kerk, waar door den pl. leider den heer K. Nienhuis, onder een passende toespraak de portretten van H. M. de Koningin werden uitgedeeld.

Daarna werden door den commandant, den heer Geertsema de prijzen met een gepast woord uitgedeeld.

Sommige leden abonneerden zich voor een grotere of kleinere bijdrage op Het Landstormblad, anderen gaven zich op voor een schietwedstrijd met scherp te houden op de schietbaan te Groningen.

Er heerschte een opgewekte toon, de band werd weer nauwer toegehaald.

METSLAWIER.

Onder leiding van den heer Burgemeester S. Sijsma alhier werd een vergadering gehouden van den Bijz. Vrijw. Landstorm in Oostdongeradeel.

De mannen waren trouw opgekomen en heerschte er een zeer opgewekte stemming, welke zich uitte in woord en lied. Toespraken werden gehouden door Burgemeester Sijsma, kapt.-comm. van Straten en den propagandist Heukels, terwijl het „Wilhelmus“ en Da Costa's strijdzang, spontaan aangeheven, hierop weerklink gaven.

De prachtige portretten van H. M. de Koningin werden uitgereikt, inlichtingen gevraagd en verstrekt en door middel van dit alles de onderlinge band, hetzij nieuw gelegd, hetzij bevestigd.

Kortom, het was een mooie avond, aan het slot waarvan onder geestdriftig applaus telegrafische betuigingen van verknochtheid en hernieuwde trouw werden gezonden aan H. M. de Koningin en de heeren Duymaer van Twist en Croles, resp. voorzitter van het Nationaal en Friesch Landstorm Comité.

Indrukwekkend was vooral het moment, toen de commandant der Afd. Oostdongeradeel en Dokkum, door den heer Burgemeester werd gelukgewenscht met zijn bevordering tot kapitein.

Dat de zeer geziene en populaire officier daarop door „zijn mannen“ werd toegejuicht, spreekt vanzelf.

Hier ligt een zeldzaam sterke band van trouw en vertrouwen, waarop het „Pro Rege et Regina“ staat vermeld. En die band maakt de sterkte uit van den B. V. L.

HOOGEVEEN.

Donderdag 26 Juni werd te Hoogeveen een gezellige avond doorgebracht door de bijz. vrijwilligers van den Landstorm van Hoogeveen en omstreken. De opkomst was boven verwachting. De heer A. Bakker, secr. plaatsel. comm., opende de bijeenkomst, deelde mee,

dat de voorzitter door ernstige familieomstandigheden verhinderd was, heette allen welkom, inzonderheid den heer J. de Bruijn, secr. van de gewest. comm. van Drente en verzocht dezen, de verdere leiding op zich te nemen.

Veel en velerlei kwam aan de orde: schietoefeningen, wedstrijden, landdag enz. Met alg. stemmen werd besloten pogingen te doen te Hoogeveen alsnog een prov. landdag te organiseren in dit jaar. Mocht dit onmogelijk blijken, dan in 1925.

De heer De Bruijn vertelde van de landstormhulde aan H. M. de Koningin in Sept. '23, van de toezegging van H. M., dat alle landstormers haar portret zouden ontvangen, enz.

Er werd door de commissie goed gezorgd, dat niemand versmachtte in de warme zaal. Voordrachten en zang met begeleiding, wisselden af met meer zakelijke werkzaamheden. De voorzitter, de heer De Bruijn, sprak een slotwoord over: „Geen cosmopoliet, maar patriot — geen wereldburger, maar vaderlander.“

Het slot van den avond was het: Zij „zullen het niet hebben.“ Ieder kreeg het Koninklijk cadeau mee naar huis.

LEIDEN.

Zaterdag 28 Juni j.l. werd een aanvang gemaakt met de schietoefeningen te Katwijk voor den Bijz. Vrijw. Landstorm, aan welke oefeningen ook kan worden deelgenomen door het personeel behorend tot den motor-, vaartuigen- en spoorwegdienst.

NIJEUWKOOP.

Zaterdag 5 Juli werd een vergadering gehouden door de bijz. Vrijw. Landstorm bij de Wed. Valkenet in de Kolfbaan. De vergadering werd geleid door den heer burgemeester. Na enkele zaken van huishoudelijk aard te hebben besproken, werden de portretten van H. M. de Koningin uitgereikt, door H. M. voor de Landstorm beschikbaar gesteld ter gelegenheid van het 25-jarig Regeeringsjubileum.

Hierna hield de Ed. Achtb. heer burgemeester een rede voor de Landstormers, om zijn vreugde te kennen te geven, dat er in onze gemeente nog zooveel fiere mannen zijn, die zich zoo noodig disponibel stellen, om de Regeering te steunen in de uitoefening van het gezag.

Daarna werd besloten volgende week wederom met het schieten te beginnen, des Zaterdag om de veertien dagen van negen uur tot half elf.

Hierna werden de Landstormers door den burgemeester getraceerd.

Afdeling TER AAR.

De Plaatselijke Landstormcommissie maakt hiermede aan de leden bekend dat de schietoefeningen in deze gemeente zullen beginnen en wel de eerste op Woensdag 6 Augustus des 's avonds om half acht, o.a. in het café D. Zaling.

Daar dan het cylindergeweer wel aanwezig zal zijn, hoopt de commissie dat alle leden trouw aan de schietoefeningen deelnemen, omdat er dan niet meer op een patroon behoefte te worden gezien, waar er geschoten kan worden naar hartelust en voldoende de schietvaardigheid niet alleen bij te houden maar ook te verhoogen.

De oefeningen zullen dan steeds plaats hebben om de veertien dagen. Komt allen!

Namens de Plaatselijke Comm.
De Secr., Leider
J. GOEDHART Mz.

SPIERDIJK.

De afd. Spierdijk van den Bijz. Vrijw. Landst. vergaderde in het lokaal van den heer Koopman.

De voorzitter, de heer A. C. Overtoom, heet allen welkom, en spreekt zijn genoegen uit over de groote opkomst. Spr. zet het doel der vergadering uiteen, waar van het voornaamste was de uitreiking der foto's door H. M. de Koningin welwillend beschikbaar gesteld bij Haar jubileum op 6 September l.l.

Nadat de heer Oolders, propagandist van den Bijz. Landst. iets had medegedeeld omtrent het ontstaan der portretten — wat aan iedereen wel bekend zal zijn — werden deze aan de aanwezigen uitgereikt. Zij die niet aanwezig waren kunnen de foto's afhalen bij den heer Overtoom.

De heer Oolders sprak nog een dankwoord aan het bestuur voor de gedane werkzaamheden over 1923. Dank zij die commissie kunnen de afdelingen gehandhaafd blijven. Spr. spoort nog aan, de portretten te laten inlijsten en doet een aanbod van een Bijz. Vrijwilliger te Alkmaar, die mooie gouden lijsten levert met glas tegen den prijs van f 1.50.

Besproken wordt het Landstormblad, waarvan drie nummers zijn verschenen. Doel van dit blad is, om allen in nauwer contact te brengen met de Landstormbeweging. Dit blad is opgericht zonder eenigen steun. Alleen heeft men zich tot eenige vooraanstaanden in den lande gewend tot het plaatsen van aandelen. Aan de Vrijwilligers wordt een bijdrage gevraagd en hiertoe wordt een lijst aangeboden. Nadruk wordt gelegd, dat de bijdrage geheel vrijwillig is, en dat alle leden het blad toch ontvangen. Voor de niet aanwezigen bestaat gelegenheid in te teekenen, tegelijk met het afhalen der portretten.

Na de intekening brengt de heer Oolders dank voor de ruime medewerking der afd. i. deze.

Volgde bespreking schietoefeningen en wedstrijden.

Medegedeeld wordt, dat dit jaar zullen gehouden worden vijf oefeningen, twee paatse-lijke wedstrijden en een verbands wedstrijd.

De oefeningen zullen gehouden worden op den 2den Zondag in Juni, den 1en en 3en Zondag van Juli en Aug. de wedstrijden op den eersten en derden Zondag in September na de middagkerk.

Waarschijnlijk zal geschoten worden in klassen. Aangespoord wordt tot een zoo groot mogelijke deelname omdat op elke vijf deelnemers twee prijzen toegekend worden.

Op een vraag om H. M. een telegram van dank te zenden, wordt medegedeeld, dat dit zal plaats hebben namens het geheele verband.

Na nog eenige vragen beantwoord te hebben, sluit de voorzitter de geanimeerde vergadering.

VERBAND DORDRECHT.

Met ingang van 1 Juli 1924 is de Heer A. BONTEN, die toegevoegd was aan de Gewestelijke Landstorm Commissie „Dordrecht“, opgevolgd door den Heer A. GROENENDIJK, Essenburgsingel 86, te Rotterdam.

ADVERTENTIËN

L. de Vries Hzn.

Brugstraat 7
GRONINGEN

Heeren- en
Jongeheerenkleding.

Uniformen
Rijbroeken

RIJPTABAK
Piny Woods
30 CENT 1/2 ONS

Vraagt Uwen Winkelier: Prima Zandblad

SIGAREN

Seriemerken

„Japoneza“ en „Geveka“

van 6 cent tot en met 15 cent.

In Sumatra en Vorstenlanden.

Goldschmeding's Hotel Ter Burg - Beverwijk

Piano's en
Am. Orgels

De hoogste onderscheidingen.
De laagste prijzen.

Eenige nieuwe en bespeelde

PIANO's en ORGELS
VOOR SPOTPRIJZEN

Schoonmaken - Repareeren - Stemmen

DIRK v. BEEK

Bijzonder L. S. Vrijwilliger

Havenstraat 52, Woerden

CAFÉ RESTAURANT

Vlak aan het station.

Billijke prijzen - Aangenaam zijte

ROTTERDAMMERS

Landstormers laat Uw portret of
spiegel inlijsten bij de spiegel-
en lijstenfabriek

P. VAN SLIEDREGT

Alkemadeplein 27, Zomerhofstraat 54

ROTTERDAM

STOOMKETELS

in alle afmetingen en volgens ieder systeem

STOOMOVERVERHITTERS

STOOMMACHINES

N.V. Veendammer Machinefabriek
v/h J. TEN HORN - VEENDAM

Uitgaaf van C. BLOMMENDAAL te 's-Gravenhage:

Mondelinge en Schriftelijke examenvragen
Staatsinrichting en Staathuiskunde M. O.

Verzameld door een Leeraar M. O.

Tweede druk, prijs f 0.90.

Alom in den Boekhandel te bekomen, en, tegen
inzending van het bedrag, ook rechtstreeks bij den
Uitgever.

**IJs- en
Koel-
Machines**
voor KLEIN-
en
GROOTBEDRIJF.

Apeldoornsche Machinefabriek
VOORHEEN LOOG-LANDAAL
APELDOORN.

FATUM

Piet Heinplein 6 - 's-Gravenhage
Telefoon 33940

Ongevallenverzekering

**N.V. NEDERL. CAOUTCHOUC- EN
GUTTA-PERCHAFABRIEK**
v.h. Bakker & Zoon

Ridderkerk
vervaardigt

BAKKER'S BANDEN

Prijzen:

Buitenbanden

Kwaliteit A f 9.—

Kwaliteit B f 8.—

Binnenbanden f 2,80

per stuk

en verder alle rubber-artikelen
op Technisch Gebied

LANDSTORMERS!

Het portret van H.M. de Koningin

wordt door ons in zeer fraaie goudlijst met glas gezet

In drie breedten verkrijgbaar, resp.

à f 1.40 - f 1.75 - f 2.40.

Reeds honderdtallen in Friesland geplaatst.

EEN SIERAAD VOOR DE HUISKAMER

Firma L. Scheepstra, Leeuwarden

**Is Adverteeren
Bezuiniging?**

Om te berekenen of adverteeren voordeel brengt, moet men bedenken dat, wanneer men wil zenden éénmaal per jaar een circulaire aan 60.000 bepaalde adressen, hiervoor moet worden uitgegeven:

Voor het drukken van 60.000 circulaire f 250.—
" " " " 60.000 enveloppen " 162.—
Schrijfflooi 60.000 adressen " 300.—
Porto's " " " " " 1200.—

f 1912.—

Plaatst men 12 maanden achtereenvolgend een advertentie, groot 100 regels, dan betaalt men slechts f 600.— per jaar en wordt hiervoor 12 maal aan 60.000 adressen uw artikel onder de oogen gebracht. Terwijl één circulaire slechts 1 maal komt en 3 maal zoveel heeft gekost.

FONGERS
PRIJZEN 1924

MODELLEN.	Prijzen in uitrusting 4*)	Prijzen in uitrusting 1**)
DAMES-RIJWIELEN		
BD	Gld. 195.—	Gld. 176.—
BDG	" 175.—	" 158.—
DZ	" 150.—	" 135.—
HD	" 118.—	" 105.—
HEEREN-RIJWIELEN		
BB	Gld. 180.—	Gld. 161.—
CCG	" 165.—	" 148.—
HZ	" 140.—	" 125.—
HH	" 110.—	" 97.—

*) Met vrijwiel en velgremmen.

**) Zonder extra-montage (met vast tandwiel).

Door uitbreiding van de serie met modellen BDG en CCG is de keuze nog ruimer dan voorheen.

De modellen 1924 vertoonen verscheidene verbeteringen in constructie en montage, welke in onze volledige prijs-courant 1924 uitvoerig zijn omschreven.

Elke Fongers, die de fabriek verlaat, wordt als steeds praktisch onbegrensd gegarandeerd.

Wie bij de keuze van een Rijwiel REKENT, kiest een FONGERS.

EVERSHARP

verzegeld door de

WAHL PEN

**Honderd malen
per dag hebt ge
ze nodig**

De drukste zakenmensen noemen het Eversharp potlood het grootste zaken-potlood. — Volkomen terecht, maar dit geldt ook voor de Wahl Vulpen, de eerste in dit genre van geheel metaal. Ze bevat meer inkt dan andere merken. Ze kan niet barsten of breken. Eversharp potlood en Wahl Vulpen behoren beiden op uw lesenaar voor gebruik aanwezig te zijn.

Verkrijgbaar bij
alle Boekhandelaren en bij de
Importeurs:
BLIKMAN & SARTORIUS
AMSTERDAM

BBBBBBBBBB

Heden is verschenen:

**De Bijzondere
Vrijwillige Landstorm.**

Instituut tot steun aan
het wettig gezag

HANDLEIDING
samengesteld door
G. F. BOULOGNE

Prijs f 0.60 per exempl.

Franco toezending geschiedt
na ontvangst van postwissel
à f 0.68 door de uitgeefster

N.V. Drukkerij „De Motor“
SNEEK

BBBBBBBBBB

Belangrijk

**1 cent
per
regel**

per 1000 abonné's
kost een advertentie
in dit blad.

Eenvoordeelige wijze om uw
artikelen bekend te maken

**STEENDRUKKERIJ
BOUDIER & CO**
WALDORPSTR. 277 - GRAVENHAGE TEL. H7791
MODERNE VERPAKKING
RECLAMEPLATEN - ETIQUETTES
VOUWDOOZEN

HET ADRES voor het OVERSLAAN
van alle Goederen en
Transport naar het geheele Noorden

in de havens Lemmer, Stavoren en Harlingen
met Electriche lieren en geschoolde werkkrachten.

R, VLIETSTRA - HARLINGEN
TELEFOON 100.

Accountantskantoor J. van 't Land

Prof. Rankestraat No. 1 - Telefoon 2837

GRONINGEN

Inrichten en Contrôleeren van Administraties
Behandeling van alle Belastingzaken
Contrôle van Gemeente- en Woningbouwadministraties

Uitgaaf van C. BLOMMENDAAL, te 's-Gravenhage:

**De Burgerlijke Stand
in vragen en antwoorden**

door J. C. BAUMANN,

Burgemeester en Secretaris van Woubrugge,

en W. B. VAN DE WATER,

Secretaris van Overschie en Leeraar Staatsinrichting M. O.

TWEDE DRUK

Prijs ingenaaid . . . f 2,25

Dit werkje is in hoofdzaak geschreven voor degenen,
die studeeren voor de akte van bekwaamheid in de
gemeente-administratie.

Alom in den Boekhandel te bekomen, en, tegen
inzending van het bedrag, ook bij den Uitgever.

**ROTTERDAMSCHER
BANKVEREENIGING**

ROTTERDAM · AMSTERDAM · DEN HAAG

KAPITAAL f 75.000.000

RESERVE f 37.000.000

DEPOSITO'S

CHEQUE REKENINGEN MET RENTEVERGOEDING

ALLE BANKZAKEN.

K. TIKTAK'S

THEE

KOFFIE

AMSTERDAM

GRONINGEN

OPGERICHT IN 1870.

HET LANDSTORMBLAD

ORGAAN TEN BEHOEVE VAN
DEN BIJZONDEREN VRIJWILLIGEN LANDSTORM
INSTITUUT TOT STEUN AAN HET WETTIG GEZAG.

ADMINISTRATIE EN REDACTIE: KONINGINNEGRACHT 50 'S-GRAVENHAGE.

ABONNEMENTSPRIJS
F. 1.50 PER JAAR.

LOSSE NUMMERS
15 CENT.

Tien jaar geleden.

Voorbij gevlogen zijn de dagen en de maanden der laatste tien jaren als de flitsende filmbeelden eener historische rolprent, die somwijlen door den operateur gehanteerd werd met het langzaam-werkend apparaat, als wilde hij momenten en feiten scherper in ons geheugen prenten, de details der daden nog eens duidelijker ophalen en ze onvergetelijk maken door hun „verlangzaamde” beweging...

Weinigen onzer, die het begin der wereldcatastrofe in 1914 meemaakten — de een van verre, de ander van dichtbij — zullen het opwindende, het ontroerende en het waarschuwendende dier dagen ooit kunnen vergeten. Ze blijven in onze herinnering gegrift als de lijnen en de strepen in onze handen.

Toen op Maandagmiddag 27 Juli 1914 ons te Harskamp werd medegedeeld, dat we onmiddellijk moesten inpakken om dat de Europeesche toestand zeer spannend begon te schijnen, besefte ik veel minder en veel vager dan in November 1918, toen het Duitse leger over de brug Maaseyck-Roosteren aftrok en in een Limburgsch weiland zijn wapenen huizenhoog opstapelde, dat wij wereldgeschiedenis meemaakten en dat niemand onzer ooit meer in zijn leven aan de deining en den druk zou ontkomen, welke als gevolg van den wereld-oorlog op ons bestaan hun soms schier-ondragelijken invloed laten gelden.

Immers, wij hebben die geschiedenis zien voorbijmarcheeren, toen langs de grenzen van ons land het trillend tempo van miljoenen militairen klonk en door onze grens-steden duizenden weduwen en weezen strompelden, met dat geschuifel, dat medelijden en bidden opwekte. We hebben die wereldgeschiedenis 's nachts gehoord, wanneer aan den zelfkant des lands onder geronk van motoren luchtgevechten geleverd werden of overdag de kanonnen vanuit Noord-Frankrijk en de Noordzee loeiden als de verre echo van wouddieren, op verscheuren belust. We hebben die wereldgeschiedenis voelen voorbijtrekken, nu al tien jaar lang, met al onze zinnen en al onze zenuwen, omdat sedert eeuwen geen catastrofe te vergelijken valt met den giganten-strijd van 1914—1918, noch met de gevolgen ervan, waarover thans nog geconferencerd wordt en die wij, in ons kort leven, wel nooit geheel zullen te boven komen.

En hebben wij Nederlanders, een wereldles, een wijze, waarschuwendende les, uit dat alles getrokken? Staan wij éénsgezind en saamhoorig in een massaal massief geschaard, omdat wij, evenals in het verleden ook in de toekomst, blijven aangewezen op eigen hulp, op eigen kraacht op eigen middelen, en zijn wij gedachtig aan het spreekwoord, dat wij in al onze huizen en vergaderlokalen moesten ophangen!

Tien jaar geleden! O, het was wel kenmerkend, wat ik me herinner van den geest van den troep, toen zij hoorden, dat er 'ans op oorlog was. Eenigen riepen: weg met Duitschland; anderen: leve Duitschland; eenigen joelden: leve Frankrijk; anderen: weg met Frankrijk!... Toen al gevoelde ik me gedrongen, om onzen soldaten duidelijk te maken, dat noch het eene, noch het andere pas had, en dat we behoorden te schreeuwen van af de daken onzer huizen: *leve Nederland!* En ik besefte toen nog niet genoeg om hun dat alles nog nadrukkelijker in te prenten dan nu, na tien jaar, nu wij, Nederlanders, teveel disputeeren over pro en contra dit of dat

land, en er veel te weinigen zijn, die een afdoend einde maken aan die ongemotiveerde drukte-makerij en de volle en onverdeelde aandacht vestigen op deze te weinig-overdachte mogelijkheid: ...Of we van den hond of van de kat gebeten worden, den beet hebben we op 'n gegeven oogenblik stevig te pakken, als we niet zorgen dat beiden van ons lijf blijven!

We kunnen verschillen over de wijze, waarop we ons moeten verdedigen of neutraal houden; ...we kunnen ons verbeelden, dat wij, na de lange mobilisatie, weer behooren vijanden-van-elkaar te worden, — (ik bedoel door „wij” alle voorstanders van 's lands weerbaarheid)... maar laten we op den tienjarigen herdenkingsdag toch geen geval vergeten, dat we hand in hand en schouder aan schouder, behooren te staan tegen die onvaderlands-lievende burgers, welke ons weerloos willen maken! Kijkt naar het nabije en naar het verre Oosten en Zuiden, trekt uwe conclusies en sluiemt nu niet reeds in, nu onder de wolk van onverschilligheid, laissers-aller, beurs-politiek en vooral niet te vergeten onder die tientallen onbegrijpelijke wrok-atomen tegen den staat en tegen de regering, om wellicht binnen enkele jaren te ontwaken en iets te willen „doen”, als 't hopeloos te laat is!

Deze tienjarige herdenkingsdag onzer mobilisatie leere ons in de eerste plaats: handhaving en geleidelijke versteviging onzer weerbaarheidsideeën en niet het minst van onze weerkrachten.

GRAAFLAND.

Goed Zeeuwsch, goed rond.

Aan de Zeeuwen heb je houvast. Maar je moet ze kennen en begrijpen. Dat deed de vroegere Verbandscommandant, de Overste Klontje, dat doet ook de Majoor Bretschneider, de tegenwoordige Commandant.

Twee en dertig jaren had de Majoor Zeeuwen onder zijn commando.

De heer L. N. Deckers, lid der Nationale Landstormcommissie en de secretaris, de heer G. F. Boulogne, hebben op treffende wijze kunnen zien, welk een invloed uitgaat van een officier als de Majoor Bretschneider.

Ter gelegenheid van H. M.'s bezoek aan Zeeland, hebben de Zeeuwen eerewachten gevormd, te Tholen, Zierikzee, Middelburg, Wolfaartsdijk en Walsoord, elk ter sterkte van p.l.m. 150 man.

Dr. Deckers en de secretaris hebben een bezoek gebracht aan Wolfaartsdijk en Walsoord om onze mannen te zien. Iedere eerewacht had haar eigen commandant.

Ook die in Wolfaartsdijk. ... Doch deze was — natuurlijk met zijn zin — tijdelijk buiten werking gesteld. Totdat de wacht zou worden betrokken.

Hier liet de Majoor zelf de mannen van te voren de handgrepen herhalen.

„Zij hebben gevraagd of de Majoor hen nog één keer commandeeren wilde” vertelde de heer Laernoës.

Want de Majoor Bretschneider verlaat 1 September den dienst en ook den Landstorm.

Onze beste wenschen vergezellen hem.

Iets goeds voor weinig geld.

Van weinig dingen zal dit kunnen gezegd worden.

Wij passen het niettemin toe op ons

instituut van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm.

In Amsterdam zijn 100 man bereiden politietroepen.

Voor hetzelfde geld als de Regeering daartoe op de begroting heeft gebracht, heeft zij ook de beschikking over een kleine vijftigduizend Bijzondere Vrijwilligers.

Landdag te Oudenbosch.

Op 6 September a.s. zal te Oudenbosch een landdag worden gehouden voor de Vrijwilligers van West-Brabant, waaraan ook een escadrille vliegtuigen en de vrijwillige motorafdeeling zullen deelnemen.

Aan het uitnemend verloop van dezen dag twijfelen wij niet.

De deelname aan de wedstrijden zal wel zeer groot zijn.

De prijs voor den schietwedstrijd is een vet varken.

Gelukkige winnaar, ge hebt dezen winter spek in de kuip!

Herinneringskruisen.

Naar wij vernemen heeft het „Nationaal Comité tot Herdenking van de Mobilisatie” voorstellen tot den Minister van Oorlog gericht over een herinneringssteek voor hen, die gemobiliseerd zijn geweest.

Het zou in de bedoeling liggen, dat dit kruis op de uniform mag worden gedragen.

Volgens berichten in de bladen heeft de Minister deze voorstellen gunstig ontvangen.

In verband hiermede herinneren wij aan het algemeen verlangen van de Mobilisatie-Landstormers, om een dergelijk herinneringssteek te mogen ontvangen.

Met een kleine wijziging in het ontwerp zou ook deze groote groep bevredigd worden.

Niet naar Den Haag.

Zend uwe bijdragen voor ons blad niet naar Den Haag.

Doch draag ze af aan Uw plaatselijken Leider.

Want met hem staan wij ook op andere wijze nog in verbinding.

Laat het niet noodig zijn, dat hij naar U moet komen, maar kom gij naar hem toe.

En als gij het doet, denk dan aan onze saamhoorigheid.

Aan onze eenheid. Onze solidariteit!

Vrijwillige Landstorm-Motordienst.

Ter gelegenheid van het bezoek van H. M. de Koningin aan Zeeland heeft de afdeeling Zeeland van bovengenoemd korps, onder commando van den Luitenant Persant Snoop een defilé gehouden met 110 motorrijwielen en 50 auto's.

Een brief.

Aan

de bijzondere vrijwilligers
Verband Zeeland.

Mijne Heeren.

In het laatste no. van het Landstormblad heeft U misschien gezien de penteekening

*Eigen Edison
is goudwaard.*

„Als 't moet” van Bretschneider. Velen zullen misschien ongemerkt deze ter zijde leggen met de opmerking „'t is mooi”, maar vrijwilligers, kijkt eens goed, ziet den naam nog eens na, dien heeft U meer hooren noemen. Als wij dien naam lezen, hooren noemen, dan komen oude herinneringen weer voor den geest. Hoe velen uwer hebben niet onder hem gediend, als Compies-Comm. als Fort-Comm. en Batt-Comm. Ik zie in gedachten de oude bromberen glimlachen en ik hoor ze zeggen: „Ja de kapt. Bretschneider die was onze Comm.” en ook de jongeren roepen al: „die was ook onze Comm.” Heeren bijzondere vrijwilligers; voor dien teekenaar, die nog is onze Comm. Majoor Bretschneider — en ook voor ons — is 1924 een bijzonder jaar. De majoor gaat den dienst verlaten, dus ook ons. En dit is voor het Verband Zeeland een slag. De tegenwoordige Comm. kan met alle eer op zijn werk neerzien. Wat het Verband nu is, is voor een groot deel zijn werk geweest, en het doet hem ook alle eer aan.

Het bijzondere vrijwillige Landstorm Verband Zeeland, is nog nooit zoo sterk geweest als op het oogenblik, er is een sterke band tusschen de vrijwilligers en hun Comm. Er is eensgezindheid in 't Verband en dit komt in de eerste plaats door de leiding die van hem uitgaat. En nu alles zoo ordelijk, zoo goed gaat komt de jobstijding dat onze Comm. den dienst gaat verlaten met pensioen. Dus wij zullen een anderen Comm. krijgen en wij hopen dat dan ook die zal werken in denzelfden geest, zooals nu gedaan wordt, opdat het Verband steeds sterker, steeds meer aaneengesloten moge zijn. Opdat het verband tusschen Comm. en vrijwilligers niet moge verloren gaan. Heeren, wij weten nu dat onze Comm. spoedig en onverwachts zal vertrekken. Dat kan zoo maar niet. Wij moeten nu toonen dat wij iets over hebben voor hem, en laten wij dit toonen door aan onzen plaatselijken leider iets te offeren voor het doel. Hij zal het wel weten. Informeer maar eens.

Tevens kan ik met een gerust geweten langs dezen weg, namens den Bijzonderen Landstorm den majoor Bretschneider onzen dank brengen voor al dat rusteloze werken wat hij heeft moeten doen om ons korps te brengen op het punt waar wij nu op staan en laat het ons een eer zijn hem als Comm. te hebben gehad; wij hopen dat hij met Mevrouw nog vele jaren gelukkig moge leven, maar dat hij nooit moge vergeten het bijzondere Landstorm Verband Zeeland.

P. K.

KORPSWEDSTRIJD

„Nieuwe Hollandsche Waterlinie.”

De Korpswedstrijd voor de leden van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm in de „Nieuwe Hollandsche Waterlinie”, die dit jaar meer het karakter van een landdag zal aannemen, is thans definitief vastgesteld op: *Zaterdag 13 September a.s. en zal plaats hebben uitsluitend met marga patronen te WOERDEN.*

De keuze van Woerden is geschied op initiatief van de Plaatselijke Commissie, aldaar.

Door namelijk jaarlijks een Korpswedstrijd of Landdag, afwisselend in verschillende plaatsen welke daarvoor hetzij door ligging hetzij op andere wijze in aan-

merking komen, te organiseeren, meent de Gewestelijke Commissie een tweeledig deel te verkrijgen en bovendien aan veler verlangen tegemoet komen.

Eerstens worden op deze wijze de reiskosten naar de terreinen meer evenredig verdeeld terwijl daarnaast, speciaal uit propagandistisch oogpunt, ongetwijfeld zeer gunstige resultaten verkregen zullen worden.

De wedstrijden enz. zullen gehouden worden op het terrein van de Woerdense Landbouw-Handel- en Industrie Tentoonstelling.

Behalve een aantal banen uitsluitend bestemd voor leden van den B. V. L. (daaronder leden van de Korpsen Motor-Vaartwegen- en Spoorwegdienst), zullen tevens afzonderlijke banen worden opgesteld voor de leden van schietverenigingen en burgerwachten uit de kleine omliggende plaatsen, terwijl als extra attracties een geluksbaan en een 3-tal vrije banen, waaronder één voor dames, zullen worden ingericht.

Door het Gemeentebestuur, het Tentoonstellings Comité en het bestuur der schietvereniging „WOERDEN” is de grootst mogelijke medewerking toegezegd en ondervonden o.a. door het beschikbaar stellen van materialen, terreinen en gelden.

Aan alle leden deelnemers wordt door het Tentoonstellingsbestuur gratis toegang tot de Tentoonstelling aangeboden, terwijl des middags door verschillende verenigingen sportdemonstraties en zanguitvoeringen zullen worden gehouden.

Door autoriteiten en particulieren werd tevens een groot aantal medailles en kunstvoorwerpen beschikbaar gesteld.

De banen — in totaal 15 stuks — zullen geopend zijn van 9—12 uur en van 1 tot 5 uur.

De vrije baan bovendien op 10, 11 en 12 September des namiddags.

De feestelijke prijsuitreiking zal plaats hebben op 13 September des middags 5 uur in Hotel „De dubbele sleutel”, waarbij door enkele autoriteiten het woord zal worden gevoerd.

Elk lid van den B. V. L. heeft het recht tot gratis introductie van een dame. Introductiekaarten zijn op het terrein verkrijgbaar en geven tevens toegang tot de Tentoonstelling.

Meerdere exemplaren zijn aan de loketten of bij het Secretariaat te bekomen ad. f 0,25 per stuk.

Uitvoering programma's zullen binnenkort worden rondgezonden en zijn bovendien vanaf 1 September gratis verkrijgbaar bij de Plaatselijke Leiders of rechtstreeks bij het Secretariaat der Gewestelijke Landstorm Commissie, Hamburgerstraat no. 23, Utrecht.

De Secretaris der Gewestelijke L. S. Comm. „Nieuwe Hollandse Waterlinie”: Mr. J. G. A. van Geldorp Meddens.

„Zuid-Holland West”.

LANDDAG TE WOERDEN.

Door het Verband „Nieuwe Hollandse Waterlinie” zal te Woerden op Zaterdag 13 September een Landdag worden gehouden met korpswedstrijden voor dat verband.

Bijzondere vrijwilligers ook van de Landstorm korpsen Motor-, Spoorweg- en Vaartuigendienst in het Verband Zuid-Holland West, kunnen ook dezen Landdag bezoeken met een dame mits zij vóór 31 Augustus aan den Secretaris der Gew. L. S. Commissie, Tuinlaan 86, Schiedam, opgeven dat zij wenschen te komen hetzij alleen, of met een dame.

Tegelijk met dezen Landdag wordt te Woerden gehouden een Landbouw-, Han-

del- en Industrie Tentoonstelling en hebben de vrijwilligers gratis toegang tot deze tentoonstelling op vertoon van hun Legitimatiebewijs en ontvangen zij voor hun dame een gratis bewijs van toegang.

Ook werden er 2 banen beschikbaar gesteld voor vrijwilligers uit andere verbanden, waarvoor afzonderlijk prijzen beschikbaar zijn. Als bijzonderheid is er ook één baan voor dames beschikbaar, waarvoor prijzen door de Commissie worden gereserveerd.

Wat er verder voor attracties zijn is te lezen onder het hoofd „Nieuwe Hollandse Waterlinie”.

regering, die onder onze geliefde en geëerbiedigde Vorstinne van Oranje pal wenscht te staan, als Hare Majesteit ons noodig heeft, en het vaderland in gevaar is. Geen fascist, zoo men in sommige kringen ons wil betiteln, wij willen geen contra-revolutie, die toch revolutie is. Wij willen als nationaal georganiseerde Vrijwilligers ons stellen onder het wettig gezag, (met, als het moet het geweer bij den voet) tegen elke dreigende revolutie. En zeker we tellen vijftig duizend man, doch weet, dat er met de verkiezing van '22 meer communisten bleken te zijn. Wekt ze dan op, die met ons mede voelen, op dat we toonen te zijn, zonen

SLIEDRECHT.

Donderdag 7 Augustus vergaderde de Plaatselijke Landstorm Commissie te Sliedrecht.

Tegenwoordig de heer Dryber, Burgemeester, G. Smelt, Secretaris, de Propagandist A. Groenendijk, de plaatselijke leider Verschoor, en 14 Landstormers.

Toegetreden waren er weder 4 nieuwe leden. De Voorzitter, de heer P. Rijsdijk, opende de vergadering, en sprak het volgende:

Hooggeachte vergadering,

Wij heeten U weder hartelijk welkom. Het spijt mij, dat we er missen, die de vorige maal met ons samenkwamen, doch het doet ons goed met U te vergaderen. Omdat weer steeds bij elke samenkomst met den Bijz. Vrijwilligen Landstorm mij de gedachte, van wat die Bijzondere Landstorm is geweest bezielt en wat hij in de toekomst zal zijn, de onmisbare steun eener

van één stam, van één natie, van één geestelijk verwantschap, allen onderdanen van een Staatshoofd, onze geëerbiedigde Koningin. Mijne heeren, laten wij door wat elders gebeurt, opgewekt worden om paraat te blijven, dankbaar aan God, Die alles regeert. Ik wil ook hier gedenken de mannen vaders, die op

Provinciale schietwedstrijd Bijzonder Vrijwillig Landstorm Verband „Zeeland” op 10 en 11 Juli 1924.

FEUILLETON.

Zonder toestemming overnemen verboden.

Mobilisatie-Herinneringen.

Driekoningen-avond.

IV.

Ondanks storm en ontij doorworstelden we toch opgewekt en goedlachs de korte dagen en de lange avonden van den winter 1914 op 1915 in het hooge Maasbrugbivak, opgeslagen in wagons, keten en overdekte loopgraven op den eenzamen spoorwegdijk.

Buiten huilde avonden-lang de winterwind, fel-fluitend langs den langen, kalen dijk, en binnenshuis zaten we bij gloeiende kacheltes en gezellige petroleum-lampen. We organiseerden kaart-, dam- en sjoelebak-wedstrijden en langzaam-aan zag ik meesterstukken klaar komen, zooals kanarievogalkooitjes in drie verdiepingen, een oud-hollandsche wieg, met trots en volharding gefabriceerd door een vader-in-den-dop en de attractie van een latere divisie-huisvljttentoonstelling: zoo ook de Maasbrug, door een vaardige korporaalshand gemaakt van Colorado-Claro-plankjes.

Inderdaad binnenshuis was het niet

del- en Industrie Tentoonstelling en hebben de vrijwilligers gratis toegang tot deze tentoonstelling op vertoon van hun Legitimatiebewijs en ontvangen zij voor hun dame een gratis bewijs van toegang.

Ook werden er 2 banen beschikbaar gesteld voor vrijwilligers uit andere verbanden, waarvoor afzonderlijk prijzen beschikbaar zijn. Als bijzonderheid is er ook één baan voor dames beschikbaar, waarvoor prijzen door de Commissie worden gereserveerd.

Wat er verder voor attracties zijn is te lezen onder het hoofd „Nieuwe Hollandse Waterlinie”.

onamusant en op de dagelijksche heibeltes en geintjes na, zelfs zeer kameradschappelijk. 't Spreekt van zelf, dat bij zoo'n geïsoleerd brugdetachment nu en dan herrie en kabaal moest zijn, anders waren we geen Hollandse jongens geweest, behept als we zijn met critiek, gesputter en hongerig-hunkeren naar de verre wijde wereld, voor ons toen onzichtbaar en bijna-onbereikbaar. Nu en dan drongen door brieven en verloven wel eens geruchten bij ons door van het Haagsche Hoofdkwartier, dat weldra voor velen onzer de droom der droomen werd, het paradijs der detacheringen, een Elyseum van militaire geneugten; al was je daar maar brievendichtlakker of bijhouder van een officiersboekje, dan had je 't er nog beter dan een kolonel te velde...

Buitenshuis stapte uur aan uur, dag aan dag, nacht aan nacht, op 't knersende grint tusschen de spoorrails, welke dwars door ons bivak liepen... de schildwacht, soms stampend of looppassend als 't te koud werd, vaak liedjes neuriënd als de volle maan zijne inspiratie gaande maakte, maar altijd plichtsgetrouw, altijd lettend op de springladingen van de spoorwegbrug...

De schildwacht verheugde zich tijdens de mobilisatie-periode vaak en vooral in de belangstelling van 't vrouwelijk ge-

slacht. Bijna elke wintermaand ontving 'k een pakket van een of ander dames-comité, vooral van Friezinnen en Rotterdamers, die m'n detachment geheel in wol wenschten te wikkelen! We waren dan ook uitstekend toegerust we veroorloofden ons tijdens die sneeuwstormen de weelde van: bivakmutsen, wanten, pols- en knie-beschermers, breede dassen, buikgordels, en wat de leger-welgezinde burgeressen meer plachten te haken en te breien. Nooit verdeelde ik die wolle kostelijkheden; ze werden immer verloot en wel om de volgende reden. Het gebeurde wel eens, dat een of andere jongedame, die zich evenals wij heel erg eenzaam gevoelde, een briefje in zoo'n geschenk spokkelde, en dan moesten we toch allen een gelijke kans hebben! Zij deed dat, geloof ik, altijd met de bekende stille „zoete” hoop, maar 'k heb slechts eenmaal een reëel gevolg van zoo'n binnengesmokkeld epistel gezien: het door velen zoo begeerde en zeer aan te bevelen stad-huisbriefje!

Ons brugdetachment hield dus veel van romantiek en was bovendien zeer snaaks. Wee den man, die dat niet snapte, en, die naïef en simpel als een duif, erin vloog! Bij ons woonde in een aparte wagon een opzichter van de genie, die zich nogal „voelde”. Gedachtig aan het gezegde: „wacht u voor bouwmeesters, heel-

meesters en kwartiermeesters” behandelten we dien „ouden heer van de genie,” zooals we hem noemden, altijd zeer correct. We kenden zijn stokpaardjes: de springladingen en de brugpoorten, die hem aan 't hart lag als zeldzame Chinese postzegels... en zijn zeer verzorgd hoofd; dit was haarloos, en blonk als 'n roode biljartbal. Een tuinder van m'n detachment vergeleek 't eens met een gecultiveerde edel-tomaat van Kennemerland...

Deze deftige en ietwat-ondoordachte man had zich laten overhalen om mee Driekoningenavond 1915 te vieren. Hij dacht, dat het een alledaagsch huis- en tuin-fuifje was en kende niet de ceremonieën van zoo'n avond. Toen hij een punt uit den koningskook koos, zat er natuurlijk „de boon” in. Hij werd tot zwarte koning geoproclameerd, zijn eerbiedwaardige schedel moest een kroon van goudbordpapier torsen en zijn hoofd werd ter meerdere en betere illustratie van het geval met gebrande kurk gezwart... Nog dagen-later vertoonde zijn schedel een zwartdoffen glans als van een afgebrand heiperceel en zag men aan zijn oogleden en oorlellen donkergrauwe randen... Sedert dien had hij ons in de gaten en bedankte voor alle feestjes. Hij vreesde onze hinderlagen en hem onbekende volksgebruiken. (Wordt vervolgd.)

1 Aug. 1914 hier van Sliedrecht gingen. En onwillekeurig, toen op 31 Juli de klok luidde, kwam ik in stemming, en zeide tot enkelen, die bij mij waren: „toch luidt ze anders.” Ik werd bepaald, bij wat na '14 gebeurde. Gij hebt U willen offeren voor 't vaderland. Gij wist niet, dat het hier vrede

meesters en kwartiermeesters” behandelten we dien „ouden heer van de genie,” zooals we hem noemden, altijd zeer correct. We kenden zijn stokpaardjes: de springladingen en de brugpoorten, die hem aan 't hart lag als zeldzame Chinese postzegels... en zijn zeer verzorgd hoofd; dit was haarloos, en blonk als 'n roode biljartbal. Een tuinder van m'n detachment vergeleek 't eens met een gecultiveerde edel-tomaat van Kennemerland...

Deze deftige en ietwat-ondoordachte man had zich laten overhalen om mee Driekoningenavond 1915 te vieren. Hij dacht, dat het een alledaagsch huis- en tuin-fuifje was en kende niet de ceremonieën van zoo'n avond. Toen hij een punt uit den koningskook koos, zat er natuurlijk „de boon” in. Hij werd tot zwarte koning geoproclameerd, zijn eerbiedwaardige schedel moest een kroon van goudbordpapier torsen en zijn hoofd werd ter meerdere en betere illustratie van het geval met gebrande kurk gezwart... Nog dagen-later vertoonde zijn schedel een zwartdoffen glans als van een afgebrand heiperceel en zag men aan zijn oogleden en oorlellen donkergrauwe randen... Sedert dien had hij ons in de gaten en bedankte voor alle feestjes. Hij vreesde onze hinderlagen en hem onbekende volksgebruiken. (Wordt vervolgd.)

WIE ZINGT DAAR?

„De New Edison“

Als de New Edison speelt, hoort men de Levende Stem en de bezoeker vraagt nultzereids „WIE ZINGT DAAR?“

Eigen Edison is goudwaard.

Wij noodigen U uit tot een bezoek
Kunstaal Edison
Lange Poten 15, Den Haag
88 Witte de Withstraat 88, Rotterdam

zou blijven en niemand onzer, doch als wij terug zien naar onze burens, als wij zien wat de oorlog bracht in Duitsland en Rusland, en wij lezen wat in Uw lijfblad werd gedrukt, hoe uit de statistiek van '20 blijkt, dat niet minder dan twee miljoen slachtoffers gevallen zijn, door 't optreden der sovjetregering, en zijn ter dood gebracht, of gevangen genomen, 15.000 professoren, onderwijzers of artsen, 54.000 officieren, 250.000 soldaten, 828.000 boeren, 335.000 intellectueelen en 192.000 arbeiders, als gevolg van de vrijheid, die losbandigheid is. Welnu dan, stellen wij ons als Nederlanders tegen die revolutie en steunen het wettig gezag dat regeert bij de gratie Gods.

Hierna begroet de Voorzitter den heer A. Groenendijk, van Rotterdam, als onzen nieuwen propagandist, de hoop uitsprekende, dat evenals in 't verband Rotterdam ook in Dordt en Sliedrecht als onderdeel de zaken mogen opleven.

De notulen der vorige vergadering werden gelezen en goedgekeurd. In bespreking werden genomen de gelden voor de courant. Hier werd door den heer Groenendijk de raad gegeven bij de schietwedstrijden een busje te plaatsen, waarin ieder naar vermogen iets zou bijdragen om b.v. ook het Landstormboekje te verkrijgen.

Hierna werden de schietoefeningen besproken, en besloten werd: elken tweeden Donderdag van de achtereenvolgende 5 maanden een schietoefening te houden. B. en W. hebben toegestaan het gebruik der loods voor de voor-oefeningen, tegen eenige vergoeding. Onder het gebruik van een kop koffie en een sigaar verliep de vergadering zeer geanimeerd.

Opgewekt met de belofte dat we samen den Vrijwilligen Landstorm zouden trachten groot te maken, werd de vergadering gesloten.

UTRECHT.

Naar aanleiding van de mededeeling in verband met de wedstrijden te Woerden, verzoek ik hiermede de Vrijw. van den Bijz. Landstorm te Utrecht, mij vóór 1 September a.s. te berichten of door U aan deze wedstrijden zal worden deelgenomen, teneinde alsdan middelen te beramen voor gezamenlijk te reizen. Het spreekt echter vanzelf dat ieder op eigen gelegenheid kan gaan.

Voor hen die de foto van H. M. de Koningin nog niet hebben afgehaald bericht ik u ondermaal dat deze foto te mijnen huize, — Nieuwe Koekoekstraat No. 90 — tot 1 September a.s., onder overlegging van het Legitimatiebewijs, kan worden afgehaald. Na 1 September ten kantore van den Secretaris der Gewestelijke Landstormcommissie Utrecht, Hamburgerstr. 23, Zaterdag 16 Augustus en 6 September a.s. van 2 t/m 5 uur zullen op het fort aan de Biltstraat oefeningen worden gehouden met Patronen Scherp No. 7.

FLORE,

Plaatselijk Leider.

V. ROSSEM'S

Porters-Toeback
30 cent per half ons.

GELDERLAND—OVERIJSSSEL.

Tabawedstrijd.

De „Tabawedstrijd“ voor de Verbanden van Twente, Veluwe, Veluwzoom en IJssel gaat door.

Reeds een aardige collectie prijzen kwam binnen.

Meerdere worden verwacht.

Een volledige lijst der ingekomen bijdragen van H.H. Fabrikanten hopen we in een volgend nummer te publiceren.

De regeling voor den wedstrijd moet nog worden vastgesteld en zal den Leiders worden medegedeeld.

Voorshands doen onze leden goed te bedenken dat ieder schot tellen kan.

Naar een geregeld bezoek aan de schietoefeningen, een vaste hand en een juist schot worde dus steeds gestreefd.

HENGELO (O.).

In de fabrieksstad Hengelo hadden we nog steeds geen Afdeling.

De leden, daar woonachtig, waren ingedeeld bij de Afdeling Enschede.

Bezoek aan vergaderingen en schietoefeningen was voor hen dus vrijwel uitgesloten.

Maar ze bleven trouw.

En — ze werkten.

Met name de heer v. Dalfsen, die in korten tijd het aantal leden te Hengelo wist te verdubbelen.

Dit is nog maar een begin.

Naar we hopen zal, met medewerking ook van den heer Bathoon, res. 1e luit. weldra een Commissie tot stand komen en in het komend seizoen tot de vorming van een flinke plaatselijke Afdeling worden overgegaan.

„Immer voorwaarts.“

F. JALINK.

Schietwedstrijd „Miss-Blanche“ te Hoogmade.

Van The Vittoria Egyptian Cigarette Company, Admiraliteitskade 70, Rotterdam, ontvingen wij zulk een prachtzending, dat wij niet anders kunnen doen, dan alleen een wedstrijd te houden als bovengenoemd. Meerdere fabrikanten verzochten wij om prijzen, waarvan wij met succes. Wij vertrouwen dan ook dat de anderen het goede voorbeeld zullen volgen.

De Sec. Leider der afd.,
E. DE GOEDE.

Alphen a. d. Rijn, Stevinstraat.

HILVERSUM.

Schietoefening en Wedstrijd.

Hilversummers, de schietoefeningen zijn reeds lang begonnen en de deelname overtreft alle verwachtingen. Niet alleen de kwantiteit maar ook de kwaliteit is schitterend en belooft veel voor den korpswedstrijd. Zijn er nog meer van die kunstschutters? Kom dan als 't U blijft op de baan om proeven van bekwaamheid af te leggen. Hiertoe is gelegenheid elken Zaterdagmiddag van 2—5 en elken Zondagmorgen van 9—12. U moogt 10 series (van 5 patronen) schieten, van de 5 beste series worden de punten bij elkaar geteld. Wie de meeste punten haalt heeft den 1sten prijs en zoo vervolgens. De 5 beste schutters worden afgevaardigd naar den korpswedstrijd. De overigen kunnen op eigen gelegenheid gaan.

Er zijn ook nog Vrijwilligers die geen portret gehaald hebben. Er zijn er ook die nog niet bijdragen in de kosten van het Blad, en het toch wel kunnen missen.

Bijdragen voor Schietprijzen zijn hartelijk welkom. 't Adres? Bekend genoeg! Landstormspel des is zijn nog voorradig bij den Plaatselijk Leider, P. v. d. Burg.

De laatste schietdag is 23 Augustus!

Limburgsch Nieuws.

III.

De gewestelijke commissie werd verblijd door toezending eener medaille voor den korpswedstrijd op de Melickerheide d.d. 8 Sept. a.s. van Hare Majesteit de Koningin en Hare Majesteit de Koningin-Moeder, behovens van de Z. Ex. den Minister van Binnenlandsche Zaken en het Hoofdbestuur van den Limburgschen Land- en Tuinbouwbond. Met de opgave in het vorig maandblad bereiken wij thans weer een schitterend serie medailles.

Als leider van de afdeling Maastricht is afgetreden de sergeant-majoor instructeur Boerma, iemand van de oude garde van het landstormkorps Limburgsche Jagers en iemant, waaraan zoowel het commando als

de commissie vele verplichtingen heeft. Als opvolger trad op de res. 1e luitenant Janssen, onder wiens leiding de schietklassen in twee groepen begonnen zijn.

Verschillende afdelingen zonden de abonnements-gelden in, doch zeer velen bleven nog in gebreke. Is dat nu niet een goed — vlug af te doen werk bij gelegenheid van het schieten? Of wil men alles, ook het landstormblad voor „niets“ hebben? Me dunkt: het is toch al op een koopje!

In verband met den komkommertijd, waarin we thans leven en welke nog wordt „angeheiterd“ door het zweole weer, volsta ik dezen keer met dit zeer korte epistel aangaande „Limburgsch Nieuws“.

GRAAFLAND.

Schietwedstrijd Hoogeveen.

Om de weersgesteldheid reeds een week uitgesteld, werd Zaterdag 26 Juli te Hoogeveen een schietwedstrijd gehouden, beurtelings begunstigd en gehinderd door het weer.

Er werd geschoten met patronen S. No. 1 op 100 M., knielend vrije hand.

28 Schutters dongen om 5 prijzen. Resultaat als volgt:

1e prijs (schermelamp) J. Kerssies, 78 p.
2e prijs (electr. rijwiellamp „Bull“) K. Knol, 77 p.
3e prijs (staande klok) K. Boer, 72 p.
4e prijs (prachtlijst voor foto H. M. de Koningin) H. Nijhof, 71 p.
5e prijs (pijp in étui) Jac de Jonge, 70 p.
Ook bij dezen wedstrijd bleek, dat de z.g. slechte schutters onverstandig doen door thuis te blijven. Onder hen, die hooge punten behaalden waren er, die meestal tot de slechtsten behooren.

Afd. DELFT.

De plaatselijke schietwedstrijden zullen worden gehouden in de maand September. Hiervoor zijn mooie prijzen beschikbaar, het aantal is afhankelijk van de deelname. Helpt door te komen mee, het aantal prijzen op te voeren.

J. J. ECKEBUS.

FRIESLAND.

Evenals het vorige jaar verschillende afdelingsschietwedstrijden zijn gehouden in de provincie ter gelegenheid van het 25-jarig regeringsjubileum van H. M. de Koningin, zal er dit jaar een Provinciale Schietwedstrijd worden gehouden door den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm in Friesland te Leeuwarden.

Deze wedstrijd zal plaats hebben in het laatst der maand September.

De Vrouw en de Stok! De Boerin en de Socialist!

Het heugt mij als de dag van gisteren, toen voor eenige tientallen jaren de bekende Toon W. uit Friesland's Westhoek, den boer opging om propaganda te maken voor den heer v. d. Zwaag; het eerste Tweede Kamerlid der S. D. A. P.

En ook, hoe hij mijne moeder om Vader's stem vroeg.

We leven snel; vooral bij de Nederlandse Spoorwegen, die ik ook sedert jaren dien, en als hoofdeconduiteur en als gewoon Vrijwilliger bij de Landstormafdeling Spoorwegdienst; maar ik weet mij nog zeer goed te herinneren, hoe mijne moeder dien propagandist opmerkte, dat Vader als geallooivig protestant nooit op een S. D. A. P.'er zou stemmen, (iets dat hij ook nooit gedaan heeft).

Helaas! Kon dit nu ook maar eens gezegd van zooveel duizenden die met hun verleden hebben gebroken, en thans een eerste plaats innemen in de rijen der rooden, (rijp voor de revolutie).

Het schijnt dat Toon W. dat inzag, want op de besliste opmerking van moeder, dat noch haar man, noch hare kinderen ooit een rooden broeder zouden steunen of stemmen, sloeg de man op de gewone wijze door met de bekende uitdrukkingen: „ons is de toekomst; wij kraken de meerderheid“ etc.

En wat zal er dan met ons gebeuren, die nooit steun aan uw Revolutie zullen verleenen?

Och vrouw! daar zullen altijd van die partij zijn die niet met ons medegaan, en daarop rekenen wij óók.

Maar als het niet goedschiks gaat, dan maar kwaadschiks, dan legger wij den stok er over. Verstaat ge dit lezer! wat deze bedreiging inhoudt.

De 1e klasse passagier, wien ik dit vertelde — 't was een Minister — glimlachte fijntjes en antwoordde mij: J'ai compris! K. G.

VRIJDENKERS-REVOLUTIONNAIREN.

In ons land bestaat een Vereeniging van zich noemende vrijdenkers, die den naan

draagt „De Dageraad“. Het grootste gedeelte der leden is anarchist, terwijl ook leden van de communistische partij en zelfs S. D. A. P.'ers lid zijn. De leiding ligt geheel in anarchistische handen.

Deze „Dageraad“ nu, had dezer dagen de koninklijke goedkeuring gevraagd op haar statuten. Lijkt het eigenaardig, dat een anarchistisch geleide vereeniging zich tot een dergelijke onprincipeele daad laaf verkiden, (de anarchisten erkennen immers geen enkele macht) zulks is misschien, met het oog op de in de toekomst door „De Dageraad“ te voeren taktiek, meer begrijpelijk. Het blad der vereeniging, „De Vrijdenker“, motiveert n.l. de aanvraag om de koninklijke goedkeuring aldus:

„Door een bepaalde wettelijke formaliteit, verkrijgt een vereeniging rechtspersoonlijkheid en kan dan evenals een natuurlijk persoon, alle burgerlijke handelingen verrichten, zooals koopen en verkoopen, huren en verliuren, rechtsgedingen voeren enz. Rijzen er bij die burgerlijke handelingen kwesties, dan wordt de vereeniging in zijn geheel aangegesproken en is slechts het vermogen der vereeniging (niet dat der leden afzonderlijk) aantastbaar. Vereenigingen, welke niet als rechtspersoon zijn erkend, kunnen als zoodanig geen burgerlijke handelingen verrichten. Doen zij dat toch, dan komt de volle verantwoordelijkheid voor alle daden en overeenkomsten voor rekening van die personen (bestuursleden b.v.), welke die handelingen hebben verricht.“

Het is „De Dageraad“ dus om rechtspersoonlijkheid te doen, om, zooals bekend, burgerlijke handelingen te kunnen verrichten, waaronder zij ook van belang rekent het door ons cursiefgedrukte „voeren van rechtsgedingen“. En hier zit het kernpunt van de heele zaak. Men leze de laatste regels nog eens aandachtig:

„...Doen zij dat toch (n.l. burgerlijke handelingen verrichten, (Red.) dan komt de volledige verantwoordelijkheid voor alle daden en overeenkomsten voor rekening van die personen (bestuursleden b.v.) welke die handelingen hebben verricht.“

Voila! Het anarchistische bestuur (Hoofdbestuur zoo noodig) dekt zich prachtig. De Vereeniging zou, wanneer de koninklijke goedkeuring zou zijn verleend, een veilige schuilplaats zijn geweest. Individueel niet meer verantwoordelijk! Een prachtgelegenheid tot voeren van een nog fellere revolutionaire actie. Dat klinkt misschien vreemd, revolutionaire actie gevoerd door een dergelijke vereeniging. Men zie echter eens in de practijk. Als sprekers voor „de Dageraad“ traden o.m. op:

op 19 Dec. te Amsterdam: Jo de Haas, bekend door den bomaanslag te Den Haag, vurig anarchist;
op 23 Dec. te Amsterdam: A. L. Constande, berucht anarchist, redacteur van „Alarm“;
op 25 Dec. te Amsterdam: Ds. N. J. C. Schermerhorn, voorman der anarchisten en antimilitaristen; (Zie vorige nummers van I. Z. H.);
op 3 Febr. te Den Helder: C. Bosma, bekend anarchist uit Heerenvveen;
op 17 Febr. te Haarlem: B. Damme, een der Rotterdamsche anarchisten;
op 16 Maart te Rotterdam: Gerard Arbous, declamator, optredend op anarchistische bijeenkomsten e.d.;
op 16 Maart te Den Haag: G. Rijnders, opvolger van Domela Nieuwenhuis, en redacteur van „De Vrije Socialist“;
op 28 Maart te Amsterdam: David de Kok, anarchistisch propagandist.

Van een vereeniging, die dergelijke sprekers laat optreden, behoeven we geen andere definitie te geven. Uit de geheele beweging der vrijdenkers, uit het orgaan, uit de redevoeringen der „sprekers“, stijgt de verderfelijke anarchistische gifdamp op. De meest op den voorgrond tredende revolutionaire figuren van verleden en heden zijn de geestelijke vaders van deze „Dageraad“-beweging, speciaal Barbussé, Domela Nieuwenhuis, Kropotkine, Zola enz.

En aan zulk een vereeniging zou onze Regeering de Koninklijke goedkeuring geven? Het zou te dwaas zijn.

Aan een dergelijke verkapt-revolutionaire beweging kan men met het volste recht wegens „aanranding of bederf der goede zeden“ en „in het algemeen belang“ (zie art. 2 en 7 van de wet van 22 April 1855) de Koninklijke goedkeuring weigeren.

Het besluit van Minister Heemskerk is dan ook zeer toe te juichen.

*) Onderstreeping van ons Red. Overgenomen uit „ik zal handhaven“, orgaan van den Nationalen Bond tegen Revolutie.

STEENDRUKKERIJ
BOUDIER & CO
 WALDORPSTR. 277 - GRAVENHAGE TEL. H7791
 MODERNE VERPAKKING
 RECLAMEPLATEN - ETIQUETTES
 VOUWDOOZEN

STOOMKETELS

in alle afmetingen en volgens ieder systeem
STOOMOVERVERHITTERS
 & **STOOMMACHINES** &

N.V. Veendammer Machinefabriek
 v/h J. TEN HORN - VEENDAM

N.V. NEDERL. CAOUTCHOUC- EN
 GUTTA-PERCHAFABRIEK
 v.h. Bakker & Zoon

Ridderkerk
 vervaardigt

BAKKER'S BANDEN

Prijzen:

Buitenbanden
 Kwaliteit A f 9.—
 Kwaliteit B f 8.—
 Binnenbanden f 2.80
 per stuk

en verder alle rubber-artikelen
 op Technisch Gebied

HET ADRES voor het **OVERSLAAN**
 van alle Goederen en
 Transport naar het geheele Noorden

in de havens Lemmer, Stavoren en Harlingen
 met elektrische lieren en geschoolde werkrachten.

R. VLIETSTRA - HARLINGEN
 TELEFOON 100.

ROTTERDAMSCHER
BANKVEREENIGING
 ROTTERDAM-AMSTERDAM-DEN HAAG

KAPITAAL f 75.000.000
 RESERVE f 37.000.000

DEPOSITO'S

CHEQUE REKENINGEN MET RENTEVERGOEDING.

ALLE BANKZAKEN.

K. TIKTAK'S

THEE

KOFFIE

OPGERICHT IN 1870

Uitgaf van C. BLOMMENDAAL, te 's-Gravenhage:

De Burgerlijke Stand
 in vragen en antwoorden

door J. G. BAUMANN,

Burgemeester en Secretaris van Woubrugge,

en W. B. VAN DE WATER,

Secretaris van Overschie en Leeraar Staatsinrichting M. O.

TWEDE DRUK

Prijs ingenaaid . . . f 2.25

Dit werkje is in hoofdzaak geschreven voor degenen,
 die studeeren voor de akte van bekwaamheid in de
 gemeente-administratie.

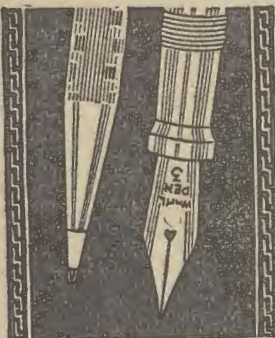
Alom in den Boekhandel te bekomen, en, tegen
 inzending van het bedrag, ook bij den Uitgever.

HOUTHANDEL.

LANDSTORMER, van '18, bleedt zich
 aan als chef op Houthandel, Zagerij en
 (of) schaverij. Prima vakkenis. Vervangt
 dagelijks den patroon.
 Brieven onder letter B. Bur v.d. blad

EVERSHARP
 vorgezeld door de
WAHL PEN

Honderd malen
 per dag hebt ge
 ze nodig

De drukste zakenmensen
 noemen het Eversharp pot-
 lood het grootste zaken-pot-
 lood. — Volkomen terecht,
 maar dit geldt ook voor de
 Wahl Vulpen, de eerste in
 dit genre van geheel metaal.
 Ze bevat meer inkt dan
 andere merken. Ze kan niet
 barsten of breken. Eversharp
 potlood en Wahl Vulpen be-
 hooren beiden op uw lesse-
 naar voor gebruik aanwezig
 te zijn.

Verkrijgbaar bij
 alle Boekhandelaars en bij de
 Importeurs:
BLIKMAN & SARTORIUS
 AMSTERDAM

BBBBBBBBBBBB

Heden is verschenen:

De Bijzondere
Vrijwillige Landstorm.

Instituut tot steun aan
 het wettig gezag

HANDLEIDING

samengesteld door
G. F. BOULOGNE

Prijs f 0.60 per exempl.

Franco toezending geschiedt
 na ontvangst van postwissel
 à f 0.68 door de uitgeefster

N.V. Drukkerij „De Motor“
 SNEEK

BBBBBBBBBBBB

FATUM
 Piet Heinplein 6 's-Gravenhage
 Telefoon 33940
Ongevallenverzekering

Accountantskantoor J. van 't Land
 Prof. Rankestraat No. 1 - Telefoon 2837
GRONINGEN

Inrichten en Contrôleeren van Administraties
 Behandeling van alle Belastingzaken
 Contrôle van Gemeente- en Woningbouwadministraties

Is Adverteeren
Bezuiniging?

Om te berekenen of adverteeren voordeel brengt,
 moet men bedenken dat, wanneer men wil zenden één-
 maal per jaar een circulaire aan 60.000 bepaalde adres-
 sen, hiervoor moet worden uitgegeven:

Voor het drukken van 60.000 circulaire	f 250.—
" " " " 60.000 enveloppen	" 162.—
Schrijfflooi 60.000 adressen	" 300.—
Porto's	" 1200.—
	f 1912.—

Plaatst men 12 maanden achtereen een advertentie,
 groot 100 regels, dan betaalt men slechts f 600.— per
 jaar en wordt hiervoor 12 maal aan 60.000 adressen
 uw artikel onder de oogen gebracht. Terwijl één circu-
 laire slechts 1 maal komt en 3 maal zooveel heeft gekost.

LANDSTORMERS! Sluit Uw Levensverzekering bij de
VEENKOLONIALE
LEVENSVERZEKERING-MAATSCHAPPIJ
 gevestigd te Veendam
 Ongericht 1855 Directie: A. H. MAATHUIS
 Correspondenten gevraagd.

LANDSTORMERS!
Het portret van H.M. de Koningin
 wordt door ons in zeer fraaie goudlijst met glas gezet
 In drie breedten verkrijgbaar, resp.
 à f 1.40 - f 1.75 - f 2.40.
 Reeds honderdtallen in Friesland geplaatst.
EEN SIERAAD VOOR DE HUISKAMER
Firma L. Scheepstra, Leeuwarden

Uitgaf van C. BLOMMENDAAL te 's-Gravenhage:

Mondelinge en Schriftelijke examenvragen
 Staatsinrichting en Staathuishoudkunde M. O.
 Verzameld door een Leeraar M. O.
 Tweede druk, prijs f 0.90.

Alom in den Boekhandel te bekomen, en, tegen
 inzending van het bedrag, ook rechtstreeks bij den
 Uitgever.

BB

HET LANDSTORMBLAD

ORGAAN TEN BEHOEVE VAN
DEN BIJZONDEREN VRIJWILLIGEN LANDSTORM
INSTITUUT TOT STEUN AAN HET WETTIG GEZAG.

ADMINISTRATIE EN REDACTIE: KONINGINNEGRACHT 50 'S-GRAVENHAGE.

ABONNEMENTSPRIJS
F. 1.50 PER JAAR.

LOSSE NUMMERS
15 CENT.

De Landdag van West-Brabant.

Twee September — 't regent.
Drie September — 't regent.
Vier September — regen.
Vijf September — regen.
Zes September werd de Landdag van West-Brabant te Oudenbosch gehouden onder 't heerlijkste zomerweer, dat men zich denken kan.
Zoo het weer, zoo de landdag.
'Alles bleek uitnemend voorbereid te zijn.
De talrijke opkomst loonde den ingespannen arbeid der Commissie van Uitvoering.
Hier volgen hunne namen.
P. J. A. Hoeks, Eere-Voorzitter, Burge-meester van Oudenbosch.
P. Braat, Voorzitter, Res. 1e Luit., Oudenbosch.
Jos. Brouwers, Secretaris, Kapelaan, Etten.
P. van Gilse, Penningmeester, Roosendaal.
J. J. Bakker, Adj. Onderofficier V.L.S. Bergen op Zoom.
W. P. J. van Oirschot, Res. 1e Luit., Breda.
A. van Dijk, Kapelaan, Hoogerheide.
C. van Eck, Leeraar Lyceum, Roosendaal. Res. 1e Luit., Artillerie.
H. Indewij, Kapelaan O.C., Oudenbosch.
P. v. d. Elzen, Kapelaan O.C. Oud-Gastel.
J. P. G. v. d. Meer, Raamsdonkveer.
J. Reitsma, Res. 1e Luit., Roosendaal.
A. van Roosmalen, Res. Kapitein, Breda.
Zij hebben aller dank verdiend.
Toch zegt men wel eens, wanneer een college iets moeilijks voor elkaar heeft gebracht, dat „de stille kracht” wel niet ontbroken zal hebben.
Het doet dan ook aan de waardeering voor bovengenoemde Commissie niets af, wanneer wij het vermoeden uitspreken, dat die „stille kracht” ditmaal de voortvarende Secretaris der Gew. Commissie, Z. Eerw. Heer Jos. Van Genk is geweest.

Voortvarende Vaderlanders.

Een dezer dagen kreeg 'k de rubriek van een groot dagblad in handen, waarboven stond: „Voor tien jaren!” en ik las o.a. het volgende bericht van het binneland, dато 7 Augustus 1914:
„De aanneming van vrijwilligers voor het leger wegens den grooten toeloop gesloten”.

Thans gaan van-zelf onze gedachten en ook onze gevoelens naar het rumoer en de opwinding der eerste oorlogsmaanden, Augustus en September 1914!
Naar die dagen en nachten van voortstropelende vluchtelingen, v oorbijtrekkende legermachten, hoog-zoemende Taubes en Zeppelins, en zelfs naar onze vlotverloopen mobilisatie van Land- en Zee-macht.
Geheel anders beschouwde een groot gedeelte onzer natie hoe onze Weermacht toen de toekomst van ons Vaderland... waarborgde. Er was ook meer sympathie, meer meeleven en meer ontzag voor onze grijsgroenen.
Het is tien vlug-vervlogen jaren geleden en we zijn zooveel en zooveel vergeten, zelfs de vrijwilligers dier dagen.

En toch kunnen en mogen wij dezen in dit maandblad allerminst voorbijgaan.

Die mannen, voortgekomen uit alle rangen en alle standen, alle leeftijden en alle overtuigingen onzer toenmalige éénsgezinde samenleving, deden meer en beter hun plicht dan de miliciens, de reservisten en de landweermannen, omdat ze vrijwillig, ongevoelen en met het gevaar voor oogen, zich aanmeldden ter verdediging onzer neutraliteit en onafhankelijkheid.
Geen wet dwong hen... alleen hun eigen vrije wil, hun ruim inzicht, hun Nederlandsche vrijheidsidee spoorde hen aan.
Zij waren de idealisten, de meest-onvervaardigen, de meest gezonde patriotten onder ons!
Dat kunnen en mogen wij nooit te hunnen opzichte vergeten!

En hóe is het hun vergaan? Oogstten zij voldoening, waardeering, dankbaarheid? Zij werden vereenigd in landstormverbanden en eenigen hunner kregen van de inwoners der landstreek een **Korpsvaandel** als bewijs hoe hun medeburgers hun streven wisten op prijs te stellen.
Vaak zie 'k nog wel eens zoo'n korpsvaandel, thans het vaandel geworden van een landstormverband van bijzondere vrijwilligers, de opvolgers en navolgers van die flinke mannen van 1914 en 1915! Dat korpsvaandel is gefotografeerd, de overgave is door een oorkonde bevestigd maar het hangt zelf in een groote blikken doos, met een hangslot en een groot, rood zegellak erop!
En zoo lijkt me ook de waardeering van de mannen, die eens trokken achter dat dundoek, die hun sabel en geweer presenteerden als 't voor hun front kwam en die toen „als 't moest” goed en bloed veil hadden voor zijn verdediging!
Ook die mannen zijn vergeten, ook onze waardeering zit achter slot en grendel, ook onze herinnering alleen in een... foliant en niet in een bewijs, dat spreekt.
Nooit is die vrijwillige vaderlands-lievende plicht officieel gewaardeerd. ... Men heeft 't wel eens beproefd.
Zelfs de oud-Opperbevelhebber stond er zeer sympathiek tegenover om dien vrijwilligers ter blijvende herinnering aan hun daad en hun gedachte een medaille of kruis te schenken.
Maar er kwamen bezwaren.
't Ligt niet op onzen weg om deze te onderzoeken, maar we zijn zoo vrij om er

UIT FRYSLAN.

Heech yn 't Noarden en fier fen de oerstjeljende drokte fen it greate wrâldbirin libje wy. Friezen nochlik op us greide en bou.
En stil en dimmen forrint ek us libben, us bysûndere frywilligers, sa stil en dimmen dat ik wol ris bang bin dat wy slieplich wirde.
Lokkich is der in wekker komt, yn 'e foarm fen us „Landstormblad”, hwet us knap by de tiid hâld fen itjinge yn 'e lânstoarmwrâld omgiet.
Tige goed hat it us dien dat us Zeeuwsche broarren sa by de pinken hwest binne om by it besik fen us Heeche Lânsfrouwe in earewacht to foarmjen.
By it lêzen hjirfen skeat my sa troch de helle: „Seoenen wy dat net kinne”!
As yn 'e rin fen 'e tiden ek Fryslân in bisik kriget fen H. M. De Keninginne... hawar Friezen!! dan moet it foarelkoar.
J. W. S.
„Romsicht”, Hjerstmoanne.

hard aan te twifelen, dat die bezwaren... onoverkoombaar waren! Immers, waar een wil is, is een weg.
Temeer valt het te prijzen, dat nog verschillende dier vrijwilligers van 1914 en 1915, thans nog staan in de gesloten gelederen hunner kameraden, de bijzondere landstormers.
't Past ons om dezen hier een woord van hulde te brengen en toe te roepen:
„Blijft bij ons en versterkt door Uw hoogstaand vaderlandslievend voorbeeld de jongeren onder ons!”
GRAAFLAND.

Afscheid

Aan
de Leden van het Verband
„Zeeland” van den Bijz.
Vrijwilligen Landstorm.
Kameraden.
Om gezondheidsredenen moest ik den militairen dienst verlaten en om dezelfde reden het commando over het Verband Zeeland nederleggen.
Ik deed dit met leedwezen.
Zeeland, waar ik de beste jaren van mijn leven had doorgebracht, was mij lief geworden, en het land, en zijne bevolking, die ik zo goed kende.
Doordrongen van het nut van den B.V.L.S. heb ik aan dit instituut mijne beste krachten gewijd, en al stond het slagen niet altijd in mijn macht, mijn pogen werd tenminste gewaardeerd, en dit was trouwens voldoende.
Nu de Redactie van dit blad zoo welwillend is, mij plaatsruimte te verlenen, om langs dezen weg een vaarwel toe te roepen, grijp ik deze gelegenheid gaarne aan. Maar dit kan en mag ik niet doen, alvorens u allen dank te hebben betuigd voor het vertrouwen en de medewerking die ik van U steeds heb mogen ondervinden, en die den grond vormde, waarop ik kon voortbouwen. Met kalmte en zekerheid, Uw landaard eigen, zult ge ongetwijfeld voortgaan Uw plicht te doen, en het zal mij altijd een groot genoegen zijn te mogen vernemen, dat de Zeeuwsche B.V.L.S. in bloei toeneemt!
Leden van het Verband Zeeland het ga U allen wel... U en de Uwen!
T. E. BRETSCHNEIDER,
Majoor.

UIT FRIESLAND.

Hoog in het Noorden en vèr van de overstelpende drukte van het groote wereldverkeer leven wij Friezen te midden van weiden bouwlanden.
En stil en bescheiden verloopt ons leven, ons, bijzondere vrijwilligers, zòd stil en bescheiden, dat ik wel eens vrees dat wij gaan insluimeren. Gelukkig is er een wekker in den vorm van *Het Landstormblad*, dat ons bijzonder goed op de hoogte houdt van wat er omgaat op het gebied van den landstorm.
Het heeft ons goed gedaan, dat onze Zeeuwsche makers paraat waren en een eerewacht vormden bij het bezoek van onze Hooge Landsvrouwe.
Bij het lezen hiervan kwam bij mij de gedachte naar voren: „Zouden wij dat niet kunnen”!
Als mettertijd ook Friesland een bezoek ontvangt van H. M. de Koningin... Hallo Friezen, dan moet alles in orde zijn!
J. W. S.
Romsicht, September

Eigen Edison is goudwaard.

Koninklijke Onderscheidingen.

Bij Koninklijke Besluiten zijn benoemd op 31 Augustus j.l.
Tot Ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw.
W. H. C. Hoog, Gep. Schout bij Nacht-
Titulair.
Tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau.
W. G. v. d. Berg, Arts, Wethouder der Gemeente Groningen, Voorzitter der Gew. Landstorm Commissie Groningen.
G. W. Fris, Kolonel, Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm
P. Donk, Majoor, Commandant Vrijwillig Landstormkorps Motordienst en Vaartuigendienst.
Mr. A. Baron van Heeckeren van Kell, Commandant Afd. Gelderland, Overijssel enz. v/h. Vrijw. L.S.M. Korps Motordienst.
J. P. J. Verberne, Majoor, Commandant Landstormkorps Zuid-Holland West.
Dr. L. N. Deckers, Secretaris Nederlandsche Boerenbond.
Tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau.
W. H. H. Dijkman, Pred. Ned. Herv. Gemeente te Rozenburg.
A. van Macklenbergh, Secr. Comité van Actie v. d. Landstorm, Tilburg.
A. C. van Drimmelen, Oud-Burgemeester, Klundert.
Ds. G. Hofstede, Voorzitter Gewestelijke L.S.M. Commissie Vollenhove—Blokkzijl.

FRIESLAND.

Wij brengen in herinnering dat de Provinciale Wedstrijden zullen worden gehouden op Zaterdag 27 September a.s. te Leeuwarden.

KOLLUM.

5 September. Heden kwam de Bijzondere Vrijwillige Landstorm in feestelijke vergadering bijeen.
De vergadering werd bijgewoond door de heeren mr. J. J. Croles, Voorzitter van het Friesch Nationaal Comité en S. Dijkstra, Secretaris.
Het Vrijwillig Landstormkorps Motordienst was vertegenwoordigd door de heeren Baron Rengers, Baron van Heeckeren van Kell en eenige sectie-commandanten van den Motordienst. Voorts waren nog aanwezig de heeren Joh. Pars en L. Heukels, van Veenwouden en de beide commandanten Wassenbergh en Beiboer.
Deze allen werden door den Burgemeester Woldring hartelijk welkom geheeten. Daarna hield de Burgemeester een mooie toespraak tot de leden van den Bijz. Vrijw. Landstorm en werd aan ieder hunner een portret van H. M. de Koningin aangeboden in passende lijst.
Spontaan werd daarop ons „Wilhelmus” aangeheven. Baron Van Heeckeren van Kell kreeg daarop het woord dankte voor de hartelijke ontvangst en gaf allerlei inlichtingen. De Landstormer T. Zuidema dankte namens allen voor het portret.
Mr. Croles hield een keurige toespraak, waarin uitkwam de rijke zegen dien wij in onze geëerbiedigde Vorstin hebben ontvangen en nog mogen bezitten. T. Zuidema verzocht den Burgemeester een door hem voorgelezen telegram van hulde en trouw aan H. M. te zenden.

De heer Heukels sprak een en andermaal den landstormers toe. Zijn woorden sloegen in.

Ongeveer 10 uur sloot de Burgemeester na een hartelijk woord van dank aan allen, deze uitnemend geslaagde, en talrijk bezochte vergadering. Zeer voldaan gingen allen huiswaarts.

REITSUM.

Donderdag 14 Aug. werd alhier een gezellige vergadering gehouden door de leden van den Bijz. Vrijw. Landstorm onder leiding van den voorzitter der plaatselijke commissie, Ds. C. A. Lingbeek. Na opening en openingswoord door den voorzitter, hadden we het genoegen onzen Propagandist, den heer Heukels te mogen hooren.

Deze wees ons op het doel en tevens op de noodzakelijkheid om zich te laten aansluiten bij de Bijz. Vrijw. Landstorm. Hierna gaven zich nog 5 nieuwe leden op.

Voorts trad voor ons op de Commandant der afdeling Ferwerderadeel, v. d. Kouwe, die ook in ons midden was, en werden de portretten van H. M. de Koningin uitgereikt. Voorstel van den voorzitter, H. M. de Koningin een telegram van dankbetuiging te zenden, werd onder daverend applaus aangenomen. Welvoldaan keerden we huiswaarts, den band vernieuwd hebbende, als Bijz. Vrijwilligers.

P. J. DAMSMA, pl. I.

Landstormlanddag voor West-Brabant.

Onder begunstiging van heerlijk zomerweerd werd Vrijdag 6 Sept. in Oudenbosch de landdag gehouden van de landstormafdeelingen van het West-Brabantsch Verband.

Omstreeks 11 uur verzamelden zich de landweermannen bij hotel Tivoli. Met de muziek voorop trokken ongeveer dertig afdeelingen van den bijzonderen vrijwilligen landstorm door de straten voorbij het keurig versierde raadhuis, waar zij defileerden voor de autoriteiten,

NIEMEIJERS
fijne Rooktabak

VARIAS 27 1/2 ct
FINE HEERENBAAN 25 ct
FINE DOMINICO 22 1/2 ct
per half ons

FEUILLETON.

Zonder toestemming overnemen verboden.

Mobilisatie-Herinneringen.

Oranje-blanje-bleu!

IV.

NDANKS weer en ontij doorworstelden we toch opgewekt en goedlachs de korte dagen en de lange avonden van den winter 1914 op 1915 in het hooge Maasbrug-bivak, opgeslagen in wagons, keten en overdekte loopgraven op den eenzamen spoorwegdijk.

We werden langzaam-aan... kolonisten en kameraden, die nooit afstand en tucht ten opzichte van elkaar vergaten en alles voor elkaar over hadden. De geest en de toon konden als exempel voor dergelijke verlaten en vaak-vergeten onderdeeljes gediend hebben.

Toen ik op een vroegen voorjaarsmorgen uit mijn keet stapte, sprong me de sergeant van de wacht tegemoet: „Land... luit... land!” Ik staarde den man aan, vragend: „Land, land, wat betekent dat? We zitten toch niet op de schuit van Columbus met Amerika in zicht!” Maar hij wees met een glundering in z'n oogen naar „zijn ontdekking” op de Maas, die in de afgelopen nacht belangrijk gevallen was en eeniege miniatuur-eilandjes had doen opkomen. Toen begreep ik den enthousiaste sergeant. De Maas begon ons de overstroemde weilanden terug te geven: de Maasvallei ter breedte van een zee-arm, volgestroomd met grauwe, golvende water, zou weer een licht-groen-getinte weilandenvlakte worden: het voorjaar was in zicht!

„Liet mijn getrouwen bij elkaar roepen en sprak de volgende rede uit:

„Mannen van het Maasbivak, er is reden tot feestvieren! Het water valt, de mist trekt weg, aan den horizon bemerkten we weer bewoonde oorden! Het voorjaar is op komst. We kunnen weer onze stroozakken luchten en ons waschen en opknappen aan de oevers van den

die op het bordes hadden plaats genomen. Behalve Z. Exc. de Minister van Oorlog waren daar aanwezig de Inspecteur kolonel Fris, de leden van de Tweede Kamer Duymaer van Twist en dr. L. Deckers, de heer Aarden, lid van de Provinciale Staten van Noord-Brabant, het Dagelijksch Bestuur der gemeente, vele plaatselijke commandanten en geestelijke adviseurs.

Na het défilé werden de genoodigden in de raadzaal vereenigd, waar burgemeester Hoeks allen hartelijk welkom heette en de betekenis van den vrijwilligen landstorm in het kort uiteenzette. Z. Exc. de Minister van Oorlog dankte het gemeentebestuur van Oudenbosch voor de vriendelijke ontvangst. Daarna vertrokken de genoodigden naar het terrein, waar de wedstrijden werden gehouden. Hier beklom dr. Deckers de tribune om met een welsprekend woord de saamhorigheid der landstormers te prijzen en aan te moedigen. Spreker sloot zijn luid toegejuichte rede met een „Lieve de Koningin”, dat door allen met geestdrift werd herhaald.

In de pauze werd aan genoodigden een lunch aangeboden in de Harmoniezaal, die voor deze gelegenheid met een rijkdom van bloemen en groen smaakvol versierd was.

Om 2 uur begonnen de wedstrijden. Een escadrille van vijf gevechtsvliegtuigen uit Soesterberg, voerde boven het terrein allerlei evoluties uit. Vooral de manoeuvres rond en over den prachtige koepel der basiliek, waarachter het terrein der wedstrijden gelegen was, boden den velen toeschouwers een verrassenden aanblik. Na een uur vertrokken de vliegtuigen en werdende wedstrijden voortgezet, die bestonden in Marga-schieten, polsstoek, hoog- en ver springen, hardloopen, hardloopen met hindernissen, handgranaatwerpen, robbegang enz. Tot laat in den namiddag was er een geanimeerde en vroolijke drukte op het terrein.

De West-Brabantsche landstormdag is een schitterend succes geweest.

M s b.

SCHIETWEDSTRIJD HAASTRECHT.

Begunstigd door fraai zomerweerd, had op Donderdagavond 14 Augustus de schietwedstrijd van onze afdeling plaats. De kerkhoflaan naast de R. K. kerk was door den Zeereerw. Heer Pastoor daartoe welwillend afgestaan. Waar ook de oefeningen daar geregeld plaats hebben, is dit zeker een groote tegemoetkoming voor ons, waarvoor een woord van

snellen vliet! Vanmiddag en vanavond zal de cantine-baas elkeen een fleschje bier en een sigaar met een bandje verstrékken! We hebben ons vier maanden als winterdieren moeten ingraven, nu worden we weer mensch. Vandaag krijgt het bivak een extra-poets-beurt. Ingerukt marsch...”

Maar alvorens in te rukken, schreeuwden de bivakbewoners, als hadden ze 't afgesproken: „Luit, luit, de vlag uit, de vlag uit!”...

...als winterdieren moeten ingraven, nu worden we weer mensch.

De vlag uit! Daaraan zit een heele historie verbonden. Op Kerstmis-avond, toen een groote dennenboom, beladen met geschenken en glinsterende rijp en ijzel, bovenop de hoofdloopgraaf geplant was en ver uit een overdekte schuilplaats 'n gramafoon kerstliederen knarste, bezorgden mijne getrouwen me een zonderlinge verrassing. Toen allen waren voorgekomen om hun geschenken in ontvangst te nemen, per man een perperkoeken-man van 60 c.M. lengte, een pot kersen-jam, vier stuks kwatta, twaalf sigaren, vier zakdoeken en een tandenborstel, ging een hunner voor den kerstboom staan en gaf mij een detachements-geschenk, bestaande uit een vlag in oud-hollandsche kleuren, ter grootte van een bataljons-fanion.²⁾ Toen ik later in m'n keet dat zeer te waardeeren geschenk bekeek, bemerkte ik, dat het oranje vervaardigd was uit katoen, het blanje (wit) uit satijn en het bleu (blauw) uit... baai... Slechts lij hevige windvlagen kon door de zwaarte van de laatste soort van stof de vlag wapperen, en dat leek me geen slecht zinnebeeld! Alleen bij zeer bijzondere gelegenheden heschen we die vlag aan een hooge, witte

warmen dank hier wel op zijn plaats is. De uitslagen waren als volgt:

C. de Goey 41—13; J. Straver 36—8; A. Bakker 33—22; G. Streng 32—23; A. v. d. Hoek 31—28; A. Versloot 30—5; Th. Steenkamer 27—25. H. de Boery 25—17; L. v. d. Hoek 17—9; C. Straver 15—2.

Het speet ons, dat er niet meer deelnemers waren; wat men bij wedstrijden vaak ziet, gebeurde ook hier, velen waren blijkbaar bang geen prijs te zullen winnen. Toch kenmerkte zich de wedstrijd, die geleid werd door den Instructeur A. Jansen, door een opgewekte stemming. Ook de Pl. Leider was tegenwoordig. De prijsuitreiking volgt op den feestavond in October.

OUDEWATER.

Tot Plaatsel. Leider van de afd. „Oudewater” is benoemd in de plaats van den heer v. Noortwijk, die bedankte, de heer A. W. Moesman, die tot heden als Baancommandant zijn kracht aan onzen arbeid wijdde.

— Donderdag 31 Juli had te Oudewater de plaatselijke wedstrijd plaats van de afd. v. d. Bijz. Vrijw. Landstorm. Er was veel animo en de leden hebben getoond iets goeds te kunnen presteeren. De uitslag was als volgt: Klasse A: 1ste pr. D. Kruklant 95 p., 2de pr. A. W. Moesman 94 p., 3de pr. J. Vermeij 93 p., 4de pr. J. v. d. Bree 93 p., 5de pr. W. Vermeij 92 p., 6de pr. H. W. Verburg 91 p.

Klasse B: 1ste pr. H. J. Dionysius 96 p., 2de pr. H. v. Ingen 90 p., 3de pr. P. Hoogenboom 82 p., 4de pr. W. de Groot 82 p., 5de pr. J. Hoogenboom 81 p., 6de pr. R. Plomp 74 p.

In het Patronaatsgebouw had de uitreiking der prijzen plaats. Hier waren tegenwoordig het plaatsel. Comité, de 1ste luitenant-propagandist de heer v. Mechelen en de heeren Valkenier de Greeve en Dercksen, resp. 1ste en 2de voorz. van het Verband Gouda.

Menig goed woord werd hier gesproken, o.a. door de heeren Aders, voorz., den heer Valkenier de Greeve, die de prijzen uitdeelde en zelf mede een fraaie prijs uitloofde, Ds. P. C. de Bruijn en Pater Gilissen. De avond werd verder gezellig doorgebracht.

VLIST.

Op Donderdag 21 Augustus hield onze afdeling op het terrein van den heer P. van Dam haar schietwedstrijd. De opkomst was goed, slechts een vrijwilliger was weggébleven. De uitslagen waren als volgt:

J. Bot 46—37, P. v. Dijk 39—27, J. Houdijk 41—31, G. Houweling 27—20, W. Houdijk 22—11, M. Koener 22—6, C. de Langen 19—18.

vlaggestok, waarbij dan alle bivak-bewoners tegenwoordig waren en zeer stram salueerden.

Meer en meer eilandjes en landtongen vertoonde weldra de Maasvallei en duidelijker werden de omlinngen der bewoonde oorden. En hoe meer het winter-water zakte, des te juister zagen we, hoe de loopgraven bij de brug en onder aan den bivak-dijk ineengezakt en de prikkeldraad-gordels schots en scheef door elkaar geslagen waren, vanwege stroom en golfslag. Er kwam weer veel, heel veel werk aan den winkel!

Op een winderigen, guren Aprildag werd ik 's morgens wakker-gebonkt en stond m'n oppasser voor me, ietwat-angstig prevelend: „Luit, u moet vlug eruit, er is iets ernstigs aan de hand”, Aangezien ik echter nog m'n stroozak beminde, spartelde ik tegen, zeggende: „Iets ernstigs aan de hand? Hier is nooit iets ernstigs aan de hand, tenzij dat de brug in de lucht vliegt en dan zou ik vanzelf van mijn stroozak zijn gevlogden, dat is nog niet geschied, dus verklar-je nader snodeaard!”... Maar m'n oppasser, die m'n spotlust kende, stapte mijn slaaphok uit (die ruimte besloeg den inhoud van hoogstens zes groote hutkoffers) en 'k hoorde naast mijn slaapsalon, in mijn zitkamer-bureau-eetzaal-enz., een verdacht geluid van schuiven en slepen met kisten.

'k Sprong vlug uit m'n étui en keek onwillkeurig naar de Maasplas, ons terrein voor visschen, zwemmen, roeien en jacht op water-eendjes. Ook lag er een klein eilandje in, dat bij het zakken van de Maas vrij kwam, en dan ingericht werd voor... afzonderingslokaal, bestemd voor te vurige naturen. Aan den oever van dien plas stond een mijner bivakbroeders voor een wilg, waaraan zijn zakspiegeltje bengelde. Hij doopte herhaaldelijk zijn zakkam in het water en trachtte zijn scheiding tot in zijn nek door te trekken. 't Leek me, dat er vele weerspannige kruinhaartjes waren, want 't vlotte niet en 't moest toch vloten, immers dien middag was mijn wapenmakker aan de beurt om drie uur in het dorp te vertoeven... Als iemand tijd en wijl heeft om giftig te worden vanwege een scheiding, die niet „lukken” wil, kan er toch niets ernstigs aan de hand zijn, redeneerde ik tot

CORONA-MODEL 1924

PRIJS IN KOFFER fl. 170.—

MET SCHRIFTELIJKE GARANTIE.

De SCHRIJFMACHINE voor

Kantoor, thuis en in het veld,

Importeurs RUYS HANDELSVEREENIGING

OVERAL VERKRIJGBAAR

Er heerschte een opgewekte stemming, en de wedstrijd had een vlot verloop. Het geheel stond onder leiding van den instructeur Jansen, terwijl de Plaatselijk Leider mede tegenwoordig was. De prijsuitreiking zal plaats hebben op een in October te houden feestavond.

De Korporaal M. Koenen van onze afdeling is aangezocht zitting te nemen in de jury voor den op 13 Sept. te Gouda te houden Verbandwedstrijd.

KOUDEKERK a/d. RIJN.

26 Juni hield onze afdeling een plaatselijke wedstrijd. Zij was voorafgegaan door 5 oefeningen, waaraan 80 van de 60 vrijwilligers deelnamen. Bij den wedstrijd deden er 23 mee. De uitslag was als volgt: J. A. v. Beek, 95 punten, N. J. v. d. Ploeg 94, J. Ravensbergen 93, J. J. Hoogbeem 93, H. v. d. Berg 92, G. J. Corts 91, K. Vonk 90, A. Hoogenes 90, U. J. Jongeneel 85, M. Vertree 82. Het maximum-punten was 100; er werd geschoten met marga, afstand 10 M., houding knielend.

VELSEROORD.

Wijziging der Plaatselijke Landstorm Commissie:

de heer D. de Bruijn, Willebrordusstraat 14, te Velseroord, treedt op als Plaatselijk Leider; de heer P. Heeremans, als Instructeur bij de schietoefeningen.

v. ROSSEM'S
STER KOFFIE
in PAKJES

eigen geruststelling. Nauwelijks had ik m'n tuniek aan of ik stapte mijn eetkamer binnen, waarin een verwarring heerschte als in een uitdagerswinkel.

M'n oppasser en de sergeant van de wacht, waren de koffers en kisten aan 't pakken. Even bekeek 'k hen en vroeg toen: „Maat beste luit, wat bezielt jullie gebeente? Verhuizen we van ons dijkje naar 't Haagsche hoofdkwartier? Wat is er toch eigenlijk aan de hand?”

De sergeant van de wacht bekeek me met groote oogen en mompelde zooiets als: „'t Zijn slechts voorzorgen, vandaag komt oorlog!”

„Oorlog, riep ik uit, oorlog? Waar haal jullie dien bioscoop-onzin vandaan?”

„Vannacht, luit, hervatte de sergeant, loste ik om even voor drie de posten af. We waren allen uit de wachtkeet en ik keerde met de afgeloste posten erin terug. 't Portret van de Koningin was afgevallen, de lijst en 't glas zijn kapot. De spijker steekt nog in 't hout. 't Kan niet gekomen zijn vanwege het schudden van een goederen-trein, want die liepen vannacht niet. We zagen het juist, toen we de klok uit 't dorp drie uur hoorden slaan, en... 't is vandaag Vrijdag en den dertienden van den maand! Beslist vandaag gebeurt iets, allen gevoelen we dat, er gebeurt iets en we zijn al begonnen om u te helpen voorzorgen te nemen”...

'k Bekeek eens den sergeant en m'n oppasser. 't Was hooge ernst van hen. 'k Kreeg zoo'n „unheimisch” gevoel over me om met zoo'n bijgeloovig stelletje 'n brug te bewaken, waarin zooveel picrine-zuur³⁾ was ingevoegd en welke brug zoo'n groot belang uit strategisch en economisch oogpunt betekende. De voorbeelden zijn niet zeldzaam, dat personen op afgelegen plaatsen bijgeloovig worden, en allen er mee besmetten. Vooral in den Russisch-Japanschen oorlog zijn bij de belegering van Port-Arthur en den veldslag in de Sjahovlakte voorbeelden van Russisch bijgeloof geweest, welke zeer ten nadeele der bevelvoering zijn gekomen. Dat alles vloog door m'n geest. Hoe zou 'k m'n mannen, die nonsens uit 't hoofd praten? Als er iets aan de hand was, wist ik het immers het eerst van alle onderdeelen, omdat al de brugdetachementen de voornameste vooruitgeschoven posten van het

IJMUIDEN.

Wijziging Plaatselijke Landstorm Commissie: de heer J. Strating, Julianakade 69, te IJmuiden, treedt op als Plaatselijk Leider.

HERWIJNEN.

De afd. Herwijnen van den bijz. Vrijwilligen Landstorm hield Zaterdag 30 Augustus een onderlingen schietwedstrijd. De uitslag was als volgt:

1e prijs, een fietslantaarn, H. v. d. Bijl; 2e prijs, een horloge, W. Hakkert; 3e prijs, een electr. zaklantaarn, A. van Wijgerden.

BENOEMING.

Met ingang van 16 Sept. 1924 benoemd tot Generaal-Majoor, de Kolonel G. W. Fris, Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm.

Limburgsch Nieuws.

IV.

Begunstigd door hetzelfde zonnige zomerweer als de landdag te Oudenbosch, vond Maandag 8 September de jaarlijksche korpswedstrijd der Limburgsche Jagers onder leiding van den res. Luitenant-Kolonel Coene-gracht op de Melickerheide bij Roermond plaats.

Van alle kanten en streken waren de landstorm-vrijwilligers opgekomen, deels in burgerkleeding, deels in uniform, en we konden weer eens zien, dat alle rangen en alle wapens vertegenwoordigd waren; Venray „geurt“ op zoo'n dag altijd met een bijzonder-lange (1.87 M.) en martiale „Gele Rijer“, die ook dit jaar weer allen letterlijk en figuurlijk in de schaduw stelde.

De volgende prijzen werden behaald:

Met patronen No. 1: 1e pr. Martens van Schimmert (Medaille van H. M. de Koningin-Moeder); 2e pr. Van Ankevoort van Sevenum (Med. van Z. E. den Minister van Binnenl. Zaken en Landb.); 3e pr. Coumans van Belfeld (Med. van den Commissaris der Koningin); 4e pr. Aengevaeren van Stramproy (Med. van den Insp. van den Landst.); 5e pr. Knoben van Elslo (Med. van de Nat. Landst. Commissie); 6e pr. Thenissen van Schimmert (Med. van Mgr. Dr. Poels); 7e pr. Wismans van Arcen (Med. van de Nat. Landst. Commissie).

Met patronen No. 7: 1e pr. Van Geleuken van Hunsel (Med. van H. M. de Koningin); 2e pr. Basten van Lottum (Med. van Z. K. H. den Prins der Nederlanden); 3e pr. Benders van Schinveld (Med. van Z. E. den Minister van Oorlog); 4e pr. Reynders van Siebengewald (Med. van Z. D. H. den Bisschop van Roermond); 5e pr. Hendriks van Schinveld (Lauwerkrans van den Limb. Land- en Tuinbouwbond); 6e pr. Kersten van Wellerlooy (Med. van den Insp. van den Landstorm); 7e pr. Boonen van Neer (Med. van de Nat. Landst. Commissie); 8e pr. Bovee van Blit-

de Geloos); 11e pr. Mols van Hunsel (Med. van Jhr. Mr. G. Michiels van Kessenich); 12e pr. pr. Lambermon van Dieteren (Med. van de Nat. Landst. Commissie); 13e pr. Weyers van Well (Med. van de Gew. Landst. Commissie); 14e pr. Meyers van Spaubeek (Med. van Jhr. J. Graafland).

Voorts werden naar keuze en volgorde der winnaars uitgereikt circa zestig gebruiks- en kunstvoorwerpen.

De wedstrijd werd bijgewoond door de afgevaardigden van 60 landstorm-afdelingen, die circa 200 schutters hadden afgevaardigd, zijnde

H. M.'s BEZOEK AAN ZEELAND 8 Aug. 1924. WALSOORDEN.

Linkervleugel der eerewacht van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm.

terswijk (Med. van den res. Luit.-Kol. Cosne-gracht); 9e pr. Wynhoven van Venray (Med. van Jhr. Mr. L. van der Maesen de Sombreff); 10e pr. Klabbers van Well (Med. van Graaf-

10 % van de plaatselijke schutters.

Bovendien werd gehouden een vrije, persoonlijke wedstrijd met persoonlijke inzet en met patronen No. 1 en No. 7.

Tot aller tevredenheid, nog verhoogd door zijn geest van juiste kameraadschap, leidde de Overste Coene-gracht deze wedstrijden, bijgegaan door den 1e Luit. van den Kloet van den Kaderlandstorm en verschillende onderofficieren van het vooroefenings-instituut van het landstormverband Maastricht.

En daar zat ik met mijn gespectakel tegen dat er niets aan de hand was en er niets zou gebeuren...

Toen ik de hoorn aan den haak hing, stond de sergeant van 't standje naast me en zijn oogen schitterden. „Luit, zei hij, moet er iets gedaan worden?“ „Ja, zei ik, laat allen aantreden voor de wachtkeet en zoo vlug mogelijk“...

Toen volgden de orders.

Dien voorjaarsnacht van wind en regen, leerde ik wat onze mannen in tijd van ernst waard zijn.

Toen 'k hun ronduit verklaarde wat er aan de hand was, riep er onmiddellijk een: „Luit, de vlag uit, de vlag uit, leve het oranje-blanje-bleu!“ En ik zei hen, dat als allen er zoo over dachten onze vijanden geen kans zouden hebben om de spoorwegbrug ongehavend en intact in handen te krijgen. 'k Legde hun nog eens de waarde van dat kunstwerk uit en het feit, dat de spoorlijn en de spoorbrug de directe verbinding van het Rijnleger met ons veldleger was, en dat wij het slagen van een onverhoedsche vijandelijke opmarsch voor het grootste gedeelte in handen hadden.

En toen riepen ze allen: „De vlag uit, luit, de vlag uit!“

't Oranje-blanje-bleu werd geheschen. Niemand salueerde met de hand aan de kepi. We brachten het eerbewijs aan onze oud-hollandsche vlag, die wel niemand in Nederland bij ons vermoedde, met gepresenteerde geweren en met de bajonet-op. Er was geest in den troep gekomen, dien-nacht, geest en energie en vooral voortvarendheid. Als er dien nacht iets gebeurd zou zijn, dan zouden onze tegenstanders ons waakzaam bevonden hebben.

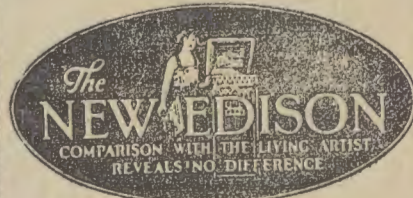
...Dien nacht controleerde ik ook de voornaamste wacht, en tevens de gevaarlijkste. Zij wisten, dat bij een aanval 't einde nabij was of door de ijzersplinters der ineenstortende brug, of door het vjandelijke vuur.

Die wacht had ik laten commandeeren door den sergeant van 't standje; hij had rehabilitatie³⁾ noodig!

'k Liet hen in 't geweer komen en draaide m'n elektrische zaklantaarn op. Toen ik hun strakke gezichten zag, zei 'k, dat de getrouwde

WIE ZINGT DAAR?

„De New Edison“

Als de New Edison speelt, hoort men De Levende Stem en de bezoeker vraagt flusterend: „WIE ZINGT DAAR?“

Eigen Edison is goudwaard.

Wij nodigen U uit tot een bezoek Kunstzaal Edison Lange Poten 15, Den Haag 88 Witte de Withstraat 88, Rotterdam

De Nationale Landstormcommissie was vertegenwoordigd door den res. Kapitein Van Schelven, die het grootste gedeelte der prijzen uitreikte.

Voorts waren nog aanwezig verschillende leiders van afdelingen, de res. 1e luit. Van Basten Batenburg van Tegelen en de secretaris der Gew. Landstormcommissie.

Het was een schuttersdag zonder de minste wanklank, met een kloppende organisatie en tevens een dag, die weer eens deed zien, hoe sterk het korps staat en hoe hechter het telkens door een dergelijke samenkomst wordt.

Op dien dag werd herhaaldelijk gesproken over plannen voor 1925, in welk jaar de Limburgsche Jagers tien jaar bestaan.

GRAAFLAND.

CIGARETTES Miss Blanche SPECIAL

Brabantsche Veldleger waren en dus het eerst gewaarschuwd werden. Er was absoluut niets aan de hand. Op 't oorlogsterrein hadden de legers der entente en der centralen reeds lang den bewegingsoorlog geëindigd en lagen zij tegenover elkaar in kilometerslange loopgraven...

Eerst probeerde 'k met allerlei argumenten den bijgeloovigen sergeant en m'n oppasser te overtuigen, 't geen me geen sikkepit hielp. Toen liep ik naar de wagons en de keten, waar allen hun ransels aan 't pakken waren. 'k Begon me inderdaad onbehagelijk te gevoelen. 'k Liet allen aantreden, gelastte hun met pakken op te houden en alles weer in normalen toestand te brengen, wees hen op 't onzinnige van bijgeloof, vallende schilderijen, klopgeesten, koffiedik enz., maar 't hielp me geen zier. Uijtpakken moesten ze wel, maar den geheelen dag lag er een druk op m'n detachement, de fut en de energie waren er uit: er kwam immers oorlog en ze mochten niets ertegen doen. Ze hadden zich verheugd op het aanbrengen van de verbindingen der springladingen het requireeren van extra rations in het dorp, het verbranden van overtollige papieren en goederen, de bezetting der loopgraven en tientallen kleinigheden, die zorgvuldig voorbereid waren en nu het er op los zou gaan, moesten ze stil zitten... Bovendien leek ik hun, geloof 'k, een zeer slecht mensch, die zoo een... teeken in den wind dorst te slaan.

De nare, gure Aprildag ging zoo voorbij... De avond viel, 't werd elf uur. 'k Belde m'n oppasser, zei hem hoe laat hij me moest wekken, en liet den sergeant van de afgeloopen nachtwacht nog eens bij me komen.

'k Vroeg hem hoe nu de stemming onder de menschen was en hij zeide me, dat nog allen „op“ waren en niet, aan slapen-gaan dachten, 'k Bracht hem onder 't oog, hoe buitengewoon demoraliseerend zijn handelwijze geweest was. Dagen zou ik noodig hebben om mijn troepje te kalmeeren en vooral om de zenuwachtige elementen, die bijgeloovige fantasie uit 't hoofd te praten. „En, eindigde 'k, je ziet wel, dat er vandaag niets gebeurd is, absoluut-niets“. Waarop hij antwoordde, met kalme stem: „Ja luit, tot op dit moment is er nog niets gebeurd, maar het is nu eerst kwart over elf, ik heb

nog drie kwartier tijd, de dag is nog niet ten einde“. Dat was me toch te kras. 'k Zeide, dat ik erover zou nadenken om hem te laten overplaatsen, aangezien hij niet die eigenschappen van zelfbeherschening en leiding bezat, welke een kaderlid diende te hebben of zich diende eigen te maken, vooral op een zoo gevaarlijke voorpost als de onze. Hij salueerde, na dat standje en dat vooruitzicht op overplaatsing, iets te model; zijn lijf leek hij me iets teveel uit te rekken, zijn hoofd zich iets te ver in den nek te werpen, zijn hakken te luid tegen elkaar te klappen. Hij maakte rechtsomkeert en verdween... 't Was 't eerste ernstige incident met een kaderlid van het brugbivak. 'k Vond 't onaangenaam, 't stemde me wrevelig, ondanks de helachelijke oorzaak, die 't had.

Om half twaalf blies ik mijn lamp uit en liep eenige posten af, 't Leek me of ze het „halt-wie-daar?“ anders dan gewoonlijk riepen, meer beklemd, meer met ingehouden en voorzichtige stem. Om kwart voor twaalf was 'k in m'n slaaphok en begon m'n tuniek los te knopen, toen ik 'n bons tegen m'n deur hoorde en 't geschreeuw van den sergeant, wien 'k het standje had verkocht: „Luit, luit, 't hoofdkwartier is aan de telefoon, de chef van den staf, luit“. 'k Wierp de deur open, liep over den dijk, struikelde bijna over de uitstekende rails en rende het wachtlokaal binnen, dat volgepropt was met wacht-soldaten en... kaderleden.

'k Greep de telefoonhoorn en hoorde de verre stem: „U spreekt met den chef van den staf van 't veldleger... ah bent u de brugcommandant persoonlijk?... Juist... U moet onmiddellijk uw detachement en de brug in oorlogstoestand brengen... de springladingen verbinden... de verloggers terugroepen... wat voorgeschreven is requireeren... het overtollige verbranden... de vooruitgeschoven posten bezetten... u moet u op geen hulp verlaten... het is geen manoeuvre, mijnheer, het is ernst... geen stafofficier komt u controleeren... en tenslotte u kunt vannaacht of morgen van Duitse zijde alles verwachten... hebt u nog iets te vragen?... niet, nou dan onmiddellijk aan den slag... dank u... juffrouw, hoorde ik nog nazeggen, het intercommunale gesprek, met X is afgeloopen...“

¹⁾ Fanion, het bataljonsvaandel. Ook richtvlag.

²⁾ Picrine-zuur, zware springstof, waarmee men in den modernen tijd ijzeren bruggen „doorsnijdt“ zoodat deze in de rivier vallen

³⁾ Rehabilitatie, eerherstel.

L. de Vries Hzn.
Brugstraat 7
GRONINGEN

Heeren- en
Jongheerenkleeding.

Uniformen
Rijbroeken

**Goldschmeding's
Piano's en
Am. Orgels**

De hoogste onderscheidingen.
De laagste prijzen.

Eenige nieuwe en bespeelde
PIANO's en ORGELS
VOOR SPOTPRIJZEN

Schoonmaken - Repareeren - Stemmen

DIRK v. BEEK

Bijzonder L. S. Vrijwilliger
Havenstraat 52, Woerden

EVERSHARP

vergezeld door de

WAHL PEN

Honderd malen
per dag hebt ge
ze nodig

De drukste zakenmensen
noemen het Eversharp pot-
lood het grootste zaken-pot-
lood. — Volkomen terecht,
maar dit geldt ook voor de
Wahl Vulpen, de eerste in
dit genre van geheel metaal.
Ze bevat meer inkt dan
andere merken. Ze kan niet
barsten of breken. Eversharp
potlood en Wahl Vulpen be-
hooren beiden op uw lesse-
naar voor gebruik aanwezig
te zijn.

Verkrijgbaar bij
alle Boekhandelaren en bij de
Importeurs:
BLIKMAN & SARTORIUS
AMSTRDAM

Hotel Ter Burg - Beverwijk

CAFÉ RESTAURANT
Vlak aan het station.

Billijke prijzen - Aangenaam zijde

Uitgaaf van C. BLOMMENDAAL, te 's-Gravenhage:

**De Burgerlijke Stand
in vragen en antwoorden**

door J. C. BAUMANN,

Burgemeester en Secretaris van Woubrugge,

en W. B. VAN DE WATER,

Secretaris van Overschie en Leeraar Staatsinrichting M.-O.

TWEDE DRUK

Prijs ingenaaid . . . f 2,25

Dit werkje is in hoofdzaak geschreven voor degenen,
die studeeren voor de akte van bekwaamheid in de
gemeente-administratie.

Alom in den Boekhandel te bekomen, en, tegen
zending van het bedrag, ook bij den Uitgever.

De Nationale
Crediet-Vereeniging
ZEESTRAAT 88
DEN HAAG

geeft uit:
SPAARBRIEVEN

ter grootte van f 500.—; f 1000.— en f 2500.—
betaalbaar per maand vanaf f 3.—. Duur der
Spaarkas 14 jaar.

De Spaargelden worden belegd in 1ste
Hypotheek. Zeer solide en Winstgevende
Spaar-Methode.

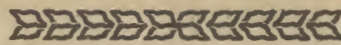
Inlichtingen worden gaarne verstrekt door den
Weled. Gestr. Heer

N. J. LAVALEIJE,

Oud Commandant Landstorm-Corps „De IJsel”,

Apeldoornscheweg 48, Arnhem,

Algemeen Inspecteur voor Gelderland en Overijsel der N. C. V.

Heden is verschenen:

**De Bijzondere
Vrijwillige Landstorm.**

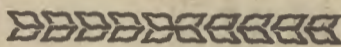
Instituut tot steun aan
het wettig gezag

**HANDLEIDING
samengesteld door
G. F. BOULOGNE**

Prijs f 0.60 per exempl.

Franco toezending geschiedt
na ontvangst van postwissel
à f 0.68 door de uitgeefster

**N.V. Drukkerij „De Motor”
SNEEK**

STOOMKETELS

in alle afmetingen en volgens ieder systeem

STOOMOVERVERHITTERS

& STOOMMACHINES &

**N.V. Veendammer Machinefabriek
v/h J. TEN HORN - VEENDAM**

**ROTTERDAMSCHER
BANKVEREENIGING**

ROTTERDAM · AMSTERDAM · DEN HAAG

KAPITAAL f 75.000.000

RESERVE f 37.000.000

DEPOSITO'S

CHEQUE REKENINGEN MET RENTEVERGOEDING

ALLE BANKZAKEN.

**STEENDRUKKERIJ
BOUDIER & CO**

WALDORPSTR. 277 · s-GRAVENHAGE TEL. H7791

MODERNE VERPAKKING

RECLAMEPLATEN - ETIQUETTES

VOUWDOOZEN

SCHILLING

HET ADRES voor het **OVERSLAAN**
van alle Goederen en
Transport naar het geheele Noorden

in de havens Lemmer, Stavoren en Harlingen
met elektrische lieren en geschoolde werkkrachten.

R. VLIETSTRA - HARLINGEN

TELEFOON 100.

FATUM

Piet Heinplein 6 · 's-Gravenhage
Telefoon 33940

Ongevallenverzekering

Accountantskantoor J. van 't Land

Prof. Rankestraat No. 1 - Telefoon 2837

GRONINGEN

Inrichten en Contrôleeren van Administraties

Behandeling van alle Belastingzaken

Contrôle van Gemeente- en Woningbouwadministraties

**Is Adverteeren
Bezuiniging?**

Om te berekenen of adverteeren voordeel brengt,
moet men bedenken dat, wanneer men wil zenden één-
maal per jaar een circulaire aan 60.000 bepaalde adres-
sen, hiervoor moet worden uitgegeven:

Voor het drukken van 60.000 circulaire's	f 250.—
„ „ „ „ 60.000 enveloppen	„ 182.—
Schrijffloos 60.000 adressen	„ 300.—
Porto's	„ 1200.—
	f 1912.—

Plaatst men 12 maanden achtereen een advertentie,
groot 100 regels, dan betaalt men slechts f 600.— per
jaar en wordt hiervoor 12 maal aan 60.000 adressen
uw artikel onder de oogen gebracht. Terwijl één circu-
laire slechts 1 maal komt en 3 maal zooveel heeft gekost.

K. TIKTAK'S

AMSTERDAM

GRONINGEN

OPGERICHT IN 1870.

**N.V. NEDERL. CAOUTCHOUC- EN
GUTTA-PERCHAFABRIEK**

v.h. Bakker & Zoon

Ridderkerk
vervaardigt

Prijzen:

Buitenbanden

Kwaliteit A f 9.—

Kwaliteit B f 8.—

Binnenbanden f 2.80

per stuk

en verder alle rubber-artikelen
op Technisch Gebied

BAKKER'S BANDEN

HET LANDSTORMBLAD

ORGAAN TEN BEHOEVE VAN
DEN BIJZONDEREN VRIJWILLIGEN LANDSTORM
INSTITUUT TOT STEUN AAN HET WETTIG GEZAG.

ADMINISTRATIE EN REDACTIE: KONINGINNEGRACHT 50 'S-GRAVENHAGE.

ABONNEMENTSPRIJS
F. 1.50 PER JAAR.

LOSSE NUMMERS
15 CENT.

De Jubileum-Gedenkplaat 1923.

Nadat op 6 September van het vorig jaar het Jubileum-Album, bevatten vier en dertig duizend handteekeningen, namens den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm door den heer L. F. Duymaer van Twist aan Hare Majesteit de Koningin werd aangeboden, is kort daarop aan de Hofcalligrafen Gebrs. Grevenstuk te Amsterdam de opdracht verleend een Gedenkplaat te ontwerpen, welke de herinnering aan die voor den Landstorm groote gebeurtenis zou kunnen levendig houden.

De Gedenkplaat werd een kunstwerk, zooals van de vervaardigers van het Jubileumalbum verwacht kon worden.

Voorgelegd aan Zijne Excellentie Minister J. J. C. van Dijk, kenner op dit gebied bij uitnemendheid, verklaarde Z. Exc. dat de uitvoering aan zeer hooge eischen voldeed.

Ook andere specialiteiten roemden het ontwerp.

Aan de firma Van Leer te Amsterdam werd vervolgens opgedragen de plaat te drukken. Deze firma heeft getoond dat ook de techniek ontzaglijk veel vermag. Tusschen het fijngeteekende, veelkleurige ontwerp en de kunstplaat is voor een leek geen onderscheid te ontdekken.

De Jubileum-Gedenkplaat is thans gereed voor de uitreiking.

De a.s. wintermaanden zullen benut worden, om zorg te dragen dat in meer dan duizend afdelingsvergaderingen het souvenier zijn bestemming bereikt.

Wintercampagne dus!

Waarom eerst thans?

Een zeer gelukkige verontschuldiging is er voor, dat de Gedenkplaat eerst nu zal worden uitgereikt. De oorzaak ligt in de onverwachte schenking van de 50.000 portretten van H. M. de Koningin! Vanzelfsprekend ging de uitreiking hiervan voor! Wat ieder zal toejuichen.

DRIE WENKEN.

Men worde niet ongeduldig indien in sommige plaatsen de uitreikingsavond wat op zich laat wachten.

De geheele winter en een deel van het voorjaar zijn er mede gemoeid.

Om de plaat zonder scheuren uit de koker, waarin ze is verpakt, te halen, neme men binnen in de koker een punt van de plaat vast en rolle deze ietwat nauwer op. Zij is er dan gemakkelijk uit te nemen.

Wij verwijzen naar de mededeelingen onder het hoofd „Conyocatiën”. De afdelingsvergaderingen vindt men daar vroegtijdig aangekondigd, zoodat ieder bijtijds zijn avond kan vrijhouden.

Gestadige groei.

De toename van het aantal Bijzondere Landstorm-Vrijwilligers blijft geregeld voortgaan. Gaf het jaar 1923 een vermeer-

dering te zien van 2400 Vrijwilligers, in de afgelopen 3 kwartalen dezès jaars traden weer zooveel nieuwe Vrijwilligers toe dat het verloop niet slechts werd ingehaald, doch reeds een uitbreiding van de sterkte met 1800 man werd verkregen.

Een nieuw bewijs van de levensvatbaarheid van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm.

AFSCHEID.

Bij gelegenheid van mijn bevordering tot Luitenant-Kolonel en mitsdien bij mijn vertrek uit het Anti-Revolutie-Instituut, is het mij een behoefte in ons sympathiek Orgaan aan alle leden van het Korps „Zuid-Holland West” een hartelijk woord van afscheid te richten.

Vreemd als ik op 1 Augustus 1923 bij mijn intrede stond, kon ik — en met mij geen enkele buitenstaander — bevroeden, welk een uitstekende geest, welk een voortreffelijke kameraadschap, welk een uitnemende samenhoorigheid, welk een groote ernst hoogtij viëren in ons korps. De wijze, waarop de organisatie geregeld, de mobilisatie-maatregelen getroffen zijn, geven ons het volste recht een volkomen vertrouwen te hebben in de wijze, waarop dit korps haar taak opvat.

Mocht in vroegere en huidige dagen blijken, dat een handvol brutalen de staten kunnen tyranniseeren en alle wet en recht krachteloos maken, het Anti-Revolutie-Instituut is ten onzent een bolwerk tegen elke revolutiepoging, een bolwerk, dat nimmer zal beschamen, zoolang de „Hoofdleiders” en „Leiders” op dezelfde belangelooze en voorbeeldige wijze hun taak blijven opvatten, zoodat tot op heden.

Moge het steeds preventief blijven werken. Ik dank alle leden voor de prettige wijze, waarop ik het commando heb kunnen voeren en wensch U allen een hartelijk vaarwel.

De Luitenant-Kolonel
VERBERNE.

's-Gravenhage, 1 October 1924.

Uit hetzelfde nest.

In 1903 zaten de communisten Wijnkoop en Roland Holst met de socialisten Troelstra, Schaper en Vliegen nog in ééne partij.

In 1918 bleek weer duidelijk, dat zij uit hetzelfde nest voortgekomen zijn.

En toen voor eenigen tijd Lenin, de hoofdman der Russische revolutie stierf, de man, door wiens schrikbewind „het bloed” tot aan de toemen der paarden is gekomen” toen had ook het orgaan der S. D. A. P. — het Volk — veel lof voor dezen Bolsjewist.

‘Alsof het een zijner eigen „helden” gold. Het Volk had gelijk.

Van het revolutionair beginsel was Lenin een schrikwekkende held.

Rood.

Van bloed.

Hun aller hoop.

De bladen der revolutionairen gaan dag in dag uit voort met hun gif te zaaien in de massa.

Het aantal hunner volgelingen moge thans door de malaise gelijk blijven of iets achteruitgaan, hunne beginselen winnen steeds meer veld.

Van Domela Nieuwenhuis tot nu, zijn de revolutionairen veertig jaren lang in aantal en macht vooruitgegaan.

Thans vormen zij op één na de sterkste partij in ons land.

Zij allen hopen op den dag, dat zij een ontwapend volk voor zich hebben.

Hier, zoowel als in andere landen.

Vrijwillig landstormkorps Luchtwachtdienst.

Bij K. B. zijn, met ingang van 16 dezer, benoemd bij het res.-personeel van den vrijw. landstorm, bij het vrijw. landstormkorps luchtwachtdienst: tot res.-eerste-luit. voor spec. diensten W. Olthof, J. A. Keuning, S. W. M. Harts, J. R. van den Bergh, A. E. Kersten, A. J. van der Matten, J. P. M. Staal, P. N. Gaanderse en J. T. Tienstra; tot res.-tweede-luit. voor spec. diensten R. Akkerman en W. L. M. P. Thieme.

— De 1ste luit. der artillerie M. C. Holthuizen wordt eervol ontheven van het bevel over de luchtwachtgroep van Zuid-Limburg en als zoodanig vervangen door res. 1ste luit. J. P. van Fern, aan wien de nieuwbenoemde res. 1ste luit. voor speciale diensten J. R. van den Bergh en A. E. Kersten worden toegevoegd.

Telegram en antwoord.

Tijdens den Landdag te Oudenbosch 6 Sept. j.l. werd het volgende telegram aan H. M. de Koningin gezonden:

H. M. de Koningin
’t Loo.

Gewestelijke Landstorm-Commissie, Landdag-Comité, Commandant en Vrijwilligers van het West-Brabantsch Verband op den Landstorm-Landdag te Oudenbosch bijeen, brengen Uwe Majesteit eerbiedige hulde en hernieuwen belofte van trouw aan het Wettig Gezag in Nederland.

Landdag-Comité.

P. Braat, Voorzitter.

Jos. Brouwers, Secretaris.

Hierop werd het volgende schrijven terugontvangen:

Hare Majesteit de Koningin draagt mij op Gewestelijke Landstorm-Commissie, Landdag-Comité, Commandant en Vrijwilligers van het West-Brabantsch Verband van den Vrijwilligen Landstorm, Hoogstdezelver oprechten dank te betuigen voor de hulde Hare Majesteit op den Landdag gebracht, zoodat voor de bij hernieuwing gegeven belofte van trouw aan het wettig gezag

De Adjudant van Dienst
get. Ruijs.

BENOEMING.

De tot luitenant-kolonel bevorderde Commandant van het Landstorm-Verband 's-Gravenhage I, II en Leiden (tevens Commandant van het Vrijwillige Landstormkorps Zuid-Holland West van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm) J. P. J. Verberne is benoemd tot Commandant van het 15e Regiment Infanterie te Delft.

ONDERSCHIEDING.

Bij K. B. van 31 Augustus is aan den Bijzonderen Vrijwilliger van den Landstorm W. F. G. J. Zalm te Haamstede (Z.) de eere-medaille in de Orde van Oranje Nassau verleend.

*Eigen Edison
is goudwaard.*

Overijssel en Gelderland.

Het lag in de bedoeling van de Gewestelijke Commissie, ook dit jaar weer een Landdag te organiseeren, een Landdag, die ongetwijfeld even schitterend zou geslaagd zijn als die van verleden jaar te Apeldoorn.

De ervaring, de verrassende uitkomst wat het groote aantal bezoekers betreft, heeft ons echter veel geleerd, ook ten opzichte van de voorbereiding.

Die voorbereiding eischt veel tijd en kon niet tot haar volle recht komen, wanneer nog in dit jaar de Landdag zou worden gehouden. We hebben daarom gemeend, een volgend jaar te moeten afwachten.

De komende wintermaanden bieden ons ruimschoots gelegenheid, alle noodige maatregelen te treffen.

Vooraf wat de noodige gelden aangaat. De kosten, aan een Landdag verbonden zijn niet gering.

En die kosten moeten te voren gedekt zijn. Bovendien moeten de noodige gelden voor ons blad worden bjeengebracht.

Reeds ontvingen we uit verschillende plaatsen bijdragen, die doen zien, dat onze leden belangstellen in onze organisatie en voor den bloei daarvan iets over hebben.

In andere plaatsen, en dat zijn verreweg de meeste, moet de inzameling der gelden voor Blad en Landdag nog plaats hebben.

Wij doen een beroep op onze leden, om in dezen hun medewerking te verleenen, voor zoover zij daartoe in staat zijn.

Voor de Gewestelijke Commissie

Twentsch Verband,

L. A. M. BRUGGEMAN, Secretaris.

Veluwsch Verband,

Dr. J. G. SCHEURER, Voorzitter.

JOH. WIJNNE, Secretaris.

L. S. K. „Veluwzoom”,

Mr. A. Baron v. HEECKEREN VAN

KELL, Voorzitter.

W. v. INGEN SCHOUTEN, Secretaris.

L. S. K. „De IJssel”,

D. O. NOREL, Voorzitter.

JOH. KROOSHOF, Secretaris.

ZWARTEMEER (Dr.)

Te Zwartemeer werd een nieuwe afdeling van den B. V. L. opgericht met aanvankelijk 42 leden.

Als plaatselijk leider werd aangesteld de heer H. Dijkstra te Zwartemeer.

Vragenrubriek omtrent den Dienstplicht.

Als altijd zullen ook in de toekomst vragen beantwoord worden. Postzegel insluiten.

CORRESPONDENTIE.

Inzenders van nietgeplaatste stukken, U wordt beleefd verzocht de Redactie te willen verontschuldigen. Het nummer van heden is vol.

ADRESWIJZIGING.

Voor adreswijziging zijn aan de postkantoren briefkaarten te verkrijgen tegen betaling van 2 cents per stuk.

Geef bij verandering van woonplaats het nieuwe, en ook het oude adres op.

Convocatiën.

Vergaderingen „Twentsch Verband”.

Agenda:

10. Uitreiking jubileumplaat.
20. Werving nieuwe leden.
30. Bespreking Landstormblad.
40. Regeling schietoefeningen voor 1925.
50. Rondvraag.

Deze vergaderingen zijn toegankelijk voor de Vrijwilligers en belangstellenden. Op elke vergadering zal gelegenheid gegeven worden tot aanmelding van nieuwe leden. Plaats en uur van aanvang zal plaatselijk nader worden bekend gemaakt. De vergaderingen zullen gehouden worden voor de afdelingen:

Borne	22 October
Lutten en Slagharen	27 „
Denekamp	29 „
De Krim	3 November.
Tubbergen	5 „
Gramsbergen	10 „
Albergen	12 „
Ommen	17 „
De Lutte	19 „
Hellendoorn	24 „
Vroomshoop	1 December.
Lemele	8 „
Lemelerveld	15 „
Almelo	17 „
Vriezenveen	22 „

Gewestelijke Landstorm-Commissies L.S.K. „De IJssel” en „Veluwsch Verband”.

In de volgende plaatsen zal worden vergaderd o.a. tot het uitreiken van de „Gedenkplaat.”

17 October	te Nijkerk.
23 „	„ Heerde.
14 November	„ Teuge.
21 „	„ Elburg.

DE GEWESTELIJKE COMMISSIE.

BERKEL (Z.H.)

Nu de drukte in ons hoofdbedrijf achter ons ligt, is thans de gelegenheid daar, om onze nog restende zes schietoefeningen te houden.

Toont daarom, door uwe aanwezigheid, uw sympathie voor het doel dat wij beoogen, en doet uw best om een prijs te winnen bij den wedstrijd.

De oefeningen zullen worden gehouden des Zaterdagavonds half zeven in 't gebouw van de schietvereniging „Waterloo”, Zaterdag 18 en 25 Oct., 1, 8, 15 en 22 Nov.

A. BERGWERFF.

Landstormkorps Nieuwe Hollandse Waterlinie.

Tijdens de tentoonstelling zijn te Woerden de schietwedstrijden v. d. Bijz. Vrijw. Landstorm gehouden.

Om negen uur des morgens had aan het station de officieele verwelcoming der deelnemers plaats, waarbij wij onder meer opmerken den heer L. F. Duymaer van Twist, voorzitter van de nationale landstormcommissie. In 't ocht' marcheerde men naar het stadhuis en van hier naar het exercitieterrein, waar achter het tentoonstellingsgebouw, een 15-tal marga-schietbanen waren afgebakend. Het duurde niet lang of de schoten knalden en de kogels vlogen boven, onder of in het doelwit.

Te vijf uur 's avonds had de prijsuitdeeling plaats in hotel „De dubbele sleutel”. Het Woerdense Symphonie-Orkest ontving de deelnemers met het spelen van eenige Vaderlandse liederen.

Hierna heette de heer H. J. Th. O. Kettlitz, als voorzitter der Gewestelijke Landstormcommissie, allen welkom; het verheugde spr. op het welslagen van deze wedstrijden te mogen wijzen. Het succes was dan ook abnormaal groot geweest, daar er ruim 9000 patronen vershoten waren en, deelde spr. verder mede, drie plaatsen hadden niet eens nog kunnen schieten. In een begaafde rede dankte spr. vervolgens allen die hadden medegewerkt tot het welslagen van deze wedstrijden, o.m. den heer Hoogendoorn als plaatselijk leider der Landstorm afd. Woerden en den heer P. Flore als plaatselijk leider te Utrecht, benevens het Eere-Comité. (Applaus.)

Hierna memoreerde spr. de groote medewerking van verschillende Burgemeesters en hoopte, dat hun voorbeeld in het beschikbaar stellen van medailles, een volgende maal door velen zal gevolgd worden, waarna spr. in een woord van dank aan het gemeentebestuur van Woerden voor de medewerking in dezen zijn rede eindigde en het woord gaf aan den Dr. L. Deckers voor het uitreiken der prijzen.

Vervolgens nam dr. Deckers het woord. Hij begon zijn rede met een korte terugblik tot

voor bijna zes jaar; hoe toen eenige personen zich hebben saamgevoegd tot ondersteuning van het wettig gezag en hoe daaruit een organisatie is gegroeid van ruim 50.000 welge-oefende mannen. Spreker deed uitkomen waarom de vrijwillige landstorm aanspraak kan maken op de volle waardeering van het Nederlandsche volk: omdat hier niet heerscht de geest van het eigenbelang. Niet wordt de vraag gesteld: „Wat is er te verdienen?” maar „wat is er te doen?”

Hierna ging men over tot het uitreiken van de prijzen; de uitslag der verschillende wedstrijden luidt als volgt:

Korpswedstrijd A (Marga)
1e prijs, wisselprijs, verguld zilveren lauwerkrans, benevens de prijs geschonken door Gemeentebestuur van Woerden: groote Bronzen Plaqueet „Als 't moet”, Landstorm afd. Utrecht met 233 punten.

2e prijs, medaille, Landstorm afd. Zoetermeer met 232 punten.

3e prijs, medaille, Landstorm afd. Amersfoort met 230 punten.

4e prijs, medaille, Landstorm afd. Hilversum met 227 punten.

5e prijs medaille, Landstorm afd. Vinkeveen met 224 punten.

Vrije Baanwedstrijd (Marga) uitsluitend voor de Landstorm vrijwilligers.

1e prijs W. Ceelen, Zoetermeer 99 punten.

2e „ A. Ruijgrok, Gouda, 98 punten.

3e „ Groenheide, Zoetermeer, 98 punten.

4e „ K. v. d. Meer, Zoetermeer, 97 punten.

5e „ J. v. d. Elst, Amersfoort, 96 punten.

6e „ J. v. Leusden, Cabauw, 96 punten.

7e „ Lacunus, Hilversum, 95 punten.

8e „ P. A. v. d. Meer, Zoeterwoude, 95 p.

9e „ Van Daalen, Zoeterwoude, 95 punten.

10e „ Somer, Houten, 95 punten.

11e „ M. Meijer, Utrecht, 95 punten.

12e „ S. Boomzaaijer, Utrecht, 95 punten.

13e „ Huizinga, Hilversum, 95 punten.

14e „ Doornbal, Vinkeveen, 95 punten.

15e „ Kromkoop, Berkel, 95 punten.

16e „ Vroege, Woerden, 95 punten.

17e „ Sparnaaij, Vinkeveen, 95 punten.

18e „ Wormgoor, Utrecht, 95 punten.

19e „ S. Rusconi, Utrecht, 95 punten.

Korpswedstrijd C (Marga) voor Burgerwachten en Schietverenigingen.

1e prijs gouden medaille, Burgerwacht te Boskoop met 238 punten.

2e prijs verguld zilveren medaille, Burgerwacht te Alphen a.d. Rijn met 236 punten.

3e prijs zilveren medaille, Schietvereniging „Willem Tell” te Bodegraven met 235 punten.

4e prijs zilveren medaille Burgerwacht te Bodegraven met 228 punten.

5e prijs bronzen medaille Burgerwacht te Nieuwerbrug met 228 punten.

Korpswedstrijd D (Marga). Personeele wedstrijd.

1e prijs J. de Pater te Polsbroek met 50 punten.

2e prijs J. Brunt te Woerden met 50 punten.

3e prijs A. J. v. d. Meer, Boskoop met 50 punten en

4e prijs K. C. Bos te Bodegraven met 50 p.

Deze rangschikking viel bij loting evenals van nog een zevental prijswinnaars in deze afdeling, welke allen 49 punten behaalden. De prijzen bestonden allen in kunstvoorwerpen.

Uitslag vrije baan wedstrijd Burgerwacht en Landstorm:

J. Brunt Hzn., Woerden 72 punten
A. C. Meijis, Alphen a. d. Rijn 72 „
G. Bergshoef, Alphen a. d. Rijn 72 „
Th. M. de Jong, Boskoop 72 „
L. J. Jongenburger Alphen a.d. Rijn 71 „
C. J. Melo, Alphen a. d. Rijn 71 „
C. W. de Jong, Boskoop 71 „
N. C. v. d. Londen, Alphen a.d. Rijn 70 „
A. Breddijk, Bodegraven 70 „
Tromp, Boskoop 70 „

Compassen-wedstrijd (Marga), opengesteld voor alle officieren van den Bijz. Vr. Landstorm in het Landstormkorps „Nieuwe Hollandse Waterlinie”.

1e prijs Res. Luit. Denker uit Buren met 50 punten.

2e prijs Res. Luit. Boomzaaijer uit Utrecht met 50 punten

en 3e prijs kapt. Eckebus uit Delft met 49 punten.

Burgemeesters Medailles.

Uit te reiken aan den hoogsten schutter van die plaatsen, waarvan de burgemeester een medaille heeft geschonken.

(Max. 50 punten)

Utrecht, S. Boonzaaijer, met 50 punten

Houten, L. Roelofs, met 46 „

Kamerik en Zegveld, A. v. d. Lee, met 31 „

Woerden, J. van Eijk, met 47 „

Veenendaal, J. H. C. Lefers, met 47 „

Hilversum, W. F. Bergman, met 49 „

Harmelen en Veldhuizen, P. Voorhouts, (Harmelen) met 43 „

Waarder, Barwoutswaarder en Rietveld, Bergshoef (Rietveld), met 31 „

Herwijnen, Philipse, met 49 „

Baarn, A. Overeem, met 47 „

Beesd (voorloopige), J. J. Spronk, m. 48 „

Medaille (kruis) aangeboden door den plaatselijk leider te Woerden, voor den besten Woerdensch schutter.

J. Brunt Hzn., met 50 punten.

Dameswedstrijd (Marga).

1e prijs Mevrouw J. Brunt te Woerden met 48 punten.

2e prijs mej. van Beek te Woerden met 48 punten.

3e prijs mej. V. Desmet te Amsterdam met 47 punten.

4e prijs mevrouw Huizinga te Hilversum met 47 punten.

5e prijs mej. Rusconi te Utrecht met 41 punten.

6e prijs mevrouw Berman te Hilversum met 41 punten, en

7e prijs mevrouw Eerdbeek te Woerden met 39 punten.

De prijzen bestonden uit verschillende kunstvoorwerpen.

Geluksbaan (Marga).

Hiervan was het maximum aantal punten 100, waaraan de volgende schutters voldeden:

De Gids te Herwijnen, Keldenburg te Herwijnen, Van Wijk te Buren, Van Leusden te Cabauw, W. Kemp te Montfoort, Sprong te Beest, Cestens te Bodegraven, P. Bijl te Herwijnen en G. J. Blok te Woerden.

Ten slotte sprak kapt. A. Captijn uit Utrecht als commandant van het Landstormkorps, „Nieuwe Hollandse Waterlinie”, nog een enkel woord.

Spr. schetste, hoe om hem heen door allen, ja bij elk burger in Woerden, de zelfde gedachte heerschte om het hoogste te geven voor dezen dag. Spr. wees verder op den goeden korpsgeest die op den Ned. bodem heerscht en op het belang van Nederland bij dit korps.

Verder dankte hij majoor Eerdbeek voor zijn beste krachten en gegeven medewerking en herdacht H. M. de Koningin in zijn slotwoord „Dat Zij leve!”, hetwelk met geestdrift en daverend applaus begroet werd.

Op verzoek van den voorzitter der Gewestelijke Landstorm-Commissie, zong men staande het eerste couplet van het „Wilhelmus”, begeleid door het symphonie-orkest, en werd daarna door hem de bijeenkomst gesloten.

VEENENDAAL.

De afdeling Veenendaal van de Bijz. Vrijw. Landstorm hield j.l. 24 Sept. een onderlingen schietwedstrijd op de schietbaan alhier. De uitslag was als volgt:

1e prijs J. Levers; 2e prijs H. van Schuppen; 3e prijs Chr. van Rijswijk; 4e prijs H. van den Broek; 5e prijs B. E. Stemerdink; 6e prijs H. Kleijer; 7e prijs G. Jansen; 8e prijs C. J. van Schuppen; 9e prijs A. H. van Welij; 10e prijs O. J. Nannenber; 11e prijs G. J. van de Weerthof; 12e prijs G. Veldhuizen; 13e prijs J. Slok; 14e prijs W. Achterberg; 15e prijs T. Bolderman. Terwijl de extra beschikbare geluksprijs werd behaald door H. van den Broek.

's Avonds werden in het Hotel de Korebeurs alhier, de behaalde prijzen onder een toepasselijk woord door den eere-voorzitter den heer H. A. van de Westeringh, Burgemeester alhier uitgereikt. Waarna de leden nog een poosje gezellig bijeen bleven.

CULEMBORG.

Woensdagavond had in school III een schietwedstrijd met marga-patronen plaats onder leden van de afdeling Culemborg van den bijzonder vrijwilligen landstorm, als besluit van de pas gehouden serie-schietoefeningen.

Door de Gewestelijke landstorm-commissie was een pracht collectie luxe voorwerpen als prijzen beschikbaar gesteld en als vanzelfsprekend werd er met veel animo geijverd om de hoogste punten te behalen. Goed gezien was het van de Plaatselijke commissie om dezen wedstrijd voor alle leden open te stellen, ook voor degenen die aan de oefeningen niet hadden deelgenomen. Toen de wedstrijd was afgelopen nam de secretaris der gewestelijke landstorm-commissie, de heer mr. Van Geldrop Meddens uit Utrecht het woord en verklaarde, dat hij met veel genoegen deze plaatselijke wedstrijd had bijgewoond, waarvoor de gewestelijke commissie ook gaarne de zorg voor een flink getal aardige prijzen op zich had genomen. Spr. hoopt evenwel dat een volgenden keer de deelname aan de schietoefeningen, zoo wel als aan de wedstrijden, nog beduidend grooter zal zijn. De Gewestelijke commissie zal dan ook gaarne een nog grooter aantal prijzen beschikbaar stellen. Spr. dringt aan op het bewaren van den onderlingen band, en wijst in verband hiermede op het geregeld lezen van het Landstormblad. Ook kondigt spr. aan, dat de Plaatselijke commissie plannen voorbereidt om binnenkort nog een of andere attractie of feestelijkheid voor de leden van den bijzonderen vrijwilligen landstorm te organiseren. Vervolgens verzocht spr. den plaatselijken leider, de heer S. van Vliet, om den uitslag van

den schietwedstrijd bekend te maken en de prijzen uit te reiken.

De uitslag was als volgt: 1e prijs J. van IJzendoorn, 43 p.; 2e pr. H. J. ten Berge, 43 p.; 3e pr. J. G. P. Wijnands, 42 p.; 4e pr. A. Sprong, 41 p.; 5e pr. H. Bos, 40 p.; 6e pr. H. van Gasteren, 40 p.; 7e pr. W. Philippi, 38 p.; 8e pr. L. Swaerdens, 36 p.; 9e pr. B. Jansen, 35 p.; 10e pr. H. Verhoeven, 35 p.; 11e pr. P. Stek, 33 p.; 12e pr. S. van Vliet, 32 p.

Een woord van lof komt zeker toe aan den heer mr. van Geldorp Meddens, die als secretaris der gewestelijke landstorm-commissie veel heeft bijgedragen om dezen schietwedstrijd zoo schoon te doen slagen, iets wat door de leden van den bijzonderen vrijwilligen landstorm dan ook op hoogen prijs wordt gesteld, en verder aan de plaatselijke commissie en in 't bijzonder aan den plaatselijken leider, den heer S. van Vliet, die tijd, moeite noch zorgen ontziet om het instituut van den bijzonderen vrijwilligen landstorm voor wat Culemborg betreft, in het gareel te houden.

De vrijwilligers te Culemborg, die nog niet in het bezit zijn van het portret van H. M. de Koningin, of van een Legimitatiebewijs worden nogmaals verzocht, dit zoo spoedig mogelijk af te halen bij den plaatselijken leider, Oude Vischmarkt 3.

BROEK OP LANGENDIJK.

Na afloop der gehouden schietoefening van den Bijz. Vrijw. Landstorm, had alhier de jaarljksche wedstrijd plaats. Door 30 personen werd hieraan deelgenomen met den volgenden uitslag der prijswinnaars: T. Ootjers '89, P. de Hartigh Kz. 88, P. de Hartigh Jz., 85; J. Stins '84, G. Biersteker '83; A. Glas Pz. '83, S. Dirkmaat '81, C. Kruk '78, J. Bom '78, D. Dirkmaat '76, P. Kamp '76, K. Timmerman '76, punten.

Dinsdag 30 Sept. werd de verbandwedstrijd gehouden voor hen die in den plaatselijken wedstrijd 71 en meer punten hadden geschoten. Hieraan werd door 17 personen deelgenomen. Na afloop van dezen zeer geanimeerden wedstrijd had de uitreiking plaats door den heer Oolders, propagandist van den Bijz. Vrijw. Landstormverband Alkmaar. Deze richtte eenige wel gekozen woorden tot de prijswinnaars de overige leden en den plaatselijken leider: doch betreunde het echter dat de plaatselijke commissie zoo weinig hare belangstelling aan deze zoo hoogst nuttige instelling gaf. Tevens hoopte spreker, dat, gezien de resultaten van de schietoefeningen en wedstrijden, de afdeling steeds in groei mocht toenemen en vooral de jonge soldaten na afloop van hun eerste oefening zich bij den Vrijw. Landstorm zouden voegen.

WARMENHUIZEN.

De afd. Warmenhuizen van den Bijzonderen Vrijw. Landstorm heeft, zoowel in de gehouden oefeningen als wedstrijden zeer hoog geschoten en is hierdoor aan de spits gekomen van alle afdelingen van het verband Alkmaar.

Door alle schutters werden de oefeningen trouw bezocht, waarvan het resultaat dan ook niet achterwege is gebleven.

Van de 24 deelnemers aan de verbandwedstrijd, schoten niet minder dan 16 personen meer dan 90 punten.

NOORD-SCHARWOUDE.

De afdeling N.-Scharwoude van den Bijz. Vrijw. Landstorm heeft een wedstrijd gehouden tegen de Vrijw. Burgerwacht te Zuid-Scharwoude en N. Scharwoude.

Iedere afdeling is. uitgekomen met 20 schutters, waarvoor fraaie prijzen beschikbaar waren, daar ieder deelnemer een bedrag als inleggeld moest storten.

Bovendien werden door den heer Burgemeester van N. en Z.-Scharwoude 2 kistjes sigaren beschikbaar gesteld en door de Bond van Burgerwachten een jubileum-medaille.

Er is goed geschoten en de wedstrijd had een aangenaam verloop.

CORONA-MODEL 1924

PRIJS IN KOFFER fl. 170.—
MET SCHRIFTELIJKE GARANTIE.
DE SCHRIJFMACHINE voor
Kantoor, thuis en in het veld.
Importeurs RUYS HANDELSVEREENIGING
OVERAL VERKRIJGBAAR

den schietwedstrijd bekend te maken en de prijzen uit te reiken.

De uitslag was als volgt: 1e prijs J. van IJzendoorn, 43 p.; 2e pr. H. J. ten Berge, 43 p.; 3e pr. J. G. P. Wijnands, 42 p.; 4e pr. A. Sprong, 41 p.; 5e pr. H. Bos, 40 p.; 6e pr. H. van Gasteren, 40 p.; 7e pr. W. Philippi, 38 p.; 8e pr. L. Swaerdens, 36 p.; 9e pr. B. Jansen, 35 p.; 10e pr. H. Verhoeven, 35 p.; 11e pr. P. Stek, 33 p.; 12e pr. S. van Vliet, 32 p.

Een woord van lof komt zeker toe aan den heer mr. van Geldorp Meddens, die als secretaris der gewestelijke landstorm-commissie veel heeft bijgedragen om dezen schietwedstrijd zoo schoon te doen slagen, iets wat door de leden van den bijzonderen vrijwilligen landstorm dan ook op hoogen prijs wordt gesteld, en verder aan de plaatselijke commissie en in 't bijzonder aan den plaatselijken leider, den heer S. van Vliet, die tijd, moeite noch zorgen ontziet om het instituut van den bijzonderen vrijwilligen landstorm voor wat Culemborg betreft, in het gareel te houden.

De vrijwilligers te Culemborg, die nog niet in het bezit zijn van het portret van H. M. de Koningin, of van een Legimitatiebewijs worden nogmaals verzocht, dit zoo spoedig mogelijk af te halen bij den plaatselijken leider, Oude Vischmarkt 3.

BROEK OP LANGENDIJK.

Na afloop der gehouden schietoefening van den Bijz. Vrijw. Landstorm, had alhier de jaarljksche wedstrijd plaats. Door 30 personen werd hieraan deelgenomen met den volgenden uitslag der prijswinnaars: T. Ootjers '89, P. de Hartigh Kz. 88, P. de Hartigh Jz., 85; J. Stins '84, G. Biersteker '83; A. Glas Pz. '83, S. Dirkmaat '81, C. Kruk '78, J. Bom '78, D. Dirkmaat '76, P. Kamp '76, K. Timmerman '76, punten.

Dinsdag 30 Sept. werd de verbandwedstrijd gehouden voor hen die in den plaatselijken wedstrijd 71 en meer punten hadden geschoten. Hieraan werd door 17 personen deelgenomen. Na afloop van dezen zeer geanimeerden wedstrijd had de uitreiking plaats door den heer Oolders, propagandist van den Bijz. Vrijw. Landstormverband Alkmaar. Deze richtte eenige wel gekozen woorden tot de prijswinnaars de overige leden en den plaatselijken leider: doch betreunde het echter dat de plaatselijke commissie zoo weinig hare belangstelling aan deze zoo hoogst nuttige instelling gaf. Tevens hoopte spreker, dat, gezien de resultaten van de schietoefeningen en wedstrijden, de afdeling steeds in groei mocht toenemen en vooral de jonge soldaten na afloop van hun eerste oefening zich bij den Vrijw. Landstorm zouden voegen.

WARMENHUIZEN.

De afd. Warmenhuizen van den Bijzonderen Vrijw. Landstorm heeft, zoowel in de gehouden oefeningen als wedstrijden zeer hoog geschoten en is hierdoor aan de spits gekomen van alle afdelingen van het verband Alkmaar.

Door alle schutters werden de oefeningen trouw bezocht, waarvan het resultaat dan ook niet achterwege is gebleven.

Van de 24 deelnemers aan de verbandwedstrijd, schoten niet minder dan 16 personen meer dan 90 punten.

NOORD-SCHARWOUDE.

De afdeling N.-Scharwoude van den Bijz. Vrijw. Landstorm heeft een wedstrijd gehouden tegen de Vrijw. Burgerwacht te Zuid-Scharwoude en N. Scharwoude.

Iedere afdeling is. uitgekomen met 20 schutters, waarvoor fraaie prijzen beschikbaar waren, daar ieder deelnemer een bedrag als inleggeld moest storten.

Bovendien werden door den heer Burgemeester van N. en Z.-Scharwoude 2 kistjes sigaren beschikbaar gesteld en door de Bond van Burgerwachten een jubileum-medaille.

Er is goed geschoten en de wedstrijd had een aangenaam verloop.

De oplossing blijft uit.

Aan de Standaard van 18 en 19 Juli j.l. ontleenen wij het hieronder volgende artikel van den Heer B (oulogne).

Bij de reorganisatie onzer weermacht, welke haar beslag heeft gekregen door de totstandkoming van de nieuwe dienstplichtwet-Van Dijk, is een vraagstuk onopgelost gebleven, dat wij hieronder nader wenschen te bezien.

Immers, de vraag — zonder kans op beantwoording — kan worden gesteld: welke blijvende regeling is er ontworpen om te voorzien in het gebrek aan onder de wapenen staande geofende troepen, welk gemis ontstaan is door de afschaffing van het z.g. **BLIJVEND GEDEELTE?**

Deze vraag is temeer gaan klemmen, sinds de bereden wapens tot de helft hunner sterkte zijn teruggebracht, de politietroepen zeer belangrijke vermindering hebben ondergaan, er weinig en te kort geofende — en zelfs een gedeelte des jaars geen — troepen onder de wapenen zijn en het in de bedoeling schijnt te liggen de perioden, waarin het laatstgenoemde het geval zal zijn, nog uit te breiden door de jaarlijkse lichting in een ploeg te laten opkomen.

Toen in het jaar 1920 door de Regeering het wetsontwerp „Tijdelijke afwijkingen van de Militiewet, Landstormvoorzieningen”, waarbij ook de afschaffing van het blijvend gedeelte werd voorgesteld, werd ingediend, heeft de Regeering de taak van deze troepen overgedragen aan den **Vrijwilligen Landstorm**.

Dit zou in de eerste plaats de bestemming van den Vrijwilligen Landstorm zijn. De Memorie van Antwoord, behoorende bij bovengenoemd wetsontwerp, vermeldt hieromtrent het volgende:

„De taak, welke de Vrijwillige Landstorm zal hebben te vervullen, is in het kort de volgende:

„In de eerste plaats zal, zonder dat daarvoor opkomst van lichteningen noodig is, oproeping van de buitengewone vrijwilligers, bij wie zich dan de bijzondere vrijwilligers zullen aansluiten, de handhaving der openbare orde onder moeilijke omstan-

digheden mogelijk kunnen maken op een wijze, welke het meest strookt met deze taak. **Ordehandhaving geschiedt immers het best door staatsburgers, die zich hier toe vrijwillig beschikbaar stellen, en het feit, dat deze vrijwilligers hun eerste oefentijd achter den rug hebben, maakt, dat zij, zoowel door leeftijd als door geofendheid, hiervoor grootere geschiktheid kunnen hebben dan de jongere dienstplichtigen, wier eerste oefening nog niet is voltooid.** Hieruit mag echter niet worden afgeleid, dat de Regeering voor ordebewaring nimmer gebruik zal maken van hen, die in het leger onder de wapenen zijn, of dat deze voor die taak steeds ongeschikt worden geacht. Het ligt voor de hand, om bij behoefte aan militairen, bijstand partij te trekken van de aanwezige krachten, waartoe trouwens de burgemeesters krachtens de Gemeentewet bevoegd zijn. De geofendheid der dienstplichtigen zou hierdoor alleen dan schade kunnen lijden, indien de burgemeesters van hun recht tot vordering veelvuldig gebruik zouden maken, wat echter voor een deel voorkomen kan worden door beschikbaarstelling naar behoefte van Rijkspolitie, Koninklijke marechaussee en politietroepen.

„In de tweede plaats dient de vrijwillige landstorm als instituut ter weerbaar-making buiten het leger. Als zoodanig zal ook bij den vrijwilligen landstorm gelegenheid bestaan om voorgeoefendheid te verwerven, welke reeds overeenkomstig de vrijwillige-landstorm-beschikking (legerorde 1920. No. 463) kan leiden tot verkorting van den eerste-oefentijd met 4 maanden, en voorts om te verwerven de geofendheid, welke de hiervoor aange-wezen oefenplichtigen zullen moeten verkrijgen.

„In de derde, zeer voorname, plaats leidt de vrijwillige landstorm kader op.

„In de vierde plaats formuleert de vrijwillige landstorm speciale korpsen, zoals den vrijwilligen landstorm motordienst, vaartuigendienst en spoorwegdienst. Deze korpsen vervullen bij mobilisatie een belangrijke taak, waarvoor anders dienstplichtigen zouden moeten worden bestemd. Ook kunnen deze korpsen, in geval van verstoring der openbare orde, nuttigen arbeid verrichten.

„Eindelijk zullen de korpsen van den vrijwilligen landstorm bij mobilisatie de kernen kunnen zijn, waarbij de dan te verwachten vrijwilligers zich kunnen aansluiten”.

Met een vaste regeling van de eerstgenoemde bestemming van den Vrijwilligen Landstorm is men sindsdien weinig gevorderd.

De categorie buitengewone vrijwilligers — dit waren de geofende dienstplichtigen die tegen vrijstelling van herhalingsoefeningen eene wettelijk gesanctioneerde verbintenis bij den Vrijwilligen Landstorm teekenden met de verplichting, om 50 uren per jaar bij de plaatselijke landstormafdelingen te oefenen en hij oproeping op te

komen ter handhaving van de openbare orde — deze categorie is bij de totstandkoming van het hieronder nader te bespreken nieuwe Landstormbesluit 1922 opgeheven.

Het bleek niet mogelijk te zijn een hospitaalsoldaat, een infanterist, een artillerist, een pontonnier en een genist bij een plaatselijke vooroefeningsafdeeling van 18-jarigen en van doorgaans geringe sterkte zoo op militair peil te houden, dat zij de herhalingsoefeningen konden missen.

Ook het feit, dat de vrijstelling van herhalingsoefeningen een lokmiddel was voor minder betrouwbare elementen, zal een vurige propaganda voor dit onderdeel van den Vrijwilligen Landstorm wel niet hebben bevorderd, temeer, daar het uitnemend mogelijk bleek, voldoende bijzondere vrijwilligers te werven, wier belangeloosheid op zichzelf reeds een goeden dunk gaf van den ernst hunner verbintenis, zij het dan, dat hunne belofte niet door eene wettelijke sanctie werd versterkt.

Het is dan ook onverklaarbaar, dat sinds de opheffing der categorie buitengewone vrijwilligers een blijvende regeling voor de bijzondere vrijwilligers, die zich voor dezelfde taak hebben verbonden, is uitgebleven.

De omvangrijke functie, welke de Regeering ten tijde van de afschaffing van het blijvend gedeelte aan den Vrijwilligen Landstorm wilde opdragen, is in de laatste vier jaren aanmerkelijk ingekrompen.

Allereerst reeds doordat bij de totstandkoming van het Landstormbesluit-1922 de weerbaar-making van ons volk buiten het leger is komen te vervallen en daarmee ook de hiertoe noodzakelijke instandhouding van de korpsen, die bij mobilisatie de kernen zouden vormen voor de opname van de alsdan te verwachten toestroomende vrijwilligers.

Volgens artikel 2 van genoemd Besluit omvat de Vrijwillige Landstorm:

A. Landstormverbanden, waarin de oefeningen plaats hebben voor:

I. het bewijs van voorgeoefendheid, als bedoeld in artikel 1, eerste lid onder j van de Dienstplichtwet en

II. de kaderopleiding;

B. door ons aan te wijzen korpsen met een bijzondere bestemming.

Bekendens de handhaving in dit Besluit van de z.g. bijzondere korpsen Motordienst, Vaartuigendienst, Spoorwegdienst en Luchtwachtdienst zijn in dit Besluit met geen enkel woord vermeld de Korpsen en Verbanden, waarin de *Bijzondere Vrijwilligers* zijn georganiseerd met de bestemming, welke in de hierbovengenoemde Memorie van Antwoord als de eerste functie van

WIE ZINGT DAAR?

„De New Edison”

Als de New Edison speelt, hoort men De Levende Stem en de bezoeker vraagt flusterend: „WIE ZINGT DAAR?”

Eigen Edison is goudwaard.

Wij nodigen U uit tot een bezoek

Kunstzaal Edison

Laage Poten 15, Den Haag

88 Witte de Withstraat 88, Rotterdam

den Vrijwilligen Landstorm werd aange-merkt.

Het K. B. kent alleen de met de indeelingsdistricten overeenkomende, speciaal voor de vooroefeningen en kadervorming nieuw gevormde Landstorm Verbanden.

De oorspronkelijke Landstorm Korpsen en Verbanden welke voor den eigenlijken Vrijwilligen Landstorm zijn gevormd en totaal andere grenzen hebben, worden, bij gebrek aan echte Vrijwilligers van den Landstorm, in de praktijk gehandhaafd voor het instituut van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, doch hangen overigens in de lucht.

Ondanks de verklaring in de Memorie van Antwoord op Hoofdstuk VIII voor het dienstjaar 1924, dat voorgeoefenden, die het getuigschrift hebben verworven en vrijlote bij den Vrijwilligen Landstorm verbonden kunnen blijven, is de praktijk reeds lang zoo, dat de vooroefenaars, zoodra zij vrijlote, worden losgemaakt van hunne verbintenis en dat alle pogingen, om van deze vrijwilligers de bovenbedoelde Landstormkernen (korpsen) te formeeren, te eenenmale worden nagelaten. Nu voortaan uit bezuinigingsoverweging slechts zij zullen worden geofend, die „aangeloot” zijn, valt op verbetering van deze praktijk niet te hopen. *)

Sinds 1920 zijn de verhoudingen bij den Vrijwilligen Landstorm dan ook geheel en al omgezet.

NIEMEIJERS *fijne Rooktabak*

FEUILLETON.

Zonder toestemming overnemen verboden.

Een praatje over Chineezers.

Het gevecht tusschen de bruiloftgangers.

Om eenigszins een denkbeeld te kunnen vormen van de belangrijke rol, welke de Chineezers in het ondermaansche vervullen, moge het volgende dienen.

Er zijn, naar geschat, 1600 miljoen menschen op de aarde. Daarvan behooren 400 miljoen menschen tot het Mongoolsche-Chineesche ras. Dus is van elke 4 menschen één een Chinees.

Behalve in hun eigen land, het uitgestrekte Chineseche rijk, bevinden zich nog groote aantallen Chineezers in de Engelsche en Nederlandsche koloniën, in Amerika, ja, overal waar de zeevaart bloeit, treft men deze nijvere Aziaten aan. Zoowel in Londen als in New-York, heeft men Chineseche wijken, stadsgedeelten, waarin uitsluitend Chineezers wonen. Iets dergelijks — zij het dan in geringere mate, — treft men ook reeds in Rotterdam aan.

Een eigenaardigheid van de Chineezers is, dat, waar zij zich ook vestigen, zij overal trachten, hunne gebruiken en gewoonten te bewaren.

Om aan te geven welk beduidend aantal Chineezers een — over het algemeen — goed bestaan hebben in onze koloniën, vermeld ik even, dat volgens de Indische regeerings-almanak van het jaar 1915 — een almanak van lateren datum staat mij momenteel niet ter beschikking — op Java 295000 Chineezers

woonden en op de overige eilanden ongeveer 270000 Chineezers verblijf hielden.

Van laatstgenoemd aantal bevonden zich ongeveer 23000 Chineezers op het eiland Billiton, alwaar de inheemsche Inlandsche bevolking nog geen 40000 zielen bedroeg.

Van deze 23000 Chineezers werkten ongeveer 17000 Chineezers in de mijnen — Billiton heeft tinerts in den bodem —, uit welke cijfers wel de gevolgtrekking mag worden gemaakt, dat van de overschietende 6000 Chineezers de overgrote meerderheid wel zal behooren tot de z.g. zwakke sekse, die uiteraard geen arbeid in de mijnen verricht.

Schrijver dezes was in de jaren 1909 t/m. 1915 civiel-gezaghebber op dat eiland, een werkring uitoefenende, welke eenigszins te vergelijken is met die van burgemeester in het vaderland, met dit verschil, dat hij niet alleen dit ambt uitoefende op zijn woonplaats, maar ook in het 4/5 gedeelte van dit eiland en de 154 Billiton omringende andere eilanden. Het grootste gedeelte dezer 154 eilanden is weliswaar onbewoond, doch onder de overschietende zijn er toch bij, die heel wat groter zijn dan Wieringen, om dit overbekende eiland nu maar eens als maatstaf te nemen.

Behalve vele overeenkomende arbeid, welke hier op een gemeente-secretarie wordt vervuld, was de civielgezaghebber ook magistraat in zijn gebied, een betrekking, welke overeenkomt met die van kantonrechter. Strafbevoegdheid had hij voor kleine overtredingen, waarop geen zwaardere straf dan „3 maanden ter arbeidstelling aan den publieken weg voor den kost zonder loon” was bepaald. De tijd, dat de gestrafte niet aan het onderhouden van den weg bezig is, bevindt hij zich in hechtenis.

Als een buitengewoon aangename herinne-

ring aan dezen tijd herinnert zich schrijver dezes, — die als voormalig Ned. Indisch militair ten opzichte van andere landaarden, w.o. ook de Europeanen, daaromtrent andere ervaringen heeft —, dat bijna altijd de beklagden volledig bekenden, hetgeen niet weinig bijdroeg om het onaangename van het straffen van zijn medemensch, in groote mate te verminderen. Evenals in Europa zijn er in China landstroken, waar de bevolking allesbehalve vriendschappelijk gezind staat tegenover de bevolkingen van omliggende landsgedeelten. Om nu aan te duiden, uit welk gedeelte van China een Chinese afkomstig is, is het voor de ingewijden voldoende, dat men zegt, tot welken stam hij behoort. Zoo behooren de Chineezers, welke op Billiton arbeiden, hoofdzakelijk tot de Keh's en tot de Hopo's, stammen, die als regel wel tezamen kunnen arbeiden, maar waartusschen slechts zelden huwelijken plaats vinden.

Het was in de tweede week van de maand Februari van het jaar 1911, dat op Dinsdagmorgen omstreeks 9 uur twee huwelijks-optochten — de Chineezers maken als regel nogal veel werk van een huwelijk — elkaar voorbijgingen. Een der paren behoorde tot de Keh's, het ander tot de Hopo's. Zoals gebruikelijk is, bevond bij beide bruiloftstoeten zich een groote papieren draak, welke door z.g. bruidsjonkers gedragen werd. Nu behoort het tot de verplichte gebruiken, dat bij het passeren van de draken, de papieren koppen zoodanig gehouden worden, dat de mond naar den grond wordt gericht. Uit dulle overmoed wellicht, hield een der bruiloftsgasten juist op 't gebruikelijke moment den drakenkop in de hand van naar beneden, naar boven gekeerd. Het tumult,

dat daarop volgde en dat schrijver dezes, die zich toevalligerwijze op enkele honderden meters daarvan bevond, hoorde, is niet te beschrijven. Zoo snel mogelijk spoedde hij zich naar de plaats, van waaruit honderden kreten klonken, en waar men reeds handgemeen was, doch toen hij aankwam, was er bij elke bruiloftstoet reeds één doode en begonnen de deelnemers zich terug te trekken, ieder naar de mijn, waarbij hij werkzaam was, — en dus woonde —, om zich te wapenen, teneinde gezamenlijk op de, tot de andere stam behoorenden, wraak te kunnen nemen.

Door verschillende reeds in den aanvang getroffen krachtige bestuursmaatregelen, is het voorkomen kunnen worden, dat deze stammen slaags zijn geraakt. Doch de onrust, die van dit voorval een gevolg was en die als het ware met het uur steeg, was oorzaak, dat reeds den volgenden dag om militaire hulp uit Batavia moest worden geseind. Deze arriveerde eerst Zaterdag omstreeks 7 uur in den avond, waarna het mogelijk werd de orde snel te herstellen.

Den daaropvolgenden dag werd reeds bijna overal de mijnarbeid weder hervat.

Hoewel beide stammen tijdens het wachten op militaire hulp bewaarden niet tot den aanval te zullen overgaan, doch zich enkel maar zouden verdedigen, werden er in die dagen toch nog ruim een twintigtal Chineezers gedood.

Uit het voorgaande blijkt wel, dat ook onder deze, overigens eenvoudige, sobere en bovenal arbeidzame menschen, instincten sluimeren, welke niet altijd met een papieren bevel in bedwang kunnen worden gehouden.

Was in dien tijd de Vrijwillige Landstorm in de eerste plaats een instelling, welke een compensatie moest vormen voor de afschaffing van het blijvend gedeelte, terwijl daarnaast de Vrijwillige Landstormorganisatie ook gelegenheid zou bieden voor de plaatselijke militaire vooroefeningen, thans is deze instelling gemetamorfoseerd in een vooroefeningsinstituut met totaal nieuwe districten en geleid door beroepspersoneel, dat volgens de verklaring van den Minister van Oorlog bij de begrootingsdebatten ook belast is met de registratie van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm. Ten behoeve van dit instituut worden de oude Landstorm Korpsen en Verbanden die door het K. B. 1922 allen grondslag hebben verloren en in de lucht zijn komen te hangen, als ressort voor registratie nog gehandhaafd.

Was voorheen de Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm tevens belast met de vooroefeningen, thans is de werkelijkheid zoo, dat de Inspecteur van het Vooroefeningsinstituut tevens belast is met den Vrijwilligen Landstorm.

Op zichzelf behoeft een dergelijke verandering nog niet afgekeurd te worden. Integendeel is het een toe te juichen feit, dat de vooroefeningen dermate zich konden uitbreiden, dat thans in bijna alle plaatsen van Nederland wordt voorgeoefend, iets, wat in 1921 nog lang niet het geval was.

Doch aan dezen gang van zaken kleven ook groote bezwaren, in zoverre de eigenlijke Vrijwillige Landstorm daardoor is verdwenen en ook het niet denkbeeldige gevaar is ontstaan, dat aan de militaire organisatie van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm door de bovengenoemde omzetting niet voldoende zorg kan worden besteed en dat de definitieve regeling uitblijft.

Immers, wat is het geval.

De sterke uitbreiding van het Vooroefeningsinstituut vraagt zoo goed als alle krachten van het beroepspersoneel, dat in de plaats is gesteld van de landstorm- en reserve-officieren, die den Vrijwilligen Landstorm en ook het opleidingsinstituut hebben opgebouwd en georganiseerd.

Daarbij komt, dat de geheel verschillende ligging van de Vooroefeningsverbanden en Bijzondere Landstormverbanden de bearbeiding van de — geheel uiteenlopende eischen stellende — districten zeer bemoeilijkt.

Ook is het voor de continuïteit en de mobilisatie-paraatheid van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm zeer bezwarend, dat het personeel, hetwelk met de behartiging van het eerstgenoemde instituut is belast, aan een opvallende mutatie onderhevig is, zoodat veelal van inwerken en inleven zeer weinig sprake is.

En in de laatste plaats kan het niet anders of het uitblijven te dien aanzien van eenige definitieve regeling moet bij de Commandanten der Vooroefeningsverbanden den indruk wekken, dat met het slepend houden van den bestaanden toestand in de oude Landstormverbanden kan worden volstaan.

Bezien wij nader, op welke wijze aan de hier ontvouwde bezwaren kan worden tegemoetgekomen en welke oplossing kan worden gevonden voor de vraag, waarmee deze beschouwingen zijn geopend.

Sinds de naam „Vrijwillige Landstorm“ onder ons volk een goeden klank heeft verkregen, kan het begrijpelijk worden geacht, dat sommigen dezen naam voor het vooroefeningsinstituut, hoewel dit in wezen met den Vrijwilligen Landstorm niets gemeen heeft, niet willen missen.

Intusschen is het een feit, dat dit vooroefeningsinstituut, nadat het uit den Vrijwilligen Landstorm was voortgekomen, een geheel aparte organisatie heeft gekregen n.l.

1°. door de inrichting van geheel nieuwe districten (Verbanden);

2°. door aan het hoofd dezer districten commandanten uit het beroepspersoneel te plaatsen;

3°. door de administratie geheel te scheiden van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm;

4°. doordat ook de propaganda voor het vooroefeningsinstituut niet meer wordt gevoerd door de organen van de Nationale Landstorm Commissie.

De vanzelf voor de hand liggende oplossing wordt daarom, aan de hand van de ontwikkelingsgeschiedenis, gevonden in het zelfstandig plaatsen van het vooroefenings-

instituut naast den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm.

Ook al zou men hierbij den naam „Landstorm“ voor het vooroefeningsinstituut willen behouden, dan nog zou de zelfstandigstelling der aan elkander geheel vreemde instellingen voor beide uitzicht openen op breeder ontwikkeling.

Trouwens evenmin als er reden is om de vooroefeningen in één verband te brengen met de burgerwachten of met andere instellingen als schiet- en turnverenigingen, evenmin is er deugdelijke reden om ze aan de organisatie van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm gekoppeld te houden,

ligers — indien zij om de verzamelplaats te bereiken gebruik moeten maken van openbare middelen van vervoer — vervoerd moeten worden tegen betaling.

Na opkomst onder de wapenen kunnen dan den betrokkenen de reiskosten worden vergoed.

LIESSEL.

Op den wedstrijd te Helenaveen behaalde de Landstorm alhier den 1en prijs met 281 p. en de Burgerwacht den 2en met 278 p. Van de personeele prijzen viel de 2e aan J. Aarts, de 5e aan J. Engels te beurt.

9. A. Spaargaren, Boskoop	38
10. G. v. d. Velde, Bergambacht	38
11. J. A. Straver, Boskoop	38
12. C. van Arnhem, Nieuwerkerk	37
13. A. Wagensveld, Waddinxveen	37
14. H. M. Dercksen, Gouda	37
15. H. van Soest, Boskoop	36
16. L. A. Rijnhout, Gouda	36
17. A. Slapperdel, Reeuwijk	36
18. M. Both, Gouda	36
19. T. H. Verbree, Waddinxveen	36
20. W. Klein, Gouda	36
21. T. van Helden, Moercapele	36
22. A. Moesman, Oudewater	35

KORPSSCHIETWEDSTRIJD VAN HET VRIJWILLIG LANDSTORMKORPS NIEUWE HOLLANDSCHE WATERLINIE TE WOERDEN OP 13 SEPTEMBER 1924.

De Voorzitter der Nationale Landstormcommissie, de Heer L. F. Duymaer van Twist, onder de schutters.

ook niet in den vorm als Zijne Excellentie de Minister van Oorlog het voorstelde, n.l. dat de Commandanten der vooroefeningsverbanden tevens belast zijn met de registratie der Bijzondere Vrijwilligers.

En dit vooral niet, daar de personeele unie, waaronder beide instellingen thans nog liggen, eenzijdig ten gevolge heeft, dat een deel der bevolking ook het vooroefeningsinstituut aanziet voor 'n machtsmiddel in handen der Overheid en er daarom verre van blijft en anderzijds, dat de geleidelijke inkrimping van de bemoeienis der militaire autoriteiten met de militaire organisatie van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm voor deze laatste instelling op den duur fataal moet worden, ondanks den vruchtdragenden arbeid der Nationale Landstorm Commissie en van hare organen.

Het is daarom noodig, dat de Bijzondere Vrijwillige Landstorm nader voor zijn organisatie de vaste regeling ontvangt, welke totnogtoe is uitgebleven. Dit instituut zal daartoe, wat zijn militair-technische zijde betreft, niet meer moeten worden overgelaten aan de behartiging van het personeel van het vooroefeningsinstituut, maar onder een eigen leiding moeten worden gebracht en de Korpsen en Verbanden, waarin de Bijzondere Vrijwilligers zijn georganiseerd, nader moeten worden bevestigd onder eigen commandanten.

Hierbij behoeft weinig van het bestaande te worden afgeweken, integendeel bij de voorgestelde oplossing wordt eigenlijk tot den toestand, zooals deze in 1920 was, teruggekeerd, met dit verschil, dat ons volk een wijdvertakt vooroefeningsinstituut rijker is geworden en de nadeelige gevolgen van den thans bestaanden toestand worden ontgaan.

B.

Cursiveering van den schrijver.

*) De geheele Vrijwillige Landstormvoor- oefening, waarbij jaarlijks ± 13.000 man worden afgericht, kost slechts 1.7 millioen.

Vervoer van Bijzondere Vrijwilligers.

De Inspecteur van den Vrijwilligen Landstorm heeft bepaald, dat deze vrijwil-

RIJKEVOORT.

Op het j.l. gehouden concours van Burgerwachten en Vrijw. Landstorm te Geldrop, behaalde de afdeling Landstorm den 8en korpsprijs.

HORSSEN.

Begunstigd door het mooie herfstweer, hield onze afdeling van den Vrijw. Landstorm haar jaarlijkschen schietwedstrijd op de Scherpe baan alhier op 28 September.

De leden waren goed opgekomen.

De uitslag was als volgt:

1e pr. J. Franssen; 2e pr. A. J. Verburgh; 3e pr. Th. de Klein; 4e pr. J. de Groen; 5e pr. B. Kistemakers; 6e pr. P. v. d. Hurk; 7e pr. P. Verburgh; 8e pr. Woutherus van Summeren; 9e pr. B. v. Beuningen; 10e pr. G. Hoes; 11e pr. F. v. Beuningen Gzn.; 12e pr. J. Duijhuizen.

Aan Hare Majesteit werd bij deze gelegenheid een telegram van hulde gezonden.

UITSLAG van de Verbands schietwedstrijden te Gouda op 13 September 1924.

Prijswinnaars in de Bekerklasse.

1. C. Jongebreur, Ouderkerk a. d. IJssel	39 punten
2. A. G. Mohr, idem	39
3. A. W. Kok, Gouda	31
4. D. A. Ponsioen, Gouda	30
5. C. Kroon, Waddinxveen	29
6. D. v. d. Velden, Bergambacht	23
7. A. de Jong, Waddinxveen	22
8. M. Vermaat, Bergambacht	10

Prijswinnaars in klasse A:

1. R. Luitjes, Moercapele	43 punten
2. P. H. Kaptein, Nieuwerkerk a. d. IJssel	42
3. M. de Jong, Boskoop	41
4. G. W. v. d. Hoggen, Oudewater	40
5. C. Slapperdel, Reeuwijk	40
6. N. Bontenbal, Waddinxveen	39
7. P. den Hertog, Gouda	39
8. J. P. v. d. Bree, Oudewater	39

Prijswinnaars in klasse B:

1. A. van der Lecq, Bergambacht	94 punten
2. E. Radix, Gouda	91
3. G. Hoogeweg, Nieuwerkerk	91
4. H. van Ingen, Oudewater	91
5. W. Mets, Benthuizen	91
6. A. H. Flux, Gouda	90
7. B. Hogendijk, Hekendorp	89
8. J. Baas, Bergambacht	89
9. P. Kraan, Reeuwijk	88
10. Möhler, Waddinxveen	88
11. P. Vente, Nieuwerkerk	87
12. F. Oskam, Boskoop	87
13. H. J. Dionysius, Oudewater	86
14. J. van Gils, Waddinxveen	86
15. J. Hoogeveen, Reeuwijk	86
16. J. A. de Vries, Stolwijk	85
17. A. Burger, Bergambacht	84
18. D. v. d. Hee, idem	84

Prijswinnaars klasse C:

1. Th. Steenkamer, Haastrecht	88 punten
2. A. Jansen, idem	87
3. W. Houdijk, idem	84
4. K. Hart, Oudewater	84
5. J. Schoenmaker, Boskoop	82
6. A. Versloot, Haastrecht	82
7. J. Bol, idem	81
8. G. Streng, idem	78

Prijswinnaars in klasse D:

1. L. Visser, Capelle o. d. IJssel	95 punten
2. A. van den Berge, Gouda	94
3. C. de Geer, Waarder	92
4. H. de Mol, Gouda	91
5. J. Hoogendoorn, Waarder	90
6. G. J. van Vliet, Boskoop	90
7. J. den Boon, Waddinxveen	87
8. C. A. Soeters, Schoonhoven	87
9. G. van Vliet, Capelle o. d. IJssel	87
10. H. van IJzendoorn, idem	86
11. G. Nap, Waarder	86
12. R. Brand, Boskoop	84
13. M. Cinjee, Capelle o. d. IJssel	83
14. F. van der Wal, idem	83
15. G. P. Murk, Schoonhoven	82
16. D. van den Oever, Capelle o. d. IJssel	82
17. P. Sommer, idem	82
18. A. Slobbe, idem	81
19. Munnikhuizen, Lange Ruige Weide	81

De deelnemers in de Bekerklasse en klasse A schoten met scherpe patronen, per schutter een serie van 5.

Het hoogste aantal te behalen punten was 50.

De deelnemers in de klassen B, C en D schoten met marga patronen, per schutter 2 series van 5.

Het hoogste aantal te behalen punten was 100.

BARNEVELD.

Onder leiding van luitenant D. G. Sanders, van Terschuur, heeft de Landstormcompagnie Barneveld Vrijdagavond een uitstekend geslaagde propaganda-bijeenkomst gehouden, die door vele belangstellenden, onder wie zich ook enkele dames bevonden, werd bijgewoond. Behalve door genoemden luitenant Sanders, werd ook nog het woord gevoerd door luitenant D. Koudijs van hier, en den Eerw. heer Kapelaan, te Achterveld.

NUNSPEET.

Op Zaterdag 13 Sept. werden de schietoefeningen met een wedstrijd gesloten. Door de afwezigheid van trouwe schutters die door werkzaamheden buiten de gemeente vertoeven en enkelen die zich voor herhalingsoefeningen bij hun regiment hadden gevoegd, was de deelname niet zoo groot als verwacht was.

De wedstrijd werd onder begunstiging van goed weer gehouden en had de volgende uitslag:

1e prijs A. v. d. Brink	91 punten
2e „ L. Braamburg	85 „
3e „ H. Hamer	83 „
4e „ H. Hapster	83 „
5e „ P. Waterweg	79 „
6e „ J. Knoef	78 „
7e „ J. v. d. Haef	72 „
8e „ H. Ph. Pos	67 „

Enkele volgende schutters ontvingen een troostprijs. De winnaars van den Tabawedstrijd wordt hiervan wel persoonlijk kennis gegeven.

Aan de leden wordt vervolgens meegedeeld, dat op Donderdag 16 October a.s. de winteroefeningen zullen aanvangen. Er zal getracht worden dan geregeld te kunnen schieten met buks en cylindergeweer. Help door trouwe opkomst deze plannen met succes belooft. De kosten zijn heel gering en voor niemand een bezwaar.

Er zijn nog leden die geen bijdrage opgaven voor het orgaan, en waarvan ik wel iets verwachtte. Stel mijne verwachtingen niet teleur en geef even op, hoeveel ik voor u noteeren mag. Met weinig moeite kan zulks met de schietavond op 16 Oct. in het Vereenigingslokaal (bij Vedder).

De plaatselijke leider,
L. BRAAMBURG.

Nunspeet, 13-9-'24.

DEDEMSVAART.

Zaterdag 16 Aug. werd alhier de plaatselijke schietwedstrijd gehouden. Als prijzen waren beschikbaar gesteld onderscheidene kunstvoorwerpen, welke Zaterdag 23 Aug. met een toepasselijk woord door den heer Bruggeman, secretaris van het Twentsch Verband werden uitgereikt.

STAD HARDENBERG, HEEMSE en MARIENBERG.

Zaterdag 6 Sept. j.l. begunstigd door het schone weder, werden in de z.g. Rheezerbelt de plaatselijke schietwedstrijden gehouden. Van de plaatselijke commissies waren o.m. tegenwoordig de Edelachtbare Heeren Burgemeesters der gemeenten Stad en Ambt Hardenberg. Hoogst aantal punten werd behaald door den comdt. sectie Heemse, den heer Weitekamp, welke 97 punten behaalde. Voorwaar een mooie prestatie. De wedstrijd werd opgeluisterd door muziek. Pl.m. 60 leden namen aan den wedstrijd deel.

KOEKANGE (Dr.).

Door het vertrekken van den heer J. Reinds werd tot voorzitter van de afd. Bijz. Vrijw. Landstorm benoemd de heer A. G. Dekker. Schietwedstrijd. Op de schietwedstrijd van de Bijz. Vrijw. Landstorm werden de volgende punten geschoten: A. G. Dekker 82 punten; J. H. Dolsma 77 p.; D. Krabbe 76 p.; J. Zoer 78 p.; L. Doorn 76 p.

De Friesche Schietwedstrijd.

Zaterdag 27 September hadden de schietwedstrijden van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm in Friesland op de gemeentelijke schietbaan te Leeuwarden plaats.

Niet minder dan 28 afdelingen, vertegenwoordigd door een 5-tal schutters, namen aan

de wedstrijden deel. Er werd geschoten met scherp op 100 M. en met Marga-patronen op 20 M. afstand. Telling 1—10.

De majoor L. Schutte, aangewezen Commandant van het Friesch Verband, loste 's ochtends 9 uur het eerste schot.

De voorzitter van de Nationale Landstormcommissie, de heer L. F. Duymaer van Twist, de generaal-majoor G. W. Fris, inspecteur van den vrijwilligen landstorm, de heer J. R. Snoeck Henkemans, lid der Nat. Landstormcommissie en de Secretaris, de 1e luitenant G. F. Boulogne, woonden van 12 uur af de wedstrijden bij.

LANDDAG VAN DEN BIJZONDEREN VRIJWILLIGEN LANDSTORM. (Verband West-Brabant) te Oudenbosch op 6 September 1924.

Dertig Afdelingen defileren voor Zijne Exoellentie den Minister van Oorlog.

Voorts waren op de baan aanwezig de heeren S. Dijkstra, secretaris van het Friesch Nationaal Landstormcomité, jhr. mr. J. M. van Beyma, burgemeester van Leeuwarden; mr. D. van Welden, baron Rengers, kapitein-commandant der Motor-afdeling; A. S. S. van Alphen, 1e luitenant, districts-commandant der Kon. marchaussees; L. Hofman, res 1e luitenant bij den vrijw. landstorm; mr. C. H. Baale, commandant der burgerwacht te Lemmer; het dagelijksch bestuur van den Frieschen Scherp-schuttersbond, en, last not least, onze propagandist, de heer L. Heukels.

Berichten van verhindering waren ingekomen van de heeren mr. J. J. Croles, voorzitter van het Friesch Nationaal Landstormcomité, mr. P. A. V. baron van Harinxma thoe Slooten, commissaris der Koningin en J. de Jong, res-kapitein te IJlst.

Tweemaal werden de wedstrijden een oogenblik onderbroken. De eerste maal voor het nemen van een photo. We kunnen vermelden, dat deze kiek uitstekend is geslaagd. Friesche vrijwilligers, die een aandelen van onzen provincialen wedstrijd in den vorm van een mooie photo met breede passe-partout wenschen, kunnen voor f 2 terecht bij L. P. de Jong, Gijsbert Japixstraat 94, Leeuwarden.

De tweede maal schaarden ongeveer 200 bijzondere vrijwilligers zich om den Voorzitter der Nat. Landstormcommissie. Hij begon zich af te vragen, wat de oorzaak kan zijn, dat men in zulk een grooten getale was opgekomen. Hij meende het in de eerste plaats hierin te zoeken, dat wij, Nederlanders, zooveel geestelijke goederen bezitten, die wij niet gaarne afstaan. Bovendien willen wij alles opofferen voor het hoofd van onzen Staat, onze geëerbiedigde Koningin.

Spreeker bracht ons terug naar de Novemberdagen van '18, dankt het Friesch-Nationaal-Landstormcomité voor de groote moeite, die het zich had getroost, en roemde de leiding van den Voorzitter.

Tenslotte herinnerde spreker aan de prachtig uitgevoerde gedenkplaat, ter herinnering aan het Huldeblijk Hare Majesteit eerbiediglijk

aangeboden door den Bijzonderen Vrijw. Landstorm op 6 September 1923. Deze plaat zal binnenkort den Bijzonderen Vrijwilligers worden aangeboden.

Met een driewerf hoera op de Koningin sloot spreker zijn toespraak.

In welgekozen woorden dankte onze propagandist, de heer L. Heukels den heer Duymaer van Twist voor de moeite en opofferingen, die deze zich had getroost om met generaal Fris en de andere heeren naar hier te komen. Dit was een blijk, dat ook onze „voormannen" meeleefden. Spreker gaf de verzekering, dat men — mocht het noodig zijn — op onze Friesche

Dokkum 379 (K. Vellinga 89), z. m. nat. landstorm, 8. Opsterland 378 (D. Algra te Tijnje 84), b. m. nat. landstorm, 9. Menaldumadeel 366 (J. Bakker 80), b. m. firma C. W. Bolman: Voorts waren de hoogste korpschutters van Anjum 339 (H. Iedema 85), Wijnbriteradeel 328 (Bloemhof te Scharnegoutum 80), Ooststellingwerf 327 (Jarings te Appelscha 83), Achtkarspelen 302 (J. Mulder te Twijzel 76), Ferwerderadeel (J. Veldema te Blija 75), Rauwerderhem (J. Beekma 86), Woudsend (J. Stienstra 88).

Korpswedstrijd marga: 1. Doniawerstal 405 (H. M. Rekker 89), z. m. Koningin-Moeder, 2. Leeuwarderadeel 399 (A. W. Jongbloed 87), v. z. m. van majoor L. Schutte en res. 1e luit. L. Hofman, 3. Gaasterland 397 (P. Peterson 84), z. m. burgemeester d'Aumale van Hardenbroek te Doniawerstal, 4. Tietjerksteradeel 392 (O. de Vries 84), z. m. firma C. W. Bolman, 5. Oenkerk 368 (G. P. v. d. Veen 84), z. m. burgemeester Pothaar te Harlingen, 6. Baarderadeel 356 (G. Faber 84), v. z. m. nat. landstormcomité, 7. Achtkarspelen 337 (J. Kraak 75), z. m. idem, 8. Wijnbriteradeel 319 (G. Smits 79), b. m. idem.

Voorts waren de hoogste korpschutters van Franeker (v. Dijk 80) en van Haskerland (F. ten Hoor 78).

De tusschen haakjes geplaatste namen zijn de hoogste korpschutters.

Uitslag personeele Wedstrijd 100 M.

Houding: liggerde of knielende vrije hand.

1e prijs: J. Grondstra, Leeuwarden, met 48 punten. 2e prijs: W. Grondstra, Leeuwarden, met 48 punten. 3e prijs: J. Sipskema, Hijaard, met 48 punten. 4e prijs: S. Pars, Arum, met 46 punten. 5e prijs: J. Pars, Leeuwarden, met 46 punten. 6e prijs: H. Schilstra, Woudsend, met 46 punten. 7e prijs: T. de Jong, Leeuwarden, met 46 punten. 8e en 9e prijs: T. Dijkstra, Dokkum en D. Algra, Tijnje, ieder met 44 punten. 10e, 11e en 12e prijs: W. Westra, Anjum, van Wageningen, Dokkum en R. v. d. Wal, Drachten ieder met 44 punten. 13e prijs: Y. A. Strikwerda, Waaxens, met 44 punten. 14e en 15e prijs: J. Bakker, Engelum, en J. Brandsma, Drachten ieder met 44 punten. 16e prijs: E. Jongstra, Leeuwarden, met 44 punten. 17e prijs: Vellinga Dokkum, met 44 punten. 18e en 19e prijs: H. Idema, Anjum, en K. Drexhage, Leeuwarden, ieder met 43 punten. 20e prijs: Jongstra, Heeg, met 43 punten. 21e prijs: G. Dik, Leeuwarden, met 43 punten. 22e prijs: J. M. de Vries, Ee, met 43 punten. 23e en 24e prijs: Jarings, Appelscha en Jacobi, Nijega, ieder met 42 punten. 25e prijs: Altenburg, Tirns, met 42 punten. 26e en 27e prijs: J. Beetsma, Sijbrandaburen en v. d. Mossel, Ee, ieder met 42 punten. 28e prijs: P. H. v. d. Werf, Drachten, met 41 punten. 29e, 30e, 31e en 32e prijs: T. Veldstra, Blija, K. Miedema, Boxum, A. Bouma, Scharnegoutum en Hoeksma, Drachten, ieder met 41 punten. 33e prijs: T. de Jong, Anjum, met 41 punten. 34e prijs: Fonck, Heerenveen, met 41 punten. 35e, 36e, 37e en 38e prijs: A. de Boer, Burgwerd, G. de Wit, Heerenveen, W. Mulder, Leeuwarden en Loodsma, Heerenveen, ieder met 40 punten.

Uitslag personeele wedstrijd Margabaan.

1e prijs: Z. H. Rijpkema, Scharsterburg, met 47 punten. 2e prijs: D. Lont, St. Anna Parochie, met 45 punten. 3e 4e en 5e prijs: S. Bakker, St. Nicolaasga, T. de Jong, Boxum, F. ten Hoor Joure, ieder met 44 punten. 6e, 7e, 8e, 9e 10e, 11e, 12e, 13e en 14e prijs: Agricola, St. Nicolaasga H. M. Rekker, St. Nicolaasga, Benedictus, St. Nicolaasga, L. Runia, Leeuwarden, M. Reitsma, Stiens, R. Kuiken, Garijp, A. W. Jongbloed, Wijngaard G. Faber, Hijaard, Machiel, Ee, ieder met 43 punten. 15e, 16e, 17e, 18e, 19e, 20e, 21e en 22e prijs: J. K. Hoogma, Hijaard S. de Jong Balk, Van der Veen, Oenkerk, Y. Bakker, Franeker, C. v. d. Zweep, Wijngaard, A. v. d. Veer, Leeuwarden, Strikwerda, Waaxens, G. Smits, Oppenhuizen, ieder met 42 punten. 23e, 24e, 25e, 26e en 27e prijs: M. Salverda, Leeuwarden, Nijhuis, Garijp, O. de Vries, Garijp, H. M. Gijssen, Gaasterland, Stelwagen, Garijp, ieder met 41 punten. 28e, 29e en 30e prijs: Peterson, Gaasterland, W. Roorda, Wijngaard, Deelstra, Oenkerk, ieder met 40 punten. 31e en 32e prijs: Soetinga, Oppenhuizen, J. S. de Vries, Gaasterland ieder met 39 punten.

Korpswedstrijden voor Officieren. Stelling van Amsterdam.

Op 27 en 29 September vond te Amsterdam de jaarlijksche korpschietwedstrijd plaats voor de officieren van den B. V. L. in de Stelling van Amsterdam.

Een 28 tal prijzen waren beschikbaar gesteld, waaronder een portret van H. M. de Koningin in goudlijst, de nieuwe gedenkplaat 1924 in zeer fraaie goudomlijsting, drie bezardkompassen, stafkaarten, militaire boekwerken (jaargangen Mavors enz.) verschillende kunstvoorwerpen en een drie-

tal medailles uitgelooft door de Nationale Landstorm Commissie.

Voor dezen wedstrijd bleek groote belangstelling te bestaan.

De rozenprijs werd behaald door den luitenant H. Maan (9 rozen in tien schoten).

De Korpscommandant reikte met eenige hartelijke woorden de prijzen aan de winnaars uit.

Na afloop vond een bespreking plaats inzake de organisatie van het Landstormkorps en werd uit de officieren een commissie benoemd bestaande uit de heeren Res. Kapitein D. J. Huizinga, Res. Luitenant H. L. Benno, J. F. Kiel, J. Sonneveldt en J. E. van Nic, aan welke commissie werd opgedragen in overleg met den Res. Kapitein K. L. Schell een schietplan te ontwerpen voor het jaar 1925.

KROMMENIE.

De schietwedstrijd van de Afdeling heeft weer een gezellig verloop gehad. De deelname was goed. Er hadden den eersten avond 35 en den tweeden avond 30 vrijwilligers gehoor gegeven aan den oproep.

Er werd best geschoten. 14 prijzen en 2 troostprijzen werden gewonnen als volgt: 1e prijs 98 punten, 2e 98 punten, 3e 97 punten, 4e 5e, 6e en 7e met 96 punten, 8e, 9e, 10e en 11e met 95 punten, 12e, 13e en 14e met 93 punten en de twee troostprijzen met 92 punten.

De Plaatselijke Commissie is tevreden, maar hoopt toch, dat de deelname steeds grooter zal mogen worden.

MUIDEN.

De Afdeling Muiden van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm hield Zaterdag 13 Sept. haar eersten najaarswedstrijd op het Kazernerrein te Muiden. De voor dezen wedstrijd beschikbare prijzen werden behaald door de heeren: A. Ebbelaar, 1e prijs met 47 punten; G. F. Ruiter, 2e prijs met 46 p.; C. Norren, 3e prijs met 43 p.; F. Dros, 4e prijs met 42 p.; P. Helder, 5e prijs met 41 p.; J. Beukeboom, 6e prijs met 40 p.; G. van Trigt, 7e prijs met 39 punten en na afloop van den wedstrijd door den secretaris der Gewestelijke Commissie uitgereikt.

RIJEN (Br.).

Op 6 en 7 Sept. j.l. werd door de afd. Rijen van den Bijz. Vrijw. Landstorm den grooten plaatselijken schietwedstrijd gehouden, die, dank zij het gunstige weer, druk bezocht werd. Een vijftigtal leden deden daaraan mee.

De vergadering met prijsuitreiking, had plaats op Donderdag 11 Sept. d.v. in het hotel van Ant. Nooten. De prijzen, welke bestonden uit luxe en huishoudelijke artikelen, vielen bij de landstormers zeer in den smaak.

KAMPEN.

Tot slot van den dezen zomer gehouden schietcursus werd Zaterdag alhier op de schietbaan bij den Zandberg een kringwedstrijd gehouden (baan 100 M.) vanwege den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm. Aan dezen wedstrijd namen deel de afdelingen Kampen, Nijsselmuide, Wilsun, Zwolle en Zwollerkerpspel alsmede de afdelingen Zwolle van den motor-, spoor- en vaartuigdienst.

De wedstrijden werden gehouden volgens Zwitsers systeem. Uit elke afdeling had zich een groep van 5 personen gevormd, terwijl door ieder 5 schoten werden gedaan zodat het maximum-aantal punten 250 bedroeg.

De uitslag van dezen groepswedstrijd was: 1ste prijs groep Zwolle: (B. Verstraete, P. Kapteijn, Beekman, W. v. Leusen, De Bruins) met 193 punten, hoogste schutter B. Verstraete met 46 punten, die een groot verguld zilveren medaille ontving en de overigen elk een dito klein.

2de prijs, groep Zwolle van den motordienst (A. Zijlstra, Baron van Haersolte, W. Sanders, v. Eijck, Winkelman) met 182 punten, hoogste schutter A. Zijlstra met 45 punten die een groot zilveren medaille ontving en de overigen elk een dito klein.

3de prijs, groep Kampen (P. Wezenberg, W. Klop, de Kleine, v. d. Haar, J. F. Sollie) met 163 punten, hoogste schutter P. Wezenberg met 41 punten, die een groot bronzen medaille ontving en de overigen elk een dito klein.

De uitslag van den personeelen wedstrijd (maximum aantal punten 50) was:

1ste prijs, B. Verstraete te Zwolle met 46 punten; 2de prijs A. Zijlstra te Zwolle (motordienst) met 45 punten; 3de prijs B. G. A. L. Baron van Haersolte te Zwolle (motordienst) met 43 punten; 4de prijs P. Wezenberg te Nijsselmuide met 41 punten; 5de prijs G. Koekkoek te Kampen met 41 punten; 6de prijs W. v. Leusen te Zwollerkerpspel met 41 punten;

7de prijs L. Bosch te Kampen met 41 punten en 8ste prijs P. Kapteijn te Zwolle met 41 punten.

De wedstrijd Zwolle-Kampen werd gewonnen door B. G. A. L. Baron van Haersolte te Zwolle met 46 punten.

Bij het 12e patronenvuur (maximum 20 punten) werd winnaar P. Wezenberg te Kampen met 20 punten. Een extra-prijs, welke door Baron van Haersolte was beschikbaar gesteld voor den besten schutter uit de afdeling Zwolle van den motordienst werd behaald door A. Zijlstra met 45 punten.

De prijzen werden na afloop der wedstrijden met een toepasselijke toespraak door den heer W. de Vries te Kampen als lid der plaatselijke commissie aldaar uitgereikt Baron van Haersolte bracht een woord van hulde en dank aan den reserve 1sten luitenant H. D. v. d. Kouwe te Zwolle voor de eminente wijze, waarop hij den schietcursus en den wedstrijd heeft geleid.

HAARLEM.

Op Zaterdag 13 en Donderdag 18 Sept. hield de afdeling Haarlem op de schietbanen te Overveen haar schietwedstrijden. De opkomst was goed en er heerschte een opgewekte stemming. De wedstrijden hadden een vlot verloop.

De voorloopige uitslagen zijn als volgt: W. J. M. Franssen 990; A. H. F. den Baas 87; A. A. van Riet 85; C. Boerssee 84; L. Reinders 81; H. van Asten 79; J. van der Linden 77; C. F. van der Molen 76; J. J. A. van Roon 73; J. Seays 72; J. J. Verzijlbergen 69; A. Hoogeboom 68; J. A. Olthoff 67; D. van Rijn 66; M. Th. Hulsbosch 65; O. D. van der Gronden 64; J. van Alphen 62; L. B. Elferink 60; W. van Krimpen 56; M. J. Absil 56 en A. J. A. van Kleef 53 punten.

De prijsuitreiking zal plaats hebben op een in October te houden feestavond.

ROLPRENT.

I. Landdag te Oudenbosch.

Eenigen tijd na 'n groote gebeurtenis zien we in 'n bioscoop de voornaamste bijzonderheden ervan voorbij flitsen.

Deze rubriek wil nu en dan de indrukken van wetenswaardige landstorm-herinneringen geven.

Zonder twijfel was de Oudenbossche landdag wel een zoodanige, die 1½ maand later nog eens 'n nabetrachting mag hebben.

We waren er heen gegaan met vele en mooie mobilisatie-herinneringen. In dien nimmer-te-vergeten tijd lag te Oudenbosch een divisie-staf en er omheen, vanaf de Moerdijksche spoorwegbrug tot diep in de drie Brabantsche kronkelgrenzen, draaiden om de maand de veldbataljons rond, als wilde de generaal ons oefenen in de volksverhuizingkunde.

Toen 'k er acht jaar na dat nomadenleven hiëntoog, dacht ik er 'n zeer stil en geïsoleerd stadje te vinden, waar wij eens wat verkeer en vertier hadden gebracht. Buiten de kerk, de kostschool en de kweekerijen, betekende Oudenbosch in onze verbeelding niets meer dan 'n uitgestorven gemeente, tanend op vroegere glorie.

En zie!... We zagen een frisch en fleurig plaatsje, in vollen zomerschen zonneschijn, huis aan huis gevlagd, opgeschilderd en bijgekalkt, en met 'n ons-welwillend-gestemde burgerij, die met oranje getooid was. 't Viel danig mee! We konden ook merken, dat wij niet alleen herinneringen hadden opgerakeld, maar dat ook Oudenbosch de „glorie militaire" uit de oude doos had gehaald en de Oudenbosschenaren hun beste-beentje hadden voorgezet.

'k Heb 't dien dag ook nog anders, nog gemoedlijker en nog typeerder hooren uitdrukken. 't Gebeurde tijdens de receptie op 't gemeentehuis. De Burgemeester, en de Minister van Oorlog hadden gesproken. De kolonel Duymaer van Twist, die de punt over de Moerdijk gemist had, ontbrak nog...

We hadden juist de kelken met eerewijn in de hand, toen de deur opensprong en de kolonel binnenstapte, ons op 'n rijken morgendronk betrapte en niet nalaten kon te zeggen: „nou, nou dat is 'n goeie boel hier"... En inderdaad dat was 't! De gemeente Oudenbosch weet te ontvangen: 't was af' en 't blijft iemand lang „bij"! ... 't Défilé klopte als was 't een ingestudeerde revue. En toch was 't maar een doodgewone improvisatie! 'k Heb dit jaar 'n parade gezien en hem geprezen, die dit jaarlijksche militaire schouwspel weer in eere hersteld heeft. Er zit veel goeds in! Maar de vrijwilligers van het Westbrabantsche Verband, de mannen met de baarden, dééls in uniform, dééls in hun burgerpak

met oranjeband, defileerden beter dan op die parade. Er zat nog flair en fut in hun oud-gemobiliseerde beengewrichten. Ook tintelde er 'n lichtvonk in hun blik, toen ze afdeelingsgewijze 't hoofd-rechts wendden. Als er geen of weinig zielkundig contact bij dat „hoofd-rechts-wenden" bestaat tusschen de defileerenden en dengene, waarvoor dit geschiedt, dan beantwoordt dat voorbijtrekken niet ten volle aan zijn bedoeling. Dan is 't uit den aard der zaak alleen iets... machinaals. In Oudenbosch bestond dat contact. Er leefde iets in die oogen, er daverde iets in dien stap... Alleen beklagde 'k inwendig dien troep, toen 'k hen „hoorde" voorbijmarcheeren, met dien steenklank uit de keien en dat geklap der voetzolen. Ook ik heb vaak op die keien en in die straat moeten defileren, want de divisiestaf lag tegenover het gemeentehuis, en 'k herinner mij als gevolg van die plechtigheid altijd... voetblaren en eksterogen bij den troep!

Dat défilé wekte ook andere herinneringen op. 'k Las op de draagborden de namen der afdelingen en daaronder die van dorpen, die ik even precies ken als de lijnen in m'n handpalm en de straatjes van oud-Maastricht.

Daar trokken o.a. voorbij: Standaardbuiten, Effen, Princenhage, Hoeven, Ginneken, Zevenbergen, Hooge-Zwaluwe, Moerdijk, Sint Willebrord, Zundert, Teteringen, den Hout. 'k Ken alle slaapgelegenheden dier dorpen als daar zijn: zolders, stallen, opkamertjes, bedsteden, wijders vele smederyen, pastorieën en een aantal herbergen, die af en toe eens meester ontruimd, gelucht en „gericht" worden. Maar de gemobiliseerden kende 'k nog niet, die zaten in dien nomaden-tijd in andere regimenten en zwierven in andere regionen des vaderlands. Nu leerde 'k ze kennen. Kordate kerels zijn 't en houwdagens... als 't moet"! Was 't wonder, dat de Minister van Oorlog ze met welgevallen tijdens dat defileren bekeek?

's Middags heb, 'k rondgedrenteld op 't landdag-terrein, 'n groen en sappig weiland, aangekleed met heldere legertenten en versierd met oranje-wimpels. Er werd geschoten, geloopt, gesprongen, geworpen, muziek-gemaakt, naar de lucht getuurd om vliegers te ontdekken en vooral nieuwe kennissen gemaakt en oude banden hartelijk hernieuwd.

Dr. Deckers bracht er de belangstelling van 't platteland voor den bijzonderen landstorm naar voren. Zelf zoon van 't Brabantsche vond hij er 'n dankbaar en toegewijd gehoor! Er zat iets-stoers... iets wat bij dien landdag hoorde in zijn forse figuur, die op 't spreekgestoelte fel afstak tegen de blauwe lucht.

Toen 'k tegen half zes wegwandelde met herboren mobilisatie-herinneringen en vele nieuwe van deze „echten" landdag, bekeek 'k nog even de hooge gekoepelde basiliek met hare voorname blauwe bedaking. Majestueus beheerscht zij 't stadje en 't effen landschap. Toen begreep 'k waarom de Westbrabanders hun landdag-terrein in de schaduwen van dat hooge; heilige Huis gekozen hadden. Immers ook 't bestaansrecht daarvan verdedigen zij door hun Westbrabantsch verband.

* * *

Tot slot nog dit. Vaar gebeurt 't, dat ná zoo 'n drukken dag degenen vergeten worden, die als stille en openbare krachten medewerkten. 't Deed daarom goed de namen van hen in 't vorige landstormblad te kunnen lezen. Anders had ik ze hier moeten vermelden. Eén hunner, de motor, noem ik als laatste woord van deze rolprent, den pastoor met zijn warmvoelend landstorm-hart, verscholen in een ver grendorp, van Genk.

GRAAFLAND.

Verband Gouda.

Onder begunstiging van mooi weer had op Zaterdag 13 September de verbandwedstrijd van het Landstormverband Gouda plaats. Daar door de aanhoudende regens der laatste weken het schietterrein aan den Rotterdam-schen dijk zeer slecht bruikbaar was, waren de wedstrijden verplaatst naar het kazernerrein, alleen het schieten met scherp moest noodzakelijkerwijze op de schietbaan geschieden. Toen om ruim half twee de voorzitter v. de Gewestelijke Landstorm Commissie, de heer H. N. Valckenier de Greeve den verbandwedstrijd opende; waren reeds verschillende autoriteiten op het terrein aanwezig. Spreker heet allen hartelijk welkom en spreekt zijn groote voldoening uit over het feit, dat ook weder dit jaar het kazerner-terrein zoo bereidwillig werd beschikbaar gesteld. Daarna

schetste hij in enkele trekken den vooruitgang van het verband, wees op de voortdurende toename van het aantal vrijwilligers, op het nauwere contact tusschen de commissie-leden en hunne afdelingen, op het jaarlijks grooter worden van de deelname aan den verbandwedstrijd en ook op het feit, dat verschillende particuliere personen meer belang gaan stellen in ons instituut. Spreker bracht dank aan deze personen en ook aan meerdere gemeentebesturen in ons verband, die door hun geldelijke bijdrage ons in staat hadden gesteld dezen dag te organiseren. Dank bracht spreker ook aan hen, die prijzen hadden beschikbaar gesteld, speciaal aan de Plateelbakkerij „Zuid-Holland". Tenslotte werd gewezen op het groote nut van het landstormblad, dat dit jaar werd uitgegeven en na aan allen veel succes te hebben toegewenscht, verklaarde hij dezen wedstrijd voor geopend.

Dank zij de goede regeling door de verschillende jurys getroffen had alles een prettig en vlot verloop. Gedurende de wedstrijden kwamen op het terrein de voorzitter van de Nationale Landstorm Commissie, de heer L. F. Duymaer van Twist en zijn secretaris, de res. 1e luitenant G. F. Boulogne.

Behalve vele mooie prijzen was voor den verbandwedstrijd een prachtige zilveren wisselbeker beschikbaar gesteld door de heeren Valckenier de Greeve en v. Willenswaard. Het winnen van dezen beker was zoo geregeld, dat reeds bij de plaatselijke schietoefeningen ieder schot zijn invloed had. Toen dan ook om ongeveer half zeven de jurys hun uitslagen inleverden, was de spanning onder de bekeerklasse zeer groot. Alvorens echter de uitreiking der prijzen plaats had hield de heer Duymaer van Twist de volgende toespraak.

Spreker begint met te wijzen op de steeds grootere opkomst op de verschillende bijeenkomsten van den Bijz. Vrijw. Landstorm. De redenen hiervan zijn, dat ons volk prijs stelt op zijn geestelijke goederen, het hoogste, wat een volk bezit. Mochten deze goederen gevaar lopen, dan weet spreker zeker, dat elk recht geaard vaderlander klaar staat om deze ten koste van alles te beschermen. Verder is ons volk met sterke banden verbonden aan het Oranje-Huis en niets zal in staat zijn ons ontrouw te doen worden aan dat Huis, waarmee wij zoo innig door de banden der Historie zijn verbonden. Ons volk stelt verder prijs op zijn vrijheid, er gebeure, wat gebeure, het zal verdedigen zijn vrijheid op vaderlandsche erve. De machtige beweging van den landstorm vindt dan ook zijn diepe kracht in deze gronden. De regeering stelt prijs op ons werk, de preventieve werking van ons instituut uitgaande, waarborgt orde en rust. Spreker brengt dan dank aan de commissieleden en de vrijwilligers, die door hun gestadig werken ons instituut tot een steeds vaster bolwerk maken tegen mogelijk gevaar. Laten wij daarop om op den eenmaal ingeslagen weg voortgaan in het belang van Vaderland en Vorstenhuis. Lang leve de Koningin. Daarna werd spontaan door de aanwezigen het Wilhelmus gezongen. Onmiddellijk hierna werd door den heer Straver namens de afdeling, Boskoop, aan den heer Valckenier de Greeve een bloemstuk aangeboden.

Deze sprak vervolgens het slotwoord. Hij bracht dank en hulde aan den heer Duymaer van Twist, de grondlegger van ons instituut, die steeds bereid is om ons mede te deelen van zijne rijke ervaringen, waarvan wij in ons verband profijt kunnen trekken. Hij bracht dank aan den luit. Boulogne, den hoofdredacteur van het landstormblad, aan den commandant van het landstormkorps Rotterdam en zijn adjudant luit. Pothast, aan den luit. van Mechelen en verder aan allen, die tot het welslagen van dezen dag hadden medegewerkt. Na allen nog eens flink opgewekt te hebben om op den ingeslagen weg voort te gaan, ging de voorzitter over tot de uitreiking der prijzen. De wisselbeker werd gewonnen door C. Jongebreur te Ouderkerk a. d. IJssel.

'n Telefontje.

Ons blad is gebouwd op de verwachting dat ieder naar vermogen bijdraagt in de kosten.

In die verwachting is het nummer van heden met 8 pagina's, verschenen om zoo veel mogelijk de mededeelingen omtrent de afdelingen te kunnen plaatsen.

Indien gij adverteert, vergeet ons orgaan niet. Uw geld is niet weg!

Meer dan honderd twintigduizend oogen zijn er maandelijks op gevestigd.

HARENCARSPEL-WEST.

Algemeene vergadering van de Vrijwillige Landstorm op Donderdag 6 Oct. in het Patroonsgebouw te Tintjehorn. Aanwezig 26 leden.

De burgemeester van Harencarspel, de Edelachtbare Heer Burger, voorz. Pl. L. S. Comm. opent de vergadering met een hartelijk welkom. Spr. wijst in een kort maar warm pleidooi op het groote nut onzer organisatie en wekt op tot algemeene medewerking.

Vervolgens geeft hij het woord aan de commandant ter toelichting van punt 2 van de agenda, de schietoefeningen. Deze verklaart met spijt vernomen te hebben, dat de nieuwe regeling zoo slecht begrepen is. Erkennende dat voor misverstand ook wel aanleiding bestond, verzekert hij de leden zijn volle medewerking voor het volgend jaar en uit den wensch dat de schietoef. weer even plezierig mogen slagen als dit jaar.

Vervolgens overgaande tot uitreiking van de prijzen voor den wedstrijd, werden de winnaars door de Burgemeester gefeliciteerd, terwijl den niet winnaars „een volgend jaar beter!” wordt voorgelaten.

Een woord van dank aan den heer Oolders, (die tot onzen spijt verhinderd was in ons midden te zijn) voor zijn bemoeiingen voor wedstrijd en fraaie prijzen is hier wel op zijn plaats.

Van de rondvraag werd door enkele leden gebruik gemaakt, door te vragen naar de portretlijsten. De secr. deelde meê dat deze spoedig verkrijgbaar zullen zijn. Hierna wordt de zeer geanimeerde vergadering met dank voor de medewerking door den voorzitter gesloten.

De Pl. leider,
D. BAKKER.

Werving in de garnizoenen.

NATIONALE VEREENIGING „PRO REGE”
BUREAU: AMSTELKADE 4 II.
AMSTERDAM.

De afdelingen van Pro Rege gelieven er op te letten, dat alle correspondentie voortaan gericht moet worden aan den Secretaris te Amsterdam. Daar is het bureau gevestigd. Ook voor de zaken van den Bijz. Vrijw. Landstorm (kwitantjes, formulieren, enz.)

Alleen voor het orgaan blijft het adres te Delft.

De Bijzondere Landstorm.

Bij het „afzwaaien” der lichte en bij de herhalingsoefeningen voeren de militaire afdelingen natuurlijk een flinke propaganda voor den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm. Lijsten worden ingewacht door het Bureau: Amstelkade 4, Amsterdam.

(Uit het orgaan Pro Rege).

R. K. Militairen-Vereeniging te Breda.

Bij de uitreiking der Diploma's op Dinsdag 2 September, bij welke gelegenheid de verjaardag van H. M. onze geëerbiedigde Koningin, feestelijk werd herdacht, werd door den Directeur eene Propaganda-rede gehouden tot toetreding van den Bijz. Vrijw. Landstorm. 83 Verlofgangers traden toe.

Zeeuwsch Nieuws.

Ons Zeeuwsch-Verband klimt langzaam maar zeker in ledental omhoog.

Maandag 1 en Dinsdag 2 September werd door den heer Laernoës, onzen Provinciaal Secretaris, resp. in het R. K. en Prot. Militairen Tehuis een propaganda-rede gehouden. Het resultaat was dat 50 nieuwe leden toetraden.

De beide vergaderingen werden bijgewoond door den Majoor A. M. Mol, den nieuw benoemden Commandant van het Zeeuwsch-Verband, wel een bewijs dat Z. H. E. G. evenals zijn voorganger veel voor de goede zaak voelt.

Ook de Pl. Leiders zitten niet stil, doch werven steeds nieuwe leden aan.

In het Zeeuwsch-Verband zijn thans 65 Afdelingen welke schieten; voor Zeeland lang niet weinig. Volgende jaar hopen we echter nog op meer. Goed voorbeeld, doet goed volgen.

Stoppelijk komt al heel flink uit den hoek met een reuzenschietwedstrijd, in samenwerking met de Burgerwacht aldaar. H. M. de Koningin schonk zelf voor dezen wedstrijd een prachtige zilveren medaille.

Als leider van de Afdeling Schore is afgetreden wegens verandering van woonplaats de heer C. G. van Boven en in zijne plaats is op voordracht van de Pl. Commissie benoemd de heer J. W. van Kogelenberg.

J. W. BOMMELJE.

Spoorwegdienst.

In verband met de opkomst onder de wapenen voor herhalingsoefeningen, ook voor hen, die inspectie moeten maken, wordt gewezen op het belang voor het spoorwegpersoneel om zich zoo mogelijk aan te sluiten bij het vrijwillige landstormkorps Spoorwegdienst. Het spoorwegpersoneel, dat geen principiele bezwaren heeft tegen het instituut van den landstorm, kan zich steeds overal en te allen tijde bij de V. L. S. aansluiten; dienstplichtigen onder het spoorwegpersoneel worden er opmerkzaam op gemaakt, dat zij, bij toetreding tot den landstorm, vrij zijn van herhalingsoefeningen en inspectien.

's-HERTOGENBOSCH.

Zaterdag j.l. had in de groote zaal van café Plaats Royaal de prijsuitdeeling plaats van den door bovenvermelde Landstormafdeeling gehouden schietwedstrijd.

Nadat de muziek de vergadering had geopend met 't spelen van het Wilhelmus, sprak de commandant der afdeeling de reserve 1e luitenant A. R. Rabou de aanwezigen toe.

Hij heette allen welkom doch speciaal den secretaris der gewestelijke Landstormcommissie den heer L. B. M. van Agt, die uitsluitend voor deze vergadering de reis naar 's-Hertogenbosch had gemaakt.

Spreeker schetste in 't kort de nieuwe opleving der Bossche afdeeling en bracht daarbij vooral dank aan den heer v. Agt, die steeds tot alle hulp bereid was, alsmede aan den heer A. v. Hoek die hem bij de technische kwesties met raad en daad ter zijde stond. Spreker sprak ten slotte de hoop uit, dat deze wedstrijd met prijsuitdeeling voor de niet opgekomen een spoorslag moege zijn, in 't vervolg trouw de oefening te volgen.

Daarna had de uitreiking der prijzen plaats, welke bij de winnaars zeer in den smaak vielen.

Na de prijsuitdeeling voerde de secretaris der gewestelijke Landstormcommissie de heer van Agt, uit Eindhoven het woord. Spreker feliciteerde de prijswinnaars. Steeds woonde spreker gaarne de vergaderingen der Bijz. Vrijw. Landstormafdeelingen bij, doch 't deed hem bijzonder genoegen hier aanwezig te kunnen zijn, daar dit 'n nieuwe oplevende afdeling betrof. Deze nieuwe opleving was volgens hem in 't bijzonder te danken aan den grooten ijver van den plaatselijken leider den reserve 1e luitenant A. B. Rabou, dien hij nog lang als plaatselijk leider aan 't hoofd der Bossche afdeeling hoopte te zien. (applaus).

Ook sprak hij er zijn leedwezen over uit, dat de leden van het Landstormkorps „Motor-dienst” zoo slecht vertegenwoordigd waren.

Hij hoopte op 'n volgende vergadering ook deze in grooter getale aanwezig te zien.

Nadat de herinneringsplaat, welke door de Nationale Landstormcommissie voor ieder lid beschikbaar is gesteld aan de vergadering was getoond, werd de gelegenheid geboden vragen te stellen, waarvan een dankbaar gebruik werd gemaakt.

Hierna werd deze geanimeerde vergadering met een dankwoord aan alle aanwezigen door den plaatselijken leider gesloten.

DEURNE.

Op 7 en 14 September werd een onderlinge schietwedstrijd gehouden voor den Bijz. Vrijw. Landstorm en Burgerwacht.

Door het godde weer was het er nog al druk en er werd hevig gekampt om een prijs te kunnen machtig worden.

De prijzen werden uitgedeeld in de zaal van den Boerenbond in het bijzijn van den Zeer-Eerwaarden Heer Meuwese, Pastoor van de St.-Josephparochie. De andere H.H. Geestelijken en de Edelachtb. Heer Burgemeester waren verhinderd.

We laten hier den uitslag volgen:

Korpsprijzen.

1e prijs J. v. d. Heuvel	51 punten
2e „ J. Fransens	50 „
3e „ J. Haldermans	49 „
4e „ H. v. Mierlo	47 „
5e „ Joost Martens	46 „
6e „ J. Verbakel	44 „
7e „ J. Berkers	44 „
8e „ J. v. d. Heijden	44 „
9e „ J. Kuunders	43 „
10e „ P. Kivits	43 „
11e „ W. Aarts	42 „
12e „ H. Aarts	42 „
13e „ M. Guffels	41 „
14e „ J. v. Moorsel	38 „
15e „ H. Brons	37 „

Personeele Landstorm.

1e prijs J. v. d. Heuvel	55 punten
2e „ H. Aarts	54 „
3e „ J. Martens	53 „
4e „ J. Haldermans	52 „
5e „ J. v. Kessel	51 „
6e „ P. Kivits	51 „

Personeele prijzen Burgerwacht-Landstorm.

1e prijs Th. v. Deursen	58 punten
2e „ J. Verbaarschot	54 „
3e „ G. Nelemans	54 „
4e „ J. v. Deursen	53 „
5e „ J. Haldermans	53 „
6e „ J. v. d. Heuvel	52 „
7e „ P. v. Griensven	52 „
8e „ H. v. Deursen	51 „

Alles in 5 schoten.

Hierna werden nog zes prijzen verloot onder de ongelukkige schutters.

1e prijs M. Bouwmans.

2e „ J. Vlemmings.

3e „ J. Meijberg.

4e „ A. Kivits.

5e „ J. Benjamins.

6e „ L. Althuizen.

De Wedstrijd had een gezellig verloop en ieder gelukkige winnaar dankte bij het in ontvangst nemen hartelijk voor zijn mooien prijs in de hoop een volgenden keer een hooger aantal punten te behalen.

K. TIKTAK'S

AMSTERDAM

GRONINGEN

THEE

KOFFIE

OPGERICHT IN 1870.

A. J. VAN DER MATTEN

(Reserve 1e Luit. V.L.S.)
ACCOUNTANT

Baronielaan 67 — BREDA — Telefoon 872

Inrichten en Contrôleeren der Boekhouding.
Behandeling van alle Belastingzaken.

GEBR. GREVENSTUK

Hof-Calligrafen en Teekenaars
Rokin 122, Amsterdam.

Speciaal adres voor het vervaardigen van Oorkonden ter herinnering aan jubilea, enz.; Ere-Diploma's voor Vereenigingen, Pracht-albums bij geschenken; Familiewapens en andere heraldische teekeningen

Naamlijsten, Regentlijsten, enz. enz.

STEENDRUKKERIJ

BOUDIER & CO

WALDORPSTR. 277 GRAVENHAGE TEL. H7791

MODERNE VERPAKKING

RECLAMEPLATEN — ETIQUETTES

VOUWDOOZEN

FATUM

Piet Heinplein 6 's-Gravenhage
Telefoon 33940

Ongevallenverzekering

Hotel Ter Burg - Beverwijk

CAFÉ RESTAURANT

Vlak aan het station.

Billijke prijzen — Aangenaam zijte

VREEMDE POSTZEGELS

tegen extra lage prijzen. Vraagt prijs, of zicthzending (vanaf 1/2 ct. per stuk, alsook betere soorten zeer voordelig).

Th. WITTENHORST - Stokkum (Geid).

HOTEL „DE ZALM”

MARKT GOUDA

CAFÉ-RESTAURANT

L. de Vries Hzn.

Brugstraat 7
GRONINGEN

Heeren- en
Jongheerenkleeding.

Uniformen
Rijbroeken

Landstormers

KOOPT UW
Sigaren - Sigaretten
Tabak en Pijpen
bij den Landstormer
J. DE WEGER
NIEUWE MARKT 17, GOUDA

PLAATST UW FAMILIE- EN
HANDELSADVERTENTIËN
IN DIT BLAD

EVERSHARP

vergezeld door de
WAHL PEN

Honderd malen
per dag hebt ge
ze noodig

De drukste zakenmensen noemen het Eversharp potlood het grootste zakenpotlood. — Volkomen terecht, maar dit geldt ook voor de Wahl Vulpen, de eerste in dit genre van geheel metaal. Ze bevat meer inkt dan andere merken. Ze kan niet barsten of breken. Eversharp potlood en Wahl Vulpen behoren beiden op uw lesse naar voor gebruik aanwezig te zijn.

Verkrijgbaar bij
alle Boekhandelaren en bij de
Importeurs:
BLIKMAN & SARTORIUS
AMSTERDAM

ANTON WEVER . SCHOOHVOEN

In gouden en zilveren werken.
MEDAILLES - KRANSEN - BEKERS, enz.

L. VAN LEER & Co.

19 Rustenburgerstraat 19
AMSTERDAM

Kleurendruk
CLICHÉ'S

Goldschmeding's

Piano's en
Am. Orgels

De hoogste onderscheidingen.
De laagste prijzen.

Eenige nieuwe en bespeelde
PIANO'S en ORGELS
VOOR SPOTPRIJZEN

Schoonmaken - Repareeren - Stemmen

DIRK v. BEEK

Bijzonder L. S. Vrijwilliger
Havenstraat 52, Woerden

Er is maar één Blue Band

Blue Band is het gesprek van den dag. Er is niemand, die niet weet, wat Blue Band is.

Geen wonder! Blue Bands kwaliteit staat als een paal boven water.

Blue Bands succes is alleen het gevolg van de bijzondere kwaliteit. Blue Bands kwaliteit blijft gegarandeerd dezelfde. Blue Bands succes zal daarom blijvend zijn.

Ge moogt probeeren, wat ge wilt, steeds zult ge weer op Blue Band terugkomen.

BLUE BAND

Versch gekarnd
Dertig cents per half pond

GEDENKPLAAT.

SPECIALE AANBIEDING:

Zendt mij Uw GEDENKPLATEN, en U ontvangt ze ingelijst en achter glas gezet terug:

met fraaie eiken-fineer-lijst met goudrand, 4 c.M. breed, handelswaarde f 6.—; bij 5 stuks à f 3.75, bij 10 stuks à f 3.50. Met zwaar vergulde lijst, 4 c.M. breed, handelswaarde f 6.50; bij 5 stuks à f 4.75, bij 10 stuks à f 4.50. - Onberispelijke afwerking.

Toezending na ontvangst van bedrag en Gedenkplaten.

Aanbevelend,

J. VEENEMAN, WEZ., Lid B.V.L.
HET LOO, bij Apeldoorn.

Accountantskantoor J. van 't Land

Prof. Rankestraat No. 1 - Telefoon 2837

GRONINGEN

Inrichten en Contrôleeren van Administraties

Behandeling van alle Belastingzaken

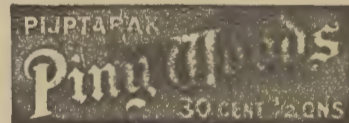
Contrôle van Gemeente- en Woningbouwadministraties

HET ADRES voor het **OVERSLAAN**
van alle Goederen en
Transport naar het geheele Noorden

in de havens Lemmer, Stavoren en Harlingen
met electrische lieren en geschoolde werkrachten.

R. VLIETSTRA - HARLINGEN

TELEFOON 100.

N.V. NEDERL. CAOUTCHOUC- EN
GUTTA-PERCHAFABRIEK

v.h. Bakker & Zoon

Ridderkerk

vervaardigt

Prijzen:

Buitenbanden

Kwaliteit A f 9.—

Kwaliteit B f 8.—

Binnenbanden f 2.80

per stuk

en verder alle rubber-artikelen
op Technisch Gebied

BAKKER'S BANDEN

HET LANDSTORMBLAD

ORGAAN TEN BEHOEVE VAN
DEN BIJZONDEREN VRIJWILLIGEN LANDSTORM
INSTITUUT TOT STEUN AAN HET WETTIG GEZAG.

ADMINISTRATIE EN REDACTIE: KONINGINNEGRACHT 50 'S-GRAVENHAGE.

ABONNEMENTSPRIJS
F. 1.50 PER JAAR.

LOSSE NUMMERS
15 CENT.

Uit de Historie.

*In 't verleden ligt het heden,
In het nu, wat worden zal.*

De Bijzondere Vrijwillige Landstorm staat pal voor het Wettig Gezag. Dat is zijn uitsluitend doel; daarvoor zorgen onze mannen, dat zij steeds strijdvaardig zijn, en handelen zij in den geest van onze Historie. Want wij, Nederlanders, zijn geen strijdlustig volk; maar de Geschiedenis heeft geleerd, dat wij — als 't er op aan kwam — steeds strijdvaardig waren, wanneer het ging om de handhaving onzer rechten, om de bescherming van onze vrijheid en onze onafhankelijkheid.

Reeds in den landsheerlijken tijd, toen het machtige Huis van Bourgondië alle Nederlandsche gewesten onder zijn scepter had vereenigd, behoorde de „heervairt” tot de persoonlijke verplichtingen van de poorters der opkomende steden, en wel op verbeurte van hun poortrecht.

Tot die „heervairt” konden alle mannen, boven 20 en beneden 60 jaar oud, worden opgeroepen door het wettig gezag, dat toenmaals in de steden door „het Gerecht” werd uitgeoefend. Meestal koos het Gerecht „de scutten en wapentuers”, die dienst zouden doen onder daarvoor aangewezen „homans”.

„Wapentuers” waren poorters, gewapend met allerlei wapentuig: spiesen, lanssen, handbogen en zwaarden, en geharnast op allerlei wijzen. De zoogenaamde „scutten” vormden een vast corps, waartoe manschappen van stadswege uit de poorters werden aangewezen en opgeleid. Zij vormden een gilde en hielden geregeld oefeningen (papagaaischieten); waarschijnlijk vormden zij reeds eerder vrijwillige vereenigingen.

Oorspronkelijk waren deze schutters gewapend met den zwaarderen voetboog, die echter allengs werd vervangen door den lichter handboog.

Wanneer de belangen van den Vorst dit vorderden, toog in den regel een deel der burgerij ten oorlog; doch werd de stad zelf door eenig gevaar van buiten bedreigd, dan was 't als in het lied „klokke Roeland”.

't Volk komt gewapend toegevoegen,
't Land is in nood!
Vrijheid of dood!
De gilden komen aangetogen.

Dan wapende zich heel de burgerij om hare „poort” onder de leiding van burgemeesters (oudtijds: poortmeesters) te verdedigen.

Omstreeks het begin der 15e eeuw kwamen de vuurwapenen in zwang; het eerst de z.g. coulevrines (waarvan het woord coulevrier = kolvenier). Al spoedig liet men dit schiettuig door gehuurde soldaten bedienen. En daarop volgden de pogingen der vorsten, het eerst van Karel den Stoute, om staande legers op te richten. Deze pogingen stuitten oorspronkelijk af

op den onwil der steden, die bevreesd waren daarmede door den Vorst te worden onderdrukt. Dat die vrees niet ongegrond was, heeft Philips II van Spanje onze voorouders aan den lijve doen voelen.

Maar ook, de tachtigjarige oorlog, en vooral het eerste tiental jaren van dien worstelstrijd voor onze vrijheid, heeft doen zien, welk een kracht er uitgaat van een weerbaar volk.

„Slaet opten trommele, van dirredomdeijne,
Slaet opten trommele van dirredomdoes.”

Zoo vangt het strijdlid aan, dat waarschijnlijk omstreeks 1566 werd vervaardigd, en zoo bij uitstek geschikt was om de hartstochten op te zweepen. Het waren de Geuzen, die Spanje's keurbenden wederstonden niet alleen, maar ook overwonnen. Die Geuzen zijn voor een gedeelte edellieden en militairen geweest, maar voor 't overige kooplieden van aanzien, poorters en kleine-stadsburgers, landslieden en boeren. En deze laatsten, zijn zoo talrijk geweest, dat Alva met een schijn van recht de Nederlanders als volk van boterkoopers kon aanduiden, die hij, uit de verte, zich voornam te gaan smoren in hun eigen melkvaten. Hoe dit den trotschen Kastiljaan moet zijn tegengevallen!

„Het was den Spanjaert groote spijte,
Dat zij kregen geen gehoor;
Zij achten de stad niet eene mijte
Eer zij daer quamen voor.
„Daer zijn niet in dan boeren”
Maakten zij malkander wijs.

(Beleg van Alkmaar).

Het waren de gewapende burgers van Haarlem, Leiden, Alkmaar, die zelve hun veste verdedigden tegen de Spaansche belegeraars; het waren gewapende burgers en boeren uit Westfriesland, die onder den Monnickendammer Burgemeester Cornelis Dirksz, den slag op de Zuyderzee wonnen, en den Spaanschen admiraal Bossu gevankelijk naar Hoorn voerden. Het waren de „houten pompen” der Westfriesche schepen, die het saluutschot losten voor Noordnederland's onafhankelijkheid!

Honderd jaar later. We schrijven 1672. Het land scheen reddeloos, Frankrijk, Engeland, Munster en Keulen deden de Geüniërde Provinciën gelijktijdig den oorlog aan; het volk was redeloos, het vermoordde zijn grootsten staatsman; de regering was radeloos, want alle verdedigingsmiddelen waren verwaarloosd; en het leger, dat onder Maurits en Frederik Hendrik tot elke krachtsinspanning in staat bleek, was geslonken tot 22000 man, waarvan ongeveer 13000 man, aan den IJssel gelègerd om het binnendringen van den vijand te beletten, spoedig werden afgesneden en gevangen genomen. Toen was er weer een Stadhouder uit het Oranjenhuis, Willem III, die, tot het snubt zijner

vaderen geroepen, zich aan het hoofd der verdediging stelde, en in de stelling Holland zoo krachtig weerstand bood, dat de Fransche generaals Turenne, Condé e.a., de beste legeraanvoerders, die de wereld toenmaals kende, daarvoor het hoofd stootten. Hoe was dit zonder leger mogelijk?

In de eerste plaats door de bezieling, die van den jongen Oranjevorst uitging, maar ook, en in niet minder mate, door de krachtige houding van het volk, vooral dat der groote steden. Toen de schandelijke vredesvoorwaarden van den Franschen Zonnekoning bekend werden, verklaarden de vertegenwoordigers van Amsterdam „dat hunne burgers zich liever op hunne wallen zouden laten in stukken kappen, om met die glorie na hunne dood nog te triomfeeren, dan aan te nemen een dienstbaarheid, welke zij nooit voorheen gekend hadden”, en de Rotterdammers „zich liever te willen doodvechten, dan op zulke schandelijke voorwaarden in te gaan”.

De schutterijen der Nederlandsche steden, vooral die van Amsterdam, waren de kern, waaromheen Willem III onder het vijandelijke vuur een leger vormde uit de recruten, die uit steden en dorpen toevloeden.

Wie zich een denkbeeld wil vormen van hetgeen toen is geschied, leze de boeiende historische roman „Sinjeur Semeijns”, waarin H. J. Schimmel een kleurrijk tafereel schetst van de groote moeilijkheden, die in dezen benarden tijd door moed en taaie volharding werden overwonnen.

Niet alleen echter de stelling Holland bleef door de krachtsinspanning van het Volk behouden. Hetzwakke Aardenburg werd door een handvol soldaten en een paar honderd burgers onder den dapperen vaandrig Beeckman met zoo goeden uitslag verdedigd, dat de vijand af moest trekken. In het Noorden waagden de Munsterschen en Keulschen het niet Friesland binnen te dringen, dat door Aylva met een kleine troepenmacht en zijne Friesche schutters in allerijl in staat van verdediging was gebracht door het opwerpen van aarden schansen aan de Zuidoostzijde.

En bekend is de verdediging van Groningen onder den wakkeren Rabenhout aan het hoofd van 4 à 5000 man, studenten en schutters inbegrepen, zoodat „Bommenberend” na een beleg van langer dan vijf weken, onverrichter zake, en op zijn beurt door de Staatschen vervolgd „huistoe” moest gaan.

Weer verandert het tooneel. Zwaar strukt de vuist van Napoleon op zijne onderdanen in de Nederlandsche departementen. Doffe moedeloosheid heeft zich van alle gewedenden meester gemaakt, algemeene droefenis heerscht er over de vernietiging der Nederlandsche regimenten, die aan de Mos-

*Eigen Edison
is goudwaard.*

kowa en de Beresina hebben getoond, dat Hollandsche jongens onder alle omstandigheden hun plicht doen, zelfs als zij daarbij ten onder gaan. En de conscriptie vergt steeds nieuwe offers, want Napoleon tracht in 1813 nog zich staande te houden, totdat in den volkenslag bij Leipzig de Fortuin hem den rug toekeert.

Toen was het, dat enkele voormannen (van Hoogendorp, van Limburg Stirum en van der Duijn van Maasdam) het voornemen opvatten en het plan uitvoerden, dat Nederland zich zelf van de Fransche overheersching zou bevrijden. Een hachelijk ondernemen.

Nog was ons land door de Franschen bezet; nog den 16 November dreigde Napoleon „dat hij eerder de dijken van ons land zou laten doorsteken en het aan den Oceaan prijsgeven, dan er afstand van doen”, en het Driemanschap kon niet anders steunen dan op zijn goed recht en op de gezindheid van de burgerij. En niet te vergeefs is op die moedige gezindheid een beroep gedaan. Het waren immers de schutterijen, hoe onvoldoende gewapend ook, die het meerendeel der Fransche garnizoenen verdreven, het waren boeren, gewapend met pieken en lanssen, die hier en daar vestingen insloten en in bedwang hielden, totdat meer geregelde troepen haar tot overgave dwongen. Het was het Volk in de wapenen, dat zich zelf bevrijdde om in den rei der volkeren weder een onafhankelijk bestaan te voeren. En heeft dat volk in 1815 niet getoond zijn vrijheid, zijn onafhankelijkheid waardig te zijn, toen het, weder aangvoerd door een Oranje, bij Quatre Bras een Fransche overmacht zoolang tegenhield, dat de overwinning van Waterloo mogelijk werd!

Wij, Nederlanders, zijn geen strijdlustig volk, we hebben dit meermalen getoond; we hebben in den laatsten wereldoorlog geen partij gekozen, maar we hebben bewezen, dat het ons ernst was met de handhaving van onze onzijdigheid. We hebben ook getoond, dat we prijs stellen op onze binnenlandsche vrede, dat we geen schenkende hand dulden aan onze staatsinstellingen, die gegroeid zijn uit het verleden, en zich steeds verder zullen ontwikkelen langs vreedzame banen, langs wettigen weg. Niet alleen voor Oranje, maar ook voor ons Volk geldt de spreuk: JE M'AINTIENDRAI! Daarvoor blijven wij strijdvaardig!

Broek in Waterland.

v. E.

Erkenning.

Mac Donald — de pas verslagen Britsche Minister-President — heeft tijdens zijn

korte regeerperiode de Russische Sovjet-regering de jure erkend.

Herriot, de Fransche Premier is hem daarin spoedig nagevolgd.

Dit beteekent allereerst, dat in de oogen van Engeland en Frankrijk, de bolsjewisten als de wettige regering over het Russische volk worden beschouwd.

Het is zeer de vraag, of het Russische volk, dat voor 99 1/2 % zucht onder de knoet van de Communisten met hun spionnenpolitie, voor die erkenning wel dankbaar zal zijn!

't Is zoo ongeveer als wanneer iemands buren verklaren, dat de dief, die zijn boeltje in bezit heeft genomen, nu ook de werkelijke eigenaar is geworden.

Socialisten en communisten, als 't geen broers zijn, dan is 't toch wel heel dicht in de familie.

Kinderlijk.

Toen ik nog een kind was, ontving ik eens een flinken tik van een mijner ouders, waaraan ik dezer dagen plotseling werd herinnerd.

De aanleiding tot dien tik was de volgende. Een stuk speelgoed was gevallen en het willende oprapen stootte ik mijn bol hardhandig aan den rand van de tafel.

Gevolg: kinderwoede, huilbui en tot wraak een nijdige slag tegen „die leelijke tafel!”

't Geen alles weer gevolgd werd door bovenbedoelden tik, plus een mondelinge terechtwijzing.

Aan dit kleine voorval dacht ik bij het lezen van het navolgende bericht uit het Eindhovensche Dagblad:

„Te Best en omstreken, waar de klompenindustrie, vrijwel de hoofdbron van bestaan vormt, heerscht ontevredenheid onder de klompenmakers; deze ontevredenheid wordt geweten aan de weigering van den minister van financiën, het Kamerlid Fleskens te steunen bij diens krachtige pogingen om het bestaande invoerrecht op buitenlandsche klompen, in plaats van het geheel op te heffen, matig te verhoogen en zoo de slechte bestaansvoorwaarden der klompenindustrie een weinig te verbeteren.

Naar men ons mededeelt, hebben verschillende klompenmakers uit protest hiertegen hun lidmaatschap van de Burgerwacht opgezegd.”

De Burgerwacht is een algemeen volksbelang, of zij is dit niet.

Daarom wie op een dergelijke wijze aan zijn ontevredenheid uiting geeft, en zijn boosheid koelt op een nationale zaak, doet precies als ik, toen ik nog een kind was. 't Welk ook geldt voor den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm.

Komt U binnen!

De Landstorm woont in een glazen huisje. Ieder kan en mag er inkijken. Voor het glas is geen gordijn.

In meer dan duizend plaatsen bevinden zich onze afdelingen, onze plaatselijke Commissiën. Daar worden openbare vergaderingen gehouden. In de dagbladen en in het Landstormblad komen rijkelijk veel verslagen voor omtrent het doen en laten van de landstormbeweging.

Vrij inzicht dus. Toch schijnt het glas niet helder genoeg te zijn.

Misschien is het te dik. Tenminste er zijn er nog die meenen, dat het bij den Landstorm nog niet zuinig genoeg toegaat.

Wellicht hebben dezen den schrik gekregen door persberichten van minder vriendschappelijke aard, welke omtrent den Landstorm onlangs zijn gelanceerd.

O.a in „de Telegraaf”. En in het blad van „Ons Belang”.

Doch zeer zeker is het, dat de bezwaarden geen kennis genomen hebben van den inhoud der totnogtoe verschenen no's van ons blad.

Want dan zouden zij gezien hebben, hoe de Landstormbeweging sedert lang in het duistere niet verzonken zou zijn, indien niet van particuliere zijde groote geldelijke offers voor ons instituut werden gebracht.

Want dan zouden zij gezien hebben, dat wat het Rijk ten koste legt aan den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, — die vijftigduizend leden telt en steeds aanwast, — nauwelijks voldoende is om er honderd bereden politieagenten op na te houden. Dan zouden zij wellicht ook een bereke-

ningetje gemaakt hebben, wat het blijvend gedeelte vroeger gekost heeft.

Als zij, die verontrust waren, dit hadden gedaan en zich dan nog bezwaard gevoelden, dan zouden wij gaarne ook de deur van ons glazen huis hebben opengezet met de uitnodiging: „Komt U binnen!”

Voorloopig hebben zij nog niet genoeg door onze ruiten gekeken.

LANDSTORMKORPS „DE MEIERIJ”

De bij het 11e reg. inf. benoemde majoor C. J. J. Kessler is belast met het bevel over het landstormkorps „de Meierij”.

Officieele Berichten.

Gerekend van 16 Oct. 1924 is benoemd bij het res.-personeel der landmacht bij den vrijwilligen landstorm, bij het vrijwillig landstormkorps Luchtwachtdienst, tot res. 1e luit. voor speciale diensten, de heer J. Bakker.

Bij Kon. besluit van 13 October is vergunning verleend tot het dragen van het ereteeken IIde klasse van het Roode Kruis van Oostenrijk aan den reserveeerste-luitenant, bestemd voor den dienst bij den vrijwilligen landstorm, C. M. Meyboom.

Landstormkorps Vaartuigendienst.

De heer A. Woestenburg te Enkhuizen, is benoemd tot Commandant van de afd. Enkhuizen van het Vrijwillig Landstormkorps Vaartuigendienst, in den rang van Adjudant-Onderofficier.

Tot commandant der afd. Kampen van het Vrijw. Landstormkorps (vaartuigendienst) is benoemd de heer G. Zeger de Haan.

CORONA-MODEL 1924
PRIJS IN KOFFER fl. 170.—
MET SCHRIFTELIJKE GARANTIE.
De SCHRIFTMACHINE voor
Kantoor, thuis en in het veld.
Importeurs RUYS HANDELSVEREENIGING
OVERAL VERKRIJGBAAR

Convocatiën.

L. S. K. „De IJssel” en „Veluwesch Verband”.

In de eerstvolgende weken zal worden vergaderd, o.a. tot het uitreiken van de Gedenkplaat:

te Olst: 25 November;
te Wijhe: 27 November;
te Zutphen: 9 December;
te Almen: 11 December;
te Brummen: 16 December;
te Raalte: 18 December;
te Ermelo: 2 December;
te Nunspeet: 4 December;
te Voorthuizen: 18 December.

Voor de Gewestelijke Commissie,
F. JALINK

L. S. K. „Veluwzoom”.

Vergaderingen te houden in het L. S. K. „Veluwzoom”: 20 November te Elst en 28 Nov. te Oosterbeek.

Voor de Gewestelijke Commissie,
W. VAN INGEN SCHOUTEN
Secretaris.

Overijssel en Gelderland.

Taba-Wedstrijd.

Hoe zit het met den Taba-Wedstrijd?

Deze vraag werd herhaaldelijk gedaan en onveranderlijk moest het antwoord luiden: Nog een poosje geduld, de uitslag kan nog niet worden vastgesteld.

Dat dit zoolang duurde, lag niet aan ons.

Telkens, wanneer schietstaten binnenkwamen, werden ze bijgewerkt, zoodat elk oogenblik de stand van den wedstrijd kon worden gecontroleerd.

Maar de schietstaten kwamen slecht binnen.

Het ongunstige weer is oorzaak, dat dit jaar onze schietoefeningen niet zoo geregeld verliepen als we gewoon zijn.

Was 't op den dag der schietoefening slecht weer, dan kwamen er weinig deelnemers, maar was het weer goed, dan moest er van den dagelijkschen arbeid zóóveel achterstand ingehaald worden, dat de tijd voor de oefening er niet af kon, en zoo was in den regel de opkomst, vooral ten plattelande niet groot.

Vele plaatselijke leiders stelden daarom den Plaatselijken Wedstrijd zoolang mogelijk uit en zoo konden we pas veel later dan gedacht was ons zetten aan het vaststellen van den einduitslag.

Zelfs nu, bijna half November, zijn nog niet alle uitslagen binnen, maar er nog langer op te wachten, gaat toch niet, zoodat, zeer tot onzen spijt, enkele overigens actieve afdelingen buiten mededinging moeten blijven.

En nu de prijzen.

Waren we verleden jaar zoo gelukkig, een aantal groote prijzen te kunnen aanbieden, w.o. een Burgers Heeren-rijwiol, dit jaar moeten de deelnemers zich met kleinere prijzen tevreden stellen. Daarentegen is het aantal prijzen veel grooter en kan dus aan meer deelnemers een prijs worden uitgereikt.

We ontvingen aan sigaren:

Van de N.V. „La Paz”, Sigarenfabrieken, 's-Hertogenbosch, 20 dozen van 10 sigaren.

Van „La Bolsa”, Kampen, 10 dozen „Comfort”.

Van Gebr. v. Schuppen, Veenendaal 5 dozen „Ritmeester”.

Van de „Gulden Vlies” Sigarenfabrieken, Tilburg, 100 doosjes „Chicos”.

Terwijl van de N.V. „Indiana” de toezegging van een bijdrage is ontvangen.

Aan tabak:

Van de firma Niemeyer, Groningen, 25 ponden; van de firma Louis Dobbelman, Rotterdam, 25 halve ponden; van de N.V. Vereenigde Sneeker Tabaksfabrieken v. d. Zandhuizen en Postma, Sneek, 25 pakjes van 100 gram, van de firma Van Rossem te Rotterdam 1 bronzen Poorters-medaille en 100 pakjes „Taba”;

van de Tabaksfabriek „de Oldehove”, Groningen, een zending van verschillende soorten pakjes tabak.

Aan sigaretten:

Van de firma Gebr. Philips, Maastricht, een etui met barnsteenen sigaren- en sigarettenpijpje, twee zakmessen, een aantal kunstgravures en 25 doosjes sigaretten; van „The Vittoria Egyptian Cigarette Co. zes potloodhouders, vier zakmesjes, 30 doosjes sigaretten; van de N.V. A. Batschari's Sigarettenfabriek 's-Gravenhage, 20 doosjes sigaretten; van de „Turkish-Macedonian” Tobacco-Company 5 dozen van 100, 5 dozen van 50, 20 dozen van 20 sigaretten. Bovendien van de firma W. te Gussinklo 13 wandelstokken.

De Gewestelijke Commissiën voegden hierbij 110 pijpen en 20 nikkelen luciferdoosjes.

Het spreekt vanzelf dat we van al deze kleinere pakjes tabak en doosjes sigaretten geen afzonderlijke prijzen maken. We gaan die combineeren.

Uit bovenstaande collectie stelden we samen 300 prijzen, die aan de plaatselijke leiders der afdelingen, waartoe de prijswinnaars behooren, worden toegezonden of uitgereikt in de vergaderingen, die nog dit jaar gehouden worden.

Het zou te veel gevraagd zijn van onze Redactie, wanneer we plaatsruimte voor een lijst van 300 prijswinnaars vroegen en we meenen daarom te kunnen volstaan met de mededeeling, dat wie in totaal met 50 patronen 400 of meer punten behaalde, voor een prijs in aanmerking komt.

Volledigheidshalve voegen we hier nog aan toe, dat we van de firma Wed. van Nelle, ontvingen 250 pakjes tabak om die

V.ROSSEM'S
STER ★ KOFFIE
in PAKJES

uit te reiken aan de deelnemers aan Plaatselijke Wedstrijden, wat we dan ook, voor zoover de voorraad strekte, hebben gedaan.

Een woord van dank aan de firma's, die ons door de toezending der prijzen in staat stelden, dezen „Taba” Wedstrijd te organiseren, is hier zeker op zijn plaats.

F. JALINK.

Apeldoorn.

LEEWARDEN.

De schietwedstrijd van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, afd. Leeuwarden, Leeuwarderadeel en Baarderadeel, werd Zaterdagmiddag 18 Oct. op de gemeentelijke schietbaan alhier gehouden.

Op de baan werden opgemerkt de heeren majoor L. Schutte, comm. van het Landstormverband „Leeuwarden”, S. Dijkstra, lid van Ged. Staten en secr. van het Friesch Nationaal Landstorm Comité, alsmede de heer D. Lautenbach, wethouder van de gemeente Leeuwarden.

De prijzen, bestaande uit kunstvoorwerpen, werden na afloop van den wedstrijd op de baan door den heer M. Salverda, commandant der afd., met een toepasselijk woord uitgereikt. De uitslag was als volgt:

Klasse A, 15 schutters: 1e J. S. Hoekstra (48); 2e K. Drexhage (46); 3e G. R. Dik (45); 4e W. Grondsmma (45); 5e C. de Boer (45); 6e Tj. de Jong (44); 7e W. Mulder (44); 8e E. Jongstra (44); 9e W. de Vries (42).

Klasse B, 30 schutters: 1e W. Fokkema (43); 2e E. Visser (41); 3e J. Hoogma te Oosterwierum (41); 4e D. K. W. Labree (40); 5e G. v. Alberda (39); 6e J. K. Hoogma te Oosterwierum (39); 7e D. Metz (39); 8e H. Bronger (39); 9e D. Nieuwenhout (39); 10e Tj. Brunia (38); 11e W. Brouwers (37); 12e H. Steenstra (36); 13e K. Venema (36); 14e R. Koeboom (36); 15e M. Pel (35).

Klasse C, marga, 15 schutters: 1e J. de Vries te Hijlaard (40); 2e C. Hoekstra te Wijtgaard (39); 3e A. W. Jongbloed te idem (36); 4e R. Dijkstra (34); 5e A. de Jong te Hijlaard (33); 6e Tiede de Jong (32); 7e A. v. d. Zee te Wijtgaard (32); 8e Tj. Bosma te Hijlaard (31); 9e W. van Balen te Wijtgaard (28).

Zij, achter wier namen geen woonplaats is vermeld, wonen te Leeuwarden.

NIJEMIRDUM.

Den 28en October vergaderde te Rijs de afdeling Gaasterland van den Bijz. Vrijw. Landstorm. Ondanks het minder gunstige weder waren een 56-tal personen aanwezig. De samenkomst werd oor den heer Schurink van Bakhuizen met een hartelijk welkomstwoord geopend.

Hierna trad de heer Heukels van Veenwouden voor ons op, om inlichtingen te geven aangaande den B. V. L. en op te wekken zich hier bij aan te sluiten, voor zoover dit nog niet was geschied. Resultaat was, dat enkele der aanwezigen zich als nieuwe leden lieten inschrijven. Verder volgde nog de uitreiking van gedenkplaten en portretten van H. M. de Koningin, waarna geestdriftig het „Wilhelmus” werd aangeheven, gevolgd door een „Leve de Koningin!

Commandant De Jong deelde iets mede aangaande de reorganisatie der afdeling, terwijl uit de vergadering verlangens kenbaar werden gemaakt betreffende een te houden schietwedstrijd en het organiseren van een Landdag.

Om half elf werd de vergadering besloten. Den propagandist, naar wiens rede met onverdeelde aandacht was geluisterd, werd een hartelijk „tot weerziens” toegeroepen; de liefde tot Vorstin en Vaderland was opnieuw aangewakkerd en binnen niet al te langen tijd hoopt men elkander in vergadering weer te ontmoeten. — „Deze perzik smaakt naar meer!”

WOERDEN.

Tot plaatselijk leider is aangesteld de heer H. Timmerman, Hoogewoerd 20 te Woerden.

V.ROSSEM'S
Poorters-Loeback
30 cent per half ons.

De Eerewacht van den Landstorm te Walsoorden.

Er was weer veel gewerkt om de eerewacht bij elkaar te trommelen. Want het is geen kleinigheid, als je meer dan half Zeeuwsch-Vlaanderen af moet loopen om je mannetjes eens te spreken. In een groote plaats is dat niets, maar hier moet je soms een kwartier fietsen, eer je er weer een vindt. Kom je niet op den middag of 's avonds, dan mag je nog wel eens gaan zoeken in de polder, waar de zeun bij diejen en diejen boer werkt. Dat geeft echter niets, want ze komen. In Neuzen hadden we een eerewacht, een paar jaar geleden, dat de Koningin er beslist paf van stond, maar nu in Walsoorden stond Ze toch nog wel paffer. Want er waren er weer een honderd, niettegenstaande 't vroege uur (9 uur) en 't slechte weer.

't Begon al vroeg. In een school te Kloosterzande was een sergeant gearriveerd met spuiten, slekkestekers en meer van dat spul, waarmee ieder blij werd gemaakt. Menschen, die in omvang waren toegenomen, en niet meer in hun plunje konden, of wel in 't geheel niets hadden, konden daar ook „jan soldaat” worden gemaakt.

Hontenisse was natuurlijk eerst present en talrijk, maar de Clinge kwam ze toch den baard afdoen met een „halve compie” te fiets met twee hoornblazers en „Sies”. „Sies” krijgt straks apart wat inkt!

Wij, oude knaken, zagen hier ook, dat de B. V. L. goed groeit. Er waren een heele boel nieuwelingen, geen mobilisatiemannen, dus biggen. Maar ze werden goed ontvangen hoor, want hoe meer zielen, hoe meer vreugd. En ze kunnen trouwer veel beter vechten als wij!! Kijk eens, hoe precies ze die nieuwe commando's kennen en hun geweer op de allernieuwmodische manier vasthouden. Onze luitenant zal in z'n eigen nog wel eens op ons gescholden hebben, want we waren maar hardleersch. Enfin, op slot van rekening trokken we op. 't Had nog niet geregend en e dachten al droog op de steiger te komen, maar 't was mis. Halverwege kregen we de volle laag van voor. 't Gevolg was, dat de goede geest nog toenam, dus net andersom als vroeger. Je kon zoo echt zien, dat ze allemaal weer blij waren het pakje nog eens te dragen, dat zooveel lief en leed heeft meegemaakt. Ouwe moppen kwamen met bossen voor den dag. De hoornblazers vergastten ons op de oude deuntjes. Zoo kwamen we aan de steiger waar we nog juist een Amerikaansch oorlogschip zagen voorbij varen. Natuurlijk moesten we nog eens geoefend worden in 't presenteeren en toen dat naar wensch was gegaan, was daar de Koningin al. 'k Geloof, dat Ze zeer tevreden over ons was, Ze zei het trouwens tegen onzen hoofdbaas, majoor Bretschneider, en... we hebben Ze allemaal goet gezien.

Zoo gauw de Koningin goed en wel weg was, trokken wij ook weer op. We hadden nu een stafmuziek in de fanfare van Iamswaarde, die op de steiger de Koningin had begroet met 't volkslied. Jammer, dat ze nogal vlug speelden. Onze mobilisatiepas, die we zoo goed kenden van de bataljonsmuziek, kreeg er ruzie mee. Op den terugweg kregen we volle laag van achter, maar we zongen natuurlijk: Houd er de moed maar in, enz.

Aan de school gekomen, kreeg de sergeant z'n spullen terug en trok ieder naar hotel „de Linde”, waar een koffietafel was klaargezet. Die 't niet gelooft, dat ze daar grrooté eer is aangedaan moet 't maar eens gaan vragen. Het was er echt gezellig. Verschillende speeches werden er afgestoken en niet het minst op onze scheidenden majoor Bretschneider. Ik ken hem alleen van den Landstorm, want 'k heb niet onder

hem gediend, maar ik weet wel, dat we niet gauw zoo'n baas zullen krijgen. De hoera's op hem uitgebracht waren dan ook echt gemeend. Ook door de twee aanwezige leden van de Nationale Landstormcommissie werd de scheidende majoor geëerd als de ziel van den „Zeeuwschen” Landstorm.

Na den maaltijd gingen enkelen naar huis, maar de meesten bleven bij elkaar en onder leiding van den onuitputtelijken

landstormers en hoopt en verwacht dat die Zeeuwen, als vanouds, bij dreigend gevaar; hun vaderlandsliefde zullen toonen. Daarop verzocht hij den heer Van Zalm het podium te betreden en las de heer Laernoës het Kon. besluit, waarbij de heer Van Zalm de onderscheiding werd toegekend. Daarna verzocht de commandant den ban te openen met het oude Wilhelmus, waarna hij onder een treffende toespraak den heer Van Zalm het ereteeken op de borst hechtte. Spreker herdacht de militaire loopbaan van den heer Van Zalm in de

Het Koninklijk bezoek aan Schouwen en Duiveland op 5 Augustus en de Vrijwillige Landstorm.

Van heinde en verre, waren zij gekomen die „gebruinde kerels” om het hunne er toe bij te dragen, dat H. M. de Koningin, Z. K. H. de Prins en H. K. H. Prinses Juliana hier bij al den eenvoud, toch zoo luisterrijk mogelijk zouden worden ontvangen. De opkomst overtrof verre onze verwachting.

LANDSTORM-VERBAND „FRIESLAND”.

Provinciale schietwedstrijd te Leeuwarden, 27. Sept. 1924.

Sies, de nestor van Clinge, — deze wist steeds nieuwe liederen voor te dragen — bleven we tot ongeveer drie uur gezellig bij elkaar.

De tweede eerewacht van den B. V. L. Zeeuwsch-Vlaanderen O. D. heeft getoond, dat de band, die ons met Oranje bindt, nog hecht en sterk is en het saamhorigheidsgevoel van alle leden niet verflauwt.

W. BLOMMAART.

Sint Jansteen.

Huldiging

HAAMSTED E.

Woensdagavond j.l. had in hotel „Bom” de uitreiking plaats van de zilveren medaille met de gekruiste zwaarden, verbonden aan de Oranje Nassau-orde, aan den oudsten vrijwillige landstormer, de heer W. F. G. J. van Zalm alhier. Reeds een half uur voor den bepaalden tijd begon de keurig met vlaggedoek, oranje, bloemen en guirlandes versierde zaal zich aardig te vullen; om acht uur was zij stampvol. Tegenwoordig waren majoor Mol, commandant v. d. bijzondere vrijwilligen landstorm in het verband Zeeland, de heer Laernoës, secretaris van de provinciale landstormcommissie, de heer v. d. Broek, commandant van den bijz. vrijw. landstorm in Schouwen—Duiveland, enkele familieleden van den heer v. Zalm, een aantal landstormers uit Haamstede, Burgh, Renesse en Zierikzee, benevens een massa belangstellenden, waaronder verscheidene dames. De burgemeester opende als voorzitter der afdeling Haamstede en Burgh van den bijz. vrijw. landstorm deze bijeenkomst met een hartelijk woord van welkom aan de aanwezigen, in de eerste plaats aan den nieuwen commandant, den heer Mol. Spr. rekent het zich en de afdeling Haamstede en Burgh een eer hier tegenwoordig te zijn ter huldiging van den nog steeds krassen veteraan, den 76-jarigen heer Van Zalm, die door woord en daad steeds zijn aanhankelijkheid aan Oranje en Nederland getoond heeft. Hij hoopt, dat deze avond moge leiden tot versterking van het Zeeuwsche landstormverband.

Daarna verkreeg de heer Mol het woord. Z.Ed.gest. is er trotsch op het commando te mogen voeren over meer dan 2000 Zeeuwsche

troepen, waar hij, getuige de onderscheidingen, die zijn borst versieren, met eere gediend heeft. Toen in 1914 oorlogsgevaar ons land bedreigde, aarzelde Van Zalm, niettegenstaande zijn hoogen leeftijd, geen oogenblik het vaderland zijn diensten aan te bieden en in 1919 was hij een der eersten, die toetrad tot de afdeling Haamstede en Burgh van den bijzondere vrijwilligen Landstorm. Spreker acht zich gelukkig een der eersten te zijn, den heer Van Zalm geluk te mogen wenschen met deze Koninklijke onderscheiding, in de hoop, dat deze nog tal van jaren daarop trotsch moge zijn. Met hem wordt door deze onderscheiding de geheele vrijw. landstorm geëerd. Geroerd dankte de gedecoreerde in de eerste plaats H. M. de Koningin voor het geschenken eere-metaal, den commandant voor zijn hartelijke woorden en allen, die uit vriendschap en belangstelling meegewerkt hebben, hem dezen avond tot een onvergetelijke te maken. Daarna deed de Harmonie „Witte van Haamstede” een krachtige fanfare hooren. De heer Laernoës richtte eenige woorden van hulde tot den heer Van Zalm; hij hoopte, dat diens voorbeeld een krachtige aansporing zal zijn om lid te worden van den bijz. vrijw. landstorm; een instituut, dat orde en tucht tracht te handhaven en ons land wil bewaren voor beroeringen, die de welvaart ondermijnen en de algemeene rust verstoren. In Zeeland zijn thans ruif 70 afdelingen met meer dan 2400 leden. Ook de heer v. d. Broek wenschte in kernachtige bevoordingen den heer Van Zalm, die reeds op jeugdigen leeftijd in dienst van het vaderland trad, geluk met de onderscheiding. Hij drukte den wensch uit, dat het goede voorbeeld hier navolging moge vinden en zal leiden tot aansluiting bij den landstorm. Vervolgens reikte de heer Laernoës aan de aanwezige landstormers een gedenkplaat in kleurendruk met de beeltenis van H. M. de Koningin uit, die door de betrokkenen in dank aanvaard werd. Daarna werd door genoemden heer en den heer Mol een slotwoord gesproken, dank gebracht aan den burgemeester, de heeren v. d. Broek en de Roo voor hun bemoeiingen inzake den landstorm, aan mej. B. van Zuijlen en het drietal Zierikzeesche heeren voor de aangename afwisseling door de uitstekende piano- en vioolmuziek en zeker niet minder aan de Harmonie „Witte van Haamstede” voor haar welwillende en zeer gewaardeerde medewerking en aan alle aanwezigen voor hun belangstelling.

Zelfs de oudste van alle landstormers, de nog zeer krasse oud-onderofficier van het Indische leger, de 76-jarige heer van Zalm van Haamstede, had zich opgemaakt om aan de Inspectie deel te nemen.

Door de goede zorgen van den secretaris der Gewestelijke Landstormcommissie stond een welvoorzien koffietafel in Hotel Juliana gereed, waar door den Verbandcommandant, Majoor Bretschneider een kort, maar krachtig opwekkend woord werd gesproken, terwijl daarna op het plein een korte repetitie werd gehouden; waarna onder de vroolijke tonen van het in haar fraai uniform gestoken stedelijk Muziekkorps langs een dichte haag van nieuwsgierigen naar de haven werd gemarkeerd onder commando van 1e Luit. Koevoet, uit Bergen op Zoom.

Daar behoefden wij niet lang te wachten, de Hydrograaf was reeds in de haven, en weldra stapte de Koninklijke Familie met gevolg aan wal; een historisch moment om nooit te vergeten.

Hoe eenvoudig en hartelijk was die begroeting, maar daarom niet minder indrukwekkend. Dat was nu het oogenblik, dat wij reeds zoo lang hadden verbeid, daar stonden wij van aangezicht tot aangezicht, tegenover onze Hooge Landsvrouwe, daar drukt Z. K. H. Prins Hendrik de Commissieleden de hand, daar klonken commando's, daar schreed H. M. langs de troep, de inspectie van de Eerewacht had een aanvang genomen.

Als uit „marmer gehouwen” stonden zij daar, de mannen die een paar uur geleden hun sikkels hadden weggeborgen om met de wapens in de hand, gezamenlijk hun aanhankelijkheid te betuigen aan H. M. en Haar Huis.

Daar besteeg onder het gejuich en hoerogroep der saamgestroomde menigte, de Koninklijke Familie hare auto's om een tocht te maken naar Schouwen, waar de Hooge Gasten overal zeer hartelijk werden ontvangen.

De Vrijw. Landstorm marcheerde terug naar Hotel Juliana, waar men nog eenige oogenblikken bijeen bleef, en waar nu de Verbandscommandant Majoor Bretschneider, die den militairen dienst met pensioen heeft verlaten afscheid nam van zijn mannen, en hun dank zegde voor hun flinke medewerking waardoor deze inspectie zulk een uitstekend verloop had; Jammer, dat door een misverstand deze gebeurtenis niet door een goede foto is vereeuwigd. Ondergeteekende zal alsnog zijn best doen een foto te verkrijgen, welke zeer zeker

voor de deelnemers een aardig aandenken zou zijn.

J. M. UJL,
Lid der plaatselijke landstorm-
commissie te Zierikzee.

ASSEN.

Donderdag 23 October j.l. had in „Ons Huis” de prijsuitdeeling plaats van de door de afdeeling Assen van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm op 24 Juli en 6 September gehouden schietwedstrijden.

Aanwezig waren 50 leden.

Nadat door de aanwezigen het Wilhelmus was gezongen, opende de heer A. W. Banning, voorzitter der Plaatselijke Landstorm-Commissie, de bijeenkomst en heette allen welkom. Spreker wees er op, dat dit jaar de opkomst van de leden op de schietoefeningen grooter was geweest dan vorige jaren en wekte de leden op in het volgende seizoen getrouw de oefeningen, welke zich uitstekend leenen om de saamhorigheid der leden te bevorderen, te volgen.

Daarna werden de prijzen, bestaande uit kunstvoorwerpen, met een toepasselijk woord aan de winnaars uitgereikt.

De uitslag der beide wedstrijden was als volgt:

1e prijs G. Koetsier	met 97 en 88 punten
2e „ G. Reinkingh	„ 96 en 89 „
3e „ E. Keun	„ 93 en 90 „
4e „ O. Nienhuis	„ 93 en 85 „
5e „ S. Smalenbroek	„ 91 en 91 „
6e „ J. Grasmeyer	„ 92 en 90 „
7e „ S. Mennega	„ 91 en 86 „
8e „ N. Geerts	„ 86 en 84 „
9e „ F. J. Bosker	„ 88 en 71 „
10e „ A. Smalenbroek	„ 88 „
11e „ R. de Boer	„ 86 en 77 „
12e „ A. Gerritsen	„ 81 en 80 „
13e „ J. Hoving	„ 80 „
14e „ K. Roode	„ 78 en 67 „
15e „ J. van Dalen	„ 84 „
16e „ A. Haaksma	„ 80 „
17e „ H. W. Koops	„ 79 „
18e „ A. van Hoorn	„ 72 „
19e „ J. R. Koeling	„ 70 „
20e „ J. W. de Jager	„ 69 „

Enkele leden gaven daarna eenige aardige voordrachten ten beste, welke zeer in den smaak vielen.

Een der leden vroeg, of er in het Verband Drenthe ook een Landdag of Verbands-schiet-

wedstrijd zou worden gehouden, waarop door den Voorzitter werd medegedeeld, dat dit bij de Gewestelijke Commissie reeds een punt van bespreking vormde.

Eenige leden gaven zich op als abonné voor het Landstormblad.

Daarna bracht een der leden namens de Afdeeling dank aan den Voorzitter en den Plaatselijken Lidder voor hun bemoeiingen en voor de prettige regeling van de schietoefeningen en de wedstrijden en wees op den goeden gang van zaken in de Afdeeling.

Hierna werd de zeer geanimeerde bijeenkomst met een woord van dank voor de goede opkomst door den Voorzitter gesloten.

Leden der Afdeeling Assen attentie!!

Daar de Jubileum-Gedenkplaten niet op de eenkomst konden worden uitgereikt, kunnen de leden deze prachtige platen (verpakt in cartonnen koker) op vertoon van het legitimatiebewijs afhalen bij den heer A. W. Banning, Vaart N. Z.

KLAZIENAVEEN.

Begunstigd door schoon weder, werden de vorige week de schietoefeningen met een wedstrijd besloten.

De opkomst der deelnemers was zeer groot.

De heeren J. de Bruijn, secretaris der Gewestelijke Commissie Drente en H. Dippel, voorzitter der Plaatselijke Commissie, deden van hun belangstelling blijken. De uitslag was als volgt:

1e prijs 78 p. A. Mooibroek, Zwartemeer; 2e prijs 77 p. H. Velsink, Klazienaveen; 3e prijs 76 p. J. A. van Housselt, Zwartemeer.

Binnenkort zullen met een toepasselijk woord van den actieven secretaris der Gew. Commissie de prijzen in een gezellige vergadering der afdeeling worden uitgedeeld.

Gezien de trouwe opkomst bij al de schietoefeningen is dit eerbewijs, dat men ook in de Z. O. hoek van Drente warm gevoelt voor het instituut van den Landstorm. Het is dan ook onze wensch, dat de Gew. Commissie zich geen moeite en offering getroosten zal om het volgend jaar een Landdag van Bijz. Vrijw. te organiseren in Drente, waar we dan evenals in andere districten, ook eens blij kunnen geven van de aanhankelijkheid aan ons Vorstenhuis en van onze bereidheid als Drentsche vrijwilligers om het wettig gezag te ondersteunen.

De pl. leider,
H. VELSIK.

HILVERSUM.

In Maison Ieken werd Vrijdagavond 31 Oct. onder voorzitterschap van den res. 1en luit. P. Hoebé een goed bezochte bijeenkomst van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm gehouden, waarbij o.a. als genoodigden aanwezig waren de heer J. H. Th. O. Kettlitz, lid van Ged. Staten van Utrecht, voorzitter der Gew. Landstorm Commissie, de burgemeester, mr. P. J. Reijmer, de kaptn. der Infanterie A. Capteyn, commandant van het Korps, en de res.

avonden naar de heiplassen staarde en er onrustige dwaallichten zag dansen en dren-telen. Want het bijgeloof zat even diep in haar ziel als de rimpels en plooiën in haar verweerd hoofd.

Toen Geertemie dien avond over de houten brug van de turfvaart sukkeldrafte, stond ze even stil, beluisterde den omtrek en sloeg met zekeren tred de wegeltjes naar de Heihoef in. Daar bereikte ze de groote bloesemende brem, die op de donkere zwartbruine heide stond als 'n kar met bloemen op 'n geas-falteerde stoffige straat.

Geertemie moest er lang wachten en speurde als 'n goedgedresseerde jacht-hond met neus en oor in de stille nachtlucht. Daar sloeg de torenklok van een ver dorp reeds elf. Nauwelijks was de laatste klank weggestorven, toen twee andere vrouwen de lage houttakken wegritselden en op Geertemie toetraden. Ze zeiden niets. Mie stond op. Onbegane kronkelpaden sloegen ze in; 't water der heikulen plaste af en toe op en trok door hun dubbele kousen, zoodat hun voeten klam en ijskoud werden. Stilstaan of rusten bestond niet, voordat ze in een dicht grensbosch de stallantaarn van 'n grenswacht zagen schitteren. In den schijn van 't roode licht zag Geertemie den schildwacht leunen tegen 'n boomstronk en fluisterde tegen haar smokkelvriendinnen: „Kaik 'ns, hie slaap”... Dan bogen ze af om

le luit. der Art. J. G. A. van Geldorp Med-dens, secretaris der Gew. Commissie.

Na een korte uiteenzetting door den heer Kettlitz van doel en taak der plaatselijke Commissie, werd een dergelijke commissie voor Hil-versum geconstitueerd, waarin zitting namen de burgemeester als voorzitter, en verder de heeren Jhr. W. E. Engelen, J. van den Ber-gen, L. van den Brink en H. Brouwer Pzn.

De heer Kettlitz sprak zijn vertrouwen uit, dat de Compagnie Hilversum door den steun van deze Commissie nog in grootte en innerlijke kracht zou toenemen en de heer Hoebé verzocht de commissie als een deel van haar taak te willen beschouwen het opwekken van belangstelling voor den Bijz. Vrijw. Landstorm bij de ingezetenen, die buiten de organisatie staan en die veelal met doel en werking totaal onbekend zijn.

De burgemeester bedankte voor de tot de Commissie gerichte woorden, reikte daarna den z.g. „Burgemeestersprijs” uit aan den heer Bergman, die bij de schietwedstrijden te Woerden op de personeele baan van de Hilversumsche schutters het beste resultaat behaalde.

Het twaalfstal overige prijzen, behaald bij de plaatselijke zoowel als bij de Korps-wed-strijden, werd door luit. Hoebé met een woord van gelukwensch voor elk der winnaars uitge-reikt.

Nadat de heer v. Geldrop Meddens de finan-cieele belangen van het Landstormblad had bepleit, en de heer van den Bergen als nieuw Commissielid enkele woorden had gesproken, werd de officieele bijeenkomst door den Voor-zitter gesloten met een woord van dank aan alle aanwezigen, in het bijzonder de genoodigden, waarbij waardeering werd uitgesproken voor het werk van den plaatselijken leider, den heer P. J. van Burg, die immer klaar staat, wanneer zijne diensten voor den Landstorm gevraagd worden.

Het trio Steinz, dat zoo vriendelijk was voor de afwisseling te zorgen door het uitvoeren van eenige mooie muzieknummers, werd daarvoor gehuldigd met een hartelijk applaus en aanbieding van bloemen.

VELP.

Uitdeeling der prijzen, door de deelnemers be-haald bij het onlangs gehouden schietconcours. Wat zag de tuinzaal van hotel Naeff er gezellig uit! Op verschillende tafeltjes prijkten fraaie bloemen, door den kweeker Z. Spork belangeloos ter beschikking gesteld. Tegen half 8 liep de zaal reeds aardig vol en toen om kwart voor 8 Majoor Tijl aan het woord kwam, was er bijkans geen plaatsje onbezet. Op het biljart lagen een reeks prachtige prijzen uitgesteld om van te watertanden. Zelfs had men nog kleine tafeltjes laten aanrukken, om alle prijzen te kunnen étaleeren. Majoor Tijl was zeer ver-heugd, dat zoo velen aan de uitnodiging gehoor hadden gegeven. Alvorens zijn rede te vervolgen, verzocht spr. alle aanwezigen staande het Wilhelmus te zingen, aan welk verzoek spontaan werd voldaan.

Als voorzitter van de plaatselijke Commissie heette spr. allen hartelijk welkom, terwijl hij

buiten 't gehoor van den soldaat te komen, maar plotseling vielen ze over mijn rijwiël, dat in 'n greppel lag. De bel ringkinkte. Juist verliet ik de grens-wachtkeet, toen ik den schildwacht hoorde roepen: „Halt... halt”. Toen klonk 'n schot, dan nog één, en de kogels klits-kletsten door de sparretakken.

Geertemie had geluk dien nacht. 'n Kwartier later klopte ze met haar vrien-dinnen aan de deur van een opslagschuur van smokkelwaar, welke op „niemands-land” lag, dat is tusschen den Duitschen draad en de Hollandsche grens. Toen ze er bij 't oechtendkrieken weggingen, fluis-terde de eigenaar tegen zijn „verkenster”: „vanmiddag om drie uur bij post één.”

Reeds eenige weken lag ik met 200 man in het grensgehuuch, van waaruit we 6 posten om de 24 uur van aflossingen voor-zagen. Sommige grenskeeten lagen een half uur, sommigen één uur van ons hoofdkwartiertje, dat opgeslagen was 'n de dorpschool. 't Was 'n gezellig klein gat, dat lilliputterige grensplaatsje. Een mijner koks typeerde het als volgt: „als je in de eenige herberg, die hier te vinden is, met een vuist op tafel slaat, dan rin-kelen alle glazen en flesschen van het dorp”. We leden daar aan een zeer zonderlinge militaire kwaal. Omdat de kookgelegenheid niet al te best was, werden we specialiteit in het bakken van spek en eieren, verder aten we veel rogge-

WIE ZINGT DAAR?

De New Edison

Als de New Edison speelt, hoort men De Levende Stem en de bezoeker vraagt fluislerende: „WIE ZINGT DAAR?”

Eigen Edison is goudwaard.

Wij nodigen U uit tot een bezoek

Kunstszaal Edison

Lange Poten 15, Den Haag

88 Witte de Withstraat 88, Rotterdam

overtuigd was, dat alle aanwezigen een gezelligen avond zouden doorbrengen. En deze overtuiging is geenszins beschaamd geworden. Integendeel! Den ganschen avond heeft er een prettige, ongedwongen stemming geheerscht, die wij zoo gaarne op alle andere avonden zouden aantreffen. Blijken van belangstelling gaven o.a. nog de Major Baron van Heeckeren van Kell, de kapitein Lankenau Ct. Landstorm-verband Ruurlo, afd. Doetinchem en de heer Goedhart 1e luit. uit Arnhem. Bericht van ver-hinding was o.a. ingekomen van burgemeester Bloemers wegens een familiefeest, van den heer M. Wardenier, commandant van de Burgerwacht en van den heer J. Koot.

Thans had de installatie plaats van 5 nieuwe leden der plaatselijke commissie te weten de heeren S. G. Manger Cats, Oud-Burgem. van Hof van Delft, G. B. Stehouwer, oud-notaris t. Maassluis, C. H. Alpherts, D. Leusink, Dr. R. Piekema en Th. Wijnhuizen Sr.

Tot hun leedwezen konden de heeren B. F. M. Mensing te de Steeg en Dr. J. W. Wurfbain niet aanwezig zijn, beide heeren nieuwe leden der plaatselijke commissie.

Daarop had de huldiging plaats van Majoor Tijl door den 1e luit. Meijer. In eenige wel-gekozen woorden schetste luitenant Meijer de groote verdiensten van den Voorzitter, die reeds tal van jaren zijn krachten wijdt aan het instituut van den Bijz. Vrijw. Landstorm. Spr. sprak de hoop uit, dat Majoor Tijl nog in lengte van dagen zijn onvermoeide zorgen aan deze nuttige instelling mocht blijven wijden. De rede van luit. Meijer werd met daverend applaus begroet, dat nog aangroeide, toen deze den Voorzitter een fraaie bloemenmand aan-bod. Doch hiermede was de huldiging nog niet ten einde. Luit. Meijer memoreerde daarna in

brood en kwatta. Het gevolg van dat alles was, dat we steenpuisten kregen. Niet 'n enkele, maar series in stippellijnen.

Gelukkige stervelingen, die nooit met die kwaal bezocht zijn, die nooit kennis hebben gemaakt, met openstaande tuniekragen, scheeve halzen, 't scherpe dokters-mes en vooral het gevoel, alsof er iets uit je vel groeit.

Ook mijn hals was met zoo'n exemplaar gemeubeld en ik liet de „schoolmeesteres” maar lijnzaadmeel-pappen maken, een huismiddeltje dat nog gunstig afsteekt bij de gewone „remedies” van den buiten-man.

Den nacht dat Geertemie die escapade langs mijn grensposten maakte, stond mijn hals op 't barsten. 'k Ging den vol-genden middag op bed liggen, maar nau-welijks was ik ingedut of mijn deur vloog open en de Vaandrig van het detachement, 'n zeer kwieke jongeling, vloog binnen, met den uitroep: „Luit, Schop-penheer is doodgeschoten bij post no. 1. Ik rolde als 'n tol uit mijn bed en ziet, wat pap-pen en zalven niet hadden klaargespeeld, kwam nu vanwege de emotie: m'n nek „barstte”! Het grootste leed was geleden en toen we tien minuten later naar post 1 reden, had de Vaandrig m'n nek tot de gewone proportie teruggeperst, iets wat menige barmhartige Samaritaan hem niet verbeteren zou.

Eenmaal in het grensbosch stond post

FEUILLETON:

Zonder toestemming overnemen verboden.

Mobilisatie-herinneringen.

V.

SCHOPPENHEER.

's Nachts was Geertemie, een der be-ruchtste smokkelvrouwen van de heele buurtschap, op stap geweest, en 't had niet veel gescheeld of ze was ingepikt door een mijner grensposten.

Geertemie was 'n ineengeschrompeld type, en haar hals was nu juist niet een voorbeeld van Grieksche schoonheids-vormen; uit het hals-split van haar uitge-rafelde blouse vertoonden zich de taaie spieren als oude levenlooze lijnen van een touwslagerij. Traagjes en zonder zich bij-zonder te haasten trippelpaste zij op een regenachtigen voorjaarsavond van 1916 door de beboschte heivlakte en vermeed zorgvuldig de wegen en de karresporen; haar beenen staken in twee over elkaar getrokken dikbruine sokken en haar ge-aderde knokel-vingers klauwden in 'n baaltje bukvet en saccharine-tabletten.

Dapper was Geertemie, wanneer 't ging om posten en patrouilles te ont-komen, bang was ze als ze bij donkere

zijn rede den onvergetelijken dag, waarop door den Bijz. Vrijw. Landstorm aan H. M. de Koningin een huldeblijk was aangeboden, bestaande uit 5 Albums, waarin ongeveer 34.000 handteekeningen van leden van het instituut. Dit geschiedde op den historischen dag 6 September 1923. Spr. herinnerde er voorts aan, dat op den landdag te Apeldoorn reeds een Gedenkplaat was tentoongesteld, die den leden van den Bijz. Vrijw. Landstorm ter herinnering aan de aanbidding van het huldeblijk zou worden aangeboden. Spr. deelt mede, dat deze Gedenkplaten thans gereed zijn gekomen en dat 2 exemplaren in 2 verschillende fraaie lijsten geëncadreerd zijn, waaruit hij Majoor Tijl verzoekt een keuze te willen doen. De gehuldigde was zeer vereerd met dit prachtige geschenk en dankte den luitenant Meijer hartelijk voor deze onverwachte, doch blijde verrassing.

Aan alle leden werd daarop zulk een Gedenkplaat uitgereikt. Voor een bedrag van slechts f 3.50 is men in de gelegenheid deze Gedenkplaat in een fraaie lijst te doen plaatsen, waarvoor men bij luit. Meijer nadere inlichtingen kan verkrijgen. Inmiddels zorgden de dames voor versnaperingen, terwijl de heeren zich in het rooken van sigaren en cigaretten konden verlustigen.

Op voorstel van Majoor Tijl werd daarop door alle aanwezigen bij acclamatie besloten een telegram aan H. M. de Koningin te zenden, waarin trouw aan Hare Majesteit werd betuigd.

Daarop verzocht luit. Meijer den heer W. U. Hazelhoff Roelfzema om de taak op zich te nemen den gelukkigen prijswinnaars in het bezit te stellen van de prijzen, die zij zich uit de groote collectie fraaie voorwerpen kunnen uitkiezen. Telkens richtte de heer Hazelhoff Roelfzema eenige toepasselijke woorden tot de kranige schutters. Door het groote aantal prijswinnaars, nam deze uitdeeling nog al eenigen tijd in beslag, maar de gezellige geest, die er in de zaal heerschte, verkortte dezen tijd aanmerkelijk.

ZEVENAAR.

Op 12 October had voor de afdeling Zevenaar van den B. V. L. de jaarlijksche wedstrijd plaats. Begunstigd door mooi zomerweer beloofde de wedstrijd zeer spannend te worden. Om 1½ uur nam de wedstrijd te Babberich een aanvang, waartoe het schoolplein welwillend door het hoofd der school, den heer Appels, werd afgestaan.

Tal van fraaie prijzen, welke uit kunstvoorwerpen bestonden, waren op tafels uitgesteld. De schietwedstrijd werd geopend met een woord van den voorzitter, waarna er van de aanwezige schutters een kiek werd gemaakt. Vervolgens ging men over tot den wedstrijd. Geschoten werd op schijf telling 1—10, in twee

klassen teneinde de minder goede schutters, welke echter geregeld de schietoefeningen bijwoonden, ook een kansje te geven om een prijs te kunnen bemachtigen. De opkomst was groot, en er werd hardnekkig gestreden en de resultaten waren dan ook schitterend. Gedurende den wedstrijd, kwam onze Commandant, de majoor Van Ingen Schouten, ons met een bezoek vereeren, hetgeen door de leden zeer op prijs werd gesteld en de handen tusschen commandant en leden hechter doet worden. De majoor bleef eenigen tijd den wedstrijd gadeslaan en onthaalde de deelnemers op een versnapering. De uitslag van den wedstrijd was als volgt:

Klasse A:

1ste Prijs:	R. Kruitwagen	96 punten.
2e	" A. A. Klutman	91 "
3e	" Jan Tabak	90 "
4e	" F. D. v. d. Mast	89 "
5e	" H. Willems	88 "
6e	" H. de Raaf	88 "

Klasse B:

1ste Prijs:	B. Kruitwagen	91 punten.
2e	" Jac. Tabak	88 "
3e	" J. Jansen	86 "
4e	" H. Kruis	84 "
5e	" G. Jansen	84 "
6e	" G. A. Vos	83 "

Voorwaar een mooie uitslag, vooral van den 1ste prijswinnaar, welke met 96 punten een mooie prestatie heeft geleverd. Nadat nog wat na werd gepraat, gingen de schutters huiswaarts, voldaan over den uitslag, of met de hoop in het hart, het volgend jaar gelukkiger te zullen zijn.

Voorzitter Afdeling Zevenaar,
V. A. HART.

Landstormkorps Zuid-Holland West.

Als Commandant van dit Korps is opgetreden de Majoor der Infanterie B. E. Stöver.

WATERINGEN.

Als Leider is opgetreden de heer P. A. Velders tevens Secretaris der Plaatselijke Commissie.

Waar genoemde heer V. Velders als Instructeur zijn sporen reeds heeft verdiend, meen ik hem ook de geheele leiding te moeten overdragen. Met de beste wenschen voor den bloei van de afdeling Wateringen neem ik afscheid als Leider, wetende, dat de teugels in goede handen zijn.

ECKEBUS.

DELFT.

De uitslag van den Plaatselijken schietwedstrijd is als volgt:

J. Allewijn	94 punten
H. Vlasblom	91 "
P. v. Meeteren	91 "
J. H. Haakom	91 "
J. H. Brouwer	90 "
S. Poot	89 "
J. de Waal	88 "
G. v. Leeuwen	87 "
R. Buitenhuis	86 "
A. L. Overgang	85 "
J. W. Schinkelschoek	84 "
C. Rijnsent	80 "
G. A. Hoogendoorn	80 "
T. J. Hayer	80 "
D. P. Hoekveen	79 "
Bt. M. J. Frehé	70 "
G. J. Janssen	67 "
P. Albers	61 "
J. L. Talens	59 "
F. Beswerda	49 "
P. de Beer	46 ""

De Leider,

ECKEBUS.

Vergadering Plaatselijke Landstorm Commissie te Nieuwer-Amstel.

Vergadering der Commissie op 20 October 1924 ten huize van den heer M. van Poelgeest.

De Gewestelijke Commissie is vertegenwoordigd door haar secretaris, kapitein K. L. Schell.

Na korte opening door den voorzitter, leest de secretaris notulen en ingekomen stukken voor.

De voorzitter Kapelaan P. J. Nieuwenhuys deelt vervolgens mede, dat zijne benoeming tot Pastoor te Heemstede hem noodzaakt het voorzitterschap neer te leggen.

De vice-voorzitter, de heer M. Hofland, de leiders M. van Poelgeest, A. M. J. Vocking en Kl. van Leeuwen, alsmede de secretaris van de Gewestelijke Commissie spreken hartelijke woorden van waardeering tot den aftredenden voorzitter, die wederkeerig dank betuigt aan alle personen van de afdeling voor de aangenamen samenwerking.

De Commissie besluit vervolgens bij acclamatie den aftredenden voorzitter te benoemen tot eerebestuurslid.

Tot penningmeester wordt gekozen heer C. A. Steenvoorden, terwijl de vice-voorzitter M. J. Hofland zich tijdelijk met het voorzitterschap zal belasten.

In verband met de snelle uitbreiding van de gemeente Nieuwer-Amstel wordt in beginsel besloten de plaatselijke commissie met eenige leden uit te breiden en na uitbreiding definitief in het voorzitterschap te voorzien.

De heer Kl. van Leeuwen, commandant der afdeling bespreekt vervolgens de te vouden schietwedstrijden, waarna de vergadering wordt gesloten.

NIEUWER-AMSTEL.

Vertrek Voorzitter Plaatselijke Commissie

Per 1 November l.l. heeft kapelaan P. J. Nieuwenhuys, in verband met zijne benoeming tot pastoor te Heemstede, de functie van voorzitter der Plaatselijke Landstorm Commissie te Nieuwer-Amstel (waarvan eere-voorzitter is burgemeester A. Colijn) moeten neerleggen.

Wij herinneren ons nog goed, hoe voor vijf jaar bij de installatie van de Plaatselijke Commissie in de Raadzaal te Nieuwer-Amstel, door de toen aanwezige personen van onderscheidene religie en politieke overtuiging, de kapelaan P. J. Nieuwenhuys tot voorzitter werd gekozen en hoe kapelaan Nieuwenhuys aanvankelijk zelf bezwaren tegen deze benoeming uitte. Bij den gekozenen toch bestond de vrees, dat zijn voorzitterschap er wellicht andersdenkenden van terug zou houden tot lid toe te treden.

De aanwezigen stelden echter groot vertrouwen in den persoon van kapelaan Nieuwenhuys en waren ervan overtuigd, dat wanneer kapelaan Nieuwenhuys zich voor een zaak inspande, slagen vrijwel verzekerd was.

Over de bezwaren werd tenslotte heengegapt en de gekozenen aanvaardde zijn functie.

Hoe spoedig bleek reeds het vertrouwen in zijn leiding gerechtvaardigd te zijn geweest. De resultaten van de propaganda zouden dit dra bevestigen.

Met den heer van Poelgeest werd een krachtige propaganda ingezet.

Zelf verrichtte de voorzitter een belangrijk deel van het werk.

Overall, waar het de belangen van de afdeling betrof, vond men hem gereed en toen de uitreiking van de gedenkplaten in 1920 vertraging ondervond, doordat het op naam stellen van de platen veel tijd vorderde, nam kapelaan Nieuwenhuys de taak op zich zelf de platen voor de afdeling Nieuwer-Amstel te verzorgen.

Zijn bekend teekentalent stelde hem in staat dit werk keurig uit te voeren. Menig uur heeft deze taak hem gekost.

Voorzitter P. J. Nieuwenhuys heeft steeds een goeden kijk gehad op maatregelen, die den bloei van den Landstorm konden bevorderen.

Reeds in 1919 was hij met de Gewestelijke Commissie een van de eersten in den lande, die het nut inzagen van schietbijeenkomsten voor de leden, ter bevordering van de saamhoorigheid.

Helaas zijn de door hem opgevatte plannen tot het stichten van een schietbaan voor scherp te Bovenkerk, tot dusverre niet verwezenlijkt kunnen worden.

Ook was hij een van de eersten, die het nut bepleitte van een eigen orgaan.

In een rapport in 1922 door tusschenkomst van de Gewestelijke Commissie aan de Nationale Commissie overgelegd, schreef hij:

„Manne, begon Schoppenheer weer, jullie kunne nog betere saokes met me doen. In de masjessee-kaserrere staot 'n mooie draver, iets voor de Pruse. Twee honderd pegels voor de heele wach als jullie meehelpe hem over de grens te bringe. Denk 'ns an stakkers van drie en twintig heel kopere cente de dag, twee honderd pegeltjes!”

De soldaten antwoordden niet. De model-korporaal keek op 'n gegeven oogenblik om en zag vijf smokkelvrouwen de laan van 't grensbosch oversteken. Schoppenheer stond boven op een grensberm en leidde vanaf Belgisch gebied de smokkelpartij.

„Hée Geertemie, riep hij, Geertemie, meer naar rechts Geertemie-ie-ie!”

Schoppenheer bekeek man voor man de soldaten van den grenspost; niemand liet 'n beweging van zijn vijand verloren gaan. 't Werd 'n oogenblik grafstil. Totdat Schoppenheer in de gaten kreeg, dat de smokkelvrouwen gevaar liepen, tóen was hij met één sprong over den slagboom en rende naar zijn helpsters.

„Halt, daverde 't door de boschlaan, halt, halt,... toen 'n gierende pang, 'n echo, en Schoppenheer rolde neer, morskoud, kogel dwars door de halsslagaders.

Grenswacht was soms zwaar; de te vervullen plicht soms wreed en daardoor des te moeilijker.

LUITENANT ARCHIBALD.

CIGARETTES Miss Blanche SPECIAL

no. 1, ter sterkte van één heele korporaal en vijf man. Die korporaal was werkelijk een mannetjesputter, we den soldaat, die hem zonder salueren dorst passeeren! Hij was niet het kindermeisje van zijn miniatuur-

Hij was niet het kindermeisje enz.

legeronderdeel, integendeel de „kerels” vloegen voor hem. Op alle foto's stond hij met z'n mouwen zóó gedraaid, dat z'n gele chevrons in volle glorie en bestreken met veel wit krijt zichtbaar waren. Hij

kon alleen geen sergeant worden, omdat hij eens 'n landweerman, die hem niet wilde groeten, dusdanig had bewerkt, dat de man een maand in het hospitaal was terecht gekomen.

Die korporaal-mannetjesputter stond als commandant bij post no. 1, de verste en onaangenaamste post.

Toen zijn wacht een half uur betrokken was, verscheen een man voor post no 1. Vanaf 't Belgische grondgebied, beschouwde hij aandachtig den korporaal en zijn wachtje: anderhalven man en 'n paardekop!

Die man had het uiterlijk van een vechtersbaas, hij was gespierd, droeg een met lood-beslagen knuppel, 'n gelapte Manchesterbroek, afgelopen klompen. Na z'n eerste onderzoek begon hij te onderhandelen:

„Hée, ouwe snake, jullie motte je vandaag opberge in je hok. 'k Verwag volk. 'r Staat wat op. Goed geld voor stakkers van vier stuivers daogs... Kaik niet soo idejoot, beroerling. Weet je niet wie ik ben”?...

Even staakte de smokkelaar zijn declamatie.

„Ja, dat wete jullie niet. Jullie kenne hier nog niks. Ik neem alle soldaote en kommieze te graze, ik kom als luitnant over de grens en laat wachte in 't-geweew kome. Ik kom zelfs als kapelaan over de grens. Ik ben Schoppenheer, kwatta-kereltjes. Schoppenheer, geef jullie per

man 'n pegel, as je 'n uur in je nekkramphokkie verdwijn. Zake doen is hoofdzaak. Na den oorlog bouw ik 'n viela, brandiekoppen, „viela Schoppenheer”.

Als je zoo getreiterd wordt, dan gebeurten er gauw ongelukken. Een der solda-

„...bouw ik 'n viela, brandiekoppen, 'n viela Schoppenheer!”

ten van den model-korporaal velde zijn geweer, maar z'n chef beduidde hem, dat de smokkelaar op Belgisch gebied stond en er niets tegen te doen viel.

„Een eigen orgaan acht ik noodzakelijk voor een krachtige propaganda.”

Voorzitter Nieuwenhuys gaf blijk van tact bij het leiden van afdeulingsvergaderingen, waarbij talrijke leden van andere overtuiging plachten tegenwoordig te zijn.

Onder zijn voorzitterschap nam het ledental (mede door de krachtige hulp van den heer M. van Poelgeest) zoodanig in sterkte toe, dat tot gering van drie onderafdeelingen moest worden overgegaan.

Ook het vooroefeningsinstituut mocht zich in zijn belangstelling verheugen.

Het is dan ook begrijpelijk, dat de Gewestelijke en Plaatselijke Landstorm Commissiën noode dezen functionaris zien vertrekken en wij pastoor P. J. Nieuwenhuys ook van deze plaats nog eens allerhartelijkst dank betuigen voor het vele goede, dat onder zijn leiding is volbracht.

Het heeft ons verheugd, dat de Plaatselijke Landstorm Commissie hare waardering heeft betuigd door den afgetreden voorzitter bij acclamatie te benoemen tot eere bestuurslid.

Hierdoor wordt het contact met dezen energieke leider niet geheel verbroken.

Moge het Pastoor Nieuwenhuys in zijn nieuwen werkkring voorspoedig gaan en moge het hem gegeven zijn de financiële en andere zorgen, die hem op de schouders worden gelegd, spoedig te overwinnen.

Amsterdam, 1 November 1924.

K. L. SCHELL,

Secretaris Gew. Landstorm Commissie Stelling van Amsterdam.

ALKMAAR.

Vrijdagavond 24 October j.l. hield de plaatselijke afdeling van den B. V. L. op de bovenzaal van Café van Gijzen eene bijeenkomst, teneinde de prijzen die behaald waren bij den onlangs gehouden schietwedstrijd, te kunnen uitreiken. Van de plaatsel. Commissie waren aanwezig de heeren Groothuizen en Winkel; mede aanwezig waren de Verbandscommandant kapitein de Wolff en de propagandist, de heer Oolders. Wegens afwezigheid van den voorzitter, Mr. W. C. Wendelaar, die tot zijn spijt verhinderd was, heette de heer Winkel de aanwezigen, bijna allen prijswinnaars, welkom en reikte met eenige toepasselijke woorden de prijzen, die uit gebruiksvorwerpen bestonden, uit. In klasse A. werden de prijzen in volgorde gewonnen door de heeren Groothuizen, Schuit, de Koning, Besteman, Vashinder en Wolzak; in klasse B. door de heeren Huisman, Bussen, Florijn, Denneman, v. d. Kamer, Smit en Berends. De rozenprijs, bestaande uit eene medaille, welwillend beschikbaar gesteld door Burgemeester Wendelaar, werd behaald door den heer Groothuizen.

De heer Oolders bracht dank aan de plaatselijke commissie voor hetgeen deze in het afgelopen jaar verricht had en deelde mede, dat half Nov. de verbandsprijzen zullen worden uitgereikt en de gedenkplaten begin 1925. De heer Winkel dankte den heer Oolders voor de prettige wijze van samenwerking. Na afloop werd eene onderlinge schietwedstrijd op de buks georganiseerd, die een zeer geanimeerd verloop had. Prijswinnaars waren de heeren Van Gijzen, Schoonhoven, Groothuizen, Schuit, Blankendaal, Bakker, Florijn, Ris. Bij den 2en wedstrijd werden de prijzen behaald door de heeren Oolders, Schoonhoven en Conneman.

De proef van den schietwedstrijd heeft zeer goed voldaan.

Afdeling TEXEL.

Een onzer voormannen schreef in dit blad van Juli 1924 No. 5 onder het motto: „Ver weg?”:

„De Dollard ligt ver weg.

„En Maastricht is ver.”

„En ver van ons liggen ook Texel en Zeeuwsch Vlaanderen.”

„En toch hebben wij onze landstormers tot aan die uithoeken van ons land.

„En toch komen wij bij U en spreken met U en overleggen met U over de belangen van ons instituut.”

„Door ons blad.”

Hebt ge het gelezen, Texelaars? We worden niet vergeten.

Neen, zult ge zeggen; het deed ons goed, zulks te lezen; doch in die meening zijn we nu versterkt, daar gebleken is, dat voor persoonlijk bezoeke Texel zelfs niet te ver ligt.

Vele autoriteiten toch kwamen ons bezoeken, zij deden ons gevoelen, dat we deel uitmaken van het groote geheel.

De propagandist, de altijd ijerige heer P. J. Oolders van Alkmaar, had alles voor hun komst in gereedheid gebracht. Er werd een schietwedstrijd met scherpe patronen uitgeschreven ter verhooring van de animo.

Op bezoek kwamen de heeren L. F. Duymaer van Twist, voorzitter der Nationale Landstorm Commissie, met zijn secretaris, den heer G. F. Boulogne. Voorts de Inspecteur van den B.V.L. kolonel G. W. Fris en het lid der Nationale Landstorm Commissie, de heer Dr. L. N. Deckers; het Tweede Kamerlid, de heer Fruijtier, de Commandant in het Verband Alkmaar, de kapitein P. M. de Wolf en nog andere autoriteiten.

Op het breede strand aan de Koog, was de schietschijf geplaatst.

Hier werden zij ontvangen door de plaatselijke Commissieleden, w.o. de Voorzitter, de Burgemeester van Texel, de heer Buysing

Nog dezer dagen vernam ik van iemand, die het weten kan, dat de Texelaars uitmunten in schieten. Gevraagd naar de oorzaak ervan, kon men mij die niet opgeven.

Hulde daarom aan onze eilandbewoners. Trouwe mannen, sta gereed „als 't moet”. 't Gaat tegen de Revolutie, voor het Oranjehuis.

Na met de Landstormers gekiekt te zijn, vertrokken de heeren weer naar de haven, om ons eiland te verlaten.

't Kan niet anders, of de autoriteiten moeten versterkt zijn in hun meening, dat op deze mannen te rekenen valt.

Inmiddels werd het schieten voortgezet.

Hors d'oeuvre

Met „tweemaal vierentwintig uur”
En met een volle maag
Slaapt onder vaders appelboom
Johannes van den Zwaag

Een glimlach ligt op zijn gelaat:
Hij droomt in zoete rust
Dat zijn geliefde, blonde Trees
Op bei zijn wangen kust.

Maar och... het droomen is bedrog
Zoals men hier weer ziet
Want 't was niet Trees, die Hannes
zoent
Maar vaders „rooie Griet”

BRETSCHNEIDER

Damsté.

Uit een kort woord van den voorzitter van den N. L. C. in het badhotel bleek, dat de Minister van B. Z. en Landbouw Z. Ed. nog pas verzekerd had, dat het instituut van den B.V.L. op hoogen prijs werd gesteld, waarom de Pl. Commissie bij vernieuwing opgewekt werd om in propaganda niet te verslappen en nog steek 's het belang van he' instituut voor oogen te houden tot steun van de regeering van onze geëerbiedigde Oranjevorstin.

Voorts werd de thee gebruikt.

Hierna ging het gezelschap tusschen 2 vlaggenrijen door naar de duinen, om de „18 karaats mannen”, die reeds aan het schieten waren, te bezoeken. Het sprak vanzelf, dat de voorz. van de N. L. C. hen zou toespreken. Dit geschiedde, al was het een kort woord.

Nadat de heeren zelf ook een serie hadden geschoten, zetten de vrijwilligers den wedstrijd voort.

Vele landstormers namen daaraa deel. Van alle deelen van het eiland waren ze opgekomen, niettegenstaande het weer eerst wel wat te wenschen overliet.

Hoewel de Texelaars over 't algemeen goed schieten, waren velen ditmaal lager dan gewoonlijk; hiervan was de wind, die steeds in kracht toenam, de oorzaak.

Daarna volgde prijsuitdeeling door Kapitein De Wolf. Er waren mooie prijzen, waaronder een van den heer Duymaer van Twist, van dr. Deckers en van Kolonel Fris.

Na een opwekkend woord van den heer Oolders om toch vooral deel te nemen aan de schietoefeningen welke weldra zullen aanvangen, trokken allen opgetogen huiswaarts.

Ook werden nieuwelingen ingeschreven.

G. LIEVAART.

KERKDRIEL.

Den 10en October had de Bijz. Vr. Landstorm van Kerkdriel het genoegen de prijzen in ontvangst te nemen van den gehouden plaatselijken schietwedstrijd, die gehouden was op het fort te Orthen bij 's Bosch.

Na een woord van den voorzitter der plaatselijke Commissie, den Edelachtb. Heer J. F. van Heereveld (burgemeester), werden de prijzen uitgereikt; verschillende leden der plaatselijke commissie waren hierbij tegenwoordig. De prijzen waren op keuze gesteld, zoodat ieder winnaar op zijn beurt mocht nemen, wat hij het liefst had. De prijzen waren als volgt.

1e prijs J. Oudvorst, een paar beenkappen.

2e pr. H. Lahey, een rijwiellantaarn.

3e pr. A. van Berkel, een rijwiellantaarn.

4e pr. Chr. d. Bruin, een klokje in marmor.
5e pr. Chr. Laheij, een koperen gepolijsten bloempot.

6e pr. A. v. d. Braak, een bonbonschaal.
7e pr. J. v. d. Kammen, een sigarenkoker.
8e pr. J. v. Eeuwijk, een portefeuille.
9e pr. J. van Houten, een tabakspijp.
10e pr. B. v. Bockel, een portemonnaie.
11e pr. Jos Maas, een coupe.

12e pr. J. H. v. d. Kammen, een tabakspot van koper gepolijst.

13e pr. W. Verdonk, een gepolijst rookstel.
Hiermede was de prijsuitreiking geëindigd om verder gezellig een uurtje saam te blijven.

Het is wel jammer dat wij zoo ver van een scherpe baan wonen. De afstand van ons dorp naar de schietbaan is maar even 13 K.M.; zoodat wij niet veel leden op de baan krijgen. Wij hopen in het volgende jaar, dat wij meer leden krijgen om te schieten en voor den plaatselijken wedstrijd, want er zal voor een Margabaan gewerkt worden, om dien in onze gemeente te krijgen. Zoodat dan de schietwedstrijd voor 1925 wel wat zwaarder zal worden.

De plaatselijk leider,

J. R. VAN DER KAMMEN.

WOLFHEZE (Gld.)

Vrijdag 7 Nov. was de afd. „Wolfheze” van den B. V. L. in vergadering bijeen onder leiding van den Pl. Leider die haar op de gebruikelijke wijze opende.

Verschiedene mededeelingen aangaande onze nieuwe Afd. werden den leden medegedeeld, alsook de P. Commissie werd besproken. Met algemeene stemmen werd besloten den beiden heeren (leden der Pl. C.) een gedenkplaat aan te bieden.

Als gewichtigste punt stond aangegeven bespreking „Propaganda Vergadering”.

Aangezien de afd. hier pas in wording is, dacht het ons het beste om door middel van die vergadering eenige bekendheid aan den B. V. L. te geven. Een ieder moet weten, wat het beteekent voor ons land een Bijz. Vrijw. Landstorm te hebben.

DEN BOMMEL-ACHTHUIZEN.

Woensdag 29 October j.l. werd in een goed opgekomen vergadering van de leden van den Bijz. Vrijw. Landstorm, afdeling Achthuizen, in het Patronaatsgebouw, aldaar de jubileum-gedenkplaten uitgereikt, waarbij o.m. kapitein van Nieuwenhuijzen, onzen commandant in het Landstormverband „Monden der Maas”, tegenwoordig was. Te zeven uur ving de vergadering aan, waarna de kapitein een en ander, met het oog op de mooie gedenkplaat naar voren bracht. Spreker schetste, hoewel het thans rustig is, dat het gevaar voor revolutie niet minder dreigt, gezien de steeds voortdurende woelingen in Rusland en het daarom nog steeds onze roeping is, paraat te zijn, met het geweer bij den voet. Verder bracht spreker eenige bijzonderheden omtrent de aanbidding van het album aan H. M. de Koningin op 6 September 1923 naar voren; in welk album ruim 30.000 handteekeningen verzameld waren van de Landstormcommissies en de leden van den Bijz. Vrijw. Landstorm. Hierna werd op voorstel van den kapitein het driewerf „Hoera” voor onze geëerbiedigde Koningin, staande, aangeheven, waarna de Plaatselijke Leider de jubileum-gedenkplaten uitreikte. Verder werd nog gesproken over het Landstormblad en over de te houden schietoefeningen. De schietoefeningen zullen worden gehouden in het Patronaatsgebouw te Achthuizen. Nadat de Kapitein een ieder in het bijzonder voor zijne aanwezigheid dank zegde, werd de vergadering gesloten.

Donderdagavond werd een dergelijke vergadering gehouden der afdeling den Bommel in het Gymnastieklokaal der O. L. school alhier.

Bijna alle leden waren aanwezig. Ook was onze burgemeester, lid der Gew. Landstormcommissie, daarbij tegenwoordig. Eveneens zullen in deze afdeling schietoefeningen worden gehouden.

De Pl. Leider afd. den Bommel, Achthuizen,
R. DE WAAL.

Vrijwillige Landstormkorpsen, Motor-dienst, Vaartuigendienst, Spoorweg-dienst en Luchtwachtdienst.

Bij Ministerieele beschikking is bepaald, dat de praktische en theoretische eischen voor de verschillende rangen beneden dien van officier bij de vrijwillige landstormkorpsen met bijzondere bestemming niet gelijk zijn aan die bij het leger, doch dat voor de aanstelling tot bedoelde rangen de betrokken korpscommandanten degenen zullen voordragen, die zij, op grond van hun werkkring en positie in de burgermaatschappij hunne algemeene ontwikkeling en e.q. hun optreden bij oefeningen, geschikt achten voor de door hen te vervullen betrekkingen bij het korps.

DONKERBROEK.

Donderdagavond 21 Oct. hield de Afd. Ooststellingwerf van den Bijz. Vrijw. Landstorm hier in de Geref. Kerk een propaganda-vergadering.

De leiding berustte bij Ds. Prins, die opende met gebed en in zijn inleidend woord wees op de betekenis van het instituut.

Drie sprekers voerden vervolgens het woord. Eerst de majoor-commandant van het Friesch verband van den B. V. L., die in een hartelijke toespraak zich tot de leden richtte, hen er aan herinnerde hoe hij in gevaar hen heeft te leiden en zij hem hebben te volgen.

Vervolgens sprak baron Van Welderen Rengers chef van de Motorafdeeling, die inlichtingen gaf omtrent dit korps, dat naast den B. V. L. staat, maar hetzelfde doel beoogt: steun te bieden aan het wettige gezag.

De eigenlijke propaganda-rede werd gehouden door den heer Heukels, propagandist voor den B. V. L.

De spr. wees er op, hoe getuige slechts de felle actie der revolutionairen in den Zuid-Oosthoek, de B. V. L. nog geen overbodig instituut is. Het gaat om 't behoud van geestelijke en stoffelijke goederen. En daarom toegetreden en 't wettig gezag krachtig gestuud.

Ds. Prins bedankte de sprekers. Ook richtte hij een woord van dank tot den heer Aten van Appelscha, voorz. van de plaats. afd. aldaar, die vertrekken gaat.

De avond mag goed geslaagd heeten. De leden zullen, door 't gehoorde opnieuw aangevuld, ongetwijfeld ook anderen opwekken om plaats te nemen in hun gelederen.

In de pauze werd aan de leden de Gedenkplaat 1923 uitgereikt.

MIDDELBURG.

Zaterdag 25 Oct. werd op het schietterrein bij Souburg (Walcheren) een wedstrijd gehouden door de Afdeling Middelburg van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, waarbij aanwezig was de Majoor der Infanterie Mol, commandant van den Bijzondere Vrijwilligen Landstorm in Zeeland, die den wedstrijd met een toespraak opende en tevens van de gelegenheid gebruik maakte om met de 28 leden der Afdeling kennis te maken.

De prijzen bestonden uit medailles en kunstvoorwerpen.

De eerste prijs, een zilveren medaille van den Commissaris der Koningin werd behaald door den vrijwilliger A. Groenberg 't Zand met 42 p.; de tweede prijs, een verguld zilveren medaille, van den voorzitter der Afdeling, den Burgemeester van Middelburg, door den vrijwilliger P. A. de Rey te Middelburg, met 41 punten.

Deze medailles werden door den commandant met een toespraak uitgereikt.

De overige deelnemers kregen ook allen een prijs.

Deze prijzen waren aangeschaft uit gelden bijeengebracht door de leden en door inge-

zetenen, die blijk geven het bestaan van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm van groot nut te achten.

Het schieten had plaats onder gunstige weersgesteldheid, gepaard gaande met zwaren wind uit het N.W.

De Leider der Afdeling,
P. A. DE REIJ.

WOLFAARTSDIJK.

Vrijdagavond, 24 Oct., hield de afd. van den Bijzonderen Vrijw. Landstorm alhier een bijeenkomst in één der lokalen van de Chr. school, alhier. Vele manschappen met hun vrouwen of ongetrouwden met hun verloofden waren opgekomen. Bij afwezigheid van den voorz. der plaatselijke commissie (Dr. Prueniger) werd de bijeenkomst geopend door het lid dier commissie M. Kloosterman. Door den heer Laernoës, secretaris van den Bijz. vrijw. landstorm in Zeeland, werd een uiteenzetting gegeven van de oprichting en doel van genoemd instituut. Ook werden door hem besproken het doel en de werking van de verschillende commissies, w.o. ook de plaatselijke commissie. Op zijn verzoek werd door de aanwezigen het Wilhelmus staande gezongen. Aan elk der manschappen werd uitgereikt een gedenkplaat van de huldiging van H. M. de Koningin op 6 Sept. 1923 te Amsterdam, door genoemd instituut. Door M. Kloosterman werd een korte lezing gehouden over de weerbaarheid van het Nederlandsche volk, waarbij hij uit de geschiedenis aantoonde, dat een klein volk groot kan zijn. Door ds. van der Vliet uit Vlissingen werden eenige hartelijke woorden gesproken tot de opgekomen mannen en op zijn voorstel een driewerf hoera aangeheven op het instituut van den Bijz. Vrijw. Landst. en de plaatselijke commissie.

Door den voorzitter der plaatselijke commissie, Dr. Prueniger, die inmiddels ter bijeenkomst was gekomen, werd dank gebracht aan de opgekomenen en aan hen, die iets hadden bijgedragen om dezen avond tot een echt gezelligen avond te maken.

STOPPELDIJK (Z.).

Onder gunstig weer heeft te Stoppeldijk de 4-daagsche schietwedstrijd van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm en Burgerwacht plaats gehad.

De deelname is (naar de ligging van Z.-Vlaanderen gerekend) buitengewoon groot geweest, er is n.l. door 34 vijftallen aan 'de korpswedstrijden deelgenomen. Was het op de korpsbanen reeds druk, op de geluks- en vrijebanen is gedurende alle dagen van den wedstrijd onophoudelijk geschoten.

Het is werkelijk een succes geweest, en de Regelingscommissie en al degenen, die het hunne tot het welslagen van dezen wedstrijd hebben bijgedragen, kunnen met voldoening op hun werk terug zien. Hun mag een woord van lof en dank voorzeker niet onthouden worden.

Een woord van dank komt ook zeker toe aan degenen, die financieel hebben bijgedragen om den wedstrijd zoo aantrekkelijk mogelijk te maken.

Van de vele medailles en prijzen, die voor dezen wedstrijd geschonken zijn, waren er o.a. een prachtige zilveren medaille van H. M. de Koningin, van de Nat. L. S. Commissie, Prov. L. S. Commissie, verschillende Kamer- en Statenleden, Heeren Burgemeesters van Stoppeldijk, Hulst, Zaamslag en Hoek, van den HoogEerw. Deken van Hulst, Eerw. Heeren Pastoor en Kapelaan van Stoppeldijk, Notaris Mijs uit Oostburg, Commandant Vrijw. L. S. Zaamslag, en de Miss Blanche Cigarettencompany te Rotterdam; alsmede van vele anderen, aan wier namen geen publiciteit mag gegeven worden.

Een bijzonder woord van dank komt ook vooral toe aan de Burgerwachten: Neuzen, Zaamslag en Boschkapelle die door hunne subsidie de wedstrijd gevende vereenigingen in de gelegenheid stelden voor den personeelen wedstrijd zulke prachtige prijzen beschikbaar te stellen.

Onder een gezellig en geanimeerd verloop is de wedstrijd geëindigd en de uitslag als volgt:

Korpswedstrijd scherp. Max 250 punten.

1 B. W. Kruijningen	228 punten
2 B. W. Neuzen	221 "
3 B. W. Zaamslag	208 "
4 B. W. Stoppeldijk	205 "

De 3 medailles voor hoogste korpschutters werden behaald door L. en Ph. Meijaerd te Kruijningen en Oostdijk te Neuzen.

Korpswedstrijd Marga Max 300 punten.

1 B. W. Stoppeldijk	289 punten
2 V. L. S. Stoppeldijk	282 "
3 V. L. S. N.-Namen	256 "
4 V. L. S. Hengstdijk	253 "

De 3 medailles behaalden als hoogste korpschutters A. de Vree en Jac. Cammaert te Stoppeldijk en de Deckere N.-Namen.

Eerebaan scherp Max 50 punten.

1 A. L. de Jong, Neuzen	47 punten, (bij loting Medaille van H. M. de Koningin).
2 Oostdijk, Neuzen	47 punten.

Eerebaan Marga Max 60 punten.

1 S. Dekker Kloetinge	57 punten (bij loting).
1 E. v. Campen, Stoppeldijk	57 punten.

Personeele baan scherp Max 50 punten.

1 Duindam, Kruijningen	48 punten
2 L. Meijaerd, Kruijningen	47-9
3 v. Goor, Neuzen	47-3-46
4 Galle, Neuzen	47-8
5 De Haas, Neuzen	47-7
6 De Raad, Hansweert	46-9-43
7 Baart, Stoppeldijk	46-9
8 Rouw, Hoek	46-8-43
9 v. d. Pell, Hansweert	46-8
10 De Nijs, Boschkapelle	45-8-45
11 J. de Putter, Zaamslag	45-8
12 Oostdijk, Neuzen	45-8
13 P. Mahu, Stoppeldijk	47-7
14 S. Dekker, Kloetinge	44-8
15 Aug. v. Campen, Stoppeldijk	44-7

Vrijebaan scherp Max 90 punten.

1 Baart, Stoppeldijk	88 en 4 m. 29
2 L. Meijaerd, Kruijningen	88 en 2 m. 28
3 Duindam, Kruijningen	88 en 1 m. 28
4 Rouw, Hoek	87 en 1 m. 29
5 Goor, Neuzen	87 en 4 m. 28
6 Ph. Meijaerd, Kruijningen	87 en 3 m. 28
7 De Jong, Neuzen	86 en 2 m. 28
8 De Haas, Neuzen	85 en 2 m. 28
9 Dekker, Kloetinge	85 en 1 m. 28
10 v. d. Peil, Hansweert	85

Vrijebaan Marga Max 108 punten.

1 R. de Maat, Stoppeldijk	107
2 G. Dekker, Kloetinge	106
3 J. de Theije, Stoppeldijk	105 en 2 m. 35
4 R. de Theije, Stoppeldijk	105 en 1 m. 35
5 Rouw, Hoek	105 en 1 m. 35
6 Mahu, Stoppeldijk	105 en 3 m. 34
7 v. Vessem, Zaamslag	105 en 3 m. 34
8 v. Goor, Neuzen	104 en 4 m. 34
9 L. Meijaerd Kruijningen	104 en 2 m. 32
10 De Haas, Neuzen	104 en 1 m. 32

Geluksbaan Max 60 punten.

1 De Jong, Neuzen	49 punten
2 v. Goor, Neuzen	47
3 v. Son, Stoppeldijk	41-37
4 D. Fassaert, Stoppeldijk	41-22
5 F. Mahu, Stoppeldijk	41

Na afloop van den wedstrijd werden de prijzen met een toepasselijk woord uitgereikt op de bovenzaal van den heer Fassaert, door den Edelachtb. Heer P. L. de Wael, Burgemeester van Stoppeldijk, en werd deze bijeenkomst opgeluisterd door het orkest „Utile Dulci". Den geheelen avond bleef men onder muziek en zang gezellig bijeen.

P. BAART,
P. Leider B. V. L. S. Stoppeldijk.

SIJBECARSPEL.

Maandagavond 13 Oct. werd de eerste schietoefening van den Bijz. Vrijwilligen Landstorm gehouden. Er werd geschoten in twee afdelingen, 1e afd. 10 M, afstand: knielende houding; hoogst aantal punten 40; 2e afd. 15 M, afstand; knielende houding; hoogst aantal punten 50.

De uitslag was als volgt:
C. Karsten, 1e afd. 39 p., 2e afd. 40 p.;
D. Vlaar, 1e afd. 38 p., 2e afd. 41 p.; J. Wijnker, 1e afd. 37 p., 2e afd. 39 p.; J. Hachtel, 1e afd. 38 p., 2e afd. 43 p.; L. Taan, 1e afd. 37 p., 2e afd. 41 p.; Jb. Schipper, 1e afd. 36 p., 2e afd. 34 p.; Jb. Vriend, 1e afd. 37 p., 2e afd. 38 p.; C. Vlaar Gz., 1e afd. 39 p.; 2e afd. 26 p.; Jb. Vlaar Gz., 1e afd. 38 p., 2e afd. 37 p.; Jb. Broers, 1e afd. 32 p., 2e afd. 41 p.

De heer C. de Jong, leider der oefeningen, dankte de deelnemers voor de belangstelling voor deze oefening betoond, en hoopte den volgende Maandag een nog grooter deelname te mogen constateeren.

Uitgaaf van C. BLOMMENDAAL, te 's-Gravenhage:

De Burgerlijke Stand in vragen en antwoorden

door J. C. BAUMANN,
Burgemeester en Secretaris van Woubrugge,
en W. B. VAN DE WATER,
Secretaris van Overschie en Leeraar Staatsinrichting M. O.

TWEDE DRUK
Prijs ingenaaid . . . f 2.25

Dit werkje is in hoofdzaak geschreven voor degenen, die studeeren voor de akte van bekwaamheid in de gemeente-administratie.

Alom in den Boekhandel te bekomen, en, tegen betrekking van het bedrag, ook bij den Uitgever.

Belangrijk!!!

1 CENT per regel

per duizend abonné's kost een advertentie in dit blad.

Een voordelige wijze om uw artikelen bekend te maken.

EVERSHARP
vorgezeld door de
WAHL PEN

Honderd malen per dag hebt geze noodig

De drukste zakenmensen noemen het Eversharp potlood het grootste zakenpotlood. — Volkomen terecht, maar dit geldt ook voor de Wahl Vulpen, de eerste in dit genre van geheel metaal. Ze bevat meer inkt dan andere merken. Ze kan niet barsten of breken. Eversharp potlood en Wahl Vulpen behooren beiden op uw lesse naar voor gebruik aanwezig te zijn.

Verkrijgbaar bij alle Boekhandelaren en bij de

Importeurs:
BLIKMAN & SARTORIUS
AMSTERDAM

A. J. VAN DER MATTEN

(Reserve 1e Luit. V. L. S.)
ACCOUNTANT
Baronielaan 67 — BREDA — Telefoon 872

Inrichten en Contrôleeren der Boekhouding.
Behandeling van alle Belastingzaken.

PIJPTABAK
Piny Woods
30 CENT 1/2 ONS

GEBR. GREVENSTUK

Hof-Calligrafen en Teekenaars
Rokin 122, Amsterdam.

Speciaal adres voor het vervaardigen van Oorkonden ter herinnering aan jubilea, enz.; Eere-Diploma's voor Vereenigingen, Pracht-albums bij geschenken; Familiewapens en andere heraldische teekeningen

Naamlijsten, Regentenlijsten, enz. enz.

ANTON WEVER - SCHOONHOVEN

in gouden en zilveren werken.

MEDAILLES - KRANSEN - BEKERS, enz.

Banketbakkerij DUCHATEAU - Gouda

Burgemeester Martessingel 125 - Telefoon 139
Specialiteit in Goudsche Sprits en Siroopwafelen
Verzending door het geheele land

HOTEL „DE ZALM"
MARKT GOUDA
CAFÉ-RESTAURANT

PLAATST UW FAMILIE- en
HANDELSADVERTENTIE
IN DIT BLAD

L. VAN LEER & Co.

19 Rustenburgerstraat 19

AMSTERDAM

Kleurendruk
CLICHE'S

L. de Vries Hzn.

Brugstraat 7
GRONINGEN

Heeren- en
Jongheerenkleeding.

Uniformen
Rijbroeken

Hollands

standaard voor
kwaliteit

Wij handhaven ons principe:
„Kwaliteit is nummer één”
Wij handhaven ons principe:
„Waar voor Uw geld”

Wij kunnen U dus bij Blue Band niets extra's aanbieden, want dan zou Blue Bands unieke kwaliteit in 't gedrang komen.

Koopt Blue Band.
Ge weet dan wat ge krijgt!

BLUE BAND

Versch gekarnd
Dertig cents per half pond

FATUM

Plot Meiplein 6 - 's-Gravenhage
Telefoon 33940

Ongevallenverzekering

Accountantskantoor J. van 't Land

Prof. Rankestraat No. 1 - Telefoon 2837

GRONINGEN

Inrichten en Controleren van Administraties

Behandeling van alle Belastingzaken

Centrale van Gemeente- en Woningbouwadministraties

N.V. NEDERL. CAOUTCHOUC- EN
GUTTA-PERCHAFABRIEK
v.h. Bakker & Zoon

Ridderkerk
vervaardigt

BAKKER'S BANDEN

Prijzen:

Buitenbanden

Kwaliteit A f 9.-

Kwaliteit B f 8.-

Binnenbanden f 2.80

per stuk

en verder alle rubber-artikelen
op Technisch Gebied

Heeft U voor Uw Drukwerk wel eens prij
aangevraagd bij

Drukkerij A. Jongejan
GOUWE 110 & GOUDA?

zoo neen, doe het nog heden.

U zult hiermede zeker bezuinigen.

Vraagt voor Uw BUREAUBEHOEFTEN prijs en monsters bij
A. QUANT, GOUDA - Kantoorboekhandel

LANDSTORMERS! Sluit Uw Levensverzekering bij de

VEENKOLONIALE

LEVENSVERZEKERING-MAATSCHAPPIJ

gevestigd te Veendam

Opgericht 1855

Directie: A. H. MAATHUIS

Correspondenten gevraagd.

HET LANDSTORMBLAD

ORGAAN TEN BEHOEVE VAN
DEN BIJZONDEREN VRIJWILLIGEN LANDSTORM
INSTITUUT TOT STEUN AAN HET WETTIG GEZAG.

ADMINISTRATIE EN REDACTIE: KONINGINNEGRACHT 50 'S-GRAVENHAGE.

ABONNEMENTSPRIJS
F. 1.50 PER JAAR.

LOSSE NUMMERS
15 CENT.

Het Jaarboekje 1925

van den

Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm.

Voor ons ligt een uitgave van de Administratie van ons blad.

Een Jaarboekje voor 1925.

In keurig kunstdrukpapier uitgevoerd, bevat het een uitgebreide verzameling foto's van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, die een duidelijken en blijvendden indruk geven van den omvang, welken dit instituut in de zes jaren van zijn bestaan heeft bereikt.

Om het voor de practijk dienstbaar te maken, zijn er ten behoeve van de deelnemers aan de schietoefeningen in opgenomen een tweetal schietstaten, waarin de uitkomsten van hunne schietvaardigheid kunnen worden opgeteekend.

Voorts bevat het Jaarboekje:

Een Jaarkalender 1925.

Een overzicht van de samenstelling der Nationale Landstorm Commissie en der Gewestelijke Landstorm Commissiën.

Een opgave van de correspondentie-adressen der Gewestelijke Commissiën.

De Administratie heeft het Jaarboekje ter beschikking gesteld van de Gewestelijke Commissiën. Vandaar zal het zijn weg naar de Afdelingen zeker vinden, want we zijn overtuigd, dat ieder het spoedig in zijn bezit wil hebben.

Herinneringskruisen voor de gemobiliseerden.

Wanneer in de jaren na den Grooten Oorlog iets duidelijk is gebleken, dan is het wel dit, dat Nederland het in den weg der middelen aan het met grooten spoed gemobiliseerde leger te danken heeft, dat het buiten dien wereldverwoestenden krijg is gebleven.

Nadat de verklaringen dienaangaande van onzen Opperbevelhebber, Generaal Snijders, bevestigd werden door de mededeelingen van Duitse veldheeren, als Ludendorff en Von Moltke, is het overbodig om nog naar vele bewijsgronden te zoeken.

De Dierentuin-pacifisten zullen wel nimmer overtuigd worden.

Zij schamen zich thans, dat zij indertijd niet enthousiast gejuich onze grijsgroenen en Jantjes hebben geëerd.

Weg is bij hen de dankbaarheid.

Weg is ook voor hen de eere, de glorie, die de onvervaardige mannen van Zee- en Landmacht in de jaren 1914-18 voor ons Land hebben verworven.

Hoe hebben onze mannen van de Vloot hun strijd tegen het mijnengevaar niet vervolgd?

Onze visschers moesten visschen, zij moesten toch eten en van hun vangst hebben ook de lieden van „geen man en geen cent” gedeeld. Onze koopvaardijsschepen konden niet stilliggen.

De Jantjes moesten de baan vrij maken, zij moesten „de donkere monsters uit de Noordzee” vernietigen.

De G II vloog op het „Stortemelk” in de lucht.

Van de „Frans Naerebout” kwam een groot deel der mannen ellendig om het leven.

En in Den Helder staat een monument, dat roerend spreekt van de vele menschenlevens die de „Moordzee” van ons volk afeischte.

Ook ons gemobiliseerde leger heeft recht op dankbare herinnering.

De grijsgroenen; zij waren onze eigen vaders, mannen, zonen, broeders, die langdurige en groote opofferingen zich hebben moeten getroosten terwille van onze vrijheid. Zij waakten ertegen, dat de vijand onzen bodem tot een slachveld zou maken. Meer dan 500 miljoen menschen waren vijanden.

De duikboot loerde uit diepe zeeën en in de lucht werd geregelde strijd gevoerd tusschen gevleugelde eskaders.

Onze mannen waakten voor het leven van ons volk in een tijd toen een bericht als: „De vijand had twintigduizend dooden”, denzelfden indruk verwekte als tegenwoordig een straatongeluk.

Een volk, dat eigen historie vergeet, sterft van zijn wortel af.

Met blijdschap verwijzen wij daarom naar achterstaande Legerorder, waarin mededeeling wordt gedaan van de instelling van een Herinneringskruis voor de mannen, die in den mobilisatietijd de wacht hebben betrokken bij onze vaderlandsche driekleur. Het feit, dat onze landsfinanciën niet toelaten voor dit eereteken een bedrag uit de Schatkist ter beschikking te stellen — onze staatsschuld bedraagt drie duizend miljoen gulden — doet aan de waarde ervan niets af.

Het eereteken is verdiend.

En de tijd zal er de wijding aan geven, die anti-nationale geest aan onze mobilisatie wil ontnemen.

Hulde.

Bij de algemeene hulde aan de kloeko vliegeniers, die den tocht Holland-Indië volbrachten, voegen wij met veel blijdschap over de gelukke onderneming, de onze.

Onmiddellijk hierna willen wij eere brengen aan den man, wiens ongebluscht initiatief tot dezen tocht heeft geleid.

Wij bedoelen Generaal Snijders.

Het siert dezen bovenmate, dat hij de nationale zaak trouw is gebleven, ook na dat de ongunst der tijden zich op bittere wijze tegen hem gekeerd had.

Vier jaren lang droeg Generaal Snijders de hoogste verantwoordelijkheid voor de paraatheid van Leger en Vloot.

En ieder was overtuigd, dat in niemands handen de opperbevelhebberstaf beter thuis was.

Dat deze rots moest wijken, toen de revolutionaire vloedgolf kwam opzetten, is een sprekend bewijs te meer van de groote gevaren, waaraan ons volk toen heeft blootgestaan.

Generaal Snijders zij ons in dezen tijd ten voorbeeld.

Toen ontijdig zijn diensten niet meer werden begeerd, heeft hij zich als een man gedragen. Velen in zijne plaats zouden mokkend den rug hebben toegekeerd aan Regeering en volk. Generaal Snijders heeft gezocht, hoe hij in den nieuwen tijd zijn land kon dienen.

Aan de ontwikkeling van de Nederlandse luchtvaart gaf hij al zijne krachten.

En den roem van den volbrachten vliegtocht naar ons Insulinde danken wij ook hem.

Al deze gedachten kwamen in ons op, toen wij ons hadden gezet om te schrijven van de wakkere vliegeniers en... van het herinneringskruis.

En het zal ons vreugde geven, te vernemen, dat ook Generaal Snijders dit eereteken draagt vóór alle andere buitenlandsche eeretekenen!

Vooralsnog!

„Vele andere leden verklaarden daartegenover, dat deze instituten huns inziens vooralsnog niet kunnen worden gemist.”

Deze zinsnede wordt gevonden in het Voorloopig Verslag van de Tweede Kamer over de Staatsbegroting, Hoofdstuk V, dienstjaar 1925, en bijzonder daar, waar wordt gehandeld over de uitgaven voor Burgerwachten, Vrijwilligen Landstorm en Politietroepen.

Wij hebben het woord „vooralsnog” cursief laten drukken, omdat het zoovele gedachten en vragen deed rijzen.

Wij hebben getracht een toestand in te denken, waarbij deze instituten — en wij schakelden daarbij de politietroepen uit, omdat zij eigenlijk een anderen vorm van maréchaussée uitmaken — in ons land konden worden gemist.

Wat moet er ontzaglijk veel gebeuren, eer een dergelijke toestand daar is.

1e. Moet een einde komen aan de Communistische Internationale van Moskou met hare openlijke en daadwerkelijke bedreiging met wereldrevolutie.

2e. Moeten de communistische, de anarchistische en revolutionair-anti-militaristische groepen vernietigd worden, hetzij door wetsdwang of door verval van krachten.

3e. Moet de sociaaldemocratische arbeidersbeweging de leiding van Stenhuis e.s. en daarmede haar revolutionair karakter en den klassenstrijd voorgoed vaarwel zeggen.

4e. Moeten de waarborgen aanwezig zijn, dat bij een eventuele herhaling van 1903, de middelen aanwezig zijn, om den toestand meester te blijven.

Eigen Edison is goudwaard.

5e. Moet de machtsvorming van het z.g. bewuste proletariaat, hetwelk zich steeds als vijand van den staat openbaart, een einde nemen...

Hier laten wij het voorloopig bij, en eindigen met de opmerking, dat, tenzij de Staat andere machtsmiddelen in de plaats van bovengenoemde instituten stelt, het „vooralsnog” wel heel lang zal duren.

Toch!

Het Vakblad voor den R. K. Nationalen Klompenmakerspatroonsbond „De Klompenmaker” heeft in zijn nummer van 18 Sept. als protest tegen de Tariefwet het advies aan zijn lezers gegeven om uit de Burgerwachten en den Vrijwilligen Landstorm te treden, zoolang zij als vaderlanders geen rechtmatig bestaan zullen hebben verkregen.

Wij hebben dit advies afgekeurd in ons vorig nummer van het Landstormblad toen wij onder het opschrift „kinderlijk” het verkeerde van deze handelwijze bespraken.

Thans verweert het Vakblad zich daartegen en schrijft het volgende:

„Het Landstormblad”, orgaan ten behoeve van den bijzonderen vrijwilligen landstorm, neemt dit natuurlijk kinderlijk.

Maar wat zegt zij van vakverenigingen die b.v. een dag of een uur algemeene staking proclameeren, om te protesteeren tegen een of andere handelwijze, waarmede zij niet kunnen instemmen, en waaraan de slachtoffers van zoo'n staking, gewoonlijk de patroons toch ook niets verhelpen kunnen?

Of wat zegt zij b.v. van eene algemeene stopzetting der werkzaamheden, gedurende één minuut, in een belangrijk fabrieks centrum om aan eene nationale betooging kracht bij te zetten?

Noemt zij dit ook kinderlijk?

Of weet „Het Landstormblad” een ander middel om de Heeren in den Haag duidelijk te maken dat ook de klompenmakers vaderlanders zijn, die recht hebben op een behoorlijk bestaan?

Wij vragen slechts.

Wij willen hiervan dit zeggen:

Voor ons is er geen enkele reden om onze afkeuring uit te spreken over de bezwaren, die de klompenmakerspatroons hebben tegen de Tariefwet, voor zoover deze naar hun oordeel niet voorziet in voldoende bescherming van hunne industrie tegen buitenlandsche concurrentie.

Integendeel, wij zelf zouden, in hunne plaats staande, ook om de noodige bescherming vragen en niet ophouden, voordat wij die naar ons inzicht in voldoende mate zouden hebben verkregen.

Maar hierover loopt het eigenlijk niet.

Het gaat in dezen over de vraag of de middelen, welke men wil aanwenden om zijn doel te bereiken, oorbaar zijn. En dan blijven wij bij onze overtuiging, dat het

aanbevolen middel, n.l. uittreding uit Burgerwachten en Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, den toets niet kan doorstaan.

Deze instellingen zijn niet opgericht om ten dienste te staan van Minister Colijn, Minister Alberse, of van welk Kabinet ook.

Zij zijn opgericht ten belange van ons geheele volk en van het in de grondwet vastgelegde Wettig gezag van onze Koningin.

Van het gegeven advies kan derhalve niet anders gezegd worden, dan dat daarmede op den verkeerden schijf is geschoten. Om zijn doel te bereiken moet de Patroonsbond deugdelijke middelen aanwenden.

En dan zal moeten erkend worden, dat er een ruime gelegenheid is om de bestaande noodden aan de Regeering en aan de eigen Volksvertegenwoordigers volledig voor te leggen en te zoeken naar uitkomst.

Doch nimmer door dwang of dreigement. De opgenoemde voorbeelden keuren wij evenals het Vakblad van den Bond ten sterkste af.

Wat daarin wordt voorgesteld is in den grond der zaak het opheffen van een dreigende vuist.

Wie dit zou willen goedkeuren, levert daarmede het recht over aan den sterkste, die zich onder het brallende:

Heel het raderwerk staat stil,
Als onze machtige arm het wil.

een onrechtmatige heerschappij wil oververoveren.

Het recht der minderheden.

De Bijzondere Vrijwillige Landstorm is een nationale zaak.

Dat wil zeggen, dat hij niet steunt op een bepaalde godsdienstige of politieke richting, doch dat hij zijn steun en zijn leden ontvangt uit alle richtingen van ons volk, uitgesloten de socialisten en communisten.

Daarom wordt in den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm met de verschillende groepen, die steun wenschen te bieden aan het Wettig Gezag ten volle rekening gehouden.

Dit wil vanzelfsprekend niet zeggen, dat b.v. in zuiver Roomsche Katholieke streken, de opzet van de vergaderingen en andere samenkomsten niet zou mogen zijn, zooals daar gewoonte is. Zoo is er ook niet het minste bezwaar tegen, om in Protestantsche plaatsen van geheel dezelfde denkrichting zich aan de daar ingeburgerde vormen te houden.

Doch dit wil wel zeggen, dat daar, waar deze eenheid van denkinrichting onder de niet-revolutionaire deelen van de bevolking afwezig is, bij al het doen en laten in de organisatie, niet ten deele, maar ten volle rekening moet worden gehouden met de opvattingen zelfs van de kleinste groepen.

Dit is juist een der mooie trekken van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, dat bij alle verschillen, welke onder ons volk worden gevonden, hier een terrein ligt, waar eendrachtige samenwerking mogelijk is.

Somwijlen moeten daartoe moeilijkheden worden overwonnen, doch het zal gemakkelijker vallen, indien de verschillende groepen voor oogen houden, dat zij in de eene afdeeling meerderheid, doch daartegenover in andere de minderheid uitmaken.

Convocatiën.

VERBAND ALKMAAR.

Vergaderingen in de maand Januari 1925, waarbij tevens de gedenkplaten zullen worden uitgereikt.

- 9 Jan. 1925 te Schoorl bij Wed. den Das, 7½ uur 's avonds.
10 " 1925 te Wieringen bij Bruul, 8 u. 's av.
12 " 1925 te Uitgeest bij Rol, 7 uur 's av.
14 " 1925 te Egmond Hotel, (Drie Egmonden) 7½ uur 's avonds.
16 " 1925 te H. Hugowaard Zuid Jb. Wester, 7 uur 's avonds.
20 " 1925 te Texel, Hotel Lindenboom, 8 uur 's avonds.
21 " 1925 te Beemster Hotel Heerenhuis, 8 uur 's avonds.
23 " 1925 te Bergen bij J. Smit, 8 u. 's av.
27 " 1925 te H. Hugowaard Noord J. Veldman, 7 uur 's avonds.
29 " 1925 te Akerstoot bij G. Groen, 7 uur 's avonds.
30 " 1925 te Warmenhuizen Patronaatgebouw, 7½ uur 's avonds.

Voor de Gew. L. S. Comm.:
P. J. OOLDERS.

Luchtwachtdienst.

Zooals reeds vroeger is aangegeven, dient de luchtwachtdienst uitsluitend en alleen voor waarschuwing en wel:

- 1e. als luchtgevaar dreigt.
- 2e. als dit gevaar geweken is, waar door weer normale toestanden kunnen intreden.

Hoe grooter de snelheid is waarmede gewaarschuwd wordt des te grooter is de kans het voornemen des vijands te verijdelen dan wel te bemoeilijken door het tijdig nemen van tegenmaatregelen.

Een der maatregelen om luchtaanvallen bij nacht te bemoeilijken is de verduistering.

Vijandelijke luchtvaartuigen vinden in rijen lichtpunten langs wegen, in verlichte plaatselijke centra enz. uitstekende oriënteringsmiddelen. Neemt men deze weg door algeheele verduistering dan zullen de vijandelijke luchtvaartuigen om 'tuit' weg naar het doel te vinden zijn aangewezen op het kompas en op enkele luehtwegen, die zich steeds vrij goed afteekenen als groote rivieren en kanalen, kustlijnen enz.

Doordat zij genoodzaakt zijn deze wegen te volgen bestaat weder grotere kans, dat zij behoorlijk bestreden kunnen worden, door opstelling op deze luchtwegen der luchtafweermiddelen (luchtdoel artillerie en zoeklichten voornamelijk).

Door algeheele verduistering van het aanvalsobject is dit voor de aanvallende luchtvaartuigen veel moeilijker te onderkennen, dus vermindert daardoor het gevaar voor dit object.

De maatregelen voor de verduistering moeten in vrede tijd nauwkeurig zijn voorbereid en wel men moet hebben vastgesteld:

- a. op welk signaal of sein verduisterd wordt.
- b. wie dit signaal geeft, d.w.z. op wiens last en door wie.
- c. op welke wijze verduisterd zal worden.
- d. wie de verduistering zal controleren.

...Voor de meeste plaatsen zal dit door of vanwege het gemeentebestuur zoo noodig in overleg met de militaire autoriteiten moeten worden vastgesteld.

Enkele opmerkingen inzake de verduistering mogen hier volgen.

Zoodra gevaar voor luchtaanvallen dreigt, mag zoomin mogelijk licht naar buiten uitstralen. De vensters enz. der huizen moeten dus bedekt zijn. Moeten deze geopend worden om een of andere reden dan eerst het licht binnenskamers dooven of sterk temperen.

De straatverlichting moet zeer beperkt worden. Enkele lantaarns op hoeken van straten en dan zoo mogelijk voorzien van

blauw glas. De lantaarns aan waterkanten dooven met het oog op weerspiegeling in het water. Evenzoo lichtende lantaarns langs wegen, daar deze uitstekende richtingslijnen zijn voor de vijandelijke luchtvaartuigen.

Uit den aard der zaak zijn lichtreclames bij voortdurend verboden als zijnde voor dien tijd onnoodig.

De scheepvaart bij duisternis moet ook beperkt worden vanwege de schittering der scheepsantaarns in het water.

Trams blijven rijden doch hebben slechts zooveel licht als noodig is voor de veiligheid en voor de conducteurs voor hunne dienstverrichtingen.

Verkeer van gewone voertuigen in zeer matigen gang kan worden toegestaan, mits verlichting alleen met olielichten (natuurlijk ook auto's) die op ± 30 à 50 M. licht geven.

Bij een aanval moet alle verkeer stilstaan.

Voor spoorwegstations en spoorwegen moeten bijzondere regelingen worden getroffen. Seinhuizen en werkplaatsen mogen geen licht uitstralen en alleen verlichting hebben van olielampen. Op de emplacements slechts de hoogst noodige olielampen.

Treinen moeten stilstaan onder de overkapping, de gordijnen voor raampjes dicht en de lichtballons in de coupé's gemaskeerd.

Toezicht op deze maatregelen moet worden uitgeoefend vanuit gunstig gelegen hooge punten.

LABREE.

VRIJWILLIG LANDSTORMKORPS LUCHTWACHTDIENST.

Bij K. B.:

is gerekend van 16 Oct. j.l. benoemd en aangesteld, bij het res.-personeel der landmacht, bij den vrijw. landstorm, bij het vrijw. landstormkorps luchtwachtdienst, tot res.-eerste-luit. voor spec. diensten de eervol ontslagen res.-eerste-luit. der infanterie jhr. J. A. I. H. Graafland;

zijn, met ingang van 16 dezer benoemd en aangesteld, bij het res.-personeel der landmacht, bij den vrijw. landstorm, bij het vrijw. landstormkorps luchtwachtdienst, tot res.-eerste-luit. voor spec. diensten de heeren J. W. Offermans, J. Ploeg, D. J. Tijssens en M. van Dongen.

VRIJWILLIG LANDSTORMKORPS MOTORDIENST.

Bij K. B.:

zijn met ingang van 17 dezer benoemd en aangesteld, bij het res.-personeel der landmacht, bij den vrijw. landstorm, bij het vrijw. landstormkorps motordienst:

- a. tot res.-kapitein voor spec. diensten de heeren M. R. baron Bentinck, H. W. Dyckers, N. J. Stallinga, J. W. Brand;
- b. tot res.-eerste-luit. voor spec. diensten de heeren W. van Loockeren Campagne, J. W. H. Buskens, M. A. F. Eyek van Zuylichem, K. H. Bakker, J. C. C. v. Ogten, J. H. Nieuwenhuys, L. W. Annys, H. C. Dekker, J. Loos, mr. C. A. Star Numan, G. P. Wortman;
- c. tot res.-tweede-luit. voor spec. diensten de heeren W. Bolken, R. J. Limburg, L. W. Manson, H. M. Vintges, J. Schut, P. A. van Viersen, J. P. F. M. van Dooren, W. A. J. Wittkampf.

Limburgsch Nieuws

VI.

In October en November maakten wij in Zuid-Limburg een aanvang met de uitreiking der Jubileumplaten, wat wij na 1 Januari in Noord-Limburg zullen doen.

Deze uitreiking beteekent zoiets als: in orde van inspectie.

Alles wat ontbreekt of teveel is bij een afdeeling wordt nu aangevuld of opgeruimd. De afdeeling is na zoo'n uitreiking, waarmee een vergadering en bespreking met den leider gepaard gaat... bezemschoon.

Opmerkelijk en verheugend is, dat steeds de dorpsnotabelen blijven belang stellen in ons instituut. Natuurlijk niet „alle” notabelen, dat zou té mooi zijn en daarom misschien niet goed. Maar hier is het de burgemeester, ginds de geestelijke, dan weer een wethouder of voorzitter eener landbouwafdeeling, maar altijd is het iemand. Soms meerderen. We zijn en blijven het instituut, dat gedragen wordt door het overgroot gedeelte van het Limburgsche, zéér betrouwbare volk.

Aan hartelijkheid, belangstelling en vooral goedlachsheid ontbreekt het op geen enkele bijeenkomst.

Merkwaardig is, dat ook in verschillende mijn dorpen, meestal uit de in h e e m s c h e bevolking, nog bloeiende afdeelingen bleven bestaan, ik noem o.a. Lutterade, Brunssum en Spaubeek, waar de ijver eerder stijgende dan dalende was en is.

De dorpen uit het heuvelland en van den Maaskant handhaafden hun reputatie. Voor hen is het prettig te weten, dat de industrie-centra geenszins insliepen.

Kan het anders, dan dat het Korps Limburgsche Jagers op den vooravond van haar tienjarig bestaan, haar ledental niet alleen handhaaft, ondanks de vele „veranderingen en bewegingen”, maar zelfs met een batig saldo 1925 ingaat?

GRAAFLAND.

SCHIETWEDSTRIJD VAN HET LANDSTORMKORPS ROTTERDAM.

Huize „Padua” heeft voor de Rotterdamse Vrijwilligers een bijzondere betekenis. Daar toch komen zij geregeld tezamen om op de aldaar aanwezig zijnde Marga-banen hun schietvaardigheid te onderhouden en zich verder te bekwamen om indien het noodig mocht blijken, hetgeen Gode verhoede, met het geweer in de vuist het goed recht van H. M. Onze Geëerbiedigde Koningin te verdedigen tegen hen die een aanslag meenen te mogen plegen op ons Wettig Gezag.

In Huize „Padua” dan werden op Zaterdagmiddag 8 November en met voortzetting en beëindiging op Woensdagavond 1 dezer de jaarlijksche Plaatselijke Wedstrijd gehouden voor de vrijwilligers van ons Rotterdamse Korps die de oefenavonden hadden medegemaakt in het afgelopen seizoen.

De Jury op dezen wedstrijd had zich op verzoek van den Plaatselijken Leider, de res. 1e Luitenant J. Kok en van onzen ijverigen en sympathieken werker voor ons korps, den Secretaris onzer Gewestelijke Commissie, de res. 1e Luit. Van der Steeg uit verschillende vrijwilligers van diverse rangen samengesteld.

De animo op beide wedstrijddagen onder de vrijwilligers was zeer groot, althans beïndrukt groter dan vorige malen het geval was, hetgeen ons hoopvol doet stemmen voor de toekomst.

Een woord van waardeering mag hier niet uitblijven voor den heer Heystek, die zich alle moeite getroost heeft om in het bijzonder op de Linker-Maasoever, een gedeelte van de stad ten Zuiden van de Maas, den goeden geest onder de vrijwilligers aldaar hoog te houden, meer samenhang te brengen en in het algemeen het korps te versterken.

Onder de belangstellenden mochten wij, tot ieders voldoening opmerken den voorzitter onzer Gewestelijke Commissie, Maj. H. C. van Cappelle; den Majoor Verbandscommandant met zijn Adjudant, ds. J. H. Scholten, Ds. Nomes, den Heer Ruys en Burgemeester Doorn allen leden van de Gewestelijke Commissie.

Reeds tijdens de wedstrijden waren ten toongesteld eenige Eere-prijzen, w.o. wij opmerkten een emaille Eere-kruis, geschonken door Majoor Van Cappelle, een verguld-zilveren van de Plaatselijke Commissie, een verguld zilveren van den Luit. Van der Steeg, een zilveren van den Luit-Kok en een bronzen van den heer Heystek.

De feestelijke uitreiking van de diverse prijzen en eere-prijzen aan de gelukkige winnaars zal plaats hebben op 18 December a.s. en hopen wij dat zulks een aansporing moge zijn de schietoefeningen in het volgende tijdvak met vernieuwden ijver te bezoeken, mede als voorbeeld voor hen, die tot nog toe in gebreke bleven.

De Plaatselijk Leider
res. 1e Luitenant
J. KOK.

Fabriek te koop.

Te Schiedam aan groot vaarwater te koop FABRIEK, voor elk bedrijf geschikt, groot 900 M² en 600 M. zolderruimte, voorzien van Electrisch Licht en Kracht. Vele Electromotoren en drijfwerk voorhanden.

Brieven franco onder letter B aan de Administratie van dit blad.

HET LANDSTORMBLAD

VAN 15 DECEMBER 1924.
TWEDE BLAD.

„Ik geef mezelf”.

Een antwoord, dat we nog al eens krijgen, wanneer we komen bij onze leden om een bijdrage voor blad en organisatie. „Ik geef mezelf”.

't Is een antwoord, dat we niet ongaarne hooren.

't Bewijst, dat men inziet de beteekenis van onze organisatie.

't Doet zien, dat men maar niet op andere voorbeeld of aandringen, om 't gezellige van de vergaderingen of het aangename van de schietoefeningen zich heeft aangesloten.

Mannen, die zoo spreken, toonen daarmee, dat het hun ernst is geweest met hun toetreden tot den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, dat zij gereed zijn om, als 't moet, alles te verlaten, om orde en rust, gezag en wet te handhaven.

Toch — men zij niet te vrijgevig met zichzelf.

Door onszelf te geven, geven we alles.

En we geven liefst zoo weinig mogelijk. Pas als 't noodig is.

„Als 't moet”.

En als 't niet noodig is, bewaren we ons zelf, voor vrouw en kind.

Juist dat we bereid zijn, ons zelf te geven, moet er ons toe dringen, zooveel mogelijk te voorkomen, dat dit offer van ons gevraagd wordt.

De preventieve werking van den B. V. L. is van groote beteekenis.

Hoe beter de organisatie is, hoe geringer de kans, dat ooit van ons wordt gevraagd, ons zelf te geven.

Daarom moet die organisatie in orde zijn.

Als we een huis willen bouwen om in te wonen is het niet voldoende, de massa steenen aan te dragen.

Die steenen moeten door den metselaar worden samengevoegd tot een bouwwerk.

En het is van de wijze, waarop die metselaar werkt, van de specie, die hij gebruikt, afhankelijk of dat gebouw sierlijk en sterk worden zal.

Als hij paslood en richtsnoer niet gebruikt, de afmetingen niet juist berekent, te veel zand en te weinig kalk in z'n specie mengt, dan komt er van z'n gebouw weinig terecht, al is het aantal steenen nog zoo groot en al zijn ze van de beste kwaliteit.

Zoo is het ook voor de leden van onzen B. V. L. van de grootste beteekenis, dat de organisatie goed wordt afgewerkt en kan het voor hen zijn een te groote vrijgevigheid, een weggooiën van zichzelf, wanneer dat zichzelf geven — „als 't moet” — wordt aangevoerd als een reden of voorwendsel om de beurs gesloten te houden.

Wie niet heeft of niet missen kan, blijft vrij.

Maar wie wel kan en wie, door zichzelf te willen geven, toont in te zien de groote beteekenis van den B. V. L., begaat een fout door persoonlijke medewerking of een geldelijke bijdrage te onthouden aan de afwerking van de organisatie.

In den Bromhoek.

Er zijn altijd leden, wien 't niet naar den zin gaat.

Ze willen meer vergaderingen.

't Programma voor de vergaderingen deugt niet.

Het duurt te lang eer hun de Jubileumplaat wordt uitgereikt.

De schietoefeningen moesten op een anderen dag worden gehouden.

De regeling van den wedstrijd is niet billijk.

De prijzen voor den wedstrijd zijn niet oordeelkundig ingekocht.

De inhoud van het blad bevredigt hen niet.

En zoo hebben ze allerlei aanmerkingen.

Op zich zelf is dat een verblijdend verschijnsel.

't Is een bewijs van leven.

'n Doosje bromt niet.

Maar — hij lacht ook niet.

En lachen is nog wel zoo plezierig als brommen.

'n Vriendelijk gezicht aantrekkelijker dan een nijdig dito.

In dat brommen zit iets goeds.

We kunnen het niet missen.

Als er nooit eens gebromd, nooit aanmerkingen gemaakt werden, zouden de leiders van de organisatie ten slotte gaan denken, dat ze onverbeterlijk, volmaakt werk leveren.

Ze zouden aan zelfoverschatting gaan lijden.

Daarom is het wel goed, dat er ook in den Bromhoek leden zitten en zich zoo af en toe laten hooren.

Maar toch zou het goed zijn, als ze zoo af en toe ook zelf eens uit den hoek kwamen.

Ook eens de handen aan het werk sloegen.

Dan zouden ze ondervinden, dat het o! zoo moeilijk is, het allen naar den zin te maken.

En leeren inzien, dat, hoewel aller werk, ook dat van de besten, onvolmaakt en onvolkomen is, toch bij de leiders van de organisatie het streven voorziet om zooveel mogelijk ieder te bevredigen, hun arbeid zoo goed mogelijk te verrichten.

En bedenken, dat, wanneer de tonen uit den Bromhoek gaan overheerschen, de werkers daardoor wel eens moedeloos zouden kunnen worden.

Overdrijving, óók in het brommen, schaadt!

F. JALINK.

Hoewel ongevraagd, stellen wij gaarne een deel van onze ruimte beschikbaar, om de aandacht te vestigen op het komende 25-jarig Jubileum van de Vereeniging „Volksweerbaarheid”.

Wij bevelen de lezing van onderstaande circulaire, genomen uit „Allen Weerbaar” d.d. 28 Nov. j.l., hartelijk aan en daarmee tegelijk het zooveel mogelijk voldoen aan de wenschen, welke er in worden kenbaar gemaakt. (Red.)

VEREENIGING VOLKSWEERBAARHEID”.

's-Gravenhage, Nov.-Dec. 1924.
Ampèrestraat 71a.

L. S.

De Vereeniging „Volksweerbaarheid” bestaat in Januari 1925 25 jaar. Helaas zijn de omstandigheden voor de Vereeniging niet gunstig geweest, want tijdens de mobilisatie moest het praktische werk der Vereeniging grotendeels worden stilgelegd en voor een niet gering deel nam de Vrijwillige Landstorm in den oorspronkelijken vorm die taak over.

Onvervaard trok in dien tijd het hoofdbestuur, en wel in hoofdzaak de voorzitter, wijlen de heer A. E. Dudok van Heel, en de secretaris, de onvermoeide, strijd bare heer E. von Bose, er op uit om den concurrent met kracht en warmte te steunen, innig overtuigd als zij waren, dat het landsbelang ging boven het vereenigingsbelang.

„Volksweerbaarheid” heeft gedurende haar bestaan slechts weinig erkenning genoten voor haar pioniersarbeid.

Toch heeft zij 25 jaren lang het Nederlandsche volk voorgéhouden, dat het een weermacht noodig had, dat deze goed moest zijn en dat het geheele volk daaraan moest meewerken.

25 jaar lang heeft het orgaan „Allen Weerbaar” getracht die leuze te verwezenlijken.

Al kan men niet in mannetjes uitdrukken, wat „Volksweerbaarheid” bereikt heeft, het staat vast, dat deze vereeniging de groote verdienste heeft gehad voor en tijdens de mobilisatie de belangen der weermacht met warmte te verdedigen.

Zij is de moeilijkheden nog niet te boven en kan dus niet op waardige wijze haar zilveren feest vieren.

Wanneer we even herinneren aan den debat-avond tusschen Generaal Snijders en Profes-

sor Van Embden, dan mogen we daaruit concluderen, dat een vereeniging als „Volksweerbaarheid” nog geenszins overbodig is en willen we haar zilveren jubileum aangrijpen om het Nederlandsche volk te doen toonen, dat het werk der vereeniging op prijs gesteld wordt.

Om allen, die daarvan blijf willen geven, in de gelegenheid te stellen bij elkaar te komen, zal de vereeniging „Volksweerbaarheid” een receptie houden in „De Twee Steden” te 's-Gravenhage op 13 Januari 1925, des namiddags te 3 ure, waarna het bestuur mét eenige genoodigden en afgevaardigden te zamen zich vereenigen aan een maaltijd.

Voor een en ander is wat geld noodig.

Wij twijfelen niet, of er zullen vele vaderlanders zijn, die niet zullen toelaten, dat een vereeniging als „Volksweerbaarheid” in deze tijden zou moeten sneven en daarom doen wij een beroep op u om een sommetje bijeen te brengen, om het zilveren feest te kunnen herdenken.

Gaarne zien ondergeteekenden uw bijdrage of toezegging daartoe tegemoet.

De tweede ondergeteekende is gaarne bereid, eventuele giften of toezeggingen daarvoor in ontvangst te nemen.

Hoogachtend,

W. J. M. LINDEN,

Lid Hoofdbestuurder der Ver. „Volksweerbaarheid”.

J. VAN DE WALL,

Gedelegeerd lid van het Hoofdbestuur der Ver. „Volksweerbaarheid”.

Korte Wijnstr. 8, Rotterdam.

Wij brengen nog eens beleefd in herinnering aan hen, die ons willen verblijden met een bijdrage voor het herdenkingsnummer, dat 12 Januari 1925 zal verschijnen, dat iedere bijdrage gaarne vóór 15 December a.s. wordt ingewacht ten bureele van „Volksweerbaarheid”, Ampèrestraat 71a, te 's-Gravenhage.

De Secretaris-Redacteur,

E. VON BOSE.

„ORANJE-NASSAU MUSEUM”.

Oppericht is de Vereeniging „Oranje-Nassau-Museum”, waarvan het voornaamste doel is: een museum te stichten, dat de ontwikkelings-geschiedenis van het Huis van Oranje-Nassau, in het bijzonder in zijn verhouding tot het Nederlandsche volk, zal laten zien.

WEST FRIESLAND.

De Commandant van het Landstorm Verband „West-Friesland”, de Kapitein Van Voorthuysen is overgeplaatst bij de Jagers in garnizoen 's Hage. Het zal den Vrijwilligers gaan als mij, met gemengde gevoelens zien wij onzen Chef heengaan, met leedwezen, omdat wij in hem hadden gevonden een commandant, die open oog en oor had voor de behoeften zijner manschappen, die in al zijn optreden deed zien, dat hij met lust en ijver werkte voor het Instituut van den Bijz. V. W. Landstorm; met vreugde, omdat wij kunnen beseffen, dat de Kapitein Voorthuysen de voorkeur geeft aan actieven dienst en het zich als een voorrecht mag aanrekenen geplaatst te worden bij een Keurkorps en dan nog de overplaatsing van een Provincieciestadje naar de Residentie. Ondergeteekende, die het genoegen had eenige jaren zeer van nabij met den Kapitein samen te werken, weet uit naam van velen der Vrijwilligers te spreken indien hij het vertrek van den humanen chef betreurt en roept hem een welgemeend vaarwel toe. Dat het Kapitein Van Voorthuysen in zijn nieuwe garnizoen in alle opzichten naar wensch moge gaan.

Tevens is dit de gelegenheid om den nieuwen Commandant, den Ien Luitenant Evenwel, van harte welkom te heten in dit Gewest. Wij hopen en vertrouwen, dat hij de voetsporen van zijnen voorganger zal drukken. Van onze medewerking kan hij zich verzekerd houden.

SCHUTTEN.

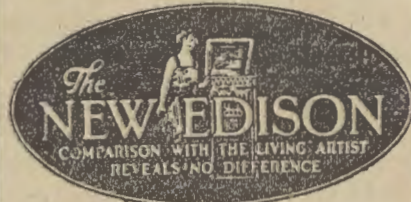
Hoorn, November 1924.

ONDERDIJK.

Wegens drukke werkzaamheden heeft de Heer P. de Boer zich genoodzaakt gezien af te treden als afdelingscommandant van den Bijz. Vrijw. Landstorm. In zijne plaats is aangesteld de Heer L. Visser, sergeant-Telefonist, die tevens zal optreden als secretaris der Plaatselijke Landstormcommissie. Deze Commissie onderging ook eenige wijziging, welke wij in een volgend nummer definitief hopen te melden.

WIE ZINGT DAAR?

De New Edison

Als de New Edison speelt, hoort men De Levende Stem en de bezoeker vraagt luisterend: „WIE ZINGT DAAR?”

Eigen Edison is goudwaard.

Wij nodigen U uit tot een bezoek

Kunstzaal Edison

Lange Poten 15, Den Haag

88 Witte de Withstraat 88, Rotterdam

St. NICOLAASGA.

19 November had in het St. Jozefgebouw alhier, de gewone jaarlijksche schietwedstrijd plaats van den B. Vr. L., afd. Doniawerstaal; geschoten werd met marga, max. aantal punten 100.

Door gedeelijken steun van eenige ingezetenen konden 12 prijzen, welke bestonden uit luxe voorwerpen, uitgelooft worden.

Prijswinnaars waren R. Bosma met 92 p.; Fr. Agricola 90 p.; J. Bouwhuis 89 p.; D. Bouma 89 p.; Joh. Bouma 87 p.; E. P. Meijer A. Witmuts en L. Nijholt ieder 86 p.; S. Bakker, H. v. d. Wijje, H. J. Werkman en Joh. Werkman ieder met 84 punten.

Door Majoor Schutte (Comm. Friesche Verband) welke den wedstrijd gedeeltelijk had bijgewoond, werden de prijzen des avonds onder een toepasselijk woord uitgereikt. Ook door den heer Heukels werd ons een opwekkende rede toegesproken.

Door andere personen werd het woord nog gevoerd.

Nadat aan ieder aanwezig lid een portret van H. M. de Koningin plus gedenkplaat was overhandigd, en allen het Wilhelmus hadden gezongen, werd door den Voorz. na dank te hebben gebracht aan allen die tot het slagen van dezen wedstrijd, en vergadering hadden medegewerkt, deze gezellige samenkomst gesloten.

UITHUIZERMEEDEN.

Bij „Goliath” werd een schietwedstrijd gehouden door den vrijwilligen landstorm. Prijswinnaars werden: 1e prijs K. Bruins, alhier; 2e prijs J. Bouwman, Roodeschool; 3e prijs T. Juk, alhier; 4e prijs G. O. van Hoorn, Roodeschool; 5e prijs H. v. d. Molen, alhier.

Aan alle leden van den vrijwilligen landstorm werd na afloop een fraaie gedenkplaat uitgereikt ter gedachtenis aan het 25-jarig Regeeringsjubileum van Hare Majesteit de Koningin.

ALPHEN AAN DEN RIJN.

De Bijz. Vrijw. Landstorm vergaderde 2 Dec. j.l. in het vereenigingsgebouw alhier. De voorz. der afdeling, ds. N. G. Veldhoen, opende met een kort woord, zijn blijdschap er over uitsprekend, dat de burgemeester bereid was gevonden het eere-voorzitterschap te aanvaarden, teneer nog daar Z. Ed. Achth. op deze vergadering tegenwoordig kon zijn om als zodanig geïnstalleerd te worden.

Met eenige woorden memoreerde de burgemeester hoe ook hij het nut van den B.V.L. inziet. Spr. hoopte dat de B. V. L. niet daadwerkelijk zal behoeven op te treden, maar wanneer hij hiertoe wordt geroepen, zal hij ook blijkeven dat hij bestaat. Voor de huis-houdelijke aangelegenheden kan spr. zich niet in alle finesses inlaten, doch verzekerde de vergadering, dat indien de B. V. L. zijn medewerking noodig heeft, hij niet alleen op den steun, maar op den krachtigen steun van zijn eere-voorzitter kan rekenen.

De heer L. Verleun, deed verder eenige mededeelingen omtrent den gehouden schietwedstrijd, waarna de prijzen, welke grotendeels uit kunstvoorwerpen bestaan aan de respectievelijke prijswinnaars werden uitgereikt.

V. ROSSEM'S
STER ★ KOFFIE
in PAKJES

HOOGMADÉ.

Dinsdagavond, 25 Nov., werd ahier door de Commissie voor den vrijwilligen L. S. een goed bezochte propaganda-verg. gehouden in de mooi versierde zaal van den heer Hillebrand. Nadat de Weledelachtb. heer, de Burgemeester van Woubrugge, de aanwezigen had verwelkomd, kreeg de Weledelgestr. heer Van Pelt het woord om zijn aangekondigde rede te houden. In korte woorden herinnerde spreker aan het ontstaan van den vrijw. L. S., wees op de voorrechten aan dit instituut verbonden en spoorde de afgevaardigden aan zich als lid op te geven. Na de met aandacht gevolgde rede, werd het gezelschap eenigen tijd zeer aangenaam bezig gehouden door 2 heeren, die zich vrijwillig daartoe hadden aangeboden. Hun pianomuziek en voordrachten vielen zeer in den smaak, getuige het spontaan applaus. Alsnu werd gelegenheid gegeven voor een wedstrijd in het schieten, waaraan ruim 20 dames en 44 heeren deelnamen. Na afloop daarvan werden de prijzen uitgedeeld, alsmede de prijzen, die door den landstormers bij den Plaatsel. wedstrijd waren behaald. Tevens werd aan hen uitgereikt de jubileum-plaat ter herinnering aan de huldiging van H. M. de Koningin door den vrijw. L. S. Nog eenigen tijd hielden de 2 heeren ons zeer aangenaam bezig en werd den aanwezigen koffie gepresenteerd, waarna omstreeks half twaalf de Voorz. onder dankbetuiging aan den heer Van Pelt en allen, die tot het welslagen hadden bijgedragen, de verg. sloot. Het was een geanimeerde avond, die zeker zal bijdragen om den vrijw. L. S. populair te maken en velen zal aansporen zich bij het instituut aan te sluiten.

E. DE GOEDE,
Secr.-Leider.

Alphen a. d. Rijn.

's GRAVENZANDE.

J.I. Vrijdagavond 21 Nov., hield de Bijz. Vrijw. Landstorm, afd. 's-Gravzande, haar najaarsvergadering op eenigszins feestelijke wijze. In de goed bezochte vergadering heerschte een aangename stemming. Aan het eind toch zouden de Jubileumgedenkplaten worden uitgereikt, benevens een dertigtal prijzen voor den schietwedstrijd. De voorzitter opende de vergadering door een woord van welkom toe te roepen aan de leden, die van de gelegenheid om vrouw of meisje mede te brengen een gretig gebruik hadden gemaakt. Bij monde van den voorzitter werd dank gebracht aan de Nat. Landstorm Commissie, welke ook dit jaar weer een 12-tal prijzen, bestaande in kunstvoorwerpen had beschikbaar gesteld voor den schietwedstrijd, het Gemeentebestuur van 's-Gravzande, dat ook telkenjare het bestuur der afd. in staat stelt om de prijencollectie met een waarde van f 25 uit te breiden en tal van particuliere gevers(sters) die prijzen hadden beschikbaar gesteld. Een viertal leden, die zich vrijwillig hadden aangemeld om bij de burgerij

In onze Gemeente aan te kloppen, werd daarvoor hartelijk dank gebracht. Hierna kreeg de secr. de gelegenheid zijn notulen te lezen. De heer Chr. Lalleman leidde daarna in het onderwerp: „Neerland blijf Weerbaar” waarna geestdriftig door de vergadering 't Wilhelmus werd gezongen. Den geachten secretaris, van de Gewestelijke Landstorm Comm., den WelEd. Gestr. Heer Van Pelt, uit Schiedam, ter vergadering gekomen, werd een hartelijk welkom toegeroepen. Het Bestuur was maar zoo vrij geweest als punt 7 op 't programma te plaatsen: Toespraak Lt. van Pelt, secr. Gewestelijke Landstorm Comm., waaraan de geachte en zeer ijverige secr. wel wilde voldoen.

blad. Na de inleiding van den heer P. v. d. Wel getiteld: Revolutie, verkreeg de heer Van Pelt het woord. Het deed hem goed hier in het Westland en in 's-Gravzande zulk een goed bezochte vergadering te mogen bezoeken. Onze afdelingen moeten bloeien. Er moet kracht van uitgaan. Ook met veel genoegen had hij het toneelstukje bijgewoond. Verder gaf hij nog eenige toelichting over de uit te reiken denkplaten, waarna hij het groote belang aantoonde van het Landstormblad. Uit de vergadering kwam het voorstel een telegram te zenden aan H. M. de Koningin, wat algemeen bijval vond. Aan H. M. werd het volgende getelegrafeerd:

1.
Hoer, liefste, hoor! - de trommel roept
Ik moet - ik moet nu heen,
Schrei niet je moole oogjen rood.
Wat baat al dat geweën?
Ik draag je beeld steeds in mijn hart,
Dat is mijn troost na scheldingsmart.

2.
En als, bij 't bulderen van 't geschut,
De dood maalt in 't gelid,
Dan weet ik, dat met moeder saam
Mijn liefste oor mij bidt.
Ik strijd, je beeld steeds in mijn hart,
Met ijeren wil, in stille smart.

BRETSCHNEIDER.

Door eenige bijz. vrijwilligers was ter opluistering een toneelstukje in elkander gezet: Als 't moet. De gedachte, welke aan deze samenspraak ten grondslag ligt, is een bijzonder goede reclame voor den bijz. vrijw. landstorm. Waar de samenstellers deze samenspraak hebben laten drukken, bestaat de mogelijkheid, dat verenigingen van elders hier gebruik van kunnen maken, door een stel aan te schaffen. (Uitgever J. v. Deventer, s-Gravzande). Met eenige kleine wijzigingen is dit stukje ook goed op te voeren voor burgerwachten. Ter recencie zal een exemplaar opgezonden worden aan de redactie van het Landstorm-

De leden van den Bijz. Vrijw. Landstorm, afd. 's-Gravzande, in feestvergadering bijeen, zweren U opnieuw trouw en bevelen U en Uwen troon in Gods bescherming aan.

A. HEUS, Voorz.
P. DE GEUS, Secr.

Alvorens de Jubileumgedenkplaat werd uitgereikt, werden enkele huishoudelijke zaken afgedaan, waarna aan ieder lid een denkplaat in 13 kleurendruk uitgevoerd, ter hand werd gesteld. Na de sluiting werden de prijzen van den schietwedstrijd uitgereikt.

MOBILISATIE-HERINNERINGSKRUIS

(Legerorder 1924, no. 396).

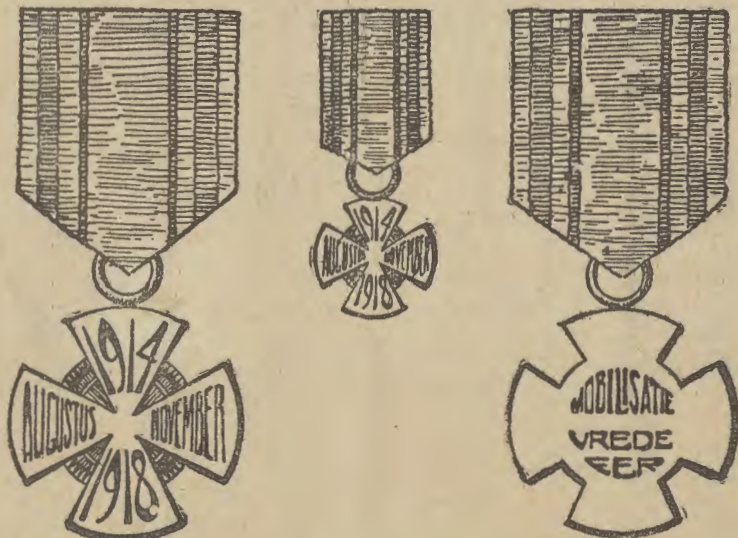
Ter kennis van de Landmacht wordt gebracht, dat het H. M. de Koningin heeft behaagd, als blijk van waardeering van de diensten, door de krijgsmacht tijdens den gemobiliseerden toestand aan den lande bewezen, te bepalen, dat het herinneringskruis, ingesteld door het Nationaal Comité Herdenking Mobilisatie 1914, ook in uniform — zoowel in als buiten dienst — mag worden gedragen.

Allen, die in de periode Augustus 1914—November 1918 eenigerlei militairen dienst bij de weermacht te land of ter zee hier te lande of in de Overzeesche Gewesten hebben vervuld, zullen gerechtigd zijn, het herinneringskruis te dragen.

Het kruis zal worden gedragen na het onderscheidingsteeken voor langdurigen dienst, doch vóór de buitenlandsche ridderorden en ereteekenen.

Beschrijving van het herinneringskruis. Vierarmig kruis van brons, middellijn 32 m.M.

Op de armen van het kruis: links Augustus; boven 1914; rechts November; onder 1918.

Voorzijde. Tusschen de armen van het kruis bijgebonden pijlenbundels, voorstellende: Kracht door eenheid.

Keerzijde. In het medaillon de woorden: Mobilisatie Vrede Eer.

CORONA-MODEL 1924
PRIJS IN KOFFER fl. 170.—
MET SCHRIFTELIJKE GARANTIE.
DE SCHRIJFMACHINE voor
Kantoor, thuis en in het veld.
Importeurs RUYSHANDELSVEREENIGING
OVERAL VERKRIJGBAAR

't Was een genoeglijke avond. Ieder toog voldaan huiswaarts. Staande de vergadering traden nog 2 nieuwe leden tot de afdeling toe.

N.B. In antwoord op het toegezonden telegram kreeg de voorz. het volgende telegrafisch terug:

H. M. de Koningin laat den leden van den Bijz. Vrijwilligen Landstorm te 's-Gravzande oprecht dankzeggen voor de vertolking hunner gevoelens.

Adjutant van dienst
RUIJS.

DELFT.

De uitreiking van de Gedenkplaten en schietprijzen van den Plaatselijken wedstrijd had 15 November plaats.

De Voorzitter van de pl. Commissie Ds. Hagen, hield een kernachtige toespraak en toonde door 't beelden aan hoe noodig het is dat de Bijz. Vrijw. Landstorm onverzwakt paraat blijve.

De heer V. Pelt, Secretaris in het Gewest, deelde mede, hoe in Schiedam en andere plaatsen een Vereeniging van vrijwilligers was opgericht, die tot doel had, den onderlingen band te versterken, door o.m. des winters binnenskamers te schieten, het beoefenen van schermen, muziek, zang, enz.

Daardoor kan aan de vergaderingen, meer dan tot nog toe, een aangenaam karakter worden gegeven.

Staande de vergadering werd een Bestuur gekozen, waarin de Leider als voorz., de heeren J. de Waal, als ondervoorz., H. A. van der Meer als secretaris, J. Bouwer, als Penningmeester en H. J. Haakman als Commissaris zullen fungeeren.

Gaarne wekken wij de B. V. Landstormers, de leden van den Motor-, Vaartuigen- en Spoorwegdienst op, zich bij de Vereeniging aan te sluiten.

Door voordracht, muziek en zang werd de avond verder gezellig gevuld. De opkomst kon beter zijn geweest. Weinigen van den Motor-, Vaartuigen- en Spoorwegdienst waren aanwezig. Zij hadden ongelijk te meenen beter thuis te kunnen blijven. De voordrachten van den heer Reneman, waren geestig en pakkend en vielen bijzonder in den smaak. De zangkamer van mej. S. werden lief en zuiver weergegeven. Een woord van dank voor beider medewerking (de heer R. is niet bij ons Instituut en dames komen nog niet op de ledenlijst voor) is zeer zeker op zijn plaats.

Moge aan de eerstvolgende winterbijeenkomst opgeluisterd door muziek, zang en voordracht van de leden zelf met hunne dames door een overweldigende groote opkomst blijken

Lint.

Moirée zijde, breed 30 m.M., gekleurd als volgt:

Ter linker- en rechterzijde smal gestreept, de Nederlandsche kleuren, in volgorde rood-wit-blauw, beslaande een breedte van 8 m.M.

In het midden een baan Nassau-blauw, ter breedte van 12 m.M., terwijl deze breede blauwe baan van de banen rood-wit-blauw gescheiden is door een smalle witte baan van 1 m.M.

Het kruis wordt vervaardigd door de Stichtsche fabriek van Zilverwerken van den heer Cornelis Begeer, Oud-Kerkhof 27, Utrecht.

Het kruis met lint zal na gereedkomen zooveel mogelijk verspreid worden door den kleinhandel.

In den kleinhandel hier te lande zal de kostende prijs zijn:

het kruis met lint . . . f 0.46 per stuk.
idem in gewoon doosje . f 0.52 " "
idem in luxe doosje . . f 0.56 " "

dat in onze stad waar Willem van Oranje leefde en stierf voor zijn land nog een geest waart van liefde voor Koningin en Vaderland, een Prinsstad waardig.

Ever zij nog medegeëld, dat de keurige Gedenkplaten nog niet alle bij mij thuis zijn afgehaald).

De Leider,
ECKEBUS.

LEIDEN.

De uitslag van den onlangs gehouden schietwedstrijd van den Bijz. Vrijw. Landstorm, rekening houdende met hoogste serie, beste laagste schot en steunserie, is als volgt: A. de Graaf, D. Roest, H. D. N. Kloots, H. v. Sprang, W. Verkerk, A. Jongenburger, P. J. Vierbergen, A. v. Triest, G. de Grauw, G. Ververs, M. W. Hoogendijk, Chr. Snel, H. v. Egmond, L. Verleun, J. v. Rijn, J. C. S. Bonte, N. Oudshoorn, C. Koren, J. H. v. d. Snoek, J. H. Vierbergen, A. v. d. Bergen, P. E. Oudejans, S. Noorlander, H. v. d. Zwan, W. C. Snel, A. Kool, G. v. d. Slik, S. Th. J. v. Vliet, P. de Vries, P. de Vries, A. Vis, K. v. d. Wild, J. B. de Graaf, G. Kruijswijk, J. Verheul, P. Snel, C. Noorlander, J. F. Allart, M. C. Goudberg, C. v. d. Laken, J. C. Böckling, J. J. v. Noort, Joh. v. Leeuwen, J. Hoogeveen. Aan den wedstrijd namen 104 Bijz. Vrijw.'s deel. De 1e prijswinnaar behaalde 98 p. van de 100, de laatste prijswinnaar 84 van de 100. De prijsuitdeeling vond plaats op Vrijdag 13 Nov. in de bovenzaal van hotel „De Vergulde Wa." des avonds te 8 uur.

GILZE.

Op 29 Nov. j.l. hield de afd. v. d. Vrijw. Landst. te Gilze haar jaarlijkschen feestavond met prijsuitreiking in de zaal van den heer H. v. Wezel.

Om half zeven waren nagenoeg alle Landstormers present. Tot ons groot genoegen mochten wij onder de aanwezigen onzen Edelachtbaren Heer Burgemeester zien. Wel een bewijs dat ook hij iets voor de afd. van den V. L. S. voelt. Nimmer werden wij dan ook onverhoord weggezonden, hetzij om raad of daad.

Wij allen brengen hem langs dezen dan ook hartelijk dank daarvoor.

Toen de commandant bekend maakte dat bij deze gelegenheid ook aan ieder lid een gedenkplaat zou worden uitgereikt, ging er een luid applaus op.

Voor het verdere aangenane van den avond zorgde wel het Duo „Damme" uit Breda, ook aan deze een woord van dank, dat wel degelijk terecht op z'n plaats is. Wij allen hopen dan ook op een spoedig weerzien. Tot zeer laat in den avond bleef er een gezellige stemming onder de leden. Het mag geen twijfel of een ieder ging vol plezier en welgedaan huiswaarts.

DE MARGASCHIETBAK „AMSTELVEEN".

Wij hebben allen de moeilijkheden leeren kennen die onvermijdelijk verbonden blijven aan het houden onzer schietoefeningen met marga patronen. Niets zou eenvoudiger en beter zijn dan voortaan maar te schieten met scherp no. 1; maar ook niets zou zoo weinig practisch en zoo moeilijk uitvoerbaar zijn voor de meeste afdelingen bij den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm. Er moet in den regel worden geoefend in vrije uren na den dagtaak en dan zou b.v. voor de omgeving van Amstelveen een der groote banen op Zeeburg of Overveen niet te bereiken zijn ten tweede, de banen zouden gesloten zijn en het laatst niet 't minst, het moeilijkst van alles, het vervoer.

Voor het voorbereidend schieten en bovenal ook voor onze oefeningen en het onderhouden in het gebruik van het handvuurwapen is de margapatroon (no. 7), een ware uitkomst. Maar ook hierbij stuit men weer vaak op allerlei kleine bijomstandigheden, die den geregelden gang eener schietoefening belemmeren. Een dier omstandigheden is het plaatsen van de schijf, kortom, het doel. Het eenvoudigste doel is een flink stuk plaatijzer van voldoende grootte, waarop de roos wordt geschilderd. Velen onzer zullen zich nog herinneren hoe in de verschillende garnizoenen bij het marga-schieten na enkele schoten naar de potten met witte en blauwe verf werd gegrepen om de schijf weer bij te schilderen.

Wanneer echter het resultaat der verschillende schoten eener serie moet wor-

De leden kregen van hun commandant nog een extra-aansporing om het volgende jaar met denzelfden moed en zeker niet minder in getal de schietoefeningen en wedstrijden bij te wonen.

Aan twee en vijftig (zegge 52) leden werd een prijs uitgereikt, welke prijzen bestonden uit huishoudelijke artikelen.

Moge deze feestavond dan ook een aansporing zijn voor die leden, welke minder de schietoefeningen bijwoonden; wellicht door hunne drukke werkzaamheden.

Lang leve de Vrijw. Landstorm afd. Gilze. 1e prijs P. Jacobs 170 punten, 2e p. Adr. de Bruijn 169 p.; 3e p. Ch. Claassen 165 p.; 4e p. v. Gestel 165 p.; 5e, p. C. v. d. Veeken 164 p.; 6e p. Adr. Botermans 156 p.; 7e p. C. van Trier 153 p.; 8e p. C. Jansen Azn. 152 p.; 9e p. W. Kock 149 p.; 10e p. C. van Hoek 144 p.; 11e p. F. Faes 143 p.; 12e p. M. v. d. Sterren 142 p.; 13e p. Jos. Kock 140 p.; 14e p. J. van Trier 139 p.; 15e, Adr. Peeters 131 p.; 16e p. Joh. Coks Adr.zn. 129 p.

W. J. KOCK, Comm.

ALMKERK.

Zaterdag 22 Nov. 's avonds te half zeven, hield de afdeling „Almkerk" van den B. V. L. een ledenvergadering in de zaal van café Dekker. Mede waren aanwezig de heeren Geudeke en Van Breugel, voorzitter en lid der Plaatselijke Landstormcommissie, waarvan eerstgenoemde bereidwillig het presidium der vergadering op zich nam.

Na de vergadering geopend te hebben met een hartelijk welkom aan alle aanwezigen, ging de voorzitter over tot het uitreiken der prijzen, behaald bij den laatstgehouden schietwedstrijd op de baan van fort Altena. Vergezeld van een toepasselijk woord, vielen deze ten deel aan:

1e prijs O. van Vugt	met 48 punten
2e " A. van Vark	" 46 "
3e " H. Dekker	" 44 "
4e " A. Penning	" 44 "
5e " L. M. Geudeke	" 44 "
6e " C. Janson	" 44 "
7e " W. M. de Jong	" 44 "
8e " P. van Hofwegen	" 43 "
9e " P. Sterkenburg	" 43 "
10e " R. P. de Joode	" 43 "
11e " A. Ouwerkerk	" 42 "

Vervolgens kwam aan de orde verkiezing van een plaatselijken leider, daar de heer A. van Varik wegens drukke werkzaamheden, deze functie niet langer kan waarnemen. Bij meerderheid van stemmen werd W. M. de Jong als zodanig aangewezen, die de benoeming aanvaardde, vertrouwend op de medewerking van alle leden.

Hierna werd het abonnementsgeld voor het

den bewaard zooals bij wedstrijden het geval is, dan heeft ieder afzonderlijk schutter zijn eigen schijf en zijn derhalve

Lst. blad gefind, terwijl daarna het woord gevoerd werd door den heer A. Penning, die ons aan de hand van een propagandastuk uit een Communistisch blad opwekte niet te verslappen in ijver en plichtsbetrachting voor de goede zaak. Ten slotte werden bij monde van den voorzitter, na enkele waardeerende woorden aan het adres van den afgetreden leider, allen bedankt voor hun aanwezigheid, waarna hij de vergadering te ruim negen uur sloot. De plaatselijke leider, W. M. DE JONG.

L. S. M. Korps „Stelling van Amsterdam".

ONZE SCHIETOEFENINGEN.

Vele onzer Landstormverbanden beschikken niet over banen, waarop het schieten met scherp voor de afdelingen bijzondere vrijwilligers kan worden beoefend.

Het landstormkorps Stelling van Amsterdam behoort tot een van deze verbanden en hoewel Amsterdam bij Zeeburg over banen voor scherp beschikt, laat de toestand van de banen gedurende een groot deel van het jaar het gebruik daarvan niet toe.

Maar bovendien is de ligging dezer banen op grooten afstand uit het centrum der stad en de moeilijke bereikbaarheid een voor de meeste leden onoverkomelijk bezwaar gebleken.

Nagenoeg in alle afdelingen in de Stelling van Amsterdam worden de oefeningen dan ook gehouden met de z.g. margamunitie en het margageweer.

Het margageweer en de margamunitie zijn helaas in hooge mate ongeschikt gebleken om voor wedstrijden dienst te doen, doch zoolang de geweren tot kamerschietcyliner nog niet beschikbaar zijn, moet genoegen worden genomen met het door het Rijk verstrekte materieel.

De resultaten, die in de verschillende wedstrijden door dezelfde personen worden behaald, blijken meermalen een ver-

keerd beeld te geven van de werkelijke schietvaardigheid van de leden.

Dat ondanks deze voor de leden minder prettige ervaringen, de bijeenkomsten in het algemeen vrij goed bezocht blijven, kan worden verklaard uit het gevoel van saamhorigheid, dat onder de leden bestaat en niet in het minst uit de wijze waarop vrijwel alle leiders de wedstrijden weten te veraangename.

Het spreekt vanzelf, dat deze schietbijeenkomsten, welke beoogen den onderlingen band te versterken, dienen te worden aangemoedigd. Ook de leiders gevoelen het belang van deze bijeenkomsten en pogen ieder op hunne wijze door het aanbrengen van verbeteringen, hetzij in de berekening van de schietuitkomsten, hetzij in verbetering van het materieel, de schietoefeningen en wedstrijden te doen slagen.

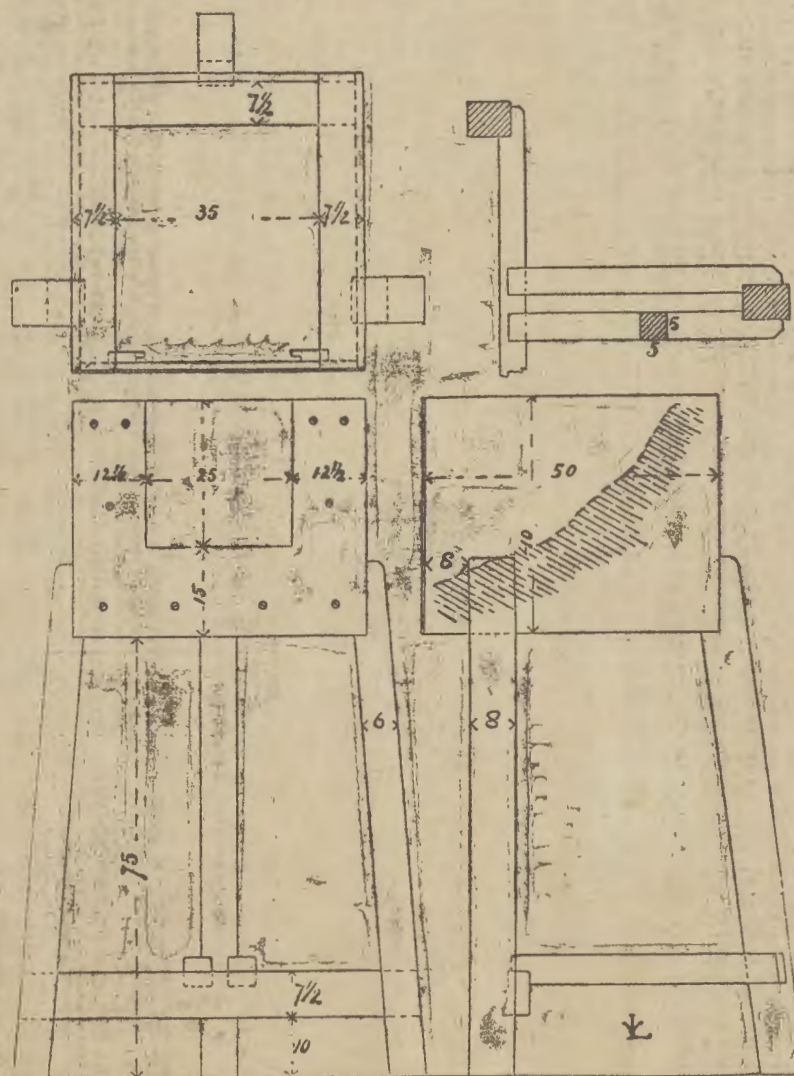
Als voorbeeld, hoe op eenvoudige wijze een goede verbetering kan worden aangebracht in het materieel, mogen wij wijzen op een door den leider van Amstelveen, den heer M. van Poelgeest, geconstrueerden schietbak, welke de navolgende voordeelen bezit:

1. zeer gemakkelijke verplaatsbaarheid.
2. gebruik op elk terrein en in elk gebouw, zonder aanbrengen van verdere voorzieningen.
3. snelle schijfwisseling.
4. geen onderhoudskosten.
5. eenmalige aanschaffing.
6. steeds voor gebruik gereed.
7. zonder hoogtewijziging geschikt voor staande en knielende schutters. ...

Voor meerdere bijzonderheden omtrent dezen schietbak, die o.i. in de Stelling van Amsterdam in een behoefte voorziet, mogen wij verwijzen naar onderstaand artikel met teekening van den leider der afdeling Nieuwer-Amstel.

K. L. SCHELL.

CIGARETTES Miss Blanche SPECIAL

de bekende papieren schijven van 1-10 even onmisbaar als afdoende. Het plaatsen der schijven is evenwel minder een-

goed voldoet. Het model is gemaakt op aanwijzing van den heer Van Poelgeest. En vele onzer lezers die den zoo bij uit-

stek geslaagden landdag te Hoofddorp hebben bijgewoond, hebben bij de daar gehouden schietwedstrijd wel een half dozijn onzer schietbakken kunnen zien gebruiken.

Wij laten hierbij een korte beschrijving volgen, als toelichting op de overigens volledige teekeningen die met de ingeschreven maten als werkteekeningen zijn te beschouwen en waarnaar deze bak kan worden uitgevoerd door iederen meubelmaker, timmerman, wagenmaker enz.

Alle maten zijn in c.M. aangegeven. Het geheel is bedoeld in vurenhout. Aan den voorkant is een vierkante opening van 25 x 25. De opening is omsloten door een stuk plaatijzer van 0.4 dik en met verzonken houtschroeven op den houten vóórwand bevestigd. Op den achterwand van dezen vóórwand is aan weerszijden van de opening een sponninglatje gespijkerd, in welks sponning het carton wordt geplaatst, waarop de schijf is bevestigd. De binnenzijde van den achterwand is eveneens met plaatijzer bekleed. Het overige is geheel uit de teekening af te leiden. De vorm van een bak is met opzet zoo gekozen daar het de bedoeling is deze met los zand te vullen — zooals in het zij-aanzicht met arceerlijn is aangegeven — bij wijze van een miniatuur kogelvang. Wanneer dit niet gebeurt zal men vrij spoedig na enkele schietoefeningen ontdekken dat de uitwerking eener margapatroon op vurenhout volstrekt niet onzichtbaar is en heel veel tijd is er niet voor nodig of zoogenaamd duimhout is totaal weggesplinteerd.

K. v. L.

Mobilisatie-herinneringskruis

WETTIG GEDEPONEERD

Vervaardigd door de **Stichtsche Fabriek van Zilverwerken van CORN. BEGEER, Kromme Nieuwegracht 18, Utrecht.**

In den kleinhandel verkrijgbaar:

Het Kruis met Lint . . f 0.36 per stuk
Idem in luxe doosje . - 0.56 „ „
Klein formaat 16 m.M. met Lint f 1.25

AMERSFOORT.

Op den 17en Juli j.l. vergaderden de bijzondere vrijwilligers te Amersfoort.

Het hoofddoel van deze vergadering was wel het uitreiken van de portretten van onze geëerbiedigde Koningin aan onze landstormers als aandenken geschonken.

Een 21-tal onzer mannen waren met 4 leden der plaatselijke commissie samengekomen in het gezellig zaaltje van de schietvereniging „Prins Hendrik” alhier.

De voorzitter had juist de bijeenkomst geopend, toen onze wakkere secretaris van de Gewestelijke Landstormcommissie, Mr. van Geldorp Meddens, uit Utrecht kwam en zich van een van hem gevraagde taak, n.l. het uitreiken der portretten, met een toepasselijk woord, kweet. Voor zijne aanwezigheid en voor de aangename wijze van uitvoering zijner taak zeggen wij hem hierbij nog vriendelijk dank.

Verschillende aangelegenheden werden vervolgens onder 't genot van een sigaar en een frisschen drank besproken. 't Voornaamste was wel de bespreking omtrent het houden van schietoefeningen met flobert en cylinder.

Er bleek hiervoor wel animo te bestaan.

De plaatselijk leider deelde mede, dat hij reeds medewerking had van de schietvereniging „Prins Hendrik”, in den vorm van 't beschikbaar stellen harer buksbanen op één avond in de week tegen gereduceerden prijs. Iets wat zeer op prijs wordt gesteld en waarvoor der vereniging bij voorbaat dank zij gebracht. Toezegging werd gedaan betreffende financiële hulp, welke wel zullen wettigen, dat wij dezen winter schieten.

Voor ons Landstormblad werd f 9.50 gecollecteerd en afgedragen.

En mag ik dan de vrijwilligers van den motordienst verzoeken een volgende maal ook te komen. Ook U zien wij graag op onze bijeenkomsten, ook U leeren wij gaarne kennen en waardeeren.

Aannemende dat diverse leden door omstandigheden verhinderd waren, stelt de Plaatselijk Leider, de Reserve 1e Luitenant A. J. Roggeveen, Leusderweg 183, Amersfoort, gaarne op aanvraag nog een portret van H. M. de Koningin, beschikbaar.

Door ongesteldheid werd dit bericht vertraagd.

ROGGEVEEN.

BUREN.

4 October. Het zonnetje lachte bij aan den helderen najaarshemel, toen we ons naar het terrein van den heer Van Koeverden begaven om de schietwedstrijden bij te wonen.

Om kwart voor drie arriveerden per auto uit Utrecht de heeren Van Geldrop Meddens, secretaris van 't korps en Floor, die de technische leiding op zich nam. Kort daarop kwam ook de commandant Kapitein van het landstormkorps N. H. W. Dat de plaatselijke Commissie bij dit plaatselijk feest tegenwoordig was, spreekt bijna vanzelf.

In den plaatselijken wedstrijd wist de heer Morée den 1en prijs te veroveren, een zilveren medaille, uitgelooft door de plaatselijke commissie, terwijl de heeren Van Erkom, Jacobsen en W. van Wijk resp. op den 2en, 3en en 4en prijs beslag wisten te leggen. De heeren Van Koeverden, Boudet van Dam, Van Sijl, Van Herwaarden en Denker vielen voor troostprijzen in de termen.

De commandant van het korps organiseerde nog een wedstrijd voor dames, die buitengewoon in den smaak viel, vooral bij de schutters. Immers niet alleen de ondeskundige houding van deze leden der zwakkere sexe werkte dikwijls op de lachspieren, ook het feit, dat een kogel, die bedoeld was in de onderste schijf gepoet te worden, in de bovenste verdwaalde, gaf reden tot hilariteit onder de menschen van het vak. Toch waren er ook prachtige resultaten. Vooral mevrouw Fledderus verried aanleg voor de edele kunst te hebben. Met groote puntenmeerderheid kwam deze dame dan ook als overwinnares uit den strijd.

Als een verrassing deelde de plaatselijke leider mede, dat de commandant nog een eere-medaille uitloofde voor den schutter, die het grootste aantal zevens wist te schieten. De heer D. van Steenis wist met vier zevens de eer voor zich op te eischen.

In de 45-punten-match veroverde de heer G. de Kruijff den kampioens-titel.

Na den wedstrijd zou de prijsuitdeeling plaats hebben in hotel Beekman, waar 'n strijke reeds schoone melodien deed hooren. Toen alle deelnemers gearriveerd waren, nam de voorzitter der P. C., ds. J. de Vries het woord. Hij heette alle aanwezigen welkom en stelde voor, eer men tot de uitreiking der prijzen overging, staande het Wilhelmus aan te heffen.

Toen de laatste klanken waren vergleden, sprak ds. De Vries enkele woorden over het doel van het instituut landstorm en wees daarbij op het groote belang van een kern van regeerings-getrouwen in deze onrustige tijden, waarin we dan hier, dan daar een staat zien geteisterd worden door binnenlandsche onlusten. Onbegrijpelijk is 't dan ook, dat er zoo veel oud-gedienden zijn, die 't goed met het vaderland meenen, maar onverschillig blijven op het punt zich bij den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm aan te sluiten.

Na een krachtig woord tot opwekking en een aansporing tot propaganda, eindigde de voorzitter en ging tot het uitreiken der prijzen over.

's-GRAVENDEEL.

2 December vergaderde de afdeling van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm. De Plaatselijk Commissie was in haar geheel aanwezig. Tien nieuwe vrijwilligers traden tot de afdeling toe.

OPPERDOES.

Onder leiding van de plaatselijke Landstorm Commissie, hielden de leden van den Bijz. Vrijw. Landstorm alhier, op Zaterdag 25 October j.l. hun jaarlijkschen schietwedstrijd, waaraan 19 personen deelnamen. Er werd geschoten op de schijf Model Kon. Milit. Academie telling 1 tot 10. Ieder schutter verschoot 10 patronen, dus was het maximum aantal punten 100. De uitslag was als 't volgt:

1ste prijs K. Rustenburg Wz. 94 punten; 2e W. Wijdenes 92 p., 3e M. Zwaan 90 p., 4e P. Meurs Kz. 90 p., 5e Jb. Zwaan Jbz. 89 p., 6e J. Meurs Pz. 89 p., 7e K. Zwaan Jbz. 88 p., 8e J. H. Floeg 88 p.

Op een nader te bepalen datum zullen de prijzen door den Secretaris der Gew. Landstorm Commissie worden uitgereikt.

Op Woensdag 29 October had de Verbandwedstrijd plaats, waaraan door 16 personen werd deelgenomen met den volgende uitslag: K. Rustenburg Wz. 98 punten, Jb. Zwaan Jbz. 98 p., K. Zwier 95 p., W. Wijdenes 90 p., F. Meurs Kz. 86 p., Jn. Meurs Pz. 86 p., C. Meurs Pz. 85 p., Jn. de Lange 82 p., K. Zwaan Jbz. 81 p., E. Wijdenes 79 p., Cs. Klopper 77 p., A. Meurs 77 p., Jn. Visser Pz. 75 p., Gb. Wijdenes 75 p., P. Ruiter 70 p., M. Zwaan, 64 p.

W. RUSTENBURG.

Plaatselijk Leider.

RIDDERKERK.

Bovengenoemde gemeente, waar in de verwarde tijden van September 1914 de eerste Vrijwillige Landstorm-Wielrijders-Afdeling werd opgericht, welke afdeling in verschillende daarna volgende tijden, niet in het minst in November 1918 goede diensten heeft bewezen, mag zich sedert dien ook verheugen in een goed georganiseerde Burgerwacht, maar ook in een afdeling van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm.

De Plaatselijke Commissie van laatstgenoemde Afdeling bestaat uit de heeren: J. W. Klein, Burgemeester-Eere-Voorzitter, J. W. de Wijn, notaris, voorzitter, J. Th. Boer, ingenieur, Lid en C. Schippers, Hoofdcornities ter Secretarie, secretaris, terwijl als Plaatselijk Leider fungeert H. Valkhof.

Deze afdeling hield op Woensdag 3 Dec. j.l. een propaganda-vergadering in de zaal „Sint Joris” op het Dorp.

Was de sterkte van deze afdeling door mutaties enz. wat gedund, thans kan een aanmerkelijke toename worden geconstateerd. Deze vergadering stond dan ook v.n. in het teeken van opwekking tot toetreding.

De voorzitter opent deze vergadering en heet de aanwezigen hartelijk welkom en wijst in het bijzonder op de sterkte der afdeling, die voor eene gemeente als Ridderkerk met ongeveer 13000 inwoners nog veel grooter moest zijn, wekt daarom de aanwezigen op om nieuwe leden te winnen, opdat de toename blijft aanhouden en Ridderkerk binnen korten tijd een waardig aantal leden van den Bijz. Vrijwilligen Landstorm zal mogen hebben.

Bijzonder heet de voorzitter den heer Groenendijk van Rotterdam, propagandist voor de Gewesten Dordrecht en Rotterdam, welkom, die hedenavond een te houden Schietwedstrijd zal toelichten.

Hierop geeft de voorzitter het woord aan den eere-voorzitter, den heer Klein, burgemeester, reserve-kapitein der Infanterie, lid van het Hoofdbestuur van Volkswaerbaarheid.

De heer Klein begint met de vraag te stellen: „Zijn we wel noodig?”

In rustigen ernst, krachtig en eenvoudig zet spreker het hoofddoel uiteen en memoreert de totstandkoming van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm, welk Instituut ons mede behoort voor verrassingen; zooals in Nov. 1918.

De gedachte, dat op onze militairen niet meer valt te rekenen, werd toen duizendvoudig overweldigd door de spontane uiting van ons Nederlandsche Volk om zich ter beschikking van de Regeering te stellen.

Het gevaar is echter niet achter den rug, hij wijst daarbij op de bestaande toestanden in Rusland; men moet paraat blijven, niet om te bestrijden maar om te voorkomen; het gaat niet aan om te doen alsof we een periode van vrede hebben en geen bijzonderheden meer zijn te verwachten.

Daarom wekt spreker ten slotte op de organisatie van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm te steunen en te helpen uitbreiden om langs ordelijke weg te behouden wat alleen in het werkelijk belang van de gemeenschap kan zijn.

Een daverend applaus volgt op deze met kern gesproken opwekking.

De voorzitter zegt den heer Klein oprecht dank; met belangstelling is geluisterd, er bestaat een behoefte aan Weerbaarheid, daarom ALLEN WEERBAAR moet het parool zijn.

Hierop geeft de voorzitter het woord aan den heer Groenendijk, die een te houden schietwedstrijd zoodanig inleidt, dat we als het ware de schoten hoorden knallen. In twee groepen zal aan dezen Schietwedstrijd worden deelgenomen, waartoe aan de leden nader een uitnodiging zal worden gezonden. Zij zullen worden gehouden in het bekende Militie-gebouw op het Dorp en zoo eenigszins mogelijk des Zaterdagmiddags.

De voorzitter zegt ook den heer Groenendijk dank voor zijn gehouden inleiding waaraan de eere-voorzitter nog toevoegt, dat zijne wege een extra prijs zal worden beschikbaar gesteld.

Dat het in de zaal, na deze laatste mededeeling, dreunde als kanongebulder, laat zich begrijpen.

Hierop wordt den Leden gelegenheid gegeven zich te verpozen, waarbij het aan de noodige afwisseling niet ontbrak, doordat een paar leden der afdeling enkele toneelstukken ten beste gaven, die zeer in den smaak vielen.

De voorzitter gaat hierop over tot de aanbidding van de mooie Gedenkplaat 1923, aangekondigd in het Landstormblad van Oct. j.l.

Met dankbare gevoelens werd deze plaat door de leden in ontvangst genomen. De voorzitter zegt een ieder voor zijne aanwezigheid dank, in het bijzonder de gebroeders Van Bommel voor hun toneelwerk, waarop de vergadering wordt gesloten.

Alle leden zullen, na zulk een gezellige goed geslaagde vergadering ongetwijfeld met veel verlangen den Schietwedstrijd tegemoet gaan, maar ook niet in het minst anderen opwekken om zich te scharen in de gelederen van dit werkelijk nuttige Instituut.

SCHIPPERS.

Naschrift.

Erkentelijk zijn we voor den goeden loop in Ridderkerk. Een zeer ijverig medewerker daar ter plaatse is de heer Schippers. Deze was toch de mede-oprichter van de Vrijwillige Landstorm-wielrijders-afdeling in 1914, van de plaatselijke Burgerwacht in de verschillende onderdelen van deze gemeente en, met den heer J. A. J. Jansen te Dordrecht en ons, oprichter van de afdeling van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm aldaar in 1918.

RED.

Landstorm Verband Twente.

Korpschietwedstrijd.

Onder begunstiging van goed weder werd op Zaterdagmiddag 6 Dec. de Korpschietwedstrijd voor het Twentsch Verband gehouden op de schietbaan te Enschedé. Majoor Tucker was als altijd aanwezig, terwijl de wedstrijd ook werd bijgewoond door den Secretaris der Nationale Landstorm Commissie, den res. 1e Luitenant der Artillerie G. F. Boulogne. Als prijzen waren beschikbaar gesteld een prachtcollectie medailles, geschonken door de leden van ons Vorstelijk Huis.

HAAREN.

Onze jaarlijksche schietwedstrijd, tevens laatste der schietoefeningen voor dit jaar, heeft een zeer gunstig verloop gehad.

GEVRAAGD voor direct of 1 Januari e.k.

Dienstbode

in eenvoudig gezin te 's-Gravenhage. Brieven onder letter A. aan de Administratie van dit blad.

Om niet steeds de beste schutters alleen de prijzen te verzekeren, waren meerendeels kleinere prijzen aangekocht, zoodat allen als overwinnaars uit het strijdperk konden terugkeeren.

Aangelokt door deze regeling, of door het mooie herfstweer, dat onzen wedstrijd begunstigde — dit blijve in het midden — waren een boven verwachting groot aantal leden opgegaan naar de mooi gelegen en goed ingerichte schietbaan, die door de burgerwacht steeds met de grootste welwillendheid wordt afgestaan.

Des avonds had de prijsuitreiking plaats in de Openbare School, waarbij de eerste vijf prijswinnaars bleken te zijn:

1. J. van Beers met 102 p. een driestel;
2. H. Merckx met 86 p. leeren beenkappen;
3. L. v. d. Wiel met 86 p. scheermes;
4. H. Franken met 88 p. leeren portefeuille;
5. J. v. Houtum met 70 p. scheermes.

Tevens werden bij deze gelegenheid door den plaatselijken leider de portretten van H. M. de Koningin uitgereikt, die zeer in den smaak vielen. Onder al deze verrichtingen hadden de leden, dank zij de gulheid der Gewestelijke Landstormcommissie, „vrij rooken”.

Eenige besprekingen werden nog gevoerd over het Landstormblad, terwijl alle aanwezigen zich als abonné lieten inschrijven en het abonnementsgeld afdroegen.

VERBAND DORDRECHT.

Vrijwilligers te Dordrecht die nog niet de vragenlijst en bijdrage Landstormblad inzonden, worden beleefd verzocht dit alsnog te doen aan den Heer A. Groenendijk.

De Plaatselijke L. S. Commissie.

DORDRECHT.

De Heer P. L. de Gaay Fortman, burgemeester, heeft de benoeming tot Voorzitter der Plaatselijke Landstorm Commissie aangenomen.

Landstormkorps „Kennemerland”

Korpschietwedstrijden Januari 1925.

In de tweede helft van de maand Januari 1925 zal op nader bekend te maken dagen en uren een z.g. Korpswedstrijd (met marginale patronen) gehouden worden te Schoten (bij Haarlem).

Iedere afdeling van „Kennemerland” mag op dezen wedstrijd uitkomen met een vijftal schutters, die de afdeling vertegenwoordigen, en welke schutters gekozen worden uit degenen, die bij de Plaatselijke wedstrijden, welke bij de meeste Afdelingen in de maand December 1924 gehouden worden, de beste resultaten hebben behaald.

De reiskosten worden aan de deelnemers vergoed.

Bij den Korpswedstrijd ontvangen de 3 best geplaatste afdelingen een Korpsprijs (medaille), terwijl de schutters der winnende afdelingen kleine draagmedailles (e.g. dasspelden) ontvangen.

Bovendien is er voor alle deelnemende schutters een „personeele wedstrijd”, waarvoor de prijzen kunstvoorwerpen, 2 per 3 deelnemers beschikbaar zullen worden gesteld.

Nadere bepalingen omtrent een en ander zullen terzijner tijd volgen.

Het JAARBOEKJE voor de Bijzondere Vrijwilligers is verschenen.

Men kan dit gratis of goedkoop krijgen. Aanvragen bij den Plaatselijk Leider. Haast u, voor de voorraad op zal zijn.

Vrijwilligers, die het MOBILISATIEKRUIS willen hebben, worden verzocht dit aan den Leider ter plaatse op te geven, om kosten van verzending te voorkomen.

Van de Leiders verwacht ik spoedig opgave hoeveel stuks gezonden moeten worden.

De Secretaris,
L. VAN PELT.

AMSTERDAM.

Een door den heer H. Jörgensen vervaardigd schilderstuk, voorstellende den spittenden landman, (Als 't moet), is door hem als prijs voor den gehouden schietwedstrijd beschikbaar gesteld.

NIEUWER-AMSTEL.

De schietwedstrijd voor de afd. Amstelveen, Boyenkerk en De Nes, nam Zaterdag 22 Nov. een einde.

Er was geschoten op zes achtereenvolgende Zaterdagden. Uit de series, die elk geschoten had, werden de 3 beste gekozen en het aantal punten daarvan samengegeld. Maximum 300 punten.

De uitslag was:

1. H. Boers 286 punten, 2. J. Koningen 283 p., 3. G. Brommer 283 p., 4. T. Vreeken 282 p., 5. H. v. Ameide 280 p., 6. J. Dekker 279 p., 7. J. Raadschelders 278 p., 8. A. Blonk 277 p., 9. J. v. Lammeren 276 p., 10. P. Tesselaar 275 p., 11. J. Moleman 274 p., 12. J. Buskermolen 274 p., 13. P. Stolk 273 p., 14. J. de Koning 273 p., 15. M. v. d. Heuvel 272 p., 16. C. v. Leeuwen 271 punten.

Buiten mededinging schoten de leiders:

A. Vocking 287 p., M. v. Poelgeest 286 p., en K. v. Leeuwen 265 p.

De prijsuitreiking zal geschieden op een vergadering, tegelijk met de uitreiking van de prachtige jubileumplaten.

Dat onze korpscommandant, Majoor de Veer, met de leden meeleeft, bleek weer uit z'n aanwezigheid op een der avonden, toen hij geruim tijd den wedstrijd gadesloeg en zich met de schutters onderhield. Dat dit op hoogen prijs wordt gesteld, behoeft geen betoog.

AFDEELING WEESP.

Alhier werden vorige week in het Middenstandsgebouw de prijzen uitgereikt behaald in de gehouden najaars-schietwedstrijden.

Talrijke vrijwilligers hadden aan de roepstem van hun leider de res.-kapitein J. Goudappel gehoor gegeven en verschenen op het appél. Het was 'n recht gezellige avond waar weer eens als van ouds gelegenheid was elkander te spreken.

De korporaal Wiesper maakte zich weer verdienstelijk aan de piano, terwijl ook anderen aan het welslagen het hunne bijdroegen.

Na 'n opwekkend woord, werden daags den leider de prijzen, bestaande uit kunstvoorwerpen, sigaren en sigaretten, uitgereikt.

Er was in twee klassen geschoten. Klasse A voor schutters, die 'n meer 'n prijs hadden gewonnen en klasse B voor hen, die nog nimmer 'n prijs hadden bemachtigd.

Hiërdoor kregen dus ook de minder goede schutters thans eene kans.

De prijzen waren behaald in klasse A door: W. Leenheer, sergeant; E. Bogaart, soldaat; C. Waaterman, korporaal; J. C. Meeues, korporaal; E. van den Berg, soldaat; P. Ridder, soldaat; F. Brandsma, wachmeister; J. de Bruijn, sergeant; J. Vuijst, soldaat.

En in klasse B door:

B. de Rondon Czn., korporaal; Joost de Vos, wachmeister; D. Brink, soldaat; J. van Berk, soldaat.

VETERAAN.

OLST.

Dinsdag, 25 November, had een bijeenkomst plaats van de afd. Olst van den B. V. L.

Van de Plaatselijke Commissie waren aanwezig: de Voorzitter, S. J. Graaf van Limburg Stirum, het lid, de heer G. Boerhof, alsmede de Secretaris. De Commandant van het Korps, Majoor Koning, woonde eveneens de bijeenkomst bij.

De opkomst der leden was betrekkelijk goed te noemen.

Na eenige huishoudelijke opmerkingen van den secretaris, sprak Majoor Koning eenige woorden, waarin spreker het doel van den B. V. L. kort uiteenzette, waarna de heer Jalink sprak over: „De B. V. L. een Volksbelang”. Spreker behandelde dit onderwerp aan de hand van eenige, op eigen ervaring berustende practische voorbeelden.

Na de pauze, die toen volgde, werd aan de leden de Gedenkplaat uitgereikt, waarbij de heer Jalink nog eenige verklarende woorden sprak.

Ten slotte werd met algemeene stemmen besloten een dankbetuiging te richten tot den res. 1e Luitenant K. van Gorssel, die wegens drukke bezigheden als secretaris en plaatselijk leider der afd. Olst had moeten bedanken.

ERMELO.

Dinsdag 2 December werd in het Vereeningsgebouw van den heer Roelofsen de aangekondigde vergadering gehouden van de plaatselijke afdeling van den Bijz. Vrijw. Landstorm. De Voorz. der Plaatselijke Commissie, Dr. J. G. Scheurer, had bericht van verhindering gezonden, waarom de plaatselijk leider te vergadering opende met een woord van welkom aan de leden en vrienden van den B. V. L. en in het bijzonder aan den heer F. Jalink Bzn., van Apeldoorn overgekomen om te spreken over: „De B. V. L. een volksbelang”.

Nadat een 2-tal coupletten waren gezongen van: „Zij zullen het niet hebben”, werden eerst een 5-tal prijzen uitgereikt, z.g. Tabaprijzen, aan schutters, die in de schietwedstrijden dezen maand gehouden, het hooge aantal punten behaalden.

Daarna sprak de heer Jalink over bovengenoemd onderwerp, daarbij betoogende de noodzakelijkheid van het voortbestaan van den B. V. L., omdat nog steeds in ons land en daarbuiten wordt gevoerd een sterke actie voor een omwenteling, die niets kan brengen dan jammer en ellende voor land en volk.

Door een 3-tal der aanwezigen werden vragen gesteld en naar genoegen door den spreker beantwoord.

Aan elk lid werd voorts een gedenkplaat uitgereikt en een comm. van 5 personen benoemd, die met den Plaatsel. leider zal trachten vrienden van het instituut te bewegen eenigen financieelen steun te verleenen. Nadat nog eenige zaken van meer huishoudelijken aard waren besproken en geregeld, werd de vergadering, die door een groot aantal leden was bezocht, met woorden van dank aan spreker en aanwezigen gesloten.

G. VAN DE VEEN.

Plaatselijk Leider.

EDE.

Donderdag 13 Nov. vergaderde in het Tehuis voor Militairen de compagnie Ede van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm.

Nadat de commandant, res. te Luit. J. Tulp, een kort welkomstwoord had gesproken tot allen, meer speciaal tot den heer F. Jalink, uit Apeldoorn, en Majoor van Ingen Schouten, secretaris van het Landstormkorps Veluwezoom, ging hij over tot uitreiking der prachtige schietprijzen.

Hier past een woord van dank aan den heer Hulsma Insp. van Politie, die ze wist te verzamelen. Terwijl een oogenblik gepauzeerd werd, en een kop cacao genuttigd, gebruikten de res. plaatselijke leiders de gelegenheid om het abonnementsgeld voor het Landstormblad te innen. Ondertusschen liet het muziekkorps uit Bennekom, dat mede tegenwoordig was, zich hooren. Ook waren de Gedenkplaten ter herinnering aan het huldeblijk der Koningin aangeboden, ter bezichtiging gesteld in diverse omlijstingen, waaruit ieder een keuze kon doen.

Gesproken werd nog over te organiseren plaatselijke schietoefeningen, en besloten daartoe rijksylindergeweren op proef te vragen. Met een enkel woord bracht Majoor van Ingen Schouten hulde aan de plaatselijke leiders en stelde voor een huldeblijk van aan Kol. Duymaer van Twist te zenden. Echter was, volgens Z.H.E.G. en ook volgens onze eigen plaatselijke leiders de Compie Ede nog veel te klein. We moeten een vaandel hebben, doch daartoe behoeven we minstens een compagniesterkte. Dat ieder oud-soldaat zich toch, in zijn eigen en in onzes vaderlands belang, bij ons voege.

De muziekver. uit Bennekom ontving van den B. V. L. Ede een medaille voor haar vaandel. Daarna zongen we allen staande het Wilhelmus en werd de vergadering door Huisvader Kremer met het lezen van een gedeelte van Ef. 5 en dankzegging gesloten.

NIEUWERKERK a/d. IJSSEL.

Maandag 10 Nov. was het voor den „afdeling Nieuwerkerk a. d. IJssel” van den Vrijwilligen Landstorm een avond, waarnaar de leden met verlangen en ook met spanning hadden uitgezien. Luit. van Mechelen, onze adviseur, propagandist, enz. zou dien avond komen met prijzen die onder de leden verschoten konden worden. Alle vrijwilligers (op één na) waren present. Ook zij hadden gewerkt. Uit eigen portemonnaie was er zooveel geld bijeen gebracht, dat, geholpen door eenige leden van het comité, te dezer plaatse, een aantal prijzen gekocht konden worden, overeenkomstig het aantal leden. Dit was gedaan, om iedereen tevreden te stellen, en om op die manier liefde voor de zaak te kweken.

De zaal was versierd, toen de luit. met zijn pakje, inhoudende zijn prijzen, de deur opende, en het geheel afgesloten schietterrein binnentapte. Allen waren reeds wachtende en verlangende.

Ja, werkelijk, ze gevoelden het weer, hij staat daar weer als propagandist. Hoe schildert hij nu dat debat tusschen Prof van Embden en Gen. Snijders. Aan welken kant zullen wij, die het mogen aanhooren, ons scharen? 't Wordt voor ons echter gemakkelijk gemaakt, nadat wij hebben mogen hooren enkele gedeeltes uit het debat en enkele aanhalingen uit het boekje van Maas en wij bemerken weer zooveel te beter, dat een Landstormafd. moet blijven bestaan en dat we een propagandist als Luit. van Mechelen niet kunnen missen.

Na het kostelijk woord en de prijsuitdeeling

deden we den Luit. uitgeleide en wij bleven nog een weinig praten over onze actie. Met een: „Leve onze Vrijw. Landstorm” verlieten we elkander.

G. HOGEWEG Jr.

Nieuwerkerk a. d. IJssel.

WIJTGAARD.

27 Nov. Hedenavond kwamen de leden van den Bijz. Vrijw. Landstorm in vergadering bijeen van de afd. Wijngaard en Wirdum. Op 3 na, waren alle leden aanwezig, zoodat deze vergadering, die met het doel was saamgeroepen ter uitreiking van de gedenkplaten van H. M. de Koningin, als zeer schitterend geslaagd mag worden genoemd.

De voorzitter van dien avond de heer A. W. Jongbloed, sprak er z'n blijdschap over uit, over de trouwe opkomst en gaf daarna het woord aan den propagandist, de heer R. Dijkstra van Leeuwarden, die in een kernachtig betoog besprak onze belangen en het belang van den Bijz. Vrijw. Landstorm. Troelstra, aldus spr., sprak in de bekende Novemberdagen van 1918 zijn machtspreuk tot zijn volgelingen, maar ook riep het de oranjeklanten wakker en als door een electrischen vonk stormden ze naar Den Haag en schaarden zich om den troon van onze Vorstin. Naarmate de oranjeklanten uit alle oorden des lands kwamen opzetten, dermate verbleekte rood zoo, dat de leider er ook bleek van werd. De heer Dijkstra besprak een en ander uit eigen ervaring. Wij, als landstormers, die indien het er op aankomt goed en bloed feil hebben voor Vorstin en Vaderland, moeten steeds paraat blijven en andere, nog niet aangesloten militairen, opwekken als lid tot onze beweging toe te treden.

Onder zeer veel aandacht werd spr. aangehoord, waarop een dankbaar applaus volgde.

Voorgesteld werd een telegram van hulde te zenden aan den voorz. van het Fr. Nat. Landstorm-Comité, mr. Croles, dat luidde:

„De Afd. Wijngaard en Wirdum van den Bijz. Vrijw. Landstorm, in vergadering bijeen, brengt U als voorzitter van het Prov. F. Landst. Comité hulde voor al datgene wat U voor den Bijz. Vrijw. Landst. hebt tot stand gebracht. Zij bidden U Gods zegen toe.”

Hierna reikte de voorzitter de gedenkplaten uit met een toepasselijk woord door den heer M. Salverda, comdt. der afd. Leeuwarden, Leeuwarderadeel en Baarderadeel. Spr. gaf verder een uitvoerige uitlegging van de bedoeling der plaat.

Uit volle borst werden daarop gezongen twee coupletten van 't Wilhelmus, waarna de administrateur gelegenheid kreeg de propaganda te bespreken voor het Landstormblad. Bij monde van den voorzitter werd de verzekering gegeven dat alle leden een abonnement zouden nemen, het bedrag zal nog nader worden vastgesteld.

Uit de vergadering kwam de wensch naar voren om in Jan, 1925 een propaganda-vergadering te houden in de Ger. kerk te Wirdum, waarbij ook andere sprekers zullen worden uitgenoodigd.

Bereids is een commissie daarvoor benoemd.

Na een kort slotwoord van den propagandist, sloot de voorzitter, nadat aan de verschillende sprekers dank werd gebracht, deze zeer goed geslaagde en gezellige vergadering. Zulke vergaderingen smaken naar meer.

Accountantskantoor J. van 't Land
Groningen
Parklaan No. 30 Telefoon No. 2837

Uitgaaf van C. BLOMMENDAAL, te 's-Gravenhage:

De Burgerlijke Stand in vragen en antwoorden

door J. C. BAUMANN,

Burgemeester en Secretaris van Woubrugge,

en W. B. VAN DE WATER,

Secretaris van Overschie en Leeraar Staatsinrichting M. O.

TWEDE DRUK

Prijs ingenaaid . . . f 2.25

Dit werkje is in hoofdzaak geschreven voor degenen, die studeeren voor de akte van bekwaamheid in de gemeente-administratie.

Alom in den Boekhandel te bekomen, en, tegen inzending van het bedrag, ook bij den Uitgever.

A. J. VAN DER MATTEN

(Reserve 1e Luit. V. L. S.)

ACCOUNTANT

Baronielaan 67 — BREDA — Telefoon 872

Inrichten en Contrôleeren der Boekhouding.
Behandeling van alle Belastingzaken.

N.V. NEDERL. CAOUTCHOUC- EN
GUTTA-PERCHAFABRIEK
v.h. Bakker & Zoon

Ridderkerk

vervaardigt

Prijzen:

Buitenbanden

Kwaliteit A f 9.—

Kwaliteit B f 8.—

Binnenbanden f 2.80

per stuk

en verder alle rubber-artikelen
op Technisch Gebied

PIJPTABAK
Piny Woods
30 CENT 2 ONS

Broekema's Koffie en Thee
Groningen
fijnste kwaliteiten

Banketbakkerij DUCHATEAU - Gouda
Burgemeester Martessingel 125 - Telefoon 139
Specialiteit in Goudsche Sprits en Siroopwafelen
Verzending door het geheele land

FATUM

Piet Heinplein 6 's-Gravenhage
Telefoon 33940

Ongevallenverzekering

ANTON WEWER - SCHOONHOVEN
in gouden en zilveren werken.
MEDAILLES - KRANSEN - BEKERS, enz.

HOTEL „DE ZALM”
MARKT GOUDA
CAFÉ-RESTAURANT

L. de Vries Hzn.
Brugstraat 7
GRONINGEN

Heeren- en
Jongeheerenkleeding.

Uniformen
Rijbroeken

Landstormers

KOOPT Uw
Sigaren - Sigaretten
Tabak en Pijpen
Bij den Landstormer
J. DE WEGER
NIEUWE MARKT 17, GOUDA

L. VAN LEER & Co.

19 Rustenburgerstraat 19
AMSTERDAM

Kleurendruk
CLICHE'S

EVERSHARP

vergezeld door de

WAHL PEN

Honderd malen
per dag hebt ge
ze noodig

De drukste zakenmensen
noemen het Eversharp pot-
lood het grootste zaken-pot-
lood. — Volkomen terecht,
maar dit geldt ook voor de
Wahl Vulpen, de eerste in
dit genre van geheel metaal.
Ze bevat meer inkt dan
andere merken. Ze kan niet
barsten of breken. Eversharp
potlood en Wahl Vulpen be-
hooren beiden op uw lesse-
naar voor gebruik aanwezig
te zijn.

Verkrijgbaar bij
alle Boekhandelaren en bij de
Importeurs:
BLIKMAN & SARTORIUS
AMSTERDAM

Kent U dezen kalender

Voor de
verbruikers van Blue Band

hebben wij ook dit jaar een aar-
digen wandkalender beschikbaar.
Wanneer ge Blue Band koopt,
vraagt dan tegelijkertijd den
Blue Band Kalender 1925.

BLUE BAND

Versch gekarnd
Dertig cents per half pond.

Jaarboekje ten dienste van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm 1925

Heden verschenen en verkrijgbaar door tusschenkomst van de GEWESTELIJKE LANDSTORMCOMMISSIEN en de LEIDERS
VAN DE PLAATSELIJKE AFDEELINGEN VAN DEN BIJZONDEREN VRIJWILLIGEN LANDSTORM.

ADMINSTRATIE VAN „HET LANDSTORMBLAD”